

પ્રસ્તાવના.

સર્વે જૈનબંધુર્જને માલુમ થાય જે, આ પંચમ કાલમાં તીર્થંકર પ્રજુર્જ આ જરતદેત્રમાં વિચરતા નહીં હોવાથી, તથા કેવલી મહારાજ પણ નહીં હોવાથી, આ અપાર સંસારસમુદ્રથી તારવાને “શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થ” સમર્થ છે, એમ તીર્થંકર મહારાજો પણ કહી ગયલા છે. તે મહાતીર્થનું માહાત્મ્ય શ્રી ઋષભદેવ પ્રજુના વચ્ચતમાં પુંડરિકજી ગણધર મહારાજે સવા લાખ શ્લોકની રચના કરીને બનાવ્યું હતું; તથા તેમાંથી સંક્ષિપ્ત કરીને શ્રી વીરપ્રજુના સમયમાં સુધર્માસ્વામિ ગણધર મહારાજે ચોવીસ હજાર શ્લોકની રચના કરીને બનાવ્યું હતું; તેમાંથી પણ સાર ઝંધરીને વલ્લજી-પુરના શ્રી શિલાદિત્ય રાજાના આગ્રહથી આચાર્ય મહારાજ શ્રી ધનેશ્વર-સૂરિજીએ દશ હજાર શ્લોકની રચના કરીને સંસ્કૃત જાણામાં બનાવેલું છે; તેમાં તે આચાર્ય મહારાજે મહાકાવ્યની તુલ્ય અતિ ઉત્તમ અને અલંકારોથી જરેલી રચના કરી છે. વલી આ ગ્રંથ આપણા જૈનીર્જના અત્યંત પ્રાચીન ગ્રંથ માંહેનો એક ગ્રંથ છે; અને તે ગ્રંથ બનાવીને શ્રી ધનેશ્વરસૂરિજી મહારાજે આપણા પર અવર્ણનીય ઉપકાર કરેલો છે; કેમ કે તેમાં આ સંસાર સમુદ્રથી તારનારા “શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થનું” માહાત્મ્ય વર્ણવેલું છે, વલી આ ગ્રંથ મૂલ સંસ્કૃત જાણામાં હોવાથી, અમો એ તેના આ પ્રથમ ખંડનું ગુજરાતી જાણાંતર જામનગર નિવાસિ પંડિત શ્રાવક હીરાલાલ વિ. હંસરાજ પાસે કરાવી ઠપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે; આ ગ્રંથમાં શ્રી ઋષભદેવ પ્રજુઆદિક કેટલાક તીર્થંકરોના પણ ચરિત્રો આવેલાં છે; આ ગ્રંથના વે ખંડો છે; તેમાં આ પ્રથમ ખંડમાં શ્રી શત્રુંજય આદિક શિખરોનું માહાત્મ્ય વર્ણવેલું છે, તથા વીજા ખંડમાં શ્રી ગિરનારજી આદિક શિખરોનું વર્ણન કરેલું છે. તે વીજા ખંડનું ગુજરાતી જાણાંતર પણ થોડાજ દિવસોમાં અમારા તરફથી ઠપાઈ વહાર પડવાનું છે. આ ગ્રંથમાં શ્રી શત્રુંજય તીર્થાધિરાજનો અપૂર્વ મહિમા વર્ણવેલો છે, તથા આ ગ્રંથ જૈનીર્જને માટે ઇટલો તો જરૂરનો છે કે, તેનું આ જગોએ વ્યાન નહીં કરતાં, ફક્ત આગ્રહથી તે અંત-સુધિ તે વાંચી જવાની અમો અમારા જૈનબંધુર્જને જલામણ કરીયેં ઠીયેં. આ તીર્થાધિરાજનું માહાત્મ્ય વાંચવાથી, તથા સાંજલવાથી કેટલું પુણ્ય

ઉપાર્જન થાય છે, તેનું વર્ણન આ ગ્રંથજ વાંચવાથી જણાશે. માટે પોતાના
બન્ને જાવના કલ્યાણ ઇચ્છનાર, એવા દરેક જૈનબંધુર્ત આ અમૂલ્ય ગ્રંથનો
જરૂર લાજ લેશે. इत्यलं विस्तरेण.

ત્રીમસિંહ માણેક.

अनुक्रमणिका.

विषय	सर्ग पेहेलो	पृष्ठ.
१ पंचपरमेष्ठिनी स्तुतिरूप मंगलाचरण.		१
२ शत्रुंजयमाहात्म्य ग्रंथनी रचना संबंधि अधिकार.		२
३ शत्रुंजयमाहात्म्यनो महिमा.		२
४ श्री वीरप्रभुनुं श्री शत्रुंजय प्रते आगसन.		३
५ श्री शत्रुंजय पर्वतनुं तथा तेनी आसपासनां स्थानकोनुं अलं- कारिक वर्णन.		३
६ कंडु राजानुं वृत्तांत.		५
७ शासनदेवी अंबीकाए कंडुराजाने कहेलो श्रीशत्रुंजय तीर्थनोमहिमा ए		५
८ कंडुराजाने मुनिए कहेलुं चारित्रनुं लक्षण.		११
९ वीरप्रभुनी आसपास रहेला मुनिउनुं वर्णन.		१२
१० देवोए बनावेलां समवसरणनी रचनानुं वर्णन		१२
११ सौधमेंडे करेली श्री वीरप्रभुनी स्तुति.		१५
१२ श्री वीरप्रभुए दीधेली देशनानुं वर्णन.		१७
१३ सौधमेंडे श्री वीरप्रभुने पुढेलो शत्रुंजय तीर्थनो महिमा.		१९
१४ श्री वीर प्रभुए कहेलो शत्रुंजय तीर्थनो महिमा.		२०
१५ श्री शत्रुंजय तीर्थनां नामो.		२२
१६ श्री शत्रुंजय पर्वतनां शिखरो.		२२
१७ श्री शत्रुंजय पर्वतना मुख्य शिखरनो महिमा.		२४
१८ श्री शत्रुंजयपर रहेली रायणनो महिमा.		३२
सर्व वीजो.		
१९ सूर्यावर्त कुंडनो महिमा.		३५
२० महीपालनी कथा.		३५
२१ महीपाल योगी तथा योगिनीनुं वृत्तांत.		३५
२२ वांदरानुं तथा राक्षसनुं वृत्तांत.		३७
२३ महाकालयक्षनुं वृत्तांत.		४१
२४ मुनिए कहेलो धर्मोपदेश.		४१

२५	एक बगलानुं वृत्तांत.	४५
२६	गुणसुंदरी तथा विद्याधरनुं वृत्तांत.	४६
२७	त्रिविक्रिम राजानुं वृत्तांत.	५२
२८	केवली महाराजनो उपदेश.	५५
२९	गुणसुंदरी साथे सहिपालनो विवाह.	५७
३०	महीपालने थण्लो कुष्ठरोग.	६१
३१	चैत्री पुनेमने दिवसे विद्याधरोनुं सिद्धगिरिपर आगमन.	६४
३२	सूर्योद्याननो महिमा.	६५
३३	विद्याधरनी स्त्रीए सींचेला तीर्थोदकथी महिपालनुं रोगोथी मुक्तथवुं	६६
३४	महीपालनुं पूर्वजवनुं वृत्तांत.	६८
३५	महीपालनुं मोक्षगमन.	७४

सर्ग त्रीजो.

३६	कुलकरोनुं वृत्तांत.	७५
३७	रूपजदेव प्रभुनो जन्म.	७६
३८	रूपजदेव प्रभुनो जन्मान्निषेक.	७७
३९	इंद्रोए करेली प्रभुनी स्तुति.	७७
४०	इंद्रें करेली प्रभुना वंशथी स्थापना.	७८
४१	रूपजदेव प्रभुनो राज्यान्निषेक.	७९
४२	विनीता नगरीनी रचना.	८०
४३	लोकांतिक देवोनुं आगमन.	८३
४४	प्रभुनो दीक्षा महोत्सव.	८३
४५	चरतराजानुं वृत्तांत.	८४
४६	श्रेयांसकुमारे प्रभुने करावेलुं पारणुं.	८५
४७	रूपजदेव प्रभुमाटे मरुदेवा मातानो खेद.	८६
४८	रूपजदेव प्रभुने केवलज्ञान थवानुं वृत्तांत.	८७
४९	चरतराजानी आयुधशाळामां चक्रनी उत्पत्तिनुं वृत्तांत.	८७
५०	मरुदेवा माता सहित चरत महाराजनुं प्रभु पासे जवुं.	८८
५१	प्रभुना समवसरणने जोड मरुदेवा माताने थण्लुं केवलज्ञान, तथा नेमनो मोक्ष.	८८

५२	जरत राजाए करेली प्रचुनी स्तुति.	ए०
५३	रुषनदेव प्रचुए करेलो उपदेश.	ए०
५४	प्रचुए करेली चतुर्विध,संघनी स्थापना.	ए१
५५	गणधरोए करेली द्वादशांगीनी रचना.	ए२
५६	जरत महाराजे करेलो चक्रनो महोत्सव.	ए२
५७	जरत चक्रीनुं दिग्जय माटे प्रयाण.	ए३
५८	चक्रीनुं मागध तीर्थप्रते आगमन.	ए५
५९	चक्रीनुं मागधेश्वरप्रते बाणनुं फेंकवुं.	ए६
६०	मागधेश्वरने थएलो कोप.	ए७
६१	चक्रीनुं वरदाम तीर्थप्रते आगमन.	ए९
६२	चक्रीनुं प्रनास तीर्थप्रते आगमन.	१००
६३	प्रनासेशे कहेलुं तीर्थोदकनुं वृत्तांत.	१००
६४	चक्रीनुं महासिंधुप्रते गमन.	१०१
६५	चक्रीनुं वैताढ्यप्रते गमन.	१०२
६६	चक्रीनुं तमिस्रा गुफाप्रते गमन.	१०२
६७	सेनापति सुषेणनुं म्लेच्छ देशोप्रते गमन.	१०२
६८	तमिस्रा गुफानुं उघाडवुं.	१०३
६९	म्लेच्छोनो उत्पात.	१०३
७०	चक्रीना सैन्यमां रोगोनो उपद्रव.	१०७
७१	शत्रुंजयपर रहेली रायणना पत्रादिकथी चक्रीना सैन्यमां थए- लो रोगोनो नाश.	१०७
७२	म्लेच्छोनुं शरणे आववुं.	१०७
७३	चक्रीनुं कद्रहिमाद्रिप्रते गमन.	१०८
७४	नमिविनमिनुं वृत्तांत.	१०८
७५	गंगासाथे चक्रीनो विलास.	११०
७६	ईशानेंद्रनुं पूर्व जवनुं वृत्तांत.	१११
७७	चक्रीनुं खंडप्रपात गुफाप्रते गमन.	११३
७८	चक्रीने नव निधानोनी प्राप्ति.	११३
७९	चक्रीनुं अयोध्याप्रते आगमन.	११४

८०	चक्रीनो महाजिषेक.	११६
८१	चक्रीना राज्यादिकतुं वर्णन.	११७
८२	सुंदरीनुं वृत्तांत.	११८
८३	श्री रूपनदेव प्रभुनुं अष्टापदप्रते आगमन.	११९
८४	चक्रीए करेली प्रभुनी स्तुति.	१२०
८५	चक्रीनुं पोताना जाइउं प्रते दूतोनं मोकलवुं.	१२०
८६	चक्रीनां जाइउंए लीधेली दीक्षा.	१२१

सर्ग चोथो

८७	चक्रनुं आयुधशालामां नहीं दाखल थवानुं सेनापतिए च- क्रीने कहेलुं वृत्तांत.	१२२
८८	चक्रीनुं बाहुवलिप्रते दूतनुं मोकलवुं.	१२३
८९	दूतने थएलां अपशुकनो, तथा मार्गमां आवेलां जयकर वननुं वर्णन.	१२४
९०	वहलिदेशनुं वर्णन.	१२५
९१	तक्षशिलानुं वर्णन.	१२५
९२	सज्जामां वेठेला बाहुवलिनुं वर्णन.	१२५
९३	बाहुवलिए दूतने पुठेलुं जरतादिकनुं कुशल वृत्तांत.	१२६
९४	दूते मधुरादिक वचनोथी बाहुवलिने कहेलुं वृत्तांत.	१२६
९५	बाहुवलिने चडेलो क्रोध, अने तेशी तेणे जरतजीने लडाइ माटे दूत मारफते मोकलेलो संदेशो.	१२८
९६	तक्षशिलाना लोकोनी चर्चा.	१२८
९७	दूतनुं अयोध्यामां आवनुं, अने तेणे चक्रीने जणावेलुं वृत्तांत.	१३१
९८	सुपेणादिके बाहुवलि साथे लडाइकरवामाटे चक्रीने चडालो, वीररस	१३२
९९	रणसंग्राम माटे चक्रीनुं प्रयाण.	१३३
१००	अनंत देवनुं वृत्तांत.	१३५
१०१	रणसंग्राममाटे बाहुवलिनी तैयारी.	१३६
१०२	चक्रीए पोताना योद्धाउं प्रते बाहुवलिना योद्धाउं करेलुं वर्णन.	१३७
१०३	गंगांगणामां बाहुवलि तथा तेना पुत्रोनं आगमन.	१३९
१०४	गंगांगणमां चक्री अने तेना पुत्रानुं आगमन.	१४०
१०५	चक्रीअने बाहुवलिनायुक्तनुं वीरगवयी जगेलुं विस्तारसहित वर्णन.	१४१

- १०६ रणसंग्राम माटे प्रभुना बन्ने पुत्रोने समजाववा माटे देवोए
करेली तजवीज. १४ए
- १०७ बन्ने जाइउनुं थएलुं छंद्युऊ, तथा तेमां चक्रीनी थएली हार. १५२
- १०८ जरतजीनुं बाहुबलिप्रते चक्रनुं फेंकवुं. १५७
- १०९ बाहुबलिजीने थएलो वैराग्य, तथा तेमणे करेलो केशोनो लोच. १५७
- ११० चक्रीए करेली पोतानी निंदा, तथा बाहुबलि मुनिराजनी
करेली स्तुति. १५८
- १११ बाहुबलिजीयें पूर्वे करावेलां धर्मचक्रनुं वृत्तांत. १५ए
- ११२ बाहुबलिजीने ब्राह्मी सुंदरीए आपेलो बोध. १६१
- ११३ बाहुबलिजीने थएलुं केवलज्ञान, तथा तेमनुं प्रभुनी सत्तामां
आगमन. १६२

सर्ग पांचमो.

- ११४ श्री युगादीश प्रभुनुं शत्रुंजयप्रते आगमन, तथा शत्रुंजयनुं वर्णन. १६२
- ११५ पुंडरिकजीनी देशना, तथा प्रभुए तेउने कहेलो शत्रुंजयनो महिमा १६३
- ११६ पुंडरिकजीए मुनिउ सहित शत्रुंजयपर करेली संक्षेपना, तथा
चैत्री पुनेमे तेमनो सर्वनो त्यां थएलो मोक्ष. १७०
- ११७ चैत्री पुनेमनो महिमा. १७२
- ११८ श्री ऋषजदेव प्रभुनुं सिद्धार्थोद्यानमां आगमन. १७२
- ११९ प्रभुनी देशना, तथा जरतजीए प्रभुपासेथी मेलवेलुं संघाधिपपणुं. १७३
- १२० चक्रीनुं शत्रुंजयप्रते संघसहित प्रयाण. १७५
- १२१ चक्री अने शक्तिसिंहनो मेलाप. १७६
- १२२ श्रीनाथ गणधरजीए कहेली संघपतिनी विधि. १७७
- १२३ चक्रीए करेली तीर्थाधिराजनी स्तुति. १७८
- १२४ चक्रीए करेली आनंदपुरनी स्थापना. १७ए
- १२५ चक्रीनुं शत्रुंजयगिरिपर चढवुं. १८०
- १२६ चिह्ण मुनि, तथा चिह्ण सरोवरनुं वृत्तांत. १८१
- १२७ शक्तिसिंहे लक्ष्मीविलास वननुं चक्रीने कहेलुं वर्णन. १८१
- १२८ चक्रीए ते वनमां नाखेलो पडाव, तथा लोकोनी क्रीडानुं वर्णन. १८२
- १२९ सर्व तीर्थावतार कुंडनुं माहात्म्य. १८३

૧૩૦ ચક્રી અને સૌધમેંડ્રનો મેલાપ,	૧૭૩
૧૩૧ ઇંડ્રના કહેવાથી ચક્રીએ શત્રુંજયપર વનાવેલાં “ત્રૈલોક્યવિ- ત્રમ” આદિક પ્રાસાદોનાં વર્ણન.	૧૭૪
૧૩૨ પ્રાસાદોમાં કરેલી પ્રતિષ્ઠા આદિકનું વર્ણન.	૧૭૬
૧૩૨ ચક્રીએ શ્રી ઋષભદેવ પ્રભુ આદિકોની કરેલી સ્તુતિ, તથા ગણધરોએ તેમને કરેલા તિલક આદિકનું વર્ણન.	૧૭૭
૧૩૪ શ્રીનાથ ગણધર મહારાજની દેશના, તેમાં તેજે કરેલું સા- ત દેત્રોનું વર્ણન.	૧૭૯
૧૩૫ શત્રુંજયી નદીનો મહિમા.	૧૮૩
૧૩૬ શાંતનુ રાજાનું વૃત્તાંત.	૧૮૪
૧૩૭ ઍંદ્રી આદિક નદીર્જનું માહાત્મ્ય તથા વૃત્તાંત.	૨૦૦
૧૩૮ વ્રહ્મગિરિ આદિક શિખરોપર ચક્રીએ કરાવેલાં મંદિરો.	૨૦૧
૧૩૯ ચક્રીનું ગિરનારજીપ્રતે પ્રયાણ.	૨૦૩
૧૪૦ તાપસોનું વૃત્તાંત.	૨૦૪
૧૪૧ રેવતાચલનું વર્ણન.	૨૦૫
૧૪૨ ગજપગલાંના (હાથીપગલાંનાં) કુંડનો મહિમા.	૨૦૭
૧૪૩ ચક્રીએ શ્રી નેમિનાથ પ્રભુની કરેલી પૂજા, તથા સ્તુતિ.	૨૦૮
૧૪૪ ચક્રીએ કરેલું ગિરનારજીનું વર્ણન.	૨૧૧
૧૪૫ વરટ રાક્ષસનું વૃત્તાંત.	૨૧૨
૧૪૬ ગિરનારપર ચક્રી તથા વ્રહ્મેંડ્રનો મેલાપ.	૨૧૩
૧૪૭ ચક્રીનું ગિરિહર્ગપુરમાં (જુનાગઢમાં) આગમન.	૨૧૪
૧૪૮ ચક્રીએ આવું વિગેરે તીર્થોપર કરેલા ઉદ્ધારો.	૨૧૫
૧૪૯ ચક્રીનું અયોધ્યામાં ફરીને આગમન.	૨૧૬
સર્ગે ઠાઠો.	
૧૫૦ શ્રી ઋષભદેવ પ્રભુનું અષ્ટાષ્ટકપ્રતે આગમન.	૨૧૮
૧૫૧ શ્રી ઋષભદેવ પ્રભુનો મોકલ.	૨૧૯
૧૫૨ શ્રી ઋષભદેવ પ્રભુના શરીરનો ઇંડ્રાદિકોએ કરેલો અગ્નિસંસ્કાર.	૨૨૦
૧૫૩ પ્રભુના શરીરના અગ્નિદાહનાં સ્થાનકે ચક્રીએ કરેલો “સિંદુ- નિપિરુ” પ્રામાદ.	૨૨૦

१५३ नरतचक्रीने अरिसाजुवनमां थएलुं केवलज्ञान.	२२३
१५४ सूर्ययशानुं चरित्र.	२२४
१५५ सूर्ययशाने व्रतथी चलित करवामाटे उर्वसी तथा रंजानुं आगमन.	२२६
१५६ सूर्ययशा साथे ते बन्ने अप्सराजुनो विवाह.	२२७
१५७ सूर्ययशाए ते अप्सराजुनी करेली निजुंठना.	२२८
१५८ सूर्ययशाने थएलुं केवलज्ञान, तथा तेमनो मोक्ष.	२३१

सर्ग सातमो.

१५९ द्राविड अने वालखिल्लनुं वृत्तांत, तथा तेज बन्नेनुं युद्ध.	२३२
१६० वर्षा तथा शरद ऋतुनुं शृंगाररसयुक्त वर्णन.	२३५
१६१ द्राविड राजाए तापसपासेथी सांजलेलो उपदेश.	२३५
१६२ द्राविड तथा वालखिल्लनुं तापसदीक्षाग्रहण.	२४१
२६३ हंसनुं वृत्तांत.	२४२
१६४ द्राविड आदिकनुं मोक्षगमन.	२४४
१६५ दंडवीर्य राजनुं वृत्तांत.	२४५
१६६ दंडवीर्य राजनी धर्मना निश्चलपणामाटे इंद्र करेली परीक्षा.	२४५
१६७ दंडवीर्य राजाए शत्रुंजयप्रते करेलुं प्रयाण, तथा त्यां तेमणे करेलो बीजो उद्धार.	२४८
१६८ इशानेंद्रें करेलो त्रीजो उद्धार.	२५१
१६९ माहेंद्रें करेलो चोथो उद्धार, तथा सुहस्तिनी देवीनुं वृत्तांत.	२५२
१७० ब्रह्मेंद्रें करेलो पांचमो उद्धार.	२५३
१७१ जुवनेंद्रें करेलो षष्ठो उद्धार.	२५४

सर्ग आठमो.

१७२ अजितनाथ प्रजुनुं तथा सगरचक्रीनुं चरित्र.	२५५
१७३ अजितनाथ प्रजु तथा सगरचक्रीनो जन्म.	२५६
१७४ वसंत ऋतुनुं शृंगाररसयुक्त वर्णन.	२५७
१७५ अजितनाथ प्रजुए लीधेली दीक्षा.	२६१
१७६ सगर चक्रीने चक्ररत्ननी प्राप्ति, तथा अजितप्रजुने केवलप्राप्ति.	२६२
१७७ सगर चक्रीए करेलो दिग्विजय.	२६४
१७८ मयूरनुं वृत्तांत.	२६५

- ૧૭૯ શ્રી અજિતનાથ પ્રજ્ઞની દેશના. ૨૬૬
- ૧૮૦ વર્ષા તથા શરદ ઋતુનું શૃંગાર સયુક્ત વર્ણન. ૨૬૭
- ૧૮૧ સુવ્રત આચાર્યનું વૃત્તાંત. ૨૬૮
- ૧૮૨ સગરચક્રીના જહ્નુઆદિક સાઠ હજાર પુત્રોનું, અષ્ટાપદપ્રતે ગમન. ૨૬૯
- ૧૮૩ અષ્ટાપદ પર્વતનું વર્ણન. ૨૬૯
- ૧૮૪ સગર ચક્રીના પુત્રોનું અષ્ટાપદની આસપાસ ઝાડનું ખોદવું, અને નાગેંડ્રનું આવવું; તથા તેણે તેને દીધેલી શિલામણ. ૨૭૦
- ૧૮૫ સગર ચક્રીના પુત્રોનું ઝાડપ્રતે ગંગાનું લાવવું, અને નાગેંડ્રે કરેલો તેને સઘલાળનો દાહ. ૨૭૧
- ૧૮૬ ડુઃખી થઈલાં સગર ચક્રીના સૈન્યપ્રતે ઇંડ્રનું બ્રાહ્મણરૂપે આવવું, તથા તેણે તે સૈન્યને આપેલી સમજુતી. ૨૭૧
- ૧૮૭ ઇંડ્રનું સગર ચક્રીને સમજાવવું. ૨૭૨
- ૧૮૮ સાઠ હજાર પુત્રોના એકદમ થઈલાં મૃત્યુથી સગરચક્રીને થઈ શોક, તથા ઇંડ્રે આપેલી તેને સમજુતી. ૨૭૪
- ૧૮૯ સગરચક્રીનું અજિતપ્રજ્ઞપ્રતે ગમન, પ્રજ્ઞની દેશના, તથા પોતાના તે પુત્રોનો પૂર્વ જવનો પ્રજ્ઞપાસેથી તેણે સાંજલેલો વૃત્તાંત, ૨૭૬
- ૧૯૦ સંઘપતિથઈ, સગર ચક્રીનું શત્રુંજયપર આગમન. ૨૭૮
- ૧૯૧ ગંગાનું મૂલ પ્રવાહમાં વહન. ૨૭૯
- ૧૯૨ સગર ચક્રીનું શત્રુંજયપ્રતે સમુદ્રનું લાવવું. ૨૮૦
- ૧૯૩ સગર ચક્રીએ શત્રુંજયાદિ તીર્થોનો કરેલો સાતમો ઝઘાર. ૨૮૧
- ૧૯૪ પ્રજ્ઞનો અને સગર મહામુનિનો પણ મોક્ષ. ૨૮૨
- ૧૯૫ વ્યંતરેંડ્રોળ કરેલો આઠમો ઝઘાર. ૨૮૩
- ૧૯૬ ચંડપ્રજ પ્રજ્ઞનું વૃત્તાંત, તથા ચંડયશાળ કરેલો નવમો ઝઘાર. ૨૮૪
- ૧૯૭ શાંતિનાથ પ્રજ્ઞનું તથા, સિંહદેવનું વૃત્તાંત. ૨૮૫
- ૧૯૮ ચક્રધરે કરેલો દશમો ઝઘાર. ૨૮૫
- સગે નવમો.
- ૨૦૧ રાક્ષસવંશ, તથા વાનરવંશ, અને દશરથનું વૃત્તાંત. ૨૮૬
- ૨૦૨ રામચંદ્રજી તથા રાવણનું વૃત્તાંત. ૩૦૧
- ૨૦૩ જાણાંતરકારની પ્રશસ્તિ. ૩૨૭

श्री जिनाय नमः
(श्रीधनेश्वर सूरिकृत)

श्रीशत्रुंजय माहात्म्यं गुजराता भाषांतर.

प्रथमःसर्गः प्रारभ्यते

नैनमो विश्वनाथाय, विश्वस्थितिविधायिने ॥

अर्हतेऽव्यक्तरूपाय, युगादीशाय योगिने ॥ १ ॥

अर्थः—जगतना नाथ, तथा जगतनी स्थितिना करनारा, अने अप्रगट ठे, रूप जेमनुं एवा, तथा योगी एवा श्री कृष्णदेवजी अरिहंत प्रते नमस्कार थाउं.

अर्हच्चक्रिश्रियःस्वामी, चामीकरसमप्रभः ॥

स्तुत्यःसत्कृत्यलाजाय, श्रीशांतिः शुभतांतिकृत् ॥ २ ॥

अर्थः—अरिहंत तथा चक्रीनी संपदानां स्वामी, तथा सोना सरखी कांति वाला, अने स्तुति करवा लायक एवा श्री शांतिनाथ जगवान मोक्षनां लाजने माटे मंगलनी वृद्धि करनारा थाउं.

हेलांदोलितदैत्यारि, जरासिंधप्रतापहत् ॥

स्मरणीयं स्मरं कुर्वन्; श्रीमान्नेमिः पुनातु वः ॥ ३ ॥

अर्थः—क्रीडाथी हींचोलेल ठे श्रीकृष्णने जेणे, तथा जरासिंधनां प्रतापने हरनारा, अने कामदेवने पण संचालवा योग्य करता, एवा श्री नेमिनाथ जगवान तमारुं रक्षण करो ?

यस्यदृष्टिसुधादृष्टि दानादहिरदीश्वरः

जातस्तापत्रयान्मुक्तः, स श्री पार्श्वो मुदेऽस्तुवः ॥ ४ ॥

अर्थः—जेनी दृष्टिरूपी अमृतनी वृष्टिनां दानथी सर्प पण धरणेंद्र तथा अतीत, अनागत, अने वर्तमान काल संबंधि पीडाथी मुक्त थयो, एवा ते श्री पार्श्वनाथ प्रभु तमारा हर्षने माटे थाउं ?

सुरादिं सुरनाथस्य, संशयापनयाय यः ॥

अकंपयत्रिधा वीरः, श्री विरः श्रेयसेऽस्तुवः ॥ ५ ॥

अर्थः— इन्द्रनी शंकाने दूर करवा माटे जेणे मेरु पर्वतने पण कंपाव्यो ठे. तथा त्रण प्रकारे शुरवीर एवा श्री वीरप्रभु तमारा कल्याणने अर्थें थाउं.

आदीश्वर प्रमुख जिनोनुं तथा पुंडरिक प्रमुख मुनिउनुं तथा शासन-देवीनुं ध्यान करीने आ शत्रुंजयमाहात्म्यनुं हुं वर्णन करुं हुं. श्री युगादि जिनेश्वरनी आझाथी पुंडरिक गणधरे सवा लाख श्लोकनां प्रमाण-वाहुं, तथा नाना प्रकारनां आश्चर्यवाहुं, तथा सघला तत्वोथी संपूर्ण, तथा देवोए पण पूजेहु एवुं शत्रुंजयमाहात्म्यनुं वर्णन, जगतनां हित माटे पूर्वे वनाव्युं हतुं. तेमांथी मथन करीने श्रीवीरप्रभुनी आझाथी सुधर्मास्वामीए, लोकोने अद्वय आयुष्यवाला जाणीने ते माहात्म्य संक्षेपथी चोविस हजार श्लोकनुं वनाव्युं. तेमांथी पण सारने उंधरीने, स्याद्वादवाणीमय एवुं ते माहात्म्य, अष्टांग योगमां निपुण, तथा विषय आदिकमां निस्पृही, तथा नाना प्रकारनी लब्धिवाला, तथा राजगवनां मंडन रूप, तथा उत्तम चारित्र्यथी पवित्र अंगवाला, अने वैराग्यना समुद्र सरखा, अने, सर्व विद्याउमां निपुण एवा श्री धनेश्वर सूरिण, बौद्धोने मद रहित करतां थकां, शत्रुंजयनो उद्धार करनार, तथा अठार राजाउना स्वामी, तथा सुराष्ट्र देशनां राजा, एवा श्री शीखादित्यनां आग्रहथी वल्लभी नगरमां वनाव्युं; माटे हे लोको ! ते माहात्म्य तमो जक्तिपूर्वक सांजलो ?

हे जव्य लोको ! तप, जप, दान विगेरेनुं शुं प्रयोजन ठे ? पण केवल शत्रुंजयमाहात्म्यज सांजलो ? वली धर्मनी वांठाथी सघली दिशाउमां जमवानुं शुं प्रयोजन ठे ? फक्त शत्रुंजय तीर्थनी ठायानो तमो स्प-र्श करो ? वली आ मनुष्य जन्म पासीने, तथा अनेक शास्त्रो सांजलीने पण, आ शत्रुंजयमाहात्म्य सांजलीने जन्म सफल करो ? वली जो न-न्वने जाणवानी दृढा होय, अथवा धर्ममां वास्तविक बुद्धि होय, तो वी-नुं मघतुं तजीने आ उत्तम गिरिवरनो आश्रय करो ? आ शत्रुंजय ती-

र्थ समान बीजुं कोइ उत्तम तीर्थ नथी, तथा तेना समान बीजो कोइ धर्म नथी, केम के, त्यां जइ जिननुं ध्यान करवुं, ते जगतने सुखनुं कारण ठे. अशुच परिणामथी, मन, वचन, अने कायाथी जे पाप बांध्युं होय, ते जयंकर पाप पण आ शत्रुंजय गिरिनां स्मरणथी नाशने प्राप्त थाय ठे. वली आ शत्रुंजय पर्वतनां दर्शनथी सिंह, बाघ, सर्प, ज़ील तथा हिंसक पक्षिउं पण स्वर्गगामी थाय ठे. वली जेउंए सुर, असुर, अने मनुष्यादि जवोमां पण आ शत्रुंजय पर्वत जोयो नथी, तेउंने पशु सरखा जाणवा, अने तेउं मोक्षनां अधिकारी थता नथी. अन्य तीर्थोमां उत्तम ध्यान, शील, दान तथा पूजनथी जे फल मले ठे, तेथी पण अधिक फल शत्रुंजयमाहात्म्य सांजव्याथी मले ठे. माटे हे लोको ! आ गिरिराजनुं माहात्म्य तमो महा जक्तिथी सांजलो ? केम के, ते सांजलवा मात्रथीज संपदाउं प्राप्त थाय ठे.

एक दहाडो घणां देवोथी वींटाएला एवा श्री महावीर स्वामी, ड्रव्य ज्ञाव रूप शत्रुने जीतनारा एवा आ शत्रुंजय पर्वत प्रते आव्या. ते वखते जाणे जिनेश्वरोने नमस्कार करवा माटे उतावलज करतां होय नहीं, तेम इंद्रोनां आसनो एकदम कंपवा लाग्यां. त्यारे वीश जवनपतिनां इंद्रो, बत्रीश व्यंतरनां इंद्रो, बे ज्योतिषनां इंद्रो, तथा दश उर्ध्वलोकनां इंद्रो, एम सघला मली चोसठ इंद्रो, देवो सहित, प्रभुथी जूषित थएला ते शत्रुंजय पर्वत प्रते आव्या. आ लोकमां जोवा लायक एवा आ पर्वतने जोइ जोइने, मस्तक धुणावता थका, ते इंद्रादिक देवो, पोताना सेवकोने नीचे प्रमाणे कहेवा लाग्या.

अहो ! आ महान शोचावालो गिरिराज निरुपम किरणोवालां रत्नोयें करीने जाणे चित्रेलो होय नहीं !! तेवो शोचे ठे; वली सोनानां शिखरो वडे करीने, जाणे सर्व पर्वतोनां स्वामी होवाथी, मुकुटोथी शोचतो होय नहीं जेम तेम आ पर्वत शोचे ठे. वली ते आकाशमां पहुँचतां एवां सोनां, रूपा, अने रत्ननां शिखरोथी एकी वखते पृथ्वी अने स्वर्गने पवित्र करतो थको पापने हरनारो ठे; वली आ पर्वत स्वर्णगिरि, ब्रह्मगिरि, उदयगिरि, तथा अर्बुदगिरि आदिक एकसोने आठ शिखरोथी अत्यंत शोचे ठे. वली स्वर्गमंदिर सरखां अरिहंत प्रभुनां मंदि-

રોથી, તથા યદ્દોનાં મંદિરોથી અત્યંત શીઝે છે. વલી આ શત્રુંજય પર્વત યદ્દ, કિન્નર, ગંધર્વ, વિદ્યાધર, તથા દેવોનાં સમૂહોથી, તથા અપ્સરા-
 ંથી સેવવા લાયક થયો થકો અત્યંત શીઝે છે. વલી આ પર્વતમાં મો-
 ક્કની ઇઠા વાલા યોગીં, વિદ્યાધરો તથા યુવનપતિં પવિત્ર ગુફાંમાં
 રહિને શ્રી અરિહંત પ્રજુનું ધ્યાન ધરે છે. વલી આ શત્રુંજય પર્વત રસકું-
 પિકા, રત્નની ધાણો, તથા દિવ્ય ઔષધિંથી સંપૂર્ણ થયો થકો સઘલા
 પર્વતોનાં ગર્વને ઝેદનારો છે. વલી આ પર્વત કસ્તૂરીઆં મૃગોનાં ટોલાં-
 ંથી, મયૂરોથી, મદોન્મત્ત હાથીંથી, તથા ચમરી ગાયોનાં સમૂહોથી
 સર્વ વાજુથી શીઝે છે. વલી આ પર્વત મંદાર, પારિજાતક, સંતાન, હ-
 રિચંદન, ચંપક, અશોક, તથા સાલરી આદિક વૃક્ષોથી ઝરેલો છે. વલી
 કેતકીનાં પુષ્પોની સુગંધિથી સુગંધ યુક્ત કરેલ છે દિશાંનાં ઝાગો જેણે,
 તથા ઝરતા એવા પાણીનાં ઝરણાથી વાચાલ થયેલો, તથા માલતી, ગુ-
 લાવ, કૃષ્ણાગુરુ, અને આંવા પ્રમુખથી હમેશાં પુષ્પ તથા ફલવાલો, એવો
 આ પર્વત અત્યંત શીઝે છે. વલી આ પર્વતપર કદ્દપવૃક્ષોની ઘાટી ઢાયા-
 માં વેઠેલી કિન્નરીં જિનેશ્વર જગવાનનાં ગુણોને ગાય છે, અને તેથી
 પોતાના પાપોનો ક્ષય કરે છે. વલી ઝરતા એવા પાણીના ઝરણાનાં વિં-
 ડુંથી આ પર્વતરૂપી સ્વામી, પોતાની મુક્તિરૂપી સ્ત્રીનાં હાર માટે જાણે
 મોતીંને ઝરતો હોય નહીં, તેમ શીઝે છે; વલી અહીં એક વાજુપર, ઝ-
 રણામાંથી પડતા પાણીંનાં વિંડુંને વર્ષાદ પડતો જાણીને, મયૂરો પ્ર-
 જુની પાસે નાચ્યા કરે છે. વલી એક વાજુએ હજાર ફણાંથી શીઝતો
 એવો શેપનાગ પ્રજુની આગલ અહીં દીવ્ય નાટક કરતો થકો શીઝે છે.
 વલી અહીં એક વાજુએ ઉત્તમ વસ્ત્રોવાલી, તથા ઉત્તમ રાગવાલી એવી
 સેચરીં હાથમાં વીણાં લેઈને, અરિહંત જગવાનનાં ગુણોને ગાતી થ-
 કી દેખાય છે. વલી જે પ્રાણીંને જન્મથી માંડીને પણ પરસ્પર વેર હોય
 છે. એવા પ્રાણીં પણ પોતપોતાનું વેર તજીને અહીં જિનનાં મુખને જોતા
 થકા રમે છે. વલી અહીં એક વાજુએ પૂર્વ સમુદ્રમાં જનારી એવી શત્રુંજયી
 નદી, જોનાર તથા સાંનસનારાંની જાણે પુણ્યની સેવાજ હોય નહીં, તે-
 મ શીઝે છે. વલી એક વાજુએ અહીં તાલધ્વજ (તલાજા) નામનાં શિ-
 વનાં ઝત્સંગમાંથી ગમન કરતી એવી તાલધ્વજી નદી શત્રુંજી નદીને

આવીને મલે છે. વલી અહીંથી ઉત્તર દિશામાં; સ્વહ પાણીથી મહા ઉદ-
યવાલી, ઇંદ્રે બનાવેલી, તથા વિકસ્વર કમલોવાલી “ઐંદ્રી” નામની નદી
વહે છે; તેને તમો જુઝ ? વલી દીવ્ય જલનાં મોજાંઉંથી શોજીતી થાણી,
તથા કમલની અંદર રહેલા હંસોવાલી, અને સારસથી સેવાણી એવી
આ કપર્દિકા નામની નદીને તમો જુઝ ? વલી હે દેવો !! પશ્ચિમ જા-
ગમાં જગતનો ઉપકાર કરનારી, તથા વેહેતા પાણીથી સંપૂર્ણ, અને પા-
પોનો નાશ કરનારી એવી આ બ્રાહ્મી નામની નદી શોજે છે. વલી હે દે-
વો !! અહીં શેત્રુંજી, ઐંદ્રી, નાગેંદ્રી, કપિલા, યમલા, તાલધ્વજી, ય-
દ્ધાંગા, બ્રાહ્મી, માહેશ્વરી, સાત્રમતી, શબલા, વરતોયા, ઉજ્જયંતી, તથા
જદ્રા નામની ચૌદ મહા નદીઉં શોજે છે. વલી હે દેવો !! અહીં પૂર્વ
દિશામાં અત્યંત શોજાવાલું સૂર્યોદ્યાન છે, તથા દક્ષિણ દિશામાં નંદન-
વન સરખું સ્વર્ગોદ્યાન છે, તથા પશ્ચિમ દિશામાં અત્યંત મનોહર ચંદ્રોદ્યા-
ન છે, તથા ઉત્તર દિશામાં આ લક્ષ્મીલીલાવિલાસ નામનું ઉદ્યાન છે. એ-
વી રીતનાં, ચાર દિશાઉંમાંથી આવતી એવી લક્ષ્મીનાં ચોટલા સરખા ચા-
ર ઉદ્યાનોથી આ શેત્રુંજય પર્વત અત્યંત શોજે છે. વલી અહીં સૌધર્મેંદ્રનાં
હુકમથી કુબેરે બનાવેલો, તથા પાપરૂપી મેલને ધોનારો એવો ઇંદ્ર ના-
મનો કુંડ શોજે છે. સ્ફુરાયમાન થતી એવી ચાંદની સરખા પાણીનાં મો-
જાંથી શોજતો, અને જાણે જરતનાં યશોનો ઢગલોજ હોય નહીં, એવો જા-
રત નામનો કુંડ અહીં શોજે છે. વલી અહીં મંદ મંદ વાતા એવા પવન-
થી ચલાયમાન થતા મોજાની પંક્તિથી શોજતો એવો કપર્દીયદ્ધનો કુંડ
કોને સુખ કરનારો નથી ? (અર્થાત્ સર્વને સુખ કરનારો છે.) વલી
અહીં મુક્તિ રૂપી સ્ત્રીનું મુખ જોવા માટે દર્પણ સરખો, તથા પ્રીતિ
ઉત્પન્ન કરનારો એવો હિંદુણ મુનિનો કુંડ તમો જુઝ ? વલી સર્વતીર્થાવિ-
તાર છે નામ જેઝનું, એવા ચંદ્રકુંડ અને સૂર્યકુંડને, તથા વીજા પણ કું-
ડોને, હે દેવો !! તમો અહીં જુઝ ?

વલી હે દેવો !! અહીં આ વાજુણ ઉત્તમ બુદ્ધિવાન એવો આ મુનિ
તપ તપે છે, તેનાં વિચિત્ર ચરિત્રની વાર્તા તમો કૌતુકથી સાંજલો ?

પૂર્વે યમ સરખો, તથા પાપીઝનો સ્વામી એવો, ચંદ્રપૂરનો આ કંડુ
નામે રાજા હતો. તે ધનન્ધ્રે મદ રાક્ષીને દેવ, ગુરુ, વૃદ્ધ, તથા માતપિ-

તાને પણ ગણકારતો નહીં. (પૂર્વનાં પુણ્યથી પાપીઝની સંપદા પણ વૃદ્ધિ પામે છે, પણ પાઠલથી તે તણખલાની અગ્નિની શિખાની પેઠે મૂલ સહિત વિનાશ પામે છે.) તે રાજા સુતો થકો પણ પરસ્ત્રી, અને પરધનની ઇચ્છા કરનારો હતો, તથા ધન મેલવવાની ઇચ્છાથી લોકોને હમેશાં દુઃખ દેતો હતો; પ્રજાતે ઊઠીને લોકોને બોલાવીને, નિર્જય થયો થકો તેમની પાસેથી તે ધન લેતો. (રાજાઊં પ્રાયેં કરીને પુણ્યથી સંપૂર્ણ સંપદાવાલા થાય છે, અને પઠી તેજ પુણ્યનો દ્વેષ કરે છે, માટે તેઊં દુર્ગતિમાં જાય છે.) એવી રીતે ચક્રવાક પ્રતે ચંદ્રની પેઠે, લોકોને દુઃખ દેડને, અંતે ક્ષયનાં રોગવાલો થયો થકો મિત્રની પેઠે (સૂર્યની પેઠે) તે ધર્મને સ્મરવા લાગ્યો. (જ્યાંસુધિ સર્વ વાજુથી સુખથી પ્રાપ્તિ હોય છે, ત્યાંસુધિ મૂઢ માણસ અહંકારમાંજ રહે છે, પણ મૃત્યુ કાલ આવતે તે ધર્મનું સ્મરણ કરે છે.) એક દહાડો તે રાજા ક્રૂર સેવકોથી સેવાયેલો તથા પરના ડોહની ચિંતાથી દુષ્ટાશયવાલો થયો થકો જેવામાં સજામાં વેઠેલો છે, તેવામાં આકાશમાંથી કલ્પવૃક્ષનાં પત્રપર લખેલો એવો કોશ્કે નાખેલો નીચેનો દિવ્ય શ્લોક તેની પાસે આવીને પડ્યો.

ધર્માદધિગતૈશ્વર્યો, ધર્મમેવનિહંતિ યઃ ॥

કથં શુભગતિર્જાવી, સ સ્વામિઙ્ગોહપાતકી ॥ ૧ ॥

અર્થ:— ધર્મથી મલેલ છે, સંપદા જેને, એવો જે માણસ તેજ ધર્મનો નાશ કરે છે, તે સ્વામીઙ્ગોહનાં પાપવાલો માણસ શુભ ગતિવાલો શી રીતે થાય ? (અર્થાત્ ન થાય.)

એવી રીતનાં શ્લોકને તે રાજાએ દર્પથી વાંચ્યો, તથા તેનો અર્થ જાણીને તે મનમાં નીચે પ્રમાણે ચિંતવવા લાગ્યો. અહો !! મેં મહા મોહ અને કપટવાદા ચિન્તથી કદ્દ પડ્યું ત્યાંસુધિ પણ પાપકાર્ય આચાર્યું, અને તે દૃઢ મને સ્પષ્ટરીતે પડ્યું ! વલી મત્સ્ય જેમ માંસને, તેમ મેં સંપદાને મેલવીને મારા આ આત્માને સંસારરૂપી જાલમાં ફસાવ્યો !!! વલી જે રાજા ન્યાયનાં માર્ગમાં ચાલ્યો છે, તે વણે જવમાં નિર્જય થાય છે, તથા જે અન્યાયને માર્ગે ચાલે છે, તે પ્રજા, કુલ અને રાજ્યનો નાશ કરનારો થાય છે. એવી રીતે ચિંતાતુર થઈને તે મહામૂર્ખ રાજા રાધિયેં રાજ્ય ન-

जीने जंपापातथी मरवानी इष्ठावालो थयो थको चालवा लाग्यो. एवी रीते चालतां थकां जेटलामां ते गामनी बहार आव्यो, तेटलामां तेणे एक सुंदर अंगवाली गायने सामी आवती जोइ; पढी त्यां ते गाये अचानक पुंढुं उंचुं करीने, क्रोधथी, वैरीनी पेठे तेने शींगडानां अग्र जागथी मायों. पढी पूर्वनां अनुभवथी ते राजा पण खड्ग कहाडीने, यम सरखो थयो थको, क्रोधथी तेनां तरफ दोड्यो; त्यारे ते गाय पण क्रोधायमान थइ थकी, तथा अत्यंत फुंफाटा मारती थकी तेनी सामे लडवाने दोडी; एवी रीते क्रोधथी सन्मुख आवती ते गायने राजाये तलवार मारीने तेनां बे टुकडा कर्या, त्यारे तेणीनां कलेवरमांथी एक स्त्री नीकली; जयंकर अंगवाली, तथा अत्यंत लाल आंखोवाली, अने हाथमां कातरने नचावती एवी ते स्त्रीए निष्ठुर अक्षरवाली वाणीथी राजाने रणसंग्राम माटे बोलाव्यो; अने कळुं के, रेडुष्ट ! तें आ शस्त्रविनानी अने गरीबडी गायने मारी ! माटे हवे जो तारामां शक्ति होय, तो मारी साथे लडवाने तैयार था ? एवी रीतनुं तेनुं हेतुवाळुं वचन सांजलीने, ते राजा पण पोतानां खड्गपर दृष्टि राखीने, आवी रीते अपवित्र वाणी बोलवा लाग्यो; अरे ! तुं कोइ युवान, अने केलनां पात्रां सरखा कोमल अंगवाली स्त्री ठो, अने हुं शस्त्रमां पंडित एवो शूरो क्षत्री हुं; माटे हे मानिनि ? तुं कहे आपण बन्नेनुं युद्ध कंइ प्रशंसनीक कहेवाय ? केमके, अहंकारी एवो सिंह कंइ हरणीनी साथे युद्ध करवांनी याचना करे ? (अपितु नज करे.) एवी रीते बोलता एवा ते राजाने ते स्त्री कहेवा लागी के, हे राजा ? हुं कंइ तारी पेठे वाचाल नथी, माटे तुं लडवाने तैयार था ? ते सांजलीने राजा हाथमां खड्ग लड्ने तेनी सामे दोड्यो, पण तेटलामां तेणे पोतानां शरीरने तेणीनी कातरथी विंधायेळुं जोयुं, अने तेमांथी रुधिर जरवा लाग्युं. पढी ते स्त्री तेने कहेवा लागी के, हे राजा ? तें तारुं पराक्रम हवे जाण्युं ? अने हजु पण जो तुं समर्थ होय, तो लडवाने तैयार था ? एवी रीतनी तेनी वाणी सांजलीने कंडु राजा मनमां विचारवा लाग्यो के, अहो ! मारुं कर्म उलटुं होवाथी आ स्त्रीए पण मने जीत्यो. (माटे ज्यांसुधि पूर्वनुं करेळुं पुण्य क्षय थतुं नथी, त्यांसुधिज माणसनुं वल, तेज, अने कीर्ति अखंडित रहे ठे. माटे

प्राणीजने पुण्यज प्रमाणरूप ठे, केमके क्षीण तेजवालो सूर्य पण केट-
लोक वखत चढकी शके ?) वली पुण्यथीज प्राणीजने हमेशां सुख मदे
ठे, अने तेज सुख पुण्यनो नाश थवाथी जेरनी पेठे दुःख आपे ठे. वली
जे हुं आगल हाथीजने पण एक चामरनी पेठे आकाशमां उढालतो, ते
हुं आजे आ स्त्रीथी जीतायो !! एम विचारतां थकां तेने याद आव्युं
के, अहो ! में राज्यनो त्याग कर्यो, मने महारोग थयो, अने वली को-
धथी में गायने मारी !! वली हुं मृत्यु माटे तो निकलेलो हुं, त्यारे व-
ली हुं गायथी केम डर्यो ? वली एवी रीतें प्रसंगथी मलतुं मरण मुकीने,
कुगतिने देनारुं गौहत्यानुं में पाप आचर्युं. वली पुण्य मेलव्या विना
प्राणी दुःखी थाय ठे, केमके, मूडी विनां बुद्धिवान माणस पण दुःखी
थाय ठे, हवे तो हुं आ आपदारूपी समुद्रमां डुब्यो, माह्वे हवे हुं शुं
करुं ? केमके, आग लाग्या पठी कुवो खोदवाथी सुख थतुं नथी. एवी
रीतें विचार करता एवा ते राजाने ते देवांगना कहेवा लागी के, अरे !
महापापी मूढ ! हवे दुःखी थयो थको तुं शुं चिंतवे ठे ? पेहेलां तो रा-
ज्यनां मदथी अंध धड तें धर्मनो ओह कर्यो, अने हवे दुःख वखते तुं
धर्मने संजाले ठे ! वली धर्मशिवाय बीजो कोइ पण प्रशंसवा लायक प-
दार्थ नथी, एम बुद्धिवानो माने ठे, माटे अंतकाले पण धर्मनुं स्मरण
करवाथी ते ओहीने पण तारे ठे. वली हे मूढ ! तारा चित्तमां धर्मबुद्धि
नथी, पण रोगनी पीडाथी तुं पुण्यने याद करे ठे, माटे में तारी परीक्षा
करी ठे; हुं तारी गोत्रदेवी अंविका हुं, अने तारा सत्त्वनी परीक्षा माटे
हुं गायनुं रूप करीने आवी हती; वली हे राजा ! हजु पण तारुं मन
क्रोधातुर ठे, पण धर्मने रहेवा लायक, तथा समता रूपी अमृतथी जी-
जाणतुं नथी. माटे हवे तुं देशांतरोमां जइने तीर्थपर्यटन कर ? अने तने
धर्मारोधननो वखत हुं निश्चयें करीने कहीश; एम कहीने ते देवी अंत-
र्धान थइ, त्यारे कंडु राजा विचारवा लाग्यो के अहो ! हजु पण मारुं
जाग्य जागतुं ठे ! केमके गोत्रदेवी मने साक्षात नजरे पडी ! माटे हवे
मारा मन रूपी हाथीने बश करवा माटे हुं यत्न करुं, के जेथी मोक्षरूप
खश्खी मने प्रत्यक्ष थाय, एम विचारीने प्रजाले ते कोइक दिशाप्रते
आसवा लाग्यो, अने मस चित्तवाला होवाथी ते कंडे पण दुःख पाव्यो

नहीं. एवी रीते क्रोध रूपी अग्निने शमावीने पृथ्वीपर जमतो थको, तथा प्राणीज प्रते समता सहित चित्तवालो थयो थको कोट्ठाक नामनां पर्वत प्रते ते आव्यो. त्यां रात्रिने पाठले पहोरे, तेनो पूर्व जवनो वैरी यद्द, द्वेष लावीने तेनी पासे आव्यो; जयंकर दृष्टिवालो, तथा हाथमां गदावालो, लाक्ष मुखवालो, अने भुकुटी जमावतो एवो, ते यद्द क्रोधथी नीचे प्रमाणे वचन तेने कहेवा लाग्यो के, अरे दुष्ट ! कामांध-पणाथी तें मने मारीने मारी स्त्रीने पण तें मारी ठे, ते तने याद ठे ? माटे हवे तुं तारा इष्ट देवनुं स्मरण कर ? केमके, मदांध माणस सुख-नी इष्टाथी पापो करे ठे, पण तेनुं वखत आव्ये जयंकर परिणाम नि-पजे ठे, माटे हवे तुं लडवाने तैयार था ? एवी रीतनां तेनां वचनो सांजलीने राजा मौन रह्यो, त्यारे ते यद्द तेने उपाडीने क्षणवारमां आ-काशमां चडी गयो; तथा पर्वतनां मध्य जागमां रहेली गुफामां तेने ले-इ जइने, त्यां तेणे तेने क्रोधथी विविध प्रकारना बंधनोथी वांध्यो. त्यां ते पाटुजथी ताडन पामवा, तथा ठपाटोथी पीडावा लाग्यो, ते जाणे पू-र्वे करेलां पापोनुं प्रायश्चित्तज संजालतो होथ नहीं, तेम लाग्यो. पर्व-तनां अग्र जागमां, समुद्रमां, कांटावाला वृद्धमां तथा गुफामां तेने फेंकी फेंकीने, ते यद्द अंतर्ध्यान थयो. ते वखते ते पूर्वनां पुण्यथीज व-च्यो, नहीतर तेवा मारथी तो त्रण लोक पण फाटी जाय; पठी ते रा-जा विचारवा लाग्यो के, अहो ! पूर्वनां पापरूपी वृद्धनुं आ तो हजु कुंपलीजं निकट्युं ठे, पण नरक आदिकनी गतिरूप तेनां पुष्पो अने फ-लो तो हजु हवे थवानां ठे. मदांध एवा अधम माणसो लीलामात्रथी पापोने वांधे ठे, पण पठी रडतां पण तेथी पोतानो आत्मा ठोडावी श-कातो नथी. एवी रीते पोते करेलां पापोनो पस्तावो करतो थको, तथा तेनां क्षय माटे शुच ध्यानवालो थयो थको तीर्थने उद्देशीने ते चालवा लाग्यो. वली ते सर्व प्राणीजने पोतानी पेठे जोतो थको, द्वेष रहित थइने, पुण्य मेलववा माटे ज्यां त्यां जमवा लाग्यो.

एटलामां तेनी अंवा नामनी शासनदेवी पोतानां वचन प्रमाणे प्र-सन्न थइने तेनी पासे आवीने कहेवा लागी के, हे वत्स ! हवे तुं शत्रुंजय पर्वत प्रते जा ? अने त्यां तारां हत्यादिक पापो नाश पामशे:

વલી તારા પૂર્વજોની જાતિથી સુખી થઈને મેં તને પહેલાં પણ શિખામણ આપી હતી, અને આજે પણ હું તને આ તીર્થ વતાવું તું. વલી મુગ્ધ એવો સંસારી જીવ શા માટે વીજાં તીર્થોમાં જમે છે ? એકવાર ફક્ત શત્રુંજય પર્વતનું તે શામાટે સ્મરણ કરતો નથી ? કેમકે, શત્રુંજય પર્વતને સારી રીતે પૂજવાથી, અથવા તેનું સ્મરણ કરવાથી, અથવા તેની સ્તુતિ કરવાથી, અથવા તેને જોવાથી પણ કર્મનો ક્ષય થાય છે. પાપી-
 ઝને શલ્યરૂપ, ધર્મીઝને સર્વ સુખ આપનાર, ઇલાવાલાઝને ઇહિત આપનાર એવો આ શત્રુંજય ગિરિ જયવંતો વર્તે ? વલી તપ દાન અને પૂજા-
 વિના પણ શુભ જાવથી કેવલ આ શત્રુંજયનો જે સ્પર્શ, તે મોક્ષ સુખને દેનારો છે; વલી તારું આ નિવિડ કર્મ નરકાદિક ગતિને દેનારું છે, માટે તે શત્રુંજય વિના વીજા કશાથી પણ ક્ષય થશે નહીં. વલી હે વત્સ !
 આટલો વચ્ચત તું મહાદેવી હોવાથી મેં તારી ઉપેક્ષા કરી હતી, પણ હવે તો તું આ તીર્થાધિરાજને યોગ્ય છે, માટે તને હું કહું તું. જગતને પાવન કરનારી એવી એકવાર કરેલી આ પર્વતની સેવા પણ, લાખ જ-
 વમાં ઉપાર્જન કરેલાં પાપોને દૂર કરે છે. વલી શત્રુંજય સમાન તીર્થ, આદિનાથ સમાન પ્રજુ, અને જીવરક્ષા સરખો ધર્મ આ ત્રણે હુની-
 આમાં નથી. વલી મુક્તિરૂપી સ્ત્રીનાં વિવાહ માટે વેદિકા સરખો, આ અજ્ઞાત શત્રુંજય પર્વત જયવંતો વર્તે છે. સંસારરૂપી સમુદ્રમાં હુવતા
 પદ્મા માણસોનાં સમૂહને આશ્રય જૂત વેટ સમાન, તથા મુક્તિરૂપી કાં-
 નાવાલો એવો આ પર્વત જોતો છે. પાપોને જીતતો, ધર્મને પુષ્ટ કરતો, સુખને આપતો, તથા સઘલા લોકોને પવિત્ર કરતો, એવો આ શાશ્વતો
 શત્રુંજય પર્વત જયવંતો વર્તે છે. વલી હે રાજા ! તું પણ ત્યાં સમતા રૂપી
 જલમાં સ્નાન કરવાથી પવિત્ર થઈને, તથા આત્મરમણતાનું આલંબન લે-
 ણે આ તીર્થનાં યોગથી મોક્ષ પ્રતે જઈશ. એવી રીતે દેવીનાં મુગ્ધરૂપી
 કમલમાંથી નિકલતા મકરંદ સરખા શત્રુંજયનાં મહિમાને સાંભળીને,
 તે રાજા, જાણે અમૃતચીજ નીંચાણ્ણો હોય નહીં, અથવા દૂધચીજ
 જાણે ખંચાણ્ણો હોય નહીં, અથવા ચાંદનીચીજ જાણે નાદેણો હોય
 નહીં તેમ ઝનમ નિર્મલપણાને પામ્યો. પછી તે રાજા, જગતની પ-
 ન માતા પૃથ્વી તે અંધા દેવીને નમસ્કાર કરીને, ઝંઘ મરગ્યા ઝગ્ગવલ

મનવાલો થયો થકો, તથા ઉત્તમ ચારિત્રની ઇચ્છાવાલો થયો થકો શત્રુંજયને ઉદ્દેશીને ચાલવા લાગ્યો; તે વચ્ચે તેણે શત્રુંજયપ્રતે પહોંચવા સુધિ આહારના પચ્ચસ્કાણ કર્યા; તથા પર્વતનાં ગુણોથી તેનું મન પણ હરાઈ ગયું; પઠી એવી રીતે ચાલતાં થકાં સાત દિવસે તેણે શત્રુંજય ગિરિનું શિખર દીઠું; તે વચ્ચે તેનાં દર્શનમાં ઉત્કંઠિત એવી પોતાની વન્ને આંખોને તે કંડુ રાજા નીચે પ્રમાણે કહેવા લાગ્યો કે, હે નેત્રો ! તમારાં પુણ્યનાં સમૂહથી આ ગિરિરાજને મેં પ્રત્યક્ષ જોયો, માટે તમો તેને સારી રીતે જુઝ ? એવી રીતે અત્યંત હર્ષિત થયેલો એવો તે કંડુ રાજા, રસ્તામાં કોઈક મહામુનિને જોઈને, તેને નમસ્કાર કરીને તથા તેનાં મુખસામી દૃષ્ટિ કરીને તેની પાસે બેઠો. તે વચ્ચે જ્ઞાની, અને દયારથી ઉજ્જ્વલ એવા તે મુનિ પણ, તે રાજાને વૈરાગ્ય યુક્ત જાણીને આગ્રહ સહિત દેશનાથી નીચે પ્રમાણે તેનાપર અનુગ્રહ કરવા લાગ્યા કે, હે વત્સ ! તું ધર્મમાં ઉત્સુક છે, અને વલી શત્રુંજય પર્વત પ્રતે જાય છે, માટે તું હવે ચારિત્રનું લક્ષણ સાંજલ ?

સર્વજ્ઞોષ્ઠ કર્મરૂપી કાષ્ઠને ઢેદનારું, તથા પંચમગતિને દેનારું, એવું પાંચ પ્રકારનું ચારિત્ર કહેલું છે, તેમાં પેહેલું સામાયિક ચારિત્ર, બીજું ઢેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર, ત્રીજું સૂક્ષ્મસંપરાય ચારિત્ર, ચોથું પરિહારવિશુદ્ધિ નામનું ચારિત્ર, તથા પાંચમું યથારૂપાત નામનું ચારિત્ર કહેલું છે. ચારિત્રવિનાં જ્ઞાન અને દર્શન પાંગલાની પેઠે વૃથા છે, તથા તે ચારિત્ર પણ જ્ઞાન અને દર્શન વિના અંધની પેઠે નિષ્ફલ છે. વલી જેમ સુવર્ણનાં કુંજમાં અમૃતનું ઝરવું, તથા સોનામાં સુવંધિ આવવી, ચંદ્રને ચંદનનો લેપ કરવો, તથા વીંટીમાં મણિ જડવું, તથા પર્વને દિવસે મહાદાન દેવું, તથા દાનમાં જેમ જાવ લાવવો, તેમ શત્રુંજય પર્વતપર ચારિત્ર સહિત જે જિનનું ધ્યાન ધરવું, તે ઉત્તમ ફલને દેનારું જાણવું. એવી રીતે મુનિની વાણીથી બુજેલા એવા તે કંડુ રાજાએ તે મુનિની પાસેથી દીક્ષા લીધી, તથા દ્રવ્ય અને જાવથી પરિગ્રહનો ત્યાગ કરીને, પ્રસન્ન દૃષ્ટિવાલો થયો થકો તે તીર્થપ્રતે પહોંચ્યો; તથા ત્યાં શીલરૂપી વચ્ચેરવાલો, અને વ્રતરૂપી હૃથીયારવાલો, તથા દયારૂપી દાલવાલો થયો થકો પર્વતપર ચઢીને પાપરૂપી શત્રુને તે વેગથી હણવા લા-

ग्यो; वली त्यां आदीश्वर प्रभुनी प्रतिमाने जोशने तृप्ती नहि पामतो थको, रोमांच सहित ते पोतानां चक्षुने निमेष रहित करवा लग्यो. ते आ मुनि शिखरनां अग्र जागपर रहीने दुष्कर तप तपे ठे, तथा हमणाज ते घाती कर्मनो क्षय करीने केवल ज्ञान पामशे. हे देवो ! हुं माहावि-
देह क्षेत्रमां गयो हतो, त्यांथी आ सघलो व्रतांत में श्री मंदिरस्वामीनां मुखथी सांजळ्यो ठे, माटे महापापी माणस पण श्रीशत्रुंजयनी सेवाथी आ कंडु राजानी पेठे शुद्ध धर्मने जजनारो थाय ठे.

हवे ते वखते वीजा देवताउ पण कांतिथी आकाशने दीपावता थका त्यां जिनेश्वरोने नमस्कार करवा माटे आव्या. वली त्यां सघला इंद्रोए, दुष्कर्मोने नाश करनारी, तथा भूतादिकनां दोषने दूर करनारी एवी रा-
यणने प्रदक्षिणा देइने, श्री वीरप्रभुने नमस्कार कयों. वली तेजए त्यां नाना प्रकारनी लब्धिवाला, अष्टांग योगमां निपुण, प्रज्ञावनाना उदय-
वाला, ध्यानमां सग आत्मावाला. मौनधारी, धर्मनुं माहात्म्य कहेनारा, जपमां तत्पर, जपमालानां मणकाउ फेरववामां तत्पर, मांहोंमांहें ध-
र्मकथा करनारा, कायोत्सर्ग करनारा, पद्मासन वारीने वेठेला, अनु-
कंपा वाला, हाथ जोडीने वेठेला, आदीश्वर प्रभुनां मुखरूपी कमलने जोवामां तत्पर, सूर्य सन्मुख राखेल ठे दृष्टि जेजए एवा, हाथमां पुस्तक-
वाला, तप तपता, तीर्थसेवा करता, सघला सिद्धांतनां तत्वनी विद्यामां निपुण, श्वेत वस्त्रने धारण करनारा, परिपहोने सहन करनारा, अंतरंग
शत्रुने जीतवामां शूरा, प्राणीउपर उपकार करनारा, चौद उपकरणोनुं पडिलेदण करता, मूर्तिवंत जाणे शांतरसोज होय नहीँ एवा, तथा देह-
धारी जाणे धर्मोज होय नहीँ एवा, वीर जगवाननी आसपास रहेला केटलाक मुनिउने पण वांद्या.

हवे अहीँ मांहोंमांहें स्पर्धा करता थका देवो उत्तम रत्नोथी नीचे प्र-
माणे समवगरणनी रचना करवा लाग्या. त्यां वायुकुमारो मुगंधि वायु
वीरवा लाग्या; तथा मेघकुमारो अत्यंत मुगंधि जलनी वृष्टि करवा
लाग्या. ते वखते पाणीथी मींचायेली शत्रुंजय पर्वत उपरनी जूमि, मं-
गलरूप फलने उत्पन्न करनारा पुण्यस्वी वृक्षने उगाडवामांदेज जाणे
नयार करेली होय नहीँ, तेम शोजवा लागी; वली त्यां देवांचे एक

योजनसुधि घुटणपुर, नीचे रहेलां डींटीआंवाली पुष्पनी श्रेणि पाथरी; वली त्यां व्यंतरोये रत्नो साथे बांधीने पचरंगी पुष्पोने विखेर्यां. एवी रीते त्यां पृथ्वीपर विखरायेलां विचित्र पुष्पो, जाणे प्रभुनी पासे कामदेवे पो- तानां हाथीयारो ठोड्यां होय नहीं, तेम शोजवा लाग्यां. वली त्यां व्यं- तरेंद्रोये चारे दिशांजनां लाल तोरणो बनाव्यां; के जेथी सूर्यथी जेम, तेम दिशांजनां मुखो रंगयुक्त शोजवा लाग्यां. वली त्यां भुवनपतिनां इं- द्रोये बहारनां जागमां रूपानो गढ बनाव्यो, ते जाणे मूर्तिमान एवो प्र- भुनां शुभ्र ध्याननो चंडारज होय नहीं, तेम शोजवा लाग्यो; वली एक योजन सुधि पृथ्वीपर व्यापीने रहेलो, चंद्र सरखी कांतिवालो तथा व- त्रीस अंगुल सहित तेंत्रीश धनुषनां प्रमाणवालो उंचाश्मां पांचसें धनु- षनां मानवालो, कुंडल सरखा आकारवालो, तथा सोनानां कोंगरांथी शो- जतो एवो ते गढ पृथ्वीपर शोजतो हतो. ते गढनी अंतरमां पंदरशो ध- नुष्य जेटली जूमि ठोडीने, ज्योतिष देवतांजये उत्तम सोनानो गढ बना- व्यो. उपर कहेला रूपानां गढ सरखाज उंचा अने विस्तारवाला एवा आ गढ उपरे मनोहर रत्नमय कोंगरां शोजतां हतां. ते गढनी वच्चे वैमानि- क देवोये विचित्र प्रकारनां रत्नोवालो, उपर जेवडोज रत्ननो गढ बनाव्यो. ते गढपर विविध प्रकारनां दिव्य प्रज्ञाववालां रत्नोनां कोंगरांजनी श्रेणि अत्यंत शोजवा लागी. वली त्यां रहेली रंगवेरंगी पताकांज, जगतमां त्र- मणथी संतापने प्राप्त थयेला एवा प्राणीजनां पसीनाने जाणे दूर करवा माटेज होय नहीं, तेम फकरवा लागी. वली ते पर सोनानी घुघरीजनां अ- वाजथी वाचाल करेल ठे दिशांजनां मुख जेणे, एवो रत्नमय महाध्वज शो- जतो हतो. वली त्यां दरेक गढोमां, उत्तम वारणांवाला चार दरवाजांज अत्यंत कांतिवाला रत्नोथी शोजता हता; ते जाणे चारे दिशांजनी लक्ष्मीने प्रवेश करवा माटेज होय नहीं, तेम लागता हता. वली ज्यां इंद्रनीलम- णीनां (पानानां) बनावेलां तोरणो, युवान एवा गढोनी जाणे डाढीमु- ठोज उगेली होय नहीं, तेम देवोने त्रम उपजावता हता. वली त्यां द- रेक वारणापासे, स्फुरायमान थता एवा जे धूपधाणां, तेमांथी निकलता घुंवाडायें करीने व्याप्त करेल ठे दिशांजनां मुखो जेणे, एवा ते महान् ग- ढो, जाणे अंधकारने नसाडताज होय नहीं, तेम शोजता हता. वली

त्यां देवोये दरेक द्वारप्रते सोनेरी कमलोथी शणगारेली, तथा उत्तम पाणीथी जरेली, एवी वावो, अरिहंत प्रभुने नमनाराजने स्नान करवामाटे वनावी. वली त्यां देवोये पेहेला अने ठेव्हा गढनी वच्चे, प्रभुने विश्रांति आपनारो, “ देवहंद ” ईशानसन्मुख वनाव्यो. वली ते रत्ननां गढनी अंदर मध्य जागे देवोये मणीनी पीठीकावाळुं सत्तावीश धनुष उंचुं चैत्यवृक्ष वनाव्युं. तेनी नीचे उत्तम पादपीठमां जडेला मणिउथी सूर्यनां विंवनी पेठे सोनानुं सिंहासन शोजतुं हतुं. वली जक्तिथी दीपता एवा देवोये ते सिंहासन पर, त्रण जगतनां प्रभुपणाने जणावनारां त्रण ठत्रो धारण कर्यां. वली त्यां एक हजार जोजन उंचो तथा मोक्षमां चडवाने निसरणी सरखो सोनानो धर्मध्वज शोजतो हतो. वली त्यां दरेक गढनां दरेक द्वारप्रते तुंवरुं प्रमुख, उत्तम शृंगारवाला पोलीआज शोजता हता. एवी रीते लक्ष्मीनां स्थानक सरखा समवसरणने करीने, बाकीनुं सघळुं कार्य व्यंतरेंद्रोये संपूर्ण कर्युं. पठी देवोये मुकेलां सुवर्णनां कमलोप्रते स्थापेल ठे चरण कमल जेणे एवा, तथा नवतत्वोनां स्वामी, अने नवनिधाननां देनारा, तथा याचकोयें करीने वाक्योथी स्तुति कराता, मनथी चिंतवन कराता, कानथी श्रवण कराता, अने कोडो आंखोथी जोवाता, तथा जगतनां जीवित सरखा तथा धर्मांजनां सर्वस्व सरखा, एवा श्रीवीरप्रभु पूर्वद्वारथी समवसरणमां दाखल थया. वली धर्मनां चक्रवर्ती एवा ते प्रभुनी अगाडी, सोनेरी कमलपर रहेळुं, तथा पापरूपी अंधकारनो नाश करवामां सूर्यनां मंडलसरखुं एवुं धर्मचक्र रहेतुं हवुं. वली प्रभुनी प्रदक्षिणाने पामीने चैत्यवृक्ष पण क्षण वारमां जाणे अहंकारने पाम्युं होय नहीं तेम नवपल्लव अने पुष्पोवाळुं थयुं. पठी धर्मचक्री तथा नत्वने जाणनारा एवा ते प्रभु “ तीर्थायनमः ” एवी रीतनो उंचेथी उच्चार करीने पूर्व दिशासन्मुख सिंद्धानपर वेठा. वली ते वखते व्यंतरोये धीजी दिशाउमां पण प्रभुनां रूपो कर्यां; अने तेउ पण प्रभुनां मुखसरखांज शोनया खाग्यां; आ सयलो महिमा प्रभुनो जाणवो. पठी त्यां पूर्वतर्फनां द्वारथी साधुउ आख्या. तथा रत्ननां गढमां रहेला प्रभुने प्रदक्षिणा देवने. तथा नमस्कार करीने. अने जक्तिथी तेनी स्तुति करीने, अतिशुभनां प्रभुनी सन्मुख वेठां; तथा पठी त्यां वैमानिक देवांगनाउ था-

वी, अने तेजनी पठाडी साधवीज बेठी. वली त्यां अनुक्रमे जवनपति, ज्यातिषी, अने व्यंतरनी स्त्रीज दक्षिण द्वारेथी आवीने तथा प्रजुने नमीने नैऋत्य खुणामां बेठी. वली त्यां ज्योतिषी, जवनपति, अने व्यंतर देवता-ज, पश्चिम द्वारेथी प्रवेश करीने, तथा प्रजुने नमीने, वायव्य खुणामां बेठा. वली त्यां वैमानिक देवो, पुरुषो, तथा स्त्रीज उत्तर द्वारथी आवीने, तथा प्र-जुने नमीने इशान दिशामां बेठा. हवे बीजा गढमां हरिण, सिंह, पाडा विगेरे, प्रजुना दर्शननां माहात्म्यथी मत्सरनो त्याग करीने बेठा. तथा ठेव्हा गढमां देव, असुर अने मनुष्योनां सघलां वाहनो रह्यां, केस के, एवी री-तनो जिनमतनो अनुक्रम ठे; वली त्यां बीजा सिद्ध, गंधर्व, किन्नर वि-गेरे पण यथायोग्य स्थानके, प्रजुनां वचनरूपी अमृतने पीवाने उद्यमवंत थया थका बेठा. वली ते एक योजन प्रमाणवाला समवसरणमां पण क्रो-डो गमे. मनुष्य, जवनपति, देव विगेरे माया, ते सघलो प्रजाव प्रजुनो जाणवो. हवे त्यां सिंहासनपर बेठेला, तथा त्रण ठत्रोथी शोचता. चा-मरोथी बीजाता, अने सर्व अतिशयोथी शोचता, सौम्य, कांतिनां समू-हथी त्रणे जगतने व्यास करता, केवलज्ञानथी लोकोने जोनारा, त्रण लोकनां ऐश्वर्यथी सुंदर, सघला प्राणीजनुं हित करनारा, तथा दीव्य प्रजावथी कीर्तिवंत थयेला एवा ते प्रजुने जोइने सघला देवो अवच नी-य हर्षने पाम्या. वली ते वखते केटलाको मस्तक धुणाववा लाग्या, के-टलाको प्रजुनां लुंठणां उतारवा लाग्या, तथा केटलाको प्रजुनी स्तुति करवा लाग्या. एटलामां सुराष्ट्रदेशनां राजानो पुत्र, यादवकुलवालो, रिपुमह नामे जीर्णदुर्गनो (जुनागढनो) स्वामी त्यां आव्यो. ते वखते हर्षनां अश्रुथी जरेली ठे, आंखो जेनी, तथा रोमांचरूपी कुंचुकने धारण करनारो, अने स्फुरायमान थयेल ठे, जक्ति जेनी एवो सौधमेंद्र नीचे प्र-माणे प्रजुनी स्तुति करवा लाग्यो. हे सामान्य केवलीजनां स्वामी, तथा ज-गतनां प्रजु, त्रण जगतमां तिलक समान, तथा संसारथी तारनारा तमो जयवंता वतों? वली हे देवाधिदेव, पूजनीक, करुणानां समुद्र, शरणे आवे-ला संसारीनुं रक्षण करनार, तथा करुणानी खाण समान तमो जयवंता वतों? वली हे जंगम कटपवृक्ष सरखा, अरिहंत, परमेश्वर, परमेष्ठी, मृ-त्युरहित, प्र तथा निरंजन एवा तमो जयवंता वतों? वली हे सिद्ध.

स्वयंबुद्ध, तत्त्वोनां समुद्र सरखा, सर्व सुखोना घर सरखा; तथा महेश्वर
 एवा तमो जयवंता वतो. ? वली हे प्रभु ! तमो अनादि, अनंत, अव्यक्त,
 तथा स्वरूपने धारण करनारा ठो, अने सुर, असुर तथा राजां तमोने-
 ज नमस्कार करे ठे. वली हे जगतनां स्वामी ! आपनाथीज हुं आ ज-
 गतने धन्य मानुं हुं, तथा अन्य पाखंडिउनां तर्क अने कुयुक्तिउंथी होऊ
 नहीं पामता एवा तमो प्रते नमस्कार थाउं ? वली हे प्रभु ! तमारा पासे-
 थी हुं मोक्ष सुखनी इच्छा राखुं हुं, अने तमारा अतुल्य महिमाने देवो
 पण जाणी शकता नथी. वली हे देव ! तथा सर्व तत्त्वोनां जाणनार ! उ-
 त्कृष्ट ज्ञान आपमां रहेलुं ठे, केम के, मोक्ष हमेशां आपने आधिन ठे,
 एम ज्ञानीउं कहे ठे. वली हे ईश्वर ! तमोये जगतनो उद्धार करवा माटे
 मनुष्यनुं रूप धारण करेलुं ठे, नहींतर आ जगत अजगतज कहेवात.
 वली सर्व देवोने विपे देवपणुं पण तमारा अंशथीज प्राप्त थयेलुं ठे, के-
 मके अन्यदर्शनीउं पण वीतरागपणानेज मुक्ति कहे ठे. वली हे जगत-
 नां पूज्य, निश्चयें करीने तमोज परमेश्वर ठे, केमके, रागद्वेषें करीने स-
 हितने तत्त्वथी परमेश्वरपणुं घटी शकतुं नथी. वली ज्ञानहीन माणसो
 अन्य देवनी पेठे आपने जोड शकता नथी, केमके, बीजां रत्नोनी पेठे
 चिंतामणी रत्न कंडं सुलभ होतुं नथी. वली हे प्रभु ! तमारेविपे प्रज्ञाव-
 नी रिद्धि जेवी ठे, तेवी अन्य देवोमां नथी, केमके ताराउंमां सूर्यनी प्र-
 ज्ञा क्यांथी होय ? वली हे प्रभु ! ज्यां तमो विहार करो ठो, त्यां सो जो-
 जनमुधि कंडं पण उपद्रव थतो नथी, अहो ! मोटाउंनो प्रज्ञाव पण मो-
 टोज होय ठे ! ! वली हे जगवन्. ज्योतिरूप एवा तमोज योगीउंने ध्या-
 न धरवा लायक ठो, वली आठ कर्मोनां नाश करवामाटे आपे अष्टांग-
 योग करेलो ठे. वली स्वामीनां पण स्वामी, गुरुनां पण गुरु, अने देवोनां
 पण देव. एवा तमो प्रते नमस्कार थाउं ? वली जलमां, अग्निमां, वनमां,
 शत्रुनां संकटमां, तथा सिंह, नरप अने रोग आदिकनी विपदामां तमो-
 ज मारा शरणगत ठे: एवी रीते मुधमंड, प्रभुनी स्तुति करीने, जक्तिपू-
 र्वक, लयेंयो जेम पाणीने, तेम प्रभुनां वचननुं पान करवाने येतो. पत्री
 अने जगतनां स्वामी एवा हे प्रभु, जगतनां हयमाटे सर्व नापामां समान
 अर्थगर्भी, सर्व प्राणीउंनुं जित करनामी, सर्व अतिशयोथी संपूर्ण, सर्व

प्रकारे शौचनिक, तात्त्विक अर्थथी मनोहर, शांत, तथा एक योजनसुधि संचलाय तेवी वाणी बोलवा लाग्या. जेम कस्तुरी पोतानां सुगंधपणाथी अमूढ्यपणाने पामी ठे, तेम आ शरीर पण धर्मथी उत्तमपणाने पामे. वली आ शरीरनी अंदर मलीन एवी सात धातुउं रहेली ठे, तेम ते ब-
हारथी पण अशुचि ठे, माटे ते सर्वथा प्रकारे निरर्थकज ठे. एवुं जाणी-
ने पण मूढ एवो प्राणी कर्मने वश थइ, अहंकारयुक्त थयो थको पोताने
अजरामर मानीने इहा प्रमाणे संचरे ठे. वली आ कायाने आ संसारमां
नाना प्रकारनां शस्त्रोथी, अग्निथी, स्थावर अने जंगम जेरथी, शत्रुउंथी,
तीव्र रोगोथी, अकाल मृत्युथी, टाढ तडकाथी, घडपणथी, इष्टनां वियो-
गोथी, इत्यादि महादोषोथी, अत्यंत क्लेश थाय ठे; माटे एवी रीत-
नां आ असार देहने पामीने हे लोको! तमो जगतमां सारजूत, तथा
पूजनिक एवा धर्मने करो? वली काचनां समूहोथी ज्यारे चिंतामणी
रत्न मले, तथा रजथी सुवर्ण मले, पाणीनां विंदुथी अमृतसमुद्र
मले, तथा घर मात्रथी ज्यारे राज्य मले, त्यारे तेवुं कार्य तत्त्वने विचा-
रनार कयो माणस न करे? वली धर्मविना, माता, पिता, चाइ, मित्र त-
था राजा पण प्राणीनुं आ संसारजालथी रक्षण करी शकता नथी, माटे
ते धर्मनेज सेववो. वली ते धर्मप्रवृत्ति, काल आदिक उपायोथी, उचित
आचारथी, ज्ञानगर्जित क्रियाथी, तथा मनुष्यजन्मथी बुद्धिवानो प्रते
प्रशंसनीक थाय ठे. वली धर्मज प्रगट रीते तीर्थकरनी पदवीने योग्य ठे,
केमके तेनी अनुज्ञा प्रमाणे चालनारा लोको त्रिजुननां पण स्वामी थाय
ठे. वली राजा आदिकनी सेवार्थी शामाटे आत्माने दुःखी करवो जाइ-
यें? केसके जे धर्मे तेउं प्रते पण राजापणुं दीधुं, ते धर्मनोज आश्र-
य करो? वली हे जव्य लोको! तमो विचारो के, धर्मविनां कोइ पण
जगोयें कंइ पण मली शक्तुं नथी, केसके, आ दुनियांमां केटलाको
दुःखी अने केटलाको सुखी देखाय ठे. वली हे जव्य लोको! रागादि-
कोने कोइ बखते पण वश थवुं नहीं, केम के, तेउं जरा सुख थापीने
पाठा नरकादिकमां फेंकी दे ठे. वली तमो विचारो के, विषयो सरखा आ-
त्मानुं अहित करनारा चीजा कोइ पदार्थो नथी, केमके, तेउं संसारी
जीवोने पापकार्योमां प्रवर्तावीने ज्ञानादिकनो नाश करे ठे. ज्यांसुधि अ-

ત્યંત તેજસ્વી ધર્મરૂપી સૂર્ય પ્રકાશતો નથી, ત્યાંસુધિ તે વિષયો અંધ-
 કારની પેઠે અટકાવ રહિત સર્વ જગોયે ફેલાય છે. વલી પ્રમાદરૂપ પા-
 પોથી અંધ થયેલ છે જાવનેત્રો જેઝનાં, એવા કુમાર્ગીઝ, દુઃખનાં સમૂહરૂ-
 પી જંગલી પ્રાણીઝથી વ્યાકુલ એવા નરકરૂપી વનમાં પડે છે; સ્વરૂપમા-
 ત્રથી જાણતા એવા સંસારી જીવો પ્રત્યક્ષ દૃષ્ટનાં લોઝે કરીને ઝજ્જલ
 ધર્મનાં મહિમાને જાણતા નથી; વલી દિવસ, રાત્રિ, સુખ, દુઃખ, જા-
 ગરણ, તથા નિદ્રાદિકનાં દૃષ્ટાંતથી પુણ્ય પાપનું ફલ પ્રત્યક્ષ જણાય છે.
 વલી ક્રુદ્ધ એવા રાક્ષસ, સિંહ, સર્પ આદિકો પણ જે ઉપદ્રવ નથી કરતા,
 તે સઘલું સ્પષ્ટ રીતે ધર્મનું માહાત્મ્ય જાણવું. વલી ધર્મનો દ્રેષ કરનાર,
 તથા મહાવલવંત એવો પ્રમાદ સર્વથા તજવો, કેમ કે, જો ધર્મનો નાશ
 થાય, તો શરીરમાં વ્યાધિ, વંધ આદિકની આપદાઝ લાગુ પડે છે. માટે
 એવી રીતે ચિત્તથી પુણ્યપાપનું પ્રગટ ફલ જાણીને, જેથી કલ્યાણની સિ-
 ઝિ થાય છે, તે ધર્મને જજવો. એવી રીતે ધર્મરૂપી અમૃતને ઝરનારા
 પ્રજુનાં વચનને અત્યંત પીને, લોકો અઘંડ આનંદ પામ્યા. વલી તે વચ-
 ને સજ્ઞાનાં લોકો જાણે, અમૃતથી તૃપ્ત થયા હોય નહીં, તથા ચાંદનીથી
 જાણે ધોવાયા હોય નહીં, તથા જાણે નિધાનની લલિધને પ્રાપ્ત થયા હોય
 નહીં, તેવા થયા. વલી કેટલાકોયે તો ત્યાં સંયમ લીધું, તથા કેટલાકો
 સમ્યક્ત્વ પામ્યા, તથા કેટલાકો ત્યાં હર્ષથી ઝડકજાવને પામ્યા. વલી
 ત્યાં શત્રુંજય પ્રતે પ્રજુને આવેલા જાણીને સૌધમેંદ્ર અત્યંત હર્ષ પૂર્વક પુ-
 ન્ય કાર્યોમાં જતિવંત થયો. વલી ત્યાં ત્રણે જગતોનાં માણસોથી પૂજા-
 ચેલી આદીશ્વર પ્રજુની પ્રતિમાને, તથા દૂધને ઝરતી રાયણને, અને
 તેની નીચે રહેલાં પ્રજુનાં પગલાંને, તથા નદી, તલાવ, કુંડ, શિખરો,
 ઘૂસો, વનો. અને નગરોને જોડને, તથા પ્રજુનાં ચરણને નમીને,
 દર્પિત થયેલો મુયમેંદ્ર, મસ્તકપર દાથ જોડીને, રોમાંચિત થયો
 થયો, અમૃત સર્ગ્યી. તથા પર્વદાને હર્ષ ઉપજાવનારી, તથા ઉત્તમ ગુણો-
 વી મર્મિત થયેલી વાણીયે કરીને, જગતનાં સ્વામી એવા પ્રજુને ક-
 રેયા લાગ્યો કે, હે જગતનાં આધારઝૂત એવા જગવન્, તમોજ આ જગ-
 તમાં તીર્થસ્થ નો, અને આપનાથી અધિષ્ઠિત થયેલો આ શત્રુંજય પર્વત
 વિશેષ કરીને પવિત્ર થયેલો છે. વલી હે પ્રજુ! આ તીર્થમાં શું નવ તપા-

य. ? शुं व्रत ? शुं जप ? तथा अहीं कइ सिद्धिउं ठे ? वली शुं फल मले ?
 अहीं शुं ध्यान धरुं ? अहीं शुं शुच कार्य करुं ? तथा आ पर्वत क्यारे
 अने शामाटे थयो. ? तथा तेनी केटली स्थिति ठे ? तथा आ नवीन प्रा-
 साद कोणे कराव्यो ? तथा आ चांदनी सरखी मनोहर प्रतिमा कोणे
 करावी ? तथा प्रभुनी पासे तलवारने धारण करीने द्वारमां आ वने दे-
 वो कोण उजा ठे ? तथा डाबी अने जमणी बाजुये कोणनी मूर्ति ठे ?
 अने बीजा देवो पण कोण ठे ? तेम आ रायणनुं वृद्ध शुं ठे ? तथा तेनी
 नीचे कोना पगलां ठे ? तथा ए मयूरप्रतिमा कोनी ठे ? अने अहीं आ
 यक्ष कोण उजो ठे ? वली अहीं कइ देवी क्रीडा करे ठे ? अने अहीं
 आ मुनिउं कोण रहेला ठे ? अने आ मोटी नदीउं कइ ठे ? तेम आ उ-
 त्तम फलोवाला वृद्धो कोण ठे ? तथा कया मुनिनुं आ तलाव ठे ? तथा
 हे जगतनां प्रभु ! आ कुंडो कया ठे ? तथा रसकुंपिका अने रत्ननी खाण
 शुं प्रभाववाली ठे ? तथा कइ कइ गुफाउं ठे ? हे स्वामी ! लेपथी बनावे-
 ला स्त्री सहित आ पांच माणसो कोण ठे ? तथा त्रणे जगतनुं उल्लंघन
 करे एवा ऋषज प्रभुनां गुणोने अहीं आ कोण गाय ठे ? तथा दक्षिण
 दिशामां आ कयो पर्वत ठे ? अने तेनो शुं प्रभाव ठे ? वली अहीं शि-
 खरो कया कया ठे ? तथा चारे दिशाउंमां कयां कयां नगरो ठे ? तथा
 अहीं समुद्र केम आवेलो ठे ? अने अहीं कोण उत्तम पुरुषो थया ठे ?
 वली अहीं केटला वखतसुधि प्राणीउं सिद्धि पामशे, तथा आ पर्वत केट-
 ला प्रमाणवालो ठे ? तेम हे प्रभु ! अहीं सम्यग्दृष्टिउंनां केटला उद्धारो
 थरो ? इत्यादि सघलुं व्रतांत, हे प्रभु आपे कृपा करीने कहेबुं; केमके,
 जगत्पूज्यो आश्रित प्राणीउंप्रते पोतानी मेलेज उपकार करनारा होय ठे.
 एवी रीतनी सुधमेंडनां मुखरूपी कमलमांथी निकलेली वाणी सांज-
 लीने, तीर्थनां प्रभावनी वृद्धि माटे, तथा जव्य जीवोने बोध थवा माटे,
 अने सांजलनाराउंनां पापोनो नाश थवा माटे जगवान श्री वीरप्रभु गं-
 जीर वाणीथी, नही अति संक्षिप्त तेम नही अति विस्तारवाळुं एवुं श्री
 शत्रुंजय तीर्थनुं माहात्म्य कहेवा लाग्या के, हे सोधमेंड ! सर्व तीर्थोमां
 राजा समान एवा आ शत्रुंजय पर्वतनी कथा कहेनार अने सांजलनार
 वनेने पुण्य अर्थे थाय ठे, माटे ते तुं प्रगट रीते सांजल ?

एक लाख योजननां विस्तारवालो, तथा पूर्णिमानां चंद्र सरखी आ-
 कृतिवालो, अने लक्ष्मीथी निरूपम जंबूद्वीप नामे द्वीप ठे. जे जं-
 बूद्वीपमां, मारी शाखापर जिननां मंदिरो ठे, एवी रीतनां हर्षथीज हो-
 य नहीं जेम, तेम जंबूद्वीपनां पल्लवोनो समूह हमेशां नाच्या करे ठे. ते
 जंबूद्वीपमां जरत, हैमवंत, हरिवर्ष, महाविदेह, रम्यक, तथा औरण्यवंत
 एम ठ क्षेत्रो ठे; तथा तेजमां अनुक्रमे हिमवान्, महाहिमवान्, निषध,
 नीलवंत, रूप्य, तथा शिखरी नामनां ठ पर्वतो पूर्वथी पश्चिम समुद्र सु-
 धि लंबाएला ठे, तथा तेज जिनमंदिरथी शोभी रह्यां ठे. महाविदेह क्षे-
 त्रनां मध्य जागमां, लाख शिखरोथी शोभतो, अने पृथ्वीनां मध्य जा-
 गमां रहेलो, सुवर्णनो मेरु पर्वत ठे; ते पर्वत लाख योजन उंचो, वननी
 श्रेणिजथी शोभतो, तथा शाश्वता जिनमंदिरोनां शिखरपर रहेलां च-
 लकतां रत्नोनां किरणोथी देदीप्पमान लागे ठे. हवे जरत क्षेत्रने अमो
 पुण्यथी जरेलुं मानीयें ठीयें, केम के ते क्षेत्रनां माणसो दुःखमकालमां
 पण पुण्यशालीज होय ठे. ते जरत क्षेत्रमां नाश थएल ठे दुर्नीति तथा
 उपद्रव जेमांथी, अने प्रीति युक्त ठे माणसो ज्यां अने सघला देशोमां
 मुख्य, एवो आ सुराष्ट्र देश कहेवाय ठे. आ देशमां अल्प पाणीथी पण
 धान्य पाके ठे, तथा थोडां पुण्यथी पण उत्तम फल मले ठे. अने स्वल्प
 उपायथी पण कपायोनो नाश थाय ठे. वली आ देशनां पाणी निर्दोष
 ठे, तथा पर्वतो पण पवित्र ठे, अने अर्हीनी पृथ्वी पण हमेशां रसाल
 अने सर्व धातुमय तथा उत्तम ठे. वली अर्हीं पगले पगले सर्व पापोने
 दूरनारां तीर्थो ठे, तथा पवित्र पाणीनां समृद्धवाली नदीज ठे, अने उ-
 त्तम प्रजाववाला हृदो ठे. वली अर्हीं चारे कोरे विकस्वर पामेला सुगं-
 धि कमलोवालां तलावो ठे, तथा टाढा अने उना पाणीथी शोभता कुं-
 रो ठे. वली अर्हीं पगले पगले निधानो ठे, तथा पर्वते पर्वते रसकुंपी-
 काज, महा प्रजाववाली आपधीज, तथा हमेशां फलतां वृक्षो ठे. वली
 अर्हीं पूर्वे जाणे वावेखंड होय नहीं तेम पोतानी मेखेज वाणं धान्य नी-
 पजे ठे. तथा ज्यांनी पवित्र माटो तीर्थस्ताननां फलने देनारी ठे. वली
 अर्हीं श्री कृष्ण प्रभुनी पुजा माटे हींग, पुष्कराज, मूर्यकांत मणि, मो-
 नी, तथा पानां आदिकनां समूहो पोतानी मेखेज उत्तम थाय ठे. वली

અહીં સ્ફુરાયમાન એવાં રત્નોયેં કરીને, આ દેશનાં ગુણોનેજ જાણે પ્રગટ કરતો હોય નહીં, તથા પ્રજુની જ્ઞતિમાં તત્પર થઈને મોજારૂપી હાથો-થી નાચતો તથા ગર્જના કરતો હોય નહીં જેમ, તેમ સમુદ્ર શોષે છે. આ તીર્થની રક્ષામાટે મને અહીં સગર ચક્રવર્તી લાવેલો છે, એવા હર્ષથી જાણે ફીણનાં સમૂહનાં મિશ્રથી હસતો હોય નહીં, તેમ તે સમુદ્ર શોષે છે. વલી અહીં દેવોથી પૂજાયેલા ચોવીસ તીર્થકરો, ચક્રવર્તિજ, વાસુદેવો, તથા બલદેવ પ્રમુખોયે પણ વિહાર કર્યો છે. વલી અહીં અનંત મુનિજ સિદ્ધ થયા છે, તથા ઘણા સિદ્ધ થશે, તથા અહીં ઘણા ધર્મધુરંધુર સંઘપતિજ થયેલા છે. વલી અહીં જરાસિંધાદિકને મારીને કૃષ્ણાદિકે જય મેલવ્યો છે, તથા બીજા પણ નીતિનિપુણો અહીં ઘણા રાજાજ થયેલા છે; વલી અહીં કેટલાક રાજાજ પ્રજાનાં પ્રતિપાલનથી તથા શત્રુનો નાશ કરવાથી કીર્તિવાલા, ત્યાગી, ધર્મકાર્યનાં આધારજૂત તથા સર્વ જગોયે સમદૃષ્ટિવાલા થયેલા છે. વલી અહીં હમેશાં સરલ સ્વજ્ઞાવી, પ્રસન્ન મુખવાલા, વિવેકી, સંતોષી, હમેશાં આનંદી, તથા નિંદા અને માત્સર્ય વિનાનાં, પોતાનીજ સ્ત્રીજમાં સંતોષી, પરસ્ત્રીજથી વિરક્ત, સત્ય વોલનારા, પુણ્યશાલી, પરદ્રોહની બુદ્ધિવિનાનાં, કદાગ્રહ અને વૈરવિનાનાં, કપટ અને લોચનવિનાનાં, ઉદાર, નિર્દોષ આચારવાલા, તથા સુખી લોકો વસે છે. વલી બ્રહ્મચર્ય ગુણેં કરીને મનોહર, પતિની સેવામાં તત્પર, હસમુખી, રૂપાલી, પરિવારનું હિત કરનારી, માતપિતાની જ્ઞતિ કરનારી, જર્તાર પ્રતે પ્રીતિવાલી, સર્વ લોકને વલ્લજ, જાગ્યથી જાસુર, વહુ પુત્રોથી શોજતી, લજ્જાયુક્ત, કમલ સરખાં નેત્રોવાલી, કૌતુકવાલી, સ્વદ્વેષ ક્રોધવાલી, ઉત્તમ પેદેરવેષવાલી, સરલ બુદ્ધિવાલી, મીઠ વચનોવાલી, ગંજીર, અને ગુણો છે પ્રિય જેજને એવી સ્ત્રીજ અહીં વસે છે. વલી અહીં પુત્રો માતપિતા પ્રતે જ્ઞતિવાલા, હમેશાં માતપિતાની આજ્ઞા પાલનારા, કલાજમાં કુશલ, શાંત અને સુશીલો છે. વલી અહીં ચાકરો શેઠપ્રતે ઉત્તમ જ્ઞતિવાલા, કાર્ય વચ્ચે યાચના નહિં કરનારા, શૂરા, સ્વદ્વેષમાં પણ સંતોષી, સ્નેહી, જલું કરનારા શેઠનાં અજિપ્રાયને જાણનારા, સજ્ઞાને યોગ્ય, ઉત્તમ વચનવાલા, અત્યંત પ્રીતિવાલા, શેઠનાં વૈરી પ્રતે વૈરવાલા, તથા શેઠનાં મીત્ર પ્રતે મિત્રાણવાલા છે. વલી અહીં દ્વિજ આસ્તિકપણામાં તથા ઉચિતપણામાં ચતુ-

ર, ક્રમા અને ઢાહાપણથી મનોહર, ઠયે દર્શનપ્રતે સમદૃષ્ટિવાલા અને પરાક્રમી છે. વલી અહીં પુષ્ટ, તથા વહુ દૂધવાલી ગાયો છે, તથા ચૈસો પ-
 ણ મહા વલવાન, શીંગડાંવાલી, વંધનવિનાની, તથા કોઈ ચોરી કે હરી ન શકે એવી છે. વલી અહીં ધોડાઉં ઝંચા, તથા ચપલ ગતિવાલા છે, વ-
 લદો ધોધોયે કરીને મનોહર છે, તથા સંગ્રામરૂપી સમુદ્રમાં વેટ સરખા હાથીઝં પણ અહીં શોષે છે. વલી અહીં વીજા તિર્યંચો પણ મહાવલવાન થયા થકા પરજાતિનો મત્સર કરનારા નથી, તેમ તેઝં જયથી ઉદ્ધિ-
 ન થયેલાં નથી. વલી અહીંના નગરો મોટા અને ઝંચા કિલ્લાઝંથી શોષિ-
 તાં થયેલાં છે, અને ત્યાં અરિહંત જગવાનનાં ચૈત્યોપર રહેલી ધ-
 જાઝં તો આકાશને સ્પર્શ કરે છે. વલી અહીંનાં લોકો જૈન સાધુનાં મુ-
 સ્વરૂપી કમલમાંથી નિકલેલા સિદ્ધાંતનાં સારથી પાપ રહિત, પવિત્ર તથા લક્ષ્મીવંત છે. વલી અહીં મનોહર તથા સઘલી વસ્તુઝંથી જરપુર, મેહેલો છે, તથા લાજ મેલવતા એવા ત્યાં વેપારીઝં પણ છે. તે સુરાષ્ટ્ર દેશને મુકુટ સમાન, તથા સ્મરણ કરવાથી જ પાપોનો નાશ કરનારો, આ શત્રુંજય પ-
 ર્યંત છે. આનું માહાત્મ્ય કેવલજ્ઞાનથી જણાય, પણ કહી શકાય નહીં, તો પણ હે દેવેન્દ્ર! તારા પુઠવાથી હું તે તને કહું તું. વલી તે માહાત્મ્ય જા-
 ણીને, અને શક્તિ ઠતાં પણ, જો મૌન કરવામાં આવે, તો મુંગાનાં રસનાં સ્વાદસરખું થાય. વલી ત્રણે લોકનાં ऐश्वर્યનાં ઘર સરખા એવા આ તીર્થ-
 નાં નામમાત્રથી પણ જેમ પાર્શ્વનાથનાં નામથી સર્પનું ઝેર જાય, તેમ પા-
 પોનો નાશ થાય. શત્રુંજય, પુંડરિક સિદ્ધદેવ, મહાચલ, સુરશેલ, વિમલા-
 દ્રિ, પુષ્પરાશિ, શ્રીયઃ પદ, પર્વતેન્દ્ર, સુજદ્ર, દૃઢશક્તિ, અકર્મ, મુક્તિગે-
 દ, મહાતીર્થ, શાશ્વત, સર્વકામદ, પુષ્પદંત, મહાપદ્મ, પૃથ્વીપીઠ, પ્રજુપદ, પાનાસમૃજ, કેલાસ, ક્ષિતિમંડલમંડન, ઇત્યાદિ આ પર્વતનાં ઇકસોને આઠ નામો છે, તે સુધર્માત્માનીયે વનાવેલા સપાદલક્ષ માહાત્મ્યથી જા-
 ણી લેવાં. પૃથ્વી રીતનાં આ મહાતીર્થનાં નામો, જે માણસ પ્રજ્ઞાતમાં જાણે છે, અથવા સાંજે છે, તેને સંપદાઝં મહે છે, અને તેની આપદાઝં નાશ પામે છે. વલી આ શત્રુંજય પર્વત મધ્યમાં તીર્થોમાં ઉત્તમ તીર્થ, મધ્યમાં પ-
 ર્યંતોમાં ઉત્તમ પર્વત, તથા મધ્યમાં ક્ષેત્રોમાં ઉત્તમ ક્ષેત્ર છે. યુગની આ-
 રિમાં મોક્ષને દેનાર આ પેદેનું તીર્થ છે, અને વીજાં તીર્થો તો તેની પર્વી-

નાં છે. વલી હે ઇંદ્ર ! આ ત્રણે લોકમાં જેટલાં પવિત્ર તીર્થોં છે, તે સઘલાં
 આ શત્રુંજય તીર્થનાં દર્શનથી આવી જાય છે- વલી પંદર કર્મજૂમીઝમાં
 નાના પ્રકારનાં તીર્થોં છે, પણ શત્રુંજય સમાન બીજું કોઈ પણ તીર્થ પાપોને
 હરનારું નથી. બીજાં કૃત્રિમ એવાં તીર્થોંમાં, નગરોમાં, ઉદ્યાનમાં, તથા પ-
 ર્વતોમાં જપ, તપ, નિયમ, દાન અને ધ્યાનથી જે પુણ્ય ઉત્પન્ન થાય છે,
 તેથી દશગણું પુણ્ય કલ્યાણિક તીર્થોંમાં થાય છે, અને જંબુ વૃક્ષમાં રહે-
 લાં જિનતીર્થોંમાં તેથી સોગણું પુણ્ય થાય છે. વલી શાશ્વતા એવા ધાતુકી
 વૃક્ષમાં તેથી હજારગણું, તથા પુષ્કરદ્વીપનાં ચૈત્યોમાં, રુચકગિરિમાં, અને
 અંજનગિરિમાં અનુક્રમે તેથી દશગણું પુણ્ય થાય છે, તથા નંદીશ્વરે, કુંડ-
 લાદિમાં, માનુષોત્તર પર્વતમાં, વૈષ્ણવ પર્વતમાં, સમ્મેત શિખરમાં, વૈતાલ્ય-
 માં, મેરુપર્વતમાં, રેવતાચલમાં, અને અષ્ટાપદમાં અનુક્રમે તેથી ક્રોડગ-
 ણું પુણ્ય થાય છે; અને શત્રુંજય પર્વતનાં દેખવા માત્રથીજ અનંતગણું પુ-
 ણ્ય થાય છે, અને હે ઇંદ્ર ! આ તીર્થની સેવાથી જે પુણ્ય થાય છે, તે તો
 વચનથી પણ કહી શકાય તેમ નથી. વલી પેહેલા આરામાં તે એંસી
 યોજનનાં વિસ્તારવાલો, બીજા આરામાં સિત્તેર યોજનનો, ત્રીજામાં સાઠ
 યોજનનો, ચોથામાં પચાશ યોજનનો, તથા આ પાંચમા આરામાં
 ચાર યોજનનો છે, અને ઠઠા આરામાં તે સાત હાથનો રહેશે, પણ તેનો
 મહિમા ઘણો થશે. વલી આ અવસર્પિણીમાં જેમ તે તીર્થનાં વિસ્તા-
 રની અનુક્રમે હાનિ થાય છે, તથા ઉત્સર્પિણીમાં તેની વૃદ્ધિ થશે, પણ તે-
 ના મહિમાની હાનિ કોઈ પણ વચ્ચે થશે નહીં. વલી શ્રીકૃષ્ણદેવ પ્રજુ
 ળ્યારે આ પર્વતપર તપ કરતા હતા, તે વચ્ચે હે ઇંદ્ર ! આ પર્વતનાં મૂ-
 લનો વિસ્તાર પચાસ યોજનનો, ઉપરના જાગમાં દશ યોજનનો, તથા ઝં-
 ચાદમાં આઠ યોજનનો હતો. એવી રીતનો આ પર્વત પ્રહ્લયકાલે પણ
 નાશ પામનારો નથી, અને તેનો આશ્રય કરીને રહેલા લોકો મોક્ષ સુ-
 ખને મેલવે છે. વલી આ પર્વતનાં શત્રુંજય, રેવતગિરિ, સિદ્ધ દેવ, સુતી-
 ર્થરાજ, ઢંક, કપર્દી, લોહિત્ય, તાલધ્વજ, કદંબક, વાહુવલિ, મરુદેવ, સ-
 હસ્ર, જગીરથ, અષ્ટોત્તરશતકૂટ, નાગેંદ્ર, શતપત્રક, સિદ્ધરાજ, સહસ્ર-
 પત્ર, પુણ્યરાશિ, સુરપ્રિય, અને કામદ, એવી રીતનાં એકવીશ મુખ્ય શિખરો
 છે. એવી રીતનાં પ્રત્યેક શિખરોનો મહિમા કહેવામાં તો અનેક વર્ષોં ચાલ્યાં

જાય; માટે તેમાંથી પ્રગટ મહિમાવાલા કેટલાક શિખરોનો કિંચિત મહિમા અહીં કહું તું. મુખ્ય શિખર શત્રુંજયનું તથા સિદ્ધકેત્રનું છે, કે જે પર ચઢ્યાથી ચત્તવિના મોક્ષમાં જઈ શકાય છે. વલી મેરુ આદિક પર્વતો કરતાં પણ આ પર્વત ગુણોર્થે કરીને વધારે ઉત્તમ છે, એમ હું માનું તું, કેમકે, તેપર ચઢ્યાથી માણસો તુરત મોક્ષમાં જાય છે. વલી આ શત્રુંજય પર્વતપર મેરુ, સમ્મેતશિખર, વૈષ્ણવ, રુચકગિરિ તથા અષ્ટાપદાદિક સર્વ તીર્થોનાં અવતારો છે. વલી ત્રણે ચૂવનોમાં તીર્થાધિરાજ સરલા આ પર્વતને સજ્જતિની ઇચ્છાથી ઇંદ્રાદિક દેવો તથા દેવીડે પણ સેવે છે. વલી પોતાને ઘેર વેઠા પણ આ તીર્થનાં સ્મરણથી પ્રાણીડે યાત્રાનું ફલ મેલવે છે, એવા તીર્થનાં રાજા સરલા, તથા સર્વતીર્થમય આ શત્રુંજય પર્વત પ્રતે નમસ્કાર થાડે ? વલી ક્રોડપૂર્વ સુધિ શુદ્ધધ્યાને કરીને શુદ્ધબુદ્ધિ પ્રાણી વીજાં તીર્થોમાં જે શુદ્ધ કર્મ વાંધે છે, તેજ શુદ્ધ કર્મ આ તીર્થમાં એક મુહુર્તવારમાં વાંધે છે. વલી જેણે શત્રુંજય પર્વતનું સ્મરણ કરેલું છે, તેણે સઘલાં તીર્થો, પવિત્ર પર્વો, તપ, અને અનેક પ્રકારનાં દાનોનું ધારાધન કરેલું જાણવું. વલી હે ઇંદ્ર ! ત્રણે જગતમાં આના ચરણું કોઈ ઉત્તમ તીર્થ નથી, કેમકે, આ તીર્થનું કેવલ નામમાત્ર સાંજલવાથી પણ પાપોનો દ્વય થાય છે. વલી આ તીર્થની આસપાસની પચાશ યોજનની ચૂમિનો સ્પર્શ કરવાથી પણ મોક્ષ મળે છે, અને તેનું આ મુખ્ય શિખર તો સ્મરણ માત્રથીજ હત્યા આદિકનાં પાપોનો નાશ કરે છે; માટે આ મનુષ્ય જન્મ પામીને, તથા સજ્જુ પાસેથી જ્ઞાન પામીને, જેણે આ તીર્થની પૂજા કરી નથી, તેનું સઘલું કાર્ય નિર્થક છે. વલી જ્યાંસુધિ જે માણસે આ શત્રુંજય તીર્થની સેવા કરી નથી, ત્યાંસુધિ તેને ગર્જાવાસમાં જ રહેલો જાણવો, માટે તેને ધર્મ તો વેગલોજ જાણવો. વલી વૃષભનું રૂપ ધરીને શ્રી આદિનાથ પ્રભુનાં ચરણમાં રહેલો ધર્મ, અહીં આવેલા માણસને નાવથી સેવે છે. વલી હે મૂઢ પ્રાણી ! આ માટે તું “અહીં ધર્મ છે, અહીં ધર્મ છે” એમ કહેતો થકો નચ્યા કરે છે ? ફક્ત એકજ વેલા આ શત્રુંજય પર્વતનું તું દર્શન કર ? વલી જે માણસે આ શત્રુંજય પર્વતપર યાત્રા કરીને અપમંદ્ય પ્રભુને પૂજ્યા નથી, તેને પોતાનો સઘલ જન્મ નિર્થક જ ગણાવવો છે. વલી કાલ્ય નમ્યા કર્મોથી પ્રાણીડેને નિર્મલ કરવાથી જે

“વિમલાદિ” કહેવાય છે, એવો પાપોને હરનારો આ પર્વત કલ્યાણ માટે થાઉં ? વલી અન્ય તીર્થોમાં સેકડો યાત્રાઉં કરવાથી માણસોને જે પુણ્ય થાય છે, તે પુણ્ય આ શત્રુંજય પર્વતની માત્ર એક યાત્રા કરવાથી થાય છે. વલી હે ઇંદ્ર ! આ પુંડરિકગિરિને તું જો ? તેનું નામ લીધાથી, તથા સાં-જલવાથી સ્ત્રી જરતારનાં પાપોનો નાશ થયો છે. વલી જે માણસ હમેશાં ઉત્તમ શ્રદ્ધાથી પુંડરિકગિરિનું ધ્યાન ધરે, તે માણસ સંસારનાં તાપને જ-સ્વેડીને મોક્ષપદ મેલવે છે. વલી એક પુંડરીકથી (સફેદ કમલથી) પણ જગત જ્યારે તાપ રહિત થાય છે, ત્યારે પુંડરિક ગણધર, અને પુંડરિક-ગિરિ, આ બન્નેથી તો અઘીતીય સુખની પ્રાપ્તિ થાય, તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ? વલી આ એકજ પુંડરિકગિરિને જે માણસ એકાગ્ર ચિત્તથી સેવે છે, તેને પરમાનંદમય મોક્ષનું સુખ મળે છે. વલી જ્યારે તલાવ, સમુદ્ર, શેષનાગ વિગેરે એક દિશાને પણ હર્ષ કરવાને સમર્થ નથી, ત્યારે આ પુંડરિકગિ-રિનું એકજ શિખર સમસ્ત જગતને હર્ષ કરનારું છે. વલી જેઠું આ પું-ડરિકગિરિને (કમલને) આશ્રીને રહેલા છે, તેઠું સંસારમાં ઝ્રમણ કર-નારા (ઝ્રમરો) હોતા નથી, અને જેઠું આને સેવતા નથી, તેઠુંને પાપોયેં કરીને મલીન જાણવા. જે પ્રાણીઠું ત્રિપદી પામીને આ પુંડરિકગિરિનો આશ્રય કરીને રહેલા છે, તેઠું પાણીથી (જડથી) ઉત્પન્ન થયેલા, તથા જમરાઠુંથી આશ્રિત થયેલા (હિંસાદિરૂપ) પુંડરિકને (કમલને) હસી કહાડે છે. વલી આ જગતમાં સદ્રવ્ય, સુકુલમાં જન્મ, સિદ્ધદેવ, સમા-ધિ, અને ચતુર્વિધ સંઘ, એ પાંચ સકારો ડુર્લભ છે; તેમ પુંડરિક પર્વત, પાત્ર, પ્રથમ તીર્થંકર, પરમેષ્ઠી અને પર્યુષણ, એ પાંચ પકારો પણ ડુર્લભ છે; તેમ શત્રુંજય, શિવપુર, શત્રુંજયી નદી, શાંતિનાથ પ્રભુ અને શમતા, એ પાંચ શકારો પણ ડુર્લભ છે. એકવાર પણ મહાન પુરુષોયેં જ્યાં સ્પર્શ કરેલો હોય, તે તીર્થ કહેવાય, પણ આ તીર્થપર તો અનંતા તીર્થંકરો આવેલા છે, માટે તે મહાન તીર્થ કહેવાય છે. વલી હે ઇંદ્ર ! અહીં અનંત તીર્થ-કરો અને સિદ્ધો આવેલા છે, તેમ અસંખ્યાતા મુનિઠું પણ અહીં આવેલા છે, માટે તે મહાન તીર્થ છે. વલી આ પર્વતપર જે ચરાચર જીવો હમેશાં રહે છે, તેઠુંને ધન્ય છે !!! વલી હે ઇંદ્ર ! આ પર્વતપર શ્રી જિનેશ્વર પ્ર-જ્ઞનાં દર્શનથી, મોર, સર્પ, તથા સિંહઆદિક હિંસક પ્રાણીઠું પણ મોક્ષે

ગયેલા છે, મોઢે જાય છે, તથા મોઢામાં જશે. વલી આ શત્રુંજય પર્વતનાં સ્પર્શથી પણ, વાલકપણામાં, યૌવનપણામાં, વૃદ્ધ અવસ્થામાં, તથા તિર્થ-ચના જવમાં પણ જે પાપ વાંધ્યું હોય, તેનો નાશ થાય છે. વલી એકજ શત્રુંજય તીર્થની જે સેવા કરવી, તેજ દાન, ચારિત્ર, શીલ, તપ, તથા મન વચન અને કાયાથી ધ્યાન છે. વલી આ ઉત્તમ ક્ષેત્રમાં લેશમાત્ર ધનનું દાન દેવાથી મહાફલ મળે છે; તથા તેથી જે પુણ્ય વંધાય છે, તેને કહેવાને જ્ઞાની શિવાય વીજો કોઈ સમર્થ નથી. વલી આ તીર્થમાં જિનેશ્વર પ્રભુની પૂજામાં જે માણસો લાખો પૈસા खરચે છે, તેને ઉત્તમ માણસો જાણવાં. વલી આ તીર્થની યાત્રા, પૂજા, સંઘની રક્ષા, તથા યાત્રાલુએનો સત્કાર જે માણસ કરે છે, તે માણસ પોતાનાં કુટુંબ સહિત દેવલોકમાં પૂજાય છે. વલી જે માણસો આ તીર્થનાં યાત્રાલુએને દુઃખ દે છે, તથા તેને ધન ચોરી લે છે, તેને પાપનાં સમૂહથી કુટુંબસહિત જયંકર નરકમાં પડે છે. વલી પોતાનાં જન્મની સફલતા જ્ઞનાર, તથા સુખનાં જ્ઞનાર માણસે આ તીર્થનાં યાત્રાલુએનું મનથી પણ અહિત ચિંતવવું નહીં. અન્ય તીર્થોમાં કરેલું પાપ તો એકજ જવસુધિ નહે છે, પણ શત્રુંજય તીર્થપર કરેલું પાપ જવજવપ્રતે વૃદ્ધિ પામે છે. વલી હે ઇન્દ્ર ! દેવલોકમાં આ પૃથ્વીપર. અને પાતલમાં જેટલાં જિનચિંત્રો છે, તેને પૂજા કરતાં પણ આ તીર્થમાં જિનની પૂજા કરવાથી અધિક ફલ થાય છે. વલી હાથમાં ચિંતામણિ રત્ન હોય તો શું દરિદ્રતાનો જય થાય ? અને સૂર્ય ઝગ્યાથી માણસોને શું અંધારું હોય ? વલી વરસાદ વરસતે ઠતે શું ઢાવાનલ વનને ચાલી શકે ? અને અગ્નિ હોતે ઠતે શું ટાઢની વીક હોય ? અને પાસે સિંહ હોતે ઠતે શું દરિણની વીક હોય ? વલી જો પાસે ગરુડ હોય, તો સર્પો કંઈ પગાતવ કરી શકે ? અને આંગણામાંજ જો કલ્પવૃક્ષ ઝગ્યું હોય, તો શું નડકાનો જય હોય ? તેમ શત્રુંજય નામનું મહાતીર્થ જ્યારે આપણી પાસે હોય, ત્યારે નરકને દેનારી ગંધી પાપની વીક ચિંતમાં ક્યાંથીજ હોય ? વલી જ્યાંસુધિ “ શત્રુંજય ” એનું નામ શુભનાં મુલ્યથી સાંજલ્યું નથી. ત્યાંસુધિજ હવ્યા આદિક પાપો રહે છે. વલી પ્રમાદી માણસો પાપોથી રમુંજ નહીં. ફક્ત એક વચનજ શ્રી શત્રુંજય તીર્થનું માહાત્મ્ય સાંતરતું. આ શત્રુંજય પર્વતપર એકજ દિવસ પ્રભુની સેવા કરવી, તે સ-

વૈથી ઉત્તમ છે, અને બીજા તીર્થોમાં જે ઝમણ કરવું, તે તો ક્લેશનું કારણ છે. વલી આ શત્રુંજય તીર્થની યાત્રા કરવાને ઇચ્છતા એવા માણસોનાં ક્રોડો જવોમાં ઉપાર્જન કરેલાં પાપો પણ પગલે પગલે નાશ પામે છે. વલી આ શત્રુંજય પર્વત પ્રતે એક એક પગલે પણ, ક્રોડો જવોમાં કરેલાં પાપોથી પ્રાણી મુકાય છે. વલી શત્રુંજય તીર્થનો સ્પર્શ કરનારાંને રોગ, સંતાપ, દુઃખ, વિયોગ, દુર્ગતિ, કે શોક થતાં નથી. વલી મોક્ષને ઇચ્છનાર એવા સુબુદ્ધિ માણસે, આ તીર્થનાં પાષાણ ઠેદવા નહીં, આ તીર્થની ઝૂમિ ખોદવી નહીં, તેમ અહીં વિદ્યા કે મૂત્ર કરવાં નહીં. વલી આ પર્વતજ તીર્થરૂપ છે, માટે તેનાં દર્શન, અને સ્પર્શથી તે મુક્તિસુખને દેનારો છે, તેથી તે કોનાથી સેવાતો નથી ? (સર્વથી સેવાય છે.) વલી આ ઉત્તમ પર્વત શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજાથી વિશેષે કરીને ઝૂપિત થયેલો છે, તથા તે, તપ જેમ દુઃકર્મોને, તેમ નિબિડ પાપોને નાશ કરે છે. વલી જો આકરો તપ તપાણો હોય, તથા ઉત્તમ સુપાત્રે દાન દેવાયું હોય, અને જો જિનેશ્વર પ્રજા પ્રસન્ન થયા હોય, તોજ આ તીર્થની સેવાનો અવસર મલી શકે છે. વલી આ પૃથ્વીતલપર રહેલા બીજા સર્વ તીર્થોનું માહાત્મ્ય ઊંચે પ્રકારે વચનોથી કહી શકાય છે. પણ આ તીર્થાધિરાજનું મહાત્મ્ય તો કેવલી પણ જાણતાં ઠતાં કહી શકે તેમ નથી. વલી આ તીર્થપર રહેલા શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજાનાં ચરણ કમલની સેવાથી સમગ્ર પ્રાણીનું નિષ્પાપી થયા થકા જગતને વંદનીક તથા પૂજનીક થાય છે. વલી જે પ્રાણીનું શીતલ અને સુગંધી પાણીથી શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજાનું સ્નાન કરે છે, તે પ્રાણીનું શુદ્ધ કર્મોચ્ચે કરીને નિર્મલ થાય છે. વલી જેનું આ ત્રણ જગતનાં ઈશ્વરનું પંચામૃતથી સ્નાન કરે છે, તેનું કેવલજ્ઞાન પામીને મોક્ષ મેલવે છે. આ જગતમાં શ્રેષ્ઠ, તથા નાશ કરેલ છે, અંતરંગ શત્રુનું જેણે એવા જે માણસો, કસ્તુરી, અગર, કુંકુમ, તથા ચંદનથી આ તીર્થમાં તીર્થકર મહારાજની પૂજા કરે છે, તેનું અખંડ લક્ષ્મીના સહાયવાલા થયા થકા કીર્તિનાં વિસ્તારને જનનારા થાય છે. વલી હે ઇન્દ્ર ! જે માણસો આ તીર્થમાં જિનેશ્વર પ્રજાની પૂજા કરે છે, તેનું આ જગતમાં કીર્તિવંત થયા થકા આ લોક અને પરલોકમાં પણ પાપરહિત થાય છે. વલી જે માણસો આદર પૂર્વક જિનેશ્વર જગવાનને આ તીર્થમાં સુગંધિ

પુષ્પોથી પૂજે છે, તે માણસો સુગંધિયુક્ત દેહવાલા થયા થકા ત્રણે લોકનાં પ્રાણીયોને પૂજનીક થાય છે. વલી વીજી પણ સુગંધિ વસ્તુઝંથી હર્ષે કરીને જે શ્રાવકો અહીં જિનેશ્વર પ્રજુની પૂજા કરે છે, તેઝ સમ્યક્ત્વ સહિત થયા થકા શુક્લ ધ્યાનથી મોક્ષ મેલવે છે, વલી અહીં પ્રજુની ધૂપ-પૂજાથી પંદર દિવસનાં ઉપવાસનું ફલ મલે છે, તથા વરાસની પૂજાથી એક માસનાં ઉપવાસનું ફલ મલે છે. વલી હે ઇંદ્ર ! અહીં જે માણસો વાસદેવથી તથા વસુધેવથી જિનેશ્વર પ્રજુની પૂજા કરે છે, તેઝ દેવોથી પણ પૂજાય છે. વલી અહીં અલંકાર ચોખાઝંથી પૂજા કરવાથી અલંકાર સુખની સંપદાવાલા, તથા યોગ્ય કાલે ચઢાવેલા ફલોથી ઇચ્છિત ફલોનાં યોગ્યનારા થાય છે. વલી અહીં પ્રજુની સ્તુતિ કરવાથી માણસો સ્તવનીય થાય છે, દીપકપૂજાથી કાંતિયુક્ત શરીરવાલા, તથા નૈવેદ્યપૂજા કરવાથી અત્યંત હર્ષવાલા થાય છે. વલી અહીં પ્રજુની આરતી ઉતારવાથી માણસોને યશ, લક્ષ્મી, અને સુખો મલે છે, તથા તેથી જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રને તુરત મેલવીને માણસો માનસિક, પીડા પામતા નથી. વલી જેઝ અહીં પ્રજુને નમસ્કાર કરે છે, તેઝ ત્રણ જગતથી નમાય છે, તથા જેઝ ગીતપૂજા કરે છે, તેઝના ગુણો ગવાય છે; અર્થાત્ અહીં જે ક્રિયા પ્રજુપ્રતે કરાય છે, તેવું ફલ પ્રાણીઝને મલે છે. વલી અહીં પ્રજુની પાસે દીપક કર્યાથી માણસોનું જીવસંબંધિ અજ્ઞાન નાશ પામે છે, તથા મંગલ દીવો કરવાથી ડ્રવ્ય અને જીવમંગલો થાય છે, વલી જે માણસો અહીં પ્રજુને અલંકારો પહેરાવે છે, તેઝ પવિત્ર થયા થકા ત્રણે જીવનોનાં અલંકાર રૂપ થાય છે. વલી અહીં પ્રજુની રથયાત્રા માટે જેઝ રથ આપે છે, તેઝને ચક્રવર્તિની લક્ષ્મી પોતાની મેલે આવીને વરે છે. વલી અહીં પ્રજુની નીરાજના (આરતી) કરવાથી માણસોને નિપ્પાપપણું પ્રાપ્ત થાય છે, તથા તેઝ પ્રતાપથી અનુઝનો જય કરે છે. વલી આ તીર્થમાં ઘોડાનું દાન દેવાથી, મર્વે જગાણથી, લક્ષ્મીઝ આવીને મલે છે. અને દ્વારથી દેવાથી ગજગામિની અને શીશુવંત મ્લીયો મલે છે. વલી અહીં પ્રજુનાં પંચામૃત સ્નાત્ર માટે જે નાયનું ધાન આપે છે, તે માણસ દ્વારથીઝ મહિત સમસ્ત પૃથ્વીનો રાજા થાય છે. વલી અહીં જે માણસો ચંદ્રવા, ત્રવ, મિંદાસન, તથા ચામરનું ધાન આપે છે, તેઝને, જાણે આપણજ મુર્કા છોય નહીં, તેમ છે યમ્નુઝ મ-

લે છે. વલી જે માણસ અહીં ગુરુની આજ્ઞાથી મહાધ્વજનું દાન આપે છે, તે અનુત્તર વિમાનનું સુખ જોગવીને ઠેવડે મોક્ષ મેલવે છે. વલી જે માણસ આ તીર્થમાં પવિત્ર વસ્ત્ર આદિકથી પ્રજુની આંગી રચાવે છે, તે આ-
 લા જગતમાં શોભનિક થાય છે. વલી જે માણસ આ તીર્થમાં સોના, રૂપા, પીતલ વિગેરેનાં કલશો કરાવીને આપે છે, તેને સ્વપ્નમાં પણ દુઃખ થતું નથી, અને મોક્ષપદ મલે છે. વલી જે માણસ આ તીર્થમાં પ્રજુની સે-
 વા માટે જાવસહિત ચૂમિનું દાન કરે છે, તે કુદ્દિનો જોક્તા થાય છે, તથા અહીં ગામ, બગીચા વિગેરેનાં દાનથી પ્રાણી જ્ઞાન સહિત ચક્રવર્તી થાય છે. વલી જે માણસ અહીં માલા પેહેરીને વિધિપૂર્વક પ્રજુ-
 ની આરતી કરે છે, તે માણસ દેવોને પણ ચાકરરૂપ કરીને સ્વર્ગની સંપ-
 દા જોગવે છે. વલી અહીં પ્રજુની દશ પુષ્પમાલાથી પૂજા કરવાથી એક ઉપવાસનું, તથા તેથી દશગણી માલાઈથી અનુક્રમે ઠઠ, અઠમ, તથા પા-
 સખમણનું ફલ મલે છે. વલી આ તીર્થમાં જિનપૂજા કરવાથી માસખમણ-
 નું ફલ મલે છે; વલી બીજાં તીર્થોમાં સુવર્ણ, ચૂમિ, તથા આચૂષણોદે-
 વાથી જે પુણ્ય થાય છે, તે પુણ્ય આ તીર્થમાં ફક્ત એક ઉપવાસ કરવાથી-
 જ થાય છે. વલી અન્ય તીર્થમાં ઘણા કાલસુધિ ઉગ્ર તપથી, તથા બ્રહ્મ-
 ચર્ય પાલવાથી જે ફલ મલે છે, તે ફલ આ તીર્થમાં એક ઉપવાસ કરવાથી
 પણ મલે છે. વલી આ તીર્થમાં નોકારસી પ્રમુખ દશ પ્રકારનાં પચ્ચાણ
 કરીને, પુંડરિક ગણધરનું સ્મરણ કરતાં થકાં માણસ વિઘ્નરહિત સર્વ ઇ-
 શ્વિત અર્થને મેલવે છે. વલી અહીં ઠઠનો તપ કરવાથી મલેલાં પુણ્યથી
 પ્રાણી સર્વ સંપદાઈ મેલવે છે, તથા અઠમનો તપ કરવાથી આઠ કર્મોનો
 ક્ષય કરી મોક્ષને મેલવે છે. વલી અન્ય તીર્થમાં સૂર્ય તરફ દૃષ્ટિ રાખીને,
 તથા પૃથ્વીપર ટચલી આંગલીથી સ્પર્શ કરીને રહ્યાથી, બ્રહ્મચર્ય પૂર્વક
 એક માસનાં ઉપવાસથી જે ફલ મલે છે, તે ફલ આ શત્રુંજય તીર્થમાં એ-
 ક મુહુર્તવારજ સર્વ આહારનો ત્યાગ કરવાથી મલે છે. વલી આ તીર્થમાં
 રાગદ્વેષથી રહિત થઈને, આઠ ઉપવાસથી જે અરિહંત પ્રજુનું ધ્યાન ધરે
 છે, તે માણસ સ્ત્રીહત્યાનાં પાપથી મુક્ત થાય છે. વલી જે માણસો અહીં
 પાસખમણનો તપ કરે છે, તેને લાલહત્યાનું પાપ તો ક્યાંથીજ હોય ? મા-
 સખમણનો તપ તરવાથી બ્રહ્મચારિની હત્યાનું પાપ નાશ પામે છે. વલી

લાખ આદિકનાં કરજથી પણ, અહીં એક આદિ ઉપવાસ કરવાથી પ્રાણી મુકાય છે, તથા મોક્ષસુખને દેનારું સમ્યક્ત્વ પામે છે. વલી અહીંનાં જિનમંદિરમાં પ્રમાર્જન, વિલેપન, તથા માલારોપણ કરવાથી પ્રાણી, સો, હજાર, અને લાખ રૂપીઆનાં દાનથી અત્યંત ફલને પામે છે. વલી હે હંદ્ર! આ તીર્થમાં ઋત્તિપૂર્વક ગીતગાન કરવાથી જે પુણ્ય થાય છે, તે તો કહી પણ શકાય તેમ નથી. વલી શત્રુંજયનું નામ સાંજલ્યાથી જે પુણ્ય થાય છે, તેથી ક્રોડગણું પુણ્ય તેની સમીપ ગયાથી થાય છે, તથા તેથી અનંતું પુણ્ય તેને નજરે જોવાથી થાય છે. વલી આ તીર્થને જોતાં અથવા ન જોતાં પણ જે માણસો ત્યાં જતા સંઘની પૂજામાં તત્પર હોય છે, તેણે મોક્ષપર્યંત મહા પુણ્યને મેલવે છે. વલી ત્રિકરણ શુદ્ધિથી આ તીર્થમાં સાધુને અન્નાદિક આપવાથી કાર્તિક માસનાં તપનું ઉત્તમ ફલ મળે છે. વલી આ શત્રુંજય તીર્થમાં જેઝે મુનિઝની પૂજા નથી કરી, તેઝનો જન્મ, ધન, અને જીવિત પણ નિરર્થક છે. વલી આ શત્રુંજયાદિક તીર્થોમાં યાત્રામાં, અને જૈનપર્વોમાં જે માણસો મુનિઝને પૂજે છે, તેણે ત્રણે લોકનાં એશ્વર્યને ઋજનારા થાય છે. વલી મુનિ છે તે, પંડિતોને પૂજનિક, સેવનીક, અને માનનીક છે, વલી મુનિનાં આરાધનથી જ યાત્રા સફળ થાય છે, અને મુનિવિનાની યાત્રા નિષ્ફલ જાણવી. વલી વીતરાગપણામાં પણ પૂર્વ જન્મમાં સાંજલેલી ઈર્ષી ગુરુની વણીજ કારણરૂપ છે, માટે દેવ તત્ત્વથી પણ ગુરુત્ત્વ મોટું જાણવું. વલી સુપાત્ર પ્રતે જે દાન આપવું, તે હમેશાં મહાપુણ્યને અર્થ થાય છે, તેમાં પણ આ તીર્થમાં આવી સુપાત્ર પ્રતે જે દાન આપવું, તે તો સુવર્ણમાં સુગંધિ મલવા જેવું છે. વલી આ તીર્થમાં જે માણસો મુનિઝને, અન્ન, પાણી, વસ્ત્ર, સ્થાનક, આસન, તથા પાત્રોથી પૂજે, તેણે લક્ષ્મીયેં કરીને દેવોને પણ જીતી જાય છે. વલી જે સુચ્છી માણસ અન્ન અને વસ્ત્રાદિકથી ગુરુનું પૂજન કરે છે, તે શુદ્ધ થયો થઈ તત્ત્વથી ઈર્ષી નવે મોક્ષ પામે છે. વલી જે ધનથી જગતનાં પૂજનિક ઈર્ષા મુનીઝે ઋત્તિપૂર્વક પૂજાય છે, તેજ ધન વગ્વાળવા લાયક છે, તથા તેજ પરમ તત્ત્વ, તથા તેજ પુણ્યની વૃદ્ધિ છે. વલી જે માણસો ગુરુને માદ્દી-મ્પ કરીને, જિનેશ્વર અનુને પૂજે છે, તેણે આ લોક અને પરલોકમાં પત્રી આદિકની પદ્ધતી મેલવીને ઉત્તમ ગતિમાં જાય છે. વલી આ તીર્થમાં દ-

જારો અને લાખો એવા શુદ્ધ શ્રાવકોને જમાડવાથી જે પુણ્ય ઉત્પન્ન થાય છે, તેથી પણ અધિક પુણ્ય અહીં મુનિને દાન દેવાથી થાય છે. ગમે તેવો પણ ચારિત્રયુક્ત મુનિ, સમકીર્તી હાથા માણસોએ આ તીર્થમાં ગૌતમ ગણધરની પેઠે પૂજવો. કર્મરૂપી વ્યાધિથી પીડાયેલા માણસોએ, શોનાવિનાનાં, મનને ક્લેશ કરનારા, તથા શાસ્ત્રાર્થરૂપી રસ વિનાનાં મુનિને પણ, ઉત્તમ ઔષધની પેઠે આ તીર્થમાં સેવવો. ગુરુનાં આરાધનથી સ્વર્ગ મલે છે, તથા તેનાં વિરાધનથી નર્ક મલે છે, એવી રીતે બન્ને ગતીઁ ગુરુથી મલે છે, માટે પોતાની ઇચ્છા પ્રમાણે પ્રાણીઁએ ગ્રહણ કરવી. વલી વી-જાં દાનો તો કીર્તિ, લક્ષ્મી તથા સુખ આદિકોને આપે છે, પણ અન્નય-દાનનું ફલ તો મુખથી કહ્યું જાય તેમ નથી. વલી દીન આદિકો પ્રતે આ તીર્થમાં જે દાન આપવું, તે સ્વર્ગનાં સુખમાટે થાય છે, તથા જવ પ્રતે અખંડ લક્ષ્મીનાં કારણરૂપ મનુષ્ય જન્મને તે દેનારું છે; વલી તે દાન-થી આ લોકમાં સમ્યક્ત્વ સહિત રાજ્યનાં લાઙ્ગરૂપ ફલ થાય છે, તથા તે પુણ્યાનુબંધિ પુણ્ય આપે છે, અને વિશેષ પ્રકારે મોક્ષનાં લાઙ્ગને પણ કરે છે. વલી અન્ય સ્થાનકમાં કરેલું પાપ, ઉત્તમ જાવવાલો, પ્રાણી અહીં ત્યાગ કરે છે, પણ આ તીર્થમાં કરેલું જે કર્મ તે તો વજ્રલેપ સરખું થાય છે. વલી આ તીર્થમાં આવીને કોઈની નિંદા, તથા પરના ડોહનું ચિંતવન કરવું નહીં, તથા પરસ્ત્રીની લોલતા રાખવી નહીં, તેમ પરદ્રવ્ય હરવાની બુદ્ધિ પણ રાખવી નહીં; તેમ મિથ્યાત્વિઁનો સંગ કરવો નહીં, તેઁનાં વચનપર શ્રદ્ધા કરવી નહીં, તેમ તેઁની નિંદા પણ કરવી નહીં, અને તેઁનાં શાસ્ત્રોનો આદર પણ કરવો નહીં; વલી અહીં વૈરી પ્રતે વૈર જાવ રાખવો નહીં, તથા કોઈને મારી નાંખવાની ઇચ્છા કરવી નહીં, તથા ઘૃત આદિક નવ વિગયોમાં આસક્તિ રાખવી નહીં. કુલેશ્યાનું ચિંતવન કરવું નહીં. એવી રીતે સઘલાં પાપકાર્યોને જાણીને, બુદ્ધિજ છે, ધન જે-ઁનું એવા માણસોએ, સ્તુતિ કરવા લાયક એવાં પુણ્યની ઇચ્છાથી અહીં જી-વહિંસા કરવી નહીં. વલી જિનતીર્થાદિનો યોગ હોતે ઠતે, મિથ્યાત્વ-મિશ્રિત જે ક્રિયાઁ કરે, તેને મહાપાપી જાણવો, માટે તેને પુણ્યની પ્રા-પ્તિ તો ક્યાંથીજ હોય? વલી મોક્ષસુખ મેલવવામાં હ્રદયમવંત થયેલા મા-ણસોએ મહાતીર્થમાં અનર્થ ઢંડોથી વિરતિ, તત્ત્વચિંતનમાં આસક્તિ, પ્રજ્ઞ-

માં જત્તિ, મુનિમાં રક્તપણું, દાનમાં હમેશની વૃત્તિ, ઉત્તમ આચારનું ચિંતવન, પંચ નમસ્કારનું સ્મરણ, પુણ્ય ચંડારોનું જરવાપણું, જવરૂપી સમુદ્રથી તરવાપણું, ઉત્તમ ધ્યાન, દેવ પૂજન, તથા તપ આદિક ઉત્તમ કાર્યો કરવાં. વલી અહીં ચતુર્વિધ સંઘસહિત યાત્રા કરવાથી માણસો તીર્થકરની પદવીરૂપ લોકોત્તર ફલ મેલવે છે. આ તીર્થમાં યાત્રાથી ઉત્પન્ન થયેલા પસીનાને જેઠં લુઠે છે, તેઝંજ નિષ્પાપી એવા નિર્મલ દેહને પામે છે. વલી આ તીર્થમાં જે માણસો યાત્રાલુ લોકોને, જત્તિપૂર્વક અન્ન તથા વસ્ત્રાદિકથી પૂજે છે, તેઝં વિસ્તીર્ણ લક્ષ્મીનાં સુખને જોગવીને અંતે મોક્ષને જજનારા થાય છે. વલી આ તીર્થમાં જે માણસો જરા પણ સંકોચ રાહ્યાવિનાં ઘણું ઇન્દ્રિત દાન આપે છે, તેઝં આનંદપૂર્વક ઝંચે પ્રકારે સુખી થાય છે. વલી આ તીર્થમાં પોતાની શક્તિ મુજબ જે કંઈ પુણ્યનાં કાર્યો જ-ત્તમ બુદ્ધિવાલાઈ કરે છે, તેઝં (કાર્યો) કુકર્મોનો નાશ કરી, વન્ને જવોની શુદ્ધિને માટે થાય છે. હે ઇંદ્ર ! એવી રીતે સંક્ષેપથી આ તીર્થમાં કરેલાં દાનનો મહિમા કહ્યો; હવે તીર્થચૂત એવું જે રાયણનું વૃદ્ધ, તેનો મહિમા તું સાંજલ ?

રૂપજદેવ પ્રજુથી જૂપિત થયેલી, તથા દૂધની ધારાને ઝરતી એવી આ શાશ્વતી રાયણ અજ્ઞાનરૂપી અંધકારનો ક્ષણમાં નાશ કરો ? આ રાયણની નીચે નાજિરાજાનાં પુત્ર શ્રી રૂપજદેવસ્વામી સમોસર્યા હતા, તેથી ઉત્તમ તીર્થની પેઠે તે વંદનીક છે. આ રાયણનાં દરેક ફલ, દરેક પાંદ-હાં, તથા દરેક ઢાલાંપ્રતે દેવાલયો છે, માટે અજાણતાં પણ તેનાં પત્રાદિક ઠેંદવાં નહીં. જત્તિસહિત ચિન્તવાલા થઈને, આની પ્રદક્ષિણા કરનાર સંઘપતિનાં મસ્તકપર આ રાયણ હર્ષથી દૂધને વર્ષે છે; અને તેથી જાણવું કે, તે સંઘપતિને આગામી કાલમાં શુદ્ધરૂપ થઈને વન્ને જવોમાં સુખકારી થશે; અને રીસથી જેનાપર તે દૂધ વર્ષેતી નથી, તેને હર્ષાદિકની કરનારી તે ચર્તા નથી. વલી આ રાયણનું જો સુવર્ણ, રુપું, મોતી, તથા ચંદનાદિકની પૂજન કરવામાં આવે, તો તે ન્યમમાં આવીને, સઘણું શુભાશુભ કરી આપે છે. વલી શાકિની, જૂન, વેનાસ તથા રાક્ષસ આદિકથી નયતીન થયેલો માણસ, નવેગ્ગર આ રાયણની પૂજા કરીને તે દોષોથી મુક્ત થાય છે. વલી જે માણસ આ રાયણની પૂજા કરે છે, તેને વૃકાંમરીઝ, તર્ગિ

કે કાલજ્વર તથા ઝેર આદિક તેનાં શરીરને પરાજવ કરી શકતાં નથી. વલી પોતાની મેલે જખરીને પહેલાં આ રાયણનાં ઢાલાં, તથા પાંદડાંદિક લે-
 ણે, તેને જીવની પેઠે સાચવવાં, કેમ કે, તે સર્વ ડુઃખોને નાશ કરનારાં
 છે. વલી જે બે મિત્રો આ રાયણને સાક્ષીરૂપ કરીને પોતાની મિત્રાઈ બાંધે
 છે, તેડં રાજ્યાદિક સુખોને મેલવીને મોક્ષ પદમાં જાય છે. આ રાયણનાં
 પશ્ચિમ દિશાનાં જાગમાં ડુર્લજ એવી રસકુંપિકા છે, કે જેનાં રસનાં ગંધથી
 લોહું ક્રોડ સોનામોહોર જેટલું થાય છે. વલી પૂજા, નમસ્કાર અને જા-
 વને જજનારો કોઈક માણસ અઠમનો તપ કરીને આ રાયણનાં પ્રસાદ-
 થી તે રસકુંપિકાનાં રસને મેલવે છે. વલી કલ્પવૃક્ષો, દિવ્ય ઔષધીડં,
 અને આઠ સિદ્ધિડંની શી જરૂર છે ? ફક્ત એક આ રાયણજ માણસપ્રતે
 પ્રસન્ન થાડં ? વલી આ રાયણની નીચે, જગ તનાં લોકોથી પૂજાયેલાં,
 તથા મહાસિદ્ધિ અને સુખને દેનારાં શ્રી કૃષ્ણદેવ જગવાનનાં પગલાં છે.
 વલી તેની ઢાલી અને જમણી બાજુએ કૃષ્ણદેવ પ્રજુનાં પેહેલા ગણધર
 શ્રીપુંડરિકસ્વામીની વન્ને જવોમાં સુખ કરનારી મૂર્તિડં છે. વલી શ્રીમરુ-
 દેવાનાં શિખરપર ક્રોડો દેવોથી સેવનીક એવા શ્રીશાંતિનાથ પ્રજુ સંઘની
 શાંતિનેમાટે થાડં ? કરેલું છે, મંગલ જેડંયે એવા માણસોજ શ્રી આદિના-
 થ પ્રજુપ્રતે, પુંડરિક ગણધરપ્રતે, રાયણપ્રતે, પગલાંડં પ્રતે, તથા શાંતિના-
 થ પ્રજુ પ્રતે, સૂરિમંત્રથી મંત્રેલા, તથા શુરૂ પાણી, સુગંધ, અને પુષ્પોથી
 જરેલા, એકસોને આઠ કુંજોથી સ્નાત્ર કરે છે. વલી તે સ્થાનકોની સ-
 ર્વદા સેવા કરવાથી રાજ્ય, બુદ્ધિ, લક્ષ્મી, કીર્તિ, સર્વેનું વશપણું, ધનની
 પ્રાપ્તિ, સ્ત્રી, પુત્ર, સંપત્તિ, સૌજાગ્યપણું, જય, સર્વે ઇચ્છિત, આનંદ, દોપનો
 નાશ, તથા ઉત્તમ જોગોની પ્રાપ્તિ થાય છે. વલી અહિં અષ્ટોત્તરી સ્નાત્રપૂ-
 જા કરવાથી શાકિની, જૂત, વેતાલ, તથા વ્યંતર આદિકનાં દોષોથી અ-
 સ્ત થયેલા પ્રાણીડંનાં તે દોષોનો નાશ થાય છે. વલી અહીં સ્નાત્રપૂજા ક-
 રવાથી જ્યેષ્ઠા, અશ્લેષા, મઘા, મૂલ, જરણી અને ચિત્રા આદિક નક્ષત્રો-
 માં થયેલ છે, જન્મ જેડંનાં, એવા માણસોનો વિકાર પણ દૂર જાય છે. વ-
 લી આ તીર્થ નિર્મલ, મોક્ષ લક્ષ્મીનો સંગ કરાવનારું, ચૂમિરૂપી સ્ત્રીનાં ક-
 પાલમાં તિલક સમાન, તથા કૃષ્ણપ્રજુરૂપી ઉત્તમ રત્ને કરીને શોજિત થ-
 યેલું છે. વલી આ તીર્થ, અનંત મુક્તિનાં ધામ સરખું, હમેશાં સ્થિર. નિર્મ-

લ, વાધાને નાશ કરનારું એવું જે કેવલ જ્ઞાન, તેના સરખું ડુરિતનાં સમૂહને તથા જવને નાશ કરનારું છે, માટે ઉત્તમ બુદ્ધિવાલા માણસોયે જગતનાં સ્વામિ શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજુમાં ચિત્ત રાખીને તે તીર્થને સેવવું. વલી આ તીર્થની પૂર્વ તરફની દિશાનાં જાગને ચૂષિત કરનારું, તથા દૂષણ રહિત, અને દેવોને પણ પ્રિય, એવું સૂર્યોદ્યાન નામનું ઉદ્યાન છે; જે ઉદ્યાનમાં કલ્પવૃક્ષની શ્રેણિ, પર્વતરૂપી લક્ષ્મીની જાણે વેણીજ હોય નહીં, તેમ જગતનાં ઇચ્છિતને પૂરે છે, તથા જિનની સેવાની સ્પર્ધા કરે છે; વલી આ ઉદ્યાનમાં કિન્નરો પોતાની સ્ત્રી સહિત જિનમંદિરમાં આવીને નૃત્યાદિકથી ગાયન કરે છે, તથા તેથી વિદ્યાધરોને પણ ગમ્મત ઉપજાવે છે. તમાલ, હિંતાલ, પલાશ, તથા તાલનાં પત્રોની પંક્તિ, ઝંકાર કરતા ઝમરની માલાને પ્રેરણા કરે છે. વલી આ ઉદ્યાનમાં વસંત ઋતુમાં પત્રોનાં સમૂહોથી યુક્ત થયેલી વનની પંક્તિ, તે જાણે કામદેવે, સૂર્યનાં કિરણોથી સ્પર્શ થઈ ન શકે, તે માટે લજ્જાયુક્ત કરી હોય નહીં, તેમ શોજતી હતી. વલી આ વનમાં વસંત ઋતુમાં આગ્રનાં વૃક્ષપર રહેલી કોકિલ આનંદ આપનારા પંચમ સ્વરથી ગાય છે, અને તેથી તે ઇમ જણાવે છે કે, ગુણીનાં સંગથી નિર્ગુણી પણ ગુણયુક્ત થાય, ઈર્ષી વાણી નિષ્ફલ છે; વલી અહીં રાગી માણસોને રંગનાં તરંગો ઉપજાવનારી વાણી પહોંચે વોલે છે, કે જે વાણીની મીઠાશ અમૃતનાં રસની ધારાને પણ દૂર કરે છે. વલી અહીં ક્યારાંમાં વલયાકારને પ્રાપ્ત થયેલું. તથા માર્ગે ચાલતી પશુઓની શ્રેણિથી શોજતું, નીકોમાં પાણી વહે છે. વલી અહીં મધુપાન કરવામાં લીન થયેલા ઝમરાંની શ્રેણિથી મનોહર લાગતી, તથા જગતા સૂર્યની કાંતિસરખી લાલ, અને ધારણ કરેલ છે, ધૃત્વી પ્રતે અગ્નિ સરખી લાલ ઠાયા જેણે, ઈર્ષી આંવાની કવિયા. મદોન્નન કૃતકાંતની શ્રેણિની તુલનાને જજે છે. આંવાની મનોહર માંજર. કે જેનાપર મનોહર કોકિલ મનોહર શબ્દ કરે છે, અને તે કાર્મી વિદ્યોર્ગીઓનાં મનમાં આપદા ઉત્પન્ન કરે છે. માણસોને પીડેલી ઈર્ષી જે તાપની શ્રેણિ, તેને દૂર કરવાને. ઉત્તમ સ્ત્રી જેમ ચિંતાપાર્થી યવન નાંચે છે, તેમ આ વન કેસનાં પાંદડાંની સ્ત્રી ચિંતાળાંથી યવન નાંચે છે. વલી અહીં સર્વ શત્રુ પણ હમેશાં ઈર્ષી અવતેજ હોય છે, ત-

આ તેથી હસતા એવા જે વૃક્ષોનાં સમુહો, તે પોતાનાં પુષ્પોની શ્રેણીથી વિલાસયુક્ત થયા થકા સુખેહુર્જને અનુપમ સુખ આપે છે. વલી અહીં જિનની દૃષ્ટિરૂપી અમૃતથી સિંચાયેલા, તથા વિકસ્વર થયેલાં કમલોની શ્રેણીથી શોજતા, તથા વિવિધ પ્રકારનાં વૃક્ષોની રચનાથી દેદીપ્યમાન દેવો વનલક્ષ્મીની પેઠે શોજે છે. વલી અહીં હંસની પંક્તિર્જથી સહિત છે, શ્રેણિર્જ જેની, એવાં વિકસ્વર થયેલાં કમલોથી મનોહર થયેલું આ તલાવ છે, કે જે અઢાર જાતનાં કુષ્ઠોનો નાશ કરે છે. વલી હે ઇંદ્ર ! શત્રુંજય પર્વતની પાસે રહેલું, તથા ત્રણે લોકોનાં પ્રાણીર્જથી સેવાયેલું, તથા તમારી દિશાને મંડન કરનારું, આ વન કોને આનંદકારક નથી ?

એવી રીતે આચાર્ય શ્રી ધનેશ્વરસૂરિયે રચેલા, મહાતીર્થ શ્રી શત્રુંજયનાં માહાત્મ્યમાં પર્વત, કંડુમુનિ, પ્રજુનું સમવસરણ, દેશના, અને ઉદ્યાનનાં વર્ણનરૂપ પેહેલો સર્ગ સમાપ્ત થયો.

દ્વીતીયઃ સર્ગઃ પ્રારંભ્યતે.

દેવ તથા અસુરોનાં મસ્તકપર રહેલાં રત્નોની કાંતિથી રોમાંચિત થયેલ છે ચરણો જેમનાં તથા જગતનાં નાથ, અને કર્મોનો નાશ કરનારા શ્રી આદિનાથ પ્રજુ તમારું રક્ષણ કરો ? એવી રીતે શ્રી જગવાનની વાણીને સાંજલીને, સુધર્મેન્દ્ર, પ્રણામ કરીને, તથા હાથ જોડીને પ્રજુને વિનતી કરવા લાગ્યો કે, હે જગવન્, આપે જે આ તીર્થાધિરાજનો મહિમા કહ્યો, તે મને અત્યંત આનંદ ઉપજાવનારો થયો, હવે મને આ સૂર્યોદ્યાનમાં રહેલા તલાવની કથા સાંજલવાની ઇચ્છા છે. ત્યારે જગવાન પણ ઇંદ્રોને જવ્ય જાણીને તીર્થનાં માહાત્મ્યને વૃદ્ધિ કરનારી, તે કુંડની કથા કહેવા લાગ્યા. આ સૂર્યાવર્ત નામનો ઉત્તમ કુંડ જવરૂપી યાદાને હરનારો છે, તથા તેની સેવાથી પણ અઢારે કુષ્ઠોનો નાશ થાય છે. વલી આ કુંડનું પાણી પ્રજુનાં ચરણપર સીંચવાથી, તત્ત્વથી જેમ મિધ્યાત્વ, તેમ સઘલા દોષો નાશ પામે છે. તે નીચે પ્રમાણે.

શ્રી સુરાટ્ નામનાં દેશમાં વિશાલ કિલ્લાથી શોજિતું, તથા લક્ષ્મીને વિલાસ કરવાનાં ઘરરૂપ એવા ઘણા લોકોથી વિચ્છૂપિત થયેલું. વાવ, કુવા,

तलाव, तथा मोटां उद्यान आदिकथी घेरायेलुं, दानशालाउंथी नरेलुं, इंद्री नगरी सरखुं, तथा जिनवचननी श्रेणिरूप मोक्षनी नीसरणीथी मंडित थयेलुं “गिरिदुर्गपुर” नामनुं नगर गिरनार पर्वतनी तलेटी-मां रहेलुं ठे. ते नगरमां रहेनारा लोको जरा पण निर्धन, चाडीआ, मूर्खा, अविवेकी, दीन के पराधीन नथी. वली त्यांनां लोको देवपूजन करनारा, जक्तिपूर्वक तपस्वीउंने दान देनारा, मागणोने दान देनारा, तथा दुःखीउं प्रते दयालु ठे; तेम त्यांनां वेपारीउं राजनां मानीता, कविउं सत्कारवाला, तथा चाकरो शेठो तरफथी इनाम मेलवनारा ठे. ते नगरमां समुद्रविजय राजानां वंशनो तथा घणां जाग्योथी शोभतो, अने अरिहंत प्रभु तथा मुनिमां जक्तिवालो, सूर्यमह्व नामे राजा हतो. ते राजाये वैरीरूप अंधकारने हरीने समस्त पृथ्वीने आनंदयुक्त करी. वली यादववंशमां भूपण समान एवा ते राजाये क्रिडामात्रमांज, रणसंग्राममां लाखो वैरीउंनां मस्तकपर पग मुक्यो. वली तेनां प्रतापरूपी सूर्यनां तापथी माखणसरखी शत्रुनी कीर्ति गली गइ. सूर्यने विषे जेम कमलीनी, तेम आ राजामां प्रीतिवादी, कमलसरखां मुखवादी, तथा शुभ कार्यामां तत्पर तेनी शशिलेखा नामनी पटराणी हती. सूर्यमह्वनी ते स्त्री हती, ठतां सूर्यने ते जोती नहोती, तथा श्री नेमनाथ प्रभुनां चरण कमलने सेवनारी हती. पुण्यमां आदरवाला, शांत, तथा सुखरूपी समुद्रमां काचवानां जोडां सरखा, ते वने स्त्री पुरुषो सुखेथी पोतानो काल निर्गमन करता हता. एक वखते राजा प्रभुनी यात्रा करवामाटे गयो हतो, ते वखते राणीये, पोतानां बालकोने रमाडती एक नदरीने जोइ. ते वखते ते राणी पोते पुत्रहीन होवार्थी, पोतानां आत्माप्रते शोक कग्वा लागी; त्यां राजाये आर्चीने, तेणीने धीरज आर्चीने कणुं के, ते कार्यमाटे तुं प्रभुनी सेवा कर ? पठी जगननी माता सगरी एवी अंधा देवीनां प्रमादथी तेणीने प्रग्यात देवपाल थने मदीपाल नामनां वे पुत्रो थया; तेउं वने कडाउंनां समूहवाला, उत्तम पश्याला, निष्ठ वचनो बोधनारा, नवे लोकोनी उन्नतिमां प्रीतिवाला तथा मरीपर समदृष्टि राखनाराउं हता; वली तेउंये पोताना ददयरूपी पृथ्वीमां उत्तम आचार्यांने धारण कर्वा हता; वली बुद्धिना चंदाररूप

एवा तेजये गुरुने तो फक्त शाहीरूपज करीने शास्त्राज्यास, तथा विविध प्रकारनो शास्त्राज्यास कयों. वली तुल्य वयवाला तेज क्रीडा करता थका, तथा लोकोने खुशी करता थका अनुक्रमे यौवन अवस्थाने पाम्या. पठी मातपिताये घणां हर्षपूर्वक तेजने घणी राजकुमारीज परणावी. हवे तेजमां महीपाल ठे ते, मानी, यशस्वी, तेजस्वी, विनयी, तथा नीतीने जाणनारो हतो, तेथी देवपालथी घणां गुणोयें करीने ते जुदो पडतो हतो. एक दिवसें महीपाल पाठली रात्रें निद्रारहित थयो थको, अचानक पोताने, वनपशुजंथी व्याकुल वनमां देखवा लाग्यो. त्यां तेणे कोइ जगोये जुडोनां टोलां, तो कोइ जगोये हाथीजंनां टोलां, अने कोइ जगोये तो वली सिंहोनो संचार जोयो. त्यारे ते विचारवा लाग्यो के आ ते शुं विभ्रम ठे ! के स्वप्न ठे ! के चित्तनो विपर्यय थयो ठे ! के इंद्रजाल ठे ! के आ कोइ देवचरित्र ठे ! ! ! वली हुं तो गीतरसोनो खाद आपनारी स्त्रीजंनी क्रीडामां मग्न थयो थको चंद्रशालामां सूतो हतो, अने अहीं क्यांथी आव्यो ! ! ! हशे ! हुं आ वन तो जोउं ! एम विचारि जेटलामां ते चालवा जाय ठे, तेटलामां तेणे एवी वाणी सांजली के, हे मित्र ! हुं तने अहीं लावेलो हुं, माटे डरीश नहीं. पण ते वाणीनां मार्गने नहीं जोवाथी, ते एक मेहेलमांथी जेम बीजा मेहेलमां तेम वृक्षोप्रते मार्गने शोधतो थको खेद पाम्याविनां जमवा लाग्यो. एवी रीते वनमां जमतां थकां तेणे, कोइ जगोये तो चंद्रकांत मणिजंनां किरणोथी शरद ऋतुनां वादळांजंनी शोचाने धारण करतो, तथा इंद्रनील मणिजंनी श्रेणिथी उत्तम वेणीनी शोचाने धारण करतो, पुखराजोथी कमलनां रंगनी देदीप्यमान कांतिने धारण करतो, सुवर्णनां कलशोथी मंगलपणाने धारण करतो, तथा हजारो ऊरुखाजंथी जाणे हजारो आंखोवालो थयेलो, तथा हीराजंनां किरणोनां समूहथी जय पामता राज्यपणाने धारण करतो, तथा रत्नोथी तापयुक्तपणायें करीने जाणे पताकाजंथी वींजातो होय नहीं, एवा एक मोटा मेहेलने तेणे ते वननां मध्य जागमां जोयो. जंगली जानवरोथी जरपूर वनमां आ मेहेल क्यांथी ! ! ! एम आश्चर्य पामतो थको ते, ते मेहेल तरफ जोवा लाग्यो. पठी तेणे विचार्युं के, मारी आंखनां विनोद माटे प्रसंगथी मलेलो आ मेहेल हुं जोउं तो खरो ! एम

विचारि ते तेनी तरफ चालवा लाग्यो. आ मेहेलमां आ वस्तु बहु रमणीक ठे ! आ बहु रमणीक ठे ! एम विचारतो थको, ते तेनां मजलाउं-पर चढवा लाग्यो. महापराक्रमी एवो ते एवी रीते चालतां थकां, जेवो चंद्रशालाप्रते आव्यो, तेवामां तेणे पद्मासन वारीने बेठेला एक योगीने जोयो. त्यारे तेणे विचार्युं के, संसार सरखा आ अरण्यमां संसारीनी पेठे जमता एवा में, प्रसंगथी जीवतां मुक्तथया सरखा आ योगीने जोया; एम विचारि पृथ्वीपर मस्तक अडाडीने, कल्याण करनारा, तथा दयाने पालनारा ते योगीने समतापूर्वक तेणे नमस्कार कयों. पंच महाव्रतो तथा यमोने समतापूर्वक धरनारो, आसनपर बेठेलो, महा प्राणायामने धारण करनारो, नियमोमां आदरयुक्त, पांच इंद्रिउं तथा मन, वचन अने कायानां योगने धरनारो, चार ज्ञानने धरनारो, तथा समाधित्रिकनां अज्ञावथी अरिहंत संवंधी तेजनुं स्मरण करनारो, तथा दया-बु एवो ते योगी तेने जोइने पोतानुं ध्यान ठोडतो हवो; अने तेनेकहे-वा लाग्यो के, हे वत्स !! तुं सुखी तो ठे ने ? जले आव्यो ! तारा शरीरने तो सुखसाता ठेनी ? अने तुं अहीं विघ्नरहित आव्यो ठेनी ? वली हे वत्स ! तुं आश्चर्य नहीं पामजे ? ताराप्रते विद्या आपीने गुरुपणानुं करज ठोडवानी झगथी हुं तने खरेखर अहीं लाव्यो तुं. “ तुं छुख्यो होइश ” एम कहीने दीव्य शक्तिथी मगावेली आश्चर्यकारक रसोइ, प्रीतिपूर्वक ते योगीने तेने जमाडी. पठी तेणे पण जोजन करीने, पूर्वपुण्यनुं फल जाणतां थकां, विनयपूर्वक ते योगीनी पासेथी खड्गसिद्धि नामनी विद्या मेलथी, पठी ने बग्यते योगी पण कमलासनपर बेसीने, तथा कांतिथी ते मदेखने पण दीपायमान करतो थकां, आकाश जेदीने पोतानां प्राणोने तजतो हवो, एवी रीते ते योगी स्वर्गमां गये ठते, सारासारने जाणनारो ते राजकुमार, मेदेख के योगीने न जोवा लाग्यो; पण केवल वन-नेज जोवा लाग्यो; अने विचारवा लाग्यो के, अहो ! योगनो महिमा क्यो ठे !!! जेथी जीवनां थकां पण आर्वी लक्ष्मी मेले ठे, तथा परजव-मां नेथी मुक्ति मले ठे. सारी रीते योगनो आश्चर्य करनाराउंने पापोंना नाश. सुफिनो संग, तथा सर्व निद्रिउं प्राप्त थाय ठे. एम विचारि त्यांथी दर्शने. ते वनमां जमया लाग्यो, न्यां तेणे उंचां दृष्टोवालो. तथा अंदर ठे

वगलानुं स्थानक ज्यां, एवो तेणे एक महा कुंड दीठो. पढी जेटलामां ते तेमां स्नान करवानी इष्टा करे ठे, तेटलामां ते महाबुद्धिवाने “मा! मा!” एवी रीतनी वाणी सांजली; पण ते वचननां बोलनारने नहीं जोवाथी ते कुंडनां कांठापर गयो, तथा ते अवज्ञानुं वचन त्यां वारंवार सांजलवा लाग्यो. एवी रीते ते माणसरहित वनने जोतो थको जेटलामां आश्चर्य पामे ठे, तेटलामां कोइक वांदरो तेनी सन्मुख प्रगट थइने कहेवा लाग्यो के, हे वीर! मने पशु जाणीने मारां वचननी तुं अवगणना करीश नहीं, केम के, वांदरनां वचनथी रामे पण राक्षसोने जीत्या ठे. वढी आ कुंडमां रहेला राक्षसे अहीं जे प्राणीउने मारी नांख्या ठे, ते प्राणीउनां, पर्वतनां शिखरो सरखा हाडकांनां समूहोने तुं जो? अने तुं तो कोइ उत्तम आकृतिवालो तथा डाह्यो राजानो पुत्र जणाय ठे, माटे अहींथी तुरत चाड्यो जा? नहींतर ते राक्षस तने मारी नांखशे. ते सांजली महीपाल जरा हसीने कहेवा लाग्यो के, अरे ! पशु ! तुं खरुं कहे ठे, पण मने राक्षसनो जय नथी, केम के सूर्यने अंधकारनो जय होतो नथी. ते सांजलीने वांदरो तेने कहेवा लाग्यो के, जो तारी शक्ति ठे, तो तारी इष्टा प्रमाणे कर? अहीं जयंकर, क्रोधी, तथा श्याम कांतिवालो एक राक्षस वसे ठे; एम कही ते वांदरो वनमां अदृश्य थयो. पढी ते राजपुत्र उत्तम विद्यार्थी विभूषित थयेलां खड्गने हाथमां लेइने, वेगथी कुंडप्रते आव्यो. पढी ते कुंडनां पाणीमां पडीने, जेटलामां ते वगलानां स्थानकप्रते पहुँच्यो, तेटलामां क्रोधथी उंचां करेल ठे, नेत्रो जेणे एवो राक्षस क्षणवारमां तेनी तरफ दोड्यो. पढी युद्धमां पारंगामी तथा महाबलवान तेउं वन्ने युद्ध करवा लाग्या, तथा पडता अने पाडता थका पृथ्वीने कंपाववा लाग्या. पढी खड्गविद्यानां प्रज्ञावथी ते राक्षस राजपुत्रथी जीतायो अने तेनी सेवा करवा लाग्यो, केम के, साहसथी शुं कार्य सिद्ध थतुं नथी? पढी ते राक्षसे प्रतिज्ञा करी के, हे राजपुत्र ! ज्यारे तुं मारुं स्मरण करीश, त्यारे हुं तने प्रत्युत्तर आपीश, तारा वैरीप्रते हुं वैरी थइश, तथा तारा मित्रप्रते हुं मित्र थइश. पढी ते राक्षसे ते राजकुमारने वेष बदलवानी, तथा घाने साजो करनारी एम वे औपधीउं आपी; अने तेनी पासेथी तेणे धर्म अंगीकार कयों. पढी कुमार तेने राजा आपीने.

तथा क्रीडार्थी ते तलाव उत्तरीने, अखंड सुखवादी ते वननी शोचाने
जोवा लाग्यो. ते कौतुकी राजकुमार जोवानी इष्टार्थी कोइ जगोयेथी
पुष्पो, तो कोइ जगोयेथी पद्मवो, तो कोइ जगोयेथी पाकेलां फलो देवा
लाग्यो. पठी त्यांथी ते श्रीनिवास नामनां वनमां गयो, त्यां मनोहर
तोरणवाहुं श्री नेमनाथ प्रभुनुं मंदिर तेने मढ्युं. त्यां हर्षेथी नेमनाथ
प्रभुने नमीने, तथा तेनी स्तुति करीने ते वेठो, तथा निधाननी पे-
ठे ध्यानने धरवा लाग्यो. त्यां चलायमान यता कुंडलथी घसायेलां ठे,
कपोलस्थलो जेणीनां, तथा पलाशनी पावडीपर चढेली, सुवर्णदंडने
धारण करती, तथा हाथमां मनोहर वृद्धोनां फलोथी चरेलां पात्र-
ने धारण करती, एक योगिनीने तेणे तुरत प्रभुनी पासे दीठी. त्या-
रे आ राजकुमार पण संच्रम सहित उठीने तेणीनां चरणोने नम्यो, त्यारे
ते योगिनीए पण तेना प्रते “ जय, जीव ” एवी रीतनी आशिष दीधी.
रूप, लावण्य अने आज्ञापणोथी जूपित थएली ते योगिनीने साक्षा-
त जोइने, खुशी थयो थको, तथा तेणीने देवांगना मानतो थको आदर
सहित ते कहेवा लाग्यो के हे देवि ! तुं खरेखर मारी गोत्रदेवी ठे, के-
मके, आ वखते आ जंगली पशुजंथी चरेला वनमां तुं प्रगट थइ ठे.
एवी रीतनी अमृतसरिखी तेनी चाणी सांजलीने ते योगिनी कहेवा लागी
के, हे वत्स ! हुं देवी नथी, पण तपस्या करती मानुषी हुं; वली हे वत्स !
आजे पुण्यनां कारणरूप तुं मारो अतिथि तरिके आव्यो हुं, माटे मारी
चाणीने तारे व्यर्थ करवी घटशे नहीं. वली हे उत्तम पुरुष ! जेने घेरथी
अतिथि निराश थइ चाट्यो जाय ठे, तेनां पुण्यनो क्षय करी, तथा पापोनो
उदय करीने ते जाय ठे. पठी ते राजकुमारे ते वात कबुल राख्यार्थी, ते
योगिनी दंडमहिम पात्र लेइने जिनमंदिरमांथी निकली. हवे ते कुमार
आश्चर्य सहित जोते उते, हाथमां पात्रवादी, तथा योगनां माहात्म्यवादी
ते योगिनी गृहप्रते फलोनी याचना करवा लागी; तथा तेणीचे नीचे पात्र
धरार्थी ते वृद्धो पण फलो देवा लाग्यां, तथा गव्ही रीते घणुं दान देवार्थी
तेउं फल्यशुक्ती तुझनां करवा लाग्यां. पठी व्यारे ते पात्र फलोथी नगड
मध्युं, व्यारे तेणीने ते मदीपाजनी सन्मुख मुम्युं. त्यारेतेणे पण तेमांथी पो-
नानी इडा प्रमाणे ग्याथां, पठी ते प्रभुने नमीने व्यारे जवानी इडा करवा सा-

મ્યો, ત્યારે તેણીયેકહ્યું કે, હે વત્સ ! તું હવે ક્યાં જાય છે ? તથા ક્યાંથી આવ્યો હું ? તે કહે ? ત્યારે તેણે કહ્યું કે, હે માતા ! હું કોઈ સાથથી ઝઘડ્યેને અહીં આવ્યો હું, તથા હવે નેમનાથ પ્રજુને અને તમને નમીને મારાં નગરપ્રતે જઈશ. ત્યારે તે દયાલુ યોગિની કહેવા લાગી કે હે વત્સ ! આ આગલ રહેલા વનને તું જો ? અહીં મહાકાલ નામે યદ્દ વસે છે, તથા કાલની પેઠે તે પ્રાણીર્જને હણે છે. વલી તે યદ્દે અહીં આવેલા ઘણાં લોકોને હણ્યા છે, માટે આ વનને દૂર મુકીને તને જેમ સુખ ઉપજે તેમ તું જજે. એવી રીતે તેઝ માંહોંમાંહેં હર્ષપૂર્વક વાત કરે છે, તૈટલામાં અકસ્માત, મહા તેજસ્વી કોઈ મુનિ આકાશમાંથી ઉતર્યા. તપ અને શરીરથી પણ તેજસ્વી એવા તે મુનિને જોઈને, સંત્રાંત થયા થકા તેઝ વન્ને, પોતાનાં પુણ્યને જેમ, તેમ તેને નમસ્કાર કરતા હવા. ત્યારે મુનિ પણ આનંદયુક્ત થયા થકા, તેઝનાં વિઘ્નરૂપી હાથીર્જને નસાડવામાં સિંહ સરખી ધર્મલાજની આશિષ દેતા હવા. પઢી તેઝ તેને કહેવા લાગ્યા કે, આજે તમો જે અમારી દૃષ્ટિયે પડ્યા તેથી ઝણ જગતનાં નાથ એવા શ્રી નેમિનાથ પ્રજુનાં ચરણનાં નમસ્કારનું ફલ અમારું પરિપક્વ થયું. વલી આપ તો સાક્ષાત સમતા રસનાં સમુદ્ર, તથા પુણ્યનાં ઢગલા સમાન ઠો, અને નિર્જાગ્ય લોકોને તો આપ સરખાનું દર્શન પણ હુર્લજ છે; માટે હે પ્રજુ ! તમારે અમોને ધર્મ કહેવો યોગ્ય છે, કેમ કે, આપસરખા પરોપકારમાં રક્ત હોય છે. એવી રીતનું તેઝનું અમૃતને ઝરનારું વચન સાંજલીને, મુનિ પણ પાંચ દંડકે દેવોને નમસ્કાર કરીને કહેવા લાગ્યા કે, હે વત્સો ! દાન, ધ્યાન, શીલ અને જીવદયાથી જે પુણ્ય થાય છે, તે સઘલું જિનપૂજાથી થાય છે. જિનપૂજાથી માણસોને ચક્રવર્તિપણું, ઉત્તમ વુદ્ધિ, પુણ્યનો સંગ્રહ, પાપોનો નાશ, તથા ગ્રહપીડાનો પણ નાશ થાય છે. વલી જે માણસ ત્રિકાલ જક્તિથી ઉત્તમ પુણ્યોર્થે કરીને, જિનને પૂજે છે, તેજ માણસને ધન્ય, પુણ્યશાલી, તથા ગુણવાન જાણવો; માટે રોદ આપનાર પ્રમાદને તજીને, હમેશાં ઉદયમવંત થયા થકાં, પાપોને નાશ કરનારી જિનપૂજા ત્રિકાલ કરવી. એવી રીતનાં મુનિનાં વચનને સાંજલીને હર્ષયુક્ત થયેલા એવા તેઝ વન્ને મહાકાલ યદ્દનું ચેષ્ટિત પુઠવા લાગ્યા કે, હે જગવન્ ! ધર્મથી દેવપણું પામીને, તેજ ધર્મપ્રતે શત્રુઝૂત એવી હિંસા, આ યદ્દ સ્વાર્થથી

पराङ् मुख थयो थको केम करे ठे.? वली सघली पुण्यबुद्धिने तजीने आ
यक्ष माणसोप्रते छेपी केम वनेलो ठे.? ते सघलुं हे पूज्य! आप अमो-
पर कृपा करीने कहो? एवी रीतनुं तेजनुं वचनसांजलीने मुनि पण, ज्ञा-
ननां माहात्म्यथी ते यक्षनुं चरित्र जाणीने, अमृतथी पण अधिक वाणी
वोलवा लाग्या. आ वननी अंदर अगाड कोइक तापस हतो, ते चढक-
ता सूर्यप्रते जेम घुवड, तेम जिनशासनप्रते छेष धरनारो हतो. ते तापस
स्त्री सहित, जटाधारी, तथा कंदमूल अने फलने खानारो हतो, तथा
उत्तम वक्कल पेहेरीने एक वनथी बीजा वनमां जमतो हतो. ते तापसथी,
कचरामांथी जेम रत्न, तेम अति रूपवाली, पवित्र तथा तेजयुक्त कांति-
वाली अने उत्तम लक्षणवाली एक पुत्री थइ. गुणोयें करीने उज्ज्वल ए-
वी ते कन्या तेने प्राणथी पण वधारे वहाली हती, तथा तेणीनुं नाम श-
कुंतला हतुं, अने तेणीनां वाल मयूरनी कला सरखा हता. वसंत ऋतुने
पामीने जेम वननी लक्ष्मी शोभे, तेम ते पण प्रकृतिथीज यौवनने पामी-
ने मनोहर आकारवाली थइ थकी शोभवा लागी. एटलामां कामदेव स-
रखी आकृतिवाला जीम नामे राजाये क्रीडा माटे वनमां जमतां थकां
देवांगनानी पेठे तेणीने जोइ. अत्यंत मनोहर एवी ते स्त्रीने जोइने, ते
राजा चोकडुं खेंची घोडाने उजो राखी त्यां स्थिर रह्यो. पठी क्षणवार
अम पामीने, ज्यारे ते शुद्धिमां आव्यो, त्यारे तेणीने कन्या जाणीने,
योगी जेम शाश्वती शक्तिने पामीने, तेम ते आनंद पाम्यो. पठी ते राजा
ते मृगाक्षीनी नजदीक जइने, तेणीने कहेवा लाग्यो के, हे नितंबिनि!
तुं परणेदी ठे के, नहीं? ते कहे? त्यारे कुमारिकाये कलुं के, हे राजन्!
तुं कुमारी तुं; एम कहेतांज ते प्रपंची राजा तेणीने घोडापर चडावी चा-
खवा लाग्यो. एवी रीते पुत्रीनां वियोगथी दुःखी थयेलो ते तापस, दु-
खेंल शरीरवालो थयो थका, दुःखथी पांतानां दिवसो निर्गमन करवा ला-
ग्यो. पठी क्षीण थयेल ठे धातु जेनी, दीर्घालु. मरवानी इष्टावालो,
अने चेतना रहित ते थयो; त्यारे तपस्वीं पुण्यमाटे तेने आ जिनमं-
दिरमां लाग्या. ते तापस सनातनीज मत्सरयंत होवार्थी जिनेश्वर प्रभु-
ने नम्यो नहीं, पण जिननां दर्शनथी, आनंद्यानथी मरीने यक्षपणाने
प्राप्त थयो. जेम गंग नदिया नागमानी मृत्युनुंज शरणं ठे, तेम निभ्या-

त्वथी मूढ थयेलां मनवालाउनी गति नरकज ठे; पण आ विचाराने अंतकावे पण जे नेमिनाथ प्रभुनुं दर्शन थयुं, तेथी नरकगति मटीने तेने देवपणुं प्राप्त थयुं; केमके, स्मरण करायेला, दीठेला, स्तवेला, अथवा पूजेला जिनेश्वर प्रभु, स्वर्गादिक उत्तम गति आपे ठे. अहो ! जिने-
 ड प्रभुनुं माहात्म्य केवुं ठे ! ! के जेनां एकवार दर्शनथी पण तापस पापनां समूहने तजीने देवपणाने प्राप्त थयो. हवे ज्यारथी तेनी पुत्रीनुं हरण थयुं ठे, त्यारथी ते मनुष्यप्रते द्वेषवालो थयो ठे, माटे हजु पण ते अज्यासथी माणसोने ते दुःख आपे ठे. एम कहीने ते मुनि, कांतिनां समूहथी आकाश अने पृथ्वीने तेजस्वी करता थका, बीजां चैत्योने नम-
 वामाटे आकाश मार्गे चाढ्या गया. पठी दीव्य प्रज्ञाववाली ते योगिनी पण पोताने स्थानके गइ, अने कुमारपण जिनपूजा कर्या वाद कालवन-
 प्रते जवा लाग्यो. ते वखते नाशिकाने फोडी नाखे एवी दुर्गंध, त्यां पडेलां मुडदांउमांथी निकलवा लागी. हवे उत्तम पराक्रमवालो ते कुमार पण, ते गंधने अनुसारे, हाथमां तलवार नचावतो थको त्यां जवा लाग्यो. ते वखते शस्त्र सहित, तथा जयंकर एवा काल अने कंकालने तेणे जोया, तथा तेउ तेने क्रोधथी मारवा लाग्या. युद्धमां कुशल एवा ते राजकुमारे, मुनि जेम राग अने द्वेषने, तेम ते महाबलवान तथा दुर्ग-
 तिमां जनारा यक्षोने जीत्या. पठी एवी रीते जीत करीने, ते कुमार य-
 क्षनां घरप्रते गयो, त्यारे तेणेज तेने मोटी गदाथी रोक्क्यो; अने ते यक्ष तेने कहेवा लाग्यो के, अरे मनुष्य ! तुं कोइ नवीन ठे, अने मारी पासे तारुं बल शुं हीसावमां ठे ? माटे हवे तारा इष्टदेवतुं स्मरण कर ? केम-
 के, हमणां तारुं मृत्यु थशे. त्यारे राजकुमार पण जरा हसीने साहसथी कहेवा लाग्यो के, हे यक्ष ! वचनमात्रथी मने तुं शामाटे दोज पमाडे ठे ? बली तुं क्रोध नहीं कर ? पण जरा शांत था ? अने हृदयमां विचार के, क्रोधने वश थइ तुं शामाटे निरपराधि प्राणीउने हणे ठे ? माटे तुं अमूल्य देवपणुं जोगव ? अने मनुष्यवधनो त्याग कर ? केमके क्रोधांध माणसने आ जव अने परजवमां पण सुख नथी; कारणके, क्रोध ठे ते, दयारूपी बेलडीने बालवामां दावानल सरखो, जवरूपी समुद्रने वधार-
 नारो, कुगति आपनारो, तथा धर्मनो घात करनारो ठे. बली क्रोध ठे ते.

અગ્નિની પેઠે તીવ્ર તાપને કરનારો છે, તથા પ્રથમ પોતાનું સ્થાનંકજ વાલે છે, અને પછી વીજું સ્થાનક તો વાલે, અથવા ન પણ વાલે, માટે તેનો તું ત્યાગ કર? એવી રીતનું તેનું દૂધ સરસું વાક્ય પીને, નવા તાવવાલાની પેઠે, તે ચક્રેન્દ્ર ક્રોધથી વલવા લાગ્યો, તથા હૃદયમાં રહેલા ક્રોધનેજ જાણે કહાડતો હોય નહીં, તેમ હોઠને સ્ફુરાયમાન કરીને, તથા ધ્રુવકુટી ચઢાવીને કહેવા લાગ્યો કે, નથી વીજું જેના સરસું શરણું, એવો જે ધર્મ, તે તારે વિપેજ સ્ફુરાયમાન થઈ રહેલો છે, માટે તે ધર્મનું માહાત્મ્ય મારે જોવું છે, તેથી તું મારી સાથે યુદ્ધ કર? એમ કહીને, હાથમાં મુઝર લેઈને તે મહાકાલ ચક્ર કુમારપ્રતે દોડ્યો. તે વચ્ચે મહા પરાક્રમી એવો તે કુમાર પણ સ્વદ્ધવિદ્યાથી પવિત્ર થયો થકો, ક્રોધથી સ્વદ્ધ ગામીને યુદ્ધ માટે તેની તરફ દોડ્યો. મહામહા, મહાપરાક્રમી, તથા મહા-જુજાવાલા, એવા તેણે વન્ને યુદ્ધ કરતા થકા વનદેવીઝને આશ્ચર્ય કરવા લાગ્યા; મહાપરાક્રમી એવા તેણે વન્ને કોઈ વચ્ચે આકાશમાં ફાલ દેતા, તો કોઈ વચ્ચે પૃથ્વીપર રહેતા, તો કોઈ વચ્ચે વિચિત્ર પ્રકારે ગમન કરતા; વલી તેણે જાલાં, મુઝર, તથા તલવારથી એક વીજાઝને વારંવાર મારતા હતા. વલી તેણે મુઝીથી મહાની પેઠે લડતા થકા, પગનાં ઘવકારાથી પૃથ્વીને પણ અત્યંત કંપાવા લાગ્યા. હવે ચક્રનાં મારથી જર્જરિત થયેલા તે કુમારે. ક્રોધથી સ્વદ્ધવિદ્યાનું સ્મરણ કર્યું, તથા તે સ્વદ્ધ હાથમાં લીધું. જ્વાલાની શ્રેણિવાલું, તણસાઝની પંક્તિથી યુક્ત થયેલું, તથા સારવાની છાયાથી “તટતટ” શબ્દ કરતું, તથા પ્રત્યક્ષ કોપાગ્નિસર-સું તે સ્વદ્ધ જોઈને, તે ચક્ર પણ વીકથી અત્યંત ક્રોધ પામવા લાગ્યો. પછી મહીપાલે તે ચક્રને કહ્યું કે, અરે ચક્ર! મારા ક્રોધથી તું તારા દેવપણાનો શામાટે ત્યાગ કરે છે? માટે મારાં ચરણકમલની તું સેવા કર? તથા હિંમત તજીને દયા કર? તથા સર્વે જીવો પ્રતે સમતા રાખ? અને તારી સંપત્તિ તોગવ? એવી રીતની તે રાજકુમારની શૌર્યતા, તથા વાક્યની ધીરતાને માંતરીને, મનનાં આશ્ચર્ય પાલી તે ચક્ર કહેવા લાગ્યો કે, હૈ વત્સ! હું તારાથી જીતાયો. માટે હવે તું તુજના કંઈક વસ્તુ માગ. તથા હૈ જ-જન સૌચનપાત્રા! તારા ગિરાય વીજો કોઈ પણ ધીરપુરુષ આ પૃથ્વીપર નથી. વલી તે કહ્યું કે, ધર્મથી નિશ્ચયે કરીને જય પાવે છે, તે મારું છે;

હું તો હિંસક હું, તથા તું સર્વને અન્નદાન દેનારો હું. એવી રીતનું યદ્દ-
નું વચન સાંજલીને, વિવેકી એવો તે રાજકુમાર સ્વદ્દને મીયાનમાં નાંચી-
ને, ધર્મની રુચિવાલા એવા તે યદ્દને કહેવા લાગ્યો કે, હે યદ્દ ! ધર્મને
વિષે તારી રુચી હવે સ્ફુરે છે, એવી હું તર્ક બાંધું હું; માટે હવે આપણે
તારા મેહેલનાં અગ્ર જાગપ્રતે જઈએ, અને ત્યાં આપણે વાતો કરીશું. એ-
વી રીતે મહા પરાક્રમી એવા તે મહીપાલ અને મહાકાલ મેહેલમાં જઈ
ઝરુઆમાં બેઠા. પછી ત્યાં તે રાજકુમાર ધર્મનાં સર્વસ્વે કરીને મનોહર,
ગંજીર, તથા મહિમાથી અધિક, અને મનને પ્રીતિ કરનારી વાણી
બોલવા લાગ્યો કે, ધર્મથી રાજ્ય મલે છે, દેવપણું પ્રાપ્ત થાય છે, તથા મો-
ક્ષ પણ મલે છે, માટે ડાહ્યા માણસોએ ધર્મ સેવવો; વલી ધર્મ ઉત્કૃષ્ટ મં-
ગલરૂપ છે, તથા સ્વર્ગ અને મોક્ષને દેનારો, અને સંસારરૂપી વનને ઉલં-
ઘવામાં માર્ગ દેખાડનારો છે; વલી ધર્મ માતાની પેઠે પોષણ કરે છે, પિ-
તાની પેઠે રક્ષણ કરે છે, મિત્રની પેઠે સુશી કરે છે, તથા વંધુની પેઠે સ્ને-
હ રાખે છે. તે ધર્મની માતા સરસ્વી દયા, સુરાસુરોને પણ માનનીક
છે; માટે તે દયાની વૈરીરૂપ હિંસાને ડાહ્યો માણસ અંગીકાર કરતો
નથી. વલી જે માણસ હિંસાનો ત્યાગ કરતો નથી, તેનું દાન, તપ, દેવપૂ-
જા, શીલ, સત્ય, તથા જપ, એ સઘળું નિષ્ફલ છે. કાંટાથી વિંધાયેલું આપણું
શરીર પણ જ્યારે દુઃખ પામે છે, ત્યારે શસ્ત્રથી બીજા પ્રાણીની હિંસા તે
કેમ કરાય ? વલી જે મૂર્ખનાં સરદારો દયા વિનાં ધર્મને ફેંટે છે, તે હીજ-
ડાઉ વંધ્યા સ્ત્રીથી પુત્રોત્પત્તીની ઇચ્છા રાખે છે; માટે દયાજ ઉત્કૃષ્ટ ધર્મ, તથા
ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન છે, અને દયાવિનાનો સઘલો ધર્મ નિષ્ફલ થાય છે. વલી હે
યદ્દરાજ ! કૃતઘ્નપણું આદરવું નહીં, પણ કૃતઙ્ગપણું આદરવું, તારો ઉપ-
કાર કરનારા ધર્મપ્રતે તું આદર કર ? વલી જીવદયાવાલા ધર્મને અં-
ગીકાર કરીને, પૂર્વે કોઈ વગલાણે સ્વર્ગસુખ મેલવ્યું છે, તથા પછી ફરી-
ને જીવ ન કરવા પડે, એવી તે મુક્તિ પામ્યો છે. તે કથા નીચે પ્રમાણે જાણવી.

શ્રીદ નામનાં વનમાં નિર્મલ પાણીવાલું, તથા કમલોથી શોભતું એક
તલાવ છે. તે તલાવમાં મત્સ્યોનું જઘ્ન કરનારો, રોડધ્યાની, તથા મ-
હાકૂર, અને સ્વેષ્ટાચારી એક વગલો રહેતો હતો; તે વગલો ત્યાં જલ
પીવામાટે આવતા કાગડા આદિક પક્ષીને પણ મારી નાંચતો. એટ-

લામાં સાક્ષાત્ દેહધારી ધર્મસરસ્વા, તથા સકલ પ્રાણીર્જને પોતાની પેઠે-
 જ જોતા, કોઈક કેવલી મુનિ ત્યાં આવ્યા; તે મુનિ તે તલાવને કાંઠે
 સમોસર્યા, તથા ત્યાં હરિણ, સિંહ આદિક પશુર્જ પણ તુરત આવ્યાં. તે
 વચ્ચે પુષ્પ થયેલો તે વગલો પણ, કેટલાક વગલાંર્જથી વીંટાયો થકો,
 મુનિની વાણીરૂપી અમૃતને પીવાની ઇચ્છાથી ત્યાં આવ્યો. તે વચ્ચે તે મુ-
 નિ પણ તેર્જને વોધ દેવા માટે તેર્જનીજ જાણથી, દયાપૂર્વક, ધર્મરૂપી રા-
 જ્યને શોજાવનારી દેશના દેવા લાગ્યા કે, આ સંસારમાં પાંચે ઇંદ્રિર્જનું
 પટુપણું, તથા જ્ઞાન ડુર્લભ છે, તેમાં પણ વિવેક રહિત પશુર્જને તો
 ઉત્તમ ધર્મ ડુર્લભ છે. જે પ્રાણીર્જયે પૂર્વે ધર્મને વિરાધ્યો છે, તેર્જને તિર્યચ-
 ગતિ મલે છે, પણ જે તિર્યચ ગતિમાં આવીને પણ પાપ કરે છે, તેર્જ નર-
 કમાં જાય છે; ત્યાં તપાવેલાં લોચંડ સાથે આલિંગન, તપાવેલા સીસાનું
 પાન, વંધન, ઠેદન, જોદન, તથા વજ્ર અને કાંટાનું ઝોંકાવાપણું થાય છે,
 માટે આર્ત અને રોડ ધ્યાન ધ્યાવવાં નહીં, તથા પ્રાણીવધ કરવો નહીં;
 અને સઘલા ચરાચર પ્રાણીર્જને પોતાની પેઠે જોવાં. એવી રીતનાં તે
 મુનિનાં વાક્યથી સિંહ, વાઘ આદિકોયે પરને પીડા કરવાનું તજી
 દીધું, તથા તે વગલો પણ દયામાં તત્પર થયો; તથા તે દિવસથી માંડીને
 દયામાં તત્પર થયો થકો તે પોતાનો કાલ નિર્ગમન કરવા લાગ્યો, અ-
 ને ધર્મને સ્મરતો થકો તે દેવલોકમાં ગયો; ત્યાંથી ચઢી વેપારીનાં કુલ-
 માં ઉત્પન્ન થઈ, તથા પોતાને હિતકારી એવો ધર્મ કરી, એકાવતારી થયો
 થકો તે મોઢા પામશે. માટે હે ચક્રરાજ! તેં પણ ધર્મથીજ આ દેવપણું
 મેલવ્યું છે, માટે ક્રોધયુક્ત થયો થકો તેજ ધર્મનો ઝેપ કરનારી એવી
 દિંસા તું શામાટે કરે છે? માટે હવે તું દિંસાને તજ? અને દયા કર? તથા
 હમેશાં ધર્મને તજ? તથા તારા દેહથી પણ પ્રાણીઓપ્રતે ઉપકાર
 કર? ઉત્તમ માણસોયે ધન, જીવિત, વિદ્યા અને વલ્લે કરીને, આ લોક
 અને પરલોકમાં હિતકારી પરોપકાર કરવો જોઈએ. વલી આ પૂર્વ
 જન્મનાં પ્રોધનું પાલ જોઈને, તારે ચરેચર, તારા પોતાનાજ હિત માટે
 યોગ્યપ્રતે પાપ યોગ્ય કરવું નહીં. વલી અંતકાલે પણ જે તેં જિનેશ્વર પ્રત્યું વ-
 ર્ગન કર્યું, તેથી તું દેવપણાને પામ્યો. માટે હવે તું હમેશાં નેમનાથ પ્રત્યું
 પૂજા. યથી રીતે તે રાજકુમારનાં વચનથી મુશી થયેલો ને ચક્ર,

चिंतामणि रत्न सरखा उज्ज्वल धर्मने पामीने गुणी एवा ते गुरुने नमतो
हवो; अने कहेवा लाग्यो के, हवेशी मने जिन देव, परिग्रह रहित गुरु,
तथा दयावालो धर्म थाउं? एवी रीतनो धर्म तेणे अंगीकार कर्यो, तथा
गुरुपूजानां बदलामां तेणे राजकुमारने विद्या आपी. पढी ते राजकुमार
हर्षथी ते यक्षने रजा आपीने, दया सहित मनवालो थयो थको चाल-
वा लाग्यो; तथा विचारवा लाग्यो के, हवे मारां नगरप्रते जउं; पण नहीं!
हुं प्रसंगेथी ज्यारे बहार आव्यो, त्यारे हवे नाना प्रकारना आश्चर्योथी नू-
षित थयेला विविध प्रकारनां देशोने मारे जोवा, के जेथी पोतानी शक्ति
जणाशे, देशाचारनी परीक्षा थशे, उत्तम अधम माणसोनुं जाणपणुं थशे,
तथा कलाउंनो पण अज्यास थशे, तेम तेथी नाना प्रकारनां माणसोनो,
प्रसंग थशे, तथा विविध प्रकारनां तीर्थो पण जोवाशे; अने तेज हेतुथी
डाह्या माणसो देशाटन करे ठे. वढी पुरुष ज्यां त्यां जइने, परथी तथा
स्वजनोथी जे सन्मान मेलवे ठे; तेमां पण पूर्वनां पुण्योनुंज कारण ठे. एम
विचारिने ते राजपुत्र पूर्वदिशा सन्मुख चालवा लाग्यो, तथा केटलाक
नगरो अने बगीचा आदिकने उलंघी गयो. एम करतां केटलेक दिवसे
ते सुंदर नामनां नगरप्रते पहुँच्यो, अने त्यां वृद्धोनी घटावाला वनमां
गयो. त्यां अंगिकानां चैत्यमां जइ एक ऊरुखामां रह्यो, तथा देवगुरुनुं
स्मरण करीने, रात्रिये निर्जय थइ सूतो; एटलामां तेणे, “हे तात! हे
माता! हे जाइ! हे दयावंत शूरा लोको! यमनी पेठे निर्दय एवा आ
पापीथी मारुं रक्षण करो?” एवी रीतनी कोइ स्त्रीनी दीन वाणी ते म-
हीपाळे वारंवार सांजली, अने ततक्षण जागी उठ्यो; तथा ज्यांथी ते श-
ब्द आवतो हतो, ते तरफ निश्चल मनथी हाथमां तलवार लेइ, उताव-
लथी चालवा लाग्यो. त्यां तेणे पर्वतनी खीणमां ध्यानमां रहेला एक पु-
रुषने, व्याकुल थयेली एक स्त्रीने, तथा अग्निकुंडने जोयो; त्यारे तेणे वि-
चार्यु के, कोइथी पण उगायेलो, आ सुग्ध माणस आ स्त्रीने मारवा-
नी श्वावालो ठे, माटे हवे तेणीनुं हुं रक्षण करुं, एम विचारी, ते, ते
पुरुषने कहेवा लाग्यो के, अरे दुष्ट! आ तें पापनुं कार्य शुं आरंभ्युं ठे?
आ वालिकाने ठोडी दे? नहींतर हमणा तने यमने घेर पहुँचतो क-
रीश. ते सांजली संज्रांत थयेलो तथा आक्षेपथी त्रासयुक्त थयेलो ने

विद्याधर वस्त्रे हाथोथी ते स्त्रीने उपाडीने, पवनथी पण अधिक गति-
थी चालवा लाग्यो. त्यारे कुमार पण ते स्त्रीने मुकाववा माटे निश्चययु-
क्त थयो थको, खड्ग सहित तेनी पाठल दोड्यो. एवी रीते पाठल दोड-
ता एवा ते राजकुमार तरफ दृष्टि राखीने, विद्याधर पण वेगथी पवनने
पण जीततो थको चालवा लाग्यो. एवी रीते दोडतां थकां स्त्रीमांज रहे-
ली ठे बुद्धि जेनी, एवा ते विद्याधरे थाकी जवाथी, नरक सरखा जयंकर
कुवामां तुरत जंपापात कयों; त्यारे दयालु, तथा महा पराक्रमी एवा
ते राजकुमारे पण, तेने खेंची कहाडवानी झुठायी तेमां जंपापात कयों.
त्यारे ते विद्याधर पण, दीधेलो ठे ताप जेजये, एवा पापोयें करीने जाणे
खेंचातो होय नहीं तेम अदृश्य थयो. पठी ते कुमार पण त्यां कुवानो
केटलोक जाग जलंगी गयो; त्यां तेणे प्रकाश दीठो, तथा पठी त्यां
तेणे वृद्धोनी पंक्ति जोड. पठी अहीं तहीं जमतां, तथा वनोने जोतां थ-
कां फरीने तेणे ते स्त्रीनां रडवानो शब्द सांजल्यो; त्यारे वृद्धोमां संता-
इने, तथा धीरे धीरे चालीने अने मौन धरीने खड्ग लेइ तेणीनी पासे ते
गयो; त्यां तेणे लाल चंदनथी लीप्त करेलां अंगवाली, लाल वस्त्र तथा ला-
ल माला पेहेरेली, एवी ते स्त्रीने अशिकुंडनी समीपे जोड. पठी कुमार
पण आकारगोपन करीने, तथा वस्त्रथी खड्गने आच्छादित करीने, क्रीडापूर्व-
क फरीने ते तेनी पासे आव्यो; अने तेने कहेवा लाग्यो के, हे महास-
त्व ! आ तुं शुं करे ठे ? वली तुं गुरुनी आझायी, के पोतानी बुद्धिथी, के
कुलक्रमथी आ कार्य करे ठे ? त्यारे विद्याधर पण कहेवा लाग्यो के, हे पं-
थि ! हूं मारी ज्ञान प्रमाणे करूं तुं, तुं तारे चाड्यो जा ? सर्व माणसों
पोतपोतामां तत्पर होय ठे, तेमां वीजानी शिखामणनी कंडं पण जरूर
होली नथी. ते वखते ते कुमारिका राजकुमारने कहेवा लागी के, हे महा
परोपकारी ! मने मारवामां तत्पर एवा आ पारपीथी मारूं रक्षण कर ?
एवी रीते तेणीतुं दीन अक्षरावातुं वचन मांजलीने. ते दयालु राज-
कुमार उत्तम रचनावातुं वचन ते विद्याधरने कहेवा लाग्यो के, हे वि-
द्याधर ! आ वीचारी उत्तम निराधार ग्री ठे, अने तुं तो शत्रु वंशमां
उत्पन्न पयेंस ठे, माटे आतुं कृकर्म करतां तने मनमां पण शुं खड्गा आ-
वनी नथी ; थडी "ग्रीनां वधथी विद्या सहाय ते " एवो व्रम तुं शिष-

કુલ રાખજે માં ? કેમ કે પાપારંજી તો શુભ કર્મ પણ પોતાની મેલેજ નાશ પામે છે. વલી હે મુગ્ધ ! કોશ્ક તારા વૈરીયે તારી ઉન્નતિનો નાશ કરવા માટે, આ ઉપાયથી ચરેચર તને ઠગ્યો છે; માટે હે મુગ્ધ ! મારું કહું માન ? અને આ સ્ત્રીને ઢોડી મેલ ? કેમ કે સ્ત્રીહત્યાથી માણસને દુર્ગતિ મળે છે. એવી રીતનાં રાજકુમારનાં વચનને સાંજલીને ડલટો તે વિદ્યાધર વધારે કોપાયમાન થયો; કેમ કે, તપેલા તેલમાં જલ નાખવાથી તે વધારે જડકો લેઈ ઊઠે છે. પઠી તે વિદ્યાધર તે રાજકુમારને કહેવા લાગ્યો કે, તું વિદ્યાને શામાટે નિંદે છે ? અને મારા ગુરુને પણ તું શામાટે નિંદે છે ? માટે તું તારે તારે માર્ગેં ચાલ્યો જા ? નહીંતર ક્યાંક મારું પણ કપાઈ જશે !! એમ કહીને હાથમાં ચઢી લેઈ, તે કુમારપ્રતે દોડ્યો. પરાક્રમી કુમાર પણ લડવાને સજ્જ થયો. પઠી તેજ બન્ને ચઢીથી, તથા દંડથી અત્યંત લડવા લાગ્યા. પઠી મહા બલવાન એવા તે કુમારે ચઢીવિદ્યાનાં પ્રજાવથી તે વિદ્યાધરને જીત્યો, ત્યારે વિદ્યાધર કહેવા લાગ્યો કે, વિદ્યા અને શસ્ત્રમાં પારંગામી દેવોથી પણ હું અગાઉ જીતાયેલો નથી, પણ મહા પરાક્રમી એવા તુંથી હું જીતાયો હું, માટે હવે તું કોણ છે ? તે કહે ? વલી હું તો પાપમાં રક્ત થયેલો હું, અને તું તો પ્રાણીર્જનું હિત કરનારો છે, વલી ધર્મથી જય થાય છે, તથા અધર્મથી જંગ થાય છે, તેમાં સંશય નથી. એમ કહીને તે વિદ્યાધર મૌન રહેતે ઠતે તે રાજપુત્ર તેને કહેવા લાગ્યો કે, હવે તું શેવ કર નહીં ? પણ ધર્મપ્રતે બુદ્ધિ રાખ ? વલી સ્ત્રીવધનાં પાપથી નરકમાં જવાય છે, અને વિદ્યાનાં સમુદ્રસરખો તું, તે સ્ત્રીવધથી ઉત્તમ ફલ મેલવવાથી ઇચ્છા રાખે છે !! વલી હે મહા બુદ્ધિવાન ! હજુ પણ તું પરનો દ્વેષ કર નહીં; પણ જિનેશ્વર પ્રજનું આરાધન કરીને સુખી થા ? એવી રીતની તેની વાણી સાંજલીને કરેલ છે નમસ્કાર, તથા જોડેલ છે, હાથ જેણે એવા તે વિદ્યાધરે તેની પાસે આવીને શિષ્યની પેઠે શિખામણ ગ્રહણ કરવા પઠી તે રાજકુમારે તેને પુબ્યું કે, આ કન્યા કોણ છે ? ત્યારે તે વિદ્યાધર કહેવા લાગ્યો કે, કાન્યકુબ્જ નામનાં દેશમાં કલ્યાણકટક નામે એક મોટું નગર છે, તે નગરમાં દીધેલ છે, યાચકોપ્રતે સુવર્ણ જેણે, તથા મંગલની શ્રેણિથી શોભિત થયેલો અને ઉત્તમ બુદ્ધિવાલો કલ્યાણસુંદર નામે રાજા છે, તે રાજાને, પતિની જક્તિથી

પવિત્ર, તથા શીલરૂપી અલંકારને ધરનારી કલ્યાણસુંદરી નામની રાણી છે. તેની કુક્ષીમાં રત્નની પેઠે उत्पन्न થયેલી ગુણસુંદરી નામની આ કન્યા છે; તેણીને મેં હુર્વિનીતે મોટી ઈશ્ઠાથી અહીં આણી છે. વલી હે કુમાર! તેં આ તારી શક્તિથી, આ કુમારિકાને જીવિતદાનથી, તથા મને નરકનાં ઉચ્ચારથી, એમ અમો વલ્લેને ચાકરની પેઠે खरीदी લીધાં છે. વલી આ કન્યાનો સ્વયંવર એક માસમાં મોહોટો થવાનો છે, પણ જીતેલ છે મુખથી કમલ જેણીયે, એવી આ કન્યાને મેં તેનાં ઘરથી ત્યાગ કરાવી. એવી રીતે મહીપાલને કહીને, તે વિદ્યાધર તેનાં વચનરૂપી જ્યોત્સ્નાને પીવાને ચકોરની પેઠે તેની સન્મુખ જોડને ઝાલો. પઠી તે કુમાર પણ ઉત્તમ રસનાં આશ્રયવાલી વાણી કહેવા લાગ્યો કે, આ કુમારીકાને તું હવે તુરત તેનાં પિતાને ઘેર પહોંચાડ? એવી રીતની તેની વાણીથી, તે વિદ્યાધર, વિદ્યાની શક્તિથી, આકાશમાર્ગે તે કન્યાને તેણીને પોતાને સ્થાનકે લેઈ ગયો. પઠી વિદ્યાધરે તે કુમારને શોલ વીધાઈ આપી, અને કુમારે તેને જૈનધર્મ આપ્યો. પઠી પૂર્વ દિશામાં તિલક સમાન એવા એક ઝંચા મેહેલને જોડને, કુમારે તેને પુછ્યું કે, આ મેહેલ કોનો દેખાય છે? ત્યારે વિદ્યાધરે કંઈક મનથી વિચારીને કહ્યું કે, હે કૃપાલુ કુમાર! તું મારી કથા આદરસહિત સાંજલ? આ વૈતાલ્ય પર્વત ઉપર રત્નપુર નામનું નગર છે, ત્યાં શત્રુઝંને જીતનારો મણિચૂડ નામે રાજા હતો. તેને વિદ્યાવિલાસમાં રસિક, તથા પિતાની શક્તિથી પવિત્ર થયેલા, એવા રત્નપ્રજ્ઞ તથા રત્નકાંતિ નામનાં બે પુત્રો હતા. તેઝમાંથી રત્નપ્રજ્ઞે રાજ્યનાં મદથી, મને રત્નકાંતિને વલવાન જાણીને, કંઈક મિશરથી નગરમાંથી કહાડી મેલ્યો. પઠી મણિચૂડે રત્નપ્રજ્ઞને રાજ્ય સોંપી દીક્ષા લીધી. તથા સર્વ પ્રાણીઝ પ્રતે સમવિત્તવાલો થયો થકો તે ધનમાં ગયો. હવે તે જાડનાં ઠૂપથી મેં આ પાતાલમાં, મોટોટા મેહેલાંની શ્રેણિથી શોનાવાલું નવું શેદેર વસાવ્યું. આ નગરનાં નાચક સમાન તથા મહાપ્રજાવિક એવા શ્રીશાંતિનાથ પ્રજ્ઞ. સિરુનાં ધરોથી પિંડાયેલા આ પ્રામાદમાં રહે છે. તે માગ જાડને જીતવામાટે, હે મહીપાલ! મેં આ કુવિદ્યાનાં ઉપાય કર્યાં હતાં, પણ સામેં થયું કે, તે મને નરકમાં પડતો પચાવ્યો. માટે હવે જાણો. આપણે જિનપૂજામાટે આ વૈશ્યમાં જઈએ. એમ કહી તેઝ વિનિપૂર્વક દેવસેવા કરવા સાગ્યા. પઠી ઝ-

ત્તમ વિનયવાલો તે છેવર કુમારને માર્ગ દેખાડતો થકો, પાતાલવનમાં રહેલા મુનિઝને દેખાડવા લાગ્યો. ત્યાં જાણે પાષાણની મૂર્તિમયજ હોય નહીં, તેમ ધ્યાનમાં બેઠેલા, તથા જગતમાં પ્રખ્યાત એવા સર્વેશ્વરપુત્રોની તુલના કરતા, સંયમધારી તથા પવિત્ર મૂર્તિવાલા, તે મુનિઝને જોઈને કુમાર અત્યંત આનંદ પામ્યો. પઠી અત્યંત જાકિવંત એવો તે રાજકુમાર વિધિપૂર્વક તેઝને નમીને, તેઝનાં મુખરૂપી ચંદ્રપ્રતે દૃષ્ટિ રાખીને ત્યાં બેઠો. પઠી સહજ ઉપકારી એવા ગુરુએ પણ તેઝ વન્નેને જાણીને, ચંદ્ર સરખો ઝજ્જવલ ધર્મોપદેશ કહેવા માંડ્યો. કલ્યાણરૂપી વેલડીઝનાં કંદ સમાન, અને આપદારૂપી કમલનીનો નાશ કરવામાં હાથી સમાન, તથા લક્ષ્મીનાં કુલમંદિર સરખો ધર્મ આ ડુનિઆમાં જયવંતો વર્તે છે. હવે તે વચ્ચે ત્યાં ચારિત્રે કરીને પવિત્ર, મનોહર આકૃતિવાલા, તથા પુણ્યરૂપી શૃંગારવાલા, બે સાધુઝ આવ્યા; તથા ગુરુને નમસ્કાર કરીને ત્યાં બેઠા; ત્યારે ઉત્તમ બુદ્ધિવાલા મહીપાલે તેઝને પુચ્ચું કે, હે જગવન્, તમો વન્ને ક્યાંથી આવ્યા ? ત્યારે તેઝ કહેવા લાગ્યા કે, અમો વન્ને પુંડરિકગિરિ, અને ગિરનારની હર્ષથી યાત્રા કરીને, હમણા અહીં આવ્યા ઢીયે. ત્યારે વિદ્વાનોમાં શિરોમણિ મહીપાલ, તે સાંજલીને તીર્થની વાર્તાથી પોતાને ધન્યમાં શિરોમણિ માનવા લાગ્યો. પઠી ગુરુ પણ મહીપાલને ધર્મમાં અને તીર્થમાં આદરયુક્ત માનીને, હર્ષથી, તે તીર્થનું માહાત્મ્ય કહેવાને, તેનાપર કૃપા કરતા હવા. જેમ જિનોમાં આદિનાથ, ચક્રીઝમાં જરત, જવોમાં મનુષ્યજવ, અક્ષરોમાં ઝંકાર, દેશોમાં સૌરાષ્ટ્ર, તથા વ્રતોમાં શીલ, મુખ્ય છે, તેમ સઘલા તીર્થોમાં શત્રુંજયતીર્થ મુખ્ય કહેવાય છે. જ્યાં દારિદ્ર્યને નાશ કરનારો તથા જયવંતો સિદ્ધાચલ પર્વત છે, ત્યાં દુઃખ તથા પાપોનો સંજવજ ક્યાંથી હોય ? વલી તે શત્રુંજય પર્વતનું માહાત્મ્ય તો જિનેશ્વર પ્રજુજ જાણી શકે, કેમ કે, સમુદ્રની ગંજીરતા મંદારાચલજ જાણી શકે છે, વીજો કોઈ જાણી શકતો નથી. વલી ત્રણે જીવનોમાં પણ આ સિદ્ધાચલ પર્વતજ મુખ્ય તીર્થ છે, કેમ કે તેનાં દર્શન-માત્રથીજ પ્રાણીઝનાં પાપોનો સમૂહ નાશ પામે છે. વલી તે શત્રુંજય પર્વતનાં શિખરપર, દુઃખે કરીને વારી શકાય એવો અજ્ઞાનરૂપી જે અંધકારનો સમૂહ. તેને દૂર કરવાને સૂર્ય સમાન શ્રી નાજિરાજાનાં પુત્ર શ-

પન્નદેવ પ્રભુ વિરાજે છે. એવી રીતે ત્રણે જગતમાં અત્યંત અતિશયવાલા તે વન્ને તીર્થોને જોડને, પ્રાણી સર્વ હત્યાદિક પાપોથી મુકાય છે. હવે તેની કયા કહે છે.

જરતદેવમાં શ્રાવસ્તી નામની નગરીમાં ત્રિશંકુનો પુત્ર ત્રિવિક્રમ નામે રાજા હતો. તે રાજા એક દહાડો ઉદ્યાનમાં ફરતો થકો એક વડનાં વૃક્ષની નીચે જતો, ત્યાં તેણે પોતાનાં મસ્તકપર, ક્રૂર શબ્દ કરતા એક પક્ષીને જોયો. કહવા શબ્દ બોલતા તે પક્ષીને રાજાએ ઉડાડવા માંડ્યો, પણ તે જડ્યો નહીં, ત્યારે તેણે ક્રોધથી વાળે કરીને તેને માર્યો. ત્યારે તે પક્ષી પૃથ્વીપર શિથિલ થઈ તરફડવા લાગ્યો, તેને જોઈ રાજા કંઈક પશ્ચાતાપયુક્ત થયો થકો, પાઠો વલી નગરપ્રતે ગયો. હવે તે પક્ષી પીડાથી મૃત્યુ પામી કોઈક જિહ્વનાં કુલમાં ઉત્પન્ન થયો, ત્યાં વનને વિષે વાલપણાથીજ પાપરૂપી રુદ્ધિની વૃદ્ધિ કરનારો થયો. હવે એક દહાડો તે ત્રિવિક્રમ રાજાએ ધર્મરૂચિ નામનાં મુનિપાસેની, જાવસહિત નીચે પ્રમાણે દયામય ધર્મ સાંજલ્યો કે, દયાજ ઉત્કૃષ્ટો ધર્મ, પરમ ક્રિયા, તથા પરમ તત્ત્વ છે, માટે હૈ જડ ! તે દયાનેજ તમો જજો ? વલી જો દયા ન હોય, તો દાન, જ્ઞાન, નિયંત્રણ તથા યોગની ક્રિયા પણ વ્યર્થ છે. કાનને અમૃતતુલ્ય અને મુનિનું વચન સાંજલીને દયા ઉત્પન્ન થવાથી રાજા પોતે મારેલા જીવોનું સ્મરણ કરવા લાગ્યો કે, અહો ! મેં અજ્ઞાનતાનાં વશથી અગાઉ વહુ હુષ્કાર્ય કર્યાં છે, તેથી મારે હુઃખે સહન થાય એવા વિવિધ પ્રકારનાં જવનંબંધિ જાવોને સહન કરવા પડશે; માટે આ જીવીતનું, તથા રાજ્યાદિકનું શું પ્રયોજન છે ? કે જેથી આ લોકમાં સંતાપ, અને પરલોકમાં મને નરકની ગતિ મલશે; માટે હવે હું, કાદવમાંથી જેમ પડ્દને તથા માટીમાંથી જેમ નુર્ગને. તેમ આ શરીરથી વનને પ્રદાન કરીશ. એમ વિચારિ રાજાએ, મુનિને નમસ્કાર કરી આદરસહિત, વનની યાત્રના કરી, ત્યારે મુનિએ પણ તેને દર્પથી દીક્ષા આપી. પઠી તળેલ છે સર્વ સિદ્ધાંતો જ, તથા નરે નલ્યોને યજ્ઞારો તે ત્રિવિક્રમ મુનિ વિધિપૂર્વક ઇન્દ્રનાથન પાસેના સામ્યો. એક વડાડો તે ગૃહ માદારાજની રજા સ્થળે, બેસાતી. તુર્ગ જેમ આકાશમાં, તેમ નંનારૂપી વનમાં જમવા સામ્યો. હનુદ સંયમતાજા. તથા પ્રતિમા ધરીને ઇજેલા. તે મુનિને. તે જીવે

जोयो; त्यारे पूर्वनां वैरथी ते क्रोधायमान थयो; तथा लाकडी अने मुष्टी विगेरेथी, क्रोधें करीने अटपबुद्धि जेम पोतानां जाग्यने, तेम ते तेने मारवा लाग्यो; त्यारे शांत मनवालो, तथा जितेंद्रिय, ते मुनि पण जयंकर मारथी पीडीत थयो थको, अरणिनां काष्ठनी पेठे क्रोधथी बलवा लाग्यो; तथा ते जीलप्रते तेणे तेजोलेख्या मुकी, अने तेथी ते वृद्धनी पेठे बली गयो. एवी रीते ते जीलनो जीव मरीने जयंकर अटवीमां केसरी सिंह थयो, अने ते मुनि पण विहार करतो थको ते वनमां आव्यो, त्यारे ते सिंह तेने जोवाथी, आगला जवनां वैरथी तेने हणवाने दोड्यो; त्यारे मुनि पण धर्मनां साधनरूप देहनुं रक्षण करवामाटे जाग्यो. त्यारे करे-
 लुं कर्म जेम प्राणीनी पाठल जाय ठे, तेम ते सिंह पण तेनी पाठल दो-
 ड्यो, एवी रीते अति क्रोधायमान थयेला ते सिंहे मुनिने एटलो खेद पमा-
 ड्यो के मुनिये क्रोधायमान थइ, तेनापर तेजोलेख्या मुकी; तेथी मृत्यु
 पामी ते सिंह जयंकर वनमां अत्यंत क्रूर दीपडो थयो, अने त्यां पण क-
 र्म योगे ते मुनि आव्यो; तथा जेटलामां ते मुनि स्थिर मनथी प्रतिमा
 धारीने रहे ठे, तेटलामां पूर्व जवनां वैरथी ते दीपडो तेने मारवानी इष्ठा-
 थी त्यां आव्यो. ते वखते मुनि पण, जोके कषायोनुं जयंकर परिणाम जा-
 णतो हतो, तो पण कर्मनां वशथी कोप पाभ्यो. अत्यंत ज्ञाननी संपदा-
 वाला तथा मोक्षनी इष्ठा राखनारा मुनिजनां चित्तमां पण ज्यारे अत्यंत
 क्रोध आवे ठे, त्यारे बीजाजनी तो वातज शी करवी? पठी ते मुनिये मु-
 केली तेजोलेख्याथी ते अत्यंत क्रोधी दीपडो मरीने कोइक जयंकर वन-
 मां जंगली सांड थयो, घणी रीते अराधेल ठे, योगनुं अंग जेणे, तथा दै-
 वयोगे त्यां पण आवेला, ते मुनिने ते सांडे उपद्रव कर्यो. त्यां पण ते
 मुनिये तेने प्रथमनी पेठेज मारी नांख्यो. त्यारे ते सांडनो जीव अवंति
 देशमां, उज्जयनी नगरीमां, सिद्धवडनां कोटरमां अत्यंत केरी आशिवि-
 प सर्प थयो. अनुक्रमे ते त्रिविक्रम मुनि पण चालता थका, ते वडनीचे
 आवीने कायोत्सर्ग ध्यानमां रह्या; त्यारे तुरत ते सर्पे पण तेने जोयो. पठी
 अत्यंत मत्सरथी पूर्व जवनां वैरी एवा ते मुनिने डंखवा माटे, डुष्ट आ-
 शयवालो, तथा विस्तारवाली फणावालो ते सर्प त्यां आव्यो. त्यारे मु-
 नि पण तेने आवतो जोइ, क्रोध लावीने आगलनी पेठेज यमने मं-

दिरे मोकलावी दीधो. त्यां अकामनिर्जरानां योगथी कंश्क कर्मोने ठेदी-
ने, ते सर्पनो जीव, कोश्क गाममां एक दरिद्री ब्राह्मणने धेर पुत्रपणे
जइ उपनो; एक दहाडो ते मुनि पण विहार करतो थको तेज गाममां
आव्यो. त्यां गामनी समीपे ते मुनिने ध्यानमां रहेलो जोइने, ते नीच
ब्राह्मण पूर्वनां वैरथी, तेने मारवा दोड्यो; तथा निर्दय थइने, मूष्टी ला-
कडी आदिकथी अनेक प्रकारे ते तेने मारवा लाग्यो, त्यारे मुनिपण
क्रोधयुक्त थइ, आगलनी पेठेज तेने मारी नांख्यो. त्यारे अकामनिर्ज-
राथी तथा किंचित् शुजनां उदयथी ते ब्राह्मणनो जीव वाराणसी नग-
रीमां महाबाहु नामे राजा थयो. त्यां तेणे उत्तम दीला आदिकथी
घणो काल व्यतीत कयों. एक दहाडो ते मेहेलनां जरुखामां वेठेलो ह-
तो, त्यारे मार्गमां एक निष्पापी मुनिने जतो तेणे जोयो; त्यारे ते वि-
चारवा लाग्यो के, अहो ! आ कोश्क महात्मा बुद्धिवानोने पूजवा यो-
ग्य ठे; तो पण मारुं मन तेना पर कंश्क द्वेषयुक्त थाय ठे; वढी अगाड
पण आवा कोश्क महात्माने में क्यांक पण जोया ठे, एवी रीते ते रा-
जा घणीवार सुधि विचारवा लाग्यो. एम विचारतां तेने जातिस्मरण ज्ञा-
न थयुं, अने तेथी, साधुनां क्रोधरूपी अग्निनी ज्वालामां कवलरूप थए-
ल ठे जीवित जेमां, एवा पोतानां सात जन्मो तेने सांजळ्या. तेथी रा-
जाण नीचे प्रमाणे अरधो श्लोक रच्यो.

॥ विदंगः शवरः सिंहो, दीपी शंडः फणी द्विजः ॥

अर्थः— "पक्षी, जीव, सिंह, दीपडो, सांड, सर्प अने ब्राह्मण." पठी तेणे
लोकोमां कहेवराव्युं के, जे बुद्धिवान माणस आ समझ्या पूरशे, तेने हुं
खाव सोनासोदोरो आपीश. पठी गूढ तथा प्रोढ रहस्यवाली ते समझ्या
धननी इष्टाची सवे लोको बोलवा लाग्या. पठी त्यां चालना ते मुनिये
एक गोवालीआनां मुखथी ते समझ्या सांजळी. त्यारे मुनिये तेनां नीचे
प्रमाणे वे पद्यो प्रयो.

॥ येनामी निहताः कौपा, त्वक्तयं जविता ददा ॥

अर्थः— जे माणने क्रोधची तोडने मार्या ने. तेनी अरेरे !! शां गति थशे ?
एथी रीतनां मुनिनां वाक्यने मत्त मानीने, ते गोवालीये राजापास

जइ, ते बन्ने पदो संजलाव्यां. त्यारे राजाये विचार्युं के, आ समस्या आ गोवालीउं पुरी शके नहीं, एवं विचारि राजाये तेने पुब्बुं के, जे माणसे आ समस्या पुरी होय, तेने बताव ? पढी राजाये तेने घणो आग्रह करवाथी, ते अहरोरूपी रत्नोने उत्पन्न करवामां खाण समान, तथा पापोने खोदवामां कोदाली सरखा वनमां आवेला ते मुनिनुं व्रतांत तेणे कही संजलाव्युं. त्यारे राजा पण अत्यंत उत्कंठित थयो थको वनमां ते मुनिपासे गयो; तथा त्यां जातिस्मरण ज्ञानथी ते मुनिने जलखी कहाडीने, तेने कहेवा लाग्यो के, हे मुनीश्वर ! तमो मारा अपराध क्षमा करो ? वली मने धिक्कार ठे ! के में ते ते जवोमां तमोने पीडा उपजावी ठे; वली आप उपकारीनां दर्शनथी हुं आ राज पाभ्यो हुं. वली में क्रोधरूपी चांडालने वश अइने, तमारा तपमां विघ्न कर्युं ठे, माटे हवे मारा निमित्तनां क्रोधनो तमो त्याग करो ? पढी त्यां मुनिये पण तेनां वचनरूपी अंकुशथी, पोतानां मनरूपी हाथीने, तेवी रीतनां व्यापाररूपी वनमांथी खेंची लीधो. अने कहेवा लाग्या के, हे राजन् ! मने धिक्कार ठे ! के, साधु अइने पण, पापी एवा में ते ते जन्मोमां तने हण्यो; माटे अज्ञानयुक्त मारा अपराधोनी तुं पण क्षमा कर ? एवी रीते तेउं बन्ने त्यां परस्पर जेटलामां वातो करे ठे, तेटलामां तेउंये आकाशमां डुंहुजिनो नाद सांजल्यो. आ शुं हशे !!! एम विचारतां थकां जेटलामां ते आकाशमां नजर करे ठे, तेटलामां तेउंये देवनां कहेवाथी वनमां रहेला केवली मुनिने जाण्या; त्यारे तेने जोवानी इठा माटे आदरयुक्त थया थका, तेउं मननां संशयनो नाश करनारा, तथा देवोथी पूजायेला, ते केवली पासे जइने, तेने नमता हवा. त्यां मुनिये पण तेउंनां निष्पापी जावने जाणीने, जीवदयामय धर्मनुं माहात्म्य कहेवा मांड्युं. देवपदवीयें करीने मनोहर एवं धर्मरूपी पाणी होय ठे, पण क्रोधरूपी जेरथी उत्पन्न थता हिंसारूपी मेलथी ते मलीन थाय ठे. वली पोतानां आत्मारूपी जीतपर करेली चारित्ररूपी चित्रनी रचना, क्रोधरूपी कूचामां चोंटेला हिंसारूपी काजलथी नाश पामे ठे. वली जे माणस अज्ञानथी उत्पन्न थयेला अविवेकें करीने, मुनिने कदर्थना करे ठे, तेनां सरखो बीजा कोइने पण पापी जाणवो नहीं. वली जे मूर्ख मुनि तीव्र तप तपतो थको पण क्रोध करे ठे, ते चारित्ररूपी वृ-

ફાને વાલીને, તેની રાજ પોતાનાં આત્માપ્રતે નાંચે છે. વલી હે રાજન્ ! તેં જે પૂર્વ જવમાં મુનીને ગુસ્સો ચડાવ્યો, તેથી તને અને મુનિને, વન્નેને કર્મવંધ પડ્યો. વલી હે મુનિ ! તેં પણ અજાણતાં થકાં હિંસા કરેલી છે; માટે હવે સર્વ પાપોને નાશ કરનારા શત્રુંજય પર્વતપ્રતે તું જા ? અને ત્યાં તપસ્યા કરતાં થકાં, તથા અરિહંત પ્રજ્ઞુનું ધ્યાન ધરતાં થકાં, કેવલજ્ઞાન પામી તું મોક્ષે જશ; વલી હે મુનિ ! નિવિઢ એવું આ તારું કર્મ, શત્રુંજય તીર્થવિનાં આકરા શીલાદિકથી પણ દૂર થશે નહીં; વલી હે રાજન્ ! તું પણ આ મુનિને ગુરુરૂપ માનીને, તથા તેને અગાડી કરીને, માણસોની સાથે શત્રુંજય પર્વતપ્રતે જા ? અને ત્યાં સમતાપૂર્વક યાત્રા કર ? તથા યાત્રા કર્યા વાદ સર્વવિરતિ તથા સ્થિર બ્રહ્મચર્યમાં તત્પર થઈને, તે મુનિની સાથે ત્યાંજ ઉત્તમ તપ કર ? વલી સુવર્ણ જેમ ટંકણખારથી, તથા હુણ જેમ પાણીથી, તેમ શત્રુંજયનાં સ્મરણથી કર્મરૂપી કાદવ ગલી જાય છે. વલી સૂર્યથી જેમ અંધકાર, તથા પુણ્યથી જેમ દરિદ્રપણું, તેમ શત્રુંજયનાં સ્મરણથી કુકર્મો નાશ પામે છે; વલી વજ્રથી જેમ પર્વત, તથા સિંહથી જેમ હરિણ નાશ પામે છે, તેમ શત્રુંજયનાં સ્મરણથી પૂર્વનાં કર્મો નાશ પામે છે; વલી અગ્નિથી જેમ સઘલી વસ્તુ, તથા હોખંડથી જેમ વીંજી ધાતુ, તેમ શત્રુંજયનાં સ્મરણથી સઘલું અજ્ઞાનરૂપી અંધકાર નાશ પામે છે. ઈવી રીતનાં જ્ઞાનીનાં વચનને તેડે વન્ને હૃદયમાં ધારીને, તથા જક્તિથી તેને નમીને, પ્રીતિવાલા થયા થકા, તથા સંઘપ્રતે અનુરક્ત થયા થકા, તીહાં યાત્રા કરીને, ઉત્સવની રચનાથી રંજિત કરેલ છે, સઘલું જગત જેડીયે. ઈવા થયા થકા, તીવ્ર તપ તપીને, તથા પુણ્યને પ્રગટ કરીને, મુક્તિસુખ મેલવતા હવા. ઈવી રીતે હે મહીપાલ ! શત્રુંજય પર્વતપર સર્વ દુશ્મનાં પાપો તુરત નાશ પામે છે. ઈવી રીતે આદિનાથ પ્રજ્ઞુયે કહેલા ધર્મને ગુરુપાનેથી મેલવીને, પોતાને ધન્ય માનતો થકો, તે વિદ્યાધરસહિત ત્યાંથી ઉઠ્યો. પત્રી ત્યાં વિદ્યાધરથી નેચાયેલો, તે મહીપાલ, શાશ્વતા પ્રજ્ઞુનાં ચંદનથી. તથા સાધુડની સેવાથી કેટલોક કાલ સુખેથી રહ્યો. પત્રી તે મહીપાલ ચેતરની રજા લેઈને, તલવારયુક્ત થયો થકો તથા માર્ગમાં કોતુહલનાં આશ્રય લેતો થકો કડ્યાણકટક નગરપ્રતે નાસવા લાગ્યો. પત્રી તે રાજકુમાર આકાશગામિની વિધાયે કરીને આકાશમાં નાસતો થકો

स्वयंवर जोवानी इबाथी कढ्याणकटक नगरप्रते पहुँच्यो. त्यां जुदा जुदा देशोथी आवेला, तथा जुदी जुदी जाणार्जमां निपुण, अने जुदा जुदा वेषने धारण करनारा एवा राजार्जने तेणे जोया. त्यां उंचा मांचार्जनी श्रेणि, तेवी रीतनां संघट्ठथी पसीनावाली जाणे थड होय नहीं, तेथी पताकार्जनी श्रेणिथी वींजाती होती. त्यां आम तेम जमता महीपाले, लष्करथी वींटायेला पोतानां मोटा जाड देवपालने जोयो. पठी त्यां महीपाले पोतानो वेष बदलावीने, जाणे कंइ वात जाणतो न होय नहीं, तेम तेनी समीप आवीने जोवा लाग्यो. पठी तेणे तेने पूव्युं के, आ सघलां राजार्जनां सैन्यो, आ उंचा मांचा, तथा अहीं तहीं दोडतो माणसोनो समूह, ते आ सघलुं शुं ठे? वली हुं तो परदेशी हुं, तेथी हे मित्र! आ व्रतांत हुं जाणतो नथी; माटे ते सघलुं तुं मारी आगल निवेदन कर.? त्यारे देवपाले कह्युं के, हे महासत्व ! तुं सघली वार्तासांजल? आ समृद्धिवालुं कढ्याणकटक नामनुं नगर ठे. तथा अहीं कढ्याणसुंदर नामनो राजा ठे, तेने गुणसुंदरी नामनी पुत्री ठे, तेनो आश्चर्यकारक स्वयंवर महोत्सव आवती काले थवानो ठे. वली ज्वालानी श्रेणिथी आकुल थयेला आ अश्रिकुंडने तुं जो? तेनी अंदर घणां डालांउथी वींटायेलो आ अश्रिवृद्ध ठे; तेनी शिखारूपी शाखामां रहेलां फलोने जे साहसी माणस ग्रहण करशे, तेने आ कन्या स्वयंवरपूर्वक परणशे. एवी रीतनुं तेनुं वचन चित्तमां निश्चय करीने, ते महीपाल पण मांचार्जनां एक जागमां जश्ने वेगो. पठी लग्ने दिवसे घणां आचूषणोथी शणगारेदी थड थकी, तथा विचित्रप्रकारनां रत्नोनी कांतिनां समूहोथी आकाशजागने पूरती, तथा चलायमान थती नेत्रनी कांतिमां परोवेलां ठे, कानपरनां कमलो जेनां तथा लटकता कुंडलथी घसायेल ठे, कपोलरूपी मणिनां आरिसा जेनां, तथा मनोहर हारनी कांतिरूपी जे चंद्रनी कला, तेथी स्फुरायमान ठे किरणोनो समूह जेनो, वलयने धारण करती, तथा चोटलामां रहेला मालतीनां पुष्पोनी सुगंधिथी, मदोन्मत्त थयेला जमराउथी सेवायेली, तथा सेंकडो गमे सखीउये लावेला सुगंधि अव्योथी आदरयुक्त थयेली, तथा प्रकाशित थयेला चंद्रसरखी कांतिवाली, श्रवत वस्त्रीने धारण करती, एवी ते राजकुमारी वरमालासहित मनुष्योचे उपा-

डेली पादखीमां बेसीने ते सज्जामां दाखल थइ. ते वखते सघला राजा-
 उं, पडता कामदेवनां वाणोथी पीडीत थया थका, ते सुंदरीने जोइने
 कोचायमान थया. पठी जगतने जीतवा माटे जाणे देहधारी कामदेव-
 नी शक्तिज होय नहीं, एवी ते बांलाने ते कुंडने किनारे लेइ गया. वली
 त्यां महापराक्रमी, अने गर्वथी दुर्धर एवा पर्वतोज जाणे होय नहीं, एवा
 ते विद्याधर अने राजानां कुंवरो पण आव्या; पण तेउ सघला ते अशिकुंड-
 नी पासे पण जइ शक्या नहीं, त्यारे ते वृद्धनां फलो लेवानी कुशलता तो
 दूरज रही. वली करेलो ठे, उपाय जेउये एवा विद्याधरो पण, मिथ्यात्वि-
 उं छुप्राप्य मुक्तिने जेस, तेस ते फलो सेलवी शक्या नहीं. अेवी
 रीते सघला विद्याधरो तथा राजाथो थाकी गये ठते, तथा “ हवे शुं
 करवुं ? ” अेवा विचारमां जड होते ठते, सहिपाल जुजास्फोट करीने
 त्यां आव्यो; तथा हाथो उंचा करीने कहेवा लाग्यो के, हे सघला परा-
 क्रमी तथा विद्वान राजाथो ! तमो सघला सांचलो ? तमो अहीं
 लाखोनी संख्यामां एकठा थया ठो, पण तमो आ वृद्धनां फलो लेइ
 शक्या नहीं; वली तमो तमारां वलने जाण्या विना अहीं शा माटे आ-
 व्या ? केस के, बगरविचार्यु काम कोइ पण जगोए सुख माटे थतुं न-
 थी. वली द्जु पण जो तमारी कंइ पुरुषार्थने प्रगट करनारी शक्ति हो-
 य, तो ते तमो दमणा प्रगट करो ? केस के आजे तेनो अवसर ठे. अ-
 ने जो तमारां शक्ति न होय. तो तमारी समझ, बाहारनो आडंबर
 राग्याविनां, आ गुणसुंदरी सहित फलोनी लुंव हुं लेइश. ते सांचलीने
 लज्जायी सघला राजाउं नीतुं सुख कयें ठते, तथा कौतुकथी लोको पो-
 तांनां सन्नको शुणावते ठते, ते राजकुमार क्रीडा पूर्वक त्यां जडने, न-
 रा आकाशगामिनी विद्यातुं स्मरण करीने, फलोनी पंक्ति दावंधी लेइने.
 दयंपूर्वक ते कुमारीकाने आपी. ते वखते ते राजाउंनां सुखनपी कमलोने
 संकीर्ण करुता एवा लोकोए जयजयनां शब्द कयें. वली ते वखते श्रीउं
 नात्रीउं दगाडीने राजाउंनी दांगी करवा लागीउं. अने तेथी नश्यमां-
 दिक राजाउंनां मनमां जंघ छुपत थयो. पठी तनारनां चिननी अंतर
 प्रवेश करवा माटे जाणे नोसणज बांधनी होय नहीं, तेस रोसांच गुक

थइ थकी, गुंजारव करता जमरानां जंकारथी मनोहर बनेली मालाने हाथमां लेइने, प्रेमबंधन पूर्वक तेणीए ते राजकुमारनां कंठमां नांखी. पढी कट्याणसुंदर राजा तेनी पासे आव्वो, तथा तेने कदरुपो जोइने ते विचारवा लाग्यो के, देखावमां आ कदरुपो ठे, पण चरित्रथी उत्तम ठे, माटे ते, जगतने उद्योत करनारुं ठे तेज जेनुं, एवा जइममां ठवाएला उत्तमरत्न सरखो ठे. वली हुं एम जाणुं हुं के, गुणोयें करीने जगतने पण वंदन करवा लायक आनो वंश ठे; केस के वादलांमां ठंकाएला सूर्यनुं तेज पण कोण धारी शक्तुं नथी? वली पूर्ण थई ठे प्रतिज्ञा जेनी, एवी आ कन्याए आ वरने वर्यो, केस के, एवी रीतनो कुलकन्याउंनो आचार जगतमां सर्व जगोए वर्ते ठे. वली कुल, शील आदिकथी नूषित थएला आ राजाउंनां देखतां, अजाणुं ठे कुलशील जेनुं एवा आ कुमार प्रते कन्या देतां थकां मने लज्जा आवे ठे. माटे हवे तो मारा मननो खेद दूर करवा माटे आदरथी, तेनी पासे जई, तेनुं कुलादिक हुं पुबुं. एम विचारिने, ते महाबुद्धिवान राजा तेनी पासे जइ, स्नेह युक्त अने गंजीर वालीथी तेने पुठवा लाग्यो के, हे उत्तम पुरुष! तारा गुण, विनय अने शक्तिथी, तारी उत्तम जाति आदिक सर्व हुं जोके जाणी गयो हुं, तोपण हुनीआ बहारनां जपकाने जुवे ठे, केस के, अंदर जीत गमे तेवी होय, तोपण बहारथी रंगेली जपकाबंध लागे ठे; माटे हे कुमार! तुं कोइ विद्याधर, के देव, के मलेहुं ठे वरदान जेने एवो पुरुष, के नागकुमार ठे? ते कहीने मारा कान तुं पवित्र कर? राजाये एम कहैते थके, महा प्रजाविक एवा ते महीपाले, कंचुकनी पेठे द्वाणवारमांज पोतानो कदरुपो वेष कहाडी नाख्यो. ते वखते वादलांउंथी मुकायेला सूर्यनी पेठे, धुंवाडा विनानां अग्निनी पेठे, कादवरहित थयेला मणिनी पेठे, लांठन रहित थयेला चंद्रनी पेठे, ठीपमांथी निकलेलां मोतीनी पेठे तथा माटीमांथी कहाडेलां सुवर्णनी पेठे ते महीपाल दीपवा लाग्यो. ते वखते लोकोचे चारेकोरेथी जय जय शब्द कर्यो; तथा तेनापर आकाशमांथी पुष्पवृष्टि थइ. वली ते वखते देवपाले, ते महीपालने यथास्थित जोइने. संच्रमसहित उठीने हर्षथी आलिंगन कर्युं. वली त्वां ते देवपालनां परिवारे पण, आश्रयथी विकस्वर लोचनवाला थइने पृथ्वीपर काया नसावीने तेने नस-

સ્કાર કર્યો. તે વખતે ત્રણે જાતિનાં વાજાંડવાગવા માંડ્યાં, તથા લોકો હર્ષથી નાચવા લાગ્યા; અને સ્ત્રીઓનાં મુખોથી ઊંચે પ્રકારે ધવલમંગલનો ધ્વનિ નિકલવા લાગ્યો. હવે મહીપાલે પૂર્વે કહેલાં વચનોથી થયેલ છે ક્રોધ જેઠને, એવા સઘલા રાજાંડે એકઠા થઈને નરવર્મા રાજાને કહેવા લાગ્યા કે, આ મહીપાલે હાથથી જે ફલો ગ્રહણ કર્યાં, તેમાં કંઈ આશ્ચર્ય નથી, કેમ કે, ઇંદ્રજાલ વિદ્યાથી શું અસાધ્ય છે? વલી આ મહીપાલ ટુરાચારી હોવાથી તેના પિતાએ તેને પહેલાંજ ઘરમાંથી કહાડી મેલ્યો છે, પણ ક્યાંકથી ચમત્કાર પામીને, તેણે જે આ કાર્ય કર્યું, તેમાં કંઈ તેનું વલ નથી; વલી સ્ત્રી ઊં તો સ્વજ્ઞાવથીજ નીચગામીની હોય છે, અને તેથી આ મૂર્ખ કન્યાએ તેને વર્યો; માટે તે વર તરિકે કેમ થાય? માટે આ અનુચિત કાર્ય આપણે સહન કરીશું નહીં; અને તેટલામાટે દરિદ્રી પાસેથી જેમ રત્ન, તેમ તેની પાસેથી આ કન્યાને આપણે ગ્રહણ કરીશું. એવી રીતે વીજા રાજાંડનાં વચનને સાંજલીને નરવર્મા જરા વિચાર કરીને, ગંજીર વાળીથી કહેવા લાગ્યો કે, તમો થોડો કાલ સહુર કરો? કેમ કે આ કલ્યાણસુંદર રાજા મારો મિત્ર છે, માટે હે રાજાંડ! તમારે ક્રોધ કરવો નહીં. વલી હમણા તો આપણે આપણા ક્રોધને સમાવીને, તથા એકમત થઈને, ઉત્કૃષ્ટ પ્રીતિપૂર્વક આ વિવાહ મહોત્સવ ગુજારવો. વલી મને માલુમ છે કે, એ સૌરાષ્ટ્રનો રાજા સ્વલ્પ લશ્કરનાં વલવાલો છે, માટે પર્વત જેમ પાળીને, તેમ આપણે તેનો માર્ગ રોકીને વેસીશું, માટે તેજ વિચાર આપણે રાખવો, વીજું કંઈ પણ કરવું નહીં; કેમ કે જ્યારે સૂર્યનું ધિંવ ઝગે છે, ત્યારે શું અંધકાર રહી શકે છે? એમ વિચારીને સઘલા રાજાંડે ગુપ્ત અદેશાદવાલા થયા. તથા સૂર્યકાંત મણિની પેઠે અંદર ચલતા થકા ઉપરથી મીઠાવોલા થયા.

હવે પટલામાં દેવપાલ મહીપાલ પાસે આવીને, હર્ષયુક્ત મનવાલો થયો થકો. મ્નેહમહિત તેને કહેવા લાગ્યો કે, હે વત્સ! તારો વિયોગ થયા વાદ આપણા માનપિતા પક્ષે શરીરપણ રહેલાં છે, પણ તેઓનો જીવ તો તારાનાંજ વલનેલો છે; વલી હું અહીં ભવંચર મહોત્સવ માટે ધિલ્લમ્ભ આવીને છું નથી. પણ તું અહીં આવીશ, એવી ઝંકારી હું અહીં ભવંચર આપેલો છું; માટે તો તારાં આજનુવિનું સમયું યનાંત તારું કહેવું જોઈએ. એ

वी रीतनी प्रीतिरूपी अमृतथी जरेली पोताना जाइनी वाणी सांचलीने,
 ते महीपाल पोतानुं सघलुं व्रतांत कहेवा लाग्यो. पठी पोतानां जाइनुं
 महा आश्चर्यकारी ते व्रतांत सांचलीने देवपाल अत्यंत आनंदित थयो.
 पठी राजाये वाजिंत्रोनां नादोथी तेउंनो अत्यंत मनोहर विवाह महोत्सव
 संपूर्ण कयों. वली त्यां ते महीपाले हस्तमोचनमां हाथी, घोडा, पालखी,
 तथा रत्न विगेरे राजापासेथी मेलव्युं. हवे ते स्वयंवरमां रत्नप्रज्ञ विद्या-
 धर आव्यो हतो, तेनी बंदिलोकोनां मुखथी सूर्यमद्वनां पुत्रे कीर्ति सांच-
 ली. त्यारे ते तेने आवासे गयो, त्यां तेणे तेनुं सन्मान कयुं; अने रत्नकां-
 तनो तथा पोतानो व्रतांत तेने कही संचलाव्यो. पठी पोतानां बुद्धिबल-
 थी तेने जाइनां स्नेहमां रक्त थयेलो जाणीने, तेउंनी प्रीति वधारवामा-
 टे तेणे कळुं के, पूर्वनां पुण्ये करीनेंज पोतानां जाइनो मेलाप थायठे,
 माटे हमेशां सुखनां शृङ्गनाराज्ये बीजा हाथनी पेठे तेनुं रक्षण करवुं. वली
 संपदा अने स्त्रीउं तो जगो जगोये मले ठे, पण मातानी कुद्विविनां बी-
 जी जगोये सहोदर मलतो नथी. वली लक्ष्मीनां लवमाटे जे मूर्ख माण-
 सो जाइउंपर छेष्ट करे ठे, ते निर्जाग्य माणसो कुतरानी तुलनाने धारण
 करे ठे. वली जे जाग्यहीन माणसो राज्यादिकने माटे पोतानां जाइउंने
 मारी नांखे ठे, तेउं पोतानी मेलेज पोतानां पदनो नाश करे ठे, एम हुं
 मानुं हुं. वली जे माणसो ग्रासनां लवथी गर्वित थया थका पोतानां जा-
 इउंने ठगे ठे, तेउं कागडाउंथी पण हांसीपात्र थाय ठे. इत्यादि अमृतथी
 जरेली कुमारनी वाणी पीने रत्नप्रज्ञ पोतानी आंखोरूपी मणिउंमांथी घ-
 णा विंछुउंने ऊरवा लाग्यो. एवी रीते निःश्वाससहित, तथा गलता आं-
 सुउंथी रोकाइ गयेल ठे कंठ जेनो, एवो ते विद्याधर महीपालपासे जइ-
 ने गदगद वाणीथी कहेवा लाग्यो के, ते मारो नानो जाइ स्वजावथीज
 उद्धत हतो, तोपण में तेने कंइ रोषित कयों नथी, पण ते पोतेज मनमां
 कंइंक विकटप करीने चाट्यो गयो ठे, वली तेने मंत्रिउंये पण हितकारी
 नीतिवाक्योथी वायों हतो, अने में पण तेने आग्रहसहित अटकाव्यो,
 पण ते नहीं मानतां चाट्यो गयो. वली हे बांधव ! एकांगी सुख-
 दुखने देनारा मारा आ राज्यपणाने पण, तेना विनां हुं विपमिश्रित
 अमृत सरखुं मानुं हुं. पठी कुमारे तेने कळुं के, हवे तुं खेद नहीं कर ?

हवे हुं, कर्म जेम जीव अने शरीरनो, तेम तमारा वन्नेनो संगम करा-
वीश. एवी रीतनुं कुमारनुं वचन अंगीकार करीने, जाइने मलवामां
उत्सुक थयो थको, स्वह मनथी ते त्यां रह्यो. हवे त्यां महीपाले, गीत,
शास्त्र, तथा इष्ट जनना संगथी, राजपुत्रीनी साथे सुख जोगवतां थकां
केटलाक दिवसो गाव्या. हवे अहीं पूर्वे करेलां कर्मोनां परिपाकथी म-
हीपालने तापनी पीडा थइ, तथा अंगोपर फोडलाउं थया; अने तेथी
तेने घणीज व्याधि थवा लागी. वली ते तापने दूर करवा माटे जे जे
ठंडा उपायो करवामां आवता, तेथी तो तेनुं कमल सरखुं कोमल श-
रीर अत्यंत दुःख पामवा लाग्युं; एवी रीते अमृत सरखां ओपधोथी
तेनो उपाय करवा मांड्यो, तो पण शांत वचनोथी जेम दुर्जन, तेम
तेनो व्याधि विशेष दुःखदायक थयो. वली तेनां रोगमाटे जे उपाय न
क्यों, तेवो कोइ पण उपाय के, विद्या के प्रपंच आ दुनियांमां हतोज
नहीं, अर्थात् सघला इलाजो कर्वा. एवी रीते एक माससुधि घणां वै-
द्योए विविध प्रकारनां ओपधोथी उपायो कर्वा, तो पण तेनो रोग मढ्यो
नहीं. पठी तो भीष्ट वचनोथी राजानी रजा लेइने, तथा पितानी पेंठे
तेने अने दिलगिर थता लोकोने पण शांत करीने, सेंकडो लश्करथी
तथा विद्याधरोथी विंटायो थको, पिताने मलवानी उत्कंठाथी ते मही-
पाल चालतो थयो. गुणसुंदरी पण वृद्धोनी अनुज्ञा लेइने, तथा मात-
पितानां चरणोने नमीने पोतानां जतरनी साथे चाली. एटलामां पु-
र्येनां मत्सरी राजाउंए ते महीपालने मार्गमां रोक्वो; अने तेउं तेने क-
हेवा लाग्या के. अरे ! रंक ! असो राजाउंनां देखतां, ठलविद्यार्थी आ
कन्यास्थी रत्नने लेइने तुं क्यां जवानो ठे ? हमणा तने तेनुं फलमखशे.
वली जे माणस अति खोजथी पोतानां पग्गिमाणथी पण अधिक कार्य
करे ठे, तेने तुं जेम कुटी थयां. तेम प्रगट फल जोगवतुं पडे ठे. वली त्यां
तुं जे जेम तेम वस्यो इतो, तेनुं तने हमणा फल मखशे. एम
कहीने अत्यंत प्रोभायमान चण्णला ते राजाउंए एकठा यइने, सबजां
जइकणीं ते महीपालने पेरी ह्मीयो. ते एगने राजाउं इने फल मखशे
महीपाले पण रोगनी पीडाने नदीं नर्गने, हायमां नजवार सीधी. ते
वस्ये हाथीउं हांताथी, रजराजाउं यादोथी. पासाउं नजवागोथी. तथा

घोडेस्वारो जालांउथी लडवा लाग्या. एवी रीते वन्ने सैन्यो स्वपरनो वि-
चार कर्या विनां दीनता रहित मांहों मांहें लडवा लाग्यां. ते वखते पो-
तानां स्वामिनां जक्त एवां बाणो, पण तेमनां यशथी पृथ्वीने व्याप्त
थएली जोइने, जेटलामां ते यशनो स्वर्गमां विस्तार करवामाटे आ-
काशमां जवानो यत्न करे ठे, तेटलामां त्यां पण किन्नरोथी गवाता ते य-
शने सांजलीने, पोतानां स्वामिनी स्तुति नहीं करता एवा वैरीजपर
आवीने पडवा लाग्यां. हवे ते वखते, उठलता चपल मोजांउवाला स-
मुद्रोथी जेम कांठो, तेम वैरीजनां समूहोथी महीपालनुं सैन्य उपडव
पाम्युं. त्यारे महा यशस्वी रत्नप्रज, देवपाल, तथा महीपाल, अने
बीजाज पण तेजनी साथे अत्यंत क्रोधथी लडवा लाग्या. वली तेजए र-
वैया सरखा थइने शत्रुजनी सेना रूपी दहीने वलोवीने, जगतनां
तापने हरवा माटे यशरूपी माखण उंधरी कहाळ्युं. ते वखते जगतमां
सारभूत एवा ते महीपालनां विंवने सहन करवाने अशक्त थया थका,
ते शत्रु राजाज पोतानां लश्करो सहित दिशा दिशाजमां नाशी गया.
ते वखते यादवनां लश्करीजए जयजयनो शब्द कर्यो, तथा तेमना पर
देवोनां हाथोमांथी पुष्पोनी श्रेणिज पडी. वलीमहावलवानो कदापि पण
तृणपर गुस्सो करता नथी, एवुं जाणी नरवर्मादिक राजाजए त्यां मुखने
विषे ते तृण लीधुं. वली आ पृथ्वीमां आ महीपाल सहा सुगंधिवाला
(कीर्तिवंत) ठे, तेथी ते राजाजए तेनी आगल आलोटीने, ठलथी पण
तेनां रजकणीआजथी पोतानां शरीरपर लेपन कर्नु. वली तेनां चरणोने
नमता एवा ते राजाजनी पीठपर महीपाले, स्फुरायमान थती एवी जे ल-
क्ष्मी, तेनां पद्मरूप घरसमान पोतानो हाथ मेळ्यो. ते वखते नरवर्मा रा-
जाए देवकन्या सरखी पोतानी वनमाला नामनी कन्या देवपालने आ-
पी. एवी रीते राजाजने जीतीने, तथा देहधारी जयलक्ष्मी सरखी वन-
मालाने लेइने ते नगरप्रते चाढ्यो. पठी तेनां पराक्रमथी आश्चर्य पामे-
ला, ते नरवर्मादिक राजाज, ते महीपालनी आज्ञा लेइने पोटपोताने
स्थानके गया. हवे अही वनमां अपायने (डुःखने)करनारो वायु जेम जेम
वावा लाग्यो, तेम तेम महीपालनो रोग पण अत्यंत वृद्धि पामवा ला-
ग्यो. वली ते छुष्ट वायुनी पीडाथी अदारे जातिनां कोढो. लक्ष्मीनां घ-

ર સરસા તેનાં શરીરને અત્યંત કષ્ટ આપવા લાગ્યા. તે વચ્ચે વનની ર-
મણિક ઝૂમિ તેને નરકની પૃથ્વી સરસી લાગવા માંડી, તથા કમલો-
વાલું નદીનું પાણી, તેને જયંકર લાગવા માંડ્યું; તેમ વાજાંઝનો નાદ ય-
મનાં વચન સરસો લાગવા માંડ્યો, તથા તેનું વાસ મારતું શરીર તેનાં
પરિવારને પણ દુઃખદાયક લાગવા માંડ્યું. વલી તેને ઝોજન તો ઝેરસ-
માન, તથા પાણી તપાવેલા સીસા સરસું, અને વરાસ તો દુઃખદાયક
લાગવા માંડ્યો; વલી તેને ગાયન દુર્વાક્ય સરસું, તથા નાટિક સર્પનાં
વીંટલા સરસું, અને પુષ્પો યમનાં વાણો સરસાં લાગવા માંડ્યાં. વલી ન-
રકથી પણ અધિક દુઃખ પામતા એવા તે મહીપાલને માણસો વચ્ચે, તે-
મ એકાંતમાં પણ ચેન પડવા લાગ્યું નહીં. એમ કરતાં કેટલેક દિવસે તે
કુસુમોનાં સમૂહવાલા ઉદ્યાનમાં પહોંચ્યો, તથા ત્યાં તેણે મુકામ કર્યો;
અને તેનાં દુઃખથી સૈન્ય પણ દુઃખ પામવા લાગ્યું. જેમ જેમ માણસોને
પૂર્વે કરેલું શુચાશુચ્ચ કર્મ ઉદયમાં આવતું જાય છે, તેવી રીતે પરનાં ઉ-
પદેશ વિનાની તેમની બુદ્ધિ પ્રવર્તે છે. વલી કર્મોથી પ્રેરાયેલો આ જીવ, કુંજાર-
નાં ચક્રનાં સ્વજાવની તુલનાને ધારણ કરતો થકો, સર્વ જગોણ જમ્યા
કરે છે. હવે એક દહાડો પૂર્ણિમાને દિવસે તે મહીપાલ કુમાર રાત્રિએ સુ-
સ્વની દ્વિતીયી આકાશ પ્રદેશમાં સૂતો. એટલામાં ત્યાંથી વિદ્યાધરો ચેત્રી
પુનેમને દિવસે સિદ્ધગિરિપર આદિદેવ પ્રજ્ઞનાં ચરણકમલની સેવા
માટે જવા લાગ્યા. ત્રણે લોકમાં જેટલાં તીર્થો છે, અને તેઝની યાત્રાથી
જે ફલ મળે. તે ફલ આ તીર્થની એકજ યાત્રા આપે છે. તેમાં પણ
ચેત્રી પુનેમને દિવસે, આ પુંડરિક ગિરિની કરેલી સ્તુતિ, મ્વર્ગ અને મો-
ક્ષનાં સુખને દેવેલીમાં આપે છે. હવે તે આકાશગામી વિદ્યાધરો, શક્તિયે
કરીને નંદનવનમાંથી લાવેલાં વિચિત્ર પુષ્પોથી શ્રી શંખદેવ પ્રજ્ઞની
સેવા કરવા લાગ્યા. તથા નાના પ્રકારનાં અજિનયોથી ઝૂપિત, એવા મં-
ગીતને, અત્યંત પ્રીતિયુક્ત ચિન્તવાલા થયા થકા ત્યાં કરવા લાગ્યા; વ-
લી વિચિત્ર પ્રકારની તાપાવાલાં, તથા વેરાગ્ય ગર્જિત મ્તવનોયે કરીને.
તેને ત્યાં જિનેશ્વર પ્રજ્ઞને આરાધવા લાગ્યા. પત્રી તે વિદ્યાધરો ત્યાંથી ઉ-
તરીને પોતાનાં મ્થાનકોપરે પાસવા લાગ્યા. તે વચ્ચે વંડનદ નામનાં
વિદ્યાધરને તેની મ્ત્રી પ્રિય વચનોથી કહેવા લાગી કે, હે નાથ ! આ પણ

विनां आ बीजा सघला विद्याधरो जले जाउं ? केमके, श्रीरूपनदेव प्रभु मारा चित्तमां एवा तो बसी रह्या ठे के, जेथी स्वर्ग अने मोक्षादिक सुखने पण हुं तेनी आगल तृणसमान लेखुं बुं. माटे हे स्वामी ! आठ दिवससुधि आ पुंरुरीकगिरिपर आपणे रहींयें, एवी कृपा करो. ? के जेथी श्रीरूपनदेव प्रभुने हुं स्तबुं, तथा पूजुं. हवे ते विद्याधर पोते पण ते तीर्थप्रते अत्यंत चक्तिवालो हतो, अने वली तेणीये पण तेनी अत्यंत प्रार्थना करी, माटे ते त्यां रह्यो, केम के, इष्टे कहेलुं इष्ट वचन कोण उपेक्षी मेले ? एवी रीते अत्यंत उत्कंठाथी चिरकालसुधी त्यां प्रभुने, पूजीने, अतृप्त थया ठतां पण, तेउं जवाने इष्टवा लाग्या. पढी तेउं वने अनुपम विमानमां बेसीने मार्गे चालतां थकां, पूर्वदिशामां रहेलां सूर्योद्यानने जोवा लाग्या, एवी रीते दूर करेल ठे (शोजाथी) नंदनवन जेणे तथा अत्यंत पुष्पोवालां ते वनने जोइने, हरिणसरखां नेत्रोवाली ते स्त्री पोतानां स्वामीने कहेवा लागी के, हे नाथ ! आ शत्रुंजयनी पासे घाटां वनने तमो जुउं ? ते वन पुष्पोयें करीने, दिवसे पण तारासहित आकाशनां भ्रमने धारण करे ठे; वली तेनां मध्य जागमां कमलोनां समूहथी शोजतो, तथा निर्मल पाणीरूपी अमृतथी जरेलो, आ मोटो कुंड ठे. वली तेनी आसपास कांठाउंपर चलायमान थता ध्वजनां कपडांउंथी वींजेलां ठे, देवोने जेउंये, एवा निर्मल प्रासादोने तमो जुउं ? वली हे नाथ ! जो तमो कृपा करो तो, शत्रुंजय गिरिनी सीमामां रहेली आ वननी शोजा मारी आंखोने क्षणवार सुख आपे. एवी रीते पोतानी स्त्रीनां मुखरूपी कमलमांथी निकलेली, तथा श्रवणने प्रीय लागे एवी, वाणी रूपी सुधाने पीने, ते विद्याधरे ते वनमां पोतानुं विमान उतार्युं; तथा पोतानी स्त्रीने ते कहेवा लाग्यो के, हे हरिणसरखी आंखोवाली ! आ सूर्योद्यान नामनुं वन ठे, तथा सर्व कार्योंमां उपयोग लागे, एवी दिव्य औषधिउं अहीं आय ठे. वली रोगोनी पीडाने नाश करनारो सूर्यावर्त नामनो आ कुंड ठे, तेनां पाणीनां विंदुथी अढारे कोढो नाश पामे ठे. एवी रीते ते कुंडनो तथा वननो प्रभाव तेणीने कहेतो थको, ते विद्याधर तेनी साथे त्यां मनोहर लतागृहमां क्रीडा करवा लाग्यो, वली स्त्रीनां चपल सोचननां ठेडाथी लाडिन थयो थकां, ते

વિદ્યાધર કમલોનાં સમૃદ્ધી જરેલાં તે પાણીમાં વિલાસ કરવા લાગ્યો. વહી કમલનાં પુષ્પો લેઈને, તથા પવિત્ર વસ્ત્રો પેહેરીને સ્ત્રીસહિત તેણે નિલાયનનમાં રહેલા પ્રહુને પૂજ્યા, તથા સ્તવ્યા. પઠી અરિહંત પ્રહુનાં ચરણથી પવિત્ર થયેલું, તે સૂર્યાવર્ત કુંડનું પાણી, રોગનાં નાશ માટે લેઈને, તેડે વસ્ત્રે વિમાનમાં બેસી ત્યાંથી ચાલવા લાગ્યા; ઘટલામાં ચંડની કાંતિથી અત્યંત શુદ્ધ લાગતી, એવી મહીપાલની સેનાને, તેડે વસ્ત્રે-યે વિમાનમાં સવાં થકાં જોઈ; તે વચ્ચે ચારે વાજુથી અત્યંત ઘોડા, હા-પી. રથ તથા પાલાઈને જોઈને. વિમાનમાં બેઠેલી તે ચેચરી પોતાનાં સ્વા-મિને કહેવા લાગી કે, હે નાથ! આ વનમાં મનુષ્યોની સ્થિતિ કેમ છે? તથા અહીં જ્યાં ત્યાં દાથી, ઘોડા વિગેરે કેમ જમ્યા કરે છે? વહી તેમાં જણા માણસોથી વિદાયેલાં આ કોઈક રોગી જણાય છે, અને તેની જે હુ-ર્ગથ થાયે છે. તેથી તેને હું કુટ્ટી જાણું હું; વહી હે સ્વામી! આપણી પાસે કોઈને દરનાં ઉત્તમ પાણી અહીં છે. તો જો આપની રજા હોય, તો હું તેનાં જરીપર તે ત્યાંનું. પઠી પતિએ રજા આપવાથી તે દયાલુ સ્ત્રીએ વિ-માનમાં ચઢીને તેનાંપર તે પાણીનાં વિંછી રેલ્યાં; તે પવિત્ર પાણીનાં સ્પ-ર્શનાચર્યાજ મહીપાલ તે વચ્ચે અત્યંત આનંદ પામ્યો; વહી તે વચ્ચે, પ્રાણ કુતુમાં શુભાપ્તું શુભ જેમ વર્ષા શત્રુમાં નવપહ્લવ થાય છે, તેમ મહીપાલ પણ તે પાણીનાં સ્પર્શથી થયો. પઠી મહીપાલના શરીરને પ્રિય લાંબાનું જોઈને, તે વિદ્યાધર, ગુણનુંદરી, તથા દેવપાલ, લશ્ક-માંડે મહિત આનંદ પામ્યા. હવે તે મહીપાલનાં જરીથી કુદો નિકલી-ને. આજ્ઞાનાં સવા થકા તેને કહેવા લાગ્યા કે, હે ગજેન્દ્ર! તું જય પામ્યો! હવે અમોઘ તને તર્જી વીધો છે; વહી અમોઘ તને માત્ર જયો સુ-ખિ મેળવ્યો છે. પણ હવે તને સૂર્યકુંડનું પાણી મળ્યું, તેથી અમાગથી ર-હી તજાય જેમ તર્જી, એમ કહીને, કોલાહલ કરતા, તથા જયંકર કા-ર્યા રમવાલા. તે સર્વે ગેમો વ્યાંક ચાલતા ગયા. પઠી અત્યંત સુખદાય-ક મહી તે સર્વે કલ્પના કરીને, પ્રજાનમાં દેવપાલે અત્યંત દર્પથી મહો-ભવ કરી પઠી. જ્યાં માંડિયલે પોતાનાં પુરવસા મિત્ર મથકાંતિને તે-હાજારે, તથા પોતાનાં આગમ્યજાનાં તેને સમાચાર કહેવાગયા. પઠી મથકાંતિ કરી મહીયાનું નામ માંડીને, હવેન થયો થકાં વિમાન-

ना समूह सहित तुरत त्यां आव्यो. ते वखते महीपाल पण, प्रेमाल थ-
यो थको, पोतानां निरोगी अंगोथी, जाणे एकज शरीर करतो होय न-
हीं, तेम अत्यंत तेने जेव्यो. वली आगल वचन आपवा मुजब महीपा-
ले, रत्नप्रज्ञ अने रत्नकांतिने जेला करीने, पोतानी मित्रता त्यां सफल
करी; पठी तेउं बन्ने प्रथक शरीरवाला, पण एक आत्मावालाज होय न-
हीं जाणे, तेम, अथवा एक वैताढ्यनां राजनां जेम मालिक होय, तेम
शोचवा लाग्या. हवे एटलामां मासोपवासने अंते पारणा माटे वे
मुनिउं आकाशगामिनी विद्यार्थी त्यां आव्या. जाणे धर्म अने सुखनीज
मूर्तिउं होय नहीं, तेवा ते बन्ने मुनिउंने जोशने, महीपाल जक्तिथी सं-
भ्रम सहित उठीने तेउंने नम्यो; तथा अत्यंत जक्तिथी शुद्ध अन्न, व-
स्त्र, पाणी विगेरेथी तेउंने प्रतिदाजीने, तेणे पोतानां रोगनुं सघलुं
व्रतांत पुढ्युं. त्यारे तेउंए धर्मलाज पूर्वक कोमल वाणीथी कळुं के,
हे राजन् ! अमारा ज्ञानी गुरु आ वननी अंदर ठे, माटे हे उत्तम आ-
शयवाला ! जो तने कंइ संदेह होय, तथा धर्म कार्यमां जो तारी मति
होय, तो अमारा गुरु पासे आवीने तुं हमणा तेमने पुढ ? एवी रीते
महीपालने कहीने, तेनार्थी वंदाएला ते बन्ने मुनिउंए गुरुपासे आ-
वीने सघलो व्रतांत यथास्थित कही बताव्यो. पठी महीपाल, देवपाल,
रत्नप्रज्ञ, रत्नकांति, तथा बीजा पण केटलाक लोको त्यांथी गुरुनी सेवा
करवा गया. त्यां आनंदमय आत्माने जंचे प्रकारे आत्माथीज ध्या-
वता, तथा नादविंदुनी कला रूपी ज्योतिथी नाश करेल ठे अज्ञान रू-
पी अंधकार जेणे, तथा आधाररूप पद्मने आकुंचीने, अने शक्ति-
थी तेने हृदयमां स्थापीने, ब्रह्मस्थानमां रहेला परम ज्योतिने चिंतव-
ता, तथा सर्व जावोमां समताने जजता, अने मुक्तिमां जनारा, एवा ते
गुरुने जोशने, वचनथी न कही शकाय, तेटला आनंदने तेउं पाम्या. प-
ठी त्यां ते मुनीश्वरने, मन, वचन अने कायाथी, त्रण प्रदक्षीणा देशने,
ज्ञाननां जंडार सरखा तेने खठ आशयवाला थया थका तेउं नमता द्वा-
वा. पठी ते मुनीश्वर पण समतावाला ते ध्यानने ठोडीने, धर्सेनां व्या-
पारमां तत्पर थशने, तेउंने बोध देवामाटे नीचे प्रमाणे कहेवा लाग्या
के, माणसोने पुण्य उपार्जन करवामां, आर्यदेश, मनुष्यपणुं, दीर्घ आ-

युष्म, उत्तम कूल, तथा न्यायोपाजित धन, एटलां साधनो ठे. एवी रीते गुरुनां मुखरूपी चंद्रथी निकलेला देशना रूपी अमृतने पीने, पोतानां रोगसंबंधि व्रतांत महीपाले पुढ्यो. त्यारे गुरुए पण समाधिथी तेनां पूर्व नवनो व्रतांत जाणीने कछुं के, हे महीपाल ! जे रीते तें दुष्कर्म उपार्जन कर्तुं हतुं, ते सधलुं तुं सांचल ?

नरतक्षेत्रमां पुर नामनुं नगर ठे, त्यां महागुणी श्रीनिवास नामे राजा हतो; ते राजा पितानी पेठे प्रजाने पालतो, तथा यमनी पेठे शत्रुंजने हणतो, अने दानथी तो कामधेनु, चिंतामणि रत्न, तथा कल्पवृक्षोने पण दूर करतो. वली ते शीलादिक गुणोयें करीने युक्त हतो, तो पण तेने शिकारनो घणो शोक हतो; अने तेथी ते राजा (कलंक सहित) चंद्रनी तुलनाने धारण करतो. एक दहाडो ते राजा शिकारनो लोलुपी थयो थको, घोडापर बेसीने, तथा हाथमां धनुष्य धारीने, वनचूमिमां गयो. त्यां वेगवाला घोडायें करीने, हरिणनां टोलांने त्रास पमाडतो थको, ते राजा वरसादनी पेठे अविच्छिन्न रीते बाणोनो वरसाद वरसाववा लाग्यो. एवी रीते शिकारमां तल्लीन थयो थको, जे वस्तुज दूर हती, तेने नजदीकमां, तथा जे नजदीक हती, तेने दूर करतो थको, ते पोतानां सैन्यथी बुटो पडी गयो. त्यां घाटा वनखंडमां कोइ प्राणीने रहेलां जाणीने, तेने मारवानी इच्छाथी, तेणे तीक्ष्ण बाणो मुक्यां; एटलामां तेणे “ नमोऽर्हद्भ्यः ” एवी रीतनी गदगद कंठनी वाणी सांचली; त्यारे तेनी उत्पत्ति जाणवाने ते जेटलामां दृष्टि फेंके ठे, तेटलामां तेणे पोतानां बाणथी वींथाएला, तथा कायोत्सर्गमां रहेला, अने पृथ्वीपर पडता एक मुनिने जोया. एवी रीते हणाएला ते मुनिने जोइने, जाणे पोतानुं पुण्यरूपी वृक्ष ठेदायुं होय नहीं तेम जाणीने ते खेद पामवा लाग्यो के अरे ! आजे में आ शुं निविड पाप उपार्जन कर्तुं ? खरेखर में आजे दुष्कर्मरूपी अग्नियें करीने बोधिबीजने वाली नांख्युं !! अरे ! मारा जीवितव्यने पण धिक्कार ठे !! केम के, एक जीवने हणवाथी पण माणसोने अत्यंत नयंकर नर्क मळे ठे. वली में दुष्टे मारुं व्यसन एटले सुधि वधार्युं के, जेथी मुनिनी हत्या मारे हाथे थइ. वली जेजए निरपराधी प्राणीजने दुःख देवारूप आ व्यसन मने शीखाव्युं,

तेजने पण धिक्कार ठे. वली जेजए राजाजने एम कह्युं ठे के, पापरूप ए-
 वो पण आ शिकार पापमाटे नथी, तेजनी विद्वता, तथा तेजनी तत्व-
 बुद्धि कय पामो ? वली अरेरे ! पापी अने उद्धत माणसो, आ घास
 अने पाणीथी तृप्त थएला निरपराधि जीवोने तीक्ष्ण बाणोथी हणे ठे !!
 वली महायोगी, तथा देहधारी पुण्यनां राशिसरखा आ मुनिने में डु-
 ष्टे हण्यो ! हवे हुं क्यां जउं ? अने शुं करुं ? एम कहीने, खेद पामतां
 थकां तेणे दुर्गति आपनार, तथा पापोनां मूल समान एवां धनुष्य
 अने बाणोने जांगी नांख्यां. पठी तुरत घोडापरथी उतरीने ते मुनि-
 नी पासे आव्यो, तथा जाणे पोतानां पापोनुं प्रायश्चित लेतो होय न-
 हीं जेम, तेम तेने तेणे नमस्कार कयो. वली श्वास लेता ते मुनिनां वन्ने
 पगो पोतानां हाथमां लेइने, नमेला एवा पोतानां मस्तकपर तेणे मु-
 कुट रूपे कर्या; तथा पोतानां कुकर्मने निंदतो थको, ते एटलो तो र-
 ड्यो, के तेणे पडखे रहेला हरिण तथा पक्षि आदिकोने पण रडाव्यां.
 पठी ते कहेवा लाग्यो के, अरेरे ! शिकारनां व्यसनी, तथा दुष्ट ए-
 वा में बहु दुष्कर्म कर्युं !! माटे हे देव ! हवे मारे शुं करवुं ? ते कहो ?
 वली हे नाथ ! में मारा निर्मल कुलमां कलंक लगाड्युं, तथा महा तेज-
 स्वी एवा मारा पुण्यरूपी मेहेलमां में मशीनो कुचो फेरव्यो, दुराचारथी
 हणायेलुं ठे, अंतःकरण जेनुं एवो जो कोइ पुत्र कुलमां उत्पन्न थाय, तो
 जाणवुं के, बापदादाजनां पुण्यरूपी वृद्धमां दावानल लाग्यो. वली क-
 लंकी तथा तिर्यच अने नरकमांजवा लायक एवा मने, हे जगवन् ! हवे
 आ तमारा चरणोज शरणारूप ठे. एवी रीते आंसुथी कलुपित थयेली
 ठे आंखो जेनी, तथा पोताना आत्मानी निंदा करतो, एवो ते राजा वा-
 रंवार मुनिना चरणोने नमस्कार करवा लाग्यो. ते वखते ते मुनि पण अ-
 रिहंत प्रभुनुं स्मरण करतो थको, जाणे तेनां बाणोथीज खेंचायां होय
 नहीं, तेम कर्मोथी खेंचाएलां प्राणोने तजतो हवो. ते वखते ते राजा पण
 ते मुनिनां वधरूपी तलवारथी ठेदायेला हृदयवालो थयो थको, फरीने
 पोकार करवा लाग्यो, तथा ते मुनिनां गुणोनी पंक्तिने याद करतो थको
 मूर्छा पाम्यो. एटलामां तेनां सैनिको त्यां आव्या, तथा तेने तेवी हाल-
 तमां जोइने, न्याययुक्त वचनोथी समजावीने, कंइक दुःखमांथी मुक्त

કર્યો. પઠી ત્યાં રાજાએ મુનિનાં દેહનો અગ્નિસંસ્કાર કર્યો. તથા મનમાં અત્યંત દુઃખી થઈને, તે પોતાને ઘેર ગયો. પઠી તે રાજાએ મુનિહત્યાદિક પાપની શાંતિ માટે તે વનમાં શ્રી શાંતિનાથ પ્રચુનું ચૌમુખ દેરું કરાવ્યું; તથા મુનિઝંને, સર્વ પાપોને નાશ કરનારાં શુદ્ધ અન્ન, વસ્ત્ર આદિકનું યજ્ઞી પૂર્વક દાન દેવા લાગ્યો. એવો રીતે ત્રિકરણ શુદ્ધિથી મહાધર્મ કરતાં થકાં પણ તે રાજા, મુનિહત્યાદિક પાપોથી મુક્ત થયો નહીં; અને તેજ દુઃખરૂપી શબ્દથી પીડીત થયો થકો, તે શ્રીનિવાસ રાજા, મહારોગથી મૃત્યુ પામીને સાતમી નરકે ગયો; ત્યાં બંધન, ઠેદન આદિક મહાદુઃખ સહન કરીને, તથા ઘણો કાલ ત્યાં નરકમાં રહીને, તિર્યંચ જવમાં તે આવ્યો. વલી ત્યાં પણ ટાઢ, તડકો, મહારોગ, તાડન, ક્રુધા, તૃષ્ણા આદિક અજ્ઞાનકષ્ટ સહન કરીને, ફરીને પણ તે નરકમાં ગયો. એવી રીતે નરક અને તિર્યંચમાં તેણે અવતાર કર્યા; પઠી ઠ જવો સુધિ મનુષ્યપણામાં કુદી થઈને તે મૃત્યુ પામ્યો. વલી હે મહીપાલ ! આ જવમાં પણ પૂર્વે કરેલી મુનિહત્યાનાં ફલરૂપ તને કુદ થયો; વલી હાંસી-થી પણ જો મુનિની વિરાધના કરવામાં આવે, તોપણ તે દુઃખનો સમૂહ આપે છે, ત્યારે જે મત્સરજાવથી મુનિને પીડે, તેની તો વાતજ શી કરવી ? વલી મુનિને કોપાવવાથી એક જવમાં કરેલું પુણ્ય જતું રહે છે, અને મુનિનો ઘાત કરવાથી તો સાતમી નરકે જવું પડે છે. માટે મુનિની હત્યારૂપી વેલડી આ લોક અને પરલોકમાં પણ, દુઃખ, દુર્જાગ્ય, તથા દુર્ગતિ આદિક માઠાં ફલો આપે છે. વલી ત્રિકરણ શુદ્ધિથી આરાધન કરાયેલો મુનિ સર્વ પ્રકારનાં સુખો આપે છે, અને તેની વિરાધના કરવાથી નરક તથા તિર્યંચ સંવંધિ દુઃખો મલે છે. વલી ચારિત્રી, તથા મહા પરાક્રમી એવા વ્રતધારીઝં તો એક વાજુ રહો, પણ ક્રિયા રહિત અને નિર્ગુણી મુનિની પણ વિરાધના કોઈ પણ વચ્ચે કરવી નહીં. માટે ગમે તેવો પણ ચારિત્રથી ઝૂષિત થયેલો મુનિ, ગૃહસ્થીએ પુણ્યની ઇચ્છાથી ગૌતમ સ્વામીની પેઠે પૂજવો. વલી મુનિનું શરીર કંઈ વંદનીક નથી, પણ તેનો વેષ વંદનીક છે, માટે એવા વેષધારી મુનિને પણ પુણ્યશાલીએ પૂજવો. વલી મુનિનું આચરણ વંદનીક છે, પણ વેષ વંદનીક નથી, માટે મુનિનું આચરણ તપાસીને મોક્ષની ઇચ્છાવાલાએ તેને પૂજવો. વલી ક્રિયા

રહિત મુનિને પણ પૂજવાથી, લજ્જાથી તે વ્રતને ધરનારો થાય છે, અને ઉત્તમ ક્રિયાવાલો મુનિ પણ, તેની અવજ્ઞા કરવામાં આવે, તો તે વ્રતમાં શિથિલ થઈ જાય છે. વલી જે માણસો વ્રતધારીને જોડને પણ નમતા નથી, તેડુંનું દાન, દયા, ક્રમા, તથા શક્તિ સઘલું અદ્વપ સિદ્ધિને કરનારું છે, માટે જૈનલિંગને ધરનારા મુનિડને ત્રિકરણ શુદ્ધિથી આરાધવા; પણ સ્વાર્થનો નાશ કરનારી ઈવી તેડુંની નિંદા તો સર્વથા પ્રકારે નજ કરવી. તેથી હે મહીપાલ ! તારા કુષ્ઠોનું તેજ પ્રગટ કારણ છે, માટે ક્રોધાતુર મુનિડને પણ તારે કોઈ દહાડો વિરાધવા નહીં. હવે સૂર્યાવર્ત કુંડનાં પાણીની કથા તું સાંજલ ? શત્રુંજય પર્વતની નીચે પૂર્વ દિશામાં સૂર્યવન નામે મોહોટું વન છે. તે વનમાં સૂર્ય વૈક્રિય શરીરથી સાઠ હજાર વર્ષો-સુધિ, જિનની સેવા માટે રહ્યો હતો, તેથી તેનું નામ સૂર્યોદ્યાન કહેવાય છે. તે વનમાં કૃષ્ણદેવ પ્રજુની દૃષ્ટિરૂપી અમૃતથી ઝરેલા પાણીથી ઝરેલો સૂર્યાવર્ત નામનો કુંડ છે. મહા ત્રક્તિથી જિનસ્નાત્રમાં જોડેલું તેનું પાણી હત્યાદિ દોષોને, તથા સર્વ કુષ્ઠોને નાશ કરનારું છે. હવે તે વચ્ચે મણિ-ચૂડ નામનો વિદ્યાધર પોતાની સ્ત્રીસહિત, ચૈત્રી પુનેમનાં મહોત્સવમાં વિમલાચલપર જિનને નમીને આ સૂર્યોદ્યાનમાં આવ્યો; તથા ત્યાં પણ શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજુની પ્રતિમાને નમીને, તથા તે કુંડનું પાણી લેડને, તે પોતાનાં નગર પ્રતે ચાલ્યો. તે વચ્ચે વિમાનમાં બેઠેલી તેની સ્ત્રીયે તને તેવી રીતનો જોયો, તેથી દયા લાવીને, તથા પતિની આજ્ઞા લેડને તેણીયે તારાપર તે પાણી રેડ્યું; અને તેથી તે સઘલી વ્યાધિડ તારા શરીરથી દૂર ગઈ, તથા તને તે કહેવા લાગીડ કે, તારે વિષે હવે અમો રહેવાને સમર્થ નથી; વલી પ્રાર્થે કરીને સર્વ હત્યાડ નરકાદિક દુઃખો દેનારી છે, તેમાં પણ મુનિની હત્યા તો વિશેષે કરીને જવન્નમણનાં કારણરૂપ છે. વલી દૂષણ રહિતોયે વચનથી પણ મુનિને કોપિત કરવો નહીં; વલી પરની નિંદા પ્રાર્થે કરીને મહાદુઃખનાં સમૂહને દેનારી છે. વલી ઉત્કૃષ્ટ મુનિડ-યેં, પરનિંદા, પરહોહ, તથા પરધનની ચોરીને. મોટાં પાપો કહેલાં છે. એમ કહીને તે મુનિ જ્યારે મૌન રહ્યા, ત્યારે મહીપાલ કહેવા લાગ્યો કે, હે જગવન્ ! તમો મને જંગમ તીર્થ સમાન આજે મલ્યા ઠો; ધર્મરૂપી ને-પ્રનો પ્રકાશ કરવાથી, તથા સર્વ તીર્થોનાં ઉપદેશથી, તમો અતુલ્ય તીર્થ

સમાનજ ઠો; અને તેથી તમોજ પ્રાણીર્જને સેવનીક, પૂજનીક, તથા ધ્યાન ધરવાલાયક ઠો, વલી બુદ્ધિવાન પણ ગુરુવિનાંધર્મનાં તત્ત્વને જાણી શકતો નથી. વલી ગુરુના ઉપદેશ વિનાં ડાહ્યા માણસને પણ, સુવર્ણસીદ્ધિ, કલા, વિદ્યા, ધર્મતત્ત્વ, તથા ધનાર્જન પણ સિદ્ધ થતાં નથી. વલી માતા, પિતા, જાડ આદિકનાં અનૃણી તો થઈ શકીયેં, પણ ધર્મ દેનારા ગુરુનો અનૃણી વિવિધ ઉપાયથી પણ પ્રાણી થઈ શકતો નથી. વલી પિતા, માતા વિગેરે સર્વ સંબંધિત તો જવે જવે મલે છે, પણ ધર્મને દેનારા સજ્જુ તો, પુણ્યથી ક્વચિત્ જગોણ મલે છે. અને તેથી હે જગવન્! આ જવરૂપી સમુદ્રમાં જમતા, તથા પ્રમાદી ચિત્તવાલા, એવા મને અમૂલ્ય ચિંતામણિ રત્ન સમાન તમો મલ્યા છે; વલી તમોએ મને આ તીર્થ બતાવ્યું, તેથી હું ધન્યોમાં પણ ધન્ય, અને પુણ્યવંતોમાં પણ પુણ્યવંત થયો હું. વલી સઘલી ક્રિયાત ગુરુની સાક્ષીએજ સફલ થાય છે, પણ બીજી રીતે થતી નથી, કેમ કે, જો સૂર્ય ન હોય, તો આંખોવાલો પણ વસ્તુને જોઈ શકતો નથી. એવી રીતે ગુરુની પ્રાર્થના કરવાથી ગુરુએ કહ્યું કે, મારે પણ અહીંજ રહેવું છે; તે સાંજલી આનંદસહિત મહીપાલ ત્યાંથી ઉઠ્યો; પઠી વાજાંતનાં નાદોથી સંત્રાંત કરેલ છે, દિશાંતનાં પણ જાગો જેણે, તથા મહાપરાક્રમી એવા તે સર્વે સેનાસહિત ગુરુની સાથે ચાલવા લાગ્યા. એવી રીતે અવિઘ્નિ પ્રયાણોથી સૂર્યવનમાં જઈને તેડયે વૃદ્ધોની ઠાયામાં સૈન્યનો પડાવ નાંખ્યો; તથા ત્યાં ગુરુએ કહેલી વિધિયેં કરીને, તેડયે કુંડમાં તથા ચૈત્યમાં ઉત્સવપૂર્વક અરિહંત પ્રજુની પૂજા કરી, અને મહોદય મેલવ્યો. વલી ત્યાં વિદ્યાધરોએ વિદ્યાનાં વલથી, ધ્વજાનાં સમૂહોથી શોભતાં રત્નનાં વિમાનો વનાવ્યાં. પઠી વિમાનોનાં સમૂહથી આકાશતલને આઘાદન કરતા એવા તેડ, સિદ્ધિરૂપી મેહેલની અગ્રવેદિકા સરખા શત્રુંજયપ્રતે પહોંચ્યા. ત્યાં મંદિરોપર, યાત્રા કરનારાંતનાં સંપૂર્ણ પુણ્યનાં ઢગલા સરખી સુવર્ણનાં કલશોની શ્રેણિ જોઈને તેડ આનંદ પામ્યા. વલી ત્યાં ત્રણે જીવનોમાં ઉત્તમ તીર્થ સમાન એવા તે પર્વતનાં અગ્ર જાગને પામીને, તથા મોક્ષ સુખ દેનારા શ્રી રૂપજદેવ પ્રજુને જોઈને, તેડ પવિત્રપણું પામ્યા. ત્યાં વિમાનમાંથી ઉતરીને, તથા રાયણનાં વૃદ્ધને પ્રદક્ષિણા દેઈને, તેડયે શ્રીરૂપજદેવ પ્રજુનાં ચરણોને નમસ્કાર કર્યો. દૂષણ રહિત એવા તેડ, જિનનાં પ્રા-

સાદને જોડને આદરપૂર્વક, પ્રીતિથી સંપૂર્ણ અંગવાલા થયા થકા, હા-
થો ડંચા કરીને નાચવા લાગ્યા; વલી આદિદેવનાં દર્શનથી તેડ પોતા-
નાં આત્માની સ્તુતિ કરવા લાગ્યા, તથા તે વચ્ચે રાજાએ અવચનીય પુ-
ણ્ય ઉપાર્જન કર્યું; વલી તેડે પ્રથમ ઉત્તમ કિરણોવાલાં રત્નોથી પ્રજુને
વધાવ્યા, તથા પુણ્યનાં સમૂહથી ડઠલતા થકા પૃથ્વીપર લોટીને તેડ ન-
મસ્કાર કરવા લાગ્યા. વલી ત્યાં તેડ શત્રુંજયી નદીમાં નાહીને, વહારથી
અને અંતરથી શુદ્ધ થયા, અને ત્યાં તેડે યશથી ડજ્જલ થણાં વસ્ત્રો
પેહેર્યાં. વલી વિદ્યાધરોએ નંદન વનમાંથી લાવી આપેલાં પુષ્પોયેં કરીને,
તેડે ત્રણે લોકમાં તિલક સમાન એવા પ્રજુની પૂજા કરી. એવી રીતે
ગુરુનાં ઉપદેશથી, મનનાં હર્ષપૂર્વક, તેડે તે તીર્થમાં સર્વ સુખોને આ-
પનારું ધર્મકાર્ય કર્યું. વલી તેડે ત્યાં અત્યંત હર્ષથી, પવિત્ર પદો તથા
અર્થોવાલાં સ્તવનોથી જિનેશ્વર પ્રજુની સ્તુતિ કરી. વલી ત્યાં તેડે જ-
ક્તિથી શુદ્ધ ઉપકરણોયેં કરીને, ગુરુને પ્રતિલાજીને, તથા દીનાદિકોને
દયા પૂર્વક દાન દેડને આનંદ મેલવ્યો. વલી જિનની પૂજામાં જે પુણ્ય
થાય છે, તેથી અનુક્રમે સોગણું, તથા હજાર ગણું પુણ્ય જિનની પ્રતિમા
અને પ્રાસાદ બનાવવાથી થાય છે. વલી અરિહંત પ્રજુની પ્રતિમા અને
મંદિર બનાવવાથી પ્રાણી પાપોથી મુક્ત થડને સ્વર્ગને જજનારો થાય છે,
તથા તીર્થની રક્ષાથી અનંતગણું પુણ્ય મલે છે; એવી રીતનું ગુરુનું વચન
સાંજલીને, મહીપાલે અત્યંત જક્તિથી પ્રતિમા સહિત ડંચું જિનમંદિર
બંધાવ્યું. એવી રીતે ત્યાં પરમ ઉત્સવથી તેડ અઠાઈ મહોત્સવ કરીને, ગુ-
રુનાં વચન પૂર્વક વિમાનો સહિત રેવતાચલ પર્વતપ્રતે ગયા. ત્યાં પણ
નેમિનાથ પ્રજુનાં ચરણમાં તસર રહીને, તેડે અઠાઈ મહોત્સવ કર્યો.
ત્યાં સૂર્યમદ્ભ રાજા, પ્રાપ્ત થણ છે મહોદય જેડને એવા પોતાનાં પુત્રોને
વહુ સહિત આવેલા જાણીને, તુરત સામો આવ્યો. જંગમ તીર્થસ-
માન એવા તે પિતાને જોડને, આદરવાલા, તથા જક્તિવંત એવા તેડ વન્ને
પૃથ્વીપર લોટીને તેને નમસ્કાર કરવા લાગ્યા; ત્યારે રાજાએ પણ
ન્યાય અને ધર્મથી જેમ વન્ને પદોને તેમ, પોતાના વન્ને હાથોથી પૃથ્વી-
પર રહેલા તે ગુણી પુત્રોને ડંચક્યા. પઠી તેડે અરસપરસ અત્યંત પ્રી-
તિથી જોડ્યા; અને તે વચ્ચે તેડને જે હર્ષ થયો, તે વચનથી પણ કહી

न शकाय तेटलो हतो. पढी राजा हाथीपर चडीने, तथा पुत्रोने पण हाथीपर चडावीने, मागण लोकोने उंचे प्रकारे धन देतो थको नगरमां दाखल थयो. त्यां उंचा मांचाउं, तथा धजाउंनां समूहोने, अने मनोहर तोरणोने, तथा नाटकने जोता थका तेउं राजमंदिर प्रते आव्या. त्यां राजाए ते बन्ने विद्याधरोने सुवर्ण, हाथी, घोडा विगेरेथी सत्कार करीने, परिवार सहित तेउंने पोताने स्थानके पहाँचाड्या; तथा तेज दिवसे राजाए महीपालने राज्य आप्युं. गुणोथी मनोहर एवा ते महीपाले राज्यने यत्नपूर्वक पालातां थकां, अखंड यश रूपी जंडारोने जर्था. ते महीपाल राज्य करते ठते, अन्याय, रिपुनो जय, डुकाल के रोगोनो संजव पण पृथ्वीपर रह्यो नहीं; वली ते वखते वादलांउं इच्छित वृष्टि करतां, वायु तापनो नाश करतो, तथा वृद्धो संपूर्ण फलो आपतां. वली ते महीपाल स्त्री सहित आकाशगामिनी विद्याथी कृत्रिम तथा शाश्वतां मंदिरोमां जिनेश्वरोने पूजतो हतो. वली तेणे शत्रुंजय, तथा गिरनार आदिक पर्वतोपर, शेहेरोमां, गामोमां, तथा बगीचाउंमां जिननां मंदिरो बनाव्यां. वली ते चोरासी गढ, तथा चोरासी पद, अने एक लाख बत्रीस हजार गामोने जोगवतो हतो. वली ते सात लाख घोडा, सातसो हाथी, तथा सातसो रथोनो स्वामी हतो. एवी रीते चारसो वर्ष राज्य पालीने, अंते पोतानां पुत्र श्रीपालने राज्य सोंपीने, महीपाल संसारथी विरक्त थयो. वली तेणे देवपालनां पुत्रने, जलरूपी किह्वावालो, तथा धान्यनां जंडाररूप सिंधदेश आप्यो. एवी रीते ते महीपाल राजा विवेक सहित पुण्यनो समूह बांधीने, स्त्री सहित श्री शत्रुंजय पर्वतप्रते गयो; तथा त्यां श्रीकीर्ति नामनां मुनिवर पासेथी तेणे दीक्षा लीधी; अने आयुनो क्षय होते ठते निर्मल ज्ञानथी ज्ञासित थयो थको, ते मोक्ष पांम्यो. तेना वंशमां हे इंद्र ! यश अने पुण्यनां संचयवालो, आ रिपुमह्व राजा थयो ठे; वली ते रैवताचलनी पासे रहे ठे, माटे ते धन्य ठे, अने ते अद्भुत शोभावालो थयो थको त्रण जवे मोक्षे जशे. वली हे इंद्र ! स्मरण करवाथीज सर्व इच्छित फलने देनारुं, आ शास्वतुं तथा आदि तीर्थ ठे, अने तेनो महिमा कहेवाने तत्वने जाणनाराउं पण समर्थ नथी. वली हे इंद्र ! अहींथी पूर्व दिशामां, विकस्वर थण्ळां

નાના પ્રકારનાં વૃક્ષોવાલું, તથા સિદ્ધ અને અરિહંત પ્રજ્ઞની પ્રતિમાને નમસ્કાર કરતા, તથા તેનું સ્મરણ કરતા એવા માણસોનાં પાપોને નાશ કરનારું, આ સૂર્યોદ્યાન છે, તથા અત્યંત સુગંધિનાં સમૂહથી શોષતું છે પાણી જેનું, તથા પ્રજાવેં કરીને મનોહર, અને સઘલા કોઢોને નાશ કરનારો આ સૂર્યાવર્ત કુંડ છે.

એવી રીતે આચાર્ય મહારજ શ્રી ધનેશ્વરસૂરિયે રચેલા, મહાતીર્થ શ્રી શત્રુંજયના મહાત્મ્યમાં મહીપાલના ચરિત્રના વર્ણનનો બીજો સર્ગ સંપૂર્ણ થયો. શ્રીરસ્તુ.

તૃતીયઃ સર્ગઃ પ્રારમ્ભ્યતે.

રાજ્યને અવસરે દીઠેલાં છે કમલો જેઝંણ એવા યુગલીઆંઝંણ પ્રજ્ઞના ચરણોને કમલ સરખા જોડને જલરહિત કમલો પૃથ્વીપર હોય છે, એવું જાણીને, આશ્ચર્ય થઈ, જેઝંણ પાણીથી સીંચ્યા નહીં, એવા પ્રથમ પ્રજ્ઞના ચરણો સર્વથા પ્રકારે જવરૂપી મહા તાપને ઠેકવા માટે થાઈ ?

હવે શ્રી વીર પ્રજ્ઞ ઇંદ્રને કહે છે કે, હે ઇંદ્ર ! એવી રીતે મેં તીર્થનો આ સંકેપથી મહિમા કહ્યો; હવે આ તીર્થનાં પ્રજ્ઞાવની વિચિત્રતાને તું સાંજલ ? અનંતો કાલ થશે, તો પણ આ તીર્થ નાશ પામશે નહીં; હવે આ અવસર્પિણી કાલમાં તેના સંબંધમાં જે થયું છે, તેની કથા તું સાંજલ ? આ જંબૂદ્વીપનાં દક્ષિણ ઝરતાર્ધમાં ગંગા અને સિંધુના મધ્ય જાગમાં યુગલીઆંઝંણ રહેતા હતા. તેઝંણમાં વિમલ નામનાં હાથીપર ચડવાથી વિમલવાહન નામનો, યુગ્મી ધર્મવાલો, અને સુવર્ણ સરખી કાંતિવાલો, પેહેલો કુલકર થયો. તેનો પુત્ર ચક્રુષ્માન્ તેનો પુત્ર યશસ્વી, તેનો પુત્ર અજિચંદ્ર, તથા તેનો પુત્ર પ્રસેનજિત થયો; તેનો પુત્ર મરુદેવ, તથા તેનો પુત્ર ન્યાયેં કરીને ઉજ્જ્વલ નાજિ નામે થયો, તેની સ્ત્રી મરુદેવી નામે હતી, અને તે હમેશાં આર્જવ ગુણોથી ઉજ્જ્વલ હતી. હવે આ અવસર્પિણીનાં ત્રીજા આરાને ઠેકે, શ્રી રૂપજદેવ પ્રજ્ઞનો જીવ સર્વાર્થસિદ્ધીચવીને તે મરુદેવીની કુક્ષિમાં આવ્યો. અસાડ વદ ચોથને દવસે, ચંદ્ર ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્રમાં આવતે ઠેકે તેણીએ રાત્રિને ઠેકે નીચે પ્રમાણે ચૌદ સ્વપ્નો જોયાં. વૃષજ. હાથી, સિંહ, લક્ષ્મી, પુષ્પમાલા. કલશ. ધ્વજા. અગ્નિ.

रत्ननो राशि, पद्म सरोवर, विमान, क्षीरसमुद्र, चंद्र अने सूर्य, एवी री-
 ते तेणीये चौद स्वप्नो जोयां. एवी रीते प्रभुनोज्यारे गर्जमां अवतार थयो
 त्यारे त्रणे जगतमां उद्योत थयो, तथा नारकीउने पण उंचे प्रकारे सुख
 थयुं. पढी मरुदेवा माताए जाग्रत थइने, नाजिराजा पासे आवीने, तेम-
 ने मिष्ट वचनोथी ते व्रतांत कह्यो. सरल स्वप्नावी नाजिराजाये
 पण विचारिने कहुं के, हे प्रिया! आ स्वप्ननां प्रज्ञावे करीने, तने अद्भूत
 पुत्र थशे. एटलामां आसन कंपवाथी इंद्रे त्यां आवीने, तथा मरुदेवा मा-
 ताने नमस्कार करीने कहुं के तमोने पुत्रनी उत्पत्ति थशे. पढी मनोहर
 मुखवादी ते मरुदेवा माता, पृथ्वी जेम उज्ज्वल रत्नने, तेम मनोहर
 गर्जने धारण करवा लागी. जगतनां आधार, जगतनां सार, तथा
 जगतनां गुरु एवा प्रभुने धारण करती मरुदेवा माता, जाणे प्राणीउनी
 दयाथीज होय नहीं, तेम धीरेधीरे चालवा लागी. ते वखते धनद, इं-
 द्रनी आज्ञाथी, जृंजक देवोये तैयार करेली इष्टित वस्तुउथी तेणीनां ह-
 र्षेने वधारवा लाग्यो. हवे गर्जकाल संपूर्ण थये ठते चैत्र वदी आठमने
 दिवसे, तथा चंद्र उत्तराषाढा नक्षत्रमां आवते ठते, अने बीजा ग्रहो प-
 ण उंचा होते ठते, निशीथ समये मरुदेवा माताये व्याधि रहित युगल-
 रत्नने जन्म आप्यो. ते वखते वायु सुखेथी वावा लाग्या, तथा नारकीनां
 जीवो पण आनंदित थया, अने त्रणे जगतमां प्रकाश थयो, तथा देव-
 डुंडुजि वागवा लागी. ते वखते तपावेलां सुवर्णसरखी कांतिवाला, वृष-
 जनां लक्षणवाला, सर्व सुलक्षणें करी संपूर्ण, तथा जाणे देवसंबंधि श-
 रीर सहितज आव्या होय नहीं, तेम प्रभु शोजवा लाग्या. ते वखते आ-
 सनो चलायमान थवाथी प्रभुनो जन्म थयेलो जाणीने अत्यंत हर्षयुक्त
 थइने उपन्न दिक्कुमारीउं त्यां आवी; तथा प्रभुने अने प्रभुनी माताने न-
 मीने, अने जक्तिथी तेनी स्तुति करीने, पोताने धन्य मानती थकी तेउं
 नृत्य करवा लागी. वली तेउंये दर्पण, कलश, पंखा, चामर, रक्षाबंधन
 आदिक पोतानुं सर्व कार्य संपूर्ण कर्युं. वली आसनो कंपवाथी, अवधि-
 ज्ञाने करीने प्रभुनो जन्म जाणीने, सघला देवो विमानोथी आकाशने
 शोजावता थका त्यां आव्या. ते वखते सुधमेंद्रे पण जक्तिथी पोतानुं वै-
 क्रियरूप करीने, सूतिकाग्रहमां जइ, प्रभुने अने मरुदेवा माताने नम-

स्कार कर्यो; तथा माताने अवस्वापिनी निद्रा देइने, तथा तेमनी आझा
 लेइने, अने प्रभुनुं प्रतिविंब त्यां रहेवा देइने तेणे प्रभुने पोताना हाथथी
 लीधा. त्यां इंद्रे अंतरमां चक्तिचाव लावीने पोतानां पांच रुपो कर्या; एक
 रूपथी प्रभुने लीधा, एक रूपथी ठत्र धर्युं, एक रूपथी वज्र लीधुं, तथा
 बे रूपथी चामर लीधां. पढी ते सघला देवो, विमानोथी आकाशने चि-
 तरता, तथा रत्नोथी चंद्रनी कांतिने उल्लेखता, अने शब्दोथी जगतने
 पण फोडता थका मेरुपर्वत तरफ चालवा लाग्या. त्यां पांडुक नामनां उ-
 द्यानमां अर्धचंद्र सरखा आकारवाली अतिपांडुकंवला नामनी शिलाप्रते
 इंद्र पहोंच्यो. त्यां इंद्रोए आन्रियोगिक देवोनी मारफते रूपानां अने
 रत्ननां, सोनानां अने रत्ननां, सोनानां, रूपानां, अने माटीनां कलशो
 बनाव्या. पढी अद्भुत कांतिवालो ते इंद्र दिव्य सिंहासनपर पूर्व सन्मुख
 प्रभुने खोलामां लेइने बेठो. पढी समुद्र, नदी, कुंड, तलाव तथा द्रहो-
 मांथी पाणी लावीने इंद्रोये प्रभुनो स्नात्रमहोत्सव कर्यो; पढी तेउये
 मनोहर बरास, लेपन, पुष्प, फल, अक्षत, वस्त्र, आभरण विगेरेथी प्रभुनी
 पूजा करी. पढी निर्मल चाववाला ते इंद्रोये हर्षथी प्रभुनी आरती उ-
 तारीने, नीचे प्रमाणे स्तुति करवा मांडी. हे स्वामी! हे युगादीश! हे
 जगतनां गुरु! हे अर्हन्! हे ध्यान धरवा लायक! हे निरंजन! तमो
 जय पामो? वली अठार कोडा कोडी सागरोपम सुधि नाश पामेलो
 ठे धर्म जेउनो, एवा प्राणीउनो उद्धार करनारा, तथा अज्ञानरूपी
 अधकारनां समूहनो नाश करवामां सूर्य समान एवा हे प्रभु! तमो
 जयवंता वतों? वली हे कट्याणरूप व्यवहारनां करनारा! तथा सर्व
 सुखनां स्थानक सरखा तमो जयवंता वतों? वली हे स्वामी! आजे जे
 तमारुं मने दर्शन थयुं, तेथी हुं सघला पुण्यशालीउमां विशेष पुण्य-
 शाली हुं. वली वृद्ध, पत्थर, पर्वत तथा पृथ्वी आदिकने धरी राखवाने
 तो कोइक पण समर्थ थइ शके, पण हे नाथ! आ चवरूपी समुद्रमां
 पडता प्राणीउनां समूहने तो तमोज उद्धार करनारा ठो. वली राग आ-
 दिक शत्रुथी पीडाएला लोकोने तमो निर्जय करनारा ठे, वली मुक्तिरूपी
 स्त्री मेलववामां दूत समान एवा हे धर्मनां राजा! तमो जयवंता वतों?
 वली बाह्य अने अंतरंग शत्रुउनां समूहोथी पीडाता प्राणीउनो जीवद

यानां उपदेशथी तमोज उद्धार करशो. वली हे ईश ! पिंडस्थ, पदस्थ तथा रूपस्थ ध्यानथी, योगीउ तमोने ध्यावे ठे, अने तेजनां आठ कर्मोनो नाश करीने, तमो तेमने पोताने स्थानके पहुँचाडशो. वली हे जगवन् ! आपनां प्रसादथी ज्यांसुधिमां मने मोक्षसुख मले, त्यांसुधि हमेशां मने आपनां चरणनुं शरणुं आउं ? एवी रीते प्रभुनी स्तुति करीने कृतार्थ थएला ते इंद्र उत्सवपूर्वक प्रभुने लावीने, फरीने तेमनी माता पासे मुक्या. वली त्यां जंसीके बे कुंडल, दीव्य वस्त्रो, हार अने मुकुट मुकीने तेणे मातानी अवस्थापिनी निद्रा पाठी खेंची लीधी. वली त्यां इंद्र अप्सराजने धाव तरीके मुकीने, तथा पोते नंदीश्वर दीपमां अठाइ महोत्सव करीने देवलोकमां गयो. पठी प्रजाते पुत्रनो ते वृतांत जाणीने नाजि राजाये पण पोतानी रुद्धिने अनुसारे महोत्सव कयों. प्रभुना सायलमां रुषजनुं चिन्ह हतुं, तथा स्वप्नमां पण पेहेलां माताये रुषज जोयो हतो, तेथी मातपिताये तेमनुं “रुषज” नाम पाड्युं. इंद्र प्रभुनां अंगुठामां मोतीनां सरखुं उज्ज्वल अमृत मुक्युं हतुं, तेथी ते कारणने अनुसरीने प्रभुनां दांतो पण मोती सरखा उज्ज्वल थया. वली इंद्रनील मणिनां बनावेला घुघरा, चरणरूपी कमलोमां लीन थयेला अने गुंजारव करता त्रमरानी पेठे शोजता हता. वाद्यपणामां प्रभु पांच धावरूप अप्सराजथी सेवाता हता, ते जाणे पांच सुमतिजरूपी धावमाताजथी वृद्धि पमाता संयमधारीज होय नहीं तेम शोजता हता. वली त्यां चार निकायनां देवो इंद्रनी आझाथी वयथी प्रभु जेवडा थइने, (पण गुणोथी प्रभु जेवा नहीं) प्रभुनी साये क्रीडा करता हता. वली कौतुकथी प्रभु जे जे प्रकारे क्रीडा करवानी इछा करता, ते ते प्रकार देवो प्रभुनी सन्मुख रजु करता. एवी रीते एक वर्ष गया बाद प्रभु ज्यारे पोताना पितानां खोलांमां वेठा हता, त्यारे सौधमेंद्र तेमनां वंश स्थापनमाटे सेलडीनो सांगो लेइने आव्यो. जाणेलठे इंद्रनी इछा जेणे एवा प्रभुए ते सांगो ते वखते लीधो, अने तेथी प्रभुनां वंशनुं “ईदवाकु ” नाम पाडीने इंद्र गयो. हवे अंगुष्ठपाननी अवस्थाने ओलंगी जनारी वयने पामीने प्रभु उत्तरकुरुक्षेत्रमां यतां दिव्य फलोथी संतोष पामवा लाग्या. एम करतां थकां प्रभु अनुक्रमे वृद्धि पामता थका कल्पवृक्षनी पण स्पर्धा

करवा लाग्या , तथा सौजाग्य अने रूपरूपी राजाने रहेवानां जुवन सरखा यौवनने पाम्या, अने ते वखते तपावेळ सुवर्ण सरखी कांतिवाला, तथा जन्मनां चार अतिशयोक्ती उज्वल, अने पांचसो धनुष्यना माननी कायावाला उत्तम लक्षणो सहित शोजवा लाग्या. पढी एक दहाडो इंड्रे प्रजुने कह्युं के, हे करुणानां चंडार ! जो के तमारे आ जगतनो व्यवहार प्रकाशवो ठे. तेम तमो संगरहित, तथा जवथी उद्विग्न थया ठे, अने मोक्षसुखमां रक्त थया ठे, तो पण मने तमो आ वखते लग्ननो महोत्सव देखाडो ? एवी रीतनां इंद्रनां आग्रहथी प्रजुये ते वात अंगीकार करी. एवी रीते ज्यारथी प्रजुये आ लग्ननो व्यवहार देखाड्यो ठे, त्यारथी आजसुधी पण तेज व्यवहार प्रवर्ते ठे. एवी रीते ठ लाख पूर्व गया बाद प्रजुने सुमंगलाथी जगत अने ब्राह्मीनुं युगल थयुं, वढी पढीथी अनुक्रमे तुल्यरूपवालां ते सुमंगलाथी प्रजुने उगणपचास जोडलां थयां, तथा सुनंदाथी प्रजुने सुंदर आकृतिवाला, तथा जगतनो उद्धार करवामां समर्थ, बाहुबलि अने सुंदरी नामनां अपत्यो थयां. हवे प्रजुनां अतिशय दानथी जाणे लज्जायुक्त थयां होय नहीं जेम, तेम कटपवृक्षो अनुक्रमे निष्फल थयां थकां अलक्ष्य थयां, त्यारे ते युगलीआंठ मांहों-मांहें कलह करवा लाग्या, तथा एक वीजांठ प्रजुपासे तेनी फर्याद करवा लाग्या, त्यारे प्रजुये तेमने कह्युं के, लोकोपर राजा अमल करे ठे, अने ते राजा तो माणसोथी जलें करीने अजिपेक करायेलो होवो जो-श्यें, माटे मारो अजिपेक करवामाटे तमे यत्न करो ? एवी रीतनुं प्रजुनुं वचन सांजलीने ते युगलीआंठ पाणी लेवामाटे तलावे गया, एटलामां आसन कंपवाथी ते अवसर इंड्रोये जाण्यो, अने तेथी तुरत त्यां आवीने, तेज्ये मोटो मंडप रच्यो, तथा तेमां मणिनी पीठिकापर सिंहासन स्थाप्युं, ते पर प्रजुने वेसाडीने, जन्मस्नात्रनी पेठे हर्पथी विधिपूर्वक तेज्ये प्रजुनो राज्याजिपेक कयों. वढी तेज्ये प्रजुने योग्य स्थानके दरेक अंगोपर आभूषण विगेरे पहेराव्यां, तथा देवोये चंद्रनी कांति सरखां ठत्र चामरो पण प्रजुपर धर्या, तथा सवला इंड्रो, प्रधान, मंडलिकादि सर्व व्यापारने धरता थका एकठा थइने, प्रजुनी पासे वेठा. एटलामां ते युगलीआंठ कमलनां पात्रोपां पाणी क्षेत्रे तुरत प्रजुपासे

આવ્યા, ત્યાં તેડયે પ્રહુને ऐश्वर्यથી ચૂષિત થયેલા જોયા, તે વચ્ચે દેહથી ઉત્પન્ન થતી કાંતિયેં કરીને નાશ કરેલ છે, દેવોની પણ શોના જેણે, તથા જંગમ પ્રતાપની પેઠે ચર્મદૃષ્ટિથી ન જોઈ શકાય એવા પ્રહુ શોજતા હતા. આચૂષણ, લેપ, વસ્ત્ર અને પુષ્પમાલાઈથી ચૂષિત થયેલા, તે પ્રહુને જોઈને, તત્કાળ ઉત્પન્ન થયેલા વિવેકથી તેડ વિચારવા લાગ્યા કે, જો આપણે પ્રહુનાં મસ્તકપર અન્નિષેક કરીશું, તો પ્રહુનાં અંગપરનું લેપન વિગેરે નાશ પામશે. એમ વિચારિ તેડયે તે પાણીથી પ્રહુના ચરણપર અન્નિષેક કર્યો, અને દેવો તે આશ્ચર્યસહિત જોવા લાગ્યા. પઠી સુધર્મેડે, તેડને, પ્રહુનાં રાજ્યરૂપી મેહેલનાં દૃઢ સ્તંભ સરખા અધિકારીડ બનાવ્યા, તથા અહીં યુગલ્લીઆંડને સ્વયમેવ વિનય થયો, તેથી ઇંડે ત્યાં “ વિનીતા ” નામની નગરી વસાવવાનો ધનદને હુકમ કર્યો. એવી રીતે પ્રહુનાં રાજ્યાન્નિષેક વચ્ચે ઇંડના હુકમથી ધનદે રત્ન અને સુવર્ણના સમૂહોથી નવી નગરી વસાવી. તે નગરી બાર યોજન લાંબી નવ યોજન પોહોલી, આઠ દરવાજાવાલી, મોટા કિલ્લાવાલી, તથા તોરણોથી મનોહર લાગતી હતી. વલી તે નગરીને ફરતો બારસેં ધનુષ્ય ડંચો, આઠસેં ધનુષ્યનાં પાયાવાલો, તથા એકસો ધનુષ્ય પોહોલો તેણે શાશ્વત ગઢ બનાવ્યો. તે સુવર્ણનાં ગઢપર રહેલી મણિડનાં કોંગરાંની શ્રેણિ, મેરુપર રહેલી તારાડની પંક્તિ સરખી શોજતી હતી. વલી તે નગરીમાં ચોખુણા, ત્રિખુણા, ગોલ, સ્વસ્તિકનાં આકારવાલા, સર્વતોચ્છ્ર (ચારે વાજુડથી સરખા) એક ઝોંવાલા, બે ઝોંવાલા, ત્રણ ઝોંવાલા, તથા ઠેક સાત ઝોંવાલાસુધિ રાજાના રત્ન અને સુવર્ણનાં કોડો મેહેલો હતા. વલી ત્યાં ઇશાન દિશામાં ચોખુણો, તથા સાત ચૂમિવાલો, મેહેલ, તેણે નાન્નિરાજામાટે બનાવ્યો. વલી પૂર્વદિશામાં સાતચૂમિવાલો, સર્વ વાજુથી સરખો અને ગોલ, મેહેલ તેણે જરતને માટે બનાવ્યો. વલી અન્નિ ખુણામાં તેણે વાહુવલિમાટે પણ જરતના જેવોજ મેહેલ બનાવ્યો, અને વીજા કુમારોનાં મેહેલો તેણે તે વન્નેની વચ્ચે બનાવ્યા, અને તેડની વચ્ચે એકવીસ ચૂમિવાલો, તથા ત્રૈલોક્યવિઝ્રમ નામનો મેહેલ, તેણે શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રહુ માટે રત્નોની શ્રેણિડથી બનાવ્યો, તે મેહેલ સર્વ વાજુયેથી સોનાનાં કલશોથી વીંટાયેલો, અને ચલકતી ધજાડનાં મીશથી જાણે

नाचतोज होय नहीं, तेम शोजतो हतो. वली ते मेहेल एक हजार ने
 आठ मणिनी जालीउथी, ते जाणे तेठलां मुखोथी प्रभुनो यश बोलतो
 होय नहीं, तेम शोजतो हतो. वली ते नगरीमां कटपवृद्धोथी विंटायेली,
 किह्वावाली, अने पताकाउनी श्रेणिने धारण करनारी, हाथी अने घोडा-
 नी शालाउ हती. वली त्यां प्रभुनी कृपाथी मनोहर रत्नमय सुधर्मा सजा
 सरखी, सर्वप्रज्ञा नामनी सजा अइ. वली त्यां पंच वर्णवाली कांतिथी
 आकाशने शोजावनारी मणिउनां तोरणोनी श्रेणि चारे दिशाउमां शोजती
 हती. वली त्यां नगरीनी वच्चे कुबेरे, एक हजार ने आठ मणिनां विंवोथी
 शोजतुं चार गाउ उंचुं, मणि रत्न अने सुवर्णमय, नाना प्रकारनी जूमि
 अने ऊरुखावालुं श्रीकृष्णदेव प्रभुनुं मंदिर बनाव्युं. वली त्यां तेणे सामं-
 त, मंडलिक विगेरेनां नंदावर्तादिक मनोहर मेहेलो बनाव्या. वली त्यां
 तेणे, ध्वजानां अग्र जागथी खेदित करेल ठे, सूर्यनां घोडाउ जेणे, एवां
 उंचां एक हजारने आठ जिनेश्वर प्रभुनां मंदिरो बनाव्यां; ते मंदिरो
 चोवटाउमां बांधेलां हतां, तेथी तेपरनां सुवर्ण कलशो अत्यंत शोजता
 हता. तेणे कौबेरी दिशामां मेरुसरखा उंचा, तथा सुवर्ण अने रत्नमय,
 अने धजाउवाला वेपारीउनां मेहेलो बनाव्या. दक्षिण दिशामां विविध
 प्रकारनां कृत्रिउनां मेहेलो थया, अने जाणे तेमां रहेनाराउनां तेजोज
 होय नहीं, तेम त्यां शस्त्रशालाउ अइ. तेवीज रीते चारे दिशाउमां देव-
 विमान सरखी उत्तम शोजावाला, नगरनां लोकोनां कोडो गमे मेहेलो
 त्यां शोजवा लाग्या. वली त्यां किह्वानी वहार सामान्य कारिगरोनां चारे
 दिशाउमां, सर्व धनथी नरपूर कोडो घरो थयां. वली दक्षिण अने प-
 श्चिम दिशामां एक जोथी मांडीने त्रण जूमिसुधि उंचां कारु लोकोनां
 घणां घरो थयां. एवी रीते एक रात्रि दिवसमां धनदे ते नगरी वनावी,
 तथा तेमां सुवर्ण, रत्न, धान्य, वस्त्र अने आजूपणो तेणे वनाव्यां. वली
 तेज रात्रिदिवसमां तेणे तलावो, वावो, कुवा, देवालयो, तथा वीजुं सघलुं
 बनाव्युं. वली त्यां तेणे चारे दिशाउमां सिद्धार्थ, श्रीनिवास, पुष्पाकर तथा
 नंदन अने वीजां पण अनेक वनो वनाव्यां. ते दरेक वन प्रते जिनेश्वर
 प्रभुनां सुवर्णमय चेत्यो शोजतां हतां, तेउ वृद्धोथी पण, पवनें करीनेला-
 वेलां पुष्पोनी पंक्तिथी पूजातां हतां. ते नगरीनी पूर्व दिशाए अष्टापद

नामनो, दक्षिणमां घणोज उंचो महाशैल नामनो, पश्चिममां सूरशैल नामनो, अने उत्तर दिशामां उदयाचल नामनो पर्वत हतो. एवी रीते त्यां कदपवृद्धोनी श्रेणिउथी शोचता, मणि अने रत्नोनी खाणोवाला, तथा जिनमंदिरोथी पवित्र पर्वतो हता. एवी रीते इंद्रनी आझाथी कुबेरे रत्नमय, तथा जेनुं बीजुं नाम अयोध्या ठे, एवी इंद्रनी नगरी सरखी विनीता नगरी बनावी; ते नगरीनां लोको देव, गुरु तथा धर्ममां आदरवाला, स्थिरता आदिक गुणोवाला, तथा सत्य, पवित्रता अने दयावाला, तेमज कलानां समूहोमां कुशल, सत्संगमां रक्त, निर्मल शांत जाववाला, तथा महा उदयवाला हता. ते नगरीमां सुर अने असुरोथी नमस्कार करायेला अने जगतनो व्यवहार करनारा, एवा रुषजदेव प्रभु जगतने रंजन करता थका राज्य करता हता. वली त्यां अयोध्यानी आसपास चारे बाजुए नगरो हतां, अने तेज प्रभुए बनावेली शिदपकलाथी तेमनाज वचनथी बनावेलां हतां. प्रभुए बीस लाख पूर्वो कुमारपणामां गाढ्यां, अने पठी त्रण जगतनो उद्धार करवाने तेमणे राज्यस्थिति बांधी. तेमणे राज्यमां सात अंगो बांध्यां, वैरीनो नाश करवामां ठ गुणोनी रचना करी, स्थिति माटे पांच करणो कर्यां, लश्करनां चार अंगो कर्यां, फल ग्रहण करवामां त्रण शक्ति करी, वे न्याय कर्यां, अने एक ठत्र कर्युं. आ प्रभुनी पेहेलां वरसाद, अग्नि, विद्या, कला के कोइ पण व्यवहार नहोतो. वली ते प्रभुनी आझाथी पृथ्वीपर वरसाद वृष्टि करवा लाग्यो, पृथ्वी बीजादिकने धारण करवा लागी, तथा अग्नि तेने पकाववा लाग्यो. वली ते प्रभुए खेतीकारो, चाकरो, कुंजारो, वेपारी, उपरी, क्त्रीज, सुतार, कारीगरो, सोनीज, चिताराज, तथा मणीयार विगेरे बनाव्यां. वली तेमणे मोटा पुत्र जरतने बहोतेर कलाज शिखवी, तथा जरते बीजा जाइजेने शिखावी; वली प्रभुए बाहुलिने हाथी, घोडा, स्त्री तथा पुरुषनां लक्षणो शिखव्यां, तथा सुंदरीने गणितशास्त्र शिखव्युं; वली तेमणे जमणा हाथथी, ब्राह्मीने ज्योतिरूप तथा जगतने हितकारी अढार लीपीज शिखावी; एवी रीते तेमणे जगतनी स्थिति बनावीने, सघला लोकोने जुदा जुदा कार्यामां जोड्या. पठी देवोथी स्तुति करायेला ते प्रभु, कोइ वखते अद्भूत चगीचामां, तो कोइ वखते समुद्रने कांठे, तो कोइ वखते क्रि-

डानां पर्वतोमां, तो कोइ वखते चित्रशालामां, तो कोइ वखते स्त्रीजनी रा-
सलीला जोवामां, तो कोइ कोइ वखते किन्नरीजनां मनोहर गीतो
सांचलवामां, तो कोइ वखते इंद्रे हुकम करेली देवांगनाये करेलां नाटक-
मां तत्पर अइने पोतानां कर्मोनी निर्जरा करवा लाग्या. एवी रीते पूर्व द्वी-
पमां, पूर्व क्षेत्रमां, पूर्व दिशामां अने पूर्वनी नगरीमां त्रेसठ लाख पूर्वो-
सुधि प्रभुए राज्य कर्युं. एक दहाडो प्रभु लज्जासहित होय नहीं जेम तेम
आरामक्रीडा करता हता, ते वखते पोतानां कार्यमां तत्पर एवा लो-
कांतिक देवोये आवीने नमस्कार करी जय जय शब्द करीने प्रभुने कछुं
के, हे जगवन् ! मुक्तिनो मार्ग देखाडो ? एम कहिने ते देवो गया वाद
प्रभुये क्रीडा तजीने, पूर्वनां जिनोनी स्थितिने स्मरण करतां थकां, विर-
क्त अइने, मोटा पुत्रने न्याय युक्त तथा अमृत सरखां वचनोथी शांत क-
रीने, राज्यपर बेसाड्यो; तथा बाहुबलि प्रमुख बीजा पुत्रोने पण यथो-
चित पोतपोतानां नामनां देशो वेहेंची आप्या. एवी रीते राज्यनो चार
तजीने प्रभु जगतने करज रहित करनारुं वर्षिदान देवा लाग्या. वली
इंद्रनी आझाथी धनदे, चोवटा आदिकमां रहेलुं नधणीआतुं धन प्र-
भुने पुर्युं. एवी रीते प्रभु हमेशां सज्जामां आवीने, याचकोने सुवर्ण, रत्न
तथा धनादिक तेजनी इछा प्रमाणे आपवा लाग्या; अने तेम करीने दि-
नोदयथी मांडीने जोजन वखत सुधि प्रभु एक करोडने आठ लाख सो-
नैयानुं दान देता हता. एवी रीते प्रभुए एक वर्षमां त्रणसो अठ्यासि
क्रोड ने एंसी लाख सोनैयानुं दान आप्युं; त्यारथी मांडीने सर्व प्राणीजने
हितकारी दानधर्म चाल्यो; केम के, जेम अरिहंत प्रभु प्रवर्ते ठे, तेमज
लोको पण प्रवर्ते ठे. हवे चैत्रवदी आठमने दिवसे, चंद्र उत्तरापाढा न-
क्षत्रप्रते आवते ठते, पाठले पहोरे, देवोथी पूजाएला प्रभुये, कठ, महा-
कठादिक चार हजार राजाजनी साथे शकटोद्यानमां दीक्षा लीधी. ते व-
खते संझी प्राणीजनां मननां पर्यायिने सूचवनारुं, प्रभुने चोथुं मनःपर्यय
ज्ञान थयुं. जे प्रभु पूर्वे राग, द्वेष, मद, अजिमान आदिक शत्रुजथी श्लिष्ट
थएला हता, तथा तेजनी नाश करवा माटे ते पृथ्वीतल पर उपाय सहित
त्रमण करता हता, एवा प्रभु नाशिकाना अग्र जागपर वने आंखो रा-
खीने, तथा सघली इंद्रिजने वश करीने, जाणे मनमां कंइक विचार कर-

ता होय नहीं, तेम ते वखते देखावा लाग्या. पढी सर्व प्राणीजनी द-
याथी ईर्यासमिति पूर्वक, पोतानां शरीरमां पण निरीह थया थका प्रभु
पृथ्वीपर विहार करवा लाग्या.

हवे ज्यां वैरीज पण उपद्रव नथी करता, एवी अयोध्या नगरीमां पु-
ण्यमां रक्त नरत राजा पोतानां पितानुं राज्य चलावता हता. ते नरत
राजा सूर्यनी पेठे, तेजनां समूह सरखा, हमेशां उदयमां स्थिर, वैरीरूपी
अंधकारने हरनारा, तथा कलावानोने (चंद्रने) धननां (तेजनां) दे-
नारा हता; वली ते समुद्रनी पेठे गंजीर, सिंहनी पेठे शूरा, चंद्रनी पेठे
कलावान, वरसादनी पेठे जगतनां जीवन तुल्य, कदपवृक्षनी पेठे
दानेश्वरी, कलहंसनी पेठे विवेकी, चैत्यनी पेठे उंचा, तथा कोयलनी
पेठे मधुर स्वरवाला हता, वली पवननां मोटां मोजांजथी जेम मेरु, तेम
ते शत्रुजंथी अचल, तथा प्रजातनी पेठे मित्रनां (सूर्यनां) उदयमां
तत्पर, अने धनने वधारनारा हता. वली ते शेषनागनी पेठे उत्तम
जोगोथी (फणाजंथी) लाळित, पृथ्वीनां नारने धरनारा, नंदनवननी
पेठे हमेशां पुष्पोनी श्रेणिज सहित, हारनी पेठे गुणो सहित, (दोरी-
सहित) तथा मोतीनी पेठे उत्तम व्रतने (गोलाकारने) धरनारा, अने
पृथ्वीमंडलने शोभावनारा हता. जेनो प्रतापरूपी सूर्य जगतने दोषर-
हित (रात्रिरहित) करतो थको, लक्ष्मीना क्रीडारूप कलाधरने
(चंद्रने) उत्पन्न करतो हतो. वली तेनां प्रतापरूपी सूर्यथी त्रास पामीने
सूर्य आकाशगामी थयो, अने ते अज्यासथी तेने हजुसुधि पण स्थान
मळतुं नथी. सूर्यादिकोनो तो “ तापज ” होय ठे, पण नरतनो तो
“ प्रताप ” हतो, केम के ते प्रतापथी वळेला शत्रुरूपी वृद्धो फरीने उ-
गतांज नहोतां. वली ते नरत राजा न्यायी, विनयमां आसक्त, मनोहर
दृष्टिवालो, विचारवंत, कलावान, अने दोषने नहीं धारण करनारो हतो.

हवे सर्व प्राणी प्रते हीतकारी एवा प्रभु, युगमात्र पृथ्वीपर दृष्टि क-
रता थका, कर्मथी प्रेराने एक देशथी वीजे देश विहार करवा लाग्या.
वली ते वखते लोको मुग्ध होवाथी, निरवद्य आहारने जाणता नहोता,
अने तेथी प्रभु एक वर्षसुधि आहार विनां रह्या, केमके, लोको मुग्धप-
णाथी तेमने रथ, घोडा, दाथी, कन्या, सुवर्ण तथा वस्त्रो देवा लाग्या;

पण समतावान प्रभुए पोतानुं राज्य, सैन्य चंडार विगेरे तज्यां हतां, तेथी तेमणे तेमांथी कंडं पण लीधुं नहीं. एवी रीते आहार रहित एक वर्ष गयाबाद प्रभु राजाउं अने देवोथी वींटाया थका गजपुर नगर प्रते आब्या. त्यां कल्याणनां चंडाररुप बाहुबलिनां पौत्र श्रेयांसे प्रभुने जोशने पोतानां पूर्व जन्मोनी यादगीरी करी. ते वखते जातिस्मरण ज्ञानथी श्रेयांसे प्रभुनो अने पोतानो संबंध जाणीने, अनवद्य आहारनुं दान, अने पात्रनो विचार करवा मांड्यो; तेज वखते निर्मल सेलडीनां रसने आवेलो जाणीने, तथा प्रभुने पात्ररुप जाणीने, ते आपवानी तेणे इठा करी, अने तेणे प्रभुने कह्युं के, हे स्वामी ! आ रस निरवद्य ठे, माटे कृपा करीने आप ते ग्रहण करो ? एम कहीने तेणे प्रभुनां हाथमां ते रस रेड्यो. प्रभुनां हाथमां रहेलो घणो एवो पण ते रस शिखाने धारण करवा लाग्यो; पण नीचे पड्यो नहीं; केम के जिनने जजनाराउंनी नीची गति थती नथी. ते वखते जगतने जाणनारा प्रभुए अमृत रस सरखा ते रसने पीने, तपथी तपेली पोतानी साते धालुउंने शांत करी. एवी रीतें प्रभुनां पारणा समये सुगंधि पाणी, पुष्प अने सुवर्णनी वृष्टि, देवहुंडुजि, तथा चेलोन्नय, एवी रीते पांच दीव्यो प्रगट थयां. मांगलिक चक्तिवाला श्रेयांसे, “ प्रभुनां पारणानी भूमिने कोइ स्पर्श न करे, ” तेटला माटे त्यां रत्ननी पीठीका बनावी. वैसाक सुदी त्रीजने दिवसे प्रभुने आ अक्षयदान मढ्युं, तयारथी अखात्रीजनुं पर्व आजदन सुधि चाले ठे. जेम दुनीयामां प्रभुथी जगतव्यवहार चालु थयो, तेम श्रेयांस-थी सत्पात्र दान चालु थयुं. एवी रीते श्रेयांसनो उद्धार करीने, जगतनो उद्धार करनारा ठवस्थ प्रभु, कर्मनां नाश माटे पृथ्वीपर विहार करवा लाग्या. अहीं जरत राजा पण धर्मानुशासनथी राज्यने पाळवा लाग्या, तथा दिवसे दिवसे पोतानां कुलने दीपावता थका, अद्भुत लक्ष्मीवाला थया. वली ते जरत राजा पितानां चरण कमलनी सेवामां रसिक थया थका, पितानी माता मरुदेवाने हमेशां नमस्कार करता. एवी रीते राज्य पाळतां थकां एक हजार वर्षों गया बाद, चक्तिथी हमेशां जेनी उपासना करेली ठे, एवी मरुदेवा माताने नमस्कार करवा माटे जरत राजा प्रजातमां गया. हमेशां पोतानां पुत्रनां स्मरणथी जरता आंसुउंथी आ-

કુલ થણાં તે મરુદેવા માતાને, તેણે પોતાનાં નામ પૂર્વક જક્તિથી નમ-
સ્કાર કર્યો. તે વચ્ચે રાજાર્જુના સ્વામી તથા કમલ સરખી આંખોવાલા
જરત મહારાજે, ઝમરની ઝાંતિને ધરનારા એવા પોતાનાં કેશોથી તેણીનાં
ચરણકમલોનું પ્રમાર્જન કર્યું. તે વચ્ચે પોતાનાં નેત્રોનાં આંસુને
જરા લુઢીને, તથા મનનાં રોદને બહાર કહાડીને મરુદેવા માતા જરતને
કહેવા લાગ્યા કે, હે વત્સ ! તું જો ? મારો પુત્ર, મને, તને અને બીજા
પુત્રોને પણ તજીને હરિણોનો સાથી થયેલો છે. વલી તે ક્રુધા, તૃષા,
ટાઢ, અને તડકાની પીડાથી ક્ષીણ શરીરવાલો થઈને, હમેશાં રાતદ-
હાડો વાયુની પેઠે એક વનમાંથી બીજા વનમાં જમે છે. વલી ચંદ્ર સરખું
શીતલ, અને મોતી તથા રત્નોથી જડેલું એવું તેનું ઢાંચું ક્યાં ? અને દા-
વાનલ સરખું પ્રચંડ આ સૂર્યમંડલ ક્યાં ? વલી કિન્નરીર્જનાં ગીતોનાં ઝં-
કારવાલું મનોહર સંગીત ક્યાં ? અને વનની અંદર ચાલવાથી સંજલા-
તા મઠરોનાં જાણકારા ક્યાં ? વલી ગર્જેન્દ્રપર ચડીને તેમનું નગરમાં ચાલ-
તું ક્યાં ? અને કાંકરા તથા પથ્થરોવાલા પર્વતોમાં તેમનું જમવું ક્યાં ?
જેને મૃચુ નથી આવતું એવી હું, પુત્રનાં આવી રીતનાં દુઃખનાં સમૂહને
સાંજલવાથી પણ મરતી નથી, માટે લોકનિંદિત એવા આ મારા જીવત-
રને ધિક્કાર છે !! વલી રાજસુખમાં તથા જોગવિલાસમાં રક્ત થયેલો
તું, વનમાં જમતા મારા પુત્રની કંઈ સંજાલ પણ પુઠતો નથી !! એવી
રીતે દીન વાણીવાલી, તથા અશ્રુ સહિત આંખોવાલી પોતાની દાદીને,
જરા હસવાથી સ્ફુરાયમાન થયેલ છે હોઠ જેનાં, એવા જરત મહારાજ
કહેવા લાગ્યા કે, હે માતા ! ત્રણ લોકનાં સ્વામી, ધીર, અને ગંઝીર
એવા પુત્રને તમો ઉત્પન્ન કરનારા છો, માટે એવી રીતનું કાયરપણા-
વાલું વચન તમો ફરી ફરીને બોલો નહીં. વલી હે માતા ! જયંકર એવા
આ સંસારરૂપી સમુદ્રમાં શિલા સરખા અમો તાતનું રક્ષણ કરવાને કેમ
સમર્થ થઈ શકીયે ? તાત તો મોક્ષની ઇલાવાલા છે, અને તે ક્ષણિક
સંસાર સુઘને દૂર કરવાને પોતે ઉત્તમ તપ તપે છે. વલી ઇન્દ્રાદિક દેવો પણ
ચાકરોની પેઠે તેમની પાસે હાજર રહે છે, એવા તે પ્રજનું મારાજેવા કેમ
રક્ષણ કરી શકે ? વલી હે માતા ! ત્રણે લોકનાં અધિપતિ એવા તે પ્ર-
જની તમો જ્યારે લક્ષ્મી જોશો, ત્યારે તમોને તેમનાં તપનું સત્ય ફલ જ-

णाशे. एवी रीते जरत महाराज मरुदेवा माता साथे जेटलामां वात करे ठे, तेटलामां कोइ पोलीउं जक्तिपूर्वक हाथ जोडीने, तथा पृथ्वीपर मस्तक नमावीने तेमने कहेवा लाग्यो के, हे स्वामि ! यमक अने शमक नामनां वे पुरुषो आपने कंइक कहेवा माटे आव्या ठे, अने तेउं वारणे उजा ठे. पढी जरत माहाराजे तेने अज्ञा आपवाथी पोलीआए तेउंने त्यां प्रवेश कराव्यो, त्यारे तेउं पण हर्षथी “जय जय” शब्द करता त्यां आव्या, तथा तेउंमांथी शमक नमस्कार करीने बोळ्यो के, हे देव ! हुं वधामणी आपुं हुं के, पिताजीने केवलज्ञान उत्पन्न थयुं ! वली पुरी-मताल नामनां नगर पासे शकटानन नामनां वनमां, ते त्रण जगतनां प्रभु-नुं इंद्रोए समवसरण बनाव्युं ठे; तथा त्यां सर्व दिशाउंमांथी पुरुषो, स्त्रीउं, देवो अने देवीउं, पोतानी रुधिथी स्पर्धा करता थका आव्या ठे. पढी यमक पण नमस्कार करीने, हर्षयुक्त थयो थको उंचे स्वरे कहेवा लाग्यो के हे स्वामि ! हुं पण वधामणी आपुं हुं के, स्फुराय-मान प्रज्ञाए करीने देदीप्यमान सूर्यना बिंबनी पेठे उज्ज्वल, हजार आरावालुं, तथा स्फुलिंगोनी श्रेणिथी शोजितुं अने देवाधिष्ठित चक्ररत्न आपणी शस्त्रशालामां उत्पन्न थयुं ठे. जरत राजाये ते सांजलीने तेउं वनेने उचित दान आपी विसर्जन कर्था, तथा पोते अवचनीय आनंद पास्या. पढी तेनुं चित्त हिंचोला खावा लाग्युं के, पेहेलां मारे तातनां के-वलज्ञाननो महोत्सव करवो, के चक्ररत्ननो महोत्सव करवो ? एम विचारतां ठेवटे तेणे निश्चय कर्यो के, अहो ! जगतने अजयदान देनारा तात कयां ? अने जगतने जय आपनारुं आ चक्र कयां ? माटे आटलो वखत जे में विचार कर्यो, ते फोकट कर्यो; तेथी हवे मारे प्रथम प्रभुनां केवलज्ञाननी उत्पत्तिनो महोत्सव करवो. एम विचारि तेणे मरुदेवा माताने विनंति करी के, हे माता ! तमो जे कहो ठो के, मारो पुत्र हमेशां वनमां जमीने, झुधा, तृषा, ताप आदिकथी पीडित थइने दुःख जोगवे ठे; पण हवे सुरअसुरोथी सेवित, एवा तमारा पुत्रनी, त्रणे जगतने आश्चर्य करनारी लक्ष्मीने जोइने तेनी तपस्यानुं फल जुउं ? एम कहीने, तेणीनी अनुज्ञापूर्वक ते वाक्यथी हर्षित थएलां मरुदेवा मा-ताने, विद्वानोमां शिरोमणि एवा जरत माहाराजे हाथीपर चडाव्यां;

पढी ते सज्ज करेला घोडा, हाथी, रथ, तथा पायदलसहित त्यांथी चाल-
वा लाग्यो. सुवर्ण, तथा माणिक्यनां उलसायमान यतां किरणोथी वि-
चित्र थयेलुं, अने क्रोडो गमे शस्त्रोथी चलकतुं थएलुं ते लश्कर विजली-
नां भ्रमने करावनारुं हतुं. वली विविध प्रकारनां उत्सवोमां उत्साहवाला
नगरनां लोकोथी वींटायेलो ते भरत राजा प्रभुने वांदवा माटे उद्यमवंत
थयो थको मरुदेवा मातासहित चालवा लाग्यो. ते वखते “हुं पेहेलां प्र-
भुने वांडुं, हुं पेहेलां प्रभुने वांडुं” एवी रीते केटलाको अगाडी अगाडी जवा
लाग्या. वली ते वखते प्रभुपासे जनारा लोकोने अमार्ग पण मार्गरूप थयो;
अने एवा भक्तिवंतोने आगल जतां मोक्ष मार्ग पण मलशे. ते वखते पिता
पुत्रनी, जाइ जाइनी, शेठ चाकरनी, के चाकर शेठनी राह जोता न्होता.
एवी रीते दीनतारहित सैन्योथी तथा वेगयुक्त घोडांथी जतां थकां भरत
माहाराजे अगाडी अरिहंतपणाने सूचवनारो रत्नध्वज जोयो. त्यां त्रण
गढोमां रहेलां रत्नोनी चलाचल कांतिनां किरणोथी, तेने धर्मरूपी सूर्यनी
उदय करनारा प्रजातनी त्रांति थइ. पढी त्यां भरत माहाराजे मरुदेवा
माताने कहुं के, हे माता! आ अगाडी रहेला प्रभुनां समवसरणने तमो
जुड ? ते समवसरण त्रण लोकोमां रहेनारा देवोथे रत्नोनी श्रेणिंथी ब-
नाव्युं ठे, अने उठलता किरणोनां समूहोथी ते सूर्योनी श्रेणि सरखुं सुं-
दर लागे ठे. वली आ बाजुए सेवा माटे आवेला देवोनो, सांजलनाराज-
नां श्रवणोने प्रिय लागतो “जय जय” शब्द संजलाय ठे. वली आ बा-
जुए पांच जातिनां रत्नोनी कांतिरूपी आंगलींवालो, प्रभुने उलखावना-
रो, धर्मेज पोतानो हाथ उंचो कयों होय नही, तेवो आ रत्नध्वज शोभे ठे.
वली आ बाजुए जाणे तातना गुणोनेज कहेतो होय नहीं, एवो नवा
शब्दोनां रंगवालो अद्भूत देवहुंहुं संजलाय ठे. वली प्रभुनां गुणो-
थीज होय नहीं, तेम मांजरोथी पिंजर थएलो आ अशोक वृक्ष, पट्ट
वानां समूहोथी जाणे नाचतो होय नहीं, तेम देखाय ठे. ते सांजलीने
मरुदेवा मातानां, दुःखाश्रुथी उत्पन्न थएलां आंखोनां पडलो हर्षाश्रुथी
दूर थयां. ते वखते आनंदित थएला देवोथी कराती पोतानां पुत्रनी स्तुति
जेम जेम ते सांजलतां गयां, तेम तेम ते अत्यंत उलसायमान थयां. सर्व
अतिशयोथी संपूर्ण, तथा जिनरूप एवां पोतानां पुत्रने प्रेमथी ध्यावतां

थकां मरुदेवा माता तन्मयपणाने पाम्यां. पढी संसार संबंधि व्यापारने
 जुली जइने, प्रजुने चिंतवतां थकां ते ढणवारमां जिनमय थयां; वली ते
 वखते हृदयमां, दृष्टिमां, आगल, पडखे, पाठल, वचनमां अने सर्व जगा-
 ए मोक्ष सुखना कारणरूप जिननेज ते जोवा लाग्यां पढी कर्मोनो ढय
 करनारी ढपकश्रेणिपर चडीने, नानाश्रुतविचार, एकश्रुत विचार, सूक्ष्म-
 क्रिया, समुच्चिन्नक्रिया तथा अनुक्रमे ते शुक्ल ध्यानने पाम्यां. पढी अंत-
 कृत केवलीपणार्थी कर्मनो ढय करी केवलोत्पत्ति समयेज मरुदेवा
 माता मोक्षे गयां. एवी रीते पुण्य कर्माविना पण, जे माणस स्नेहार्थी अं-
 तकाले अरिहंत प्रजुनुं स्मरण करे ठे, ते माणस आ मरुदेवा मातानी
 पेठे शिवगामी थाय ठे. हवे ते वखते इंद्रोये समवसरणमांथी आवीने
 मरुदेवा मातानां शरीरनो संस्कारकरीने, तेने क्षीरसमुद्रमां पधराव्युं; तथा
 तेउं उंचे खरे कहेवा लाग्या के, आ अवसर्पिणी कालमां आ मरुदेवा माता
 प्रथम केवली अइने मोक्षे गयां (सिद्ध थयां.) एवी रीतनी उद्घोषणा करी-
 ने, देवो, आंसुनां जलार्थी जींजाएला जरतने अगाडी करीने प्रजुपासे लेइ
 जवा लाग्या. त्यां जरत राजाए प्रजुनी लक्ष्मी जोइने, तथा देवोनां कहेवार्थी
 शोकनो त्याग कयों, अने प्रजुने नमवाने उत्सुक थयो. त्यां ठत्र, चामर
 आदिक राजानां उपकरणो तजीने, जरत राजा उत्तरासंग वारीने प्र-
 जुनी पासे जवा लाग्या. वली त्यां वावमां नाहीने, अने धोएलां वस्त्रो पेहे-
 रीने, जरत महाराज पूर्वद्वारार्थी समवसरणमां दाखल थया. पढी तेणे
 विधिपूर्वक प्रजुने प्रदक्षिणा देइने, तथा पृथ्वीपर मस्तक नमावीने नम-
 स्कार कयों; पढी चक्तिर्थी जलसायमान थती रोमराजीर्थी कंचुकित
 थएला, तथा प्रफुल्लित लोचनवाला, जरत राजा, हृदयमां नही माता
 हर्षेने वाणीनां मिशर्थी वहार कहाडवा लाग्या के, हे स्वामी ! त्रणे लो-
 कमां तिलक समान, जिनेश्वर, अनंत, अव्यक्त, चिद्रूप, तथा योगीश्वर
 एवा तमो प्रते नमस्कार थाउ ? वली हे नाथ ! एकांत हितकारी एवा
 तमोए आ संसारमां अवतार लेइने, बहुरूपवालो जगतनी व्यवस्थानो
 मार्ग देखाड्यो. वली हे जगत्प्रजु ! अमोनेज आ जवरूपी समुद्रमांथी
 उद्धारवानी इठार्थी, तथा मोक्षमार्ग देखाडवा माटे तमोए संयम लीवुं
 ठे. वली हे प्रजु ! तमोज आ जगतनां ईश्वर, दयालु. अने

શરણું લેવા લાયક થો. વલી આપ, પોતાની મેલેજ અમોને તારવામાં ત-
સર થયા થો, માટે હવે આપની હું કેટલીક યાચના કરું ? એવી રીતે
પ્રજુની સ્તુતિ કરીને, ઝરત રાજા, ઇંદ્રને અગાડી કરીને પ્રજુની પાસે
વેઠા. પઠી તત્વને જાણનારા પ્રજુ પણ એક યોજનસુધિ ગમન કરતી, સર્વ
જ્ઞાપાનાં સ્વરૂપવાલી, અને ગંઝીર વાણીથી ક્લેશને નાશ કરનારી દેશના
દેવા લાગ્યા. (ધર્મમાં પ્રીતિ કરવી, અને પાપોથી યત્નપૂર્વક વિરક્ત થવું;
એવી રીતનો જેમાં માણસો પ્રતે ઉપદેશ હોય, તે દેશના કહેવાય છે.)

જિનપૂજા, સુગુરુની સેવા, સ્વાધ્યાય, નિર્મલ તપ, દાન, અને દયા,
એવી રીતનાં ઠ કાર્યો, હમેશાં ઉત્તમ ગૃહસ્થીઁને કરવાનાં છે. વલી માતા
પિતા, મમત્વ રહિત ગુરુ, ધર્મશાસ્ત્ર જાણવનાર, અન્નદાન દેનાર, અન્ન-
પાણી દેનાર, તથા કલા શિખવનાર, ઇટલાંનાં ચરણ કમલોની સે-
વાથી પુણ્ય ઉપાર્જન કરવું. વલી પ્રાણીઁ પ્રતે દયા, શુદ્ધ પાત્ર પ્રતે દાન,
ગરીબોનો ઉદ્ધાર કરવાની બુદ્ધિ, અને યથોચિત સર્વ જનોપ્રતે ઉપકાર,
એવી રીતનો ધર્મ સંસારથી તારનારો છે. વલી જ્ઞાન, અન્નય, ઔષધ,
સ્થાન અને વસ્ત્રનું દાન, અરિહંત પ્રજુની પૂજા, સમતાવંત મુનિઁને નમ-
સ્કાર પોતાનીજ સ્ત્રીમાં તૃપ્તિ, તથા અન્ય સ્ત્રીઁથી વિરક્તપણું, એ સઘલાં
પુરુષોને અદ્યક્ષ મંડનરૂપ છે. વલી ચાહી, દ્વેષ, પરધનની ચોરી, જીવ-
હિંસા, નિંદા, રાત્રિજોજન, તથા કન્યાદિક મોટાં જૂઠ, ઇટલાં વાના વ-
ર્જવાં, કેમ કે, તેના સરખું વીજું પાપ નથી. વલી પાપ, તથા મરકી આ-
દિકને હરનારાં ત્રણ રત્નોને ગ્રહણ કરવાં; કેમ કે, તેથી શુદ્ધ જાવયુક્ત
થયા થકા સંત પુરુષો ત્રણ જવોમાંજ સુખેથી મુક્તિ સુખ પામે છે.
એવી રીતે, મનોહર મોહારૂપી ફલને ઉત્પન્ન કરનારાં, વચનરૂપી પાણીને,
જવિકરૂપી પૃથ્વીમાં વરસીને, પ્રજુએ ઉત્કૃષ્ટ સંપદા માટે ત્રણ રત્નરૂપી
(જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રરૂપી) વીજ ત્યાં વાળ્યું. એવી રીતની પ્રજુની
પવિત્ર દેશનાને શ્રવણગોચર કરીને, ઝરતનો પુત્ર કૃષ્ણસેન પ્રજુને વિ-
નતિ કરવા લાગ્યો કે, હે સ્વામિ ! આ જવરૂપી અરણ્યમાં દિડ્મૂઢ ચિ-
ત્તથી જટકતાં થકાં અકસ્માત સાર્થપતિની પેઠે, પુણ્યોથી મને આપનો
આજે મેલાપ થયો છે; અને તેથી આપ મને તારો ? જે રાજ્યમાં આ રાગ
આદિક શત્રુઁ મારા પુણ્યરૂપી જંઢારને લુંટી જાય છે, તે રાજ્યનું વિષ-

योथी विरक्त थएला मने हवे शुं प्रयोजन ठे ? वली धनादिकनी लोल-
ताथी आ जयंकर संसारसमुद्रमां जटकता बुद्धिवानो पण (मढीमारो
पण) जाइ, पुत्र आदिकनी जालमां फसाइ पडे ठे; माटे हे जगवन !
हवे आप मने शरणारूप ठो, अने तेथी चारित्रदान देइ मारुं रक्षण
करो ? नहींतर आ विषयो फरी मने पोतानां सपाटामां देखे. त्यारे प्र-
जुए पण तेने जव्य जाणीने, चारित्र आपी तेनापर उपकार कर्यो; केम
के सज्जनो हमेशां परनो उद्धार करनाराज होय ठे. पढी तेणे आ जव-
रूपी तापनी शांतिमाटे प्रजुनां चरणारविंदो मस्तके धर्या. वली ते स-
मये जरतनां बीजा चारसें पुत्रोए, तथा सातसें पौत्रोए पण चारित्र अं-
गीकार कर्युं. वली ते वखते क्रोडो देवोथी प्रजुने सेवाता जोइने, जर-
तनां पुत्र मरीचीए पण दीक्षा लीधी; तथा उज्ज्वल शीलने धरनारी
ब्राह्मीए पण जरतनी रजा देखेने ते वखते घणी राजकुमारीउं साथे दी-
क्षा लीधी. वली ते वखते सुंदरीने पण व्रत ग्रहण करवानी इहा हती,
पण जरते विचार्युं के, प्रजुनां चतुर्विध संघमां आ सुंदरी आविका थशे,
एम विचारि तेणीने तेणे दीक्षा लेती अटकावी. वली ते वखते जरत
महाराजे पण प्रजु सन्मुख सम्यक्त्व अंगीकार कर्युं, केम के, समता-
वंतोने पण जोगावली कर्म तो अवश्य जोगववुंज पडे ठे. वली ते समये
केटलाक विद्याधरो तथा मनुष्योए चारित्र लीधुं, केटलाकोए आवकव्रत
अंगीकार कर्या, तथा केटलाको जड परिणामने स्वाधिन थया. वली
कळ, महाकळ शिवायनां अगाज तापस थएला राजाउंए पण प्रजुनां
चरण समीपे आवीने, आनंदयुक्त व्रत अंगीकार कर्युं. पुंडरिक आदि
साधुउं, ब्राह्मी आदिक साधवीउं, श्रेयांस आदिक आवको, तथा सुंदरी
आदिक आविकाउं, एवी रीते प्रजुए चतुर्विध संघनी जे स्थापना करी,
ते आजदन सुधि पण मौजुद ठे, केम के तेवा महान पुरुषोनी आझानुं
उल्लंघन थइ शकतुं नथी. एवी रीते तीर्थकरोने पण माननीक, पुण्यवा-
नोने पण पूजनीक, अने सुरासुरेंद्रोने पण सेवनीक एवो संघ हमेशां जय
पामे ठे. हवे प्रजुए जेम चतुर्विध संघनी स्थापना करी, तेम इंद्र, चक्री
विगेरेए मल्लीने रुपजसेन आदिक चोरासी गणधरोनी प्रजुनी आझा प्र-
माणे स्थापना करी. महा बुद्धिवान ते गणधर महाराजोए प्रजु पात्तेथी

त्रिपदी मेलवीने तुरत द्वादशांगीनी रचना करी; अने प्रभुनी कहेली तेज व्यवस्था आजे पण चाली आवे ठे, केम के, अरिहंत प्रभुनी आज्ञानुं विवेकी माणस उल्लंघन करता नथी. पढी देव, गंधर्व, विद्याधर, तथा राजाजं प्रभुने नमस्कार करीने, तेमनी देशनानुं स्मरण करता थका पोतपोताने स्थानके गया. प्रभु पण जविक जीवोने बोध देता थका चौत्रीश अतिशय सहित पृथ्वीतलपर विहार करवा लाग्या. एकज जगोए स्थिरता करवाथी परनो उपकार नहीं थइ शके, एवा हेतुथीज होय नहीं जेम, तेम प्रभुए एकज जगोए स्थिति करी नहीं. हवे पुण्यशाली, तथा लोकोथी नमाएला जरत राजा पण मनोहर मेहेलोवाली अयोध्या नगरीमां परिवार सहित आव्या; तथा उलसाय मान वैभववाला चक्रने जोवानी इहाथी ते शस्त्रशालामां गया, त्यां तेमणे सूर्यविंबनी पेठे उठलता किरणोनी श्रेणिथी शोचायुक्त थएलुं, तथा शस्त्रशालाने पण चलकाटयुक्त करतुं चक्ररत्न जोयुं, ते वखतेज तेमणे तेने पंचांग प्रणाम कस्यो, केम के, द्वात्रिंशते शस्त्र उत्कृष्ट देवरूप ठे. पढी तेमणे पवित्र जलथी आनंदपूर्वक स्नान करीने, धोयेलां, सुगंधयुक्त करेलां, तथा श्वेत वस्त्रो शरीरपर धारण कस्यां. अने शस्त्रशालामां आवी ते चक्र हाथमां ग्रहण कस्युं, अने जाणे वधारे चलकाटवालुं करता होय नही जेम तेम तेमणे वने हस्तोथी तेनुं प्रमार्जन कस्युं. पढी तेणे सहस्र आरावालुं ते चक्र सुवर्णनां सिंहासनपर स्थापन कस्युं, अने तेम करीने ते उदयाचलनां शिखरपर रहेला सूर्यविंबने याद करवा लाग्यो. पढी राजाये पोतानांज हस्तथी निर्मल जलथी ते चक्रने स्नान कराव्युं, त्यारे समुद्रमांथी उठअता वडवानल सरखुं ते शोजवा लाग्युं. पढी तेणे चंदन, अंगर, कपुर, कस्तुरी, कुंकुम विगेरेथी तेनुं पूजन कस्युं. वली ते चक्र दशे दिशाजनुं चक्रिपणुं तेमने आपशे, तेथी तेमणे पंच वर्णनां पुष्पोथी तेनुं पूजन कस्युं वली ते चक्र तेमने मंगल करनारुं ठे. तेथी तेमणे तेनी आगल अखंड चोखाथी अष्ट मंगलो चितस्यां; तेम हीरा, वैडुर्य, माणिक, मांती, कर्केतन आदिकथी तेमणे तेनी पासे खस्तिक कस्यो, वली तेमणे मंगलदीपकपूर्वक तेनी आरती उतारी. “द्वात्रिंशना गुरुसमान, तथा प्रत्यह देवरूप, एवा तमो प्रते नमस्कार थाजं?” एम कहीने जरत रा-

जाए ते शस्त्राधिपतिने नमस्कार कस्यो. एवी रीते आठ दिवसोसुधि चक्रिये मनोहर जेटोपूर्वक तेनुं पूजन कर्युं. पढी एक हजार यक्षोथी अधिष्ठित, दिव्य शक्तिवाहुं, हजार आराजवाहुं, महान् ज्वालाजनी श्रेणि-थी लादित थयेहुं, गोलाकारवाहुं, आकाशमां त्रमण करनारुं अने दुष्ट दैत्य तथा शत्रुजनी नाश करनारुं, ते चक्र चरतनां प्रतापनी पेठे दीपवा लाग्युं. पढी ते चक्री जयस्नानमाटे मनुष्य अने देवोए बनावेला मणिमय सिंहासनपर पूर्वसन्मुख बेठा, ते वखते कोइक स्त्री, तेनारूपथी मोहित थइने, मणिनां कुंजमांथी पडता जलने पोतानां कटाक्षोथी वेवडां करीने तेनो अजिषेक करवा लागी, वढी कोइक मदोन्मत्त स्त्री तो पोतानां कुंज सरखां स्तनोनी वच्चे, तेवडाज (स्तन जेवडाज) कलशने लेइने अजिषेक करवा लागी. वढी ते वखते कोइक स्त्री तो पोतानां हस्तरूपी कमलमां कर्णिकासरखा कलशने लेइने चरत राजापर जल सींचवा लागी, ते वखते धवलध्वनिजनी साथे वाजिंत्रोनां नादो, ते मंडपने पूरीने दिशा-जनां मूलमां मूर्धा पामवा लाग्या. एवी रीते जय जय शब्द पूर्वक अजि-षिक्त थयेला चक्री अधिक कांतिवाला थइने सूर्यविंजनुं अनुकरण करवा लाग्या. सोनेरी कांतिवाला ते चरत महाराजाये ज्यारे सफेद वस्त्रो पहि-हेस्यां, त्यारे ते मेखलासुधि शरदऋतुनां वादलांजथी वींटायेला मेरुस-रखा शोजवा लाग्या. दरेक अंगप्रते घणां आचूषणोथी चूषित थयेला, तथा पृथ्वीपर चालता ते चरत राजा जंगम कटपट्ट सरखा शोजवा लाग्या. पढी चक्तिथी प्रेराइने तेमणे, पुष्प, अक्षत, स्तुति आदिकथी प्रथम प्रजुनुं आराधन कस्युं. पढी तपस्वीजने दान देइने, जोजन करीने, अने तांबुल चावीने ते सन्नामां गया. त्यां चामरोथी वींजाता, तथा ठ-त्रथी आछादित थएला, ते चरत राजा, वर्षाकालमां ऊरणोवाला पर्वत-सरखा शोजवा लाग्या. वढी ते चरत राजा महा पराक्रमी, अने चक्ति-वंत सोल हजार यक्षोथी वींटाया थका शोजता हता. हवे ते चक्र आ-युधशालामांथी निकलीने, प्रयाणने सूचवतुं थकुं आकाशमां पूर्वसन्मुख रह्युं. पढी प्रजातमां सर्व शुच लक्षणोथी खेंचेली ठे, संपदा जेणे, तथा यश सरखा श्वेत हस्तीरत्नपर राजा चढ्या. अत्यंत गर्जना करतो ते हाथी, ते वखते मदनी धाराजथी बीजा मेघ सरखो देखावा लाग्यो.

આકાશને જાણે નવપદ્મવ કરતા હોય નહીં જેમ તેમ ઊંચા હાથો કરીને, તે વચ્ચે વંદિલોકોણ જય જય શબ્દ કર્યો. વલી તે વચ્ચે પ્રયાણસમયનો ઢુંઢુન્નિનાદ થવા લાગ્યો, અને તેથી સઘલી દિશાઈ ગાજવા લાગી. વલી તે વચ્ચે ક્ષોન્નિત કરેલ છે, યુવનનો મધ્યઝાગ જેણે, એવો માંગલિક વાજાનો નાદ દૂતની પેઠે સર્વ દિશાઈમાં રહેલાં સૈન્યને બોલાવવા લાગ્યો. પઠી ઝરતો છે મદનો સમૂહ જેઠને એવા ઝરણાવાલા પર્વતો સરખા હાથીઝથી, તથા સમુદ્રનાં મોજાં સરખા અને ચપલ ઘોડાઝથી, તથા જંગમ ઘર સરખા અને ઝળકાર કરતા મોટા રથોથી, તથા વૈરીઠને વિદારવામાં શક્તિવાલા પાલાઝથી, વીંટાયા થકા, તથા ઇંદ્ર સરખા પરાક્રમવાલા ઝરત રાજા, સૈન્યનાં ચાલવાથી ઝડતી રજોથી સૂર્યને આઘાદિત કરતા થકા પ્રથમ પૂર્વદિશા તરફ પ્રયાણ કરવા લાગ્યા. ત્યાં અગાડીના ઝાગમાં સુષેણ નામનાં સેનાપતિરત્ન, અશ્વરત્નપર ચડીને, તથા હાથમાં દંડરત્ન લેઈને ચક્રની પેઠે ચાલવા લાગ્યા. વિઘ્નનાં સમૂહનાં નાશ માટે દેહધારી જાણે શાંતિરત્નજ હોય નહીં, એવા પુરોહિત રત્ન ઝક્તિથી પ્રયુક્તે પૂજીને ચાલવા લાગ્યા. વલી જંગમ દાનશાલા સરખા, તથા દરેક સ્થાનકપ્રતે દ્વણવારમાં સૈન્ય માટે દીવ્ય અન્ન ઉત્પન્ન કરનાર ગૃહી રત્ન પણ ચાલવા લાગ્યા. વલી વિશ્વકર્મા સરખા, તથા સ્કંધાવારાદિક વનાવવામાં સમર્થ વાર્ધકીરત્ન પણ ત્યાં ચાલવા લાગ્યા. વલી સુરાસુરોથી આશ્રિત થયેલાં ચર્મરત્ન, ચઢ્ઢરત્ન, મણિરત્ન તથા કાકિણીરત્ન પણ ચક્રની સાથે ચાલવા લાગ્યાં. એવી રીતે પૃથ્વીનો સ્વામી થઈને પણ કોઈ વીજામાં તેણીને ઉત્કંઠીત જાણવાનાં ગુસ્સાથીજ જાણે હોય નહીં જેમ તેમ સૈન્યના નિર્ઘાતોથી પૃથ્વીને ચલિત કરતો, તથા પર્વતોને પણ ચલાયમાન કરતો થકો તે રાજા બલયુક્ત લશ્કરસહિત ચાલવા લાગ્યો; તથા તે હમેશાં ચક્રની પાઠલ ચાલીને એક યોજનનું પ્રયાણ કરતો, અને શત્રુનાં પ્રાણોને પ્રયાણ કરાવતો હતો. વલી જે જગોયે સૈન્ય પડાવ નાખતું, ત્યાં વાર્ધકી દ્વણવારમાંજ નગરની પેઠે આવાસ વનાવતો. તેમાં અયોધ્યાની પેઠેજ ચક્રિનો શિવિર, ચોવટા, ત્રેવટા, શિલ્પશાલા, તથા, વજારની શ્રેણિઝ થતી. વલી ત્યાં માર્ગમાં રાજાઈ, હાથી, ઘોડા વિગેરેની ઝેટોસહિત વિનયથી નમ્ર થયા થકા, દેવોથી સેવાયેલા

जरतने आवीने नमता हता. एवी रीते सैन्यनां समूहनां मर्दनथी आ-
काश पातालने क्षोज पमाडता थका जरत राजा मागधतीर्थप्रते आव्या.
त्यां तेमणे पूर्व समुद्रने कांठे नवयोजन पोहोलो, तथा वार योजन
लांबो सैन्यनो पडाव नांख्यो. त्यां वार्धकीये अयोध्यानी पेठे सैन्यने
माटे आवासो बनाव्या, अने रत्नोनी श्रेणिउंथी तेणे एक पौषधशाला
पण बनावी. पढी राजाउंमां हस्ती समान ते जरत राजा पर्वतपरथी जेम
केसरी सिंह, तथा उदयाचलथी जेम सूर्य तेम हाथीपरथी उतर्या; तथा
पढी तेणे पोतानां कार्यमाटे पौषधशालामां नवुं दर्जनं आसन पाथर्युं.
तथा आभूषण, माला विगेरेनो त्याग करीने, अने श्वेत वस्त्रो पेहेरीने,
तेणे मागध देवना निमित्ते पौषध लीधो. तथा तेणे शुद्ध संधारापर वेसीने,
अने सर्व सावध्यने तजीने, मुनिनी पेठे अष्ठम तप कयों. पढी पौषध पूर्ण
थया बाद शरद ऋतुनां वादलांमांथी जेम सूर्य, तेम पौषधशालामांथी ते
अधिक कांतिवालो थयो थको निकळ्यो. पढी तेणे विधिपूर्वक स्नान क-
रीने, तथा प्रभुने पूजीने कुड्र देवोनी प्रीति माटे बलिदान कर्तुं. पढी ते
उठलती पताकावाला, दिव्य शस्त्रोनी श्रेणिउंथी शस्त्रशाला सरखा, घंटा-
नां तंकारथी दशे दिशाउंमांथी लक्ष्मीने बोलावता, तथा चोकडांथी खें-
चायेल ठे मुख जेउंनुं, अने वैरीनां अहंकारनुं जडण करनारा, एवा उंचा
घोडाउंवाला रथमां ते वेगो. पढी इंद्रनो जेम मातली, सूर्यनो जेम अरुण,
तेम राजानां अग्निप्रायने जाणनारो तेनो संगर नामे सारथी थयो. पढी
फक्त दोरीनां चलावामात्रथीज उठलता घोडाउं वेगथी राजाने पूर्वसमु-
द्रप्रते लेइ गया. पढी कांठापर रहेलां वृक्षोनां पडतां पांदडांनां अवाजथी
जलचर जीवोने त्रास होते ठते, ते नाजिसुधि रथ पाणीमां बुडे त्यांसुधि
समुद्रमां गयो. घोडानां वायुथी बडवानलनी शंका करावता, एवा समु-
द्रनां पाणीथी क्षोज पामेलुं, तथा मध्य जागमां धनदे आश्रय करेलुं,
अने आठमनां चंद्रसरखुं तेणे धनुष्य चडाव्युं. पढी तेणे शत्रुनां प्राणो-
नां प्रयाणमाटे पटहध्वनि सरखा, तथा धनुर्वेदनां उंकारसरखा, लवण
समुद्रने क्षोज पमाडनार, तटपरनां पर्वतोने फाडनार, तथा जलचरोने
त्रास आपनार एवो धनुष्यनो टंकार कयों. मंदराचलना त्रमणथी
थता समुद्रनां शब्द सरखा निष्ठुर एवा ते धनुष्यनां टंकारने सांजलीने

त्रणे जगतनां मनो ते वखते क्षोत्रायमान थयां. वली ते टंकारनां शब्द-
 थी सूर्यनां घोडाउं पण जडकीने उन्मार्गप्रते जवा लाग्या, तेथी तेनां र-
 थनुं एक चक्र चांगी गयुं. पठी विलमांथी जेम जयंकर सर्पने, तेम तेणे
 सुर अने असुरोने पण क्षोत्र पमाडनारुं बाण जाथामांथी कहाड्युं. पठी
 शत्रुनी पंक्तिउंमां जेम दंड, तेम तेणे पोतानां नामवाळुं बाण दोरीपर च-
 डाव्युं. ते वखते बाणनां किरणोयें करीने वैरीरूपी तलावने शोषावता ते
 जरत राजा रथमां वेठा थका सूर्यनी पेठे शोत्रवा लाग्या. पठी नखनां
 किरणोथी उज्ज्वल थयेला ते बाणने तेणे कर्णसुधि खेंच्युं. पठी एक प-
 गने खेंचीने उजेला, तथा जाथांउंरूपी पांखवाला, अने बाणनां अग्रजा-
 गरूपी तीक्ष्ण चांचवाला, ते जरत राजा गरुडनी पेठे तर्क करावा लाग्या.
 ते वखते तेवा जरत राजाने जोडने समुद्रने एवी शंका थइ के, शुं आ-
 मने सुकावी नाखशे ? के मने खेंची क्षे ? पठी पूर्व दिशा, अने पूर्वाच-
 लने क्षोत्रावनारुं, तेम नागकुमार, देवो विगेरेथी आश्रित थयेलुं, अने प-
 र्वतोमां पण नहीं अटकतुं ते बाण चक्रीए ठोड्युं. ते बाणने जोड लवण
 ससुद्र अत्यंत क्षोत्रायमान थयो, अने ते अज्यासने आजे पण ते चला-
 यमान मोजांउंथी याद करे ठे. वली ते वखते जलमां रहेला पर्वतो पण ते
 बाणने जोड शंका करवा लाग्या के, शुं क्रोधथी फरीने इंद्रनां हाथमांथी
 वज्र आवे ठे !!! पठी समुद्रनां जलने उठालतुं, तथा आकाशमां वि-
 जलीनां सरखुं ते बाण बार योजन उलंगीने, मागधेशनां हृदयमां शल्य-
 सरखुं, थयुं थकुं तेनी सज्जामां जडने पड्युं. तेनां पडवाथी थएला संघट्टनथी
 रत्ननां सिंहासनमांथी चारे वाजुए अग्निनां तणखाउं निकलवा लाग्या;
 अने तेज तेनां क्रोधरूपी अग्निनां कारणरूप थया, अने तेनां राज्यरूपी
 वृक्षनां मूलमां अग्निनी तुलना करवा लाग्या. वली ते बाणने जोडने ते
 क्षणवार तो दिङ्मूढ थयो, अने ते बाणनी पांखनां पवनथी तेनो चित्त-
 रूपी दीपक वधारे वलवा लाग्यो. पठी नाशिकाने नचावतां थकां तेनी
 आंखो चणोठी सरखी लाल थइ, अने तेथी तेनुं क्रोधरूपी वृक्ष जाणे
 नवपल्लव थयुं होय नहीं, तेम देखावा लाग्युं. पठी तेणे त्रण प्रकारनां को-
 पने सूचवतारी त्रण वलीउं कपालपर धारण करी, अने होठने स्फुराय-
 मान करीने तेणे म्यानमांथी तलवार खेंची कहाडी. पठी ते पोताना

कोपरूपी अग्निनी ज्वालानी श्रेणि सरखी, अने जेर तुल्य वाणी बोलवा लाग्यो के, अग्निने हाथथी पकडवाने, दिग्गजोने पकडवाने, तथा शेष-नागनां मस्तकपर रहेला मणिने हरवाने कोण उद्यमवंत थयेलो ठे ? तेम अणिदार जालांथी पोतानी आंखमां खरज करवाने कोण इहे ठे ? तथा सिंहनी केशवाक्षीने लेवाने कोण इहे ? बली फरती अरघटमालामां पोतानो पग नाखवाने कोण उत्सुक थाय ? तेम आ मारी सत्तामां क्या कुबुद्धिये बाण फेंक्युं ठे ? एम कहीने क्रोधयाम थयो थको, डावा हा-थथी वैरीनां कपोलने जेम तेम पोतानां सिंहासनने थाप मारीने, सर्पनी पेठे फुंफाटा मारतो, तथा पोतानां अंगने मरडतो थको ते एकदम सिं-हासनपरथी उठ्यो. ते वखते तेनो परिवार पण तेनी पेठेज कोपथी जा-ज्वल्यमान थइने उठ्यो; केमके किरणोनो समूह सूर्यनुं अनुकरण करेज ठे. ते वखते केटलाको तो क्रोधरूपी वृद्धनां पल्लव सरखी तलवारो न-चाववा लाग्या, अने केटलाको वैरीनी ठातीमां शल्य सरखा जालां उ-ठालवा लाग्या. केटलाको आकाशने फोडता होय नहीं जेम, तेम मु-ज्रो उठालवा लाग्या, तथा केटलाको यमनी चुकुटी सरखा बाणो च-डाववा लाग्या. केटलाको क्रोधनां गुहासरखा वज्रो धारण करवा लाग्या, तथा केटलाको आकाशने दांतावालुं करता थका त्रिशूलो धारण करवा लाग्या. केटलाको आकाशपातालने फोडता थका जुजास्फोट करवा लाग्या, तथा केटलाको मेघनादनुं अनुकरण करता थका सिंहनाद क-रवा लाग्या. बली केटलाको कहेवा लाग्या के, घुवड जेम सूर्यप्रते, तेम आ कोइ दुर्विनीत माणस आपणा स्वामीप्रते करे ठे, माटे तेने पकडो अने मारो ? एवी रीते प्रलयकालमां क्षोभायमान थयेला समुद्रनां ना-दनुं अनुकरण करनारो सघला परिवारनो एकी वखते कोलाहल थवा लाग्यो. एटलामां तेना प्रधाने ते बाण लेइने, क्रोधरूपी अग्निने शमव-वाने मंत्रसरखा ते परनां अक्षरो वांच्या के, “हे देवो ! जो तमारे राज्य अने जीवितनुं प्रयोजन होय, तो अमोने तमारुं सर्वस्व स्वाधिन करीने तमो अमारी सेवा करो ? एवी रीते तमोने सुर, असुर अने मनुष्यनां स्वामी श्री रूपजदेव प्रभुनां चक्रवर्ती नरतपुत्र आज्ञा करे ठे.” एवी रीतनां अक्षरोने जोइने, तथा अवधिज्ञानथी ते वाचत जाणीने, ते मंत्री

पोतानां स्वामीने ते बाण देखाडतो थको सर्वने कहेवा लाग्यो के, हे राजन्यो ! उतावल करनारा एवा तमोने धिक्कार ठे !! केम के, तमो स्वामीनुं हित चिंतवता थका उलटुं अहित करवा लाग्या ठो. आ जरत क्षेत्रमां प्रथम तीर्थकरनां पुत्र, तथा वैरीरूपी चंद्रप्रते राहुसरखा आ जरत चक्री थया ठे. वली मेरूने तोली शकाय, पृथ्वीने उपाडी शकाय, अने लवण समुद्रने पण सुकावी शकाय, तोपण चक्रीने जीती शकाय नहीं. हवे ते इंद्र सरखो चंड आझावालो चक्री तमारीपासेथी दंड मागे ठे, अने सुरासुरोथी मान्य एवी तेनी आझा, तमोने मनाववानी तेनी इछा ठे. वली देवोने विषे सर्वज्ञ जेम जिनेश्वर प्रभु ठे, तेम आ पण पोतानी शक्तिथी माणसोमां इंद्र सरखो चक्री थयेल ठे. माटे न्यायी एवा तमोये आ वखते तेनो विनय करवो लायक ठे, अने पोताने काल-रात्रि सरखी लडाइनी तो वातज करवी नहीं. वली सूर्यप्रते जेम पतंगीउं तेम चक्रीप्रते द्वेष करनार आ लोकोने पण आपे निवारवा. माटे हवे दंड देवानी वस्तुउं एकठी करो ? अने ते चक्रीने जइ नमस्कार करो ? केम के गर्व ठे ते, हृदयने वालतो थको सर्वस्वनो नाश करे ठे. एवी रीतनी मंत्रीनी वाणी सांजलीने तथा ते अक्षरो जोइने, परमेष्ठीना स्मरणथी जेम पाप, तेम ते मागधेशनो गुस्सो नरम पड्यो. पढी ते जेट तथा ते बाण लेइने मंत्रीनी साथे चक्रीपासे जइ विनती करवा लाग्यो के, हे स्वामि ! चातकने जेम वरसादनुं पाणी, तेम घणा कालथी उत्कंठित थयेला मने आजे आपनुं दर्शन थयुं, ते अत्यंत श्रेष्ठ कार्य थयुं. वली आप अमारा स्वामी थवाथी अमो आजे सनाथ थया, केमके सूर्योदयथी कमलोनी संपदा वृद्धि पामे ठे. वली सूर्यसमान कोइ तेजस्वी नथी, पवन समान कोइ गतिवालो नथी, अने मेरूसमान कोइ पर्वत नथी, तेम आप समान कोइ पराक्रमी नथी. वली हे स्वामी ! प्रमादनां वशथी में आपनी तुरत सेवा करी नहीं, ते आप क्षमा करशो, केमके संत पुरुषो नमनारप्रते प्रीतिवाला होय ठे. वली हवेथी हे नाथ ! हुं आपनां चरणकमलप्रते अमरसमान हुं, तथा जिननी आशिपनी पेठे आपनी आझा हुं मस्तकपर चडावीश. वली हे स्वामी ! आपनी आझाथी हुं चक्तिवालो थइने, पूर्वदिशानां आ मागध ती-

ર્થમાં જયસ્તંત્રની પેઠે રહીશ. વલી હે સ્વામી ! આ અમો, આ રાજ્ય, આણો, લક્ષ્મી વિગેરે આપનાંજ છે, માટે આપની ઇઠા પ્રમાણે સેવકને આજ્ઞા, ફરમાવો ? એટલું કહીને તેણે ચક્રીને હાર, મુકુટ, કુંડલ, માગધ તીર્થનું પાણી, અને તે વાળ આપ્યાં. વલી તેણે પૂર્વે મેલવેલાં રત્નો, મોતી, મણી, અને બીજી પણ દીવ્ય વસ્તુઝં આપી. પઠી જરતે પણ તેને ઇનામ આપીને, તથા પોતાનાં સેવકોમાં ગણીને રજા આપી. પઠી તેજ માર્ગે રથ પાઠો વાલીને, જરત રાજા, ઇંદ્ર જેમ દેવલોકમાં, તેમ પાઠા પોતાનાં સૈન્યમાં આવ્યા; તથા ત્યાં રથથી ઉતરીને, અને વિધિપૂર્વક સ્નાન કરીને, પરિવાર સહિત તેમણે અઠમનું પારણું કર્યું. પઠી ત્યાં માગધેશને જાણે સામી જોડજ આપતા હોય નહીં તેમ, તેમણે અઠાઈ મહોત્સવ કર્યો. પઠી તે ચક્રરત્ન તેજથી સૂર્યની પેઠે ચલકતું થકું આકાશમાં ચાલવા લાગ્યું. પઠી ઉન્નતોને નમાવતા, નમ્રોને સ્થાપન કરતા, પર્વતોને દલતા, દીનોનો ઉચ્ચાર કરતા, જોડો લેતા, તથા ચક્રની પાઠલ હમેશાં જોજનસુધિ પ્રયાણ કરતા, તે ચક્રી દીવ્ય શક્તિ પૂર્વક દક્ષિણ સમુદ્ર પ્રતે પહોંચ્યા. એલચી, લવિંગ, ચારોલી, કંકોલ, તથા સોપારીવાલા તે દક્ષિણસમુદ્રના કાંઠાપરનાં વનમાં તેણે લશ્કરનો પડાવ નાખ્યો. ત્યાં પણ અગાઉની પેઠે વાર્ધકીએ લશ્કરમાટે આવાસો તથા ઉત્તમ પોષધશાલા બનાવી. ત્યાં વરદામ દેવને મનમાં ધારીને, અર્થ સાધનાર, પૌષધ સહિત અઠમનો તપ ચક્રીએ કર્યો; તથા પઠી વલિનો વિધિ કરીને સુવર્ણનાં રથપર ચઢી, ધનુષ્ય લેઈને તે સમુદ્રને કાંઠે ગયો. ત્યાં રથથી નાજિસુધિનાં પાણીમાં જઈને, તેણે ધનુષ્ય खेंચી દીવ્ય વાળ ઢોડ્યું. પઠી સોનેરી અક્ષરોવાળું તે વાળ દિશાઝંનાં જાગને ઉજ્જ્વલ કરતું થકું, વાર જોજન જઈને તેની સજ્જામાં પહોંચ્યું. એવી રીતે અકસ્માત વાળનાં પડવાથી ચંડઘાતથી જેમ સર્પ, તેમ તે વરદામ ગુસ્સે થયો, તથા સમુદ્રની પેઠે ગાજવા લાગ્યો; અને મત્સર લાવીને પરિવાર સહિત હથીયારો એકઠાં કરવા લાગ્યો. પણ પઠી તે વાળનાં અક્ષરો જોઈને, તથા ચક્રીને આવેલો જાણીને, જોડો તથા તે વાળ લેઈને તે જરત પાસે ગયો; પઠી તેનાં વિનયથી જરત રાજા સંતોષ પામ્યા, કેમ કે, મોટાઝંનો ગુસ્સો પ્રણિપાતસુધિજ હોય છે. પઠી ત્યાં તેને પર્વતની પેઠે સ્થાપીને, ચક્રી, સિં-

હની પેઠે સંપૂર્ણ માનવાલા થયા થકા તેજ માર્ગે પાઠા વહ્યા; તથા સૈ-
 ન્યમાં આવીને અઠમનું પારણું કરી પૂર્વની પેઠેજ તેમણે ચક્રરત્નનો ત્યાં
 અઠાઠમહોત્સવ કર્યો. પઠી વાયુ જેમ ફોતરાંડને, તેમ શત્રુનાં સમૂહોને
 ડહાવતા, તથા સર્વજ્ઞની પેઠે સુરાસુરથી નમાતા, મેઘની પેઠે જગતને
 જીવિતદાન દેનારા, તે ચક્રી ચક્રની પાઠલ ચાલતા થકા અનુક્રમે પ-
 શ્ચિમ સમુદ્રને તીરે આવ્યા. ત્યાં પણ પૂર્વની પેઠેજ તપપૂર્વક રથમાં બેસી
 તેમણે વાણ ઢોળ્યું, અને તે પ્રજાસેશની સજ્ઞામાં પહોંચ્યું. ત્યાં વાણનાં અ-
 ક્ષરોથી ક્રોધને સમાવીને, ઝેટ સહિત ઝરત પાસે આવી, નમસ્કાર કરી
 કહેવા લાગ્યો કે, હે સ્વામી ! મને અનાથને આજે પુણ્યથીજ આપનું દ-
 ર્શન થયું છે, અને તેથી હવે આપના હુકમથી હું અહીં આપનો સામંત
 થઈને રહીશ. એમ કહીને તેણે તે વાણ મુકુટ, કડાં તથા કંદોરો ઝરતને
 આપ્યાં. પઠી તેના હાથમાં રહેલા સુવર્ણકુંડમાં રહેલું પાણી જોઈને રા-
 જાણે કહ્યું કે, હે પ્રજાસેશ ! આ જીવની પેઠે તેં સાંચવેલું શું છે ? ત્યારે
 પ્રજાસેશ કહેવા લાગ્યો કે, હે સ્વામી ! તેની કથા તમો સાંજલો ? આ
 સુરાષ્ટ્ર દેશમાં શત્રુંજય નામનું તીર્થ છે; તે તીર્થ અનંત મહિમાવાળું, અ-
 નંત પુણ્યોનું સ્થાનક, નાના પ્રકારનાં રત્ન, ઔષધિ, કુંડ અને રસકુંપિ-
 કાની રુદ્ધિવાળું, તથા દર્શનથી, શ્રવણથી, સ્પર્શનથી અને કીર્તનથી
 પણ પાપોને હરનારું છે, અને તે ક્ષણવારમાંજ પ્રાણીર્જને સ્વર્ગ અને મો-
 ક્ષનું સુખ આપે છે. વહી તીર્થરૂપ એવાં નગર, વગીચા, પર્વત, દેશ, ચૂમિ
 વિગેરેમાં શત્રુંજય સમાન ત્રણ લોકને પવિત્ર કરનારું તીર્થ નથી. વહી
 અન્ય તીર્થોમાં સંકડો યાત્રાર્જથી માણસોને જે પુણ્ય થાય છે, તે પુણ્ય આ
 શત્રુંજયપર એક યાત્રાર્થીજ થાય છે. તે તીર્થથી દક્ષિણ દિશામાં, પ્રજા-
 વિક જલથી ઝરેલી, અને જિનચૈત્યોથી મંડિત થયેલી શત્રુંજયી ના-
 મની નદી છે. વિશેષ પ્રકારે તીર્થોથી સંગત થયેલી આ પવિત્ર શત્રુંજયી
 નદી, ગંગા, સિંધુ આદિકનાં પાણીથી પણ અધિક ફલને દેનારી છે. પ-
 વિત્ર તીર્થની વેળી સમાન, તથા કમલોનાં સમૂહથી શોભતી આ શત્રું-
 જયી નદી સ્નાન કરનારાંડનાં સર્વ પાપોને જલનાં સ્પર્શથી નાશ કરે છે.
 વહી તે ગંગાની પેઠે અપૂર્વ પુણ્યને ઉત્પન્ન કરતી થકી, ઘણાં ડહોનાં પ્ર-
 જાવવાલી તથા આશ્ચર્ય કરાવનારી છે. વહી તેનાં શત્રુંજયી, જાહ્નવી, પું-

હરિકીર્ણી, પાપંકષા, તીર્થઞ્ઞમિ, હંસી વિગેરે નામો છે. કદંબ તથા પુંડ-
રિક ગિરિની વચ્ચે, આ નદીમાં મહા પ્રજાવિક કમલ નામનો હૃદ છે.
આ હૃદની માટીનો, તેનાંજ જલથી પિંડ કરીને આંખે બાંધવાથી અંધ-
પણું, પડલ વિગેરે રોગો નાશ પામે છે. વહી હે સ્વામી ! તેનું પાણી કાંતિ,
કીર્તિ અને (શુભ) ગતિને દેનારું છે, તથા શાકિની, ઞૂત, વેતાલ, વાયુ,
પિત્ત વિગેરેનાં દોષોને હરનારું છે. વહી તેથી થતા ઉપસર્ગોને તે પાણી
સ્પર્શમાત્રથીજ નાશ કરે છે; અને તે પાણીમાં જીવની ઉત્પત્તિ થતી નથી.
વહી હું તે પુંડરીક તીર્થપ્રતે હમેશાં નમસ્કાર કરવાને જઇ હું, અને અહીં
મારા ઘરમાં રહેલા જિનેશ્વર પ્રજુના સ્નાત્ર માટે તે હૃદમાંથી જલ લાવું
હું. વહી આ પાણી સઘલા શત્રુઝનાં નાશ માટે મેં રાખેલું છે, અને તે મને
બહુ પ્રીય છે, માટે તે આપને આપવામાટે હું લાવેલો હું; માટે તેને આપ
થલથી રાખજો, કેમ કે, તે આ દિગ્યાત્રામાં સર્વ દોષોને હરનારું છે. એવી
રીતનું તેનું વચન સાંજલીને સ્પૃહાવાલા થયા થકા ઝરત રાજા, તેણેજ વ-
નાવેલા વિમાનમાં બેસીને શત્રુંજય પર્વતે ગયા. ત્યાં શત્રુંજય નદીમાં
સ્નાન કરીને, તથા તે ઉત્તમ તીર્થનો સ્પર્શ કરીને, ફરીથી વેગવાલા
વિમાનથી પોતાનાં આવાસપ્રતે આવ્યા. પઠી તેમણે પ્રીતીથી તે પ્રજા-
સેશને, તે સ્થાનકમાં વૃદ્ધની પેઠે ફરીને સ્થાપ્યો. વહી તેજ વચ્ચે ગૃહી-
રત્ને, દીવ્ય રસવતીથી ઝરત મહારાજને અઠમનું પારણું કરાવ્યું. ત્યાં તે
પ્રજાસેશને નિમિત્તે અઠાઈ મહોત્સવ કરીને, સૂર્યની પાઠલ જેમ તેજ,
તેમ તે ચક્રની પાઠલ ચાલવા લાગ્યો. પઠી તે ચક્રીએ મહાસિંધુનાં દ-
ક્ષિણ કાંઠાપર જઈને, પૂર્વ સન્મુખ લશ્કરનો પઢાવ નાખ્યો. પઠી ચક્રીએ
ત્યાં તે સિંધુ દેવીનું મનમાં ધ્યાન ધરીને અઠમનો તપ કર્યો, અને તેથી
ચલાયમાન થતા પવનથી જેમ મોજાં તેમ તેણીનું આસન કંપવા લાગ્યું.
પઠી અવધિજ્ઞાનથી તેણીએ ચક્રીને આવેલા જાણીને, ઝેટો લેઈને તે તેને
પૂજવા માટે ગઈ. ત્યાં ચક્રીને આશિષ દેઈને, તથા જય જય શબ્દ કરીને
આકાશમાં રહી થકી કહેવા લાગી કે, હું આપની દાસી હું અને મારે
શું કરવું? તેનો આપ હુકમ ફરમાવો? એમ કહીને મહા તેજથી તિરસ્કાર
કરેલ છે અંધકારનો સમૂહ જેઝંઈ, એવા એક હજાર ને આઠ રતનાં ઘ-
ઢાઈ તેણીએ ચક્રીને આપ્યા. વહી તેણીએ તેમને મનોહર રતનાં સિંદાસન,

मुकुट, बाजुबंध, कडां, हार, अने कोमल वस्त्रो पण आप्यां. पढी चक्रीए पण ते सघलुं लेइने तेणीने विसर्जन करी, तथा अठमनुं पारणुं कर्युं. पढी त्यां पण तेणे सिंधुदेवीने निमित्ते अठाइमहोत्सव कर्यो; अने पढी ते चक्र-रत्ने देखाडेला मार्गप्रते जवा लाग्या. एवी रीते उत्तरपूर्व दिशातरफ जतां थकां अनुक्रमे ते चक्री वैताढ्य पर्वत प्रते पहुँच्या. त्यां तेणे पचीश जो-जन उंचो, तथा पचाश जोजननां विस्तारवालो रूपानो वैताढ्य पर्वत जोयो. ते पर्वत जिनेश्वर प्रभुनां चैत्योथी, मोटां वनोथी, विद्याधर अने देवोनां स्थानकोथी, तलावोथी तथा लाखो गामोथी शोजतो हतो. त्यां दक्षिण बाजुए सैन्यनो पडाव नांखी, तेनां स्वामीने मनमां धरी तेणे अ-ठमनो तप कर्यो. त्यारे वैताढ्याद्रिकुमारनुं आसन कंपवा लाग्युं, अने पढी तेणे अवधिज्ञानथी चक्रीने त्यां आवेला जाण्या. त्यारे ते चक्री पासे आ-वीने आकाशमां रही कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! आप जय पामो ? हुं आपनो किंकर हुं, माटे मने आझा आपो ? एम कहीने तेणे नक्तिथी चक्रीने मणि, रत्ननां आभूषणो, सिंहासनो तथा देवदूष्य वस्त्रो आप्यां, त्यारे ते सघलां लेइने तेणे तेने त्यां स्थाप्यो. पढी तेणे अठमनुं पारणुं करीने, ते देवने निमित्ते त्यां अठाइमहोत्सव कर्यो. पढी त्यांथी चक्रनी पठाडी चालता थका चक्री तमिस्रा गुफाप्रते पहुँच्या, अने त्यां सैन्यनो पडाव नांख्यो. त्यां कृतमालने मनमां धारीने तेणे अठमनो तप कर्यो, त्यारे तेनुं आसन कंपवा लाग्युं, अने तेथी तेणे त्यां चक्रीने आवेला जा-ण्या. पढी तेनी सेवा करवामाटे ते त्यां आव्यो, अने नमस्कार करीने क-हेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! हुं आ गुफानां द्वारप्रते तमारा द्वारपालनी पेठे रह्यो हुं. एम कहीने तेणे चक्रीने दीव्य आभूषणोनो समूह तथा स्त्रीने योग्य चौद अनोपम रत्नो, तेने योग्य पुष्पो, तथा दीव्य वस्त्रो आप्यां. पढी चक्रीए तेने त्यां स्थाप्या वाद ते पोताने स्थानके गयो, अने तेणे पण राजाउ सहित त्यां अठमनुं पारणुं कर्युं. पढी चक्रीए पोतानां सेनापतिने हुकम कर्यो के, हवे तमो सिंधुसागर, वैताढ्यनी सीमा, तथा सिंधुनां नि-ष्कटने साधो ? पढी सुपेणे पण अर्ध सैन्यसहित चर्मरत्नथी सिंधु नदी उत-रीने, लीलामात्रमांज वर्वर, जिल्ल, सिंद्दल, टंकण, यवन, कालमुख, म्हेठ, योनक विगेरेने जीत्या. पढी तेणे चक्री पासे आवीने तेने रत्नोनां समूहो, घोडा,

रथ तथा हाथी विगेरे सोंपी आप्यां. त्यां केटलाक दिवसो रहीने राजा-
ए सेनापतिने कळुं के, आ तमिस्रा गुफानां वन्ने द्वारो उघाडो ? पठी
तेमनी आझाथी सुषेण सैन्यसहित त्यां गयो; तथा त्यां तप करीने, अने
सुखथी स्नान करीने, तेणे श्वेत वस्त्रो पहैयां. पठी सोनानुं धूपधाणुं ले-
इने ते गुफापासे गयो, अने तेने देखतांज तेणे नमस्कार कस्यो. त्यां
अष्टाष्ट महोत्सव करीने, तथा चोखाथी अष्टमंगल चीतरीने, तेणे हा-
थमां दंडरत्न लीधुं. पठी सात आठ पगलां पाठां हठीने, तेणे वेगथी त्रण
वार ते दंडरत्नथी कपाटप्रते ताडना करी. ते दंडघातथी ते कमाडो तड-
तड अवाज करता थकां उघडी गयां. पठी सेनापति ए विनंति करवाथी
चक्री हस्तीरत्नपर चडीने ते गुफासमीप आव्या. पठी तेणे विचार्युं के,
अहीं घात, आर्ति, अंधकार, जूत आदिकनां उपसर्गों आपणने थशे,
एम विचारि तेणे चार अंगुलनुं मणिरत्न साथे लीधुं. पठी तेणे ते हा-
थीनां कुंजस्थलपर राख्युं; अने पठी ते चतुरंगी सेनासहित चक्री पा-
ठल चालता थका गुफामां दाखल थया. त्यां तेणे आठ सोनैयानां प्र-
माणवालुं, आठ कर्णिकावालुं, तथा वार योजन सुधि अंधकारनो नाश
करनाखूं काकिणीरत्न पण साथे लीधुं. यक्षोनां समूहथी आश्रित थएलां
ते काकिणी रत्नथी, योजन योजनप्रते, ते गुफानी वन्ने वाजुजमां मांडलां
करता थका ते चक्री जवा लाग्या. एवी रीते तेना उद्योतथी जता थका
चक्री आझालेख सरखी निम्नगा अने उन्निम्नगा नामनी गंजीर नदी-
प्रते पहुँच्या, तेजमांथी एक नदीमां तुंवडानी पेठे पठरनी शिला पण
तरती हती, अने बीजीमां शीलानी पेठे तुंवडुं पण बुडी जतुं हतुं. ते
नदीउपर वार्धकीए करेला पुलपरथी ते उतर्या, अने एवी रीते ते गु-
फानां उत्तरद्वार प्रते पहुँच्या. पेहेला द्वारनां उघाडवानां जयथीज होय
नहीं जेम, तेम ते उत्तरनां द्वारो पण पोतानी मेलेज उघडी गयां, अने
तेथी चक्री ते द्वारे वहार निकल्या. एवी रीते पचाश योजननां विस्ता-
रवाली ते गुफाने उलंगीने चक्री उत्तर चरतार्धने जीतवामाटे चाल्या.
ते वखते त्यां वसता म्हेठोनां उत्पातो थवा लाग्या. ते म्हेठोनां काल-
वक्त्र, कालदंष्ट्र, कराळ, कालदारूण, वडवामुख, सिद्धमुख विगेरे उपरीउं
हता. तेने दरेकनी पासे पांच करोड घोडा, दश करोड रथो, एक करोड

हाथीउं अने पचास करोड पायदल हतुं, अने तेउं एवा बलवान हता के, रणसंग्राममां देवो पण तेउंनां पराक्रमने सहन करी शकता न होता. मदोन्मत्त थएला ते म्हेठो पोतानां सैन्यो एकठां करीने चक्रीप्रते पोकार करवा लाग्या. वली तेउं क्रोधांध अइने जगतने त्रुणसमान गणता थका वस्तर अने हथीयारबंध अइने आमतेम दोडवा लाग्या. तेउं प्रलयकालनां वरसादनी पेठे बाणोनी श्रेणीउंने वरसावता थका चक्रीनां अग्रसैन्यनी साथे लडवा लाग्या. तेउं उठलता थका, गर्जना करता थका, तथा जुजपीडन करता थका रणांगणमां प्रगट रीते नटनी पेठे शोजवा लाग्या. वली क्रोधथी जयंकर आंखोवाला थया थका साक्षात कृत्रिय संबंधि तेजतुल्य शोजवा लाग्या. ते वखते घोडाउंना हेषारवोथी, हाथीउंनी गर्जनाउंथी; रथोनां चित्कारोथी तथा सुजटोनां सिंहनादोथी जगत जयथी क्षोत्र पामवा लाग्युं. ते वखते योधाउं पोतपोताना जयमां उत्सुक थया थका पर्वतोनां शिखरोथी वृक्षोथी तथा लोखंडनां हथीयारोथी लडवा लाग्या. केटलाको जयंकर दंडोथी, तो केटलाको मुझरोथी तो केटलाको वाणोथी, फरसीथी, तथा खड्गोथी शत्रुउंनी साथे लडवा लाग्या. ते वखते प्रचंड वायुथी जेम वन, तथा दुर्जनथी जेम सज्जन, तेम ते क्रूर म्हेठोथी चक्रीनां सैन्यने उपद्रव थयो. वली त्यारे ते म्हेठोनां शस्त्रोथी चक्रीनो परिवार नाशवा, त्रष्ट थवा, पडवा, मुर्छा खावा, तथा जोवा लाग्यो. ते वखते पोतानां हाथीउंने नाशता, रथोने जांगता, तथा घोडाउंने त्रास पामता जोइने सेनापतिने कोप चड्यो. पढी ते सुषेण सेनापति ज्यारे रणसंग्राम करवा लाग्यो, त्यारे म्हेठनां लश्करीउं त्रास पामवा लाग्या, तथा दिशाउंने जोवाने पण समर्थ थया नहीं. पढी तेउं कागडाउंनी पेठे एकठा अइने, पीडीतो जेम माताप्रते तेम विचारमाटे सिंधु नदी प्रते गया. त्यां वस्त्रो तजीने, वेलुपर रहीने, तपस्याथी पोतानां मेघमात्ती आदिक देवोने प्रसन्न करवा लाग्या. ते वखते तेउंनां आसन कंपवाथी, तेउं पोतानां चक्र म्हेठो पासे आवीने आकाशमां रही कहेवा लाग्या के, तमोए अमोने शामाटे आराध्या ठे ? त्यारे तेउं कहेवा लाग्या के, आ अमारा देशने अगाउ कोइए पण पराजव कयों नथी, अने आ कोइ नवीन राजा आजे पराजव करवा आवेल ठे, अने तेणे

अमोने जग्न कर्या. ते सांजलीने ते आयही म्हेढोने ते मेघकुमारो कहेवा लाग्या के, आ श्री युगादिदेवनां महा पराक्रमी पुत्र ठे; वली ते जर-
 तेश्वर नामनां आ जरतखंडनां पेहेला चक्री ठे, तथा ते मंत्र, यंत्र, विष,
 शस्त्र, अग्नि तथा विद्यादिकथी पण जीती शकाय तेम नथी. तो पण त-
 मारा उपरोधथी अमो तेने उपसर्ग करीशुं, एम कही तेउ अंतर्ध्यान
 थया. पढी आकाशमां श्याम रंगनां मेघो फेलावा लाग्या, तथा जयं-
 कर गर्जना अने वीजलीनां कडाकाउं थवा लाग्या. पढी तेउ अंधका-
 रनां परमाणुनी पेठे मूसलधाराथी समस्त पृथ्वीने व्याप्त करवा लाग्या.
 ते वखते वृक्षोनां मूलोने खोदी नाखता, तथा पर्वतनां शिखरोने पाडता
 थका मेघो जलना प्रवाहोथी खाडादिकोने पूरवा लाग्या. पढी, दुष्ट रा-
 जाप्रते जेम अन्यायो, रात्रिप्रते अंधकारो, तथा कलिकालमां जेम चोरो,
 तेम मेघनां समूहो पृथ्वीमां व्यापवा लाग्या. ते वखते चक्रीए करस्प-
 र्शथी चर्मरत्न विस्तार्युं, अने जिनेश्वरे जेम जुवनने, तेम तेणे तेमां ते
 सैन्यने उधर्युं. वली तेनी पेठेज तेमणे ठत्र रत्नने विस्तार्युं, अने ते पा-
 रानां विंडुर्जनी पेठे चर्मरत्ननी साथे मली गयुं. पढी समुद्रमां जेम वा-
 हाण, तेम ते चर्मरत्न पाणीमां तरवा लाग्युं, अने ठत्ररत्न उपर पडता मे-
 घने रोकवा लाग्युं. एवी रीते नूतनसृष्टि सरखा ते लश्करनुं चक्रीए पि-
 तानी पेठे रक्षाण कर्युं, अने त्यारथी ब्रह्मांडनी कटपना थइ. वली त्यां
 काकिणी, मणि अने, चक्ररत्नथी अंधकारनो समूह नाश होते ठते, त-
 त्काल उत्पन्न थएला धान्योथी ते सैन्य सुखे रहेवा लाग्युं. एवी रीते ते
 मेघकुमारोए कटपांतकालनी पेठे सात रात्रि दिवसो सुधि पाणी वर-
 साव्युं. “आ कोण पापीउं उद्देग करवा लाग्या ठे ?” एवी रीतनां ज-
 रतनां जावने जाणीने, तेनां सोल हजार अंगरक्षक यक्षो कोप पामीने,
 तथा तुणीरो (जाथां) वांधीने मेघकुमारोने कहेवा लाग्या के, अरे रां-
 कडाउं ! तमो आ चक्रीने क्रोध चडाववाने उद्यमवंत थएला कोण ठे ?
 वली तमो मूर्खो आ जरतेश्वर चक्रीने जाणता नथी !! माटे हवे तमो
 तुरत आवीने आ चक्रीने पगे पडो ? अने तमो शरणे आव्याथी ते त-
 मारो अपराध क्षमा करशे. अने जो तमो नेम नहीं करशो, तो नेनां
 चाकर एवा अमो तमोने हठथी मारशुं; ते सांजलीने मेघकुमारोए आ-

काशमांथी वादलांजनों समूह खेंची लीधो. पढी ते मेघकुमारो यक्षोनी साथे चक्रीपासे आवीने नमस्कार करवा लाग्या, तथा पोतानां अपराधोनुं प्रायश्चित्त करवा लाग्या. पढी चक्रीए पण तेमनुं सन्मान करीने, तेउने ठोडी मेढ्या, त्यारे तेउं म्हेढोपासे आवी कहेवा लाग्या के, आ चक्री अमारार्थी पण जीताय तेम नथी, माटे तमो तुरत तेमने जइ नमस्कार करो ? एवी रीते शरणाञ्जित मेघकुमारोए तेमने तेम कह्यार्थी, ते म्हेढो मुखमां तरणां लेइने लोटता थका चक्रीने नमवा लाग्या. तथा पढी तेउंए रत्नोनां समूहो, घोडा, हाथीउं, अने मेरु सरखा सोनानां ढगला चक्रीनां चरणपासे मेढ्या; तथा बहु नक्ति पूर्वक तेउं मिष्टवचनो बोलवा लाग्या. पढी चक्रीए पण तेमने रजा आप्यार्थी तेउं पोताने स्थानके गया. एवी रीते सन्मानित करेला पण म्हेढोए, मनमां मत्सर लावीने, क्रुद्ध मंत्रोर्थी चक्रीनां सैन्यमां अनेक रोगो फेलाव्या. ते वखते सुबुद्धि मंत्री नमस्कार करीने, तथा मुकुटपर बन्ने हाथो जोडीने चक्रीने कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! आपणा सैन्यमां हाथी, घोडा अने माणसोने अद्भूत रोगनी पीडा थइ ठे, अने ते दीव्य शक्ति तथा औषधोर्थी पण मटती नथी, माटे ते कोइ दुष्मने अजिचारादिकर्थी उत्पन्न करेली लागे ठे. एवी रीते ते मंत्री जेटलामां चक्री साथे वात करे ठे. तेटलामां आकाशतलने उद्योतवाहुं करता थका महा तेजस्वी बे विद्याधरो त्यां आकाशमांथी उत्तर्या. ते वखते आदरर्थी उंचां मुखोवाला सैन्यनां लोकोर्थी जोवाता ते विद्याधरो चक्रीने नमीने तेमनी पासे बेठा. त्यारे चक्रीए पण उत्तम आकृतिवाला, तथा महा तेजस्वी एवा तेउं बन्नेने जोइने बहुमान पूर्वक पुव्युं के, तमो कोण ठो ? त्यारे चक्रीनी मूर्ति अने वाणीर्थी खुशी थएला ते विद्याधरो पण प्रसन्न मुखवाला थया थका, नमीने चक्रीने कहेवा लाग्या के, हे स्वामि ! अमो बन्ने वायुसरखी गतिवाला विद्याधरो ठीयें, तथा आजे आपनां तातने वांदवाने गया हता. त्यां ते युगादीश प्रजुनां मुखर्थी शत्रुंजयनी कथा सांजलीने, अमो बन्नेए त्यां जइ, ते उत्तम तीर्थने स्पर्श कस्यो. त्यां आनंदपूर्वक अष्टाश्महोत्सव करीने, वृषजेश प्रजुनां पुत्र आपने अमो जोवाने अहीं आव्या ठीचे. वली स्वामिनां पुत्रप्रते पण स्वामिनी पेटेज वर्तवुं, एवो क्रम होवार्थी आप पण अमोने

युगादीश प्रभुनी पेठेज सेववालायक ठो. वली हे स्वामि ! आपनुं आ सैन्य मंद तेजवालुं केम जणाय ठे ? केमके, सूर्य अने पाणी ठतां कमलोनों संकोच केम संजवे ? त्यारे चक्रीये कहुं के, मंत्र अने औषधिउथी पण असाध्य रोग अकस्मात आ सैन्यमां फाटी निकळ्यो ठे, तेथी प्राणीउने म्ळानि थएली ठे. ते सांजली ते विद्याधरो चक्रीशने कहेवा लाग्या के, हे राजन् ! शत्रुंजय पर्वतपर शाश्वतुं रायणनुं वृद्ध ठे. तेनो प्रजाव शा- किनी, झूत, वेताल, तथा दुष्ट देवादिकनां दोषने हरनारो ठे, एम अ- मोए बहु वखत युगादीश प्रभुनां मुखथी सांजळ्युं ठे. अने ते वृद्धनी ढाल, माटी, शाखा, पत्र आदिक अमारी पासे ठे, तेनुं पाणी करी, ते सेववाथी तमारुं सैन्य जळे निरोगी थाय. पठी चक्रीए तेम करवानी आझा आपवाथी तेउंए सैन्यने निरोगी कर्युं; पठी चक्रीए तेमने स- न्मान आप्यावाद तेउं पण पोताने स्थानके गया. पठी पोतानां सैन्यने निरोगी जोशने हर्षित चित्तवाला थइ, चक्री पोतानुं मस्तक धुणाववा लाग्या. पठी ते हर्षनेज जाणे बहार कहाडता होय नहीं, तेम ते कहे- वा लाग्या के, अहो ! आ उत्तम तीर्थनो महिमा तो वचनातीत ठे; वली हुं एम मानुं हुं के, आ शिवाय कोइ उत्तम तीर्थ त्रणे जगतमां पण नथी, वली तेनां चिंतनमात्रथी पण वन्ने लोकनुं सुख मळे ठे. वली अगाड पण में आ तीर्थनो अतिशय महिमा प्रजास देवनां मुखथी सां- जळ्यो हतो; वली आ दिग्जय कर्या वाद संघ सहित ज्यारे हुं आ ती- र्थनी यात्रा करीश, त्यारेज आ मनुष्य जन्मने हुं सफल मानीश. एवी रीतनी अमृत सरखी वाणी बोलता ते चक्री, सर्व सजासदोने परम प्री- तिनां हेतुरूप थया. पठी चक्रीए फरीने क्रोधयुक्त थइने म्ळेछो प्रते चक्र मेळ्युं; त्यारे तेनां अधिष्टायक देवो तेउंने तुरत बांधीने लाव्या. त्यारे चक्रीए तेमने दीन मुखवाला, तथा दीन वाक्योवाला जोशने, शिक्षा माटे तेउंनां हाथी रत्नादिक लेइने, तेउंने जता मेळ्या. पठी सु- पेण पण गिरि अने सागरनी मर्यादावाला सिंधुनां उत्तर निष्कटने च- क्रीनी आझाथी जीतीने त्यां आव्यो. त्यां विविध प्रकारनां जोगोने जोगवता थका चक्री घणो काल रह्या; पठी एक दहाडो चक्ररत्न आयुध- शालामांथी निकळीने वहारचाळ्युं. पठी ते मार्गे अनुक्रमे चालता थका

चक्री कुद्रहिमाद्रिनां दक्षिण प्रदेश प्रते आव्या. त्यां सैन्यनो पडाव नाखीने, अष्ठम तप करीने, रथमां चडी चक्री तुरत कुद्रहिमाद्रिपर गया. त्यां रथनां शीर्षपर त्रणवार ताडन करीने, पोतानां नामनुं बाण तेनां अधिष्टायक देवप्रते तेणे मेढ्युं. त्यारे ते बाण बहोतेर जोजन वेग- श्री आकाशमार्गे जडने पड्युं, अने तेथी हिमवंत् कुमारने गुस्सो चढ्यो, पण तेपरनां अक्षरो वांचवाथी तेनो गुस्सो उतरी गयो, तथा हाथमां जेट लेडने ते चक्री पासे आवी नमस्कार करवा लाग्यो. एवी रीते चक्री- नुं आराधन करीने, तेमनी रजा लेड ते पोताने स्थानके गयो, अने चक्री पण पोतानी सेनाप्रते आव्या. पढी रुषन्नकूट पर्वत प्रते जडने तेणे त्रणवार रथपर ताडना करी, तथा काकीणी रत्नथी त्यां लख्युं के, “आ अवसर्पिणीमां त्रीजा आराने ठेडे, श्री युगादीश प्रभुनो पुत्र, तथा लक्ष्मीथी इंद्र सरखो, हुं जरत नामे चक्रवर्ती थयो हुं.” पढी त्यांथी ते चक्री लश्कर सहित तेज मार्गे जता थका जरतार्ध प्रते रहे- ला वैताढ्य पर्वत पासे गया. हवे पेहेलां ज्यारे आदिदेव प्रभु राज्य करता हता, त्यारे कठ महाकठनां नमि अने विनमि नामनां पुत्रोने प्रभुए कंडंक कार्य माटे क्यांक मोकळ्या हता; अने ज्यारे तेज ते कार्य करीने पाठा आव्या, त्यारे तो तेमणे प्रभुने संयमसहित जोया. एवी रीते निर्मम प्रभुने नहीं जाणीने “हे तात ! हे तात !” एम कहेता थका पुत्रनी पेठे तेज प्रभु पासे राज्य याचवा लाग्या. पढी तेज “जर- तने तो सेवशुं नहीं,” एम प्रतिज्ञा करीने, तलवार लेड प्रभुनी सेवा करवा लाग्या. एक दहाडो पातालेंद्र प्रभुने वांदवा आव्यो, त्यारे तेणे तेमने प्रभुनी अत्यंत नक्ति करता जोया; अने तेथी तेणे तेमने हर्षथी सोल हजार विद्याज, तथा वैताढ्यनी दक्षिण अने उत्तर श्रेणिनुं राज्य आप्युं. त्यां ते नमि अने विनमि सूर्य चंद्रनी पेठे आनंद पूर्वक राज्य करता हता. हवे जरत चक्री पण रथपर वेसी त्यां आव्या, अने पोतानां नामनुं बाण तेणे तेजप्रते फेंक्युं. ते बाणने जोड तेज वने परस्पर विचारवा लाग्या के, जंवूझीपनां जरत क्षेत्रमां आ जरत प्रथम चक्री थया ठे. अने ते पोतानां जुजावलथी गर्वित थडने आपणीपा- सेथी पण दंडनी याचना करे ठे; पण तेनी पासे कंड विद्यामंत्र नथी; एम

विचारि क्रोधथी दालचोल थइ तेउं लडवाने तैयार थया. हवे तेउंनी आ-
 झाथी वीजा विद्याधरो पण महा सैन्योथी वींटाया थका त्यां आव्या. के-
 टलाको तो पोतानां विमानोथी आकाशने सेंकडो सूर्यवालुं करता थका,
 तथा केटलाको रथोथी आकाशने गरुडमय करता थका, केटलाको मद-
 ऊरता हाथीउंथी आकाशने जंगम पर्वतमय करता थका, केटलाको घणा
 पालाउंथी आकाशने बाणमय करता थका, अने केटलाको गर्जना कर-
 ता डुंडुजिनां अवाजोथी पर्वतोने पण गजावता थका, तथा हाथमां ह-
 थियारो लेइने त्यां आव्या. हवे दिवसे पण विमानोथी आकाशने ज्यो-
 तिष्वक्रवालुं करता थका ते विद्याधरो रणसंग्राम करवा लाग्या. हवे चक्री-
 नुं सैन्य पण कोइ वखते यक्षोयें रचेलां विमानोथी, तो कोइ वखते रथ,
 हाथी अने घोडाउंथी. पण ते विद्याधरोनी साथे लडवा लाग्युं. ते वखते वि-
 मानो विमानोनी साथे, घोडा घोडाउंनी साथे, हाथी हाथीउंनी साथे, पाला
 पालाउंनी साथे तथा रथो रथोनी साथे, धनुषधारीउं धनुषधारीउंनी साथे,
 तथा तलवारवालाउं तलवारवालाउंनी साथे, एम वने सैन्यो लडवा लाग्यां.
 हवे अहीं विद्याधरोए पोतानी विद्याउंथी जेजे लश्करमां वनाव्युं, ते ते सघलुं
 चक्रीनां अंगरक्षक यक्षोए दूर कर्युं. एवी रीते बार वर्षोसुधि लड्यावाद
 चक्रीए तेउंने जीत्या, त्यारे तेउं हाथ जोडीने, तथा नमस्कार करीने ज-
 रत महाराजने कहेवा लाग्या केहे स्वामि ! मेरुउपरांत वीजो पर्वत कयो ठे ?
 वायु उपरांत कोण वेगवालो ठे ? वज्रसमान शुं तीक्ष्ण ठे ? तेम तमाराथी
 वीजो कोण शूरो ठे ? वली हे स्वामी ! आजे तमोने जोवाथी तो अ-
 मोए साक्षात प्रभुनेज जोया ठे, माटे श्री युगादिदेवनी पेठेज तेनां
 पुत्र एवा तमोने अमो सेवशुं. वली आपनी आज्ञाथी अमो आ वैता-
 ल्यपर दुर्गपालोनी पेठे रहीशुं. एम कही विनयना आधारभूत एवा
 विनमि राजाए सर्व अंगे आवेला तारुण्यथी मनोहर अंगवाली, तथा
 नेत्र, मुख, हाथ, हृदय अने पगरूपी कमलोए करीने कामदेव रूपी
 राजाने क्रीडा करवाने तलाव सरखी, तथा चलकती कांतिरूपी
 अमृतनां समूहथी जरेली, सर्व रोगोने शांत करनारी, अने इष्टा प्र-
 माणे दीव्य जलनी पेठे शीतोष्णनां स्पर्शवाली. सर्व शुचलक्षणोथी सं-
 पूर्ण, तथा सर्व अवयवोथी सुंदर, एवी पोतानी सुजडा नामनी कन्या

चक्रीने आपी. पढी चक्रीए तेमने रजा आपवाथी, तेजए पोतानां पुत्रोने राज्य सोंपी संसारथी विरक्त थइ, श्री ऋषभदेव प्रभुनी पासे व्रत लीधुं. पढी चक्री चक्रनी पाठल चालता थका गंगाने किनारे पहुँच्या, अने त्यां तेमणे नहीं अति दूर, तेम नहीं अति नजदीक लइकरनो पडाव नाख्यो. त्यां पण सुषेण सेनापति चक्रीनी आझाथी सिंधुनी पेठे गंगा नदी उतरिने; तथा उत्तर निष्कुट साधीने पाठो आव्यो. त्यां अठम तपथी सिद्ध थएली गंगा देवीए चक्रीने वे सुवर्णनां सिंहासनो, एक हजार ने आठ रत्नोनां कुंजो, हार, बाजुबंध, मुकुट, रत्नशय्या, दीव्य वस्त्रो तथा दीव्य पुष्पो आप्यां. पढी लावण्यनां मनोहर सुंदरपणाथी चाकर-रूप करेल ठे कामदेवने जेणे, एवा ते चक्रीने जोइने, तेनी साथे विलास करवानी इठाथी ते मनमां चिंतववा लागी के, शुं आ इंद्र ठे ? के चंद्र ठे ? के कुबेर ठे ? के सूर्य ठे ? अथवा देवोनुं ते आवुं रूप क्यांथी होय ? आ तो जगतनां स्वामी श्री युगादिप्रभुनां पुत्र जरत ठे, केम के, रत्नाकर विनां आवुं रत्न बीजी जगोए कंडं उत्पन्न थतुं नथी. एवी रीते कामदेवनां वाणथी व्यग्र थइने ते कटाक्षो मारवा लागी, तथा जरतनी प्रार्थना करवा लागी, तेथी जरते तेणीने रतिवेश्ममां दाखल करी. पढी त्यां तेणीनी साथे विविध प्रकारनां जोगो जोगवतां थकां चक्रीए एक दिवसनी पेठे एक हजार वर्षों निर्गमन कर्या. हवे एक दहाडो इंद्र जे-म देवो सहित सुधर्मा सज्जाने, तेम जरत राजा राजाउं सहित पोतानी सज्जाने शोचावता हता. एटलामां मूर्तिवंत चंद्रसूर्य सरखा सौम्य कां-तिवाला वे चारणमुनिउं आकाशमांथी उतर्या. ते वखते जरत चक्रीए संचरम सहित उठीने जक्ति पूर्वक साक्षात विवेक अने विनय सरखा ते मुनिउंने नमस्कार कयों. पढी तेमने सिंहासनपर वेसाडीने, चक्री हाथ जोडीने तेनी सन्मुख वेठा. पढी श्री युगादीश प्रभुना पुत्रने ते ज-वमां मोक्षगामी जाणीने ते मुनि गंजीर वाणीथी तेने कहेवा लाग्या के, मैत्रीचतुष्क, अष्टांग योगनो अज्यास, उपसर्गोनुं सहनपणुं, आर्जवता, कषाय, विषय अने आरंजोनो परिहार, अप्रमादीपणुं, प्रसन्नपणुं, कोम-लता, तथा समता एटला मोक्षनां मार्गो ठे. पढी ते देशनाने अंते रा-

जाए मुनिने नमस्कार करी पूछुं के, परोपकारमां रक्त एवा आप अहीं क्यांथी आवो ठो ? वली मने एम जणाय ठे के, रागद्वेषथी मुक्त थएला तथा पोतानां शरीरमां पण ममता विनाना एवा तमो केवल मने पवित्र करवा माटेज अहीं पधारेला लागो ठो. त्यारे तेउमांथी एक मुनिए राजाने कह्युं के, हे राजन् ! अमो श्री युगादि प्रभुने वांदवा माटे गया हता. त्यां तेमनां मुखथी श्री पुंडरिक गिरिनुं उज्ज्वल माहात्म्य सांजलीने तेनो स्पर्श करवा माटे अमो आकाशमार्गे जवा लाग्या. त्यां देवो सहित ईशानेंद्रे अमोने जोइ आनंदित मनवाला थइने मस्तक धुणावी कह्युं के, हे जगवन् ! आ पर्वतनुं आश्चर्यकारक माहात्म्य तमो जुउ ? आ हुं नरकगामी हतो, त्यांथी हुं आ इंद्र थयो हुं. हुं माहा-विदेह क्षेत्रनां पशुग्राममां सुशर्मा नामे ब्राह्मण हतो, ते दुःख अने दारिद्र्यनो तो एक मुख्य स्थानकरूप हतो. एक दहाडो ते आखा गाममां जिह्वा माटे जम्यो, पण त्यां तेने कंइ पण नहीं मलवाथी, ते केवल खाली हाथे पाठो पोताने घेर आव्यो. एवी रीते खाली हाथे तेने आवेलो जोइ, तेनी स्त्री क्रोधथी हाथमां सांवेळुं लेइ तेने मारवा दोडी. सुशर्मा दरिद्रताथी पेहेलेथीज पीडित थयो हतो, अने स्त्रीना आ आक्रोशथी तो ते वधारे क्रोधातुर थयो. पठी तेणे स्त्रीने वारी तो पण ते क्रोधथी शांत थइ नहीं, त्यारे तेणे तेणीने जोरथी पाणो मार्यो. ते पाणो मर्मस्थानमां लागवाथी ते मुर्छित थइने पडी, अने तुरत मृत्यु पामी. ते जोइ तेनो पुत्र क्रोधायमान थइ कहेवा लाग्यो के, अरे कुलचंडाल ! आ तें शुं अकार्य क्युं ? ते वचनथी क्रोधायमान थइ ते ब्राह्मणे, पूर्वनां तापथी तप्त थइने, तेने तथा रडती एवी पुत्रीने पण मारी नांखी. पठी जयज्जीत थएलो तथा क्षोत्र पामेल ठे सघली इंद्रिज जेनी एवो थयो थको, ते जवा लाग्यो, एटलामां कोइ गाय साथे अथडावाथी तेणे तेणीने पण मारी नांखी. पठी तेने पकडवा माटे कोटवालो तेनी पाठल दोड्या, त्यारे जयज्जांत थइ, अंध तुदय थयो थको ते पोतानां पापथी नरक सरखा कुवामां पड्यो. धिक्कार ठे क्रोधने ! ! ! के जेने वश थइ मूढ लोको कृत्याकृत्यनो विचार करता नथी, अने नरकना खाडामां पडे ठे. ! ! ! हवे ते कुवामां पडतां थकां ते ब्राह्मणनां टुकडे टुकडा थइ

गया, अने ते पीडाथी ते मृत्यु पामी जयंकर दुःखदायक सातमी नरके गयो. त्यां बंधन, वेदन, ताप, ताडन, आदिक महादुःखो जोगवीने, मृत्यु पामी ते सिंह थयो. त्यां घणां निरपराधी जंतुजने हणीने ते फरीने पाठो चोथी नरकमां गयो. त्यांथी चवी चांडालकुलमां क्रूर कार्य करनारो थयो, अने फरीने पाठो ते सातमी नरके गयो. त्यां बहु कष्ट सहन करीने ते दृष्टिविष सर्प थयो, त्यां एक दहाडो तेणे पोतानां बिलपासे केटलाक व्रतधारी मुनिजने जोया. त्यारे क्रोधथी फुंफाडा मारतो थको, तेजने डंखवानी इच्छाथी ते दोडवा लाग्यो; पठी तेजने जोशने ते चिंतववा लाग्यो के, आ तो मूर्तिथी शांत, तथा व्याधिरहित देखाय ठे, एम विचारि ते धीरे धीरे चालवा लाग्यो. त्यां तेणे ते मुनिजने विद्याधरोप्रते उत्तम धर्मनो उपदेश देता, तथा शत्रुंजयनुं माहात्म्य कहेता दीठा, अने ते माहात्म्य तेणे पोते पण सांजळ्युं. ते शत्रुंजयमाहात्म्य सांजळ्याथी, तथा कर्मानां लघुपणाथी तेने जातिस्मरण ज्ञान उत्पन्न थयुं. अने तेथी ते पोतानां पूर्वजवोने याद करवा लाग्यो. पठी ते बिलमांथी निकलीने, पोतानी संपदानां निदानभूत मुनिनां चरणोने कुंडालारूप थडने नमतो हवो. पठी तेनां जावने जाणीने मुनिए तेने अनशन कराव्युं, तथा विद्याधरनी साथे तेने पुंडरिक गिरिप्रते पहुँचडाव्यो. त्यांथी ते काल करीने आ हुं इंद्ररूपे थयेलो हुं. माटे हे मुनिज ! हुं एम मानुं हुं के, पृथ्वीपरनां सघलां तीर्थोमां तेना सरखुं वीजुं कोइ पापोने हरनारुं तथा उत्तम तीर्थ नथी. पठी ते महाक्रुद्धिवान इंद्र ते वात जरताधीशने निवेदन करीने, चंदन अने कपूरनां कांष्टोथी ते सर्पना पुजवनी सत्क्रिया करी. त्यां दाहभूमिपर रत्नोनुं सिंहासन करीने, तथा ते महातीर्थने नमस्कार करीने इंद्र पोतानुं राज्य पाववा लाग्यो. एवी रीतनुं चरित्र सांजळीने हे चक्री ! अमो समाधिथी वारंवार ते तीर्थनो स्पर्श करीएठीए. हवे ते तीर्थप्रते जतां अमोए आ तमारुं सैन्य जोयुं. अने तमो अमारा गुरुनां पुत्र ठो, तेथी आदरपूर्वक अमोए तमारुं आज्ञे दर्शन करुं. हवे आप अमोने रजा आपो? केम के अमारे तीर्थप्रते जवुं ठे: वली अमोए आपनो अति उत्तम विवेक अने विनय जोयेलो ठे. पठी चक्रीए नमस्कार कर्या वाद तेज त्यांथी चालता थया; अने चक्री

पण ते वात सांजली मनोरथ करवा लाग्या के, ते दिवस, ते क्षण अने ते रात्रि क्यारे आवशे !! के जे वखते हुं संघसहित श्रीशत्रुंजय तीर्थनी यात्रा करीश. हवे चक्री गंगाने समजावीने, तथा तेनी आझा लेइने प्रबल लश्कर सहित खंडप्रपात नामनी गुफासन्मुख चालवा लाग्या. त्यां जइ अष्टम तप करवाथी चलितासन थएलो नाट्यमाल देव जेटणां सहित चक्रीपासे आव्यो; तथा तेणे चक्रीने आचूषणप्रमुख आप्यां. पठी चक्रीए तेने बहुमान पूर्वक रजा आपवाथी ते पोताने स्थानके गयो. पठी त्यां चक्रीनी आझाथी सुषेण सेनापतिए तमिस्रानी पेठेज खंडप्रपातनां द्वारो पण क्षणवारमां उघाड्यां. पठी चक्रीए हाथीपर चडीने तथा तेनां जमणा कुंजस्थलपर मणिरत्न राखीने ते गुफामां प्रवेश कस्यो. त्यां सैन्यसहित चालतां ते चक्रीए पूर्वनी पेठेज काकिणी रत्नथी गोमुत्रिका आकारनां मंडलो लख्यां; तथा निम्नगा अने उन्निम्नगा नदी ते उतस्या; अने त्यां ते गुफानुं दक्षिण द्वार पण पोतानी मेलेज उघडी गयुं. पठी ते गुफानां द्वारमांथी निकलीने गंगानां पश्चिम कांठापर तेणे पडाव नांख्यो, तथा अष्टमनो तप कस्यो. ते अष्टमने अंते एक हजार यक्षो-थी अधिष्ठित थयेला प्रख्यात नवे निधानो तेनी समीप आव्यां. तेउंनां नामो नैसर्प, पांडुक, पिंगल, सर्वरत्नक, महापद्म, काल, महाकाल, माणवक अने शंवक हतां. तेउंनी उंचाइ आठ योजननी, पोहोलाइ नव योजननी, तथा लंबाइ वार योजननी हती. वली तेउंनांज नामवाला तथा एक पट्योपमनां आयुष्यवाला, तेउंनां नागकुमार नामनां अधिष्ठा-यको चक्रीने आवीने नमस्कार करवा लाग्या; अने कहेवा लाग्या के, अमो गंगानां मुखपर मागधतीर्थनां रहेनारा ठीए, तथा हे महाजाग ! तमारां जाग्योथी वश थइने अमो तमारी पासे आव्या ठीयें. वली हे चक्री ! तमारां जाग्यनी पेठे अमो कदी पण क्षय पामनारा नथी, माटे तमारी इष्टा प्रमाणे तमो अमोने दान तरिकें आपो ? अने जोगवो ? एवी रीते ते निधानो प्राप्त थवाथी चक्रीए अष्टाइ महोत्सव कस्यो; तथा कटपवृक्षथी पण अधिक दान ते पोतानी इष्टा मुजव देवा लाग्या. पठी चक्रीनी आ-झाथी सुषेण पण गंगानो दक्षिण निष्कुट साधीने पाठो त्यां आव्यो. हवे त्यां केटलोक वखत हर्षपूर्वक रत्ना वाद चक्ररत्न अयोध्याप्रते आ-

काशमार्गे जवा लाग्युं. एवी रीते ठ खंड पृथ्वीनां स्वामि, सुर असुर अने नरोथी विंटाएला, तथा अखंड आझावाला चक्री केटलेक दिवसे अयोध्या नजदीक पहुँच्या. चोरासी लाख हाथी, तेढाज घोडा अने तेढाज रथो, तथा ठन्नु क्रोड सुजटोनां परिवारवाला ते ज़रत चक्री, पेहेला प्रयाणनां दिवसथी मांडीने साठ हजार वर्षो गया बाद पोतानां नगरमां आव्या. त्यां विनीता नगरथी थोडे दूर तेमणे लश्करनो पडाव नांख्यो, तथा त्यांनी अधिष्टायक देवीप्रते तेमणे अष्टमनो तप कस्यो. पढी वादलांमांथी जेम सूर्य, तेम पौषधशालामांथी निकलीने चक्रीए सर्वसंपदानां कारणरूप अष्टमनुं पारणुं कस्युं. पढी अयोध्यामां लोकोए पगळे पगळे तोरणो बांध्यां, तथा केसर अने कुंकुमनां जलथी पृथ्वीपर ठंढकाव कस्यो. वली ज़रतनां चरित्रोथीज होय नहीं जेम, तेम लोकोए घरोमां चित्रामणो कस्यां, तथा सर्व जगोए त्यां मंगलध्वनिउं फेलावा लागी. वली ते वखते त्यां लोकोए हर्षथी उमदा उमदा पोषाको पेहेर्या, तथा जगोजगोए सोनानां स्तंजोपर मांचाउं मांड्या. वली त्यां चक्रीने जोवामाटे जाणे सूर्यविंबोज आव्यां होय नहीं, तेम दरेक मांचाउपर रत्ननां वासणोनां तोरणो शोजतां हतां. वली त्यां चालता फुवाराउंथी अचानक ज़र्तारनां दर्शनथी अयोध्यारूपी स्त्री जाणे पसीनावालीज थइ होय नहीं, तेम देखावा लागी. वली ते अयोध्यारूपी स्त्री विचित्र प्रकारनी पताकाउंरूपी हाथोथी घणे काले आवेला पोताना पतिने जाणे उत्सुकताथी अलिंगन करवाने इच्छती होय नहीं, तेम देखावा लागी. वली ते अयोध्यारूपी स्त्री, लोकोए धूपधाणामां करेला धूपमांथी निकलता अत्यंत धुंवाडानां मिश्रथी जाणे पोतानां ज़र्तारनां वियोगने दूर करती होय नहीं, तेम लोकोथी तर्क करावा लागी. हवे ते वखते ते नगरीमां प्रवेश करवानी इच्छाथी चक्री ऐरावण सरखा हाथीपर स्वार थया. जगतनां आ एकज पतिने सूचवनारा, तथा तेनां यश सरखा श्वेत ठन्नथी ते चक्री शोजवा लाग्या. वली मानस सरोवरमांथी तेनां मुखरूपी कमलप्रते आवेला हंसोथीज होय नहीं जेम तेम वन्ने पडखे वींजातां चामरोथी ते शोजवा लाग्या. मांहीमांहे ज़टकातां किरणोथी जाणे युद्ध करतां होय नहीं, एवां रलोथी शोजता तथा इडित दान देवाथी जंगम

कटपवृद्ध सरखा ते चक्री देखावा लाग्या. वढी ते ते दिग्जयथी थएलां विचित्र चरित्रोनां वचनोथी पगळे पगळे सुजटोथी जेम, तेम सुरासुरो-
थी ते स्तुति करावा लाग्या. एवी रीते लोकोनां शरीरोथी पगळे पगळे नमाता ते चक्री नगरीमां, अने गुणोथी माणसोनां हृदयमां पण प्रवेश करवा लाग्या. पढी ते लाखो ऊरुखाउं रुपी नेत्रोथी उत्सुकपणे जोता, तथा उत्कंठा अने हर्षथी पताका रुपी हाथोथी नाचता, तथा कोइ ज-
गोए इंद्रनील मणिउंथी श्याम, तो कोइ जगोए स्फटिकोथी निर्मल, तो कोइ जगोए माणिकथी लाल, तो कोइ जगोए सुवर्णथी पीला, अने वि-
चित्र वणोथी देवलोक सरखा एकवीस झूमिवाला पोतानां पितानां मेहे-
ल प्रते पहोंच्या. पढी चक्री वेदिकापर पग मुकीने, पर्वतपरथी जेम केसरी तेम हाथीपरथी नीचे उतर्या; अने बीजाउं पण पोतपोतानां वा-
हनोपरथी उतर्या. पढी त्यां चक्री लोकोनी जेटोने स्वीकारता, तथा न-
मस्कार करता माणसोने प्रीतिथी बोलावता थका क्षणवार थोच्या. पढी तेमणे पोतानां शोल हजार अधिष्टायक यक्षोने यथोचित पूजीने विसर्जन कर्या; वढी तेवीज रीते तेमणे वत्रीस हजार राजाउंने, सेनाप-
तिने, पुरोहितने, गृहपतिने अने वार्धकीने पण विसर्जन कर्या; तथा एवी रीते तेणे सघलाउंने विसर्जन कर्या पढी इंद्राणी सहित जेम इंद्र, तेम सुजडा नामे स्त्रीरत्नसाथे, तथा वत्रीस हजार बीजी राणीउंथी, तथा तेढलीज जनपदराजाउंनी कन्याउंथी तथा वत्रीस पात्रो अने व-
त्रीस नाटकोथी वींटाएला ते चक्री, मणि अने रत्नोनी शिलाउंनी श्रे-
णिउंथी आपेल ठे, दृष्टिने उत्सव जेणे एवा मेहेलमां, धनद जेम कै-
समां तेम प्रवेश करता हवा. त्यां श्री रूपजदेव प्रभुनी मूर्तिने नमस्कार करीने, चक्री स्नानपीठपर गया, तथा पढी जक्तिथी, पुष्प, धूप, अक्षत विगेरेथी तेज मूर्तिनी तेमणे पूजा करी. पढी चंद्रशालामां जइने राजा-
उंनां समूहनी साथे, माणसोने आश्चर्य करनारां जोजनोथी तेमणे आ-
हार कर्यो. पढी तांबुल, चंदन, पुष्पमाला, श्वेतवस्त्रो, तथा आभूषणो-
थी ते चक्री इंद्र सरखा शोचवा लाग्या. पढी त्यां दीव्य संगीत, नाटक तथा स्त्रीउंनां विलासोथी तेमणे केटलोक काल सुखमां गाव्यो. एक द-
हाडो देवो अने मनुष्योए आवी चक्रीने विनंति करी के, दे ठ खंडनां

स्वामी ! तमो महाक्षत्रीय ठो; अने तेथी हे प्रभु ! अमोने आप म-
 हाराज्यनां अन्निपेक माटे आज्ञा आपो ? केम के जिनप्रते जेम इंद्रोनुं
 तेम चक्रीप्रते असारुं ते कार्य ठे. पढी चक्रीए तेमने तेम करवानी आ-
 ज्ञा आपवाथी क्षणवारमांज विद्याधरो, तथा यक्षो एकठा थया, अने
 तेउंए पूर्व दिशानां मंडनरुप रत्नोनां समूहोथी मंडप रच्यो. पढी तेउं
 झहो, नदीउं, क्षीरसमुद्र, अने तीर्थोमांथी पाणी, माटी तथा वेलु
 लाव्या. पढी चक्रीए पौषधशालामां जइ अष्ठमतप कयों; केम के तपथी
 मलेखुं राज्य तपथीज वृद्धि पामे ठे. पढी उत्तम वस्त्रो पेहेरीने ते राणीउं
 सहित, नाट्यरसमां मग्न थइने ते मंडपमां गया. मेरुने जेम सूर्य, तेम
 चक्रीए सिंहासन, तथा मणिमय स्नानपीठने प्रदक्षिणा करी. पढी पूर्व
 तरफनां पावडीयांउंथी सिंहासनपर चडीने, स्त्री सहित ते पूर्वसन्मुख
 बेठा. वढी त्यां बीजी बत्रीस हजार स्त्रीउं पण आसनोपर बेठी; पढी
 क्षत्तिवान राजाउं उत्तर तरफनां पावडीआंउंथी ते स्नानपीठपर चड्या.
 वढी सेनापति, गृहपति, वार्धकी, पुरोहित तथा श्रेष्ठि आदिको दक्षिण
 वाजुनां पावडीआंउंथी त्यां चड्या. वढी ते वखते बीजाउं पण चक्रीने
 जोइ हाथ जोडीने, हर्षित थया थका यथायोग्य आसनोपर बेठा. त्यां
 चारण श्रमणोए प्रथम जैन आगममां कहेली विधिपूर्वक चक्रीने मंत्र-
 स्नान कराव्युं. पढी तेनां आज्ञियोगिक देवोए, इंद्रोए जेम जिनने तेम
 शुद्ध तीर्थोदकथी तेमनो अन्निपेक कयों. पढी शुच क्षणे बत्रीस हजार
 राजाउंए तथा बीजा गोत्रवृद्धोए अने सेनापति प्रमुखोए पण तेमनो अ-
 न्निपेक कयों. पढी चंदनथी विस ठे अंग जेमनुं, तथा चांदनी सरखा
 श्वेत वस्त्रवाला ते चक्री, शरद ऋतुनां वादलांउंथी वींटाएला मेरुपर्वत
 सरखा शोचवा लाग्या. पढी देवोए चैत्यपर जेम कलश, तेम तेमनां म-
 स्तकपर रूपन प्रभुने इंद्र आपेलो मुकुट स्थापन कयों. वढी तेउंए पवित्र
 मोतीउंथी गुंथेलो हार तेमनां कंठमां स्थापन कयों. ते हारनां का-
 ठिन्यपणाने जेदनारी पारिजातनां पुष्पोनी अत्यंत सुगंधिवाली माला
 तेउंए चक्रीनां कंठमां स्थापन करी. पढी चक्री ते रत्ननां सिंहासनथी
 उठ्या, अने तेज वखते तेनां प्रतिविंबोनी पेठे बीजाउं पण त्यांथी उठ्या.
 पढी जे मार्गेथी सिंहासन पर चड्या हता, तेज मार्गेथी उतरिने चक्री

जंगम मेहेल सरखा हाथीनां स्कंधपर चड्या. पठी फरीने स्नानगृहमां जइ, स्नान करी तथा प्रभुने पूजीने तेमणे अठमनुं पारणुं कथुं. एवी रीते जुदा जुदा देशोमांथी आवेला राजाउंए, देवोए, तथा विद्याधरोए तेमनो बार वर्षोसुधि अजिषेक कयों, ते वखते ते अजिषेकथी मनोहर एकांत सुखमकाल सरखो त्यांनां लोकोनो काल निर्गमन थयो. एवी रीते चंद्रनी पेठे सौम्य, सूर्यनी पेठे शत्रुउं प्रते तीव्र, कुवेरनी पेठे धनवान, वरुणनी पेठे जुवनेश, तेजथी अग्नि सरखा, धर्मनी पेठे प्रसाद अने दंड करनार, कामदेव सरखा रूपवाला, दिवसे विकस्वर थएला कमल सरखा मुखवाला, देवोथी पण नथी मेलवातो मध्यजाग जेनो एवा क्षीर समुद्रनी पेठे गंजीर, अधिकारीउं प्रते आज्ञाथी इंद्रनी पेठे समर्थ, वरसादनी पेठे प्राणीउंने हमेशां जीवितदान देनार, तथा ताराउंमां जेम चंद्र, तेम सघला विद्याधरो, राजाउं अने जरतनां देवोमां पण ते चक्री एकज राजा होता हवा. वली ते हमेशां चौद रत्नोथी शोचता हता, तथा नवे निधानो तो तेनां चरणकमलनी पासेज रहेतां हतां. वली ते नीचेनी वस्तुउंनां स्वामि थया थका शोल हजार यक्षोथी, परिवार सहित वत्रीस हजार राजाउंथी, वत्रीस हजार जानपद कन्याउंथी, वत्रीस हजार राजकन्याउंथी, त्रणसो साठ रसोइआउंथी, चोरासी लाख रथोथी, चोरासी लाख हाथीउंथी, चोरासी लाख घोडाउंथी, ठंरुं क्रोड पालाउंथी, वत्रीत्र हजार जनपदराजाउंथी, वहाँतेर हजार नगरोथी, नवाणु हजार डोणोथी, अडतालीस हजार पत्तनोथी, चोवीस हजार कर्वटोथी, बीस हजार खाणोथी, सोल हजार खेटकोथी, चौद हजार संवाधोथी, ठपनसो छीपोथी, तथा ठत्रीस हजार वंदरोथी शोचता हता. वली ते उंगणपचास कुराज्योनां, जरत खंडनां अने बीजां राज्योनां पण स्वामी हता. वली आदीश्वर प्रभुए वतावेली नीतिने जाणनारा, विश्वंजर, श्रीधर, सुबुद्धि तथा बुद्धिसागर नामनां तेमनां मंत्रिउं हता. वली तेउंना अंश सरखा एकसो आठ, अने वली त्रण क्रोड पण मंत्रिउं तेमनां हता. वली जरत महारजनां अंश सरखा, अने जगतमां एक वीर सरखा, तेमनां सुपेण, श्रीपेण, दुर्जय अने जगज्जय नामनां सेनापतिउं हता. वली तेमनां जीवानंद, महानंद, संजी-

वन, अने सुजीवन नामनां चार मुख्य नरवैद्यो, तथा बीजा साडात्रण
 लाख नरवैद्यो हता. वली तेमनां जांगल, कृतनाल, विशाल अने विम-
 ल नामनां चार मुख्य गजवैद्यो अने बीजा त्रण लाख गजवैद्यो हता.
 वली तेमनां विश्वरूप, परब्रह्म, हंस अने परमहंस नामनां चार मुख्य
 पंडितो, अने सात लाख बीजा पंडितो हता. वली तेमनां श्रीकुंठ, वैकुं-
 ठ, चृकुटि, अने धुर्जटि नामनां चार मुख्य धनुर्विद्या जाणनाराज, तथा
 बीजा पण घणा हता. वली तेमनां ज्योतिषीज, धर्मांग जाणनारा, अने
 दंडनीति जाणनाराज पण घणा हता. हवे एक दहाडो जरत राजा ह-
 र्षथी क्रीडा करता थका पोतानां साठ हजार वीरोने संजालवा लाग्या.
 ते वखते राजपुरुषोए तेमने नामो लेइ लेइने देखाड्या, अने जरत रा-
 जा पण तेमने आनंद सहित जोवा तथा बोलाववा लाग्या. पठी दिव-
 से रहेली चंद्रनी कला सरखी कांति विनानी, तथा हिमथी क्लिष्ट थए-
 ली कमलनी सरखी विरूप थएली तथा सेवकोथी देखाडाती सुंदरीने
 जरत राजाए जोइ. तारे लाल आंखोथी चित्तमां थएला क्रोधनी रेखाने
 देखाडता थका जरत राजा कठिन वचनोथी सेवकोने कहेवा लाग्या के,
 अरे लुच्चाज ! शुं अमारा घरमां कंइ जोजन आदिक खावा मलतुं न-
 थी ? अथवा तमो शुं आ सुंदरीनो कंइ आदर करता नथी ? वली शुं
 आ कंइ खाती नथी ? के आने शुं कंइ रोग थयो ठे ? अथवा ते ते वि-
 द्याने जाणनारा वैद्यो शुं मरी गया ? वली आ मदरहित हाथणीनी पेठे
 म्लान केम थइ ठे ? अने आ उपरथी खातरी आय ठे के, खरेखर त-
 मोए मारुं बीजुं पण नुकशान कर्युं होशे !!! एवी रीते बोलता ते रा-
 जाने ते सेवको नमीने हाथ जोडी कहेवा लाग्या के, हे स्वामी ! श्री ज-
 रत महाराजने घेर तो सघली संपदाज ठे, केम के, इंद्रने घेर कंइ दरिद्र-
 पणुं होय ? वली आ सुंदरी कुलदेवीनी पेठे अमोने हमेशां पूजनीक ठे,
 तेम मृत्युप्रते उपाय करनारा वैद्यो पण घणा जीवता वेठा ठे. पण हे स्वामी !
 आप ज्यारथी दिग्यात्रामाटे सिधावेला ठो, ते दिवसथी आ सुंदरी केवल
 प्राण धारवामाटेज आवेलो करे ठे. वली ते वखते आपे तेणीने प्रभुपासेथी
 दीक्षा लेती अटकावी हती, तेथी ते आ गृहस्थावासमां पण जावसाधवी
 यइने रहेली ठे. पठी जरत महाराजाए सुंदरीने पुच्छुं के, तारे दीक्षा

લેવી છે ? ત્યારે તેણીએ હા પાડ્યાથી જરત રાજા કહેવા લાગ્યા કે, હે સુંદરિ ! તું જે આ સંસારથી વિરક્ત થઈ, માટે તને ધન્ય છે. વલી તાતના અપત્યોને આ સુખદાઈ કાર્યજ કરવું ઉત્તમ છે. વલી હે સુંદરિ ! વિષય-રૂપી ચોરથી હુંટાણલા અમો તાતનાં અપત્યો થઈને પણ તુઠ સુખવાલા આ રાજ્યમાં માંચી રહ્યા ઢીણ, માટે હે મહાસત્વે ! હવે તારી ઇલાપ્રમાણે કર ? એવી રીતે જરત રાજાએ આજ્ઞા આપવાથી તે હૃદયમાં અત્યંત આનંદ પામી. હવે ઇટલામાં ત્રણ જગતનાં નાથ શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજુ પણ જીવોની અનુકંપાથી પૃથ્વીપર વિહાર કરતા થકા અષ્ટાપદ પર્વતપ્રતે આવ્યા. ત્યાં ઇંદ્રોનાં સમૂહોએ હર્ષથી આવીને રત્નોની શ્રેણિઝથી પ્રજુનું સમવસરણ બનાવ્યું. તે વચ્ચે ત્યાંનો ઉદ્યાનપાલ વાંદરાની પેઠે કુદીને, હર્ષથી જરતપાસે આવી જય જય શબ્દ કરવા લાગ્યો; તથા પઢી પૃથ્વીપર મસ્તક નમાવીને કહેવા લાગ્યો કે, હે સ્વામી ! હું આપને કલ્યાણકારી વાર્તાની વધામણી આપું હું કે, શ્રી તાતપાદોએ અષ્ટાપદ પર્વતને પવિત્ર કરેલો છે, તથા ત્યાં દેવોએ પણ હમણાજ સમવસરણ રચ્યું છે. તે સાંજલી હર્ષ પામેલા ચક્રીએ પ્રફુલ્લિત મનવાલા થઈને તેને સાડા વાર કરોડ સોનામોહોરોનું ઇનામ આપ્યું. પઢી જરત રાજાએ સુંદરીને કહ્યું કે, આ તારો મનોરથ પણ સંપૂર્ણ થયો. એમ કહીને તેમને તેણીને અંતઃ-પુરનીસ્ત્રીઝ મારફતે શુરૂ તીર્થોદકોથી સ્નાન કરાવ્યું. પઢી તેઝે તેણીનાં મનસરખાં પવિત્ર અને નિર્મલ શ્વેત વસ્ત્રો પહેરાવ્યાં; તથા અંગે વિલેપન કર્યું. પઢી તે પાલખીમાં વેસીને ઠત્ર ચામરથી વીંજાતી થકી જરતની પાઠલ અષ્ટાપદ પર્વતપ્રતે ગઈ. ત્યાં તેણીએ જવનાં તાપથી ડુઃખિત થયેલા પોતાનાં ચિત્તપ્રતે કેલનાં વૃક્ષસરખું સમવસરણ જોયું. હવે જરત અને સુંદરી વાહનમાંથી ઉતરીને, તથા પ્રજુને પ્રદક્ષિણા દેઈને જકિસહિત નમસ્કાર કરવા લાગ્યા. મુક્તિસુખની સ્પર્ધા કરતા એવા જિનના ચરણ-કમલોને સાઠ હજાર વર્ષે મેલવીને જરત ચક્રી અત્યંત આનંદ પામવા લાગ્યા. પઢી મનમાં રહેલા આનંદનેજ જાણે વહાર કહાડતા હોય નહીં તેમ, ત્રણ જગતને સ્તુતિ કરવા લાયક એવા કૃષ્ણદેવ પ્રજુની જરત મહારાજ સ્તુતિ કરવા લાગ્યા કે, હે સ્વામી ! તમો સર્વ પ્રાણીઝને ધ્યાન ધરવા લાયક છો, પણ તમો કોઈનું ધ્યાન ધરતા નથી, તેમ તમો ઇંદ્રોને

पण पूजनीक ठो, पण तमोप्रते कोइ पूजनीक नथी; वली तमोज जगतनां पेहेला नाथ ठो, पण तमाराथी कोइ पेहेलो नथी, वली जगदीश्वरपणार्थी स्तुति करवा लायक ठो, पण तमो कंइ कोइनी स्तुति करनारा नथी. वली तमो सर्वने शरणारूप ठो, पण तमोने कंइ कोइनुं शरणुं नथी, वली तमो आ जगतनां स्वामी ठो, पण तमारो कोइ स्वामी नथी. वली मो-
क्षनुं सुख पण आपनेज स्वाधिन ठे, केम के ते देनारो आप शिवाय बीजो कोइ नथी. वली उत्कृष्टमां उत्कृष्ट पण आपज ठो, आपशिवाय कोइ उत्कृष्ट नथी. वली आप अनादि, अनंत तथा ज्योतिरूप ठो, तेम पंडितो आपनुंज ध्यान धरे ठे, अने आपनार्थीज आ त्रणे जगतोने धन्य माने ठे. माटे आ जवरूपी समुद्रमां वहाणसमान एवा आपप्रते नमस्कार थाउं; वली हे नमनारप्रते वत्सल जाव राखनारा प्रभु ! आपनी पासे हुं मोक्षसुखनां आनंदनी याचना करुं बुं. वली हे प्रभु ! हुं तो आपनो दास बुं, अने आपना तरफथी सनाथपणानी मागणी करुं बुं, माटे हे जगतने शरणाचूत प्रभु ! मारापर कृपा करी मारुं रक्षण करो ? एवी रीते ते चक्रीश्वर प्रभुनी स्तुति करीने, जिनरूपी चंद्रपासेथी नीचे प्रमाणे देशनारूपी अमृत पीवा लाग्या के, शीलथी सौभाग्य-
पणुं मले ठे, सुपात्रदानथी जोगो मले ठे, देवपूजनथी साम्राज्य मले ठे, तथा तपथी कर्मोनो दाय थाय ठे. आ सघलुं जावनाथी दणवार पण सेववाथी अनुक्रमे चिन्मयपणाने पमाडी मुक्तिनां कारणरूप थाय ठे. पठी ते देशनाने अंते सुंदरी प्रभुने नमस्कार करीने कहेवा लागी के, हे नाथ ! कृपा करीने मने दीक्षा आपो ? तथा मारो तुरत उद्धार करो ? एवी रीतनां तेणीनां आयहथी प्रभुए तेने हर्षथी दीक्षा आपी, अने तेथी ते पण पोताने अत्यंत धन्य मानवा लागी. पठी जरतराजा पण एवी रीते सुंदरीनो दीक्षामहोत्सव करीने, तथा प्रभुने नमीने, पोतानी नगरीमां आठ्या. एक दहाडो दिग्जयमां पण नहीं आवेला पोतानां जाइउने जो-
वानी श्वाथी जरत राजा तेमने संजालवा लाग्या. पठी तेमणे प्रीतिथी तेमने बोलाववामाटे दूतो मोकल्या; केम के राजाउं प्रायें करीने दूतरूपी पगोवाला होय ठे. ते दूतो तेउपासे जइ प्रथम साम वाक्योथी तेउने सम-
जाववा लाग्या; पण तेउये तेम नहीं मान्याथी आकरां वचनोथी तेउ ते-

मने कहेवा लाग्या के, जो तसारे जीवित अने राज्यनी पण इच्छा होय, तो तुरत जरतनी पासे आवी हमेशां तेमनी सेवा करो? एवी रीतनी तेउनी कडवी वाणी सांजलीने, ते राजाउ मानथी अष्टापदप्रते रहेला प्रजुपासे गया; त्यां प्रजुने नमीने तथा स्तवीने, आंखोसां किंचित आंसु लावीने पोतानो व्रतांत तेउ कहेवा लाग्या के हे तात ! आपे दीक्षा लेती वेलाए अमोने अने जरतने पण यथायोग्य, आपनी इच्छामुजव राज्यो आप्यां हतां; हवे दावानलनी पेठे परनी उन्नतिने नहीं सहन करीने जरते आखा ठ खंडनो आस कर्यो. अने अमो तो आपनी जक्तिमां तत्पर थइने अमारां राज्योथीज संतुष्ट थया थका, सुखेथी दिवसो गालता हता. पण हवे तो आ मोटा जाइ अमारां राज्योने पण लेवाने इछे ठे, माटे हवे अमारे शुं करवुं? ते माटे पूर्वनी पेठेज आप अमारां हितनीइच्छाथी फरमावो? ते सांजलीने जगतनां नाथ जगतने पण प्रिय लागे एवुं वचन कहेवा लाग्या के, पराक्रमी क्षत्रीउए शत्रुउने मारवाज जोइयें !!! अने तेथी हमेशां ठलमां तत्पर अने पासेज रहेता एवा रागद्वेषरूपी महाशत्रुने तमो मारो? आ संसाररूपी समुद्रमां राग ठे. ते पत्थरनां ढगला सरखो ठे, तथा द्वेष ठे ते सम्यक्त्वरूपी कटपवृक्षने बालवामां अग्नि सरखो ठे. माटे हे वत्सो ! व्रतरूपी राज्य मेलवीने, अति जयंकर तपरूपी हथीयारोथी, ते रागद्वेषरूपी शत्रुने हणो? एवी रीते प्रजुपासेथी वोधिवीज पामीने, अत्यंत वैराग्ययुक्त थया थका, मोक्षसुखनी इच्छाथी तेउए तुरत दीक्षा लीधी. पढी ते सघली वात दूतोए जरतने जइ कही; त्वारे सूर्य जेम सघलां तेजोने, तथा समुद्र जेम पाणीनां समूहोने, तेस जरते तेउनां सघलां राज्यो लेइने स्वाधीन कर्या; अने तेउनां पुत्रोने पोतानी आझामां राखीने राज्यो सोंप्यां; केस के, राजाउ पोतानी आझा मनाववानेज इछे ठे. हवे सूर्यनां दर्शन सरखो, वरसादनी धारासरखो, पवननी गतिनी पेठे सर्वव्यापी, तथा पर्वतसरखो वजनदार जरतनो प्रताप शत्रुउथी सहन न करातो हवो. पोतानां हाथथी दीधेलां दानोथी याचकोनी दरिद्रताने, तथा धर्मरूपी सूर्यथी अज्ञानरूपी अंधकारना समूहने, अने चक्रथी शत्रुनां कुलने हणता एवा श्री जरत महाराजा जयवंता वतों? ते चक्रीश्वरे सकल जगतमां धर्मने एवो तो फेलाव्यो के जेना ध्वनिथी सर्व पापो तथा (अंत-

रंग) शत्रुंज नाश पामवा लाग्या, नमता राजांजनां मुकुटनां किरणोनां समूहोथी मनोहर थएल ठे पादपीठ जेनुं, तथा लोकोनां तापने हरनारा, श्री नरतराजारूपी चंद्र शत्रुनी कीर्तिरूपी तारांजने पोतानां गुणरूपी किरणोनां समूहोथी त्रास आपवा लाग्या; (ए आश्चर्य ठे)

एवी रीते आचार्य महाराज श्री धनेश्वरसूरिए बनावेला श्री शत्रुंजय महा तीर्थनां माहात्म्यमां श्री कृष्णदेव प्रभुनो जन्म, राज्याभिषेक, दीक्षा, केवलोत्पत्ति अने नरतनां दिग्जयनां वर्णनरूप त्रीजो सर्ग समाप्त अयो.

चतुर्थः सर्गः प्रारभ्यते.

जे प्रभु रूपी व्यापारीना देव, असुर, भुवनपति, अने मनुष्य अनुग्रहवाला ठे, तथा कमल, समुद्र, चंद्र अने विद्याधरो संपदा रूप ठे, तथा कामधेनु, कटपवृक्ष, दक्षिणावर्त शंख अने रत्नरूपी आकरो (खाणो) ठे, एवा श्री आदिनाथ प्रभु तमारुं रक्षण करो, ? हवे श्री वीरप्रभु इंद्रने कहे ठे के, हे इंद्र ! वली पण आ तीर्थनुं वखाणवा लायक तथा आश्चर्यवाळुं माहात्म्य तुं सांचल ? एक दहाडो उलसायमान सुवर्ण कुंडलवाला नरत चक्री इंद्र जेम मेरुपर तेम सिंहासनपर बेठा हता. ते वखते त्यां रहेला वत्रीस हजार राजांजनां मुकुटोना किरणोथी तेनी वरसाद सरखी सजा, विजलीं सहित देखाती हती. वली ते वखते तुदय अलंकार तथा वखोवाला मंडलीक अने सामंतोथी, सामानिक देवतांजनी जेम इंद्र तेम नरत चक्री शोचता हता. एटलामां सुषेण सेनापति पृथ्वीपर मस्तक राखीने, तथा वन्ने हाथो मस्तकपर जोडीने नरतने विनंति करवा लाग्यो के हे स्वामी ! सर्व जगोए विस्तार पामती आपनी आज्ञाने, जिननी आशिपनी परें राजांज मस्तके चडावे ठे. वली आपना चक्ररत्नो उदय थवाथी सघला झुड उपद्रवो नाश पाम्या ठे, केम के, सूर्यनुं बिंब तपते ठते शुं तारांजनां समूह रही शके ठे ? वली तमोए दानथी दरिद्रांजनां दारिद्रने, तथा तलवारथी शत्रुंजने नाश कर्या ठे. तो पण हे स्वामी ! अज्ञाननां मनप्रते जेम जिननो बोध, तेम आपणुं चक्ररत्न आयुधशालामां प्रवेश करतुं नथी. ते सांचलीने चक्रीए मंत्रिनां मुखसामुं जांयुं. केम के, राजांज प्राएं करीने मंत्रीमुखा होय ठे. पठी विश्व-

जर नामनो मुख्य मंत्री जरतने नमीने, हाथ जोडी, विनयशी वामन
थयो थको कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! विस्तार पामता आपना प्रता-
पने अटकाववाने समर्थ त्रणे लोकमां कोइ देव के पुरुष नथी; वली मो-
टा मोटा घंटी सरखा पत्थरोनी गणना कराय, पण पर्वतनी खीणोमां
रहेला कांकराउने ते कोण गणे ? तो पण कोइक वीरपणांनुं डोल घाल-
तो पृथ्वीपर रहेलो लागे ठे, के जे दुर्नयी घरमां शूरो थइने आपनी
आज्ञा मानतो नथी. हवे मालुम पड्युं !!! हे स्वामी ! जिताएला राजा-
उमां आपनो जाइ बाहुबलि के जे, बलवान अने गर्वशी पर्वत सरखो
ठे, ते हजु बाकी रहेल ठे. बाहुबलिना हाथनां बलने रणसंग्राममां इंद्र
पण सहन करवाने समर्थ नथी, ते पण हवे आपनी पासे निर्वल थशे;
केम के इंद्रनां वज्र सरखा आपना दोर्दंडनां घातशी. पर्वतनी पेठे सघ-
ला राजाउ चूर्णपणाने पामे ठे. वली आपे आ दिगूजयनां मिशशी केवल
दिशिरीक्षणज कथुं ठे, हवे आ बाहुबलिने जीतवाशी तमारुं चक्रीपणुं
सफल थशे. वली हे स्वामी ! “आ मारो जाइ ठे” एम विचारि आपे
तेनी उपेक्षा करवी नहीं, केम के, शरीरनो रोग पण शुं मूलमांथी न उ-
खेडवो ? वली आज्ञा ठे मूल जेनुं एवुं राज्य पंडितोए कहेलुं ठे, केम के
पोतानुं पेट जरनारा तो बीजा घणा होय ठे, तेमां यश शानो ? ते सां-
जलीने स्नेह अने कोपने वश थएला चक्री जरा विचार करीने आदर-
सहित मंत्रीने कहेवा लाग्या के, एक वाजुशी “मारो आ जाइ ठे”
तेशी मारुं मन शंका पामे ठे, अने बीजी वाजुशी ते मारी आज्ञा मानतो
नथी, तेशी क्रोधबुद्धि आवे ठे. वली पोतानां जाइ साथे युद्ध करवामां
मारा मनने लज्जा आवे ठे, अने शत्रुने नहीं जीतवाशी चक्र शांत थलुं
नथी. वली जेनी आज्ञा घरमां पण पलाती नथी, तेनी आज्ञा बहार पलाती
केम कहेवाय ? अने नाना जाइनी साथे युद्ध करवाशी लोकापवादनो पण
जय रहे ठे. ते सांजली अवसर उलखनारो, तथा राजानां अजिप्रायने जा-
णनारो ते मंत्री कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! आपनो नानो जाइ आ-
पनुं संकट दूर करशेज; केम के गृहस्थीउनो एवो सामान्य आचार ठे के,
मोटो जाइ आज्ञा आपे, अने नानो जाइ ते मस्तकपर धारण करे: माटे
प्रथम दूत मारफते आपनी आज्ञा मानवामाटे तेमने कहेवरावो, पण ते.

हाथी जेम कमलनीनां वंधने, तेम तमारी आझाने सहन करशे नहीं. अने एवी रीते ते अविनयीने शिक्षा करवाथी तमारो लोकापवाद थशे नहीं, अने तेशी तमारी पण जीत थशे. एवी रीतनुं सचीवनुं वचन सां-
जलीने चक्रीए, नीति जाणनार, तथा वाचाद एवा सुवेग नामनां दूतने
वाहुवलिप्रते मोकदयो. पठी ते सुवेग पण पोतानां स्वामीनी आझा ले-
इने, तथा वेगवाला रथमां बेसीने, राजनां मूर्तिवंत उत्साहनी पेठे चा-
लवा लाग्यो. उत्तम सैन्यनां परिवारवाला ते सुवेगे पण मार्गे चालतां
शत्रुसरखां अपशुकनोने जरा पण गणकार्या नहीं. ते वखते गधेडो न-
श्मादिक स्थानमां रहीने खराब रीते झुंकवा लाग्यो; तथा धूलि उडा-
डतो वायु तेनी सन्मुख वावा लाग्यो, अने प्रचंड कालदंडनी पेठे कृष्ण
सर्प तेनी अगाडी अइने जवा लाग्यो; एवी रीतनां अपशुकनोने जाण-
तां थकां पण दूत वेगथी जवा लाग्यो, केम के, तेवा माणसो स्वामीना
कार्यमाटे विलंब करता नथी. वली सिद्धा मार्गमां पण तेनो रथ जडना
चित्तनी पेठे स्खलना पाय्यो, तेम तेनी डावी आंख फरकवा लागी. ए-
वी रीतनां अरिष्टोथी पगले पगले वारण करातो पण ते अनुक्रमे छुट्र
जंतुंथी दुस्तर वनमां गयो. त्यां कोइ जगोए जयंकर हाथी सरखा
जीलोने, तो कोइ जगोए मारेद छे हाथीं जेउए, तथा दाल चणोठी
सरखी आंखोवाला सिंहोने, तो कोइ जगोए हाथींथी उखेडाता पर्व-
तनां टुकडा सरखा वृद्धोने, तो कोइ जगोए आश्चर्यकारी चित्राउने,
अने झूडनां समूहोने, तेम पोकार करता, चालता तथा युद्ध करता अ-
ने चलवानोने पण जय आपता केटलाक दुष्ट जंगली प्राणीउने जोतो
थको, मृत्युनां क्रीडावन सरखां, तथा कालरात्रिने आनंद आपनारां,
तथा वृद्धोनी घटाथी नथी देखातो सूर्य ज्यां एवा वनने ते सुवेग उ-
लंगी गयो. पठी अनुक्रमे ते ठ खंडथी बीजा, तथा अखंड लक्ष्मीनां स्था-
नक सरखा, अने इंद्रने रहेवानां घर सरखा वाहुवलीना वहलि देशमां
पहोंच्यो. ते त्यां ठेकाणे ठेकाणे तथा गाम गाम प्रते मनोहर गोपींथी
गवाता श्री शुगादीश प्रभुनां गुणग्रामोने सांजलवा लाग्यो. वली पर्वत, गाम,
सीमा विंगेरमां वाहुवलिना लोकोत्तर चलनुं मांहोंमांहें थतुं वर्णन तेणे
वारंवार सांजल्युं. वली त्यां तेणे वाहुवलि शिवाय बीजा राजाने नहीं जा-

ણતા, તથા લક્ષ્મીથી કુંબેર સરખા લોકોને જોયા. વલી સર્વ જગોણ પ-
ર્વતનાં શિખરો સરખા ધાન્યનાં ઢગલાંને તથા ફલદ્રૂપ વૃક્ષોને જોતો
થકો તે મનમાં ચમત્કાર પામતો પામતો જવા લાગ્યો. એવી રીતે અનુક્રમે
વેગથી ત્રણ લાખ ગામોને ઝલંગીને, તે બાહુબલીની રાજધાની તક્ષશિલા
નગરીપ્રતે પહોંચ્યો. ત્યાં તેણે ઝંઘાં અરિહંત પ્રચુનાં મંદિરોપર રહેલી ધ-
જાંઝની પંક્તિથી વીંજાતી, તથા મોતીનાં ઢગલાંથી જાણે પસીનાવાલી,
તથા કુંબેર સરખા સામંત લોકોવાલી, અને લીલાથી મનોહર, તથા અ-
દ્વય સંપદાવાલી, ઇંદ્રપુરી સરખી તે નગરીને જોઈ. ત્યાં તેની આં-
ખોને હર્ષ આપતા, અને કવાયત खेलવાથી ચિન્ન થયેલા ક્ષત્રીને ક્ષ-
ણવાર જોઈને તેના મનમાં જય થયો. પઠી ડુકાનોની શ્રેણિપર રહેલા,
તથા પોતાને “અહમિંદ્ર” માનતા શાહુકારોનાં પુત્રોને જોતો થકો
અનુક્રમે તે રાજાનાં રાજદરબારમાં આવ્યો. પઠી મહેનત વિના રત્નોનાં
કિરણોનાં સમૂહોથી આકાશને ચિત્રિત કરતા, તથા, કૃત્રિમ અને અ-
કૃત્રિમ સિંહો, અને દીપડાંથી વીતા ઠે હાથીઝં જ્યાં એવા, તથા હાથ-
માં खुट्टાં હથીયારોનાં સમૂહવાલા, અને બીજાની ઠાયા જોવાથી પણ
સાવધાન રહેતા દ્વારપાલોથી આશ્રિત કરાણેલા, તથા કોઈ જગોણ સ્વ-
રતી કસ્તુરીથી જરેલા, અને કોઈ જગોણ શત્રુનાં હૃદયની પેઠે ઘોડાની
ચરીઝથી ચોદાણેલા, તથા મંડપોથી દેવલોકની પેઠે મંડિત થયેલા, એ-
વા અતિ સુંદર રાજમેહેલ પ્રતે તે પહોંચ્યો. ત્યાં ક્ષણવાર સુધિ દ્વારપા-
લોથી રોકી રચાણેલો, અને પઠી ઠડીદારે રાજાની આજ્ઞાથી પ્રવેશ ક-
રાણેલો તે સુવેગ બહુ જયસહિત રાજસન્નામાં દાખલ થયો. ત્યાં તેણે શિ-
ખરોથી જેમ મેરુ, તેમ બાહુબલિ સરખાજ સ્વરૂપવાલા મુકુટવંધ હ-
જાર રાજાંથી સેવાણેલા, કિરણોથી જેમ સૂર્ય, તેમ ઉત્તમ શૃંગાર વાલા,
અને મૂર્તિવંત ઉત્સાહ સરખા કુમારોથી અધિષ્ઠિત થયેલા, વલી રત્નોની
ઝીંત અને મણિઝનાં સ્તંજોમાં પડતાં પ્રતિવિંબોનાં મિશથી અમાત્યોણ ક-
રીને અનેક મૂર્તિવાલા, મુખરૂપી સોનેરી કમલની શંકાથી આવેલા હંસ-
સરખા ચામરોણ કરીને, દેવાંગનોંથી જેમ ઇંદ્ર, તેમ ચારાંગનાંથી
વીંજાતા, પવિત્ર વેપવાલા, તથા સુવર્ણદંડને ધરનારા ઠડીદારથી ના-
મગ્રહણપૂર્વક વર્ણન કરાતું ઠે નમતા રાજાંતું જેની પાસે એવા, તથા

પોતાનાં તેજોથી સકલ જગતને તૃણ સમાન ચિંતવતા, એવા બાહુબલિને સિંહાસનપર બેઠેલા જોયા. અપૂર્વ ક્ષત્રીય તેજવાલા તે બાહુબલિને જોઈને પ્રથમ તો ક્ષોજ પામેલો તે સુવેગ દૂત આકાર ગોપવીને તેમને નમતો હવો. પઠી મસ્તકપર જોડેલ ઠે હાથ જેણે, તથા બાહુબલિનાં મુખપર રાખેલ ઠે દૃષ્ટિજેણે એવો તે દૂત રાજાએ ઝુકુટીસંજ્ઞાથી દેખાડેલા આસનપર બેઠો. પઠી બાહુબલિ પડઠંદાથી સજ્ઞાની ઝીંતને પણ વાચાલ કરતા થકા ગં-
 ઝીર વાણીથી તેને કહેવા લાગ્યા કે, હે સુવેગ ! તાતની પેઠે મને પૂજવા યોગ્ય એવા મારા મોટા જાણ તો ખુશીમાં ઠે ની ? તથા અયોધ્યા નગરી તો કુશલતામાં ઠેની ? વલ્લી પિતાજીયે લાંબા કાલસુધિ લાલન કરેલી એવી પ્રજા પણ કુશલ ઠેની ? તેમ આર્ય એવા મોટા જાણનો ઠે ખંડનો વિજય તો અખંડ રીતે થયો ઠેની ? વલ્લી તે દિગ્જયમાં ચોરાસી લાખ રથો, ચોરાસી લાખ હાથીઝં અને ચોરાસી લાખ ઘોડાઝંને કંઈ બાધા તો થઈ નથી ને ? તેમ સઘલા રાજાઝં પણ કુશલતામાં ઠે ની ? તેમ ત્યાં કોઈને કંઈ પણ વિઘ્ન તો થયું નથી ને ? એટલું બોલીને બા-
 હુબલિ રહી ગયા બાદ સુવેગ પણ તેમને નમસ્કાર કરીને, તથા તેમની વાણીથી ક્ષોજ પામીને જરા વિચાર કરી કહેવા લાગ્યો કે, તે તમારા મોટા જાણની કૃપાથી અન્યોને ઘેર પણ કુશલપણું થાય ઠે, ત્યારે તેમના કુશલમાટે તો પુઠવુંજ શું ? વલ્લી જે વિનીતા નગરીનાં તમારા મોટા જાણ અધિપતિ ઠે, તે નગરીને જિનનાં વચનમાં જેમ સંશય, તેમ વિઘ્નનો અંશ પણ ક્યાંથી હોય ? વલ્લી જેનાં શત્રુઝંને ચક્રરત્ન પોતાની મેલેજ ઝેદી નાખે ઠે, તેની પ્રજામાં તો સર્વદા કુશલજ હોય ઠે. વલ્લી જેની સેવા સર્વે સુર, અસુર અને મનુષ્યો કરે ઠે, તેની સામે થવાને ઠે ખંડના વિજયમાં કોણ હિમ્મત ધરી શકે તેમ હતું ? વલ્લી ત્રણે લોકનો વિજય કરવામાં જે સમર્થ ઠે, એવા ઝરત ચક્રી જેનાં સ્વામી ઠે, તેવા તેનાં ઘોડા, રથ અને હાથીઝંને કોણ વિઘ્ન કરી શકે તેમ ઠે ? વલ્લી તે લાખ થક્ષો, તથા રાજાઝં, વિદ્યાધરો અને દેવોથી સેવાય ઠે; તો પણ વાંધવો વિના તેને ચેન પડતું નથી. સર્વે રાજ્યોમાં ઝમતાં થકાં તેમણે ક્યાંય પણ જાણને જોયા નહીં, અને તેથી ઉત્કંઠાસહિત તે વાંધવોને મલવાને ઇચ્છે ઠે. વલ્લી દિગ્જયમાં તેમ બાર વર્ષનાં રાજ્યાન્નિપેકમાં પણ તેઝં આવ્યા નહીં; વલ્લી

ठेवटे तेज सघला निरीह तथा पोतानां शरीरमां पण निस्पृह थया ठे. हवे तमारामां जरत महाराजनी उत्कंठा होवाथी मने अहीं तेमणे मो-
कलेलो ठे. माटे हवे तमो त्यां आवो, अने तमारा संगथी तेमने सुख
आपो ? केम के बंधुविना तेमनुं राज्य दीपतुं नथी. वली कुलीनोने पो-
तानो मोटो जाइ तातनी पेठेज पूजनीक होय ठे, अने तमो तेमने न-
मवाथी तमारुं मान पण विशेष थशे. वली ते चक्रीनां चरणोने देवो पण
नमे ठे. तेथी तेमनी सेवा करवाथी तमोने लज्जा थशे नहीं. वली 'हुं
आटला दिवससुधिं गयो नथी' एवी शंका तमो करशो नहीं, केम के,
ते मोटा जाइ ठे, माटे तमारो अपराध क्षमा करशे. वली तमारा
संगमथी ते मोटा जाइ सुख पामीने वात्सल्यपणार्थी तमोने अधिक
राज्य आपशे, तेम तमारुं सर्व कष्टोथी ते रक्षण करशे. वली तमो वन्ने
इंद्र अने उपेंद्रनी पेठे, तथा अश्विनीकुमारोनी पेठे, वैरीनां हृदयमां
शल्यरूप थया थका मलीने राज्य करो ? वली 'ते मारो जाइ ठे' एम
विचारि तमारे निर्जय थवुं नहीं. केम के अहंकारीने शिक्षा आपवानी
दारुण राजनीति ठे. वली जूठा निमित्तिआनुं अवृष्टिनुं वचन, वरसाद
वरसवाथी जेम निष्फल थाय ठे, तेम तमारा विषे जरतने खोटुं सम-
जावनाराजुनुं वचन निष्फल थशे. वली जरत महाराजनुं सघलुं सैन्य तो
एक बाजु रह्युं, पण हाथमां दंड धारण करता एक सुपेण नामना तेमना
सेनापतिनुं बल पण रणसंग्राममां कोण सहन करी शके तेम ठे ? वली
रणसंग्राममां पर्वतोनी पेठे उठलता तेनां चोरासी लाख हाथीजने तथा
समुद्रनां मोजांजनी पेठे उठलता तेटलाज घोडाजने रोकवाने पण कोण
समर्थ ठे ? वली तेनां अन्य सैन्योनी तो गणनाज शुं करवी ? केम के,
जरत राजानां संग्रामने बलवान इंद्र पण सहन करी शके तेम नथी !!!
वली ते जरत महाराजाने इंद्र पण पोतानुं अरधुं आसन आपीने पासे बे-
साडे ठे, तेवा तमारा मोटा जाइने नमवामां तमोने लज्जा शानी ? वली
तमोने राज्यनी अने जीवितनी पण जो इठा होय, तो जरत महाराजनां
चरणकमलने तमो तुरत सेवो ? एवी रीतनां सुवेग दूतनां वचनो सांज-
लीने बलवान् बाहुबलि पोतानां खजाजपर दृष्टि करता थका, तथा
(क्रोधथी) खाल आंखोवाला थइने तेने कहेवा लाग्या के, हे दूत !

તું સ્વરેસ્વર વાચાલ છે, તથા પરસ્થાનમાં આવીને પણ જે તું આવાં અ-
 હિતકારી વચનો ઁંચે પ્રકારે બોલ્યો, તેથી સ્વરેસ્વર તું તારા સ્વામીનું
 કાર્ય કરનારો છે. તે જરત ચક્રી મારા મોટા જાણ છે, માટે તે મારે પૂ-
 જનીક છે, તેમાં સંશય નથી; કેમ કે, મોટા જાણને પિતાની પેઠે પૂજવા,
 એ કુલીનોનો આચાર છે; પણ મોટો જાણ પોતાની મોટાણને જ્યાંસુધિ
 જાલવી રાખે, ત્યાંસુધિ તો તે નાના જાણને પૂજનીક છે, પણ જ્યારે તે
 પોતાની મોટાણને ઁલંગી જણ કાર્ય કરે, ત્યારે તેને શી રીતે સેવાય ?
 વલી તેમણે ઁલ કરીને નાના જાણનાં રાજ્યો ઁનીવી લીધાં, માટે અહો!
 તેનું જાણપણું અને સ્નેહરસ પણ કેટલો બધો મોટો છે ! ! ! વલી તેનું સ-
 ઘલા પણ તાતનાંજ પુત્રો હતા; અને રણસંગ્રામથી કંઈ ઁરતા નહોતા;
 પણ “આ મોટા જાણ સાથે કલહ કરવો ! !” એમ વિચારિ તેનું લજ્જા
 થઈ. પઠી તેનું વિચારું કે, આ મોટા જાણને તો શરમ નહીં આવી; પણ
 અમોને લજ્જા આવે છે, એમ વિચારિ તેનું પિતાજી પાસે જણ દીક્ષા લીધી.
 વલી તે જરતને જે રાજાનું સેવે છે, તેનું તો અધિક રાજ્ય આદિકની
 ઁધા છે, પણ હું તો પિતાજીએ આપેલાં રાજ્યથી સંતુષ્ટ થયેલો હું, માટે
 મારે તેની સેવા શામાટે કરવી જોઈયે ? વલી બંધુનું રાજ્યોને ગ્રહણ
 કરતાં થકાં મેં જે તેમની ઁપેક્ષા કરી, એવી રીતનો મારો દોષ શું તે
 ચાહીઆનું તેને સૂચવશે ? ! ! વલી તું જે કહે છે કે, તે તમારો અપરાધ
 દમા કરશે, તે શું મેં તેમનાં કંઈ ગામ આદિક જાંગ્યાં છે ? કે શું ? વલી
 ઁંદ્ર પણ જે તેને અરધા આસનપર વેસાડે છે, તે પણ “આ શ્રીકૃષ્ણદેવ
 પ્રહુનાં જ્યેષ્ઠ પુત્ર છે, માટે માનનીક છે ” એવું વિચારિનેજ વેસાડે છે,
 તેમાં કંઈ જરતનો પોતાનો પ્રજાવ નથી. વલી જ્યારે હું રણસંગ્રામમાં
 ચહીશ, ત્યારે તેનું તે સૈન્ય, તે વિચારો સુપેણ, તે ચક્ર અને તે જરત
 પણ શું હિસાવમાં છે ? વલી અગાઁ અમો વન્ને જ્યારે ગંગાનાં કાંઠાપર
 કવાયત કરતા હતા, ત્યારે હું તેને આકાશમાં ઁઠાલતો, અને દયા
 લાવી તેને પાઠો કીલી લેતો; તે સઘલું હમણા આ રાજ્યમદથી શું તે
 જૂલી ગયો ? કે જેથી હુષ્ આશયથી મારાપ્રતે તારાસરખા દૂતને મો-
 ક્યો ! ! ! વલી તેનાં જાણત લશ્કરીનું તો રણસંગ્રામ વચ્ચે ક્યાંનાક્યાં
 ચાલ્યા જશે; અને તે વચ્ચે કેવલ જરતનેજ મારા આ જુજદંડનાં વલનું

दुःख सहन करवुं पडशे!! माटे हे दूत ! तुं चाख्यो जा ? केम के न्यायी राजाए दूतने मारवो जोइए नहीं. फक्त ते जरतनेज तेनां अन्यायनुं फल हुं चखाडीश. एवी रीतनी गंजीर वाणीथी मनमां चमत्कार पामीने ते दूत पोतानो जीव लेइ ते आसनपरथी धीरे रहीने उठ्यो. दिङ्मूढ अवाथी तथा आंखनां चपलपणाथी तथा जयथी आंटीमां आवता पोताना दुपट्ठाथी स्खलना पामतो थको, अने उगामेला हथीधारो-वाला कुमारो अने राजाजंथी पोताने हणाएलो मानतो थको ते धीरे रहीने सजमांथी निकट्यो. पढी ते जीवितव्यनां देहधारी मनोरथ सरखा रथपर जयजीत थयो थको वांदरो जेम वृक्षपर तेम चडी बेठो. ते दूतने जोइ त्यांना लोको नीचे प्रमाणे मांहोंमांहें वातो करवा लाग्या.

एक-आ कोइक नवीन माणस दाणवारमां सजामांथी निकट्यो !!

बीजो-अरे ! हुं तो एम तर्क करुं हुं के, आ जरत राजानो दूत ठे.

एक-अरे ! शुं बाहुबलिविना आ पृथ्वीपर कोइ बीजो राजा ठे शुं ? !!

बीजो-आज आपणा बाहुबलि राजानो मोटो जाइ, तथा श्री कृष्ण-देव प्रभुना जरत नामे पुत्र राजा ठे.

एक-त्यारे शुं ? ते आटलो वखत कोइ देशांतर गया हता ?

बीजो-ते चक्रवर्ती ठे; अने तेथी ठ खंड जरतक्षेत्रने ते जीतवा गया हता.

एक-पण त्यारे तेणे आ बाहुबलिप्रते दूत शामाटे मोकट्यो होशे!!?

बीजो-शा माटे शुं ? पोतानां हुकममां रही सेवा माटे बाहुबलिने बोलाववा माटे ? !!! वली बीजुं शुं ? समज्यो !!!

एक-त्यारे शुं ! तेनी पासे कोइ शिखामण आपनार मंत्री नहीं होय !!! के जे तेने आवां कार्यथी निवारे !!!

बीजो-आए कोक उहुं लागे ठे !!! तेनी पासे तो सेंकडो मंत्रीउं ठे, अने तेउंएज आ कार्य माटे तेने विशेषे करीने प्रेरणा करी ठे. !!

एक-त्यारे तो ते जरत सुखे सुतेला सिंहने लाकडी मारी जगारवा जेवुं करे ठे !

बीजो-एमज ठे !!! केम के, प्राणीउनुं जेवुं जाग्य तेवी तेने बुद्धि आवे ठे !!!

एवी रीतनी नगरीनां लोकोनां मुखमांथी निकलती कथाने सांजल-
तो थको ते सुवेग रथने वेगथी हांकीने तुरत नगरी बहार निकल्यो. प-
ठी सुजटोनां जुजास्फोटोथी, तथा तेउनां विविध प्रकारनां हथीयारोनां
नर्तनोथी, अने शुरवीरोनां सिंहनादोथी जडकता ठे रथना घोडा जेनां,
एवो थयो थको ते दूत चालवा लाग्यो. पठी सिंहनां टोलांनी व्यथाथी
मुक्त थएला अने दिङ्मूढ थइ गजराएला हरिणनी पेठे, नगरमांथी निक-
ल्यावाद ते थोडी थोडी जीवितव्यनी आशा राखवा लाग्यो. पठी मार्गमां
नगर नगरप्रते वैरनी वातोमां आदरवाला, तथा खुद्धां हथीयारोवाला,
अने पोतानां जुजामदथी अहंकारयुक्त थएला सुजटोने, तथा बालकोने
पण रणसंग्रामनी उत्कंठावाला, अने हाथमां शस्त्रवाला जोइने ते दूत म-
नमां विचारवा लाग्यो के अहींनां आ स्त्री बालको विगेरेपण युद्धनी इ-
ठावाला ठे, तो शुं आ पृथ्वीनोज तेवो गुण ठे? के बाहुबलिनो प्रभाव
ठे!!! वली जेवा राजा तेवी प्रजा पण होय ठे; अने तेथीज आ लोको
पण पोतानां स्वामिनां बलनां माहात्म्यथी शूरा थएला ठे. वली तेउनां
मुखथी ते दूते जरतनी साथे बाहुबलिनां युद्धनी वात तो उपहास तरी-
के जाणी; ते वात युक्तज ठे, केम के पोतानां स्वामिनां बलथी माणसो
परनी अवज्ञा करेज ठे. वली त्यां तेउं पोतानां स्वामिनां तेजनेज जेम तेम
हथीयारोने सजवा लाग्या, तेम केटलाको घोडाउने खेलाववा लाग्या,
तथा रथोने समारवा लाग्या; तेम केटलाको जंगम मेहेलो सरखा तंबुउं
सज्ज करवा लाग्या, अने केटलाको कवचो तथा जाथांउने दृढ करवा
लाग्या. पठी ते दूत ज्यारे मार्गमां चालतो हतो, त्यारेत्यांना लोको जाणे
वापमार्यानुं वैर होय नहीं, तेम तेना तरफ करडी नजरे जोता हता; वली
ते दूते त्यां सर्व जगोये पर्वतमां रहेता राजाउने पण बाहुबलिप्रते बहु
जक्तिवाला, रणसंग्राममाटे सज्ज थयेला, तथा खुद्धां हथीयारोवाला जोया.
एवी रीतनुं जोइने सुवेग दूत लोकापवादथी डरीने पोताना आत्माने निं-
दवा लाग्यो के, आवने जाइउनां वैररूप हुं थयो; वली ते विचारवा लाग्यो
के, चक्रीने दजु शुं खोट रही गइ हती के, आ बाहुबलिनी पासेथी से-
वानी इठा करी!! फोकट आ केसरी सिंहने जगाडवा जेवुं कर्युं ठे!!
एवी रीते चारंवार विचारतो थको ते दूत केटलेक दिवसे रथना वेगथी

सुखे समाधे पोताना स्वामिना देशमां आव्यो. त्यारे तेणे पोतानां लोको-
नी एवी वाणी सांजली के अरे जाइउं! जेटलामां बाहुबलि पासेथी दूत
पाठो आव्यो नथी, तेटलामां स्त्री, ठोकरां विगेरे सर्व सामान तुरत कि-
द्वार्जमां दाखल करो? वली नहीं पाकेलां धान्यो पण तुरत लणी द्यो?
तथा जूमिमां डाटी मेलो? के जेथी सर्वनो नाश न थाय. वली केटला-
को कहेवा लाग्या के, अरे! ठोकरां बैयां तो एक बाजु रह्यां, पण पोता-
नुं शरीर सांचववुंण दुर्लज ठे; वली ज्यारे बाहुबलि गुस्से थयो, त्यारे तो
आपणुं किद्वार्जनुं बल पण फोकटज ठे. एवी रीतनी लोकोनीवाणी सां-
जलीने दूत विचारवा लाग्यो के, आ लोको तो माराथी पण वधारे वेग-
वाला लागे ठे! के जेउं आवी रीतनो पोतानो जय प्रगट करे ठे. एम वि-
चारतो, तथा बाहुबलिनां वचनने याद करतो थको ते दूत तुरत अयो-
ध्यामां आवी जरत महाराजने नमस्कार करतो हवो. पठी ते जक्तिथी
हाथ जोडीने नैगमेषी देवनी पेठे जरत महाराजनी सामे वेठो. त्यारे
चक्री जरा हसीने तेने स्नेहथी पूठवा लाग्या के, हे दूत! तुं तुरत आव्यो,
तेथी मारा जाइने कुशलतो ठेनी? अथवा में तेनी बालक्रीडा वखते घ-
णीवार परीक्षा करी ठे, के ते गंधहस्तीनी पेठे अन्यनी आज्ञा सहन करे
तेम नथी. ते सांजली सुवेग पण नमस्कार करीने जरतेश्वरने कहेवा
लाग्यो के, हे स्वामि! ते बाहुबलिने अकुशल करवाने आ पृथ्वीपर कोण
समर्थ ठे? वली में तेमने प्रथम सामवाक्योथी घणा समजाव्या; अने
पठी विविध उपायोथी समजाव्या, पण ते तो कइं गणकारता नथी. वली
सुपेण, सैन्य अने चक्रादिकनां वर्णन वखते अवज्ञा करीने, तेणे ठ खंड
विजयनी तो वात पण सांजली नहीं; पण जलहुं पोतानां खजार्जतरफ
दृष्टि करीने तेणे मने कह्युं के, हे दूत! तुं तुरत तारा स्वामी पासे जा?
अने तेनां राज्य अने जीवितमाटे तुरत तेने मारीपासें मोकल? वली ते
देशनां सघला लोको तेनाज रागी ठे, अने पोतानां जीवितदानथी पण
तेनीज लक्ष्मीने इछे ठे. वली तमो वैरी अवाथी तेउं रणसंग्राम माटे ताता-
माता थइ रह्या ठे, केम के, तेउंमां पोतानां स्वामिनी शक्तिनां गुणो आ-
वेला ठे. एवी रीते दूत कही रह्या बाद चक्री क्रीडापूर्वक कहेवा लाग्या
के, ते मारो नाहानो जाइ शत्रुरूपी काष्ठप्रते अग्नितरग्वोज ठे. वली हुं

તે મારા જાણની સાથે રણસંગ્રામરૂપ દુઃખદાયક વિરોધ કરીશ નહીં; કેમ કે સર્વ દેશોમાં ઢુંઢતાં પણ સગો જાણ મલી શકતો નથી. વલી માણસોને સંપદા રાજ્ય વિગેરે સર્વ જગોણ મલે છે, પણ સગો જાણ તો જાગ્ય-વિના ક્યાંણ પણ મલી શકતો નથી. વલી મન વિનાનું જેમ દાન, ચક્રુ-વિનાનું જેમ મુખ, તથા મંત્રિવિનાનું જેમ રાજ્ય તેમ બંધુવિના આ જગત વૃથા છે; વલી જે ધન બંધુનાં ઉપકારમાટે થતું નથી, તે ધન વૃથા છે, તથા જે જીવિત દુઃખીનાં દુઃખો મટાડવામાટે થતું નથી, તે જીવિત પણ વૃથા છે. વલી જેના ઘરમાં ગોત્રીઝનાં ઘાતથી મલેલી લક્ષ્મી વિલાસ કરે છે, તે ઘરનાં સ્વામિને પતિત જાણવો, તથા તેનું રાજતેજ પણ શોષતું નથી. વલી “આ પરાક્રમહીન છે” એમ લોકો જલે મારી હાંસી કરે, પણ હું આ નાના જાણની સાથે યુદ્ધ કરીશ નહીં. હવે પોતાની (વાહુવલિએ કરેલી) નિંદાથી અંતરમાં ગુસ્સે થઈવો, તથા મહા ઉત્સાહી સુપેણ સેનાપતિ, રાજાની તે વાણી સાંજલીને ધીર અને ગંજીર વાણીથી કહેવા લાગ્યો કે હે સ્વામી! યુગાદીશ પ્રજાનાં પુત્ર એવા તમોને ક્ષમા લાવવી યુક્તજ છે, અને વંધુ સંવંધિ અપૂર્વ સ્નેહ તમોને ક્ષમા કરાવે છે. પણ હે સ્વામી! આપનો આ સ્નેહ એક હાથની તાલી સરખો છે, કેમ કે, આપનાપર તેની દૃષ્ટિ શત્રુતાવાલી છે, અને તમો જલદા તેનાપર સ્નેહ કરો ઠો! વલી રાજાઝણ તો પોતાની આજ્ઞાનો જંગ કરનાર એવા જાણની પણ ઉપેક્ષા કરવી જોઈએ નહીં, કેમ કે રાજાઝણે તો આજ્ઞા-જ જ્યોત્સ્નાની પેઠે સર્વ તેજની કરનારી છે. વલી પોતાનાંજ રાજ્યથી કૃતાર્થ થઈતા રાજાઝણે દિગ્જય કરે છે, તે કંઈ લોજથી નહીં, પણ પોતાનાં પરાક્રમની વૃદ્ધિમાટેજ કરે છે. વલી આગામિ કાલમાં પોતાનું હિત ઇચ્છનાર માણસે શત્રુની ઉપેક્ષા કરવી નહીં, કેમ કે તે ક્ષયરોગની પેઠે વૃદ્ધિ પામતો થકો પોતાનેજ દુણે છે. માટે જ્યાંસુધિ તમારાં સૈન્યની રજોની શ્રેણિથી આ સૂર્યમંડલ ઠવાયું નથી, ત્યાંસુધિ તે વાહુવલિ જાંખો થઈને પોતાનો દેશ ઠોડશે નહીં. વલી જ્યાંસુધિ તમારા દ્વારથીનાં સૈન્યનાં જારથી આ પૃથ્વી નમી નથી, ત્યાંસુધિ અદ્વંકારથી જીરૂત થઈતા તે વાહુવલિની ગરદન કેમ નમશે? માટે હે સ્વામી! અપને આ કાર્યમાં જરા પણ વિલંબ કરવો લાયક નથી. જો મારા વચનપર શ્રદ્ધા ન હોય, તો તમો આ મંત્રિ પ્રમુખોને પણ રા-

जनीतिमाटे पूढो ? पढी मंत्रिउं पण सुषेणना वचननां पडधानी पेठेज बोळीने विशेष प्रकारे चक्रीने उत्साहित करता हवा. पढी चक्रीए पण रणकार्यमां तत्पर एवुं ज्ञाना नामनुं वाजित्र वगडाव्युं, अने तेना शब्दथी सर्व जगोएथी राजाउं त्यां आवी एकठा थया. पढी चक्रीए पण शुन दिवसे स्नान करीने तथा पवित्र वस्त्रो पेहेरीने उत्तम पुष्पोथी श्री युगादीश प्रभुनी सेवा करी. वढी तेणे वांठित सिद्धिमाटे पौषधशालामां रहेला मुनिउंने नमस्कार कयों; अने तेउंनी धर्मलाजनी आशिष पण तेने अधिक सिद्धिने आपनारी थइ. पढी ते महा पराक्रमी चक्रीए आनंद अने वेगथी पोताना नगरनी समीपे सैन्यनो पडाव नाख्यो. ते वखते चमकपाषाणथी जेम लोखंड तेम ज्ञानादथी खेंचाइने देश देशनां सघला राजाउं त्यां आव्या. वढी त्यां जंगम पर्वतो सरखा हाथीउं तथा घोडाउं आव्या, अने तेउं मनुष्योनां समूहरूपी समुद्रमां मोजां-उंनी पेठे शोजवा लाग्या.

हवे पतिवाढी तथा पुत्रोवाढी कुलकन्याउंथी अखंड चोखाउंए करीने वधावेल ठे मंगल जेनुं, तथा बंदीउंनां समूहोथी स्तुति कराता, देवो अने राजाउंथी सेवाता, नगरनी स्त्रीउंथी गवाता, तथा महाजनोथी जोवाता, एवा ते चक्री प्रजात समये, अत्यंत उंचा, पोतानां यश सरखा सफेद, वन्ने पडखेथी ऊरता मदें करीने करेल ठे कस्तुरी सरखी पत्रवढी जेनी, तथा दीलामात्रथीज पर्वतो अने समुद्रोने उलंघवामां समर्थ, हमेशां एक हजार यक्षोथी अधिष्ठित थएला, एवा सुरगिरि नामनां हाथीपर, सूर्य जेम पूर्वाचलपर तेम, यात्रानां आरंजमाटे चड्या. पढी तेमना अंश सरखा वीजाउं पण वखतर तथा हथीयार सहित थइने, तेज वखते क्षणवारमां हाथी, घोडा, रथ, खचर विगेरे पर स्वार थया. पढी शेषनागनां मस्तकपर जेम मणि, तेम संपूर्ण चंद्रसरखुं, तथा मंगलीक कलशोथी विंटाएलुं, हजारो नागकुमार तथा देवोथी अधिष्ठित थएलुं, तथा पर राज्यने त्रास करनां, जय नामनुं उत्ररल चक्रीनां मस्तकपर शोजवा लाग्युं. पढी दीलायुक्त स्त्रीउंथी चामरोए करी वीजाता ते चक्री पगना अंगुठाथी हाथीने चलाववा लाग्या. एवी रीते डुंडुजिनां अवाजोथी दिशाउंने वधिर करता. तथा ज्ञानां नादोथी ब्रह्मांडने वाचाल करता,

मांगलिक वाजांजनां अवाजोथी हाथीनां गर्जारवोने पुष्ट करता, ते चक्री किरणो सहित जेम सूर्य, तेम सैन्यो सहित चालवा लाग्या. पठी सूर्य-मंडलनी पेठे चारे वाजुंजथी दीपतुं, तथा एक हजार आरावाहुं चक्ररत्न पण तेमनी आगल आगल चालवा लाग्युं. वली, हे दिशाज ! तमो दूर जाज ? पृथ्वी ! तुं मोटी था ? आकाश ! तुं पण तुरत अवकाश आप ? केम के, आजे आ जरत चक्री सैन्यनां समूहना चारथी, तथा वाजां अने डुंडुजिनां नादोथी तमोने दली नाखशे, एवी रीतनी वंदिजनी वाणीने सांजलता थका, तथा रथोनां चित्कारोथी वाचाल करेल ठे दिङ्मुख जेणे एवा, ते चक्री अगाडी अगाडी चालवा लाग्या. एवी रीते सैन्यथी उडती धूलनां अंधकारथी सूर्यने पण पतंगीआं सरखो करता, पृथ्वीने पण अस्थिर करता, मार्गमां आवती नदीजने सूकावता, तलावोने स्थलरूप करता, हाथीजनां मदथी नवां तलावो करता, तथा अमार्गने पण मार्गरूप करता थका ते चक्री हमेशां योजननां प्रयाणे करीने अनुक्रमे केटलेक दिवसे बहलि देशनी पासें पहाँच्या.

हवे चक्रीए सैन्यनां पडावमाटे पेहेलेथी केटलाक माणसोने त्यां मो-कल्या हता, तेज तेमनी पासे आवीने हर्षथी कहेवा लाग्या के, हे स्वामी ! आप जय पामो ? अहींथी उत्तर दिशामां गंगानां कांठापर वृद्धो-नां डाळांजथी सूर्यने पण आढादित करतुं एक वन ठे; त्यां हृदयने आ-श्रयभूत, तथा मनोहर सुवर्ण, मणि, रत्न विगेरेथी बनावेलुं तातनुं मंदिर ठे. ते मंदिरमां पंडितनां कुलमां मंडनरूप, तथा उत्तम ध्यानमां रहेल ठे अंतःकरण जेनुं एवो, अने उत्तम बुद्धिवालो कोशक साधु सु-खेथी रहेलो ठे. ते सांजलीने पुण्यमां आदरवाला ते जरत चक्री ते व-नमां श्री प्रथमप्रभुने वांदवामाटे गया. त्यां विधिपूर्वक श्री ऋषभदेव प्रभुने नमीने, तथा चक्तिथी पूजीने, रत्नमय वेदिकापर चक्री वेठा. पठी आम तेम जोयावाद ते मुनिने जोड तेणे नमस्कार कयों, अने उत्तम व-चनोथी कहेवा लाग्या के, हे मुनि ! तमो रणसिंहनी पेठे नमि विनमिनी जोडे मारी साथे शुरु करवामां उत्सुक थएला विद्याधर ठो. अने हवे तो सर्व प्राणीजमां समस्तजाववाला तमो थया ठो, माटे हे कृपालु ! तमो तमाग वेराग्यनुं मने कारण कदो ? त्यारे मुनि कहेवा लाग्या के,

हे चक्री ! ते वखते तमोए नमिविनमि तथा मने पण जीत्यो; पढी
 अमोए अमारा पुत्रोने राज्य आपी वैराग्यथी दीक्षा लीधी, अने त्या-
 रथी श्री युगादीश प्रभुनी हुं सेवा करुं हुं; केम के, बन्ने जवोमां साम्रा-
 ज्यने आपनारनी कोण सेवा न करे ? पढी चक्रीए पुढ्युं के, हमणा तात
 क्यां ठे ? त्यारे मुनिए कहुं के, हे चक्री ! तुं ते कुतुहल सांजल ? हम-
 णा ते प्रभु श्रीप्रभ उद्यानमां देवोथी सेवाया थका रहे ठे, त्यां अनंत
 नामनां नागकुमारनी साथे धरणेंद्र आव्यो हतो. पढी धरणेंद्रे प्रभुने
 नमीने पुढ्युं के, हे, स्वामी ! सर्व देवोमां आ अनंत देवनां शरीरनी
 कांति अधिक केम ठे ? त्यारे प्रभुए कहुं के, आ अनंत देव आजथी
 चोथे जवे एक आजीर थयो हतो, त्यां ते मुनिने पराजव करीने घणुं
 पाप उपार्जन करतो हतो. त्यांथी मृत्यु पामी नरकमां जइ, घणी वेदनाउं
 सहन करीने सुग्राम नामनां गाममां कुष्टी ब्राह्मण थयो. तेणे त्यां अ-
 मारा एक सुव्रत नामनां शिष्यने पुढवाथी तेणे कहुं के, तें पूर्वे जवमां
 मुनिने कष्ट आप्युं ठे, तेथी तुं कुष्टी थयो हुं. माटे उत्तम माणसोए मु-
 निनी आराधना करवी, पण तेने विराधवो नहीं; ते मुनि कदाच क्षमा-
 वान होय, तो पण (तेनां विराधननुं) पाप तो पाठल आवेज ठे. वढी
 मुनिनुं सन्मान करवाथी ते उत्तम स्वर्गादिकनी गति आपे ठे, अने तेनुं
 अपमान करवाथी मूलमां पडेला अग्निनी पेठे अनंत कुलोने ते वाढी
 नाखे ठे. पढी ते ब्राह्मणे ते रोग मटवानो उपाय पुढ्यो, त्यारे ते मुनिए
 कहुं के, हवे तुं शत्रुंजय गिरिवरनी सेवा कर ? त्यां रागद्वेष रहित थइ
 समतारसमां रहेवाथी कर्मोनों क्षय करी तुं निरोगी थइश. वढी आकरा
 तपथी प्राणी जेम वज्ररूप कर्मोथी मुकाय ठे, तेम आ शत्रुंजयनी सोवाथी
 पण ते कर्मोथी मुकाय ठे. वढी आ तीर्थना माहात्म्यथी, शुद्ध आशयवाला
 अहीं रहेनारा तिर्यचो पण प्राएं करीने पाप रहित थया थका सुग-
 तिमां जाय ठे. वढी ते शत्रुंजय तीर्थनां स्मरणथी माणसोनो, सिंह, अग्नि,
 समुद्र, सर्प, राजा, फेर, युद्ध, चोर, शत्रु, तथा मरकीनो जय पण नाश
 पामे ठे. वढी उग्र तपथी, तथा ब्रह्मचर्यथी पण जे पुण्य मळे ठे, ते पुण्य
 आ शत्रुंजय प्रते रहेवाथी मळे ठे. वढी श्री विमलाचलनुं दर्शन कर्याथी
 त्रणे लोकनां तीर्थोमां जे कंइ ठे, ते सवळुं जोएळुं कहेवाय. एवी रीतनी

मुनिना मुखनी वाणी सांजलीने, ते शत्रुंजय पर्वत प्रते गयो, अने त्यां मुनिना कहेवा प्रमाणे करवाथी अनुक्रमे ते निरोगी थयो. त्यां वैराग्य-युक्त थइ अनशन करी, मृत्यु पामीने अधिक कांतिवालो आ अनंतदेव थयो ठे. वली ते तीर्थसेवानां प्रज्ञावथी आजथी त्रीजे जवे, सघलां कर्मोनो क्षय करी, अनंत चतुष्टयवालो थइ मोक्षे जशे. ते सांजलीने ते अनंत नागकुमार शत्रुंजयप्रते गयो, अने हुं पण तेनी साथेज आग्रह सहित ते तीर्थने उद्देशीने गयो. पठी ते देव त्यां महोत्सव पूर्वक अछाइ करीने, जक्तिथी तीर्थनुं स्मरण करतो थको पोताने स्थानके गयो. माटे हे चक्री ! ते शत्रुंजय समान बीजुं कोइ पण तीर्थ त्रणे जुवनोमां पण नथी, केम के, जेनां स्पर्शमात्रथीज आपदाउं दूर जाय ठे. एवी रीते हे राजन् ! तीर्थोप्रते जमतो थको हुं अहीं श्री युगादीश प्रभुने नमवामाटे आव्यो हतो, त्यां प्रसंगे तमारुं पण दर्शन थयुं. वली श्री बाहुवलिना सोमयशा नामे पुत्र ठे, तेमणे आ श्री युगादीश प्रभुनुं मंदिर बंधाव्युं ठे. श्री युगादीश प्रभु त्रणे लोकोनां नायक ठे, अने तमो तेमनां पुत्र ठो, माटे आपनां दर्शनथी मने बहु आनंद थयो ठे. ते सांजलीने चक्री शत्रुंजयनुं तथा श्रीयुगादीश प्रभुनुं स्मरण करता थका पोतानां सैन्यप्रते आव्या, वृद्धोनी घटावाला तेज प्रदेशमां तेणे सैन्यने पडाव पण नांख्यो. अने ते मुनि पण त्यांथी चालता थया.

हवे बाहुवलिए पण जरतने आवेला जाणीने पोताना सिंहनादसहित जंजावाजित्र वगडाव्युं. त्वारे सैन्यसहित जरतने “हुं जीतीश, हुं जीतीश” एम स्पर्धा करता थका सर्व योद्धाउं त्यां आवी प्होंच्या. ते सुजटो जाणे पोतानां अंतरंग तेजनेज देखाडता होय नहीं तेम, हथीयारोथी आकाशने दांतावालुं करता थका शोचवा लाग्या. वली ते बाहुवलिनां सुजटो ते रणसंग्रामने तो आवेला उत्सव तरीके लेखवा लाग्या. पठी उत्तम शृंगारवाला तथा देहधारी वीररस सरखा त्रण लाख पुत्रोथी वींटाणला ते बाहुवलिए चतुरंगी सेना तैयार करी. पठी ते सैन्यसहित जंजानां शब्दोथी दिशाउंने वाचाल करता, ठत्रवाला, तथा चामरोथी विंजाना, तथा करेलुं ठे मंगल जेनुं एवा ते बाहुवलि उत्तम दिवसे कल्याणकारी जडंकर हाथीपर चड्या. पठी उत्तम परिवारवाला ते बाहुवलि

राजाए पण पोताना देशनां सिमांडापर लश्करनो पडाव नांख्यो. पढी प्रजातमां सर्व राजाउनी सम्मतीथी बाहुबलिए पोतानां पुत्र सिंहस्थने सेनापति तरिके नीम्यो. पढी राजाए पोते तेनां मस्तकपर रणपट्ट बांध्यो, तेथी ते उंचे चडता तेजथीज होय नहीं जेम, तेम शोजवा लाग्यो. वली जरत चक्रीए पण पोतानां राजाउनी संमतिथी, वैरीनी सेनाने मर्दन करनार सुषेणने सेनापति नीम्यो. वली जरत चक्रीए सर्व राजाउने तथा पोतानां सवा क्रोड पुत्रोने दूतो मारफते बोलावीने, तथा दरेकने बहु मानथी नामो दोइ बोलावीने, इंद्र जेम वैमानिकोने तेम, तेउने तेणे कह्युं के, दिग्जय करीने सघला राजाउ, विद्याधरो, देवो तथा दुर्मद जीलोने पण जीत्या, पण तेउमां आ बाहुबलिनां सामंत सरखो जोरावर पण कोइ नहोतो, वली आ बाहुबलिपासे रणसंग्राममां कुशल एवा घणां शूरवीरो ठे. वली परनी सेनामां जेम एक महा पराक्रमी होय ठे, तेम आनी सेनामां तो सघला वीरो पराजयने जेदनारा (महापराक्रमी) ठे. वली आ बाहुबलिनो महापराक्रमी सोमयशा नामनो पुत्र ठे, ते एक लाख हाथीउं, त्रण लाख घोडाउं अने रथोनी साथे लडी शके तेवो ठे. वली ते सोमयशानो नानो जाइ सिंहस्थ नामे ठे, ते पण महा शूरवीर अने हाथमां दीव्य शस्त्रोने धरनारो ठे. वली ते बाहुबलिनो दोऊ पामेला समुद्र सरखा ध्वनिवालो सिंहकर्ण नामनो पुत्र ठे, ते पोताना वलथी हाथें करीने पर्वतोने पण अधर उपाडे ठे. वली तेने जगतनां वीरोथी पण न जीती शकाय तेवो, तथा सिंह सरखा पराक्रमवालो, अने शत्रुनां सैन्यनो दाय करवामां समर्थ सिंहसेन नामनो पण पुत्र ठे. वली ते कुमारोमां जे सर्वथी नानो ठे, ते पण दुःखें करीने जीती शकाय तेवो ठे. वली तेउमांथी कोइक तो अक्षौहिणी सेनाने पण जीती शके तेवो ठे, एम सांजव्युं ठे. वली हे राजाउ ! दिग्जयनां मिशथी तो केवल दिशाउनुं जोवापणुंज थयुं ठे; खरेखरुं युद्ध तो आ बाहुबलि साथे करवानुं ठे. माटे समुद्र प्रते जेम प्रवाहो, तेम तमारे आ सुषेण सेनापतिनी पाठल रहेवुं. एवी रीतनी चक्रीनी आज्ञा धारण करीने हर्षित थया थका, तथा पोतानां स्वामी प्रते सेवकपणानो बदलो बालवाना इछावाला थया थका तेउ पोतपोताने स्थानके गया; तथा त्यां तेउए वज्र,

मुझर, चक्र, तलवार, जालां, बाण विगेरे हथीआरोनी विविध प्रकारनां पुष्पोथी पूजा करी; वली तेज नृत्य सहित जयलक्ष्मीनां प्रारंभ सरखां मंगल वाजित्री शस्त्रोनी पासे वगाडवा लाग्या. वली आठे दिशांजमांथी लक्ष्मीने खेंचवा माटेज होय नहीं जेम तेम तेजए हथीआरोनी आगल अक्षत अने रत्नोथी अष्ट मंगलो आलेख्यां. प्रजातमां युद्धनी इष्टावाला वने सैन्यना वीरोने ते रात्री पण लांबी थड पडी. “ हवे प्रजात क्यारे थशे. ?” एवा विचारथी तेज उठी उठीने वारंवार अस्ताचल प्रते जता चंद्रने जोता हता. ते वखते ते वीर पुरुषोनां मनने जाणीने रणसंग्रामनी इष्टावाली तेजनी आंखोमां बीकथीज होय नहीं जेम तेम निद्रा आवी नहीं. हवे ते श्री कृष्णदेव प्रभुनां वने पुत्रोनां युद्धने जोवानी इष्टथीज होय नहीं जेम, तेम सूर्य पण उदयाचलनी चूलिकाप्रते तुरत चढ्यो. हवे दश लाख वाजित्रीनां दृढ शब्दोथी दिग्गजो तो जाणे शब्दविनानां अने चेष्टाविनानांज थया होय नहीं, तेम थया. वली ते वखते अठार लाख छुंछुजिउं वागती थकी चंद्रनां हाथीने अने सूर्यना घोडाउंने पण जय देवा लागी. जरतनां सैन्यमां वैरीनां प्राणोने हरनारा शोल लाख रणशींगाउं वागवा लाग्यां. ते वखते काहलीउंनां तथा जेरीउंनां जांकारोथी पृथ्वीतल जेदावा लाग्युं. वली ते वखते वाजांउंना शब्दोथी तारामंडल त्रास पामवा लाग्युं, तथा वीरोनां सिंहनादोथी जगत शब्दमय थड गयुं. वली ते समये, “ हे वीरपुरुषो ! तमो वखतर पेहेरो ? घोडाउंने पाखरो पहेरावो ? शस्त्रो तथा रथादिक तैयार करो ? हमणा रणसंग्राम थशे;” एवी रीते वारंवार कहेता थका राजपुरुषो वने सैन्योमां फरवा लाग्या. ते वखते वीरपुरुषो राजानी आज्ञाथी शरीपर रोमांच धारण करवा लाग्या. वली तेज घोडाउंने पाखर पहेरावता थका तेजनां जय सूचवनारा हेपारवोथी अत्यंत आनंद पामवा लाग्या. ते वखते रणशींगानां अवाजोथी घोडाउं जडकता हता, तेथी तेजने मधुर वाक्योथी शांत करीने तेज पाखरो पहेरावता हता. वली तेजए ते घोडाउंनी वने वाजुंए गरुडनी चांचो सरखां जालांउं वांध्यां. ते वखते शत्रुनां समृद्धने गलवा मांटे कंठलाक घोडाउं सिंहमुखा, गरुडमुखा, हस्तीमुखा अने बहुमुखा पण थया. वली वखतरवाला तथा गर्जना कर-

ता हाथीउं, मेखलापर उगेला वृद्धोवाला जंगम पर्वत सरखा शोजता हता. वली ते वखते वीर पुरुषोए हाथीउंनी सुढोमां परशु, जालां तथा मुजरो आप्यां, तथा तेउनां दांतोमां लोखंडनां वलयो पहेराव्यां. वली ते वखते डुंडुजिनां नादोथी नडकता घोडाउने चोकडांउथी खेंचीने घणी मेहेनते रथोमां जोड्या. क्रोधायमान अएला योझाउं, जाथांउं बांधीने वेगथी वारंवार चालता रथोपर पण चडवा लाग्या.

हवे बाहुबलि पण स्नान विलेपन करीने, तथा श्वेत वस्त्रो पेहेरीने प्रभुने पूजवा माटे गया. त्यां तेमणे श्री आदिनाथ प्रभुनी प्रतिमाने जलथी स्नान करीने विविध प्रकारनां पुष्पो, अक्षत, तथा स्तवनोथी तेमनुं पूजन कर्युं. पढी ते देवलमांथी निकलीने, तेमणे वज्रनुं वखतर तथा टोप पहेर्या. वली तेणे पीठपर बाणोथी नरेलां जाथांउं बांध्यां, अने तेथी ते चार हाथोवाला देखावा लाग्या. वली जेनां टंकारथी आकाशमांथी ताराउं पण खरी जाय ठे, एवुं धनुष्य तेणे डावा हाथमां पकड्युं. पढी ऊरता मदथी ऊरणावाला पर्वत सरखा, तथा जंगम उत्साह सरखा महान्नद्र नामनां गंधहस्तीपर ते बाहुबलि चड्या. पढी सिंहनां चिहवाली धजानां मिशथी जाणे नाचताज होय नहीं एवा बाहुबलि, जगतने त्रण समान गणता अका सैन्यसहित समरांगणमां आव्या. ते वखते वलीला घोडावालो चंद्रनी ध्वजावालो तथा चंद्ररथवालो सोमयशा शत्रुउने रोकवा माटे बाहुबलिनी आगल अयो. वली त्यां यमनी पेठे दुःखे जोड शकाय एवो, कूर्मनी धजावालो, अने सिंहघोडावालो, महायशा पण जालां सहित आव्यो. तेनी आगल सिंहनी धजावालो तथा जगज्जाय नामनां रथवालो, महा बलवान सिंहरथ पण अनेक शस्त्रोसहित चालवा लाग्यो. वली त्यां मयूरकेतुवालो, महासांगर सरखा ध्वनिवालो, अने कालदंष्ट्र नामनां रथपर चडेलो सिंहकर्ण पण आव्यो. तेम त्यां रक्तवीजहंसकेतुवालो, सर्व शत्रुउथी न जीताय एवो, तथा महाबल रथपर चडेलो सिंहविक्रम पण आव्यो. वली वज्रकेतुवालो, तथा रणसंग्राममां सर्व शत्रुउने जीतनारो अने कालार्गल नामनां रथपर चडेलो सिंहासन पण त्यां आव्यो. इत्यादि बाहुबलिनां पुत्रो, तथा राजाउं नाना प्रकारनां वाहनो तथा शस्त्रो सहित उत्साहथी त्यां आव्या.

हवे जरत महाराज पण स्नान करी, शुद्ध वस्त्रो पेहेरीने देवलमां गथा; केम के, संत पुरुषो पोतानां कार्योंमां गाफल रहेता नथी. त्यां श्री रुषजस्वामिनी प्रतिमाने स्नान करी, तेणे पोतानां यशस्वी जेम पृथ्वीने, तेम ते प्रतिमाने केसरथी लेपन कर्युं; पढी संपूर्ण जक्तिथी तेमणे सुगंधि पुष्पोथी ते प्रतिमानुं पूजन कर्युं, तथा धूप उखेवीने स्तुति करी. पढी तेणे जगतने जीतनार, अने वज्रथी पण जेदाय नहीं तेवुं बखतर तथा उत्तम शोभावालुं शिरस्त्राण (टोप) पेहेर्युं. पढी तेमणे अक्षय तथा लोखंरुनां वाणोथी जरेलां जय अने पराजय नामनां बे तुणीरो बांध्यां. वली तेमणे डावा हाथमां त्रणे लोकोने दंरु करनारुं, तथा देवोनां समूहोथी आश्रित, अने जयंकर टंकारवालुं धनुष्य धारण कर्युं. वली तेमणे दैत्योप्रते दावानल सरखुं, तथा वैरीजने नाश करनारुं खड्ग धारण कर्युं, तथा बीजां हथीयारोने पण चक्रीए हाथथी स्पर्श कर्यो. पढी ते जरता मदनां समूहवाला, तथा औरावण सरखा सुरगिरि नामनां हाथीपर शक्र-केतु सहित वेठा. पढी सिंहनी धजावालो सुषेण पण पवनंजय नामनां रथपर चढ्यो, अने तेनो नानो जाइ गरुड नामनां रथपर बेठा. वली ते सुषेण सेनापतिए कालानल खड्गने तथा बीजली सरखी कांतिवाला अग्नि-मुख जालांने हाथमां धारण कर्युं; पढी त्यां महा पराक्रमी सवा लाख कुमारो पण सज्ज थइने आव्या. तेजमां सर्वथी मोटो सूर्ययशा नामे हतो, के जे त्रणे लोकोनो जय करवामां समर्थ, तथा दीव्य शस्त्रोथी रणमां वैरीजथी न जीताय तेवो हतो. वली ते देवसंवंधि सूर्यहास खड्गने, इंद्र धनुष्यने तथा सुरसन्नाह नामनां बखतरने धारण करतो थको शोचतो हतो. वली ते सूर्यध्वजवालो, लीला घोडावालो, वैनतेय नामनां रथमां चढीने रणसंग्राममां आव्यो. वली देवोथी पण न जीताय तेवो, सफेद घोडावाला रथपर चढेलो, अने सिंहध्वजवालो देवयशा कुमार पण त्यां आव्यो. वली गरुडपताकावालो तेनो नानो जाइ वीरयशा पण, उग्र व-खतर तथा धनुष्यने धारण करतो थको त्यां आव्यो. वली कपिकेतु-वालो तथा दुर्जय नामना रथपर चढेलो, सुयशा नामनो चक्रीनो पुत्र पृथ्वीने कंपावतो थको त्यां आव्यो. वली पोतानां नादथी आका-शपातावने पण गजावतो, मत्स्यनां केतुवालो अने धनुष्यने धारण

करनारो महापराक्रमी मेघनाद कुमार पण त्यां आव्यो. वली वरसा-
दनी पेठे बाणोनी धारा वरसावनारो, तथा हाथीनी पताकावालो, र-
थपर चडीने सर्व शस्त्रोसहित कालमेघ कुमार पण त्यां आव्यो. वली
वैरीजनां सुजटोनुं मर्दन करनारो, पीला घोडावालो तथा घुवडानी प-
ताकावालो महाकाल कुमार पण रणसंग्राममां उत्सुक थयो थको रथ-
मां बेसीने त्यां आव्यो. वली अश्वनी पताकावालो श्याम घोडावालो,
अने रणमां पांच अक्षौहिणी सेनाने पण जीतनारो, वैरिसिंह कुमार
पण त्यां आव्यो. वली ते वखते वीरपणानुं मान धरावनारो, लीला घो-
डावालो, हंसनी पताकावालो, अने हाथमां गदा धारण करनारो वीर-
सेन कुमार पण रणसंग्राम माटे उत्सुक थयो. इत्यादि चक्रिना पुत्रो
अने बीजा महा बलवान राजाजं पण विविध प्रकारना वाहनोपर बेसीने
त्यां रणसंग्राम माटे आव्या.

हवे ते वखते रथमांथी निकलता शब्दोथी गर्जना करतो, अने कोडो
सुजटोथी वींटाणलो महाबलवान सुषेण सेनापति सैन्यनी अगाडी थयो.
वली बीजा पूर्णरथी तथा अर्धरथी एवा राजाजं अने कुमारो पण हाथी,
घोडा, रथ विगेरे वाहनोपर बेसता हवा. ते वखते केटलाक सुजटो तो
रसातुर थइने प्रथमथीज रणसंग्राममां जटकवा लाग्या, तेजने स्वामिना
हुकमथी ठडीदारो वेगथी रोकवा लाग्या. वली ते वखते चालता लश्करी-
जनां पदघातोथी, पृथ्वी पण शेषनागनी फणोनी पंक्तिने नमावती थकी
कंपवा लागी. वली ते वखते वन्ने सैन्योनां महायोद्धाजनां वलातिशयथी
रंजित थइने जाणे मस्तको धुणावता होय नहीं तेम, महान पर्वतो पण
कंपवा लाग्या. हवे प्रह्वयकालनां प्रारंभमां उठलता समुद्रनी पेठे गर्जा-
रवा करता, एवा ते वन्ने लश्करो एकठां मळ्यां. ते वन्ने सैन्योनां डुंडु-
जिनां नादोथी पुष्ट थयेला वाजिंजोनां शब्दोथी त्रणे लोको क्षोभ पा-
मवा लाग्यां. ते वेलाए स्वारीनी साथे स्वारी, रथवालाजनी साथे रथवा-
लाजं, विद्याधरोनी साथे विद्याधरो, राजाजनी साथे राजाजं, सुजटोनी
साथे सुजटो, सामंतोनी साथे सामंतो, तथा जिह्वोनी साथे जिह्वो
मळ्या. वली ते समये वन्ने सैन्योनां हाथीजनां दांतो एक बीजा साथे
मळीने जयलक्ष्मीनां पदंगपणाने नजता हता. ते वखते वाणधाराजनां

वरसादथी दिशाउने आहादित करता, विचित्र प्रकारना धनुष्योने धरता, सिंहनादथी गर्जना करता, जालांउनां अग्रनागोने खद्योतरूप करता, खड्गोने विजलीरूप करता, पताकाउने बगलीरूप करता, उठलती धूलिने वादलांरूप करता, कीर्तिरूप वेढडीनी वृद्धिमाटे रुधिररूपी पाणीथी पृथ्वीने सिंचता, पाठलनां योद्धाउने जीवितदानथी चातकोनी पेठे संतुष्ट करता, तथा वाहनोथी पृथ्वीने पण स्पर्श नहीं करता, एवा ते सुजटो रणसंग्राममां आम तेम जमता प्रह्वयकालनां मेघ-सरखा शोजता हता. वली. सैन्यरूपी समुद्रमां उठलता मोजांउनी पेठे क्रोधातुर थया थका तेउ, घोडा, रथ के हाथीने पण गणकारता न-होता. वली ते वखते त्यां हाथीउं सुढमां योद्धासहित रथने लेइने तथा तेने आकाशमां जमाडीने पक्षिनां मालानी पेठे फेंकवा लाग्या. एवी रीते ते जयानक रणसंग्राम चालते बते कोइक साहसी योद्धो, पोतानी स्त्रीनां स्तननां बैरथी हाथीनां कुंजस्थलोने ताडना करवा लाग्यो. ते वखते सुपेण सेनापति पोतानां सैन्यनुं जरा मंदपणुं देखीने क्रोधातुर थयो थको, हथिआरसहित घोडापर बेसीने प्रह्वयकालना अग्निनी पेठे आगल धर्यो. एवी रीते ते सुपेणे दीलामात्रथी सुजटोनां समूहोने तृणनी पेठे कापवा मांड्याथी तेनी सामे कोइ पण सुजट उची शक्यो नहीं. एटला-मां अनिलवेग नामनो महाविद्याधर सुजट बाहुबलिनां चरणोने नमीने पवन सरखा वेगथी सुपेणनी सामे दोड्यो, अने तेने कहेवा लाग्यो के, हे सुपेण ! तुं सेनापति ठे, अने हुं तो एक बाहुबलिनो पालो हुं, पण मारुं जुजावल तुं जो ? तेने जोइ महापराक्रमी सुपेण पण समुद्रसरखी गर्जनथी आकाशपातालने पण गजाववा लाग्यो. तुल्य बलवाला तेउ वने हर्षयुक्त थया थका रोमांचकंचुकथी ते वखते वखतरने पण फाडवा लाग्या. पठी तेउ वने वाणोथी लडता थका देवोने पण जगतनां नाशनी शंका कराववा लाग्या. वली तेउ आकाशमां रही जोता देवोनां विमानोने वा-णोनां स्पर्शथी त्रास पमाडवा लाग्या. मदोन्मत्त थएला हाथीउनी पेठे एक बीजानां यशनी इठा राखता, तथा क्रोधथी लाल आंखोवाला तेउ वने, सैनिकोने दुःखे जोवालायक थया. प्रह्वयकालमां पर्वतनी साथे जेम पर्वत अथडाथ, तेम अथडातां थकां ते विद्याधरे सुपे-

एने जरा हठाव्यो. ते वखते ते विद्याधरे वीर्योद्धासथी वरसा-
दनी पेठे महाध्वनिवालो सिंहनाद कयों. ते सिंहनादथी अत्यंत
हर्षित थएला बाहुबलिनां लश्करीज तेनां पडघानी पेठे चारे को-
रथी गर्जना करवा लाग्या. ते वखते क्रोधथी लाल थएलो, विकराल
आंखोवालो, तथा साक्षात कटपांतकालनां अग्निसरखो सुषेण सेनापति
खड्गरत्न लेइने दोड्यो. ते वखते लोको एवी तर्क करवा लाग्या के, शुं आ
सुषेण आखा जगतनो संहार करशे ? के पर्वतोने उखेडी नाखशे ? के पृ-
थ्वीने फाडी नाखशे ? हवे तेवी रीते सुषेणने धसी आवतो जोइने सिं-
हरथ कुमारे वायुसरखा वेगवाला घोडाउथी रथने वच्चे नांख्यो. त्यारे कां-
ठापरनां पर्वतथी अटकावेलो समुद्रनो मोजो जेम अटकी जाय, तेम
महाबलवान सुषेण पण तेथी अटकी गयो. ते वखते युद्धनो साक्षी सूर्य
पण बहु पडतां एवां सुजटोनां बाणोथी जाणे त्रास पाम्यो होय नहीं,
तेम अस्ताचलप्रते गयो. त्यारे बन्ने राजाउनी आज्ञाथी पूर्वापर समुद्रो-
नी वेलानी पेठे बन्ने सैन्यो पाठां वळ्यां. पढी ते महापराक्रमी वीरो
केटलीक मेहेनते ते रात्रि गालीने, प्रजात काल थवाथी नाचवा
लाग्या. पढी तेज पोतपोतानां वखतरोतथा हथियारो धारण करीने
तैयार करेला पोतपोतानां वाहनोपर चड्या. पढी तेज वाजांउनां शब्द
प्रमाणे चालता थका रणभूमिपर आव्या; तथा प्रसिद्ध पताकाउथी
उलखीने तथा एकवीजानां कुलादिकनुं वर्णन करीने, तथा बोलावीने
बाणोनो वरसाद वरसाववा लाग्या. ते वखते पोतानां स्वामिना कृ-
पारूपी समुद्रने पार पहोंचवानी इछाथी तेज तीक्ष्ण अणिवालां बा-
णोने पण गणकारता नहोता. वढी ते समये बाणो, बाणोनी साथे
घसावाथी अग्निने उत्पन्न करता थका, जोवा आवेला देवोने पण नय
उपजाववा लाग्या. वढी ते वखते घासथी जेम दरिद्रिनुं घर, तेम रा-
जाउ वाणोथी आकाशने आठादित करवा लाग्या, अने तेथी देवोने ते
रणसंग्राम जोवामां विघ्न थवा लाग्युं. ते नयंकर रणसंग्रामने जोइने
कायरो तो त्रास पामवा लाग्या, अने वीर पुरुषो तो ते महाघातोथी
पण जाणे वेवडा थवा लाग्या. त्यां वीर पुरुषो, लोहीथी सींचाएली, तथा
घोडाउथी चूर्णित थएली पृथ्वीपर, हाथीनां कुंजस्थलोने जेदीने मोतीउ-

रूपी बीजो बाववा लाग्या; ते बीजोमांथी तेउनुं यशरूपी वृद्ध डालां-
 उंथी विस्तार पामीने अक्षय थयुं थकुं, त्रणे जगतमां व्यापवाने समर्थ
 थशे. हवे सिंहस्थ कुमार क्रोधातुर थइने, सर्व शस्त्रोथी स्फुरायमान
 थयो थको चक्रीनी सेना प्रते पोतानो रथ वेगथी दोडाववा लाग्यो; ते
 वखते सिंहकर्ण कुमार, अग्निनी पाठल जेम वायु, तेम सर्वने संहार कर-
 वामां समर्थ थयो थको तेनी पाठल आव्यो. पठी ते बन्ने वीरो चक्रीनी
 सेनाने दोजाववा लाग्या, अने पृथ्वीने कंपाववाथी देवोने पण दुष्प्रेक्ष्य
 थया. तेउनां वाणोना पडवाथी ते नहीं सहन करी शकावाथी लश्करी-
 उंनी आंखो मीचाइ गइ. तेउ संग्राममां रसिक थया थका हाथी, घोडा,
 रथ, पाला के राजाउने पण गणवा लाग्या नहीं. एवी रीते तेउना स्वठंद
 रीते चालवाथी लश्करमां आंतरो पडी गयो. त्यारे सुषेण पण मात्स-
 र्यपणाथी प्रह्वयकालनां समुद्रनी पेठे, विविध प्रकारनां हथियारो स-
 हित पवनवेगे दोड्यो. त्यारे बाहुवलिनां सैन्यनां राजाउ बोलवा ला-
 ग्याके, अरे ! आने मारो ! मारो ! पकडो ! पकडो ! पठी सुषेणे
 बाहुवलिनी सेनाने एवी तो विखेरी नाखी के, तेनी सामे कोइ पण
 आवी शक्यो नहीं. पठी त्यां सुषेणे पेला विद्याधरनां पुत्रने जोइने
 त्रणे जगतने दोजावनारो धनुष्यनो टंकार कयों; अने तेने कह्युं के,
 हे विद्याधर ! ते वखते सिंहस्थे वचमां रथ नाखीने तारुं रक्षण कर्तुं
 हतुं, पण आ समये तारुं रक्षण कोण करी शके तेम ठे ? ते सांज-
 लीने अनिलवेग पण महावेगथी तेनी सामे आव्यो. पण ततक्षण सु-
 पेणनां हथीयारोथी व्याकुल थइ ते पाठो वड्यो. पठी त्यांथी वेगसेहित
 उठलीने ते चक्रीनी हाथीनी सेनामां आव्यो, त्यां ते दडाउनी पेठे हा-
 थीउने आकाशमां उठालवा लाग्यो, तथा तेउने पडता जीलीने मुष्टी-
 उंथी मारवा लाग्यो. ते कोइ वखते पृथ्वीपर, तो कोइ वखते आकाशमां,
 तो कोइ वखते तीठों, तो कोइ वखते फुदडी फरतो, तो कोइ वखते च-
 तुरंगी सेनामां देखावा लाग्यो. तेवी रीतनो तेने जोइने, हथीपर वेठेला
 चक्रीए क्रोधथी, इंद्र जेम वज्रने तेम तेनापर चक्रने मुक्युं. हजार आ-
 राउंमांथी निकलती ज्वालाउनी श्रेणिवालां सूर्यविंव सरखां ते चक्रने
 जोइने खुबडनी पेठे ते विद्याधर जय पाम्यो. पठी तेणे विचार्युं के, अ-

हींथी नाशी जवुं तेज श्रेष्ठ ठे, एम विचारि वारंवार चक्रने पावुं वाली
जोतो थको ते नाशवा लाग्यो. पढी ते मेरु, गुफा, समुद्र, रुचकद्विप,
बीजा द्वीपो, अने पाताल विगेरे ज्यां ज्यां जवा लाग्यो, त्यां त्यां ते चक्र-
ने पूर्वार्जित कर्मनी पेठे पाठल आवतुं जोइ, तेणे वज्रपंजर वनाव्युं. त्यारे
तेने चक्राधिष्टायक देवो हसीने कहेवा लाग्या के, रे रंक ! तें आ चक्री-
प्रते शुं करवा मांड्युं ठे ? वली हे रंक ! ते चक्री ज्यारे तारापर कोपा-
यमान थया, त्यारे देवोमांथी पण तारुं कोण रक्षण करी शके तेम ठे ?
माटे हवे तें पद्मीनी पेठे पंजर शामाटे धारण कर्तुं ठे ? पढी ते अनि-
लवेग विद्याधर ठमास पढी पोतानां ते पिंजरमांथी निकळ्यो, त्यारे चक्रे
तेनुं माथुं कापी नांख्युं. पढी ते चक्र पावुं वलीने चक्रीना हाथमां आ-
व्युं, अने चक्रीनां सैन्ये वारंवार जय जय शब्द कर्चो. हवे सिंहस्थ
तथा सिंहकर्णने तेवी रीतना जोइने मेघनाद अने सिंहनाद नामनां
चक्रीनां पुत्रो तेनी तरफ दोड्या. पढी ते चारे वीरो परस्पर युद्ध करता
थका, देवोने पण चारे दिशाउंनां प्रह्वयनी त्रांति सूचववा लाग्या. ज-
गतने क्षोत्र पमाडनारा ते चारे वीरो वज्रोनी साथे जेस वज्रो तेम अ-
त्यंत वलथी लडवा लाग्या. हवे ते वखते तेउंनां रणसंग्रामथी जाणे ड-
यो होय नहीं तेम, सूर्य अस्ताचलप्रते गयो; अने वने लश्करो पण पो-
तपोताने स्थानके गयां. त्यां पुरोहिते काकिणी रत्ननां पाणीथी वैरिनां
मारथी घायल थएली सेनाने पाढी नवी जेवी करी; अने चंद्रयशाए
चंद्रथी मेलवेली विद्यानां योगथी बाहुवलिनी सेनाने शठ्यरहित करी.
पढी प्रजातमां पोतपोतानी पताकाउंथी अकाशने चित्रित करता थका,
अंदर क्रोधवाला थइने सर्वे शस्त्रो सहित त्यां आवी पहांच्या. त्यां पर्वत
सरखा माथांवालो रत्नारि नामनो विद्याधर बाहुवलिनां चरणोने न-
मीने, तथा तेनी आझा लेइने, लाख चारनां वजननी लोखंडनी गदा
हाथमां धारण करीने, वंटोलीआनी पेठे गर्जना करतो थको वेगथी
दोड्यो. यमनी पेठे हाथमां गदावाला, ताडनां वृद्ध सरखा उंचा, वल-
ती अग्निसरखी पीढी आंखोवाला, उगता सूर्य सरखा मुखवाला, वृद्ध-
नां डाळां सरखा हाथोवाला. शीलातल सरखा हृदयवाला, बीजा विद्या-
धरोथी वींटाएला, महा जयंकर तथा महा चलवान एवा ते विद्याधरने

जोइने लश्करीउं कंपवा लाग्या. ते विद्याधर, वरसादनी पेठे गर्जना करतो थको चक्रीनां सैन्यमां प्रह्वयकालनां अग्निनी पेठे गदानां मारथी कांकराउंनी पेठे हाथीउंने, पतंगीआंउंनी पेठे घोडाउंने, पक्षिनां मा-
लाउंनी पेठे रथोने, तथा ह्युद्र कीडाउंनी पेठे पालाउंने मारवा लाग्यो.
त्यारे माहेंद्रचूड नामनो विद्याधर पण ज़रतने नमी, हाथमां जयंकर
मुजलने जमावतो थको क्रोधथी तेनी सामे दोड्यो. पठी ते महा बल-
वान विद्याधरे वज्रथी जेम पर्वतने, तेम ते रत्नारिने मायों, अने तेथी
ते पृथ्वीपर लोटवा लाग्यो. ते वखते सूर्य पण तेनी साथे तेनीज आकृ-
तिने धारण करतो थको पश्चिम समुद्रमां जइने पड्यो. ते रात्रिण बाहु-
वलिनुं सैन्य कमलनी पेठे मुकुलित थइ गयुं; पण प्रजात होते ठते पाहुं
क्षणवारमां प्रफुल्लित थयुं. हवे रत्नारिने हणाएलो जाणिने अमित-
केतु क्रोधथी चलतो थको, धनुष्य अने फरसी लेइने चक्रीनां सैन्यप्रते
दोडी आव्यो. ते वाणोनी धाराउंथी वैरीउंनां समूहमां डुर्दीन करतो
थको मेघनी पेठे तेउंनां मुखोने उलटां करवा लाग्यो. पठी क्षीरसमु-
द्रनी पेठे गर्जना करतो, तथा प्रह्वयकालनां सूर्यनी पेठे तीव्र अने अ-
ज्ञत तेजोथी तपतो, तथा दोषोनी खाणसरखा (चंद्र सरखा) शत्रुनां
समूहोने कलंक सहित करतो थको सूर्ययशा रथ सहित तेनी सामे
आव्यो. ते सूर्ययशानां नादथी चक्रीनां लश्करीउंने जाणे वेवडो हर्ष
थयो होय नहीं तेम, तेउं समरांगणपर आव्या. एवी रीते धसी आवता
सूर्ययशानां केतुने अमितकेतुए क्षणवारमां वाणथी ठेदी नाख्यो. ते
जोइ धूमकेतुनी पेठे उठलेला सूर्ययशाए अर्धचंद्र नामनां वाणथी तेनुं
गडुं कापी नाख्युं. ते वखते चक्रीनी सेनामां जय जय शब्द थयो, तथा
सूर्य यशापर आकाशमांथी पुष्पवृष्टि थइ. एवी रीते मंथानक सरखो ते
सूर्ययशा बाहुवलिनी सेनाने बलोवीने पाठो पोतानां सैन्यमां आव्यो.
पठी बाहुवलिण राजाउंने बोलाव्याथी वीस क्रोड पाला, तेटलाज घोडा,
रथ, तथा हाथीउंनो स्वामी, तथा वैताड्यनी दक्षिण श्रेणिनो सुमति ना-
मनो नायक. बाहुवलिने नमीने रणसंग्राममां धस्यो. ते वखते साक्षात
सर्त्रीधर्म सरखो, तथा सिंहुनी पेठे महापराक्रमी शार्दूल नामनो चक्रीनो
पुत्र ते सुमतिने धस्यो आवतो जोइने, वीररसथी आकुल थयो थको, हा-

श्रीपर बेसी सिंहनाद करी समरांगणमां आव्यो. तेनां बाणोनं आकर्षण, संधान, के मोक्ष कंडं पण शत्रुनां समूहो जोइ शक्या नहीं; एवी रीतनां ते शार्दूलने बाणोथी दुर्जय जोइने सुमतिए देवोथी पण ने जेदाय एवां दीव्य शस्त्रो तेनापर फेंक्यां. त्यारे प्रेमपाशोथी जेम प्राणी, तेम ते शार्दूल सिंहनी पेठे नागपाशोथी बंधायो थको चालवाने अशक्त थयो. तेनी पीडा जरा बेठीने, तथा तुरत सूर्यथी प्राप्त थएली विद्यानुं स्मरण करीने, हाथी जेम कमलनां तंतुउने, तथा योगी जेम कुकर्मोने तेम तेणे तुरत ते नागपाशोनां बंधनो त्रोडी नांख्यां. पठी वादलांमांथी निकलता सूर्यनी पेठे अधिक कांतिवालो थएलो ते शार्दूल खड्ग उगामीने क्रोधथी सुमतिप्रते दोड्यो. पठी सिंह जेम पर्वतने तेम हाथीने ठोडीने तेणे सुमतिने क्रोधथी मस्तकमां खड्गथी मार्यो. ते घाथी ते विद्याधरनां काचा घडानी पेठे बे टुकडा थइ गया; अने रणसंग्राममां शार्दूलनो प्रताप पण बेवडो थयो. ते वखते सूर्य पण कमलोनां निमीलनने नहीं सहन करवाथी जय पामीने अपर समुद्रप्रते गयो. पठी प्रजाते वैरीरूपी कमलोने नाश करनारो सोमयशा, तेजथी जाज्वल्यमान थइने चक्रीनी सेनासाथे लडवा लाग्यो. कालसरखो जयंकर एवो ते सोमयशा चक्रीनी सोनामांथी सर्व शस्त्रो एकठां करीने बहु क्रोधथी तेनो वरसाद वरसाववा लाग्यो; त्यारे तेनी साथे चक्रीनां सैनिको सूर्यसाथे जेम अंधकारो तेम लडवा लाग्या. एक एवो पण ते सोमयशा रणमां अनेक सरखो थइने, हरिणोनी साथे जेम सिंह, तेम ते सघलार्जनी साथे लडवा लाग्यो. एवी रीते वंटोलीआनी पेठे तेणे चक्रीनी सेनाने उन्मार्गे चडावी दीधी. ते वखते सूर्ययशानो सुरराज नामनो महावलवान् पुत्र, सोमयशाने तेवी रीते नुकशान करतो जोइने तेनी सामे धस्यो. एवी रीते जयनी इठावाला तेउं वन्ने ज्यारे एकठा थया, त्यारे लोकोनां मनमां क्षणवारसुधि प्रलयकालनी शंका थइ. ते वखते तेउंनी वीकथीज जेम, तेम सूर्य अस्त थयो; तथा पाठो तेउंने जोवामाटे ते कौतुकी सूर्य उदय थयो. ते वखते शब्दबंधु अने वीरबंधु, महाबाहु अने सुबाहुक, धूपघट ने धूमकेतु, जयवीर अने महाजय, बाहुक ने त्रिलोक, तथा कामजोज अने चंद्रक, एवी रीते चक्री अने बाहुवद्विनां

वीरो मांहोंमांहें लडवा लाग्या. एवी रीते ते बन्ने सैन्योनो जयंकर रण-
संग्राम वार वर्षोंसुधी चाळ्यो. हवे प्रजातमां रणतुरीजथी फरीने आवी
पहोंचेला लश्करीज महाक्रोधथी शस्त्रोनो वरसाद वरसाववा लाग्या. ते
वखते नरतनां कालसेन अने वीरसेन नामनां पुत्रो, तथा महायश अने
सिंहसेन नामनां बाहुवलिनां पुत्रो लडवा लाग्या; वली कालमेघ अने
महाकाल, सिंहविक्रम अने सुंदर एवी रीतनां कुमारो मांहों मांहें रण-
संग्राम करवा लाग्या. तेजनां रथोनां चित्कारोथी पृथ्वीतल कंपवा लाग्युं.
अने वाणोनां ग्रहारोथी आकाशमां रहेला देवो पण त्रास पामवा
लाग्या; वली तेजनां सिंहनादोथी सिंहादिक पशुज पण हरिणोनी पेठे
दूर नाशवा लाग्या; तथा तेजनां जुजास्फोटोथी पर्वतो पण फाटवा
लाग्या. ते वखते श्री नरत महाराजाना मोटा पुत्र सूर्ययशाए कटपांत-
काले उड्यांत थएला समुद्रनी पेठे गर्जना करी; पठी ते उंचे प्रकारे नाद
करतो थको तथा पोतानां हाथमां धनुष्य धारण करतो थको, वाणोनां
समूहोने फेंकतो थको, सैन्यनां समूहने मूर्धित करतो थको, वायुथीजेम
पर्वतो, तेम वेगथी हाथीजने लोटावतो थको, मूर्तिवंत यमनी पेठे सुज-
टोनां समूहने हणतो थको, रथोने चूर्ण करतो थको, घोडाजनां समूह-
ने घुमावतो थको, रथनां चक्रनां शब्दोथी पृथ्वीमंडलने ह्कोज पमाडतो
थको, वीरोनां कलेवरोथी गीधो अने शियालोने लोटावतो थको, दुः-
सह पराक्रमथी पोताना पिताने आनंद आपतो थको, महान राजाजने
जडमूलथी काढी नाखतो थको, तथा अगल रहेलाजने जश्मरूप करतो
थको, बाहुवलिनां लश्करप्रते दोड्यो. एवी रीते पोतानी सेनानो संहार
करता सूर्ययशाने जोडने, क्रोध पामेला बाहुवलि तेनी सामे रणभूमिमां
आव्या; तथा पृथ्वीने धडो अने मस्तकोवाली, आकाशने शस्त्रोवाळुं, तथा
दिशाजनां चक्रने रुधिरवाळुं करवा लाग्या. पठी ते सूर्ययशाने कहेवा
लाग्या के, हे वत्स ! तुं कीरकंठ (वालक) ठतां पण मारी सेनामां आवी
रीत गुंफे ठे. तेथी हूं खुशी थयो तुं. केम के, तें वंशनी शोभा वधारी ठे.
वली त्रण लोकमां पण एवो कोइ माणस नथी के, जे मारा क्रोधने स-
दन करी शके. सादे तुं जलदी मारी दृष्टिथी दूर था ? केम के, तुं मने
मारा मोमयज्ञा सरखो ठे. ते सांजलीने, सूर्ययशा उत्साह सहित जाणे

उलटो तेमने तर्जना करतो होय नहीं, तेम गंजिर वाणीथी बाहुबलिने कहेवा लाग्यो के, हे काकाजी ! आजे तो मंगल ठे; वली तमो मने ता-ततुव्य ठो, तेथी हुं तमोने जक्तिथी नमुं बुं. वली पिताजी ज्यारे दिग्ज-यमाटे गया हता, त्यारे तेउ मने विनीतामांज ठोडी गया हता, तेथी में जरा पण रणसंग्राम जोयो नथी; माटे आजे कृपा करीने आपनां आ पुत्रनी जुजाउनुं पराक्रम जुउं? एस कही तेणे धनुर्दडनो टंकार कयों. ते वखते त्रणे लोकनां नाशनी शंकाथी संग्रांत थएला देवो, आकाशमां एक बी-जापर पडता थका टोलांबंध एकठा थया; अने विचारवा लाग्या के, अहो ! पोतानां बन्ने हाथोसरखा, आ वे ऋषजदेव प्रभुनां प्रत्रोनो रणसंग्राम केवो जयंकर निवडशे ! एस विचारि तेउए बन्ने सैन्योनां सुजटोने कछुं के, हे सुजटो ! ज्यांसुधि अमो तमारा बन्ने स्वामिउने समजावीयें, त्यांसुधि तमोए कोइए युद्ध करवुं नहीं; अने ते माटे तमोने श्री ऋष-जदेव प्रभुनी “आण” ठे. एवी रीते त्रणे जगतनां स्वामिनी आणाथी बन्ने सैन्योनां सुजटो चित्रेलाउनी पेठे स्थिर थइ गया. अने देवो जरत महाराजापासे गया. त्यां जइ तेउए जरतने कछुं के, हे ठ खंड जरतनां स्वामी ! तथा हे चक्रीशिरोमणि ! तमोए ठ खंड पृथ्वीनो जय सुखेथी कयों; अने तेमां देवोमांथी पण कोइ तमारी सामे थयुं नहीं; अने हवे तमो बन्नेए श्रीऋषजदेव प्रभुनां पुत्रो थइने, पोतानां हाथथीज पोतानां हाथनो वध केम आरंज्यो ठे ? तमारा पिताजीएज आ जगतनी सृष्टि वनावी, अने ते सृष्टिनो तमो बन्ने संहार करो ठो, ते तेमनां पुत्रपणाने लायक ठे ? वली तमो ज्यारे सामा चाद्रीने लडवा आव्या ठो, त्यारे ते बाहुबलि पण सामा आवेल ठे, माटे तमो चाढ्या जवाथी ते पण चाढ्या जशे. वली ते तमारा नाना चाइ ठे; माटे कारणे कारज नीपजे ठे. माटे हे राजन् ! जगतने संहार करवानां कारणरूप आ रणसंग्रामथी तमो विरमो ? के जेथी आप जेवानो उदय त्रण जगतनां हर्षमाटे थाय. एवी रीते कहीने देवो मौन रखावाद चक्री तेउने कहेवा लाग्या के हे देवो ! तमो हमेशां पिताजीनां जक्तो ठो, अने अमो पण तेज पिताजीना पुत्रो ठीयें; माटे युक्तायुक्तनो वि-चार करीने, तमो अमोने शिखामण आपो ? “हुं बलवान हुं” एवा हे-तुथी अथवा मात्सर्यथी हुं कंइ रणसंग्रामनी इठावालो नथी. पण आ

चक्र आयुधशालामां प्रवेश करतुं नथी, माटे तेनुं मारे शुं करवुं ? वली साठ हजार वर्षोंसुधिमां दिग्जय करीने हुं आव्यो, अने ते वखते पण नहीं आवेला जाइउने में माणसो मारफते बोलाव्या, त्यारे तेउं तो मनमां कंइंक लावीने तातनां अनुयायिउं थया; पण आ बाहुबलि मारो अविनय करवा लाग्यो. पेहेलां तो ते मने तातनी पेठे विनयथी आराधतो हतो, अने हमणां तो ते दैवयोगे मारी आज्ञा पण मानतो नथी. हवे एक बाजुथी जोउं हुं तो आ मारो नानो जाइ माराज अंशतुल्य ठे; अने बीजी बाजुथी आ चक्ररत्न पोतानां स्थानकमां प्रवेश करतुं नथी. माटे एकज वखत ते मारो जाइ मारी पासे आवे; अने पढी ते आ हाथी, घोडा, रथो, राज्य विगेरे मारुं सघबुं तुरत जले लेइ जाय. माटे हे देवो ! एवी रीते संकटमां रहेला मने न्यायदृष्टिथी विचारिने तमो शिखामण आपो ? एवी रीतनी चक्रीनी वाणी सांचलीने ते देवो तेमने कहेवा लाग्या के, हे महीपति ! चक्ररत्ननां अप्रवेशथी अमो तमोने कंइं पण अटकावी शकता नथी. पण हवे जो ते बाहुबलि राजा पण माने तो, तमोए छंद्युद्धथी लडवुं, के जेथी जगतनो ह्य थाय नहीं, अने तेथी तमो बन्नेए दृष्टि, वचन, मुष्टि, अने दंडथी युद्ध करवुं; के जेथी तमारां बन्नेनां पराक्रमनी सिद्धी थशे, अने प्राणीउंनो नाश थतो अटकशे. पढी ते वात जरते कबुल करवाथी ते देवो बाहुबलिनां सैन्यमां गया, त्यां तेउंए बाहुबलिने जोया; त्यारे तेउंए तेमने आशिष आपी के, हे युगादीश प्रभुनां पुत्र बाहुबलि ! तमो जय तथा आनंद पामो ? एम कही तेउं तेमने कहेवा लाग्या के, हे बाहुबलि ! बलवान एवा तमोए जुजदंडनी खरजना मिशथी जगतना संहारनां कारणरूप आ शुं आरंज्युं ठे ? वली हे राजन ! तमो यशनां अर्थी तथा गुरुजक्त ठो, तो आ मोटा जाइ साथे तमोए राणसंग्रामनो संरंज शुं मांड्यो ठो ? माटे तमो चालो ? अने जरतराजाने नमस्कार करो ? केम के तेवी रीतनी गुरुसेवाथी तमारुं विशेष मान थशे. वली पोतेज मेलवेला धननी पेठे ठ खंड जरतनुं राज्य तमो करो ? अने तेम कर्माथी सर्वथा तमारी शोक्षा बंधशे, केम के, अहंकार तो अज्ञानी माणसोने होय ठे; एदबुं कहीने देवो मौन रह्या बाद बाहुबलि तेमने कहेवा लाग्या के, सरल आशयवाला तमो तातनां अत्यंत

नक्त ठो. अगाउ श्री पिताजीए याचकोप्रते जेम धन, तेम अमोने अने
 नरतजीने पण राज्य वेहेंची आप्युं ठे. त्योरे अमो तो पिताजीनी आ-
 झापूर्वक तेटलाज राज्यथी संतुष्ट रह्या; अने नरतजी तो असंतुष्ट थइने
 समस्त नरतखंड गली गया; तेटलेथी पण तेनी आशा संपूर्ण न थवाथी
 तेमणे जाइजनां राज्यो लेइ लीधां; अने तेम करीने तेमणे तेवी रीतनी
 पोतानी गुरुता देखाडी !!! अने तेथी मिथ्यात्वथी मूढ मनवालो अतत्त्वने
 पण जेम तत्वबुद्धिथी माने ठे, तेम में पण गुरुबुद्धिथी तेमनी फोकट तातनी
 पेठे सेवा करी. वलीते चक्री थइने पण मारुं राज्य अन्यपणानी बुद्धि लावी
 हरवानी इहा करे ठे, पण ते एम नथी जाणता के, आ बाहुबलि तो तेनुं सर्व
 कंइ हरी लेशे ! माटे ते मोटा जाइने पण गुरुबुद्धिथी फोकट केम नमुं ? अने
 तेथी पोतानां पराक्रमथी जो ते राज्य लेइ शके, तो नले लीए. वली हे देवो !
 जे सामो लडे नहीं, तेनी साथे लडवुं नहीं; माटे ते जेवा आव्या ठे,
 तेवाज जो पाठा जाय, तो समर्थ एवो पण हुं तेमनी उपेक्षा करीश. वली
 तेमनां दीधेला नरतखंडने हुं जोगवुं, एवुं तमोउं सांजदयुं पण क्यांथी ?
 केम के, जो पिताजीनां आपेलांथी पण तृप्ति न थइ, तो पठी शाथी थवानी
 हती ? माटे हे देवो ! जो तमो अमारुं हित इछता हो तो, तेमनीपासे
 जइ तेमने लोचांधनेज समजावो ? वली हुं तेमना जेवो कंइ लोची पण
 नथी. एवी रीतनी बाहुबलिनी वाणी सांजलीने देवो मनमां आश्चर्य पामी
 कहेवा लाग्या के, चक्रनां अप्रवेशथी नरतने पण अटकावी शकाय तेम
 नथी, माटे हवे तमो वनेए उत्तम छंद युद्धोथी लडवुं, पण अधम यु-
 द्धोथी लडवुं नहीं. ते वात बाहुबलिए कबुल करवाथी देवो जोताथका
 नजदीकमां आकाशमां उजा.

हवे बाहुबलिनो ठडीदार हाथीपर चडीने, हाथ उंचो करी, मोटा
 शब्दोथी सुजटोने कहेवा लाग्यो के, हे सघला राजपुरुषो ! तमो आ
 वांठित रणसंग्रामथी पाठा हवो ? तथा हाथी घोडा आदिक वाहनोने
 पण सर्व जगोएथी पाठा खेंची ल्यो ? केम के, देवोनी मागणीथी आ-
 पणा स्वामीए छंदयुद्ध करवुं कबुदयुं ठे; माटे तमो ते दूर रहीने जुं ?
 ते सांजली सर्व सुजटो पोतानी जुजाउने फोकट वृद्धि पामेली मानता
 थका, राजानी आझाथी वांठित रणथी दूर खस्या. पठी नरतनां लश्क-

रीउं पण पाठा हठता थका एवुं चिंतववा लाग्या के, अमो बेठा ठतां आपणा स्वामीए छंद्युऊनो शामाटे आश्रय कयों हशे ? वली सैन्यनां मृत्युथी तथा जागवार्थीज सर्वथा रक्षण करवा लायक एवा राजाउंये छंद्युऊ करवुं लायक गणाय. वली एक आ बाहुबलि शिवाय समस्त ठ खंड जरतमां पण आपणा स्वामि सरखो कोइ बलवान नथी, अने तेथीज अमोने आ वावत शोच थाय डे. एवी रीते एकठा थइने शोचमां पडेला पोतानां सैनिकोने जोइने जरते पोतानुं वल देखाडवा माटे तेउंने आझा आपी के, तमो एक मोटो खाडो खोदो ? ते सांजली तेउंए एक विस्तार-वालो खाडो खोद्यो. पठी महा बलवान चक्री ते खाडानां कांठापर बेठा, अने पोतानां वन्ने हाथो सांकलोथी बांध्या. एवी रीते सेंकडो ठेडावाली सांकलोथी विंटाएल ठे शरीर जेमनुं एवा ते चक्री, वडवायोथी विंटाएला वडनी पेठे, तथा किरणोथी विंटाएला सूर्यनी पेठे शोजवा लाग्या. पठी तेमणे पोताना लश्करीउंने हुकम कयों के, हवे तमो सघला सर्व वाहनोसहित, तथा तमारां समस्त बलथी सने खेंचीने आ खाडामां तुरत पाडो ? के जेथी तमोने मारा बलमाटे निर्जयपणुं थाय. पठी तेउं सघला तेमने खेंचीखेंचीने थाकी गया, पण तेथी चक्रीने जरा पण तेउं चलावी शक्या नहीं. पठी चक्रीए हृदयपर हाथ फेरववानां मिशथी तेउंने जरा खेंच्या; त्वारे सघला राजाउं विगेरे सैनिको पोतानां वाहनो अने परिचारीसहित, लताप्रते जेम पद्धिउं, तेम सांकलमां लटकता थका खाडामां पड्या. एवी रीतनां पोतानां स्वामिनां बलनां माहात्म्यथी खुशी थएला एवा तेउं रणसंग्राममां पराङ्मुख थइने साद्धिउंनी पेठे नजदीक उच्चा.

हवे देवोए ते रणजूमिने गंधोदकथी सींची, तथा त्यां पचरंगी पुष्पोनी श्रेणि पाथरी. पठी चक्री अने बाहुबलि दृष्टियुऊनी प्रतिज्ञा करीने, रणजूमिपर सामसामा उच्चा. एवी रीते अनिमेष रीते जोता थका तेउं वन्ने चिरकालनां अनालोकदोपनुं मार्जन करता होय नहीं, तेम शोजवा लाग्या. विस्तारवाली आंखोवाला, लाल मुखवाला, तथा पर्वत-सरखा उंचा, एवा ते वन्ने वीरो, एक वीजाने ग्रस्त करवानी, इठावाला होय नहीं, तेम जयंकर देखावा लाग्या. पठी बाहुबलिनां सूर्य सरखा गेड मुखने जोवाथी चक्रीनी आंखोमां पाणी आवी ते वीडाइ गइ. ते

वखते जरतेशनां लश्करीजनां मुखो नीचां थयां, अने तेनी स्पर्धाथीज होय नहीं जेम, तेम बाहुबलिनां सैनिकोनां मुखो उंचां थयां, पढी नीचुं मुख करी रहेला जरतने बलवान बाहुबलि कहेवा लाग्या के, हे स्वामी! तमो उद्दिग्ध केम थाउं ठो? हजु मारी साथे वाग्युद्ध करो? एवी रीतनां तेनां वचनथी, पदघातथी जेम सर्प, तेम आमर्षयुक्त अइने चक्री कहेवा लाग्या के जले तेम करो? पढी चक्रीए मंदराचलथी वलोवाएला समुद्रना ध्वनि सरखो, तथा ऐरावणनी गर्जना सरखो, अने कटपांतकालनी मेघनी गर्जना सरखो, तथा आकाशमांथी नक्षत्रोनां समूहने पाडतो, एवो महान्नयंकर सिंहनाद कयों. ते सिंहनादथी कुलपर्वतोनां शिखरो कंपवा लाग्यां, तथा समुद्र उठलवा लाग्यो, अने तेनां पाणी गगनांगणमां पहुँचवा लाग्यां, वली ते वखते नागकुमारो एक पातालमांथी बीजा पातालमां, तथा सिंहादिक दूष्ट प्राणीज एक गुफामांथी बीजी गुफामां जवा लाग्या. वली ते समये डुर्बुद्धिज, जेम सुबुद्धिने तेम घोडाउं लगा मने, तथा हाथीज अंकुशने, न गणकारवा लाग्या. वली चाडीआउं जेम उत्तमवाणीने तेम रथनां घोडाउं राशने, अने खच्चरो जाणे जूतजरएलां थयां होय नहीं तेम, चाबुकना मारने न गणकारवा लाग्या. वली सर्वे लश्करीज तो घूर्णित तथा निश्चेतनोनी पेठे, पोतानुं सर्वस्व हराइ गयुं होय नहीं तेम मूर्छित थया. पढी क्रोधातुर थयेला बाहुबलिए पण सर्व गर्व अने सर्व तेजथी ब्रह्मांडने पण फोडी नाखे, एवो सिंहनाद कयों. ते वखते अंदर पडेला मंथाचलनां मथननां शब्दनी शंकाथी समुद्रमां रहेला जलचरो त्रास पामवा लाग्या. वली फरीने इंद्रे मुकेला वज्रनी ध्वनिनां क्रमथी पोतानां हयनी शंका करता थका कुलपर्वतो पण कंपवा लाग्या. वली ते समये अंतःकरणमां जाणे शल्य पेटुं होय नहीं, तेम त्रणे जगत चेतनरहित थयां. वली देवांगनाउं पण दिग्मूढ अइने पोतानां जरतारनां हृदयनुं शरणुं लेवा लागी, पढी चक्रीए फरीने डुःसह सिंहनाद कयों. तयारे बाहुबलिए पण कानने वेहेरा करी नाखे एवो, तथा स्थिर वस्तुजने पण चलायमान करे तेवो, सिंहनाद फरीने कयों. तेम करतां थकां अनुक्रमे डुर्जननी मित्राइनी पेठे चक्रीनो सिंहनाद घटवा लाग्यो, अने बाहुबलिनो सिंहनाद नदीनां प्रवाहनी पेठे, तथा सज्जननी

मित्राङ्गीने पेठे वृद्धि पामवा लाग्यो. एवी रीते शास्त्र संबंधि वादमां पण सर्वनी साक्षीए बाहुबलिनी जीत थइ. पठी बाहुबलिए फरीने चक्रीने कछुं के, हे जगन्नाथ ! आ काकतालीय न्यायथी में तमोने जीत्या ठे, पण तेथी तमो विषाद करो नहीं ? हजु मुष्टियुद्ध करो ? एवी रीतनां बाहुबलिना वचनथी उत्साहवंत थयेला जरताधिपे मुष्टियुद्धमाटे उंचे प्रकारे जुजास्फोट कर्यो. पठी तेउं वन्ने कटीपर पट्टा बांधीने, तथा पगनां धवकाराउंथी पृथ्वीने उंची नीची करता थका खेलवा लाग्या. पठी तेउं सिंहनाद करता थका वायुवेगथी जेम वृद्धो, तेम आकाशपातालने उंचुं नीचुं करता थका शोचवा लाग्या. वली तेउं बारंवार कुंदीकुदीने पगोथी पृथ्वीने ताडन करता थका कूर्मराजने पण प्राणसंदेहनां संकटमां पाडवा लाग्या. वली तेउं नजदीक नजदीक रहेलां वृद्धोनी पेठे, एक बीजानी जुजाउंने मरडता थका जेटवा लाग्या, तथा ततक्षण विखुटा पडवा लाग्या. पठी बाहुबलिए क्रोधायमान थइने चक्रीने हाथमां लेइने दडानी पेठे आकाशमां वेगथी उठाल्या. ते वखते “आ चक्री ठखंडने जीतीने हवे शुं आकाशने पण जीतवानी इच्छा करे ठे ? ” एवी शंकावाला देवोथी कौतुके करीने जोवोता, ते चक्री योगीनी पेठे आकाशने तेजस्वी करता थका तेने उलंगीने अदृश्य थया. ते वखते वन्ने सैन्योमां मोटो हाहाकार थइ रह्यो; तथा आकाशमां रहेला देवोने पण म्लानि आवी गइ. ते वखते बाहुबलि शोचवा लाग्या के, धिक्कार ठे मारा आ उहूंखल चलने ! तथा मने अविवेकीने ! तथा धिक्कार ठे ! मारा आ राज्यमाटेनां लोचने ! अने वन्ने राज्योनां मंत्रिउंने पण धिक्कार ठे ! ! ! पण हवे आवी शोचनार्थी शुं थवानुं ठे ? माटे जेटलामां आ मारा मोटा जाइ पृथ्वीपर पडीने चूर्णन थइ जाय, तेटलामां तेनो उपाय करूं. एम विचारि तेमणे पोताना वन्ने हाथोने शय्यानी पेठे विस्तार्या; तथा उंची दृष्टि करीने पगनां थग्र जागथी पृथ्वीने स्पर्श करीने उच्चा. पठी आकाशने दीपावता एवा विद्युदंडनी पेठे पडता चक्रीने बाहुबलिए जीली लीधा. पठी चक्री अत्यंत उग्र मुष्टिने जगामीने खेचरोने त्रास पमाडता थका बाहुबलिप्रते दोड्या. पठी चक्रीए ते मुष्टि बाहुबलिने माथामां मारवाथी, ते जाणे जरा थांसो विंचीने कंझक याद करता होय नहीं, तेवा देखावा

लाग्या. पठी पवन जेम पर्वतना शिखरने, तेम बाहुबल्लिए खस्थ थया बाद मुष्टिथी जरतनी ठातीमां ताडना करी. ते घाथी चक्री, जाणे पोता-प्रते पृथ्वीनां समस्त रागने जाणवानी इठावाला थया होय नहीं तेम पृथ्वीतलपर पडी गया. ते वखते पोतानां स्वामिनां दुःखथी दुःखी थएला जरतना सर्व सैनिको मूर्छा पाम्या; केमके मोटाऊनी आपदा कोने दुःख-दायक थती नथी ? ते वखते बाहुबलि विचारवा लाग्या के, अहो ! में दु-र्मदीए आ कुदनो नाश करनारुं शुं कार्य आरंभ्युं ठे ? वली ज्यारे आ मोटा जाइ जीवे नहीं, त्यारे तो हुं पण जीवी शकुं नहीं; एम विचारि ते आंखमां आंसु लावी जरत महाराजने पोतानां दुपटाथी पवन ना-खवा लाग्या. पठी संज्ञा आव्या बाद चक्रीए नाना जाइने चाकरनी पेठे पासे उजेला, तथा पोताने तेवी स्थितिमां रहेला जोया. पठी ते चक्री उठीने क्रोधांध थया थका लोखंडनो दंड जमावता थका बाहु-बलिप्रते दोड्या. पठी हाथी दांतोथी जेम नगरनां दरवाजाने, तेम च-क्रीए क्रोधथी बाहुबलिने तुरत ते दंडथी ताडना करी. एवी रीतना च-क्रीना दंडघातथी बाहुबलिनां मस्तकपर मोटो ध्वनि थयो, तथा तेमनो मुकुट जीर्ण घडानी पेठे चूर्णित अइ गयो. अने तेनी व्यथाथी बाहुव-लिनां नेत्रो बीडाइ गयां, तथा तेनां दुःसह शब्दथी लोकोए कानोपर हाथ मेळ्या. पठी ते व्यथाने नहीं गणकारीने तेणे पण लोखंडनो दंड लेइ जमाववा मांड्यो; ते वखते लोकोने एवी शंका अइ के, शुं आ पर्व-तोना शिखरोने जांगी नाखशे ? के पृथ्वीने फाडी नाखशे ? पठी हाथी जेम पोतानां मजबूत दांतोथी नगरनां दरवाजाने, तेम तेणे ते दंडथी चक्रीना हृदयमां ताडना करी. ते घाथी चक्रीनुं दड वरुतर पण चूर्णित अइ गयुं; अने तेथी वादलांमांथी निकलेला सूर्यनी पेठे प्रगट कांति-वाला ते देखावा लाग्या. पठी कटपांत कालनो मेघ तडिदंडथी जेम पर्व-तने, तेम चक्रीए ते दंडथी बाहुबलिने ताडना करी. ते वखते बाहुबलि-प्रते पोताना अपराधनां जयथीज होय नहीं जेम तेम ते लोखंडनो दंड जांगी गयो. ते दंडघातथी बाहुबलि गुंटासुधि पृथ्वीमां समाइ गया; अने ध्यानमां रहेला योगीनी पेठे क्षणवार वेज्ञान रह्या. पठी कादवमां दु-वेला हाथीनी पेठे पोतानुं अंग कंषावीने ते तुरत वहार निकल्या; तथा

हाथमां लोहदंड लीधो. ते वखते “ शुं आ ताराउने पाडी नाखशे ? के पर्वतोने चूरी नाखशे ? के पक्षिनां मालाउनी पेठे आकाशमांथी विमानोने फेंकी देशे ? ” एवी रीते लोकोथी शंका कराता, अने जोवाता एवा बाहुबल्लिए यमनी पेठे चक्रीने बलथी ताडना करी. ते दंडघातथी चक्री ठेक कंठसुधि जमीनमां डुबी गया; अने तेथी राहुथी जरा ग्रसा-एला चंद्र सरखा ते देखवा लाग्या. ते वखते बाहुबल्लि शोचवा लाग्या के, अहो ! जाइनां वधथी मने मोटुं अने दुःसह पाप थयुं ! तथा अरे ! में कुपुत्रे तातना वंशने कलंकित कर्यो ! ! एवी रीते बाहुबल्लि जेटलामां शोच करे ठे, तेटलामां सूर्य सरखी कांतिवाला चक्री ते व्यथाने तजीने पृथ्वीमांथी वहार निकट्या; तथा विचारवा लाग्या के, देवोथी जेम इंद्र, हरिणोथी जेम सिंह, तथा ताराउथी जेम चंद्र, तेम चक्री बीजा राजा-उथी जीताय नहीं ! ! माटे साठ हजार वर्षोसुधि में जे दिग्जय कर्यो, ते शुं आ बाहुबल्लिमाटेज कर्यो ? के जेथी आ मने मारवाने उद्यम-वंत थयो ठे ! ! ! वली वासुदेवनी पेठे एकी वखते वे चक्री थाय पण नहीं; केम के जिनागमनी वाणी शुं वृथा थाय ? माटे खरेखर हुं चक्री नथी, पण आ चक्री ठे; अने आजदनसुधि में तेना सेनापतिनी पेठे दिग्जय कर्यो. एवी रीते मनमां चिंतातुर थएला ते चक्रीना हाथमां तेज वखते सूर्यसरखी कांतिवालुं, तथा अग्निकणोने उडाडतुं चक्ररत्न आव्यु. ते चक्रनां आववाथी पोताने चक्री मानीने, तथा चक्रने जमावीने गर्व-थी तेणे बाहुबल्लिने कह्युं के, हे बाहुबल्लि ! हजु पण कंइं वगडी गयुं नथी; माटे देवोए पण मानेली, एवी मारी आझाने तुं मान ठोडीने अंगीकार कर ? वली तुं नानो जाइ ठे, तेथी तारा पूर्वना सघला अप-राधो हुं क्षमा करीश, अने तारा वधथी मने आतृहत्यातुं पाप पण न लागे तो सारुं ! वली तीर्यचोमां पण जेम हाथीथी मोटो सिंह, अने तेथी मोटो अष्टापद ठे, पण तेउं सघला शुं राजाने वश नथी थता ? एवी रीते बाहुनां बलथी तारे पण गर्व करवो लायक नथी, केम के स-घला बलवान राजाउं पण चक्रीनी आझा माननाराउं थाय ठे. एवी रीते बालना चक्रीने बाहुबल्लि पोतानां खजाउंपर दृष्टि नाखता थका गंजीर बाणीवी कहेवा लाग्या के, हे आर्य ! आ तमारी क्षत्रीयपणानी

बुद्धि तथा तमारुं तातपुत्रपणुं तो अहो ! बहु सारुं शोत्रे ठे !! केमके दंडयुद्धनी प्रतिज्ञा करीने पण तमोए चक्र ग्रहण कर्युं ठे !!! वली हे गुणज्येष्ठ ! पतंगीउं जेम सूर्यने तेम तमो आ लोखंडनां टुकडायी आ बाहुबलिना बाहुनां बलने शामाटे निंदो ठो ? वली तमारा बाहुनुं बल तमोए जोयुं ! हवे आ चक्रनां बलने पण तमो जुउं ? वली हे जाइ ! तमो कंइ पण शंका करशो नहीं ! केम के क्षत्रीयो नो ते व्यवहार ठे. ते वचनथी क्रोध पामेला चक्रीए ते चक्ररत्नने जवामीने, तथा जोनाराउने जय उत्पन्न करीने, तुरत ते ठोड्युं. ते वखते बाहुबलि विचारवा लाग्या के, शुं आ चक्रने हुं लोहदंडथी घडानी पेठे फेंदी नाखुं ? के दडानी पेठे दीलामात्रथी आकाशमां उठावली नाखुं ? अथवा मारा यशरूपी वृ-हमाटे तेने पृथ्वीमां बीजनी पेठे दाटी देउं ? अथवा चकलीनां वच्चांनी पेठे हाथमां लेइने तेने चूर्ण करी नाखुं ? अथवा मूष्टी मारीने तेने कोइ दिशामां फेंकी दउं ? नहीं ! पण तेनुं पराक्रम तो जोउं !! बाहुबलि एम विचारते ठते, ते बलतुं चक्र तेने प्रदक्षिणा करीने, फरीने चक्रीना हाथमां गयुं. (चक्रीनां सामान्य गोत्रीउंपर पण ते चक्र चाली शकतुं नथी; त्यारे आवा सिद्धिवंत पुरुषनी तो वातज शी करवी ?) पठी बा-हुबलिए विचार्युं के, हवे तो आजे आ चक्रने, तेनां अधिष्टायक हजार यक्षोने, तथा अन्याय करनारा ते चक्रनां स्वामी जरतने पण मुष्टिथी चूर्ण करी नाखुं; एम विचारि बाहुबलि कटपांतकाले मूकेला इंद्रनां वज्र सरखी निष्ठूर मुष्टि उगामीने चक्रीप्रते दोड्या. पठी समुद्र जेम मर्यादाञ्जूमिप्रते तेम, बाहुबलि रणञ्जूमिपरचक्रीनी पासे आवी विचारवा लाग्या के, अरे !! चलाचल राज्य माटे, तथा मारा वन्ने जवोने नष्ट क-रवा माटे, में आ जाइनो वध करवानुं कार्य प्रारंभ्युं ठे !!! वली मोटा जाइने मारीने, तथा नाना जाइउने ठलथी ठगीने जे राज्य आ दुनि-यामां मेलवाय ठे, तेवुं मनोहर राज्य पण मारे जोइतुं नथी. वली लेशमात्र सुखनी प्राप्तिथी त्रमित थएला अधम नरोज नरकागारनां कारणरूप का-र्यमां पडे ठे; जो एम न होत तो जिनेश्वर प्रभु शामाटे तेवा राज्यनो त्याग करत ? माटे हवे आजे तो हुं पिताजीने मार्गे चालनारो थउं !! एम मनमां विचारिने ते महाबुद्धिवान बाहुबलि, जरा उण्ण अश्रुजलोधी पु-

શ્વીને સિંચતા થકા ચક્રીને કહેવા લાગ્યા કે, હે જ્યેષ્ઠબંધુ ! આપ હવે મારો અપરાધ ક્ષમા કરો ? વલી હે જગત્પ્રજુ ! મેં રાજ્યમાટે આપને વહુ સ્વેદ આપ્યો છે; વલી હે વડીલજાણ ! મારે હવે સંપદાનું પ્રયોજન નથી; હું તો હવે પિતાજીને માર્ગે ચાલનારો થઈશ; એમ કહી બાહુબલિ મહારાજે તેજ જગામેલી મુઠ્ઠીથી પોતાના મસ્તકપરનાં કેશોને ઝાલેલી નાખ્યા. (લોચ કર્યો.) તે વખતે “અહો ! ઉત્તમ કાર્ય ! અહો ! ઉત્તમ કાર્ય !” એવી રીતે દેવો આનંદ સહિત બોલવા લાગ્યા; તથા બાહુબલિ મહારાજપર પુષ્પોની વૃષ્ટિ કરવા લાગ્યા. પઠી અંગીકાર કરેલ છે મહાવ્રતો જેણે એવા બાહુબલિ મુનિરાજ વિચારવા લાગ્યા કે, અનંત સુખની સંગતિવાલા શ્રી પિતાજીનાં ચરણકમલપ્રતે હવે હું જાઉં; અથવા અહીંજ રહું; કેમ કે ત્યાં જવાથી પ્રથમથી દીક્ષિત, તથા જ્ઞાને કરીને મનોહર એવા મારા નાના જાણીને મધ્યે મારી લઘુતા થશે. માટે અહીંજ ધ્યાનરૂપી અગ્નિથી ઘાતિકર્મોને બાલીને, કેવલજ્ઞાન મેલવ્યાવાદ હું પ્રજુની સત્તામાં જઈશ. પઠી તે પંડિતશિરોમણિ બાહુબલી મુનિરાજ એમ વિચારતા થકા, ત્યાંજ બન્ને હાથો લાંબા કરીને કાયોત્સર્ગ ધ્યાનમાં લીન થયા.

પઠી ચક્રી, બાહુબલિને તેવી રીતનાં, તથા પોતાનું તેથી ઝલટું કાર્ય જોઈને, નીચું મુખ કરી જાણે પૃથ્વીમાં સમાઈ જવાની ઇચ્છા કરતા હોય નહીં તેમ દેખાવા લાગ્યા. પઠી આંખોમાં આંસુ લાવીને ચક્રીએ તતક્ષણ પોતાનાં નાના જાણને નમસ્કાર કર્યો; તથા પોતાની નિંદારૂપ તથા તેમની પ્રશંસારૂપ નીચે પ્રમાણે વચનો તે બોલવા લાગ્યા.

હે વાંધવ ! આ ટુનીયામાં જેટલા લોજા અને મત્સરથી ગ્રસ્ત થઈલા માણસો છે; તેઓ હું સરદાર હું ! અને આપ તો વલવાન, કૃપાલુ, અને ધર્મીઓનાં સરદાર છો. વલી હે વંધુ ! આપે મને પ્રથમ યુદ્ધથી જીત્યો, તથા હવે તમોએ વ્રતરૂપી હથીયારથી રાગાદિક શત્રુઓને જીત્યા; માટે આપસ-રગ્ગા આ ટુનીયામાં કોઈ પણ વલવાન નથી. વલી હે જાણ ! આપજ સ્વરે-સરા તાતનાં પુત્ર છો ! કેમ કે, તેમના માર્ગમાં આપ વર્તો છો ! અને હું તો જાણનાં ઠતાં પણ રાગદ્વેષથી કદર્થિત થયો છું. માટે હે જગવન્ ! આપ દવં મારાપર કૃપા કરો ? અને આ સમસ્ત પૃથ્વીનું મારું રાજ્ય ગ્રહણ કરો ? અને હું આપનું સંયમરૂપી સામ્રાજ્ય ગ્રહણ કરીશ. એવી રીતે બાહુબલિ

मुनिराजप्रते बालकनी पेठे आलाप करता ते चक्रीने, पवित्र बुद्धिवाला मंत्रीजण पठी समजाव्या.

पठी ते चक्री बाहुबलिनां पुत्र सोमयशाने अगाडी करीने, तक्षशीला नगरीपासे रहेला जिनमंदिरमां गया. त्यां उद्यानमां हजार आरावाला, तथा विचित्र मणिजंघी जडेला, मंदिर सहित धर्मचक्रने नमस्कार करीने सोमयशा चक्रीने कहेवा लाग्यो के, हे तात ! पूर्वे कदमष रहीत श्री ऋषजस्वामी ठन्नस्थ अवस्थामां पृथ्वीपर विहार करता थका रात्रिए आवी अहीं समोसर्या हता; त्यारे पिताजीए (बाहुबलिए) एम विचार्युं के, हुं प्रजातमां सर्व राजाजं तथा सर्व लोको साथे मोटा उत्सवपूर्वक तातपासे जइ तेमने वांदीश; एवी प्रतिज्ञा करीने, तेमणे मांचाजं, ऊरुखा, बजार विगेरे शणगाराव्यां; तथा त्रेवटा अने चोवटाजं विगेरे सर्व मार्गोंपर कपूर अने चंदननां ठंडकावपूर्वक कस्तूरीथी मंडलो कराव्यां; तथा त्यां पुष्पमालाजं, रंगबेरंगी पताकाजं अने मणिनां तोरणो बंधाव्यां. पठी प्रजाते पवित्र थइने, परिवार तथा सर्व लोको सहित, तातनी स्तुतिनुं स्मरण करता थका ते अहीं आव्या; पण तेटलामां तेमणे सूर्य विनानुं जेम आकाश, पुत्र विनानुं जेम उत्तम कुल, तथा जीवविनानुं जेम शरीर, तेम पिताजी विनानुं आ वन जोयुं. त्यारे मनमां खुंचेला दुःखरूपी खीलाथी पीडित थएला पिताजी, पडखे रहेला वृद्धोने पण रोवरावता थका रुदन करवा लाग्या के, विलंब करनार, तथा धर्मनो विघात करनार एवा मने धिक्कार ठे !! केम के, में रात्रिये जइने पण पिताजीनां चरणकमलोने नमस्कार कयों नहीं !! वली हे जगवन् ! तमो खरेखर वीतरागज ठो, आप समान बीजो कोइ पण आ पृथ्वीपर समतारहित नथी. केम के, पुत्रप्रते पण तमोए जरा पण राग धयों नहीं. एवी रीते रुदन करता पिताजीने मंत्रि प्रमुखोए समजाव्या वाद, तेमणे पिताजीना पगलांनी प्रतिमाने नमस्कार कयों; पठी तेमणे विचार्युं के, पिताजीना आ पगलांना स्थानकने कोइ स्पर्श न करे तो सारुं, एम विचारि तेमणे आ उंचां प्रासाद सहित आ धर्मचक्र अहीं स्थापन कराव्युं. (माटे बुद्धिवाने नानुं अथवा मोटुं प्रारंजेळुं धर्मकार्य विलंबविना प्रयत्नथी करवुं, धर्मकार्यना विस्तार माटे विलंब करवोज नहीं. केम के, विलंबथी रात्रि गया-

वाद बाहुवलि पण प्रचुने नमी शक्या नहीं) ते सांजली चक्री ते धर्मचक्रने नमीने तक्षशिलामां गया, तथा त्यां सोमयशानो अग्निषेक करी राज्यपर वेसाड्यो. अने त्याथी सेंकडो शाखाजवालो सोमवंश (चंद्रवंश) चालु थयो, केमके पुरुषरत्नोनी उत्पत्तिनुं कारण तेवुं तेवुं एक होय ठेज. ते सोमयशाने रूपवंती, तथा कुलीन एवी सुव्रतादिक चोवीस हजार स्त्रीज हती, तथा जगतमां प्रख्यात पराक्रमवाला अने पवित्र श्रेयांस आदिक व्होतेर हजार तेमने पुत्रो हता; वली ते बत्रीस लाख गामोनुं, एकसो पत्तनोनुं, तथा त्रणसो नगरोनुं रक्षण करता हता. वली तेमने चुमालीस लाख रथो, एक लाख हाथी, तथा सूर्यनां घोडासरखा पांत्रीस लाख घोडाज, तथा सवा क्रोड पालाज हता; तेम सातसो राजाज तेमनी आझा धारण करता हता.

हवे सोमयशाथी, तथा त्यांनां सर्व राजाजथी पूजाएला चक्री फरीने पण श्रीबाहुवलि मुनिराजनां चरणोने नमीने पोताना नगरप्रते गया, तथा त्यां सुर, असुर अने मनुष्योनां समूहोथी सेवाएला ते चक्री पितानी पेठे प्रजाने पालवा लाग्या.

हवे त्यां बाहुवलि मुनिराजे सर्व सावय व्यापारथी रहित थइने, तथा सर्व प्राणीजप्रते हितकारी थइने, कर्मोनो नाश करवामाटे ध्यान धरवा मांड्युं. नाशिकापर राखेल ठे दृष्टि जेमणे, निर्मल ज्योतिवाला, प्रचुनुं ध्यान धरता, तारानां प्रचारोथी रहित मेरुसरखा निष्कंप, घुटणसुधि लंवावेल हाथोवाला, रोकेल ठे सर्व आश्रवो जेमणे एवा, तथा गोपवेल ठे, चित्तरूपी पवन जेमणे एवा ते बाहुवलि मुनि शोजवा लाग्या. सर्व रूतुनां दोपोथी दूषिन नहीं थएला, तथा छेप अने रागथी नहीं लेपाएला योगी, तेम टाढ, तडको, तथा वरसादथी नहीं लेपाएली मूर्तिवाला ते बाहुवलि मुनि पर्वत सरखा शोजता हता. वली परस्पर जन्मवैरवाला जीवो पण सहोदरतुल्य थइने, तेमनो आश्रय करता हता; तथा तेमना मस्तकपर, डाढीमूठोपर अने जुजादिकमां पक्षिज मालाज बांधी रहेता हता. वली कर्मरूपी लताज उखडी जवाथी, वनलताजथी बींटाया थका, वादळांजनां समूहोथी जेम मेरुपर्वत तेम अधिक कांतिवाला ते गंजीर मुनिराज शोजता हता. वली छुष्ट माणसो जेम सज्जनोनां चित्तने, तेम

जलश्री वृद्धि पामेला, अने तीक्ष्ण मुखवाला दर्जनं अंकुरो, पगमां प्र-
वेश करीने, तेमनां शरीरने जेदवा लाग्या. एवी रीते ते मुनिराज राग-
द्वेषने जीतीने, हृदयकमलमां प्रभुनुं ध्यान धरता थका, तथा मत्सररहि-
त बुद्धिवाला थया थका, समजावमां एक वर्षसुधि रहीने घातिकर्मोनां
पटलोने बालवा लाग्या. पढी श्री युगादीश प्रभुए तेमनी केवलोत्पत्तिना
समयने, तथा तेमां विघ्न करनारा तेमनां मानने जाणीने, तेमने प्रति-
बोधवामाटे ब्राह्मी अने सुंदरी सतीजने त्यां मोकली; अने तेज पण अनु-
क्रमे ते मत्सररहित मनुष्यवाला वनमां आवी. त्यां ते साधवीज वादलांमां
रहेला सूर्यनी पेठे, वेदडीजनां समूहोथी विंटाएला ते मुनिराजने केट-
लीक महेनते जलखीने, आदरपूर्वक तेमने प्रभुनां वचनो कहेवा लागी
के, हे ज्ञाश! श्रीयुगादीश प्रभु आपने अमारा मुखथी संदेशो कहेवरावे
ठे के, हाथीपर चडेला पुरुषोने शुं केवलज्ञान थाय? माटे ते तमारा वै-
रीने तमो जीतो? वली हे युगादीश प्रभुनां पुत्र! तमो ते तरुण गजेंद्रथी
नीचे उतरो? वली हे बांधव! तमो आवा उत्कृष्ट मुनि थइने पण केम
मोहमां पडो ठो? माटे बोध पामो? एटलुं कहीने ते वने वेहेनो श्री
आदिदेव प्रभुनां चरण समीपे गइ; पढी ते वचनो सांजलीने बाहुवलि
पण तेनुं तत्व विचारवा लाग्या के, आ वने मारी वेहेनो सर्वज्ञ एवा श्री
पिताजीनी शिष्यो ठे; माटे ते कोइ पण वखते जतुं बोले नहीं, पण तेमणे
जे हाथी कह्यो ते क्यां ठे? वली में तो हमेशने माटे आ ससांग राज्य
तो तज्युं ठे! अने हुं तो कायोत्सर्ग ध्यानमां हुं! त्यां मने हस्तीनी प्राप्ति
क्यांथी? पण अहो! हवे माबुस पड्युं!! “नाना ज्ञाशजने कोण नमे?”
एवी रीतनो मानरूपी हाथी मारी पासेज रहेलो ठे, माटे ते मारुं छुप्क-
त हवे मिथ्या थारु? हुं तेजने जइ नमीश. मानथी तो पुण्य, कीर्ति, यश,
लक्ष्मी तथा स्वर्गनुं साम्राज्य पण जतुं रहे ठे, अने ते दुर्गतिनी संगति
करावे ठे. वली मान ठे ते म्लानि करनारुं, गुणोने हरनारुं, धर्मरूपी ल-
क्ष्मीने चोरनारुं, नीचगोत्ररूपी वृद्धप्रते वरसादसरखुं, सौजाग्यनो नाश
करनारुं, कीर्तिने घटाडनारुं, मोक्षसुखने दूर करनारुं, तथा पुण्योनी श्रे-
णिरूप रात्रिने नाश करवामां सूर्यसरखुं ठे. तेथी सत्पुरुषो प्रायें करी तेनो
त्याग करे ठे. वली पूर्वे जेजए चारित्रनो चार अंगीकार करेलो ठे, एवा

મારા નાના જાણને પણ હું તાતની પેઠેજ વંદના કરીશ, એમ પોતાનાં મનમાં વિચારિને, જેવા તેજ તાતપાસે તુરત જવાને ઇચ્છે છે, તેટલામાં કેવલજ્ઞાનરૂપી લક્ષ્મી, કે જે પેહેલેથીજ તેમનાપ્રતે અત્યંત રાગવાલી હતી, તે તેમનાં માનરહિત ચિત્તરૂપી મંદિરમાં તુરત દાખલ થઈ, અને તેથી તે બાહુબલિ મહામુનિરાજ સમકાલેજ સમસ્ત જગતને જોવા લાગ્યા. પઠી ત્યાં દેવોએ આપેલા મુનિનાં વેષને ધારણ કરીને જ્ઞાનથી શુદ્ધ ચિત્તવાલા તે બાહુબલિ મુનિરાજ ત્યાં જઈ પ્રજ્ઞને પ્રદક્ષિણા કરીને કેવલીની સન્નામાં વેઠા. એવી રીતે બલવાનોમાં પણ મહાબલવાન આ બાહુબલિ મુનિરાજ છે; કેમ કે, તેમણે એકી વખતેજ રણસંગ્રામમાં જરત ચક્રીને અને કર્મોને પણ તુરત જીત્યાં; તથા પોતાનું માન પણ તેમણે તજી દીધું.

એવી રીતે આચાર્ય મહારાજ શ્રી ધનેશ્વરસૂરિએ બનાવેલા મહાતીર્થ શ્રી શત્રુંજયનાં મહાત્મ્યમાં જરતચક્રી અને બાહુબલિનાં સંગ્રામનાં વર્ણનનો ચોથો સર્ગ સંપૂર્ણ થયો. શ્રીરસ્તુ.

પંચમઃ સર્ગઃ પ્રારમ્ભતે.

શ્રી શત્રુંજય પર્વતરૂપી ઘેરાવણમાંથી ઉત્પન્ન થયેલા મુક્તકામણિ સરખા, લક્ષ્મીની શ્રેણિસરખા, પુણ્યનાં સૂર્યસરખા, શુભ યશની વેણિસરખા, ત્રણે લોકોનાં ગુરુ, નાજિરાજાના વંશથી (વાંસથી) ઉત્પન્ન થયેલા મણિસરખા તથા કુવલયને (ચંદ્રવિકાસી કમલને) ઉદ્બોધ કરવામાં ચંદ્ર સરખા, શ્રીયુગાદીશ પ્રજ્ઞ અખંડિત સુખ આપો? હવે શ્રી વીરપ્રજ્ઞ ઇંદ્રને કહે છે કે, હે ઇંદ્ર! હવે તે ચક્રિનાં વાહ્ય શત્રુની જીતની પેઠે, તેમનો અંતરશત્રુ-જનો જય, તથા શ્રી શત્રુંજય તીર્થની સિદ્ધિને તું સાંજલ?

હવે અતિશયોરૂપી કિરણોવાલા, તથા ચક્રવાકોથી જેમ સૂર્ય, તેમ ત્રણે જગતનાં લોકોથી સેવાતા, શ્રી રૂપજ્ઞદેવ પ્રજ્ઞ પૃથ્વીને પવિત્ર કરતા થકા, તથા જવ્યરૂપી કમલોને ઉદ્ભાસિત કરતા થકા પૂર્વાચલપ્રતે જેમ સૂર્ય, તેમ શ્રીશત્રુંજય પર્વતપ્રતે આવ્યા. કલ્પવૃક્ષ, પારિજાત, સંતાન, દ્વિચંદન, સવંગ, ચારોલી, આંવા, ચંપક, અશોક, નાલીયેરી, નાગરવેલ, સોપારી, કેસ, સાલરી, શાલ્મલી, તથા શાલ આદિક વૃક્ષોથી શોભતા;

सर्व पर्वतोनां स्वामिपणाथी चमरी गायोनां पुंढांरूपी चामरोथी वीं-
जाता, जिनमंदिरोरूपी ठत्रो अने उंचां कलशोथी वींटाएला, हजारो
उंचां शिखरोथी प्रगट रीते मुकुटयुक्त थएला, विचित्र प्रकारनां मणि
अने रत्नोनां किरणोथी आकाशने पण देदीप्यमान करता, नदी, झहो,
कुंडोनां समूहो, तथा वावोथी उत्तम शोजाने धारण करता, कमलोथी
देवलोकनी पण हांसी करता, कटपवृद्धोनी घाटी ठायामां चर्तारो सहित
वेठेली किन्नरीजंथी गवाती ठे, युगादीश प्रभुनां गुणोनी पंक्ति ज्यां एवा,
दर्शनमात्रथी पण जगतने पवित्र करता, स्पर्शमात्रथी पण पापोनां समू-
हने हरता, नेत्रप्रते एक रसांजन सरखा, मोक्षनी इष्टावाला अनेक गां-
धर्वो, विद्याधरो, मनुष्योनां समूहो, देवो, असुरो, नागकुमारो, तथा सिं-
हादिकोथी सेवाता, अनंत सिद्धोनां स्थानरूप, अनंत सुख देनारा, प्रा-
णीजंप्रते अनंत जवरूपी समुद्रमां द्वीपसरखा, एक लाख वत्रीस हजार
गामोथी विज्रूषित थएला, हमेशां समुद्रना रत्नोथी बंधाएली मेखलावाला,
ठत्रसरखी ठायावाला वृद्धोथी मध्याह्नकाळे पण ताप विनाना, सौराष्ट्र
देशनी स्त्रीजंनां गीतोनां जंकारोथी खुशी थएल ठे देव, मनुष्य अने ना-
गकुमारो ज्यां एवा, मूलमां पचाश योजनवाला, शिखरपर दश योजन-
वाला, तथा आठ योजन उंचा, एवा ते पर्वतपर प्रभु चढ्या. वली मो-
क्षनी नीसरणीनां पगथीआं सरखा ते उंचा पर्वतपर पुंढरिक प्रमुख मु-
निजं, तथा सुंदरी प्रमुख साधवीजं विगेरे चढ्या. पठी तीर्थकर जेम ती-
र्थने, तेम श्रीयुगादीश प्रभु ते रायणने विशेषथी पवित्र करता थका, रा-
त्रिए तेनी नीचे समोसर्या. हवे आसन कंपवाथी प्रजाते देवोए त्यां आ-
वीने, जवनीरूजंने शरणातुल्य समवसरण वनाव्युं. त्यां प्रभुए पोरसीसुथी
धर्मदेशना आपी; तथा पठी पुंढरिकजीये प्रभुनां पादपीठपर वेसीने
धर्मदेशना आपी के, तीर्थ, जिन, अने गुरुमां चक्ति, धर्मशास्त्रनी रुचि,
दया, सुपात्रेदान, प्रिय वचन अने विवेक एटलां सम्यक्त्वनं लक्षणो ठे.
वली आर्यदेश, मनुष्यपणुं, दीर्घ आयुष्य, उत्तम कुल तथा न्यायोपा-
र्जित धन, एटलां माणसोनां पुण्योपार्जननां हेतुजं ठे. वली आर्य-
देशमां जो मनुष्य जव मलेलो होय. तोज पापकार्योथी लज्जा, धर्मना
आगमोनुं सांजलवुं, कल्याकृत्यनो विचार, दयालु बुद्धि, गुरुनी सेवा,

અપયશની વીક, પાપનાં નાશની ઇચ્છા, તથા ઉત્તમ ધર્મમાં પ્રીતિ થાય છે. વલી જે મનુષ્યજવેં કરીને ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ નામનાં ચારે પુરુષાર્થો સાધી શકાય છે, તે મનુષ્ય જવની સ્તુતિ કરવાને કોણ સમર્થ છે ? વલી ઉત્તમ ન્યાયમાર્ગથી ઉપાર્જન કરેલી સંપદા પણ દાનેશ્વરીને ઘેરજ કૃતાર્થ થાય છે; તથા આર્ય દેશમાં વિવેકી કુલમાં જે મનુષ્યપણું મલે છે, તેજ પ્રશંસવા લાયક છે. વલી જે ઉદ્યમવંત માણસો પોતાનાં આયુષ્યનાં ક્ષણમાત્રને પણ પ્રમાદથી ફોકટ ગુમાવતા નથી, એવા વિવેકી માણસો આ જગતમાં ધર્મકાર્યોપ્રતે લાંબાં આયુષ્યવાલા થાઉં ? વલી જે માણસ ધ્રુવ, શ્વાસ, સંગ્રહણી, અર્શ, રક્તપિત્ત, તથા જ્વર આદિક રોગોથી હમેશાં પીડાણલા છે, તેડ શી રીતે પુણ્યોપાર્જન કરી શકે ? વલી પ્રાર્થે કરીને પરાક્રમ દૈન્યમાટે, શૌર્યતા પરાજવમાટે, ઉદ્યમપણું દરિદ્રતામાટે, તથા ઉજ્જ્વલ કુલ પાપમાટે થતું નથી. પઠી તે દેશનાને અંતે પ્રજા પુંડરિક મહારાજને કહેવા લાગ્ય કે, આ શત્રુંજય પર્વત મોટું તીર્થ છે, તથા મોક્ષનાં ઘરરૂપ છે. વલી આ તીર્થપર આવવાથી પ્રાણીડ ડુર્લભ લોકાગ્રને પણ મેલવે છે, તેમ આ ગિરિરાજ શાશ્વતો છે. વલી આ તીર્થ અનાદિ છે; તથા અહીં અનંત તીર્થકરો પોતાનાં કર્મસમૂહનો નાશ કરીને સિદ્ધ થયા છે. વલી આ તીર્થપર જે પહોંચે, તથા વીજા પણ ક્રુદ્ધ અને હિંસક જંતુડે રહે છે, તેડ પણ ત્રણ જવોમાં મોક્ષે જશે. વલી જે જીવો અજવ્ય તથા પાપી છે, તેડ આ પર્વતને જોઈ શકતા નથી. વલી રાજ્યાદિક તો મલી શકે છે, પણ આ તીર્થ મલી શકતું નથી. વલી તીર્થકરો મોક્ષમાં ગઈ ઠતે, તથા કેવલજ્ઞાનનો લય થઈ ઠતે, આ તીર્થ શ્રવણથી તથા સ્તુતિથી પણ લોકોને તારનારું છે, તેમ આ દુઃખમ કાલમાં કેવલજ્ઞાનનો લય થવાથી, તથા ધર્મની પડતી આવવાથી આ તીર્થે જ જગતનું હિત કરનારું છે. વલી જિનોમાં જેમ હું મુખ્ય તું; તથા પર્વનોમાં જેમ મેરુ છે, તથા દ્વીપોમાં જેમ જંબૂદ્વિપ છે. તેમ સઘલાં તીર્થોમાં આ મુખ્ય તીર્થ છે. વલી જે માણસો પોતાની જીંદગીમાં આ તીર્થનું દર્શન કર્યું નથી, તેડને મનુષ્યરૂપધારી પશુડંજ જાણવા. તેમ આ તીર્થપ્રતે અનંતા તીર્થકરો, તથા કેવલીડે આવ્યા છે, તેમ મોક્ષે ગયેલા છે, તથા જશે. વલી અતીતકાલમાં થઈ ગયેલા તથા હવે થનારા તીર્થકરો

આ તીર્થમાં રાયણનાં વૃક્ષતલે સમોસર્યા છે, તથા સમો સરશે. વલી આ સુરાષ્ટ્ર દેશ, આ શત્રુંજય ગિરિ, આ રાયણ, તેમ વર્તમાન તીર્થકર એ સઘલા તીર્થરૂપ છે. વલી સમુદ્રમાં રહેલો જેમ વડવાનલ, તેમ આ દુઃખમ કાલમાં આ તીર્થનો મહિમા અધિક અધિક થશે, માટે આ મોટામાં મોટું તીર્થ છે. આ તીર્થમાં શ્રી અરિહંત પ્રજ્ઞની પુષ્પ, અદ્વૈત વિગેરેથી પૂજા કરવાથી, તથા સ્તુતિ કરવાથી પ્રાણીર્જનું જન્મસુધિ કરેલું પાપ નાશ પામે છે. વલી અન્ય તીર્થ કરતાં આ તીર્થમાં જિનની પૂજા કરવાથી અનંતગણું ફલ મલે છે. તેમ અહીં ફક્ત એકજ પુષ્પથી પ્રજ્ઞપૂજા કરવાથી સ્વર્ગ અને મોક્ષ દુર્લભ થતાં નથી. વલી આ તીર્થમાં જે માણસ પ્રજ્ઞની અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરે છે, તે નવે નિધાનો પામીને અરિહંત તુલ્ય થાય છે. વલી પુણ્યશાલી માણસજ અરિહંત પ્રજ્ઞની પૂજા, સુગુરુની ઋત્તિ, શત્રુંજય તીર્થની સેવા, તથા ચતુર્વિધ સંઘનો સંગમ કરે છે. વલી અહીં શુભ ગુરુની ત્રિકરણશુદ્ધિપૂર્વક આરાધના કરવાથી તે તીર્થકર પદ આપે છે, તથા સામાન્ય મુનિની આરાધનાથી ચક્રીની લક્ષ્મી મલે છે. વલી જેણે પોતાનાં ધનનાં સમૂહથી ગુરુની સેવા કરી નથી, તેનો જન્મ, તથા તેની સર્વ લક્ષ્મી પણ નિષ્ફલજ છે. વલી પૂર્વ જન્મમાં તીર્થકરોને પણ બોધિવીજનાં હેતુરૂપ ગુરુજ છે, માટે બુદ્ધિવાને તેવા ગુરુની અહીં વિશેષ પૂજા કરવી. વલી અહીં સઘલી ધર્મક્રીયાઈ પણ ગુરુની સાથે રહીને કરવી; કેમ કે ગુરુ વિના તે સઘલી નિષ્ફલ છે. માટે પોતાનાં અનૃણપણને ઇચ્છનારા માણસે આ તીર્થમાં ધર્મ આપનાર ગુરુની વસ્ત્ર, અન્ન, પાણી આદિકથી સેવા કરવી. વલી આ શત્રુંજય તીર્થમાં ગુરુને વસ્ત્ર, અન્ન, તથા જલનું દાન દેવાથી, તથા તેની ઋત્તિ કરવાથી આ લોક અને પરલોકમાં સર્વ સંપદાઈ મલે છે. આ શત્રુંજય તથા જિન, એ વન્ને સ્થાવર તીર્થો છે; પણ ગુરુ તો જંગમતીર્થરૂપ છે, માટે તેમની અહીં અત્યંત સેવા કરવી. વલી આ તીર્થમાં અજયદાન, અનુકંપાદાન, સુપાત્રદાન, તથા કીર્ત્યાદિક મોટાનું દાન, તેમ અન્નદાન, જ્ઞાનદાન, ઔષધદાન, અતે જલનું દાન દેવું; એમ જિનેશ્વરોએ કહેલું છે. વલી જે માણસ અહીં દીન, તથા અનાયાદિકોને દાન આપે છે; તેને ઘેર અટકાવ રહિત નિરંતર લક્ષ્મી નાચ્યા કરે છે. માટે મહા બુદ્ધિવાને મોક્ષ દેનારું દાન આ તીર્થમાં દેવું; કેમ કે, દાન-

વિના પ્રાણીનું જીવસાગરને તરી શકતા નથી. વલી આ તીર્થમાં અત્યંત ગુણવાહું તથા મોક્ષસુખ આપનારું તથા સર્વ દુઃખ હરનારું શીલ ત્રિક-
 રણશુદ્ધિથી પાલવું. પોતાનું અહિત ઇચ્છનારા એવા જે માણસે આ તીર્થમાં
 શીલજંગ કર્યું હે; તેની ક્યાંય પણ સિદ્ધિ થાય નહીં; તથા તે ચાંડાલથી
 પણ વધારે નિંદનીક હે. વલી આ તીર્થમાં તપ કરવાથી નિકાચિત કર્મો,
 તથા જન્મસુધિનું પાપ પણ નાશ પામે હે. વલી ઠઠ અને અઠમ આ-
 દિક તપથી ઉત્તમ ફલ મલે હે; માટે સર્વ ઇચ્છિત આપનારો તે તપ અહીં
 વિશેષે કરીને કરવો. વલી અહીં અઘાઘનો તપ કરવાથી કર્મોનો નાશ
 કરી પ્રાણી સ્વર્ગ અને મોક્ષનાં સુખ દ્વાણવારમાં મેલવે હે. વલી અહીં
 ચૈત્રી પુનેમનો ઉપવાસ કરવાથી સુવર્ણનો ચોર, તથા શુભ્ર જાવથી સાત
 આંવેલ કરવાથી વસ્ત્રનો ચોર શુદ્ધ થાય હે. રત્નની ચોરી કરનારો અહીં
 અત્યંત ઉત્તમ જાવથી દાન દેતો થકો, કાર્તિક માસનાં સાત દિવસનાં
 તપથી શુદ્ધ થાય હે. વલી રૂપું, કાંસું, ત્રાંબું તથા પિત્તલની ચોરી કર-
 નારો, તે પાપથી અહીં સાત દહાડાનું સુધી પરમાર્થ નામનો પૃથક રીતે
 તપ કરવાથી મુક્ત થાય હે. વલી મોતી તથા પરવાલાંનો ચોર, અહીં
 ત્રિકાલ જન પૂજાથી, તથા પંદર આંવેલોથી નિર્મલ થાય હે. વલી ધા-
 ન્ય તથા જલનો ચોર અહીં સુપાત્રે દાન દીધાથી, તથા રસનો ચોર
 મહાદાનથી શુદ્ધ થાય હે. વલી વસ્ત્ર અને આઝૂષણનો ચોર અહીં જિન-
 પૂજન કરવાથી પોતાનાં આત્માનો ખાડા સરખા જીવમાંથી ઉદ્ધાર કર-
 નારો થાય હે. વલી દેવદ્રવ્ય તથા ગુરુદ્રવ્યને ચોરનારો માણસ અહીં
 જિનપૂજનથી શુદ્ધ થાય હે; તથા ધ્યાન અને સુપાત્રે દાન દેવાથી તે
 અંતરંગ શત્રુજનો નાશ કરનારો થાય હે. વલી જે માણસે કુમારિકા,
 દીક્ષિત સ્ત્રી, વટલેલી, સધવા, વિધવા, તથા ગુરુસ્ત્રીસાથે ગમન કર્યું
 હોય, તે માણસ પણ મનને રોધીને જિનનું ધ્યાન ધરતો થકો અહીં જો
 ૪ માસસુધી તપ કરે, તો શુદ્ધ થાય હે. વલી ગાય, જૈસ, ઘોડા, હાથી,
 પૃથ્વી તથા ઘરનો ચોર, અને મંત્ર તંત્ર દેનારો પણ અહીં જક્તિથી જિ-
 નનું ધ્યાન ધરવાથી શુદ્ધ થાય હે. વલી અન્યનાં ચેત્ય, ઘર, વગીચા, પુ-
 સ્તક તથા પ્રતિમાદિક ઉપર જે દુષ્ટ વુદ્ધિ “આ મારું હે” એમ ધારી
 પોતાનું નામ નાખે હે, તે માણસ પણ અહીં સામાયિકથી પવિત્ર થઈ ૪

मास सुधि तप करवाथी पापोने नाश करी शुरू थाय ठे. वली अहीं परमेष्ठिनुं ध्यान, तथा, देवार्चन आदिकथी समकीती श्रावक सर्व पापोथी मुकाय ठे. एवुं कोइ पण पाप नथी, के जे अहीं अरिहंत प्रभुनां ध्यानथी नाश न पामे; तेम तेवुं कोइ पण पुण्य नथी, के जे अहीं अरिहंत प्रभुनां ध्यानथी न मले. वली पोताना चित्तमां चिंतवेलां एवां नहीं करेलां पण पुण्यो अहीं उत्तम जावनाउंथी थाय ठे, माटे अहीं उत्तम ध्यान धरवुं. सघला व्यापारोमां “मनोव्यापार” मुख्य ठे, अने तेज प्राणीउंने स्वर्ग, नरक तथा मनुष्य जवमां लेइ जाय ठे; माटे आ तीर्थमां कृष्ण, नील, अने कापोत लेश्या चिंतववी नहीं; पण कर्मोनां दय माटे पद्म, सित विगेरे लेश्याउं चिंतववी, वली दुद्र जंतुउं प्रते पण अहीं मनथी के वचनथी के शरीरथी पण हिंसा करवी नहीं; केम के, ते धर्मरूपी वृद्धने बालवाने दावानल सरखी ठे. कंथुआ सरखा जीवने पण जे माणसो मारे ठे, तेउंनुं सातमी नरक शिवाय बीजुं स्थानक नथी. माटे नरकप्रते दूती सरखी हिंसा तो सर्वथा प्रकारे करवीज नहीं, केम के, जे माणस परने पीडा उपजावे ठे, तेनी पासे धर्मरूपी राजा आवतो नथी. वली सघला जंतुउं अनंत जवोनी अपेक्षाए बंधुसरखाज ठे; माटे तेउंनुं पोताना आत्मानि पेठे रक्षण करवुं; अने जाणवुं के, कोइ कोइना शत्रु नथी. वली. प्राण जाय तो पण उत्तम बुद्धिवाने जूवुं बोलवुं नहीं; अने सत्य बोलनारो अपवित्र पण पवित्रज ठे. असत्य बोलवाथी प्राणीउंने मुखमां फोडा, परु, कीडा विगेरेनी व्याधि थाय ठे. वली कोइए नहीं दीधेली पाणीनी अंजलि पण ग्रहण करवी नहीं; केम के अदत्तादानथी जीवो निर्धन तथा खटप आयुष्यवाला थाय ठे. डाह्या माणसे चोरी करवी नहीं, केम के धन ठे ते जीवोने प्राणसमान ठे, अने तेथी प्राण हरनार करतां पण धन हरनार बधारे जयंकर ठे. वली आ तीर्थमां उत्तम माणसे पोतानी स्त्रीने पण सेववी नहीं; त्यारे वने लोकनो नाश करनारी परस्त्रीनी तो वातज शी करवी? परधननी चोरी, चाडी तथा परनो छेपकरवाथी महा पाप घाय ठे, आ जयंकर संसाररूपी समुद्रमां परियदनां जारथी प्राणी ह्रीडीनी पेठे डुबी जाय ठे, माटे ते जेम बने तेम अल्प करवो: वली ते क्रमे क्रमे करीने तेवी रीते अल्प

કરવો, કે જેથી લોઝરૂપી જયંકર પિશાચ ઢલી શકે નહીં. વલી સર્વ પ્રાણીને વિષે પોતાના આત્માની પેઠે સમપણું (સામાયિક) ચિંતવવું; કેમ કે, તેવા સમપણાવિના સઘલી ક્રિયાઈ નિષ્ફલ છે. વલી જે માણસ સમતામાં રહે છે, તેને ત્રણે જગત વશ થાય છે; તથા તેને દેવો પણ જરા પણ પરાજીત કરી શકતા નથી. વલી પૌષધપ્રતિમાને પ્રાત્ત થયેલો માણસ દુ-ણવારમાં જ કર્મોનો નાશ કરે છે, અને તે ચારિત્રધારીની પેઠે દેવ અને મનુષ્યોથી પણ વંદાય છે. વલી આ તીર્થમાં પૌષધવૃત્ત કરવાથી માસદ્વપ-ણનું પુણ્ય મલે છે, તથા અતુલ્ય કેવલજ્ઞાન પણ મલે છે. વલી અતિથિ-સંવિજાગ્રત કરવાથી નરક અને તિર્યંચ ગતિનો નાશ કરી પ્રાણી મો-ક્ષસુખ મેલવે છે; જોજન વચ્ચે આવેલા મુનિને દાન દેવાથી મોક્ષરાજ દૂર રહેતું નથી; ત્યારે (આલોક સંવંધિ) રાજ્યસુખની તો વાતજ શી કરવી? જે માણસ ગુરુદેવપ્રતે આહાર તથા નૈવેદ્ય દર્શને જોજન કરે છે, તેજ સ્વરૂં જોજન જાણવું; અને તે શિવાયનું તો દેહને પોષણ કરનારું ફક્ત પશુગ્રાસ સરખું જોજન જાણવું. વલી ગ્રહણ કરેલું દેવદ્રવ્ય તથા ગુરુદ્રવ્ય અંગારાની પેઠે સાત કુલોને વાલી નાંખે છે, માટે તે બુદ્ધિવાનોએ લેવું લાયક નથી. દેવદ્રવ્ય તથા ગુરુદ્રવ્યથી થયેલી ધનની વૃદ્ધિ ળેરની પેઠે પ્રથમ સ્વાદિષ્ટ લાગે છે, પણ પાઠલથી તીવ્ર વેદના આપે છે. જે માણસો હમેશાં દેવદ્રવ્ય તથા ગુરુદ્રવ્ય જઢ્ઢણ કરે છે, તેનેની શુદ્ધિ સર્વ તીર્થોનાં આશ્રયોથી પણ થતી નથી. લોજાંધચિત્તથી દેવદ્રવ્ય તથા ગુરુદ્રવ્ય જો લેવામાં આવે, તો તે નિર્યંચ તથા નરકાદિક ડુર્ગતિ આપે છે. વલી એકેંદ્રિઆદિક જીવોને નિરર્થક જે તાડન કરવું, તે “ અનર્થદંડ ” કહેવાય; તેવા અનર્થ-દંડથી ચલપૂર્વક વિરતિ કરવી. અનર્થદંડ કરવાથી માણસ શરણારહિત થઈને આ જીવરૂપી સમુદ્રમાં મગરોસરસા કર્મોથી પીડાય છે. વલી ક-લ્યાણના અર્થો માણસે વિશેષે કરીને આ તીર્થમાં વૃદ્ધનાં ડાલાં, પાંદડાં, ફલ, અંકુરા વિગેરે ઠેદવાં નહીં. આ શત્રુંજય તીર્થમાં સર્વ જગોએ હમેશાં દેવોનો વાસ છે, માટે તેને ઠેદવાં નહીં. વલી યશરૂપ ધનવાલાઈએ પ્રાણોથી પણ ઉપકાર કરવો; કેમ કે, તે સર્વધર્મરૂપ, તથા મોક્ષસુખનાં કારણરૂપ છે. પરોપકારથી ઉત્પન્ન થયેલું પુણ્ય જીવજીવપ્રતે વૃદ્ધિ પામે છે; અને જે પરો-પકાર કરે છે. તે સર્વ જગોએ અટકાવ રહિત દેવની પેઠે ચાલી શકે છે.

वली ज्ञानी अने पुस्तकोनी अन्न वस्त्रादिकथी करेली सेवा सूर्यनी कांतिनी पेठे प्राणीजनी जडतानो नाश करे ठे. ज्ञानपूजाथी ज्ञानावरणीय कर्मो-
नो नाश थइ, मुक्तिलक्ष्मीनां कारणरूप केवलज्ञान प्राप्त थाय ठे. वली
आ शत्रुंजय तीर्थपर जिननी पूजानी पेठे ज्ञाननी पूजा पण प्राणीजने
ठेक मोक्षसुधिनुं अधिक अधिक फल आपे ठे. वली आ तीर्थमां रात्रि-
चोजन करवाथी माणस गीध, घुवड, प्रमुख जवो पामीने अत्यंत दुःखी
थयो थको नरकमां जाय ठे. सदा रात्रिचोजनमां तत्पर रहेला एवा अ-
पवित्र माणसे आ तीर्थनो कोइ पण वखते स्पर्श पण करवो लायक नथी.
वली आ तीर्थमां रहीने जे माणसो सम्यक्त्वमूल वार व्रतोने पावे ठे,
तेनां तुल्य बीजो कोइ धन्य नथी, तथा तेज मोक्षमां जाय ठे. वली अन्य
तीर्थमां जप, तप, तथा दानथी जे फल थाय ठे, तेथी क्रोडगणुं फल
आ तीर्थनां स्मरणथी पण थाय ठे. वली आ तीर्थमां जे माणस रथ, घोडा,
जमीन, हाथी, सुवर्ण तथा मणिनी जेट आपे ठे, ते हर्ष सहित चक्री-
पणाने तथा इंद्रपणाने जोगवे ठे. वली जे माणस आ तीर्थमां इंद्रोत्स-
वादि कार्य करे ठे, ते सघला जोगो जोगवीने निश्चयें करी मोक्ष मेलवे
ठे. वली हे पुंडरिक ! सघला तीर्थोमां आ तीर्थराज ठे, तथा सघला प-
र्वतोमां ते उत्तम पर्वत ठे; माटे जेम मने, तेम मोक्षनां कारणरूप आ
गिरिवरने तुं सेव ? वली हे मुनि ! माराथी जेम आ जगतनी स्थिति,
तेम तारा नामथी आ अवसरपिणीमां आ तीर्थ प्रसिद्धि पामशे. वली नहीं
वलयी तेम नहीं अनज्यासथी, तेम इंद्रिजने तथा मनने रोधिने तुं अहीं
रहे ? स्फटिकसरखा निर्मल आत्माने त्रण ध्यानोथी (पिंडस्थ, पदस्थ,
अने रूपस्थथी) ध्यावतां थकां, अने कंइ पण चिंता रहित आश्रव परि-
णामने रोकने, विकल्प रहित लयमां प्राप्त थइ, पांच ह्रस्व अक्षरोनां
उच्चारनां परिमाणवाला कालमां शुभाशुचनो नाश करी, तथा घाति-
कर्मोने वालीने, अने केवलज्ञान पामीने, आज तीर्थनां माहात्म्यथी तुं
मुक्तिरूपी स्त्रीनो स्वामी थइश. एवी रीते पुंडरिक महामुनिने कहीने जग-
वान पण त्रिलोकनां हितनी इहाथी बीजी जगोचे विहार करी गया. पठी
त्रणे लोकमां रहेनारा लोको पण तेवी रीतनां सर्वज्ञ प्रजुनां वचनने सांजलीने
आनंद सहित, तीर्थमां अनुराग धरता थका पोतपोताने स्थानके गया,

हवे पुंडरिक महाराज पण त्यां पांच क्रोड मुनिर्जयी वींटाया थका चं-
 डनी पेठे समता धारीने रह्या. तथा ते मुनिर्जने परम वैराग्यरूपी अमृ-
 तशी जरेली वाणी कहेवा लाग्या के, क्षेत्रानुज्ञावशी आ गिरि मोक्षसुख-
 नां स्थानकरूप ठे; अने कषायरूपी शत्रुर्जने जीतवामाटे किह्वासमान ठे.
 हवे आपणे अहीं मोक्षनां कारणरूप संलेखना करवी; ते संलेखना ड-
 व्यशी अने ज्ञावशी, एम बे प्रकारनी ठे. सघला उन्माद, तथा महारो-
 गनां कारणरूप एवी सर्व धातुर्जनुं चारे बाजुशी जे शोषवुं; तेने ड्रव्य
 संलेखना मानेली ठे. मोह अने मात्सर्यवाला रागद्वेषादिक कषायोनो
 समताशी जे ठेद करवो, तेने ज्ञाव संलेखना कहेली ठे. एम कहीने पुंड-
 रिकजी महाराज ते साधुर्ज सहित सघला सूक्ष्म अने बादर अतिचारोने
 आलोचवा लाग्या. वली तेमणे फरीने पण पोतानां महाव्रतोने दृढ कर्था;
 केम के, वारंवार अग्निनो ताप सुवर्णनी शुद्धि माटे आय ठे. चोंत्रीस अ-
 तिशयोवाला, मोतीसरखी निर्मल कांतिवाला तथा त्रणे लोकनां स्वामी एवा
 सर्व जिनेश्वरो अमोने शरणारूप थाउं? अनंत अने अक्षय स्थानप्रते प्राप्त
 थयेला, परवालांसरखी कांतिवाला, अने पंदर जेदे सिद्ध थएला सिद्धो
 अमोने शरणारूप थाउं? महाव्रतोने धरनारा, धीर, सावधनां आश्रयवि-
 नानां, इंद्रनीलमणिसरखी कांतिवाला एवा मुनिर्ज अमोने शरणारूप
 थाउं? केवली प्रभुए कहेलो, सर्व दयामय, तथा स्फटिकोपल सरखो तं-
 डारहित एवो धर्म अमोने शरणारूप थाउं? वली चोरासी लाख जीवा-
 योनि मांहें जे कंइं डुप्कृत थयुं होय, ते सघलुं अमारुं अपुनःक्रिया
 पूर्वक मिथ्या थाउं? वली अज्ञानताशी जे अठार पापस्थानको सेव्यां होय,
 ते सघलांउने त्रिकरणशुद्धिशी वोसरावुं तुं. वली एकेंद्रियादिक सर्व जंतु-
 र्जने हुं खमावुं तुं; अने तेज पण वेररहित एवा हुं प्रते क्षमा करो ? वली
 कर्मोशी आ संसारमां जमता एवा सर्व प्राणीर्ज प्रते मने मित्राइ ठे; हुं
 एकलोज तुं; मानं कोइ नशी; अने आ मारा आत्माने अरिहंत प्रभुनुं श-
 ५ नं ने एटलुं कहीने पुंडरिकजी महाराजे सघला साधुर्जनी साथे डु-
 ठे. परोपका, प्रकार अनशन अंगीकार कर्युं. एवी रीते ते क्षपकश्रेणिपर च-
 पकार करे ते त्यां जीर्ण दोरडांनी पेठे चारे बाजुएशी तेमनां तथा पांच क्रोड

મુનિર્જનાં પણ ઘાતિકમોં ત્રુટી ગયાં; કેમ કે, તપ સર્વને સરખો છે. ત-
પથી રાજ્ય, સ્વર્ગની સંપદા, તથા મોક્ષસુખ મલે છે; અને ત્રણે લોક વશ
થાય છે. ત્યાં ચૈત્રસુદી પુનેમને દિવસે પુંડરિકજી મહારાજને પ્રથમ કે-
વલજ્ઞાન થયું; તથા પઠી તે મુનિર્જને થયું. પઠી તે યોગિર્જ દ્વાણવાર ચોથા
શુક્લધ્યાનમાં રહીને, સર્વ કર્મોં દ્વીણ થવાથી મોક્ષે ગયા. તે વખતે ત્યાં
સર્વ દેવોએ આવીને મરુદેવા માતાની પેઠે, તેમનો નિર્વાણમહોત્સવ કર્યો.
જેમ આ અવસર્પિણીમાં શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજુ પેહેલા તીર્થકર છે, તેમ આ
પેહેલું તીર્થ થયું; જ્યાં એક મુનિ પણ સિદ્ધ થાય છે, તે તીર્થ કહેવાય છે,
ત્યારે જ્યાં આટલા વધા મુનિર્જ સિદ્ધ થયા, તેને તો મોટામાં મોટું તીર્થ જા-
ણવું. હવે શ્રીકૃષ્ણદેવ પ્રજુ ફાગણસુદિ આઠમને દિવસે આ શત્રુંજયપર
આવ્યા, ત્યારથી અષ્ટમીપર્વ થયું. આઠમ, પાંચી તથા પુર્ણિમાને દિવસે
પ્રાણીર્જને શુક્લાશુક્લ આયુનો બંધ પડે છે. તે વન્ને પર્વને દિવસે આ તી-
ર્થમાં જ્ઞાતિથી અલ્પ આપેલું દાન પણ ક્ષેત્રમાં રોપેલા વીજની પેઠે વહુ
ફલ આપે છે. તપ, દાન તથા શીલાદિકથી જિનજ્ઞાતિની પેઠે આરાધેલું
અષ્ટમી પર્વ પ્રગટ રીતે પ્રાણીર્જના આઠે કર્મોનો નાશ કરે છે. ચૈત્રસુદી પુ-
નેમને દિવસે આ તીર્થપર પુંડરિકજી મહારાજ મોક્ષે ગયા, ત્યારથી ચૈત્રી-
પુનેમનું પર્વ થયું; તથા આ પર્વતનું નામ પુંડરિકગિરિ પડ્યું. જે માણસ સંઘ-
સહિત ચૈત્રી પુનેમને દિવસે આ પુંડરિકગિરિપર રહેલા પુંડરિક મહા-
રાજને પૂજે છે, તે લોકોત્તર સ્થિતિવાલો થાય છે. વહી નંદીશ્વરાદિક દ્વી-
પોમાં રહેલા શાશ્વતા પ્રજુર્જનાં પૂજનથી જે પુણ્ય થાય છે, તેથી પણ અ-
ધિક પુણ્ય શત્રુંજય ગિરિની ચૈત્રીની યાત્રાથી થાય છે. વહી વીજે વખતે
દાન, શીલ, તપ તથા પૂજા પ્રમુખથી જે પુણ્ય થાય છે, તેથી કોડગણું
પુણ્ય ચૈત્રી પુનેમને દિવસે અહીં શત્રુંજયપર જિનપૂજનથી થાય છે. ચા-
રિત્ર, ચંદ્રપ્રજ પ્રજુ, ચૈત્રી પુનેમ, શત્રુંજય પર્વત, તથા શત્રુંજયી નદી પુ-
ણ્યવિન્તા મલ્લી શક્તાં નથી. જે માણસ આ તીર્થપર ચૈત્રી પુનેમને દિવસે
જિનાલયમાં શાંતિસ્નાત્ર, ધ્વજારોપણ, તથા આરતિ કરે છે, તે પોતાનાં
નિર્મલ જીવોને મેલવે છે. વહી વીજી જગોયે પણ ચૈત્રી પુનેમને દિવસે સં-
ઘપૂજન કરવાથી માણસ જ્યારે દેવનાં સુખોને મેલવે છે, ત્યારે આ વિમ-
લાચલપરની તો વાતજ શી કરવી ? ચૈત્રી પુનેમને દિવસે વન્ન, અન્ન અને

પાણીઆદિકથી પ્રતિલાગેલા મુનિ ચક્રીની અને ઇંદ્રની પદવી આપીને; ઠેવટે મોક્ષ આપે છે. ચૈત્રી પર્વ સર્વ પર્વોમાં ઉત્તમ છે; તથા સર્વ પુણ્યોને વધારનારું છે; તેનું પુંડરિકગિરિપર આરાધન કરવાથી તે ઉત્કૃષ્ટ ફલને દેનારું છે. વલી ચૈત્રી પુનેમની અઠાઈ અષ્ટ સિદ્ધિઁને આપનારી છે. વલી સઘલા દેવો પણ આ ચૈત્રી પર્વને નંદીશ્વર દ્વીપમાં જઈ જિનપૂજાદિકથી જ્ઞાતિ પૂર્વક આરાધે છે. માટે ધર્મમાં પ્રીતિવાલા માણસે પ્રમાદનાં હેતુ-રૂપ કલહ, ક્રીડા તથા અનર્થદંડાદિક તજીને ચૈત્રી પર્વને જજવું. વલી અદ્વય સિદ્ધિમાટે ચૈત્રીપુનેમને દિવસે પ્રજાવના, જિન, ચૈત્ય, સિદ્ધાંત, ગુરુ અને મુનિ પ્રતે જ્ઞાતિ કરવી.

હવે શ્રી રૂપજદેવ પ્રજુ વિહાર કરી પૃથ્વીને પાવન કરતા થકા વિ-નીતા નગરીની પાસે રહેલા સિદ્ધાર્થ નામનાં ઉદ્યાનમાં પહોંચ્યા. ત્યાં ઇંદ્રાદિક દેવો પ્રજુની જ્ઞાતિથી આકાશમાંથી ઉતરીને આવ્યા; તથા તે-જે ત્યાં યોજન સુધિની જૂમિમાં ત્રણ ગઢોવાલું પ્રજુનું સમવસરણ રચ્યું. ત્યારે ઉદ્યાનપાલકે તેની જરત મહારાજને વધામણી આપી; ત્યારે જર-તજીએ પણ તેને હર્ષથી વાર કોડ સોનામોહોરોનું ઇનામ આપ્યું. પઠી પાલા, ઘોડા, હાથી, રથો, પુત્રો, સામંતો, સેનાપતિજે, રાજાજે, રાણીજે તથા માણસોથી વીંટાણલા, તથા સાહુકારો, સાર્થવાહો, ચારણો, વં-દિજે, ગાંધર્વો, અને સઘલાં લશ્કરોથી સેવાણલા જરત મહારાજ આકા-શને ઠઠમય કરતા થકા, દિશાજેને ચામરો તથા ધજાજે સહિત કરતા થકા, અને સૈન્યોથી પૃથ્વીને પૂરતા થકા ત્યાં ચાલવા લાગ્યા. પઠી ત્યાં પૂર્ય તરફનાં દ્વારથી સમવસરણમાં આવીને, તથા પ્રજુને પ્રદક્ષિણા દે-ઈને ચક્રી નીચે પ્રમાણે તેમની સ્તુતિ કરવા લાગ્યા કે હે સ્વામી ! હે જિ-નાધીશ ! હે કરુણાસમુદ્ર ! હે સંસાર રૂપી વનમાંથી તારનારા ! તથા હે વત્સલ પ્રજુ ! તમો જય પામો ? ઘણાં કાલથી ઉત્કંઠા કરતા એવા મને આજે આપનું દર્શન થયું છે, અને તેથી મને એમ લાગે છે કે, આજે મારું પૂર્વજે કરેલું ગુણ કર્મ ફલોન્નત થયું. વલી હે પ્રજુ ! આપ વીતરાગનાં ચિત્તમાં હું વસું તું, એમ કેમ કહેવાય ? પણ આપ મારા ચિત્તમાં વસી રહ્યા છો, માટે હવે મારે વીજા કોઈની પણ જરૂર નથી. સુખમાં, દુઃખ-માં, નગરમાં, અરણ્યમાં, જલમાં, અગ્નિમાં, રણસંગ્રામમાં, દિવસમાં અને

रात्रिमां पण मारा चित्तमां आपना चरणोनुं ध्यान रहेजो ? एवी रीते प्रजुनी स्तुति करीने तथा पंचांगथी प्रजुने नमीने चक्री इंद्रनां नाना ज्ञाइनी पेठे तेमनी पाठल वेठा. त्यारे प्रजु पण सर्व ज्ञाणारूप, तथा एक योजनसुधि संचलाय एवी वाणीथी देशना देवा लाग्या के, सुपात्रे दान, श्री संघनी पूजा, उत्तम प्रज्ञावना, महोत्सव पूर्वक तीर्थयात्रा, सिद्धांतोनुं लखावहुं, स्वामीवात्सल्य, गुरु तथा अगमोनो महोत्सव, समता, अने शुद्धध्यान एटलां पूण्यनां स्थानको ठे. ते देशनाने अंते ज-
रत महाराजा प्रजुने मस्तकथी नमस्कार करीने, तथा पोतानां शब्दोथी समुद्रने पण लज्जित करता थका पुठवा लाग्या के, हे स्वामी ! आपे संघाधिपनां पदनुं बहु वर्णन कर्युं ठे; ते शी रीते उत्तम प्रकारे प्राप्त क-
राय ? तथा तेथी शुं फल मळे ? त्यारे श्री युगादीश प्रजुए कहुं के, हे राजन् ! जेवुं तीर्थकर पद ठे, तेवुंज संघाधिपनुं पद ठे. वढी ठती संप-
दाए पण पुंडरिकगिरिनी पेठे ज्ञाग्यविना संघाधिपतिनुं पद मढी श-
कतुं नथी. इंद्रपद तथा चक्रीपद पण प्रशंसवा लायक ठे; अने ते वन्ने-
थी पण संघाधिपनुं पद पुण्योत्पादक होवाथी वधारे प्रशंसनीक ठे. संघ-
पति उत्तम दर्शनशुद्धि पामीने दुर्लभ तीर्थकरनामगोत्रने पण मेलवे
ठे. संघ तो अरिहंतोने पण हमेशां माननीक तथा पूजनीक ठे; अने
तेवा संघनो जे अधिपति थाय, ते तो लोकोत्तर स्थितिवालो थाय. चतु-
र्विध संघ सहित, शुद्ध ज्ञाव सहित महोत्सव पूर्वक जिनविंवने रथमां
स्थापन करीने, पंचविध दान देतां थकां, दीनोनो उद्धार करतां थकां,
नगर नगर प्रते जिनमंदिरोपर ध्वजारोपण करतां थकां, शत्रुंजयपर,
गिरनारपर, वैज्जार पर्वतपर, अष्टापद पर्वतपर, तथा सम्मेतशिखरपर
शुद्ध सम्यक्त्वथी देवपूजन करतां थकां, तथा गुरुनी आज्ञा प्रमाणे ते
सर्व तीर्थोमां अथवा एक तीर्थमां पण इंद्रोत्सवादिक कार्य करतां थकां
संघपति थवाय ठे. वढी हमेशां पूजनिक एवा गुरु पुण्यकार्यमाटे जे आरा-
धाय ठे, ते सुवर्णमां सुगंध मलवा वरोवर ठे. वढी उत्तम यात्रातुं फल
घठनार माणसे, मिथ्यात्वित्तनो संग, तथा तेनां वाक्योमां आदर करवो
नहीं. वढी परतीर्थनी निंदा के स्तुति करवी नहीं: पण त्रिकरण शुद्धि-
थी जीवित पर्यंत सम्यक्त्व पाखवुं. वढी संघयात्रा करनारे साधुउं तथा

साधमींजने वस्त्र, अन्न, तथा नमन आदिकथी प्रत्यक्ष रीते पूजवा. वली
 आर्जवयुक्त संघपतिए पाक्षिकादिक पर्वो, दानादिक धर्मो, तथा श्री
 संघनी पूजा करवी. एवो संघपति देवोने पण पूजनीक थाय ठे, तथा
 कोइ संघपति तो तेज जवमां अने कोइक त्रण जवोमां सिद्ध थाय ठे.
 एवी रीतनो व्रतांत प्रभु पासेथी तथा इंद्र पासेथी पण सांजलीने श्री
 जरत महाराजा प्रभुनां चरणोने नमीने जक्तिथी कहेवा लाग्या के, हे
 त्रणे जगतोने आराधवालायक प्रभु ! मारापर आप कृपा करो ? के
 जेथी हुं निर्मल संघपतिपद मेलवुं. पढी प्रभुए इंद्रादिक देवो तथा
 संघ सहित उठीने, जरत महाराज उपर अर्कत तथा वासक्षेप नाख्यो.
 ते वखते इंद्रे पण दीव्य माला लावीने चक्रीना तथा तेमनी पटराणी
 सुजडानां कंठमां ते नांखी. पढी चक्री मार्गे राजाजंथी पूजाता थका स-
 घला सांमंतो सहित अयोध्यामां आव्या. पढी त्यां तेमणे बहुमान पू-
 र्वक संघनां लोकोने बोलाव्या, तथा पापरूपी शत्रुजंने नसाडवा माटे
 जंचे प्रकारे जंजा वाजित्र वगाडाव्युं. पढी चक्रीए त्यां आवेला संघनां
 लोकोने सन्मानदेवा पूर्वक नगरमां रहेलां जिनचैत्योमां अष्टाइ महो-
 त्सव कराव्यो. पढी तेमणे गणधरोने बोलावीने पोतानां घरमां सर्व वि-
 धोने नाश करवा माटे शांतिस्त्रात्र कराव्युं. ते वखते गणधरोनां मं-
 त्रोथी सघला देवोए प्रत्यक्ष थइने निर्विघ्न यात्रा करवा माटे पोतानी
 गति अंगीकार करी. एटलामां इंद्रे स्वर्णनां देवालयवाली श्री युगादीश
 प्रभुनी प्रतिमा चक्रीने आपी. ते वखते जरत राजाए इंद्रने पूब्युं के,
 हे इंद्रराज ! सर्वइ प्रभु तो सर्व सावद्य रहित तथा सर्व कार्योमां मूक-
 पणाने जजनारा ठे, तो सावद्यमय एवा आ संघाधिपपणामाटे मने ते-
 मणे केम उपदेश कयों ? त्वारे इंद्रे कह्युं के, हे चक्रीश्वर ! जेमां बहु
 पुण्य तथा अल्प पाप थाय, तेवुं कार्य कोण आदरता नथी ? वली प्रायें
 करीने ग्रहस्थीजंनुं पुण्यकार्य तो सावद्य होय ठे, अने साधुजंनुं कार्य
 निरवद्य होय ठे. वली माटी सहित जेम सुवर्ण, तथा ओपधि, तेम
 सावद्य धर्म परिणामे हितकारी ठे. वली सावद्यना अंशवाला दान, शीस
 तथा अजयदान आदिकथी पण महान पुण्य थाय ठे. वली जे सरलस्व-
 चावी माणस सर्व आरंजोथी पण शासननी प्रजावना करे ठे, ते स्वर्ग

तथा मोक्षनुं सुख मेखवे ठे. वढी तीर्थयात्रा तथा प्रतिष्ठादिक कार्य पण सावद्यथी थाय ठे, पण तेवी रीतनो सावद्यनो लेश पण बहु पुण्य माटे थाय ठे. एवी रीते जरत संघपतिने शिखामण देइने, तेनी रजा खेइ इंड्र पोताने स्थानके गयो.

हवे चक्री शुज दिवसे वार्धकीए बनावेला मणि, रत्न तथा सुवर्णमय आवासमां संघसहित नगरनी बहार रह्या. ते संघावासमां रहेलुं सुवर्णमय जिनमंदिर जंबूद्वीपमां रहेला, तथा नक्षत्रोथी शोजता मेरु सरखुं शोजवा लाग्युं. तेज आवासना दक्षिण जागमां क्षणवारमां वार्धकीए बनावेदी पौषधशालामां गणो सहित गणधरो रह्या. तेथी डावी बाजुए चक्रीनो अद्भूत आवास हतो, तथा तेनी चारे बाजुए बीजा संघमाटेनां आवासो हता. एवी रीते मार्गमां सर्व मुकामे जक्तिवंत वार्धकीए संघनां आवासो बनाव्या. वढी त्यां सुवर्णमय जिनमंदिरमां रत्नमय प्रजुनी मूर्ति शोजती हती; वढी त्यां गणधरोए ते जिनालयमां बाहुबलिनां पुत्र चंद्रयशाने, विनमि विद्याधरनां पुत्र गगनवल्लभने, पूर्व दिशानां राजा वज्रनामने, तथा कट्याणकेतुने सूरिमंत्रोथी प्रतिष्ठित कर्या. वढी जरत चक्रीनां ते संघमां धर्मनां जारनी धोंसरीने धरनारा बीजा पण हजारो राजाउं हता. ते वखते विकस्वर पुष्पमालावादी सुज-द्राथी चक्री, वनमालाथी नूषित थएला जंगम वसंत ऋतु सरखा शोजता हता. साधर्मीजनुं वात्सल्य करीने, संघनी पूजा करीने, तथा जिननी सेवा करीने करेल ठे प्रस्थानमंगल जेणे एवा, तथा शुज दिवसे हाथीपर चडेला, ठत्र चामरथी शोजता, चारण श्रमणोए करेल ठे प्रथम मांगल्य जेमनुं एवा, तथा इंड्र जेम सामानिकोथी तेम चारे दिशा-उंमां राजाउंथी विंटाएला, अप्सराउंनुं संगीत जोता थका. तथा हे जरत महाराजा ! तमो “ जय पामो ? लांवा ! काल सुधि जीवो ? आनंद पामो ? ” एवी रीते देवोथी जेम तेम वंदीउंथी स्तुति कराता, सामंतोथी, मंडलीकोथी, कुमारोथी, राजाउंथी, मंत्रीउंथी, संघपुरुषोथी, तथा चतुरंगी सेनाना समूहोथी, पर्वत सरखा हाथीउंथी, समुद्रनां मोजां सरखा घोडाउंथी, (जंगम) घर सरखा रथोथी, पोतानां उत्ताह सरखा पास्ताउंथी, अणुवत धरनारा आवक आविकाउंथी, श्रीनाज प्रमुख कोडो

गमे साधुजंघी, नमि विनमिथी, झानी गणधरोथी, शील रुपी अलंकारो-
वाली साधवीजंघी, गायन करनारा गांधर्वोथी, बंदिजनां समूहोथी, कौ-
तुकी नटोथी, तथा नाचती नायिकाजंघी वींटाएला, एवा जरत महा-
राज चालवा लाग्या. त्यां सोनानां रथपर रहेलुं मणिनुं देवायलय, आ-
काशमां जिनेश्वर प्रभुनां शरीरथी जामंडलनी पेठे शोजतुं हतुं. तेनापर
चामरोनां वींजावा सहितत्रणे लोकनां ऐश्वर्यने सूचवनारुं पूर्णिमानां चंद्र
सरखुं ठत्रत्रय शोजतुं हतुं. सैन्यनां चालवाथी उडती रजोए करीने सूर्यमंड-
लने आढादित करता, तथा संघनां चरणन्यासथी पृथ्वीतलने पवित्र करता,
अंतःपुरनी स्त्रीजंघी धवलध्वनियें करीने गवाता, मोटी स्त्रीजंघी लवण उता-
राता, जगोए जगोए अने नगरेनगरेगुरुनी पूजा करता, तथा जिनचैत्योनो
उद्धार करता थका जरत राजा प्रयाण करवा लाग्या. पोते वावेला वृद्धो-
प्रतेथी जेम, तेम देशो देशनां राजाजं पासेथी रत्नो अने सुवर्णनी अमूढ्य
जेटोने लेता थका, योजनप्रमाण प्रयाणथी विविध देशोने उलंगीने अ-
नुक्रमे जरत राजा सौराष्ट्र देशमां पहोंच्या. ते वखते सुराष्ट्रनो पुत्र, तथा
जरतजीनो जत्रीजो, अने सौराष्ट्र देशनो राजा शक्तिसिंह तेमनी स-
न्मुख आव्यो. पृथ्वीतलपर पडीने नमता एवा तेने चक्रीए पोताने हाथे
उठाडीने तथा आलिंगन करीने कह्युं के, हे पुत्र ! आ देशनुं सुराष्ट्र
नाम सफल थयुं ठे; केम के, अहीं परदेशीजने दुष्प्राप्य एवुं शत्रुंजय तीर्थ
ठे. वली हे पुत्र ! तुं धन्य ठे, के आ तीर्थनी हजेशां सेवा करे ठे. दूर
रहेनारा अमो तो अहीं रहीने तेने जोइ शकता नथी. एवी रीते प्रीति
पूर्वक तेने बोलावीने, आजूपण आदिकथी तेनुं चक्रिए सन्मान कर्युं.
पठी शिखरोथी स्पर्श करेल ठे आकाशने जेणे, तथा यात्रिकोनां यशनां
जंडार सरखा, तथा संसारथी जयज्जीत थएला प्राणीजं प्रते किह्वा सर-
खा, तथा पृथ्वीरूपी स्त्रीनां अमुल्य सुकुट सरखा, तथा मोक्षरूपी स्त्रीने
रमवानां दडासरखा, तथा रत्नोनी कांतिथी यलविनां आकाशने चित्रित
करता, एवा ते पुंडरिक गिरिने जोइने रोमांचने धारण करता थका तथा
आदरथी मस्तकने धुणावता थका जरत महाराजा सोमयशाने कहेवा
लाग्या के, आ सौराष्ट्र देशनां पुण्यशाली लोकोने धन्य ठे, के जेउ हमेशां
नजदीक रहीने आ पुंडरिक गिरिने सेवे ठे. आ पर्वतनी ठाया, तथा वायु

પણ ચંદ્રનાં કિરણોની પેઠે જગતને તાપરહિત કરે છે. કમલ સરખા ઝ-
જ્વલ એવા આ પુંડરિક ગિરિનું જેઠું દર્શન કરે છે, તેઠું પુણ્યરૂપી અમૃતથી
પવિત્ર થઈને પાપરૂપી કાદવથી મુકાય છે. વલી આ ગિરિરાજને જોઈને
મારું મન ઇટલું તો આનંદ પામે છે કે, જાણે હું પાપરૂપી મેલથી મુકા-
ઈને નિર્મલ થયો હોઉં નહીં, તેમ લાગે છે. વલી મારા પોતાનાં જ આત્માની
ખાતરીથી આ તીર્થને હું પંકરહિત ધારું તું, કેમ કે, કાર્ય કારણની અ-
પેક્ષાથી જ થાય છે. વલી પવનથી કંપતા મસ્તકોચે કરીને આ વૃદ્ધો તી-
ર્થનાં વાસથી જાણે નાચતાં જ હોય નહીં, તેમ મારી આંખોને અત્યંત આ-
નંદ આપે છે. વલી જે પદ્મિનું આ તીર્થપર વસે છે, તેઠુંને પણ ધન્ય છે; પણ
ચક્રીની લક્ષ્મીવાલા, એવા પણ અમો દૂર હોવાથી ધન્ય નથી. એમ કહીને
ચક્રીએ હસ્તી સ્કંધથી ઉતરીને ગણધરોને તથા મુનિનું હર્ષથી નમસ્કાર
કર્યો; તથા ધર્મમાર્ગને દેખાડનારા તે ગુરુનું તેમણે પુણ્યું કે, હે જગ-
વન્ ! આ પર્વતને શી રીતે પૂજવો ? તથા અહીં શું ક્રિયા કરવી ? ત્યારે
શ્રીનાન્ન નામનાં મુખ્ય ગણધર અવધિજ્ઞાનથી જાણીને કહેવા લાગ્યા કે,
હે ચક્રી ! જોવામાત્રથી જ આ પર્વતને નમસ્કાર કરવો; વલી આ ગિ-
રિનાં પ્રથમ દર્શનની જે માણસ વાર્તા પણ નિવેદન કરે, તેના પ્રતે જે કંઈ
દેવાય, તે પુણ્યની ઘૂઝિમાટે થાય છે. વલી ઝગતા ચંદ્રને જેમ તંતુનું
તેમ, પુણ્યલાન્ન માટે પ્રથમ આ પર્વતને સુવર્ણ, મણિ, રત્ન વિગેરેથી વધા-
વવો. પઠી વાહનો તજીને, તથા પૃથ્વીતલપર લોટીને જિનનાં ચરણની
પેઠે, તેનું પંચાંગી નમસ્કારથી સેવન કરવું. પઠી ત્યાં જ આવાસ કરીને,
તેજ દિવસે ઉપવાસ સહિત સંઘપતિએ મહાધરોની સાથે, ઋક્તિ પૂર્વક
સ્નાન કરીને તથા શુદ્ધ વસ્ત્રો પહેરીને, સ્ત્રીસહિત દેવાલયમાં જિનની
મનોહર સ્નાત્રપૂજા કરવી. સંઘની વહાર શુદ્ધ દેશમાં શ્રી શત્રુંજયની સ-
ન્મુખ પોતાનાં ચિત્તસરખો (સંઘપતિએ) ઝંચો આવાસ કરવો. પઠી ઝ-
ત્તમ ધૂપ ઝખેવીને, સંઘસહિત મંગલધ્વનિનું ઝચાર થાતે ઝતે, યાચકો
પ્રતે જાવસહિત દાન દેતાં થકાં, ઝત્તમ ચક્કર્દમથી પૃથ્વીતલને લીંપતાં
થકાં, કુંકુમનાં મંડલપર સંઘને કલ્યાણકારી એવો મોતિ અથવા તંડુલોથી
સ્વસ્તિક કરવો. પઠી સઘલો ઘોંઘાટ મટાડીને, તથા ગણધરજીને થગાડી
કરીને, તેની પાઠલ સંઘપતિએ રહીને પૂજાનો ઝત્તસવ કરવો. ત્યાં ઝંજેણાં.

રાંધેલાં, તથા સિદ્ધ કરેલાં નૈવેદ્યોથી, રુપાથી, સુવર્ણથી, વસ્ત્રોથી તથા પુ-
 ષ્પમાલાડથી પ્રથમ પૂજા કરવી; તથા જ્ઞાતિથી સ્વામીવત્સલ, અને સંઘપૂજા
 કરવી; તથા અનંત ફલ દેનારું સંગીત જિનમંદિરમાં કરવું. પઠી ત્યાં મ-
 હાધરોએ તથા વીજા શુભ આશયવાલાડયે સંઘપતિની સ્ત્રી સહિત, આઝૂ-
 પણ, વસ્ત્ર, તથા પુષ્પમાલાડથી પૂજા કરવી. પઠી ત્યાં ગુરુજ્ઞાતિ કરતાં
 થકાં સંઘવાસીડાં ધર્મકથા સાંજલવા પૂર્વક રહેવું. એવી રીતે ગુરુની
 વાણી સાંજલવી અત્યંત આનંદ થાણા ચક્રીએ વિમલાચલની પાસે આવાસ
 કર્યો. પઠી સ્નાન કરી પવિત્ર થઈ, શ્વેત વસ્ત્રો પહેરી, મહાધરો તથા સ્ત્રી
 સહિત તે જિનમંદિરમાં ગયા. ત્યાં અષ્ટાપદનાં (સુવર્ણનાં) પાત્રોમાં ર-
 હેલાં પક્વાનો, જાણે જરત પાસે અષ્ટાપદ પર્વતનાં શિખરો આવ્યાં હોય
 નહીં, તેમ શોજતાં હતાં. પઠી ત્યાં ચક્રીએ ગણધર મહારાજની સાક્ષિયે
 પુષ્પ, અક્ષત, સ્તુતિ વિગેરેથી પ્રજ્ઞાની પૂજા કરીને સંગીત કર્યું. પઠી ગુરુએ
 વતાવેલી વિધિપૂર્વ પવિત્ર જગોપર ચક્રકર્દમથી મંડલ કરીને તેમણે
 મોતીનો સાથીડાં પૂર્યો. તે વખતે ત્યાં રત્નાકર તથા રોહણાચલ પર્વતનાં
 જાણે ચોરોજ હોય નહીં, તેવા મેરુ પર્વતનાં કકડાડાં સરખા સુવર્ણનાં ઢ-
 ગલાડાં હતા. એવી રીતે ગુરુએ વતાવેલા વિધિમાર્ગમાં રહીને ચક્રીએ પુંડ-
 રિક ગિરિની સંઘ સહિત પૂજા કરી. પઠી પૃથ્વીપર પંચાંગ નમસ્કાર ક-
 રીને તેમણે નીચે પ્રમાણે તીર્થની સ્તુતિ કરવા માંડી. જે તીર્થને પાતાલમાં
 રહેનારા ધરણેન્દ્ર પ્રમુખ નાગકુમારો સેવે છે, એવા આ તીર્થપ્રતે નમસ્કાર
 થાડા? વલી જેને ચમરેન્દ્ર તથા વલીંડાદિક સર્વે જુવનવાસિડાં સેવે છે,
 એવા આ તીર્થરાજ પ્રતે નમસ્કાર થાડા? જેને કિન્નરો કિંપુરુષો, તથા કિ-
 ન્નરોનાં ઇન્દ્રો સેવે છે, એવા આ તીર્થરાજ પ્રતે નમસ્કાર થાડા? વલી જે
 તીર્થને રાક્ષસોનાં અધિપો તથા યક્ષેશ્વરો પરિવાર સહિત સેવે છે, એવા આ
 તીર્થરાજપ્રતે નમસ્કાર થાડા? વલી જેને અણપત્ની પણપત્ની પ્રમુખ વ્યતરે-
 ન્દ્રો સેવે છે, એવા આ તીર્થપ્રતે નમસ્કાર થાડા? વલી જેને ચંદ્રસૂર્ય ના-
 મનાં જ્યોતિષનાં ઇન્દ્રો, તથા વીજા સ્વેચ્છરો પણ સેવે છે, એવા આ તીર્થરાજ
 પ્રતે નમસ્કાર થાડા? વલી જેને મનુષ્ય લોકમાં રહેનારા વાસુદેવો તથા
 ચક્રીડાં પણ સેવે છે. એવા આ તીર્થરાજપ્રતે નમસ્કાર થાડા? વલી
 જેને ઇન્દ્રો, ઉપેન્દ્રો તથા સિદ્ધો અને વિદ્યાધરનાં સ્વામીડાં પણ સેવે

હે, એવા આ તીર્થરાજપ્રતે નમસ્કાર થાઉં? વલી જેને ઐવેયક તથા અનુત્તર વિમાનનાં દેવો પણ સેવે હે, એવા આ તીર્થરાજપ્રતે નમસ્કાર થાઉં? એવી રીતે ત્રણે લોકમાં રહેનારા જીવનપતિ, મનુષ્યો, તથા દેવો જેને નમસ્કાર કરે હે, એવા આ તીર્થરાજપ્રતે નમસ્કાર થાઉં? વલી અનંત, અદ્ય, નિત્ય, તથા અનંત ફલને દેનારું આ તીર્થ જય પામો? તથા તે પ્રતે નમસ્કાર થાઉં? વલી જેપર અનંતા તીર્થકરો સિદ્ધ થયા હે, તથા થશે, તથા જે મુક્તિરૂપી સ્ત્રીનું ક્રીડાગ્રહ હે, એવા આ તીર્થરાજપ્રતે નમસ્કાર થાઉં? એવી રીતની આ પુંડરિક ગિરિની સ્તુતિ જે માણસ હમેશાં જાણે હે; તે માણસ ઘેર બેઠાં પણ યાત્રાનું ઉત્તમ ફલ મેલવે હે. એવી રીતે ચક્રીય શ્રી શત્રુંજય પર્વતની સ્તુતિ કરીને ગણસહિત શ્રીનાજ ગણધર મહારાજને નમસ્કાર કર્યો. નમતા એવા ચક્રીની પીઠપર ગણધર મહારાજનો હાથ, જાણે કર્મરૂપી હાથીને મારવાને મેરુપર સિંહ ચડ્યો હોય નહીં, તેમ શોષતો હતો. પઠી ધર્મધ્યાનમાં તત્પર રહીને, તથા ગુરુનાં વચનરૂપી અમૃતથી સિંચાયાં થકાં આનંદ સહિત ચક્રીય દિવસ વ્યતીત કર્યો. પઠી પ્રજાતે ચક્રીય સંઘસહિત ચૈત્યમાં રહેલા પ્રજુને તથા ગુરુને નમીને પુણ્યકારી પારણું કર્યું. પઠી તેમણે ત્યાં પુંડરિક ગિરિની સમીપમાં વાર્ધકીરત્ન મારફતે વિનિતા નગરી સરખું નગર વસાવ્યું. ત્યાં મોટા મેહેલોનાં ત્રણ કોડ ઝરખાઉં, જાણે તે પર્વતને જોવા માટે નિમેષ રહિત થયેલા નેત્રોનાં સમૂહો હોય નહીં, તેમ શોષતા હતા. ત્યાં મેહેલોપર રહેલી મણીમય આગાસીઝંથી અમાવાસ્યાને દિવસે પણ માણસોને હજારો ચંદ્રોની ઝાંતિ થતી હતી. ત્યાં સોનાનાં મેહેલોનાં શિખરોને જોઈ જોઈને, લોકો મેરુને તો તેનાં કચરાનાં ઢગલાસરખો માનવા લાગ્યા. વલી ત્યાં સમુદ્રોમાં જેમ પાણીને તેમ સમસ્ત દેશોની વસ્તુને લોકો જોતા હતા. વલી ત્યાંના મોહોટા ગઢની આકાશમાં અડતી શિખાઉં ક્ષણવારમુધિ, ચાલતા એવા સૂર્યનાં ઘોડાઉંને પણ વિશ્વકારી થતી હતી. વલી નિકલતી હે રત્નની કાંતિઉં જેમાંથી એવાં દ્વારરૂપી મુખોયેં કરીને, શોષાથી જાણે દેવનગરીની પણ હાંસી કરતી હોય નહીં. તેમ તે નગરી શોષતી હતી. તેની અંદર નિર્મલ કાંતિવાલું શ્રી યુગાદીશપ્રજુનું મંદિર, જાણે જરતનો અદ્ય યશનો કંદ ઝંચો જતો હોય નહીં, તેમ શોષતું હતું; તે કંદ વ-

धिने शिखरोथी शाखावालो, धजाउथी पांढडावालो, कलशोथी फलोवालो तथा मोक्षरूपी अद्भुत रसने उत्पन्न करनारो हतो. वली त्यां वावो, कुवा, तलावो, दीर्घीकाउं, पढवलो, तथा बगीचाउं उंचे प्रकारे शोजता हता. एवी रीते सौराष्ट्र देशनी सीमामां आनंद आपनारुं ते आनंदपुर नामनुं नगर वसावीने, ते शक्तिसिंहने चक्रीए सोंप्युं. पठी तीर्थयात्रामां उत्सुक थयेला चक्री श्रीनाज गणधरपासे आव्या, त्यारे ते पण गणो सहित साथे चालवा लाग्या. पठी पुण्यनी सेना सरखो संघ पण उंचुं मुख राखी पर्वतने जोतो थको हर्षेथी जरतजीनी पठवाडे चालवा लाग्यो. ते वखते पोतानां कसुंवी वस्त्रोथी जाणे प्राणीउंने राग देखाडतीउं होय नहीं, तेम स्त्रीउं धवलमंगलो गावा लागी. वली ते वखते चारे कोरे आकाशामां जंजा, निशान, कंसाळ, ताल, वीणा, तथा मृदंगोनां अवाजो संजलावा लाग्या. ते वखते उंचां मुख करी पर्वतपर चडता संघनां लोको जाणे प्रगट रीते मुक्तिनां घरनी मनोहरताने जोता होय नहीं, तेम शोजता हता. चक्री उत्तर दिशाएथी चडता हता, अने बीजाउं कौतुकथी सर्व मार्गेथी ते पर चडता हता. सुधर्म गणधरनां महा तपस्वी चिह्ण नामनां शिष्य लोकोथी वींटाया थका पश्चिम मार्गेथी ते विमलाचलपर चडवा लाग्या. एवी रीते दश योजन चड्या बाद तृषातुर थएला आवको ते मुनिने कहेवा लाग्या के, अमोने प्राण जाय तेवी तृषा पीडा करे ठे; अने तेथी प्रभुनां चरणकमलोने जोया विनांज अमारां प्राणो पाणीविनां फोकट जता रद्देशे. एवी रीते तेउंने पीडित जोइने मुनिए तेमने पाणी देखाळ्युं. त्यारे तेउंए कळ्युं के, हे मुनिराज ! आटलां पाणीथी अमारी तृषा जाय तेम नथी, माटे तपलब्धिथी एवुं करो के, जेथी अमो सघला सुखी थइयें. पठी संघना लोकनुं सानिध्य इच्छता ते मुनिए, तपलब्धिथी ते पाणीयें करीने मोटुं तलाव वनाळ्युं. मंद मंद पवननी वेहेरोथी हालतां मोजांउंए करीने मनोहर ठे पाणी जेमां एवा ते तलावथी लोकोनुं मन विथाम पाम्युं. ते पाणी पी पीने लोकोनां मनो अमृत रसनां पानथी पण अधिक आनंद पाम्यां. एवी रीते संघनां लोकनां उपरोधथी चिह्ण मुनिए तपनां प्रजावथी ते तलाव वनाळ्युं; तेथी ते “ चिह्ण ” नामनुं तलाव कहेवावा लाग्युं. आ तीर्थमां प्रौढ तपनां प्रजावथी

મુનિએ સંઘનાં વાક્યથી સર્વને ઉપકાર કરનારું તે તલાવ બનાવ્યું, માટે તે પવિત્ર જાણવું. તેનાં પાણીનાં સ્નાનથી, પાનથી, તથા જિનનાં અન્નિપેકથી પાપની શુદ્ધિ થાય છે. તે તલાવનાં પાણીથી સ્નાન કરીને, તથા જિનચરણોને પલાલીને માણસ એકાવતારી થઈ મોક્ષમાં જાય છે. હવે સંઘનો સમૂહ પાણીથી તૃપ્ત થઈને, તથા તેનાં વાયુથી વિશ્રાંત થઈને સુખેથી પ્રથમ શિખર પર ચઢવા લાગ્યો. હવે ચક્રીએ ત્યાં જતાં થકાં, વૃદ્ધોથી પંથિર્તનાં થાકને દૂર કરનારું એક વન જોયું. તે લક્ષ્મીવિલાસ નામનું વન એક યોજનનાં વિસ્તારવાળું, વાવો તથા કુંડોથી શોભતું, તથા નંદનવન સરખું હતું. ઉત્તર દિશા-રૂપી સ્ત્રીનાં મુખ પર તિલક સરખા તે મનોહર વનને જોઈને શક્તિસિંહ ચક્રીને કહેવા લાગ્યો કે, હે સ્વામી ! આ તમાલ વૃદ્ધોની લીલી શ્રેણિ અગાડી દેખાય છે, તે જાણે પર્વતની મેઘલાપર ઇંદ્રનીલ મણિની કાંચી (કંદોરો) હોય નહીં તેમ શોભે છે. વલી આ વૃદ્ધોની પંક્તિ, આ પુષ્પોને ગુણ યોગ્ય (દોરીમાં પરોવવા લાયક) જાણીનેજ જેમ, તેમ પોતાનાં મસ્તકો પર ધારણ કરે છે. વલી વર્ષાકાલનાં મેઘ સરખું શ્યામ, તથા વગલીઈ સરખી પુષ્પોની શ્રેણિથી મંડિત થઈને આ વન કોના તાપને હરનારું નથી ? વલી આ વન શ્વેત પુષ્પોનાં ગુહાઈથી, આકાશને સંકડો ચંદ્રોવાળું કરે છે; તથા તેમાં રહેલા ઝમરો તેઈના કલંકપણને ધારણ કરે છે. વલી શ્વેત પુષ્પોનાં સમૂહોથી, સર્વ જગોએ લીલું એવું આ ઉદ્યાન, પર્વત-રૂપી લક્ષ્મીના મોતીઈથી ગુંથેલા કેશપાશ (ચોટલા) સરખું શોભે છે. વલી અહીં આ કલ્પવૃદ્ધો પંથિર્ત પ્રતે ઇન્દ્રિય દાન આપીને પોતાનાં નામની સફલતા કરે છે. વલી આ વાજુએ કેલનાં વૃદ્ધો ઝરતા પાણીવાલાં પોતાના પાંદડાંઈથી, સૂર્યનાં કિરણોથી તૃપ્ત થઈને પ્રાણીઈને પવન નાંખે છે. વલી ઠેક મૂલથી તે શાખાઈ સુધિ ફલદ્રૂપ થઈને આ ફળસનાં વૃદ્ધો, જાણે લોકોને તીર્થસેવાથી ઉત્પન્ન થઈને ફલોનેજ કહેતાં હોય નહીં, તેમ લાગે છે. ચારે કોરેથી નાગરવલીઈથી વીંટાઈને સોપારીનાં વૃદ્ધો કિન્નરોને શું “લતાવેષ્ટિક” નામનાં નૃત્યને શિખવી રહ્યાં છે ! ! ! વલી અહીં અશોક, આંબા, ચંપક, ગુલાબ, લવંગ, ચંગ, નારંગ વિગેરે વીજાં વૃદ્ધો પણ શોભી રહ્યાં છે. વલી અહીં કિન્નર, ગાંધર્વ તથા વિદ્યાધરોની આ કુલીન સ્ત્રીઈ, શ્રી યુગાદીશ પ્રજાનાં ગુણોને ગાતી થકી પોતાનાં પાપોનો

नाश करे ठे. वली तमाल, हिंताल, तथा तालोनी श्रेणिउंथी व्याप्त थ-
एला आ वनमां संघनां लोकोनुं मन क्खणवार विश्राम पामे ठे. माटे
नदीनां चपल मोजाउंतां समूहथी व्याप्त थएला आ किनारापर संघ
जले पोतानो पसिनो तथा थाक उतारे; तेम मधुपानमां आनंद पा-
मता जमराउंतां ऊंकारथी मनोहर लागता एवा आ पर्वतपर, क्खण वार
सुधि हरिणाकी स्त्रीउं जले आपने पण आनंद आपे; वली हे राजन् !
आ वखते सूर्य पण आकाशनां मध्य जागमां आवेल ठे, माटे अहीं
तापनी पीडाने नाश करनारो शितल पवन आप पण सेवो ? वली हे
स्वामी ! चित्तने स्थिर करीने अहीं विश्राम करो ? केम के, विश्राम पण
पंथिउंती व्यथानो नाश करे ठे. एवी रीतनां तेना वचनथी चक्रीए पण
मनथी विचारिने वार्धकी मारफते हर्षथी त्यां आवास कर्यो.

त्यां केटलाको स्त्रीउं सहित पुष्पोनी श्रेणिउं लेवा लाग्या; तथा के-
टलाको वांदराउंती तुलना करीने आंवानां फलो तोडवा लाग्या. केट-
लाको तो हरिणाकी स्त्रीनां नयननां ठेडाउं सरखा चंचल, तथा मार्गनो
थाक उतारनारा, एवा नदीनां पाणीमां स्नान करवा लाग्या. केटलाको
तो त्यां पुष्पोथी विठानां करवा लाग्या, तथा केटलाको वननां मनो-
हर पणाने तुरत वर्णववा लाग्या. चंपा सरखा गौर अंगवाली, तथा
हरिण सरखी आंखोवाली, केटलीक स्त्रीउं त्यां गोलाकार अइने रंग स-
हित रास रमवा लागी. केटलीक स्त्रीउं हींचका खाती थकी नजदीक
उजेला पोतानां जरतारने, दिवसे पण पोतानां मुखथी तेजस्वी चंद्रनो
जम उपजाववा लागी. एवी रीते सघला लोको ज्यारे हर्षथी क्रीडा क-
रवा लाग्या, त्यारे जरत राजा पण शक्तिसिंहनी साथे ते उद्यानमां
गया. त्यांनी सवली बातोने जाणनार शक्तिसिंह पण चक्रीने नाम लेइ
लेइने दरेक पगले ते वननी चारुता देखाडवा लाग्यो. त्यां चक्रीए मो-
नीनां चूर्ण सरखा पाणीथी जरला, तथा आंखोने आनंद आपनारा एक
कुंडने जोयो. ते कुंड शतपत्रादिक सोनेरी कमलोथी, तथा कलहंस प-
क्षिना शब्दोथी मनोहर लागतो हतो. हचे चक्रीए मंद गर्जारवाला
मनने पण जीती जाय एवी वाणीथी हर्षपूर्वक शक्तिसिंहने कलुं के, हे
पुत्र ! तुं अहींनां जाणीतो ठे, माटे आ कुंडनां प्रजावनी वार्तारूपी अमृ-

તનાં સેચનથી મારા કર્ણને પવિત્ર કર ? એવી રીતનું ચક્રીનું વચન સાંજ-
લીને શક્તિસિંહ કહેવા લાગ્યો કે, હે ચક્રી ! જ્યારે અહીં પિતાજી (શ્રી
યુગાદીશ પ્રજુ) પધાર્યા હતા, ત્યારે હું તેમને વાંદવા ગયો હતો; ત્યાં મેં
પ્રજુને પુઠવાથી ઇંદ્રે મને, તે તે પાપોરૂપી શત્રુને નાશ કરવામાં શસ્ત્ર
સરખી, તથા પવિત્ર કરનારી આ પર્વતની કથા કહી; અને તે વચ્ચે
તેણે મને આ કુંડનું જે મહાત્મ્ય કહ્યું છે, તે આપ સાંજલો ? આ મોટા
કુંડનું નામ “ સર્વતીર્થાવતાર ” છે. આ તીર્થમાં ઉત્સર્પિણી કાલમાં કે-
વલનાણી પ્રજુનાં મંદિરમાં સૌધમેંદ્ર આવ્યા હતા. તેમણે તીર્થકર પ્ર-
જુનાં સ્નાત્રમાટે આ કુંડમાં ગંગા, સિંધુ, પદ્મદ્રહ આદિક તીર્થોનાં જ-
લાશયો કર્યાં. આ કુંડમાં સ્નાન કરવાથી સર્વ તીર્થોનું ફલ મળે છે;
તથા આના પાણીથી સ્નાપિત કરેલા પ્રજુ મુક્તિ આપે છે. વલી જિનનાં
ચરણનાં પ્રક્ષાલનથી પવિત્ર થયેલા આ કુંડનાં પાણીથી ત્રણ પ્રકારની
વિષની જયંકર પીડા પણ નાશ પામે છે. વલી આ જલનાં સ્નાનથી કુષ્ઠા-
દિક સઘલી આધિવ્યાધિનું નાશ પામે છે, તથા કાંતિ, કીર્તિ અને વૃદ્ધિ
પ્રાપ્ત થાય છે. ઘણા કાલથી તથા પડતા પથ્થરોનાં સમૂહથી આ કુંડ જી-
ર્ણ થયેલો છે, તો પણ તેનો પ્રજાવ તો હમણા વૃદ્ધિ પામેલો છે. એવી રીતે
શક્તિસિંહનાં મુખથી તે કુંડનો પ્રજાવ જાણીને ચક્રી ઉત્તમ જાવસહિત
અત્યંત આનંદ પામ્યા. પઠી ચક્રીએ વાર્ધકીને કહીને તે કુંડને દૃઢ કરાવ્યો,
તથા તેથી ઉત્પન્ન થયેલા પુણ્યનાં સમૂહોથી તેણે પોતાનાં જવપંજરને
જર્જરિત કર્યું !! પઠી વૈદુર્ય, હીરા, માણિક્ય, પુખરાજ વિગેરેની કાં-
તિથી મંડિત થયેલો તે કુંડ, વિચિત્ર પ્રકારનાં પાણીનાં મોજાંડયુક્ત શો-
જવા લાગ્યો, તથા ત્યારથી તે જારતકુંડનાં નામથી પ્રસિદ્ધ થયો. પઠી તે
ત્રિયામાને (રાત્રિને) એક યામની (પહોરની) પેઠે ત્યાં ગાલીને ચક્રીએ
પ્રસ્થાન કરનારની દૂતી સરખી જંજા વગડાવી. પઠી ચક્રી તે કુંડમાં
સુજડાપટરાણી સહિત સ્નાન કરીને, તથા મનોહર વસ્ત્રો પેહેરીને, પે-
હેલા શિખરપર ચડ્યા. તે વચ્ચે ત્યાં સૌધમેંદ્ર પણ જક્તિના રંગથી પ્રે-
રાયો થકો, સ્નેહથી તેને જોવાની ઇચ્છાથી વિમાનમાં બેસી આવ્યો. પ-
ઠી તે ચક્રી તથા ઇંદ્ર જાણે પોતાના શરીરનું ઐક્યપણું કરતા હોય
નહીં, તેમ ત્યાં આનંદથી બેઠ્યા. પઠી તે ઇંદ્ર તથા ચક્રીએ શ્રીનાજ ગુ-

રુસહિત સૂર્યચંદ્રની પેઠે મુખ્ય શિખરને હર્ષથી સ્પર્શ કર્યો. પઠી ચક્રીએ ઇંદ્ર સહિત રાયણને પ્રદક્ષિણા કરી; ત્યારે તે રાયણ પણ પુષ્કરાવર્ત મેઘની પેઠે તેમનાપર તુરત દ્વીર ઝરવા લાગી. પઠી ચક્રીએ તેની નીચે રહેલાં, તથા ઇંદ્રે વનાવેલાં અને દેખાડેલાં શ્રી યુગાદીશ પ્રજુનાં પગલાંડને નમસ્કાર કર્યો. પઠી તેમણે મહાન જ્ઞાતિથી તે પાડુકાપર ચઢકર્દમથી લેપન કરીને, તેનું ગુલાબ આદિક પુષ્પોથી પૂજન કર્યું. પઠી જ્ઞાનથી ઉજ્જ્વલ એવા પ્રજુનેજ સાક્ષાત મનમાં ચિંતવીને તેણે તે પગલાંને નમસ્કાર કર્યો. પઠી ઇંદ્ર આનંદ સહિત અમૃતને પણ દૂર કરનારી વાણીથી ચંદ્ર સરખા ચક્રીને કહેવા લાગ્યો કે, હે ચક્રી ! કાલનાં દોષથી પ્રાયેં કરીને હીન ગુણોને જનનારા માણસો મૂર્તિવિનાં આ પર્વતપ્રતે શ્રદ્ધા કરશે નહીં; વલી તીર્થકરોનાં ચરણોથી પવિત્ર થયેલો આ પર્વતજ તીર્થરૂપ છે; તો પણ વિશેષ શ્રદ્ધામાટે અહીં પ્રજુનું મંદિર જલે થાય. વલી જે જે કાલે જે જે તીર્થકરોની અહીં સ્થિતિ થાય છે, તે તે કાલે તે તે તીર્થકરોની અહીં મૂર્તિનું થાય છે. માટે આ વચ્ચે શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજુ પ્રથમ તીર્થકર વિચરે છે, તેથી તમારાં નગરની પેઠે અહીં પણ તેમની મૂર્તિ અને તેમનું મંદિર વનાવો ? વલી જેમ વાહુબલિયે પોતાની તક્ષશિલા નગરીમાં ચોરાસી મંડપનો પ્રાસાદ બંધાવ્યો છે, તેવો પ્રાસાદ તમો પણ અહીં વનાવો ? એવી રીતનાં ઇંદ્રનાં વચનથી વિશેષ થયેલી છે સુવાસના જેની, એવા ચક્રીએ વાર્ધકીને સોમયજ્ઞાનાં કહેવા મુજબ ચૈત્ય વનાવવાનો હુકમ કર્યો. ત્યારે દિવ્ય શક્તિવાલા વાર્ધકીએ પણ જરત મહારાજની આજ્ઞાથી મણિ અને રત્નોએ કરીને “ત્રૈલોક્યવિજ્રમ” નામનો પ્રાસાદ વનાવ્યો. તે પ્રાસાદમાં પૂર્વદિશા તરફ જુવનાજોગનાં ઠત્ર સરખા સિંદનાદ પ્રમુખ એકવિંશ મંડપો શોભતા હતા; તેમ દક્ષિણ દિશામાં જહ્નુશાલ પ્રમુખ એકવીંશ, તથા પશ્ચિમ દિશામાં મેઘનાદ પ્રમુખ એકવીંશ મંડપો, અને ઉત્તર દિશામાં શ્રીવિલાસ પ્રમુખ એકવીંશ મંડપો શોભતા હતા; તથા તે સઘલાંડ માણિક્યનાં કિરણોથી આકાશને પણ ચિન્તિત કરતા હતા. તે પ્રાસાદ એક ગાઉ ઊંચાં, અઢી ગાઉ લાંબો, તથા એક હજાર ધનુષ્ય પોહોલો હતો. વલી ત્યાં ચક્રીનાં યશથી પૂર્ણ થયેલી દિશાંડનાં જાણે દામ્યો હોય નહીં, તેવી મણિનાં તોરણોની શ્રેણિનું ચારે દિ-

शांभुमां शोचती हती. वली तेमां लाखो गमे ऊरुखां, रत्नमय वेदी-
कां, जाद्वीं तथा कटेरां शोचता हता. वली तेमां सैंकडो सूर्यनी
कांतिना ढगला सरखी कांतिवाली, श्री युगादीश प्रभुनी रत्नमय चतु-
र्मुखी मूर्ति शोचती हती. तेनी वने बाजुंए अत्यंत कांतिवाली श्री पुं-
डरिक महाराजनी मूर्तिं शोचती हती. वली त्यां चक्रीए कायोत्सर्गमां
रहेला प्रभुनी मूर्ति पण करावी; तथा तेनी वने बाजुंए हाथमां खेंचेली
तलवारवाली नमिविनमिनी मूर्तिं पण करावी. वली त्रगडा गढमां र-
हेला, केवलज्ञानी तथा धर्मतत्व कहेता एवा प्रभुनी, एवी रीतनी चतु-
र्मुखी मूर्ति पण तेमणे करावी. वली तेमणे हाथ जोडेली, तथा प्रभुस-
न्मुख दृष्टिवाली, पोतानी मूर्ति पण कारिगरपासे करावी. वली तेमणे ह-
र्षथी श्री नाजिराजानी, तथा मरुदेवा मातानी, अने बीजा पूर्वजोनी पण
प्रासादसहित मूर्तिं करावी. वली ते चैत्यमां रत्न तथा मणिनी वना-
वेली सुनंदा तथा सुमंगलानी मूर्तिं पण शोचती हती; तेम त्यां सर्व-
ज्ञानमय ब्राह्मीनी शुभ मूर्ति, तथा सर्व संपदा देनारी निधानपर रहेली
सुंदरीनी मूर्ति पण शोचती हती. वली त्यां पोतपोतानां वर्ण, लांठन,
अने मानवाली जावि तीर्थकरोनी मूर्तिं पण नवधरमां रही थकी, शा-
सन देवतांसहित शोचती हती. वली त्यां जरत महाराजाए करावेली
पोतानां बीजा जाडुनी पण मणि अने रत्नोनी प्रासादसहित मूर्तिं
अत्यंत शोचती हती. एवी रीते विचित्र प्रकारनी चैत्योनी श्रेणि ते ती-
र्थमां वनावीने, चक्रीए त्यां कारिगरो, चितारां, रखेवालो, तथा पूजा-
रींने राख्या, तेम त्यां जिनपूजामाटे तेमणे जारी, थाल, कलश, ठत्र,
चामर, दीपक, आजूषण, आरतिप्रमुख उपकरणो मुक्यां. वली ते तीर्थ-
मां हाथीनां आसनवालो, वने जमणा हाथोमां वरदाम तथा अक्षमाला
धरनारो, अने वने डावा हाथोमां बीजोरुं तथा नागपाश धरनारो, तथा
तपेला सुवर्ण सरखी उत्तम कांतिवालो गोमुख नामनो यक्ष पोतानी
इष्टाथीज रक्षक थयो. वली सोनेरी कांतिवाली, गरुडनां आसनवाली,
जमणा हाथोमां वरदाम, अक्षमाला, चक्री, तथा पाशने धरनारी, डावा
हाथोमां धनुष्य, वज्र, चक्र तथा शंकुशने धरनारी, अने दक्ष पत्नी अ-
प्रतिचक्रा नामनी शासनदेवी ते तीर्थमां रक्षक थइ.

हवे शुभ दिवसे वाहुबलि, श्रीनाम, नमि, विनमि आदिक सूरिज, तथा इंद्रो आदिक देवो पण त्यां एकठा थया. ते वखते इंद्रनां हुकमथी नक्तिवंत आज्ञियोगिक देवो, गुरुए कहेलो पूजानो सामन तुरत लाव्या. पढी त्यां ते ऋषिजए शांतिस्नात्रसहित द्वादशांगोमां कहेली विधिपूर्वक चैत्योनी तथा प्रतिमाजनी प्रतिष्ठा करी; तथा संघसहित सूरिमंत्रथी पवित्र करेला वास अने अक्षतोने ध्वजदंडोपर तथा मूर्तिजपर तेजए नांख्या. ते वखते त्यां सर्व वाजित्रीनो मंगलिक ध्वनि सर्वना कर्णोने पवित्र करवा लाग्यो. एवी रीते चक्रीए करेलो प्रतिष्ठा महोत्सव त्यां थयो, तथा अधिष्टायक देवो पण त्यां प्रत्यक्ष थया. पढी चक्रीए त्यां उत्तम मंत्रना उच्चारपूर्वक सुवर्णनां कलशोथी जन्मोत्सवनी पेठे प्रभुनुं स्नात्र कर्युं. पढी तेमणे कर्पूर, अगार, कंकोल, कस्तुरी, चंदन आदिकथी प्रभुनी प्रतिमाने लेपन कर्युं; तथा साथे पोतानी कीर्तिथी जगतने पण लिप्त कर्युं; पढी चक्रीए ज्ञानी गुरुजने जमणी वाजुए वेसाड्या, तथा साधवीजने अंतःपुरनी स्त्रीजसहीत डावी वाजुए वेसाडी. पढी चंदन, मंदार, संतान, हरिचंदन, पारिजात, कदपवृक्ष, मल्ली, वकुल, कमल, केतकी, मालती, जुझ, करवीर, शतपत्र, जासुद, तथा कदहार प्रमुखनां, तथा विचित्र प्रकारनी सुगंधिनां उद्धासथी खेंचाएला जमराजए करेलुं ठे स्पष्ट नृत्य ज्यां, एवां पुष्पोएं करीने, इंद्र तथा चक्री प्रमुखोए प्रभुनी पूजा करी. पढी सर्व जनोए अक्षत, फल, धूप, दीपक, नैवेद्य, जल विगरेथी पूजा करी. पढी हाथमां आरती धारण करता, तथा स्फुरायमान मुखवाला शुभारंजी चक्री, दिवसे उगता सूर्यसरखा शोजवा लाग्या. पढी इंद्र प्रमुखोए जवतापने ठेदनारी तिलकनी श्रेणिज करी. सर्व (अज्ञानरूपी) अंधकारने नाश करनारी आरतिने जमणी वाजुथी फेरवता चक्रीपर पुष्पोनी वृष्टि पडवा लागी, अने तेथी ते अत्यंत शोजवा लाग्या. वली तेनां हाथमां रहेलो, तथा एक शिखावालो मंगलदीवो, जगतमां दीपकसमान एकज आ प्रभु ठे, एम जाणे कहेतो होय नहीं, तेम शोजवा लाग्यो. ते वखते दर्पित थडने चक्रीए जे जे कार्य कर्युं, तेनुं फल तो चक्रीज जाणी शके तेम ठे. पढी कर्मोनी साथेज शरीरने नमावीने चक्रीए श्रीगुगादीश प्रभुने नमस्कार कयां. पढी रोमांचरूपी

कंचुकने धारण करीने, तथा ऊरता हर्षाश्रुथी जींजाइने, अने पोताना हाथोने मस्तकपर जोडीने चक्री नीचे प्रमाणे स्तुति करवा लाग्या के, हे प्रभु ! बुद्धिरूपी धनथी हीन थएलो हुं क्यां ? अने गुणोना समुद्र-तुल्य आप क्यां ? पण आपनी जक्तिथी वाचाल थएलो हुं आपनी स्तुति करुं हुं. हे प्रभु ! तमो अनंत, तथा जगत्पूज्य ठो, तेम अनादिरूपने जजनारा ठो अने आपनां यथावस्थित स्वरूपने तो योगिउं पण जाणी शकता नथी. वली हे प्रभु ! आपे अन्योथी सर्वथा दुर्जय तथा आत्मा-र्थनो नाश करनारा एवा रागादिक शत्रुउने तपरूपी हथीयारथी हण्णा ठे; वली बीजा नामधारी देवो तो रागादिकथी विडंबना पामेला ठे; तेउं अंतरंग शत्रुउने नहीं मारतां बहारना शत्रुउने मारे ठे. वली हे अनंत ज्ञाननां माहात्म्यवाला एवा चारित्रमां चतुर ! तथा जगतमां प्रदीप स-मान; एवा हे नाज्ञेय जगवन् ! आपनाप्रते नमस्कार थाउं ? वली हे प्रभु ! आपे योगनां आठे अंगो एवी रीतें बनाव्यां ठे के, तेउं आठे कर्मोना नाश करे ठे. वली श्रीशत्रुंजय पर्वतप्रते रत्नसरखा, तथा श्री नाजिरा-जानां कुलमां सूर्यसरखा, तथा स्वर्ग अने मोक्षनां व्यापारवाला एवा आपनी हुं स्तुति करुं हुं. वली हे प्रभु ! रत्नथी जेम सुवर्ण, तथा तेजथी जेम सूर्य, तेम आपनाथी आ शत्रुंजय पर्वत अलंकृत थयो ठे. वली हे प्रभु ! हुं आपनी पासेथी स्वर्गसुख, के मोक्ष, के लक्ष्मी मागतो नथी; पण फक्त आपनां चरणकमलो मारा मनमां वसो ? एवी रीते स्तुति करीने चक्रीए मुकुटथी पृथ्वीतलने स्पर्श करीने श्रीयुगादीश प्रभुने पंचांग नमस्कार कयों. पढी श्री प्रथम प्रभुनी माता, तथा प्रथम सिद्ध एवां मरुदेवी मातानी पूजा करीने चक्रीए तेमनी नीचे प्रमाणे स्तुति करवा मांडी के, आ जगतने शत्रुउथी पराजव पामतुं जोइने, दया लावी जेणीए, अजयदान देनार प्रथम प्रभुने पोतानी कुक्षिमां धारण कर्या, एवां मरुदेवी माताने हुं बहुवार नमस्कार करुं हुं. वली जेणीए अक्षय सुखवाला मोक्षमां वास करेलो ठे. तथा चिद्रूपपणाथी जगतनो स्वज्ञाव जाण्यो ठे, तथा महा अतिशयवंत, एवां ते मरुदेवी माताने हुं त्रिविधें त्रिविधें नमस्कार करुं हुं. वली तेणीना समान परम योगने धरनारी कोइ पण स्त्री नथी; केम के, तेमणे हाथीना कुंजस्थलपर रहीने पण पोतानां

અંતરંગ શત્રુજને હણ્યા; વલી પુત્રપર બહુ પ્રેમવાલાંજ હોય નહીં જેમ, તેમ તે પોતાનાં પુત્રને થનારું સુખ જોવા માટે પ્રથમથીજ મોક્ષમાં ગયાં. વલી હે માતા ! જગતમાં જૂષણ સમાન, યોગીશ્વરી, તથા સમસ્ત જાવોને જાણનારાં એવાં જો તમો ન હોત, તો આ યુગાદીશ પ્રજુ, જગત, બોધિલાજ, જ્ઞાન, મોક્ષ, તથા (અંતરંગ) વૈરીજનો નાશ ક્યાંથી હોત ? વલી હે માતા ! આપનાં ચરણોનાં નલ્લોનાં સંગથી મારું નિવિડ અજ્ઞાનરૂપી સર્વ અંધ-કાર નાશ પામો ? વલી આપ જગતનાં પ્રથમ ગુરુના કારણરૂપ ઠો, તેથી હું આપની સ્તુતિ કરું તું, તથા આપને નમું તું, અને ચિંતવું તું. જગતનાં ઇશ્વરની માતા, યોગિની તથા જગતની ઇશ્વરી, અને દેવોથી પણ સેવા-પ્લાં એવાં મરુદેવી માતા મારાપ્રતે મંગલ કરો ? એવી રીતે મરુદેવી માતાની સ્તુતિ કરીને ચક્રી બ્રાહ્મીની મૂર્તિને પૂજીને તેની સ્તુતિ કરવા લાગ્યા કે, જે સર્વ વિશ્વની સ્થિતિરૂપ છે, તથા યોગિજને પણ ધ્યાન ધરવા લાયક છે, જવજયને હરનારી છે, માણસોને તારનારી છે, દિવ્ય શક્તિવાલી છે, મનુષ્ય અને દેવોથી પૂજાપ્લી છે, તથા જે મંત્રરૂપ સ્વરૂપ-વાલી છે, એવી યુગાદીશ પ્રજુની પુત્રી શ્રી બ્રાહ્મી માતા મને સુખ આપો? વલી ડોલરસરહી નિર્મલ એવી જે બ્રાહ્મી માતાને, ઉત્કૃષ્ટ સમાધિમાં રહેલા યોગીજ પોતાનાં હૃદયકમલમાં ધારણ કરીને સ્મરણ કરતા થકા પાપોનાં સમૂહને તજીને પરમ તત્ત્વ જાણે છે, એવી નિર્મલ શીલને ધરનારી તે બ્રાહ્મી માતાને હું નમસ્કાર કરું તું. સુર, અસુર અને મનુષ્યોને જાણવાલાયક, તથા શ્રી યુગાદીશ પ્રજુની પુત્રી, અને બ્રહ્મ શબ્દને ઉત્પન્ન કરનારી તે બ્રાહ્મી માતા વિદ્યોની શાંતિમાટે થાજ ? એવી રીતે તેમની સ્તુતિ કરીને, તથા તેમને નમીને, ચક્રી સુંદરીનાં ચૈત્યમાં જઈ, તેને પૂજીને સ્તુતિ કરવા લાગ્યા કે, હે સુંદરી વેહેન ! તમો આ પૃથ્વીનાં જૂષણરૂપ લક્ષ્મી ઠો, તથા શુદ્ધ લક્ષણવાલાંજપ્રતે તમો નિત્યરૂપે ઠો, વલી તમારે માટે પ્રાર્થ કરીને આ જગત તપો કરે છે, તથા તમોને માને છે; વલી આ જગતમાં કાંકરા, તથા હાડકારૂપ પદાર્થો પણ જે રત્ન અને શંખરૂપ થાય છે, તે તમારી દૃષ્ટિનાં પ્રજાવથી થાય છે. વલી હે જગવતી ! નીચ વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલો માણસ પણ આપનાં આશ્રયથી કુલીન અને પંડિતોને પણ નેવનીક થાય છે. વલી હે દેવી ! તમારા પ્રસાદથી આ

ત્રણે જગત પણ સઘલા લોકોને સેવનીક થાય છે. વલી લક્ષ્મીને લીધે લોકોના મનમાં ધર્મનો પણ આદર થાય છે, માટેલોકો તમારી સેવા કરે છે. વલી હે જગતનું હિત કરનારી સુંદરી ! તુંજ બુદ્ધિ, ધૃતિ તથા મતિ છે; તથા હે આદિ દેવનાં કુલરૂપી સમુદ્રપ્રતે લક્ષ્મી સમાન દેવી ! હું તારી સ્તુતિ કરું બું. એવી રીતે જાતિનાં સમૂહથી ઉન્નત થયા થકા ચક્રીએ સુંદરીની સ્તુતિ કરીને, તથા નમીને ઉત્કૃષ્ટ રીતે પ્રજ્ઞની પૂજા કરી. પઠી તેમણે સુવર્ણ, રૂપું, તથા વસ્ત્રોથી, ગણધરોએ પ્રતિષ્ઠિત કરેલા મહાધ્વજો સઘલા પ્રાસાદોપર ચડાવ્યા. પઠી ચક્રીએ ઉત્તરાસંગ કરીને, ગુરુપાસે આવી, તથા પ્રદક્ષિણા દેશને, તેમનાં ચરણોનું ચંદનથી પૂજન કર્યું. પઠી શ્રીનાન્ન ગણધરે “ સૂરિમંત્રથી પ્રતિષ્ઠિત થયેલું, દષ્ટિદોષને નાશ કરનારું તથા ગુરુનાં હાથરૂપી કમલોથી ઉત્પન્ન થયેલું, તિલક તમોને મંગલ આપો ?” એવી રીતે કહીને હર્ષથી મુક્તિને વશ કરવામાં ઔષધસરખું તિલક જરત મહારાજના કપાલમાં કર્યું. પઠી ચક્રીએ હે ક્ષમાશ્રમણ ! હું આપને વાંદવાને ફરું બું, એમ કહીને તેમની અનુજ્ઞા મળ્યા બાદ, તેમણે શ્રીનાન્ન ગણધરને નમસ્કાર કર્યો. ત્યારે ગુરુએ પણ સર્વ લક્ષ્મીર્તને વશ કરવામાં ઔષધરૂપ, આપદારૂપી સર્પપ્રતે ગરુડ સમાન, તથા સંસારને તારનારો ધર્મલાજ તેમને આપ્યો. પઠી ચક્રી હર્ષપૂર્વક તેમનાં મુખરૂપી ચંદ્રમાંથી નિકલતી વાણીરૂપી અમૃતને પીવાને ચકરોની પેઠે તેમની પાસે બેઠા. તેવખતે તે ચક્રીનાં મુખરૂપી ચંદ્રનાં ઉદયથી ગુરુનો જ્ઞાનરૂપી સમુદ્ર જાણે અંદરથી ઉજરાયો હોય નહીં, તેમ દેશનાના મિશથી બહાર નિકલ્યો. જે માણસો આ તીર્થમાં જિનને પૂજે છે, તેંજ ધન્ય, તથા કૃતાર્થ છે, અને તેંજથીજ આ પૃથ્વી રૂપિત થયેલી છે. જે રાજ્યમાં વેગવાલા ઘોડા, મદોન્ત હાથીર્ત, સર્વ સંપદા, અનુરક્ત સેવકો, ચામરસહિત શ્વેત ઠત્ર, સિંહાસન, ઉત્તમ શય્યા, શુરૂ રાણીર્ત, સંગીત, સુગંધિ વસ્તુર્ત વારાંગનાર્તનાં વિલાસ, ઠત્રીસ જાતનાં નાટકો તથા તેંજનાં વિનોદો, મલે છે; તે રાજ્ય જિનપૂજાથી મલે છે. જે માણસ દહીં, દૂધ, ઘી, સાકર, તથા ચંદન, એવી રીતે પંચામૃતથી જિનની પૂજા કરે છે, તે દેવરૂપ થાય છે. વલી જે માણસો હમેશાં પ્રજ્ઞને પોતાને હાથે પૂજે છે. તેંજ મોક્ષમાં જાય છે; દિવસમાં એકવાર પણ જો જિનની પૂજા કરવામાં આવે, તો અનેક જીવોનું ઉપા-

ર્જન કરેલું પાપ પણ નાશ પામે છે. વલી જે માણસ પ્રજ્ઞની તીર્થોદકથી સ્નાન કરીને ચારવાર કુસુમાંજલિ મુકે છે, તે ચારે ગતિને જનનારો થતો નથી; (અર્થાત્ મોક્ષ પામે છે.) વલી જલ, પુષ્પ, અક્ષત, ધૂપ, ફલ, નૈવેદ્ય, દીપક, સ્તુતિ, અને પત્રાદિકથી પણ ચક્તિપૂર્વક પ્રજ્ઞને પૂજવા. એવી રીતે જિનાઝા પૂર્વક જે માણસ અષ્ટાંગથી પ્રજ્ઞની પૂજા કરે છે, તેની પાસે આઠે સિદ્ધિ પ્રગટ થઈને આવે છે. વલી જે શુભ જાવવાલા માણસો સાથે ક્ષેત્રોમાં ઉત્તમ દ્રવ્ય વાવીને સમય આવ્યે તેને જાવનારૂપી પાણીથી સિંચે છે; તેડા આ ચૌદ રજ્જુ પ્રમાણ લોકને જોડીને સમાધિથી અનંત જ્ઞાન તથા અનંત સુખમય મોક્ષને મેલવે છે. તેમાં પ્રથમ મણિ, રત્નાદિક, સુવર્ણ, રૂપું, પથ્થર, અથવા કાષ્ઠનું જિનમંદિર બંધાવવું; વલી જેડા ફક્ત ઘાસનાં પણ જિનાલયો બંધાવે છે, તેડા પણ દેવલોકમાં અલંકૃત વિમાનોને મેલવે છે. વલી તમારી પેઠે જેડા ઉત્તમ રત્ન અને સુવર્ણ આદિકથી જિનમંદિરો બંધાવે છે, તેવા પુણ્યશાલીનનાં ઉત્તમ ફલને તો કોણ જાણી શકે તેમ છે? જિનમંદિરમાં જેટલાં કાષ્ઠાદિકનાં પરમાણુડાં હોય છે, તેટલા લાખ પલ્લોપમ સુધિ, તેનો બનાવનાર સ્વર્ગસુખ જોગવે છે. વલી નવું જિનમંદિર બંધાવવામાં જેટલું ફલ થાય છે, તેથી આઠગણું ફલ તેનો જિણોંઝાર કરવાથી વિવેકીને થાય છે. વલી શત્રુંજયાદિક તીર્થોમાં જેડા પ્રાસાદો તથા પ્રતિમાડાં કરાવે છે, તેડાનાં પુણ્યને તો જ્ઞાનીજ જાણી શકે. માટે મણિ, રત્ન, સુવર્ણ, રૂપું કાષ્ઠ, પથ્થર અને માટીનાં પણ એક અંગુઠાનાં પ્રમાણથી માંડીને એકસોને સાત અંગુઠાનાં પ્રમાણસુધિનાં, જેડા શુદ્ધ જાવથી જિનવિંવો કરાવે છે, તેડાને મુક્તિરૂપી લક્ષ્મી વશ થાય છે. વલી જે માણસ એક અંગુલનાં પ્રમાણવાલું પણ જિનવિંવ બનાવે છે, તે જવાંતરમાં એક ઠંઠવાલું (સમસ્તપૃથ્વીનું) રાજ્ય મેલવે છે. વલી જેમ મેરુથી કોઈ વીજો પર્વત મોટો નથી, તથા જેમ કલ્પવૃક્ષથી વીજું કોઈ વૃક્ષ શ્રેષ્ઠ નથી. તેમ જિનવિંવ કરાવવા સમાન વીજો કોઈ ધર્મ નથી. જિનવિંવો બનાવીને દુર્ગતિથી કોને જાય છે? કેમ કે, જેડા સિંહ પર ચઢેલા છે, તેડાને શિયાલ ક્યાંથી પરાજય કરી શકે તેમ છે? જેડા ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે જિનવિંવો જરાવ્યાં છે, તેડાનાં ઘરનાં આંગણામાં ત્રણે લોકોની સંપદા ધામીડાં થઈ રહે છે. વલી જે માણસ સૂરિમંત્રથી અરિહંત પ્રજ્ઞની પ્રતિષ્ઠા

કરાવે છે, તે અરિહંતપદવી પામે છે; કેમ કે, વાઘ્યાપ્રમાણે ફલ નિપજે છે. જેટલા હજાર વર્ષોસુધિ લોકો જિનની પૂજા કરે છે, તેટલા કાલસુધિ તે વિંબનાં કરનારને તેનાં ફલનો અંશ મળે છે. વલી વિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરવાથી વન્ને લોકમાં હિતકારી એવું જે ફલ પ્રાણીને થાય છે, તે તો કેવલીજ જાણી શકે. વલી (દરેક કાર્યમાં) કરનારને, કરાવનારને, અનુમોદન કરનારને તથા સહાય કરનારને શુચાશુચ વન્ને તુલ્ય ફલ થાય છે, એમ શ્રી જિનેશ્વર પ્રજ્ઞુએ કહેલું છે. વલી જે દેશમાં અથવા જે નગરમાં અરિહંત પ્રજ્ઞુનાં વિંબની પ્રતિષ્ઠા થાય છે, ત્યાં રોગ, ડુકાલ કે, વૈર હોતાં નથી. વલી જે શુચ ચિત્તવાલી સ્ત્રી જિનેશ્વર પ્રજ્ઞુનાં સ્નાત્ર માટે પાણીથી ઝરેલી ગાગર પોતાનાં મસ્તકપર ઝપાડે છે, તે ચક્રવર્તીની પટરાણી થઈને, મોક્ષે જાય છે. વલી જીવવિનાનું જેમ શરીર, વિદ્યાવિનાનો ઉત્તમ પુત્ર, આંખો-વિનાનું ઉત્તમ મુખ, પુત્ર વિનાનું ઉત્તમ કુલ, પાણી વિનાનું તલાવ, તથા સૂર્ય વિનાનું જેમ આકાશ તેમ પ્રતિષ્ઠા વિનાનું વિંબ શોજતું નથી. વલી જ્ઞાનવિના સંસાર ઝ્રમણ થાય છે, અને જ્ઞાનથી મોક્ષનો સંગમ થાય છે. સિદ્ધાંતનાં આરાધનરૂપ જ્ઞાન, દ્રવ્યથી અને જાવથી એમ બે પ્રકારનું છે. જ્ઞાનનાં પુસ્તકોની રક્ષામાટે કવલી, પાઠાં, રૂમાલ વિગેરે આપવાં; તેનીપાસે, દીપક અને ધૂપ કરવો, તેપર વાસદેવ નાખવો, તેની પાસે સંગીત કરવું, અષ્ટમંગલ આલેખવાં, તથા તેડનું ફલ, પુષ્પ, અદ્ભુત વિગેરેથી પૂજન કરવું. એ જ્ઞાનનું દ્રવ્યારાધન છે. જ્ઞાનને સાંજલવું, તેપર શ્રદ્ધા રાખવી, જાણવું, તેમ તે જ્ઞાનનાં જાણનારની ઝત્તિ કરવી, તે જ્ઞાનનું જાવારાધન છે. હે રાજન્ ! એવી રીતે કરેલી આગમની પૂજા જવરૂપિ જડતાનો નાશ કરનારી, તથા કેવલજ્ઞાનને ઉત્પન્ન કરનારી છે. જ્ઞાનની પૂજા કરવાથી માણસો ચક્રીના તથા ઇંદ્રાદિકનાં જવને મેલવીને મોક્ષે જાય છે. ચતુર્વિંધ સંઘની પૂજા અને ઝપાસના કરવી; તે ચારે દેવો લોકોત્તર સુખ દેનારાં છે. જેને ઘેર સંઘ આવે છે, તેના હાથમાં ચિંતામણિ રત્ન, તેના આંગણામાં કલ્પવૃક્ષ, તથા તેનીપાસે કામધેનું આવી જાણવી; તેમ તેનું કુલ કલંકરહિત જાણવું. વલી જેનાં મસ્તકને સંઘનાં ચરણોની રજ સ્પર્શ કરે છે, તે પવિત્ર માણસને તીર્થ સેવાનું ફલ પાવે છે. પાપોનાં સમૂહરૂપી ગર્મને દૂર કરવામાં મેઘની શ્રેણિ સરખો, દારિદ્ર્યરૂપી રાત્રિને નાશ કરવામાં

सूर्यसरखो, तथा कर्मरूपी हाथीने मारवामां सिंहसरखो सनातन संघ जयवंतो वर्तो? जेणे फल, तांबुल, वस्त्र, जोजन, चंदन तथा पुष्पोष्ठी श्री संघनी सेवा करी ठे, तेने सर्व उत्तम फल मळ्युं ठे. एवी रीते हे चक्री! जैन राज्यमां रहेलां आ साते क्षेत्रो हमेशां फलदायक ठे; अने तेजमां वावेलुं धनरूपी बीज विघ्नरहित उदय पामे ठे. एवी रीते मुनिना वचनरूपी अमृतने पीपीने पण जाणे अतृप्त थया होय नहीं, तेम मनमां आश्चर्य थइने ते चक्री मस्तक धुणाववा लाग्या. पठी गुरुनां चरणोने तथा बीजा मुनिजने पण नमस्कार करीने, मुनिनी वाणीनुं स्मरण करता थका चक्री पोताने स्थानके आव्या. त्यां तेमणे अत्यंत रसवाली षट रसनी रसवती जमीने, आनंदित थइ ऋणवार उत्तम जडासन पर निद्रा करी. पठी चक्री सोमयशा, शक्तिसिंह, तथा सुषेण आदिकथी वींटाया थका इंद्रना आवासे आव्या. ते वखते इंद्र पण पोतानां आवास प्रते चक्रीने आवता जोइने आनंद पामतो थको पोतानां आसनथी उठ्यो. पठी महोदयवाला तेज वने एक आसनपर बेठा थका अत्यंत शोजवा लाग्या. पठी त्यां परस्पर केटलीक कथाजं कर्था वाद, इंद्र चक्रीने कहेवा लाग्या के, हे चक्री! श्री युगादीश प्रभु अमारे पूजवा योग्य ठे, केम के, अमो तेजनां चाकरो ठीयें; अने तमो तेमना चरमशरीरी पुत्र ठो; वली तमो संघपति तथा तीर्थनो उद्धार करनारा ठो, तेथी सर्वथा प्रकारे पूजनिक ठो; वली तमोए करेली आ पूजानां अनुवर्तनथी लोको पण तेम करशे; तेम वली जो हुं तेम करीश, तो वली विशेषथी तेनुं अनुकरण थशे; पठी चक्रीए पण तेम करवुं अंगीकार कर्थाथी इंद्र देवो सहित विधिपूर्वक कुसुमादिकथी पूजा करी; अरिहंत प्रभुनी आशिषथी, विविध प्रकारनां डव्योवाला पुष्पनी माला हर्षथी तेणे पोतानां कंठमां स्थापन करी. पठी देवोसहित क्षीरसमुद्रे जइ त्यांथी कंदशोमां उत्सवसहित जल जरी, पाठा आवी तीर्थकरनां चरणोनुं तेणे हर्षथी स्नात्र कर्तुं; तथा त्यां सुपात्रोने दान आप्युं. ते दिवसथी लोकोमां ते महान इंद्रोत्सव प्रसिद्ध थयो, केम के, जेम महान पुरुषो वर्ते ठे, तेम लोको पण ते करे ठे. एवी रीते जरत चक्रीए, तथा इंद्र पूजा करी, त्पारथी, विविधोदयवाली बहुविध जिनपूजाजं प्रचलित थइ. पठी इंद्रनी

आज्ञाथी त्यां अप्सराजए, तथा हाहा हुहु विगेरे गांधर्वोए लोकोने हर्ष
आपनारुं संगीत कर्युं. संगीत त्रणे लोकोने वश करनारुं, स्वर्गादिक सुख
आपनारुं, तथा सर्व लोकोनां सर्व अर्थोने साधनारुं ठे; संगीत सुखडुः-
खमां सरखुं ठे; तथा ते डांढ अने शेलडीना रसथी पण अधिक (मिठा-
शवालुं) ठे, तेम जिन पूजामां ते संगीत पापने हरनारुं ठे; वली तेणे सु-
वर्ण प्रते जाणे सुगंध लाववानी इठाथीज होय नहीं तेम, ते तीर्थमां
विशेषे करीने मुनिजनी त्रिविधे पूजा करी. वलि त्यां तेणे सुवर्ण, रत्न,
रूपुं, जल, अन्न तथा वस्त्रोथी, फरीने न आवे एवुं याचकोनुं दारिद्र दूर
कर्युं. वली जरत राजाए ते तीर्थनी पूजा माटे ते सुराष्ट्र देश आपी
दीधो; अने त्यारथी ते पृथ्वीमां “देवदेश ” तरिके प्रसिद्ध थयो.

हवे एक दिवसे ते चक्री अने इंद्र एक आसनपर बेसीने परस्पर
कथा रूपी अमृतरसने पीता हता. तेटलामां मोटा हृदोनां आवर्तोरूपी
नाजिवाली, विकस्वर कमलरूपी मुखवाली, कांठाळ रूपी जघनथी मनो-
हर, रसवली, (पाणीवाली) अंदर रहेला बेटोरूपी स्तनोथी मनोहर
लागती, हंसोरूपी वस्त्रवाली, लावण्यने धरनारी, वृद्धोनी घटाथी सूर्यने
न जोती, शुभने धारण करनारी, पुण्यनी सोबतवाली, पूर्वाब्धिरूपी प-
तिना संगवाली, पोताना तरंगोथी नाचती, चकोररूपी आंखोवाली,
स्वस्थ, तथा उत्तम पर्वतथी (राजाथी) उत्तन्न थएली एवी कुलस्त्री
सरखी शत्रुंजयी नदीने जरत महाराजे आगल रहेली दीठी. चकोर,
चातक, चक्रवाक, हंस, तथा सारसथी शोजीती थएली, मोजांजथी
चपल कमलोवाली, जमराजना गायनोवाली, तथा वन्ने शिखरो वच्चे
मर्यादानी पेठे रहेली, एवी ते शत्रुंजयी नदीने जोशने जरत राजाए
इंद्रने पूछुं के हे इंद्र ! आ नदी कइ ठे ? त्यारे इंद्र पण कळुं के, हे
चक्री ! आ शत्रुंजयी नामनी नदी ठे, अने ते शत्रुंजय पर्वतनां आश्र-
यथी गंगाथी पण अधिक फल देनारी ठे. आ नदीमां रहेला हृदोनुं जो
जुंजुं माहात्म्य कहेवामां आवे, तो खरेखर बृहस्पतिना पण सेंकडो
वषों बीती जाय. पूर्वे केवलनाणी नामना तीर्थकरनां स्नात्र माटे अहीं
इशानेंडे गंगाने उतारी हती. ते नदी बेताढ्य पर्वतथी जमीननी अंद-
रज वहे ठे, तथा आ शत्रुंजय पासे ते प्रगट थाय ठे, अने तेथी तेनुं

“શત્રુંજયી” નામ પહેલું છે. આ નદીનાં જલનાં સ્પર્શથી કાંતિ, કીર્તિ, લક્ષ્મી, વૃદ્ધિ, ધૃતિ, તથા સમાધિ થાય છે, અને સિદ્ધિનું વશ થાય છે. વલી હંસ, સારસ, ચક્રવાક આદિક જે પક્ષિનું પણ આ નદીના પાણીને સ્પર્શ કરે છે, તેને પાપરૂપી મેલ ચોંટતો નથી. વલી આ નદીનાં પાણીથી સર્વ મહારોગો નાશ પામે છે; વલી જે માણસો આ નદીના કાંઠા પર જગેલાં વૃદ્ધોના ફલો ખાય છે, તથા ઠ માસસુધિ જેનું આનું પાણી પીએ છે, તેનું વાત, પિત્ત, કુષ્ઠ આદિક રોગોને ક્રિડામાત્રમાં જીતીને સુવર્ણ સરખી કાંતિવાલા થાય છે; વલી આ નદીનાં જલનાં સ્નાનથી શરીરમાંથી પાપો પણ ચાલ્યા જાય છે, ત્યારે ઔષધોથી સાધ્ય એવા વાતપિત્તાદિકની તો વાતજ શી કરવી? આ શત્રુંજયી નદી સ્પર્શથી પણ સર્વ તીર્થોનાં ફલો દેનારી, તથા સર્વ પાપોને હરનારી છે; વલી હે ચક્રી! જેનાં પાણીનાં સ્પર્શથી શાંતનુ રાજાનાં પુત્રો સુખ પામ્યા, એવા આ નદીના ડ્રહનું તમો માહાત્મ્ય સાંજલો?

આ જરત ખંડમાં શ્રીપુર નામનું નગર છે, ત્યાં શત્રુને નાશ કરનારો શાંતનુ નામે રાજા હતો; તેની સુશીલા નામની સ્ત્રીએ એક દહાડો સ્વપ્નમાં અતિ ધૂસર ધૂમકેતુને જોઈને, તે વાત પોતાના સ્વામીને તુરત કહી. અનુક્રમે તે સ્વપ્નને અનુસારે તેણીને કુલદાણો પુત્ર થયો; અને તેજ વચ્ચે રાજ્યલક્ષ્મીના મુખ્ય અંગરૂપ હાથીનું સૈન્ય નાશ પામ્યું. વલી ફરીને પણ તેણીને હુષ્ટ સ્વપ્નથી સૂચિત હીન પુત્ર થયો, અને તે વચ્ચે ઘોડાનું સૈન્ય નાશ પામ્યું. તેવીજ રીતે ત્રીજો પુત્ર થવાથી, જીવહિંસાથી જેમ ધર્મ, તથા લોજથી જેમ સર્વ ગુણો, તેમ રાજાની સર્વ સંપદા નાશ પામી. ચોથા પુત્રની જન્મવાર્તા સાંજલતાંજ શત્રુએ સૈન્ય સહિત આવીને તે શ્રીપુર નગરને ઘેરો ઘાલ્યો. ત્યારે સઘલો જંડાર વિગેરે દીણ થવાથી તે શાંતનુ રાજા પોતાની સ્ત્રી સુશીલાને તથા પુત્રોને લેઈને રાત્રિએ કંઈક નાસી ગયો. તેનાં નીલ, મહાનીલ, કાલ, તથા મહાકાલ નામના તે ચારે પુત્રો સાથે વ્યસનોમાં લીન થયા. જુગાર, માંસ-જોજન, મદિરાપાન, વેડ્યાગમન, ચોરી, શિકાર, તથા પરસ્ત્રીગમન, એ નામનાં જ્ઞાન વ્યસનો હનન જનોણ કહેલાં છે. જુગારથી વીજાં વ્યસનો પણ થાય છે, માટે વધે લોકમાં અહિતકારી જુગારનો ત્યાગ કરવો. વલી

જે માંસ, પોતાનાં શબ્દથીજ કહે છે કે, “ જેને તુરત નરકમાં જવું હોય, તે મને જઠ્ઠાણ કરે ” માટે તે માંસ જઠ્ઠાણનો ત્યાગ કરવો. જુગારથી ધન, યશ, ધર્મ, બંધુવર્ગ તથા કુલનો ક્ષય થાય છે, તથા તેથી દુઃખનાં સમૂહો દેનારી નરક અને તિર્યંચની ગતિ મલે છે. જે દુર્બુદ્ધિઝં જીવનાં સ્વાદથી માંસ ખાય છે, તેઝંને શીયાલ, અને પિશાચ સરખા નરકગામી જાણવા. જે મદિરાપાન અનર્થોનું મૂલ, બુદ્ધિ, કાંતિ અને યશનો નાશ કરનારું, તથા પોતાની માતા અને પોતાની સ્ત્રી વચ્ચેના અંતરને પણ નહીં જણાવનારું છે, તે મદિરાપાન કોણ અંગીકાર કરે ? વલી વન્ને લોકનો વિઘાત કરનારું પરસ્ત્રીગમન તજવું; તેમ પાપરૂપ વેશ્યા પ્રતે જરા પણ પ્રીતિ કરવી નહીં. જે ચોરી આ લોકમાં પણ પ્રત્યક્ષ રીતે વધ, વંધનાદિક દુઃખો કરનારી છે, તેમ પરલોકમાં પણ દુઃખદાયી છે, એમ ધારી ઉત્તમ બુદ્ધિવાને તેનો ત્યાગ કરવો. ચોરીથી આ લોકમાં પણ કર્ણ, નાક, આંખ, હાથ, પગ વિગેરેને પીડા થાય છે, તથા પરલોકમાં ચાંડાલ-કુલમાં ઉત્પત્તિ થાય છે. ધર્મ રૂપી વૃદ્ધનાં મૂલમાં અગ્નિ સરખા, કીર્તિ-રૂપી મહેલપર મશીના લેપ સરખા, એવા શિકારને સર્વજ્ઞ પ્રજુષ્ઠ ધિક્કારેલ છે, માટે તેની વાર્તા પણ સાંજલવી નહીં. જે શિકારના વ્યસની માણસો પ્રાણીઝંને મારે છે, તેઝં દુઃખ, દરિદ્રતા, તથા હુષ્ટ પીડાનાં જોગવનારા થાય છે. એવી રીતના સાતે વ્યસનો સેવનારા તે ચારે પુત્રો કુટ્ટી થયા. કદરૂપા, કૂર, દેષી, તથા કુસંગમાં પડેલા તે પુત્રો, કુગ્રહો જેમ ચંદ્રને, તેમ રાજાને વીંટીને રહેતા હતા. એવી રીતે તે પુત્રો સહિત તે રાજા એક દેશમાંથી વીજા દેશમાં, તથા એક વનમાંથી વીજા વનમાં જમવા લાગ્યો, પણ કોઈ જગોએ સુખ પામ્યો નહીં. હમેશાં અત્યંત જોજન કરતાં ઠતાં પણ રોગથી ઘસ્ત થઈતા તે પુત્રો રાજાના મનમાં એવી ચિંતા ઉત્પન્ન કરવા લાગ્યા કે, દારિદ્રપણામાં પણ વૈરીઝં વિગેરેથી ડરીને જે જીવિતાશા પ્રાણીઝં કરે છે, તે કેવલ ક્લેશમાટેજ થાય છે; માટે હવે તો આજે ગમે તેમ કરીને પણ આ સ્ત્રી તથા પુત્રોને ઠેતરીને, તુરત હું આપઘાત કરીશ. એમ વિચારિને તે કોઈક મોટા પર્વતપર ચઢ્યો; ત્યાં તેણે એક ઝંચું જિનમંદિર જોયું. પ્રાણ પ્રયાણના પ્રસ્થાન સમયે જાણે તે જાતું સેવાની ઇચ્છા કરતો હોય નહીં, તેમ તે, કુટુંબ સહિત તે જિનમં-

दिरमां गयो. त्यां तेणे अद्भूत आकारवाला, तथा सर्व तेजोनां साररूप, अने जिननां चरणोने नमता एक पुरुषने जोयो. तेने जोवाथी अधिक जाववालो थएलो ते राजा, पोताना आत्माने जिननी साथे ऐक्य करतो थको तेमने नमस्कार करवा लाग्यो, (मनशुद्धिथी करेली अद्वय जिनजक्ति पण परलोकनी पेठे आ लोकमां पण उत्तम सुख देनारी ठे.) पठी ते पुरुषे ते राजाने कळुं के, हे जद्राकृति ! हुं नागकुमारो नो स्वामी धरणेंद्र हुं; तथा तारी जिनजक्तिथी हुं तारापर युष्टमान थएलो हुं, माटे कंइ वर माग ? तेनां वचनथी खुशी थएलो ते राजा तेने नमस्कार करीने कहेवा लाग्यो के, आपनुं दर्शन खरेखर मने संपदा देखाडनारुं ठे. वली हे धरणेंद्र ! हुं आपनी पासेथी वर तो पठी मागीश; पण मने प्रथम ते वात कहो के, मारा आ पुत्रो नो जन्म थते ठते, अनुक्रमे मारी संपदानो नाश केम थयो ? त्यारे धरणेंद्रे ज्ञानथी तेनां जवोने जाणीने कळुं के, महा वनमां आ नील क्षय नामनो पूर्व जवे जीह्व हतो. क्रूर आशयवालो, तथा लोकोने मारनारो ते जित्थ एक दहाडो यात्रिक लोकोने लुंटीने मार्गे पाठो वळ्यो; त्यां ते धनुष्य चडावीने वनमां हरिणने शोधतो हतो, तेटलामां तेणे ध्यानमां रहेला एक मुनिने जोया. त्यारे तेणे मुनिने हरिण विषे पुठवाथी मुनि ज्यारे वोळ्या नहीं, त्यारे ते जित्थे ते मुनिनेज वाणथी मार्या; त्यारे मुनि पण “नमोऽर्हंभ्यः” एम कहेता थका मृत्यु पाम्या; अने तेज दिवसे ते जित्थेने पण एक सिंहे मारी नांख्यो; त्यारे ते जित्थ मरतां थकां चिंतववा लाग्यो के, अरे ! में डुष्टे आ निरपराधि मुनिने मार्या, तेनुं खरेखर मने आ फल मळ्युं. पठी ते जित्थ त्यांथी मरीने मुनिहिंसानां पापथी सातमी नरके गयो, अने त्यां तेणे तेंत्रीस सागरोपम सुधि अधिक अधिक दुःख सहन कर्युं. पठी बीजा पण सिंह, बाघ आदिकनां बहु जवो करीने पाठो ते नरकमां गयो; माटे हे राजन् ! मुनिनी हिंसा महा जयंकर ठे; तेम मुनिनी निंदा पण महा दुस्तर ठे, अने मुनिजनी जपेक्षा पण महा पापानी करनारी ठे. हवे अंत समये तेणे मुनिहिंसानां पापनी जे गर्हणा करी हती, तेथी ते नरकमांथी उघरीने आ तारो नील नामनो पुत्र थयो ठे; अने हजु पण तेनुं केटलुंक पाप वा-

की रखुं ठे; हवे आ तारो महानील पुत्र पूर्वे कंका नामनी नगरीना
 जीम राजानो खदप धनवालो शूर नामनो कृत्रीय सेवक हतो. एक द-
 हाडो राजानो प्रधान बदलाइ जवाथी पोतानो गरास पोताने नहीं म-
 लवाथी, दरिद्रपणाथी दुःखित थइ, पोताने घेर गयो. त्यां ते रसोइने
 सारी नरती करवा लाग्यो, त्यारे तेनी स्त्रीए तेने कह्युं के, हे प्राणेश !
 सारी वस्तुज मारी पासे नथी, माटे हुं शुं करुं ? स्त्रीनां ते वचनथी क्रो-
 धायमान थइने तेणे तेणीने पठर मायों, त्यारे ते मुर्बा खाइ मृत्यु पामी.
 त्यारे तेनी पुत्रीए त्यां कोलाहल करवाथी, त्यां जमतो कोटवाल, ते सां-
 जली आवी पहुँच्यो, पढी कोटवाल तेने बांधीने राजापासे छेइ गयो;
 त्यारे राजाए तेने शूलीए चडाववानो हुकम कयों. त्यां कोइ मुनि पा-
 सेथी पंच नमस्कार सांजलीने, तथा तेमां आदरयुक्त थइने, ते शूलीनी
 वेदना सहन करी, मृत्यु पामी ते नरके गयो. त्यां स्त्रीवधथी उत्पन्न
 थयेहुं कर्म जोगवीने, हे राजन् ! नमस्कारनां स्मरणथी ते आ तारा
 पुत्रपणे उपज्यो ठे. माटे शरणविनानी तथा हमेशां बीकण एवी स्त्रीने
 मारवी नहीं, केम के कुपित थएली स्त्री वन्ने लोकनां घातमाटे थाय ठे.
 हवे आ तारो त्रीजो पुत्र पूर्वे कोइ महाकामी, तथा वेइया आदिकनुं
 गमन करनारो शेठनो पुत्र हतो, ते हमेशां देवगुरुनी निंदा करनारो
 तथा धर्मनो नाश करनारो हतो, तेम द्रव्य अने यौवननां मदथी मा-
 तापितानी पण ते आइा मानतो नहीं. देव, धर्म अने तत्वोनां कारण-
 रूप सुगुरुज ठे; माटे जेणे सुगुरुनी निंदा करेली ठे, तेणे ते त्रणेनो नाश
 कयों ठे. वली हे राजन् ! जे देव, धर्म अने गुरुनी निंदा करे ठे, ते
 चांडालोमां जव करी, खरेखर नरकमां जाय ठे. देवनिंदा करनारने वो-
 धिविज, मोक्ष, स्वर्ग, उत्तमकुल, के शुद्ध द्रव्यनी प्राप्ति थती नथी.
 जिननी निंदाथी, मुंगापणुं, गुंगलापणुं, पित्त, कोढ आदिक रोगो थाय
 ठे, तेम गुरुनिंदा करवाथी अपयश, अकालमृत्यु, दुःख, दुर्गधिपणुं,
 तथा पाठां आदिक रोगो पण थाय ठे. धर्मनी निंदा करनार माणस
 वारंवार नरक अने तिर्यच योनिमां जाय ठे, तथा तेने मनुष्य जव
 मली शकतो नथी. वली ते त्रणेनी निंदा करनार घोर पापी ठे, अने
 तेना संगथी बीजाउ पण मलीन थाय ठे. पढी ते पुत्रने एवो जाणीने

શેઠે વિચાર્યું કે, આ દુરાચારી આપણા કુલને કલંક લગાડનારો છે, માટે તેને કચરાની પેઠે ઘરમાંથી કહાડી મેલવો; એમ વિચારી તે શેઠે તેને ક્રોધથી નગરમાંથી કહાડી મેલ્યો, ત્યારે તે (ટોલાંથી) ઋષ્ટ થઈ હરિણની પેઠે વનમાં જમવા લાગ્યો. પછી તે લૂતાપ્રમુખ મુખનાં રોગની પીડાથી મૃત્યુ પામીને ઠઠી નરકે જઈ આ તારો કાલ નામનો પુત્ર થયો છે. વલી આ તારો ચોથો મહાકાલ નામનો પુત્ર પૂર્વજને બ્રાહ્મણનો પુત્ર હતો, તથા તે જિહ્વા માગી આજીવિકા ચલાવનારો તથા દુઃખીઉં હતો. દુઃખેં જરી શકાય એવા ઉદરને જરવામાટે તે દેશોદેશમાં જમતો હતો; ઢેવડે તે કોશ્ક જિનનાં પૂજારાને ઘેર ચાકરી રહ્યો. એક દહાડો તે દેવનાં આચૂષણો તથા મુનિનાં ઉપકરણો ચોરીને, એક વેશ્યાને દશ આવ્યો, કેમ કે તે, તે વ્યસનમાં અનુરક્ત થયો હતો. દેવદ્રવ્ય ગ્રહણ કરવાથી સાત પેદેડીઉંનો દાહ થાય છે; વલી દેવદ્રવ્યનાં વિનાશથી પ્રાણી સાત વાર અત્યંત દુઃખદાયી નરકમાં જાય છે; તેમ ગુરુદ્રવ્ય વિષસહિત ઝોજન સરખું છે. દેવદ્રવ્ય તથા ગુરુદ્રવ્યથી જીવિતની જે આશા રાખવી, તે ધત્તુરાથી તથા વિષથી મિશ્રિત અન્નનાં ઝોજન સરખું છે. પછી ઢેવડે કુષ્ઠના રોગથી પીડિત થઈને કેટલેક દિવસે મૃત્યુ પામીને, નરકમાં જઈ આવી, તે ચાંડાલકુલમાં ઉત્પન્ન થયો. અને ત્યાંથી મરીને આ તારો પુત્ર થયો છે. એવી રીતે તેઉં મુનિહિંસાથી, સ્ત્રીહિંસાથી, દેવગુરુની નિંદાથી, તથા દેવદ્રવ્યનું અને ગુરુદ્રવ્યનું જહાણ કરવાથી, તારા કુલમાં ઉત્પન્ન થયા છે; વલી તે જિહ્વા અંતકાલે મુનિસ્મરણથી, દ્વાત્રી પરમેષ્ઠીનાં સ્મરણથી, દેવગુરુનો નિંદક સત્કુલની ઉત્પત્તિથી, તથા ચોર જિનદર્શનથી આ મનુષ્યપણે ઉપન્યા છે. વલી તેજનાં વાકી રહેલાં પાપથી તું રાજ્યઋષ્ટ થયો છે, અને તેથી તું હવે આપઘાતની ઇચ્છા કર નહીં. હવે તું સુરાષ્ટ્ર દેશમાં જઈ, શત્રુંજયગિરિપાસે રહેલી શત્રુંજયા નદીને સેવ ? કેમ કે, તે સર્વ પાપોને નાશ કરનારી છે. વલી તે નદીનાં કાંઠાપર રહેલાં વૃક્ષોનાં ફલોને ખાજે, અને તારા પુત્રોને પણ સ્વરાવજે, તથા તે શત્રુંજી નદીનાં જલથી શ્રી જિનેશ્વરપ્રજનું સ્નાન કરજે. વલી તેજ નદીનાં કાંઠાપર પ્રાણીઉંનાં મર્ચ પાપોને દૂરનારું, તથા પૂર્વે સૂર્યે ચનાવેલું જિનમંદિર છે. વલી તે પાપોની શાંતિમાટે વિધિપૂર્વક ત્રિકરણશુદ્ધિથી જિનપૂજન કરવું, તથા

જીવોની રક્ષા કરવી. વલી ત્યાં રહીને શુદ્ધ મનથી, ટાઢતડકા આદિકને સહન કરીને ઢઠ, અઢમ આદિક તપ કરજે. એમ કરતાં થકાં ત્રણ, ચાર, પાંચ અથવા ઢ માસમાં તે તારા પુત્રો નિરોગી થઈને સુખી થશે. એવી રીતે કુકમોંથી મુકાઈને દેવસરલા શરીરલાલા થઈને તેડ પોતાનું રાજ્ય ઝોગવશે, તથા ઢેવડે સ્વર્ગનું રાજ્ય પણ ઝોગવશે. એવી રીતનાં ધરણેંડનાં વચનો સાંઝલીને, તે રાજાએ સ્ત્રી તથા પુત્રોસહિત તેને નમસ્કાર કર્યો. પઢી ધરણેંડે તેને કહ્યું કે, હે રાજન્ ! ઢ માસ પઢી તે નદીને કિનારે તું મારું સ્મરણ કરજે, જેથી હું તારા શત્રુઝને જીતી તને તારું રાજ્ય અપાવી દેશ. એમ કહીને ધરણેંડ ગયો. પઢી રાજા પણ ત્યાં પ્રજુને નમીને, મનમાં તે ધરણેંડનું વચન સ્મરણ કરતો થકો ચાલવા લાગ્યો. પઢી ઘણા દેશોને ઝલંગીને તે સૌરાષ્ટ્ર દેશમાં પહોંચ્યો, તથા આશ્ચર્યસહિત સમતાથી તે શત્રુંજયગિરિને ઝોવા લાગ્યો. પઢી ત્યાં તે શત્રુંજયી નદીને કાંઠે તૃણની કુટીર (ઝુંપડી) કરીને કુટુંબસહિત સમતાથી રહ્યો. હવે ત્યાં તેડ સઘલા તે નદીના કિનારાપરનાં વૃક્ષોનાં ફલો ખાતા થકા, તથા હમેશાં ત્રિકાલ જિનસ્નાત્ર કરતા થકા, તથા પ્રજુને નમતા થકા રહેવા લાગ્યા. ત્યાં એક માસમાંજ તેણે પોતાનાં પુત્રોને સુવર્ણસરસી કાંતિલાલા ઝોયા, તો પણ ધરણેંડની આજ્ઞાથી તે ત્યાં ઢ માસસુધી રહ્યો. પઢી ઢ માસને અંતે ધરણેંડનું સ્મરણ કરવાથી, તેણે વિમાનમાં વેસાડી તેનાં રાજ્યપર તેને વેસાડ્યો. પઢી તે શાંતનુ રાજા ત્યાં પુત્રોસહિત જિનમંદિરમાં રહેલી પ્રજુની પૂજા કરવા લાગ્યો. એવી રીતે ષોસઠ લાખ વર્ષોસુધિ સુખમાં રહીને, તેણે સ્ત્રી તથા પુત્રોસહિત સંયમ લીધું. પઢી શત્રુંજયપર અનશન કરીને, તેડ સઘલા સર્વ કર્મવંધોનો ક્ય થવાથી કેવલજ્ઞાન પામી મોક્ષ ગયા. એવી રીતે અનેક પ્રજાવોલાલી આ શત્રુંજયી નદી તેને સેવવાથી રાજ્યઞ્છને રાજ્ય, સુખઞ્છને સુખ, વિદ્યાઞ્છને વિદ્યા, તથા કાંતિ, કીર્તિ, બુદ્ધિ, લક્ષ્મી અને સ્વર્ગ સુખ પણ ક્રીડામાત્રમાંજ આપે ઢે. વલી હે ચક્રી ! જેમ સઘલા દેવોમાં શ્રી યુગાદીશ પ્રજુ મુખ્ય ઢે, તથા સઘલા તીર્થોમાં જેમ આ શત્રુંજય તીર્થ મુખ્ય ઢે, તેમ સર્વ તીર્થઞ્જૂત નદીઝમાં આ શત્રુંજયી નદી મુખ્ય ઢે, એમ શ્રી જિનેશ્વર પ્રજુએ કહેલું ઢે. તેમ આ ઝત્તર દિશામાં મનોહર અને પવિત્ર જલોથી

જરેલી, તથા સંપૂર્ણ વૈજવવાલી આ “હેંડી” નદી દેખાય છે. તે નદી
 ઇશાનેંદ્રની સ્પર્ધાથી સૌધમેંદ્ર જિનજક્તિથી પદ્મદ્રહમાંથી લાવેલા છે.
 જિનજક્તિની સ્પર્ધાથી આ નદી આણેલી છે, માટે તે પણ શત્રુંજયી સર-
 खीज प्रजाववाली, તથા દુષ્ટ દોષોને હરનારી છે. આ નદીનીજ માટીના
 વનાવેલા કુંજમાં આનુંજ પાણી જરીને જે માણસ જિનનાં અંગપર નામે
 છે, તેને મુક્તિ વશ થાય છે. વલી આ પૂર્વદિશાને શણગાર કરનારી ન-
 દીને, જિનજક્તિથી ધરણેંદ્ર પાતાલનાં મૂલમાંથી લાવ્યો છે, તે નદી ઉ-
 ત્તરદિશામાંથી નિકલીને સૂર્યોદ્યાનમાં થઈ દક્ષિણમાં જાય છે, તે નદીને
 જિનસ્નાત્રમાટે અહીં નાગેંદ્ર લાવેલ છે, માટે તે સર્વ પાપોને હરનારી
 “નાગેંદ્રી” નાં નામથી પ્રસિદ્ધ થયેલી છે. વલી શ્રીપ્રથમ પ્રજુનાં સ્ના-
 ત્રમાટે સર્વ સુરાસુરોષ મલીને, દ્રહોથી શોજિતી આ યમલહદા નદી
 ઘનાવેલી છે. જે માણસે આ નદીનાં પાણીનાં સમૂહોથી શ્રી જિનેશ્વર પ્ર-
 જુનું સ્નાત્ર કરેલું છે, તેણે આ મનુષ્યજવરૂપી વૃક્ષનાં સર્વ ફલો મેલવ્યાં
 છે. હે ચક્રીંદ્ર ! એવી રીતે જિનસ્નાત્રમાટે વનાવેલી ચૌદ મોટી નદીઉં
 આ શત્રુંજયપાસે શોજે છે. એ સઘલી નદીઉંમાંથી, તથા કુંડો, સમુદ્ર
 અને દ્રહોમાંથી જલ લેઈને પ્રજુનું સ્નાત્ર કરવું, એવો સંઘપતિ શ્રાવકોનો
 હમેશનો આચાર છે, તથા તે ચક્રીની અને ઇંદ્રની લક્ષ્મી આપીને મોક્ષ
 આપે છે. પવિત્ર જલવાલી, કલ્યાણ કરનારી, નાના પ્રકારના પ્રજાવોથી
 જરેલી, તથા સર્વ તીર્થોનાં અંશથી જૂષિત થયેલી આ સઘલી નદીઉંને
 જે પ્રાણી સ્પર્શ કરે છે, તેને ઉત્તમ કીર્તિ, દુઃખનો નાશ, તથા શુજનો
 ઉદય થાય છે, તેમ સ્વર્ગાદિકની સંપદા તો તેની હથેલીમાંજ આવે છે;
 તેમ સઘલા નિધાનો તેની સમીપે આવે છે, તેના આંગણમાં કામધેનું
 આવે છે, ગ્રાણે લોકો તેને વશ થાય છે, તથા તે પ્રાણી પવિત્ર થાય
 છે; વલી તેને જૂત, પ્રેત કે પિશાચાદિકો પરાજવ કરી શકતા નથી,
 તેમ કુટ્ટાદિક દુષ્ટ દોષો પણ તેને કોઈ પણ વચ્ચે થતા નથી;
 વલી સ્નાન અને (જિનનાં) સ્નાત્રાદિકથી જે પ્રાણી તેઉંનું આરાધન
 કરે છે, તેને દેવો તો ચાકરરૂપ થાય છે, તથા તેને ઘેર સર્વ સંપદાઉં
 આવે છે. વલી હે જરતેશ્વર ! આ જગોષ ચંદ્ર, સૂર્ય તથા વ્યંતરેંદ્રનાં
 કરેલાં ઘીજાં પણ ઘણાં જલાશયો છે. તે વચનો સાંજલીને હર્ષિત થઈ

चक्रीए इंद्र सहित ते नदीउमां स्नान कर्तुं. वली ते नदीउमां कांठा-
परनां पुष्पो, तथा कमलो देखेने, अने तेना पाणीथी कलशो जरीने तेणे
प्रभुनुं पूजन कर्तुं. पढी त्यां तेणे पूर्व तथा दक्षिण दिशामां इंद्री न-
गरी सरखां नगरो वसाव्यां; तथा वार्धकीने कहीने तेणे त्यां अनेक
तलावो, तथा बगीचाउथी शोजितुं श्री युगादीश प्रभुनुं मोटुं मंदिर बं-
धाव्युं. ज्यां चक्रीनां पुत्र ब्रह्मर्षि मुनिउमां समूहोनी साथे सिद्ध अया,
तेथी ते “ब्रह्मगिरि” नामनुं महान तीर्थ प्रसिद्ध अयुं. वली त्यां पण
चक्रीए पापोनुं नाश करनारुं “सुरविश्राम” नामनुं श्री युगादीश प्र-
भुनुं मंदिर बंधाव्युं. पढी चक्री दुंदुजि तथा वाजांउमां मंगलध्वनि पू-
र्वक गुरुउने अगाडी करीने, इंद्र तथा राजाउ सहित, तथा सघलां पा-
यदल अने संघनां लोको सहित जुदां जुदां शिखरोनी जूमिपर चैत्य-
प्रवाडी माटे चाल्या. आ शिखरपर कपर्दीयद अघिष्ठाता अनार ठे,
माटे तेनां नामनां शिखरपर इंद्रे ते यक्षनी मूर्ति सहित प्रभुनुं मंदिर
बनाव्युं. वली ते शिखरपर इंद्रीनां वचनथी माहासुदि पुनेमने दिवसे
चक्रीए श्री युगादीश प्रभुनी माता मरूदेवानी स्थापना करी; तेथी ते
मरूदेवा नामनां शिखरपर लोको, नाम लीधारी पण पापोने हरनारां
मरूदेवा माताने पूजवा लाग्या. ते माहासुदी पुनेमने दिवसे जे माणसो
प्रथम सिद्ध एवा श्री मरूदेवा मातानी पूजा करे ठे, तेउं स्वर्गनुं राज्य
पामी मोक्षे जाय ठे. वली स्त्रीउ पण तेमनी पूजा करीने चक्री, तथा
इंद्री पटराणीउ थई, पुत्रवाली तथा सौजाग्यवंती थईने अनुक्रमे मो-
क्षे जाय ठे. पढी त्यांथी वे योजन ठेठे एक योजननां प्रमाणवाला, अने
तीर्थचोने पण देवसुख आपनारां स्वर्ग नामनां शिखरने चक्रीए नमस्कार
कर्तुं. तथा त्यां पण तेमणे अघिष्ठायक सहित, महान जक्तिथी श्री
युगादीश प्रभुनुं मंदिर बंधाव्युं. आ उत्कृष्ट शिखरपर ज्ञाननां समुद्र
सरखा बाहुबलि मुनिराजे मुनिरूप थएला पोतानां एक हजारने आठ
पुत्रोने कलुं के, आ तीर्थनां माहात्म्यथी तमोने पुंडरिकजीनी पेठे के-
वलज्ञान थई, कर्मोनां क्षयथी मोक्ष थाउं? माटे हे सुव्रतो! अही
रही तमो निर्यामणा करो? ते सांचली तैउं तेमनी साथे त्यांज समा-
धिथी रह्या; पढी तेउं सघला अनुक्रमे केवलज्ञान पामी मोक्षे गया,

तेथी ते बाहुवली नामना शिखरपर पण जरते प्रासाद कराव्यो. पठी चक्रीए इंद्रने प्रीतिथी पूठयुंके, हे इंद्र ! आ सवलो पर्वत तीर्थमय ठे, माटे आ मुनिर्जनो अग्निसंस्कार क्यां करवो. ? त्यारे तेणे पण पोतानां ज्ञानथी जाणीने, जाणे सर्व लोकोनी प्रवृत्ति कराववा माटेज होय नहीं, तेम कळुं के, हे चक्री ! मरूदेवाथी मांडीने पुंरुरिकजी सुधि सिद्ध थएलाउनां शरीरो में क्षीरसमुद्रमां पधराव्यां ठे; केमके ते अमारो आचार ठे. हवे आ तीर्थमां शत्रुंजयनुं शिखर मुख्य ठे, केमके, ते सर्व तीर्थमय तथा युगादीश प्रभुनां चरणोथी सेवित थएलुं ठे, तेम सर्व देवोनां समूहोथी ते शोजितुं थएलुं ठे. माटे ते शिखरपर दाहादिक दुष्कार्य करवुं लायक नथी, केमके, तेथी तीर्थनो क्षोप तथा जिनाज्ञानुं खंडन थाय. माटे आ मुख्य तीर्थनी सर्व वाजुनी बे योजन जूमि ढोडीने, स्वर्ग नामनां शिखरपर अग्निसंस्कार करवो. तथा त्यां तेउं सर्वनी पत्थर-मय मूर्तिउं कराववी, केमके तेम करवाथी हवे पठी बीजाउं पण तेम करशे. एवी रीतनुं इंद्रनुं युक्तिवालुं वचन सांजलीने चक्रीए तेवी रीतनो तेमनो पुण्यनां समूह सरखो अग्निसंस्कार कर्यो; तथा तेज शिखरपर तेमणे पूर्व दिशारूपी स्त्रीनां मुखपर रत्ननां तिलक सरखुं प्रभुनुं मंदिर वनाव्युं. वली त्यां वार्धकी मारफते सोमयशाए पण पोतानां पितानुं, तथा वंधुर्जनां हर्षथी प्रासादो कराव्यां. पठी चक्रीए तालध्वजनां (तालाजानां) शिखरपर, हाथमां खड्ग, ढाल, शूल, तथा सर्पवाला तालध्वज देवनी स्थापना करी. पठी कदंब गिरिपर जईने चक्रीए श्रीनाज गणधरजीने पूठयुं के, हे जगवन् ! आ शिखरनो शुं प्रजाव ठे. ? त्यारे गणधर महाराज पण कहेवा लाग्या के, हे चक्री ! तेनी कथा तमो सांजलो ? गइ उत्सर्पिणीमां चोवीसमा संप्रति नामना तीर्थकरना कदंब नामनां गणधर क्रोड मुनिउं सहित अहीं मोक्षे गएला ठे, माटे ते " कदंबगिरि " कहेवाय ठे. अहीं महा प्रजाविक ओषधिउं, रसकुंपिका, रत्ननी ग्वाणो, तथा कल्पवृक्षो ठे. दीवालीने दिवसे, शुक्रवारे, उन्नयन संक्रांत होतें ठे. अहीं मंडल करवाथी देवो प्रत्यक्ष थाय ठे. वली एवी कोइ पण ओषधिउं, के रसकुंपिकाउं, के सिद्धिउं आ पृथ्वीमां नथी, के जे आ पर्वतपर न होय. जे साराष्ट्र देशमां सिद्धनां स्थानक

सरखो आ कदंबगिरि ठे, त्यांना लाको ते दारिद्र्यी पीडायज केम ? वली जेनापर आ पर्वत तुष्टमान थएल ठे, तेने कामधेनुं, कटपवृक्षो, तथा चिंतामणि आदिक सर्वे तुष्टमान थएलां जाणवां. अहीं रात्रिए औषधिउं पोतानी कांतिरूपी दीपकोनां समूहोथी, निर्जाग्यनां मं-दिरथी जेम दारिद्र्यनो तेम अंधकारनो नाश करे ठे. वली अहीं रू-चकाद्रिनी पेठेज हमेशां कटपवृक्षो बहु वांछित अर्थोने आपे ठे. वली वर्षां ऋतुमां वादळांउथी ठवाएला सूर्यकिरणोनी पेठे हीन काखनां प्रसंगथी तेउं माणसोने गोचर अशे नहीं. वली मुख्य शिखरनी पेठे आ शिखर पण पापोने नाश करनारुं, तथा बन्ने जवोनो उपकार करनारुं होवार्थी अत्यंत प्रख्याति पामशे. एवी रीतनो तेनो महिमा सांचलीने चक्रीए, ते अनेक वृक्षोवालां धर्मोद्यानमां, इंद्रनी सम्मति पूर्वक वार्धकी मारफते चोवीसमा जावि तीर्थंकर श्री वर्धमानस्वामीनुं मंदिर बनाव्युं. हवे ते कदंब गिरिथी पश्चिम दिशा तरफ शत्रुंजयी नदीने कांठे चक्रीए पोतानी सेनानो पडाव नांख्यो. त्यां केटलाक हाथी, घोडा, बलद विगेरे अविवेकी प्राणीउं पण रोगनी पीडावीनां तीर्थनां योगथी स्वर्गमां गया. पठी तेउं पण स्वर्गमांथी त्यां आवीने चक्रीने नमीने पोतानी स्वर्गप्राप्ति तुरत कहेवा लाग्या. तथा तेउंए त्यां पोतानी मूर्तिउंवाला प्रासादो बंधाव्या, अने त्यारथी ते “हस्तिसेना” (हस्तिगिरि) नामनो महान पर्वत प्रख्यात थयो. एवी रीते चक्रीए शत्रुंजय गिरिना सर्व शिखरोपर हर्षनां आवेशथी जिनालयो बंधाव्यां. वली मुख्य शिखरनी प्रदक्षिणा देइने चक्रीए पोताने स्थानके पाठा फरीने श्री युगादीश प्रजुने नमस्कार कयों. पठी चक्रीए मुख्य शिखरनी नीचे सुवर्ण गुफामां थएला, यनारा तथा विचरता तीर्थंकरोनी रत्नमय मूर्तिउं स्थापी.

हवे गिरनार प्रते जवानी तैयारी करता चक्रीने, नमि अने विनमि मुनिउंए मधुर वचनोथी कळुं के, हे नृपेश ! अमो वे क्रोड मुनिउं साथे अहींज रहीशुं. केम के, अहींज अमोने मोक्ष थवानो ठे. ते सांचलीने चक्रीचे तेउंने, तथा बीजा मुनिउंने नमस्कार कयों. त्यारे तेउं तरफथी तेने धर्मलाजनी आशिष मली. एवी रीते ते नमि विनमि, ते मुनिउंनी साथे फागणसुदी दशमीने दिवसे पुंडरिकजीनी पेठेज मोक्षे गया. माटे फागण-

सुदी दशमीने दिवसे जेठ विमलाचलनो स्पर्श करे ठें, तेठ सघला पापोनो नाश करीने मोक्षने जजनारा थाय ठे. पठी त्यां चक्रीए तथा देवोए तेमनो निर्वाणमहोत्सव कयों, तथा तेमनी त्यां रत्नमय मूर्तिठें स्थापीने बे मास पठी तेठ चालवा लाग्या. त्यां पश्चिम दिशापरनां चोथा शिखरपर राजाए तीर्थनी रक्षामाटे नंदी नामनां महा बलवान देवने स्थाप्यो; अने तेथी ते पर्वत पण नंदीना नामथीज प्रसिद्ध थयो, केम के ज्यां जे स्वामी होय, त्यां तेनुं नाम थाय ठे. आ शिखरपर नमि राजानी वर्चादिक चोसठ व्रतधारी पुत्रीठें चैत्र वदी चौदशने दिवसे निश्चिथ समये एकी वखते स्वर्गे गइठ, तेथी ते “वर्च” नामनो पर्वत प्रसिद्ध थयो. त्यां रहेली तेठ श्री युगादीश प्रभुनां चरणकमलो सेवनाराजनां वांढितो पूरे ठे, तथा विघ्नेने हरे ठे. पठी सघला यात्रिको वारुणी दिशामां चालता थका, विस्तार पामेढी शाखाजनां अथ जागोथी रोकाएलो ठे, सूर्यनां किरणोनो समूह ज्यां, एवा चंद्रोद्यानमां आव्या. त्यां लोकोए वृद्धोनी ठायामां वेठेढी किन्नरीजथी गवाता अरिहंत प्रभुनां गुणोनां जंकार शब्दो सांजल्या. वली त्यां वृद्धोनी ठायथी श्रमनो नाश करीने, लोको मनोहर स्वादिष्ट फलो खाता थका तथा निर्मल पाणी पीता थकारह्या. वली त्यां ब्राह्मी नदीनां झहोनां कल्लोढोथी लाढीत थएला किनारापर संघना लोकोने मनमां आनंद थयो. हवे त्यां सोमयशा कुमार पोताना सरखी उमरवाला कुमारोनी साथे ते वननी शोजाने जोवा गयो. “आ मनोहर ठे. आ मनोहर ठे” एम जोतो थको ते ब्राह्मी नदीना किनाराने जोवा लाग्यो. एम जोतां जोतां ते उद्यानमां गयो, त्यां तेणे जटाधारी, तथा अंगे जजुती चोलेला केटलाक जितेंद्रि तपस्वीजने जोया. मृनिथी शांत हृदयवाला तथा शरीरनां तेजथी अद्भुत वेजववाला ते योगीजने जोइने सोमयशाए तेमनो आचार पूज्यो. त्यारे तेठ कहेवा लाग्या के, अमो वेताड्यपर रहेनारा विद्याधरो ठीए, तथा अज्ञानपणाथी करेढी मुनिहृत्यादिकनां पापोथी जीरु थएला ठीए; अमोए वैराग्यथी तापनी दीक्षा लीधी हती: पण एक दहाडो कर्मयोगे अमोए श्री युगादीश प्रभुने बांध्या; अने तेमने पुत्र्युं के, हे जगवन् ! अमारो मोक्ष क्यारे थयें ? त्यारे तेमणे कशुं के. श्री चंद्रप्रज तीर्थकरनां तीर्थमां श-

शुंजय नजदीक तमारो मोक्ष थरो. ते सांजली अमो श्री चंद्रप्रज्ञ प्रजु-
नी मूर्ति करावीने, आ मोक्ष स्थानकमां आवी हमेशां तेनी पूजा करीए
ठीए. वली हे राजन् ! अहीं ते आठमा तीर्थकरनुं समवसरण थवानुं
ठे, तेथी विशेषें करीने अमो अहीं रह्या ठीए. ते सांजलीने सोमयशाए
हर्षित थइ, चक्री पासे आवी, ते वृतांत कह्यो, तेथी ते पण आनंदित
थया. पढी तेमणे त्यां चंद्रप्रज्ञ प्रजुनुं समवसरण थनारुं जाणीने, वा-
र्धकी मारफते जिनप्रासाद सहित एक मोटुं नगर वसाव्युं. एवी रीते
त्यां तीर्थनी प्रतिष्ठा करीने, चक्री विशेष पुण्यनी इढाथी संघसहित रे-
वताचक्षप्रते चाळ्या. पढी तेमणे सुवर्ण, रत्न, तथा माणिक्यनी कां-
तिथी आकाशने देदीप्यमान करता, तथा पृथ्वीरूपी स्त्रीना, इंद्रनील-
मणि साथे परोवेलां स्फटिक रत्नोवाला, अने मालतीनां पुष्पोवाला वे-
णिदंड (चोटला) सरखा, तथा स्फुरायमान थती वीजलीउंनी शिखा-
वाला श्याम मेघनी पेठे, वच्चे वच्चे सुवर्णनी रेखावाला, अने लीलमनी
शिलामय, एवा उंचा रेवताचक्षने जोयो. त्यां किडा करता किन्नरोनां
वालकोए उंचा उढालेला रत्ननां कंडुको (दडाउ) दिवसे पण आका-
शमां ताराउंनी त्रांति उपजावता हता. वली अहीं रात्रिए चंद्रकांत म-
णिउंनां शिखरोमांथी ऊरतां अमृत सरखां ऊरणो यलविनाज वननां
वृक्षोनुं पोषण करतां हतां. वली अहीं पचरंगी मणिउंनां किरणोवालां
विचित्र वृक्षो पवनथी प्रेरायां थकां, त्यां आवनाराउने मयूरनां नृत्यनो
त्रम उपजावतां हतां. वली कोइ जगोए तो ते पर्वत चारे वाजुउंथी ली-
लमनी शिलावालो, तथा मध्यमध्यमां स्फटिकनी शिलाउंवालो थयो
थको, स्फुरायमान ताराउं सहित आकाशवालो शोजतो हतो. वली
चारे वाजुउंथी वृक्षोथी वींटाएलां सुर्णनां शिखरवालो ते पर्वत पृथ्वी-
रूपी स्त्रीना रक्षामणि (राखडी) नी पेठे शोजतो हतो. वली त्यां र-
सकुंपिकाउं तो एमज वोढ्या करे ठे के, धर्म कोने साक्षिरूप ठे ? तथा
अमो कोना दारिद्रने लक्ष्मीथी हणीयें ? वली ते पर्वत फल सहित के-
लनां वृक्षोथी, तथा आंवाउंथी तोरणोवालो, अने विद्याधरनी स्त्रीउंनां
गायनोथी जाणे महोत्सववालो होय नहीं, तेम लागे ठे. वली ते पर्वत
दिवसे वलता सूर्यकांत मणिउंवालो, तथा रात्रिए ओपधिउंनां नेज-

વાલો, અને કેલરૂપી ધ્વજાંબાલો જાણે અનલાધિપતિ (અગ્નિદેવ) હોય નહીં, તેવો લાગે છે. વલી પોતાનાં શિખરોનાં અગ્ર જાગોપર રહેલાં મણિર્તનાં સમૂહોથી દિવસે પણ તે આકાશને સેંકડો ચંદ્રોવાલું બનાવે છે. વલી શેષનાગપર તથા ચંદ્રપર જેમ ચંદનનું લેપન, તેમ અહીં સ્ફટિકની વાંધેલી નેહેરોમાં ઝરણાંનું જલ શોભે છે. વલી તે નીચાણ જૂમિપર ક્રીડા કરતા હાથીર્તનાં ગર્જારવોથી, તથા હમેશાં ઝરતા ઝરણાંર્તનાં શબ્દોથી સર્વ જગોણ વાચાલ થઈને દેખાય છે. વલી કસ્તૂરીઆં મૃગોની કસ્તૂરીથી લેપન કરાતો, તથા ચમરી ગાયોનાં ચામરોથી વીંજાતો તે પર્વત ગિરિરાજ સરખો દેખાય છે. વલી અહીં અંદર પવનનાં ઝરાવાથી વાંસો વાગતે ઢલે, નદીનાં ઝરણોનાં શબ્દો તથા દેવાંગનાનાં ગાયનો સંજલવાતે ઢલે, મયૂરો તેમાં રક્ત થઈ નાચે છે. વલી અહીં શ્વાસ રોકીને સ્થિર વૃત્તિવાલા મુનિર્ત ગુફામાં રહી આત્મસંબંધિ તેજને ધ્યાવે છે. વલી હમેશાં દેવોથી, યક્ષોથી, અપ્સરાર્તનાં સમૂહોથી, વિદ્યાધરોથી તથા ગાંધર્વોથી આ પર્વત સ્વાર્થસિદ્ધને માટે હમેશાં સેવાય છે. વલી અહીં સૂર્ય તથા ચંદ્ર પણ દ્વણવાર પોતાનાં વાહનો યોજાવીને તેની સ્તુતિ કરતા થકા આનંદ પામે છે. વલી આ પર્વતપર રહેલાં, લવંગ, ચારોલી, નાગરવહ્લી, માલતી, તમાલ, કદંબ, જાંબુ, આંવા, લીંબડા, ચંપક, વિંબિક, નાલીયરી, તાડી, તિલક, લોદર, વડ, ચંપક, વકુલ, અશોક, અશ્વત્થ, પલાશ, આંબલી, પીપલા, માધવી, કેલ, ચંદન, કલ્પવૃક્ષ, કળેર, વીજોરાં, દેવદાર, ગુલાબ, અંકુશ, જાસુદ, તથા કુરવક આદિક વૃક્ષો, ઠાયા, ફલ, પત્ર, તથા પુષ્પોથી લોકોનાં સમૂહોને આનંદ આપે છે. પૃથ્વી રીતના, રોહણાચલ, વૈતાલ્ય, તથા મેરુની સંપદાને હરનારા તે રેવતાચલને જોડને ચક્રીણ ઉપવાસ સહિત ત્યાં આવાસ કર્યો, પઠી ત્યાં ચક્રીણ સંઘસહિત હવેં કરીને, ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે શત્રુંજયની પેઠે તે પર્વતની પણ પૂજા કરી. ત્યાં શક્તિસિંહે મનોહર રસથી અમૃતને પણ તુષ્ઠકારનારી રસવતી સંઘસહિત ચક્રીને જમાડી. તે રેવતાચલને મોક્ષની પેઠે દુર્ગમ જાણીને તેપર સુખે ચઢવામાટે કેવલી સિદ્ધાંતથી જેમ, તેમ ચક્રીણ હજાર યક્ષો મારફતે દાન, શીલ, તપ અને જાવસરહી ચાર પાવડીર્ત બનાવી. વલી ત્યાં તે તે પાવડીર્તનાં મુખોપર ચક્રીણ યાત્રાલુર્તનાં સુખમાટે, વાવો,

बगीचा, नदी, चैत्यो, विसामा विगेरे बनाव्या. ते पावडीउं मारफते, पोतानां मनोरथपर जेम तेम संघना लोको ते रेवताचलपर चड्या. त्यां हवे थनारा नेमिनाथ प्रभुनां त्रण कढ्याणकोने जाणीने चक्रीए शिदपी (वार्धकी) मारफते एक उंचुं जिनमंदिर बंधाव्युं. ते जिन-मंदिरमां रेवताचलनां अमूढ्य पचरंगी मणि अने रत्नोना किरणो-थी यल विनां चित्रामण थइ रळुं. ते सुरसुंदर नामनो प्रासाद दरेक दिशाउं प्रते अग्यार अग्यार मंडपोवालो, चार द्वारोवालो, तथा अत्यंत उंचो शोजतो हतो. वली ते जिनप्रासाद जाद्वीउं, ऊरुखाउं, तथा तोरणोथी, अने सर्व ऋतुउंनां बगीचाउंथी मंडित थयो थको देदी-प्यमान लागतो हतो. स्फटिकनां बनावेला ते प्रासादमां लीलमनी व-नावेली श्रीनेमनाथ प्रभुनी मूर्ति नेत्रनां पांडुर जागमां रहेली कनीकी (कीकी) सरखी शोजती हती. जगतनां खेदने नाश करनारो ते जि-नप्रासाद मुख्य शिखरनी नीचे पश्चिम दिशामां एक योजन दूर हतो. वली नाश करेल ठे अज्ञानना समूह जेणे, एवो “ स्वस्तिकावर्तिक ” नामनो श्री आदिदेव प्रभुनो प्रासाद पण त्यांज चक्रीए कराव्यो. त्यां पण विमलाचलनी पेठेज सुवर्ण, रूपुं, माणिक्य, रत्न तथा धातुउंनी बनावेली घणी मूर्तिउं शोजती हती. पठी त्यां पण चक्रीए अरिहंत प्रभुनी जक्तिनां समूहथी, गणधरोए कहेली विधिपूर्वक विविध प्रकारनी जेठो सहित प्रतिष्ठा करी. हवे ते समये हर्षथी प्रेराएलो इंद्र पण पोतानां ऐरावण हाथीपर चडीने, नेमनाथ प्रभुने वांदवा माटे त्यां आव्यो. त्यां ऐरावणे पोतानो चलवान पग मुकीने, पृथ्वीने दवावी, अने तेथी त्यां कुंड थयो, तेनुं पाणी अरिहंत प्रभुनी पूजामां उपयोगी थयुं, अने ते कुंड गजपगलांना (हाथी पगलांनां) नामथी प्रसिद्ध थयो. तेनी अंदर त्रणे जगतनी पवित्र नदीउंनां प्रवाहो पळ्या, तथा तेनी फेलाती दीव्य सुगंधिथी जमराउं त्यां गुंजारव करवा लाग्या. तेना पाणीनी आगल अमृत तो फोकट थयुं, साकर तो कांकरारूप थइ, अगर तो हलको थयो, तथा कस्तुरीने तो कोइ संजाळवा पण लाग्युं नहीं; वली तेनां पाणी आगल चंदन तो तेनां एक टुकडा सरखुं थयुं, तथा सरस्वती अने सिंधु नदी तो रसविनानी थइ; तेम तेना पाणी आ-

ગલ ગંગા અને દ્વીરસમુદ્રનું પાણી પણ કંઈ હિસાવમાં રહ્યું નહીં. વલી વીજાં તીર્થોને જોવાથી, સાંજલવાથી, સ્પર્શ કરવાથી, તથા સેવવાથી જે ફલ થાય છે, તે ફલ ફક્ત આ કુંડનું પાણી જોવાથીજ થાય છે. વલી દેવો જેને અમૃતકુંડો કહે છે, તે તો ફોકટ કહે છે, કેમ કે, આ કુંડજ અજરામરપણું આપે છે, પણ વીજા કુંડો આપતા નથી. તે કુંડ દીવ્ય તીર્થોનાં જલોથી જરેલો છે, તથા દોષોષ કરીને રહિત છે, તેનાં પાણીનાં સ્પર્શથી આધિ તથા વ્યાધિ નાશ પામે છે. વલી અહીં નાગેંદ્રે નેમનાથ પ્રજુની જક્તિથી પોતાનાં વાહન સર્પ મારફતે જે કુંડ બનાવ્યો, તે “નાગ-જર” નામથી પૃથ્વીમાં પ્રસિદ્ધ થયો, અને તેનું પાણી પણ ઘણુંજ પવિત્ર થયું. વલી મયૂરનાં પગનાં આક્રમણથી જે જરણું વહેવા માંડ્યું, તે “મ-યૂરનિર્જર” નાં નામથી પૃથ્વીમાં પ્રસિદ્ધ થયું; અને તે ચમરેંદ્રે પ્રજુની જક્તિથી પોતાનાં વાહન મયૂર મારફતે કરાવ્યું હતું. વલી અહીં રહેલા ચંદ્રકુંડ, સૂર્યકુંડ વિગેરેનો પ્રજાવ પણ વચનથી ન વર્ણવ્યો જાય તેવો છે, કેમ કે, તેનાં પાણીનાં સ્પર્શથી પાપો અને કુષ્ટો પણ નાશ પામે છે. વલી અહીં અંબાકુંડ નામનો જે મહાપ્રજાવિક કુંડ છે, તેનાં પાણીની સેવાથી હત્યાદીક જયંકર પાપો પણ નાશ પામે છે. વલી અહીં વીજા દેવો પણ ઘણા કુંડો બનાવ્યા છે, તેનાં પ્રજાવની સ્થિતિ તો તેજ જાણે છે.

હવે અહીં દેવતાઈ “હું પેહેલાં પ્રજુને પૂજું, હું પેહેલાં પ્રજુને પૂજું” એવી રીતે પરસ્પર સ્પર્ધા કરતા થકા, પોતાની શક્તિથી લાવેલાં પુષ્પોથી તેજ નેમનાથ પ્રજુને પૂજવા લાગ્યા. પઠી જરત મહારાજે પણ તે ગજેંદ્ર-પદ કુંડમાં સ્નાન કરીને, તથા શુદ્ધ વસ્ત્રો પહેરીને નેમનાથ પ્રજુની પૂજા કરી. પઠી તેમણે પૂર્વની પેઠેજ અહીં પણ પ્રજુની આરતિ ઉતારીને, જ-મણી યાજુથી મંગલદીવો પણ ઉતાર્યો. પઠી હૃદયમાંથી ઉજરાઈ જતી દર્પની સંપદાને જાણે વહાર કહાડતા હોય નહીં, તેમ ચક્રી પ્રજુનાં ચ-રણતરફ દૃષ્ટિ રાખીને નીચે પ્રમાણે સ્તુતિ કરવા લાગ્યા. હે શ્રી શિવા-દેવીનાં પુત્ર ! અનંત ગુણોરૂપી રત્નોનાં મહાસાગર સરસ્વા, સંસારનો પાર પહોંચવામાં આધારજૂત, તથા અપાર સંસારથી તારનારા એવા તમો જય-વંતા થતો ? હે કૃપાલુ શ્રી નેમિનાથ પ્રજુ ! અજ્ઞાનમાં મગ્ન, તથા જવથી ઊદ્ધિગ્ન યજ્ઞા, એવા મને આપનાં સ્વાત્માવિક તેજથી મારો ઉદ્ધાર કરો?

વલી હે દેવ ! આપેં પૂર્વે જે રાગાદિક શત્રુઝને જીત્યા હે, તેજ શત્રુઝ આપનાં વિરોધથી મને દુઃખ આપે હે. આપે તો સર્વ જાવોમાં સામાન્યપણારૂપ ઉદાસીનપણું ધારેલું હે, અને તેથી જો મારાતરફ આપ ઉપેક્ષા કરશો, તો આપનું ઉત્તમ સ્વામિપણું શીરીતે રહી શકશે ? આ સંસારરૂપી સમુદ્રની અંદર મોહરૂપી આવર્તમાં (ઘુમરીમાં) પડેલો હું, આપનાં ધ્યાનરૂપી વહાણનો ક્યારે આશ્રય કરીશ ? વલી હે જગત્પ્રજુ ! આ મારું મદોદ્ધત, તથા કદાગ્રહમાં લીન થયેલું ચિત્ત દુઃખાય નહીં, તેવી આપ કંઈક મારાપર કૃપા કરો. વલી હે સ્વામી ! તૃષ્ણાથી ચપલ થયેલું, તથા કામદેવનાં તાપથી વિવ્હલ થયેલું મારું ચિત્ત આપનાં ધ્યાનરૂપી અમૃતનાં સેવનથી શાંતિ પામે હે. વલી હે પ્રજુ ! આપનાં સમતાનાં સારરૂપ માર્ગમાં જે માણસ દ્વણવાર પણ ગમન કરે હે, તેઝ કોઈ પણ વચ્ચે ક્રોધરૂપી ચરાવ માર્ગેં ચડતા નથી. હે સ્વામી ! પાર્થિવ્યાદિક સ્ફુરાયમાન થતી આપની પિંડસ્થ ધારણાને ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાનવંત યોગીઝ ધ્યાવે હે. જ્યારે પ્રજુ લોકોને ઉપદેશ આપે હે, તે વચ્ચેનું પ્રજુનું જે ધ્યાન ધરવું તેને પદસ્થધ્યાન કહીએ. તથા રાગદ્વેષરહિત, યોગયુક્ત, નિરાશ્રય, સ્ફુરાયમાન ધાતિકર્મો વિનાનાં કરુણામાં તત્પર, કેવલજ્ઞાનવાલા આત્માને જે તન્મયપણાથી ધ્યાવે, તે મુનિ રૂપસ્થ ધ્યાનને જાણનારો હે. નાના શ્રુતવિચારથી, એક્ય-શ્રુતવિચારમાં, તથા તેથી સૂક્ષ્મક્રિયામાં, અને તેથી સંમુદ્ધિન્નક્રિયામાં, એવી રીતે આત્મસંવેદનથી ચાર પ્રકારનાં શુદ્ધ ધ્યાનપ્રતે ચડીને યોગી ચિન્મયપણાને જુએ હે. વલી હે પ્રજુ ! પેહેલેથીજ નાના પ્રકારનાં ધ્યાનોથી મેં આપનું આરાધન કરેલું હે, પણ અનુક્રમે આત્માસાથે આત્માને મેલવવાની મારી હવે ઇચ્છા હે. વલી હે દેવ ! તત્વનાં જાણનારાઝ આપને પરમાર્થથી નિરાકાર, નિરાધાર, નિરાહાર, તથા નિરંજન કહે હે. વલી હે પ્રજુ ! તમારું પરમ બ્રહ્મમય તેજ, સર્વવ્યાપી ઠતાં પણ મારા મોહરૂપી અંધકારનો નાશ કેમ કરતું નથી ? વલી હે સ્વામી ! જ્યારે લોકો આપનાં ચિદાનંદમય ચરણકમલોને વાંદે હે, ત્યારેજ તેમનો જીવરૂપી ગ્રીક્ષ્મ-કૃતુનો તાપ નાશ પામે હે. નિદ્રામાં શૂન્ય ચિત્તપણું, તથા જાગૃત અવ-સ્થામાં અત્યંત કલ્પનાઝ યાય હે, પણ તે વચ્ચેથી અસગા એવા તમો કોઈ દૂર રહેલા ચંદ્ર ઠો. વલી હે પ્રજુ ! આપ ધ્યેયરૂપ હોતે ઠતે, ધ્યા-

તા ધ્યાનમાં લય થાય છે, અને તેથી વીજા લોકો આપના ધ્યાનમાં વિ-
મુક્ત રહે છે. વલી તત્વનાં જાણનારાં, તથા કલ્પનારહિત ચિત્તવાલાં
ધ્યેયાદિક ત્રણે જોડોને વિલકુલ પણ જાણી શકતા નથી. જેનું મન ઉ-
દાસીન અને પદાતીત નથી, તેને ધ્યેય, ધ્યાન, અને ધ્યાતાની બુદ્ધિ થાય.
વલી હે પ્રજુ ! કર્મથી રહિત, નિઃસંગ, સ્વરૂપતાને પ્રાપ્ત થઈલા, નિરંજન
તથા સદા આનંદમય આપજ ઠો, એમ હું માનું હું. વલી હે નાથ ! આપને
જાણનારાં શત્રુ અને મિત્રમાં, મૂર્ખ અને વિદ્વાનમાં, તથા સુખ અને
દુઃખમાં પણ સમજાવવાલા હોય છે. વલી હે પ્રજુ ! જેથી આપનું જાણ-
પણું ન થાય, તેવા તપ, જ્ઞાન, વિનય, તથા જપનું પણ શું પ્રયોજન છે ?
વલી હે સ્વામી ! જેથી મારાં પાપકાર્યોનો નાશ થાય, તથા વિષયોની
વાસનારૂપ મારા સંકલ્પો ડેલા થાય, એવો કંઈક ઉપાય આપ કહો ?
વલી હે પ્રજુ ! ઉત્કૃષ્ટ આનંદરૂપી દ્રહમાં બુડેલા એવા મને, આપની કૃ-
પાથી વેદ્યવેદકના જોડનીજ એક શૂન્યતા થાઈ ? વલી હે સ્વામી ! હું
આપની પાસેથી કંઈ ધનની યાચના કરતો નથી, ફક્ત આપની કૃપાથી
મારા મનમાં પરમાત્મસંવંધિ તેજ સ્ફુરાયમાન થાઈ ? એવી રીતનાં કર્ણને
અમૃતસરસા આ સ્તોત્રને જે પુણ્યશાલી હમેશાં ત્રિકાલ જાણે છે, તે આ-
પના સ્વરૂપને જાણનારો થાય છે. હે સ્વામી ! જ્યાંસુધિ આ દુનિયામાં
સૂર્યચંદ્ર તપી રહ્યા છે, ત્યાંસુધિ આપનું આ સ્તવન સમૃદ્ધિ પામો ? એવી
રીતે ચક્રીય સ્તુતિ કરીને, નેમિનાથ પ્રજુને, પોતાનાં કર્મોની સાથે શરી-
રને પણ નમાવીને, વંદના કરી. પઠી ગુરુત્ક્રિષ્ણ પવિત્ર અંગવાલા, તે
ચક્રીય સ્વર્ગ સંપદાના નિદાનરૂપ દાન માગણ લોકોને આપ્યું. પઠી તેણે
પરિવાર સહિત યોજન કર્યું, તથા દાણવાર નિદ્રા કરી; “આ નિદ્રા
તો તમોરૂપ (અજ્ઞાનરૂપ) છે,” એમ વિચારી, તેમણે નિદ્રાનો ત્યાગ
કર્યો; અને તુરંતજ તેમના ચિત્તમાં વિવેકરૂપી દીપક પ્રકટ થયો. વલી
તે સમયે પોતાનાં નેત્રકમલોને જરા મુકુલિત થયેલાં જાણીને, તેમણે તેડને
શુદ્ધ પાણી ઠાંટી પ્રફુલિત કર્યા. પઠી અંતરમાં સ્ફુરાયમાન થતા રંગની
વર્ણિકા જાણે દેગ્ગાડતા હોય નહીં તેમ, તેમણે મુખશોજામાટે તાંબુલ
પ્રયોગ કર્યું; પઠી દાનશાલામાં જઈ તેમણે દરિદ્રીડને દાન આપ્યું. પઠી
તેમણે ગ્યોનાં નિવિટ રંગોથી આકાશપાતાલને પણ લેખિત કરતી, એવી

આશ્ચર્યકારી તે પર્વતની શોજા જોઈ; ત્યારે ચક્રી તેનું વર્ણન કરવા લાગ્યા કે, આ રેવતાચલની આગલ મેરુ તો બિલકુલ આઢ્યાદ કરનારો નથી, તેમ વિંધ્યાચલ તો વંધ્યરૂપ છે, તેમ હિમાચલ પણ ફોકટજ છે, કેમ કે, તેણે આ પર્વતની શોજાને પામતા નથી. વલી આ ગિરિ લક્ષ્મીનો खरेखर ક્રીડાપર્વત છે; કેમ કે, તે મહાસિદ્ધિનું સ્થાનક છે, તથા અહીં રત્નો, રસકુંપીકાંઠ અને કલ્પવૃક્ષો છે. વલી આ પર્વત સમવસરણની શોજાને સર્વ જગોણથી ધારણ કરે છે, કેમ કે, તેનું આ મુખ્ય શિખર મધ્યમાં રહેલા ચૈત્યવૃક્ષ સરણું શોજે છે. વલી તેની ચારે બાજુએ ચાર દ્વારરૂપ ઝરણાવાલા આ પર્વતો ગઢની શ્રેણિને ધારણ કરે છે; વલી અહીં હમેશાં જાતિવૈરવાલાં પ્રાણીંડ પણ પોતાનું વૈર તજીને પરસ્પર મિત્રની પેઠે રહે છે. વલી આ પર્વતને જોવાથી મારું મન આનંદ પામે છે, અને તેથી હું એમ ધારું છું કે, તે વિશેષે કરીને અજ્ઞાનથી મુકાણે થયું છે. એટલું કહીને ચક્રી મૌન રહેતે થકે, શક્તિ-સિંહ મસ્તક નમાવતો થકો, તથા પડઢંદાથી ગુફાંડને પણ ગજાવતો થકો, કહેવા લાગ્યો કે, હે સ્વામી ! શ્રી જિનેશ્વર પ્રજુએ શત્રુંજય પર્વતનું આ પાંચમું રેવતાચલનું શિખર કેવલજ્ઞાન આપનારું કહ્યું છે. આ પર્વતની ઝંચાઈ ઉત્સર્પિણીમાં ચડતી ચડતી હતી, તથા આ અવસર્પિણીમાં ઘટતી ઘટતી છે, પણ પ્રાર્થે કરીને તે પર્વત શાશ્વતો છે. આ આરામાં તેનાં કૈલાસ, ઉજ્જયંત, રેવત, સ્વર્ણપર્વત, ગિરનાર, તથા નંદજદ્ર નામ થયાં છે. વલી દીવ્ય ઔષધિંડથી ઝરેલો આ પર્વત કોને અધિક પ્રીતિ નથી ઉપજાવતો ? અહીં અનંતા તીર્થકરો આવ્યા છે, અને આવશે; અહીં રસકુંપિકાંઠ, દિવ્ય રત્નો, કલ્પવૃક્ષો, તથા ચિત્રાવેલીંડ છે; અને તેથી તે વન્ને ઝવોમાં સુખ આપનારો છે. અહીં ઝરણાંડનાં પાણીથી સિંચાણલાં ઉદ્યાનનાં વૃક્ષો આ તીર્થની શિખામણથીજ જેમ તેમ સર્વે ઋતુંડમાં ફલે છે. વલી અહીં શ્રીદ, સિદ્ધગિરિ, વિદ્યાધર, અને દેવગિરિનામનાં ચારે પર્વતો ચારે બાજુએ રહ્યા થકા શોજે છે. મોહરૂપી સુખને દેનારા આ પર્વતને, તે સઘલા પર્વતો ઉત્તમ સ્વામિને જેમ તેમ સેવી રહ્યા છે. વલી અહીંથી પવિત્ર ડહોવાલી, તથા પ્રજાવિક નદીંડ જિન સ્નાત્ર માટે વહે છે. ડજ્ઞાન દિશામાં શ્રીદ અને સિદ્ધગિરિ પર્વતની વચ્ચે ક્રીડા કરતા છે દેવોનાં સમૂહો જેમાં ગંધી ઉદયંતી નામની પ્રગ્યાત નદી વહે છે. વલી દક્ષિણ દિ-

शामां द्रहोथी शोज्जिती प्रजाविक, तथा दुष्ट दोषोने नाश करनारी ज-
 ज्ञायंती नामनी नदी बहे ठे, नैऋत्य दिशामां निर्मल पाणीवाढी, तथा
 पवित्र करनारी सुवर्णरेखा नामनी नदी बहे ठे. वढी उत्तर दिशामां मो-
 जांठथी चलित कमलोवाढी लोला नदी, तीर्थना संगथी दीन माणसोनी
 दीनतानो नाश करे ठे. एवी रीते आ पर्वतमांथी निकलती बीजी पण द्र-
 होथी शोज्जिती घणी नदीउ, तथा घणां ऊरणो ठे. वढी अहीं पोतपोतानी
 सिद्धिनी वृद्धिमां तत्पर घणां विद्याधरो, देवो, किन्नरो, अप्सरानां समूहो,
 तथा यक्षो वसे ठे. पढी चक्रीए शक्तिसिंहने पुढ्युं के, आ वायव्य दि-
 शामां कयो पर्वत शोज्जी रह्यो ठे? त्यारे शक्तिसिंह कहेवा लाग्यो के,
 हे स्वामी ! वरट नामनां कोइ कुबुद्धि विद्याधरे राक्षसी विद्या साधीने
 अहीं वास कर्यो ठे. ते क्रूर राक्षसथी अधिष्ठित थइने आ पर्वत तेनाज
 नामथी प्रसिद्ध थयो ठे. जयंकर राक्षसोथी वींटाएलो तथा आकाशविद्या-
 थी आकाशमां गमन करनारो ते दुष्ट, आझा पण मानतो नथी; एवी रीते
 तेने देशमां उद्वेग करनारो जाणीने, चक्रीए क्रोधातुर थइ, तेने जीत-
 वाने सुपेणने विमान मारफते जवानी आझा आपी. त्यारे चक्रीनां हु-
 कमने माथे चडावीने सेनापति विमान मार्गे त्यां पहुँच्यो, त्यारे तेने आ-
 वतो जोइ वरट राक्षस पण घणां राक्षसो सहित युद्ध करवाने सज्ज थयो.
 पढी त्यां सुपेणे क्षणवार ते राक्षसो साथे लढी, तथा जीतीने, ते वरट
 राक्षसने पोताना विमानमां नाखी लाव्यो; अने चक्रीनां चरण समीपे
 तेने छोटतो कर्यो. ते वखते तेने दीन, तथा म्लान मुखवालो, जोइने दया
 आववाथी शक्तिसिंहे तेने कथुं के, हे असुर ! तें जीवहिंसारूप जे कं-
 दतुं आरोपण कर्तुं ठे, तेनां पुष्पसरखुं हजु आ थयुं ठे, अने तेनुं फल
 तो हजु तने नरकमां मलशे. माटे हजु पण जो तुं जीवहिंसा तजीने
 मारी आझा मानशे तो तने अजयदान आपी हुं ठोडावुं. त्यारे राक्षसे
 कथुं के, हे स्वामी ! हुं आपनी आझा मारा मस्तकपर चडावीश, तेम
 कहेवाथी शक्तिसिंहे चक्रीने कही तेने ठोडाव्यो. पढी ते राक्षसे त्यां
 लुशी थइने युगादीश प्रभु तथा अरिष्टनेमि प्रभुनुं, एम वे जिनमंदिरो
 बंधाव्यो. वसी ते शिखरनां तट पास तेणे प्रजावथी शत्रुंजयीनी स्पर्धा क-
 रनारी तथा पूर्व दिशामां गमन करनारी एक शुद्ध नदी बनावी, जे मा-

एतत् त्यां श्री युगादीश प्रभुने, तथा श्री नेमिनाथ प्रभुने नमस्कार करे
 ठे, तेनां इष्टितने ते शुभ मनवालो राक्षस आपे ठे. वलीत्यारथी ते तीर्थ
 “कामद ” नामथी पण प्रसिद्ध थयुं, वली बीजी वस्तुजने नहीं इष्टता
 माणसोने ते अनोपम मोक्षसुख पण आपे ठे. पढी चक्री ते राक्षसने त्यां
 स्थापीने पोते नेमिजिननी पूजा माटे मंदिरमां आव्या. पढी त्यां पांचमा
 देवलोकनो स्वामी ब्रह्मंड कोडो देवोसहित नरते बनावेला ते नेमि प्रभुनां
 प्रासादमां आव्यो. त्यां नेमी प्रभुनी नक्तिथी ज्ञासुर थएला चक्रीने जो-
 इने ते ब्रह्मंड स्नेहथी तेने कहेवा लाग्यो के, हे श्री युगादीश प्रभुना
 पुत्र ! तथा नरतखंडमां भूषण समान ! चक्री अने चरम शरीरी, एवा
 तमो शाश्वती रीते जयवंता वतों ? वली हे चक्री ! जेम श्री कृष्णस्वामी
 प्रथम तीर्थकर थया ठे, तेम तमोए प्रथम संघपति थइने जिनशासनने
 दीपाव्युं ठे. समस्त पृथ्वीने पूरतो एवो तमारो यशरूपी क्षीरसमुद्र पोता-
 नां कल्लोलोथी अमोने पण तमारी प्रशंसा करवाने त्वरा करे ठे. वली पवन
 जेम जगतनां उपकारी वरसादने प्रगट करे ठे, तेम तमोये आ शत्रुंजय
 तीर्थने प्रकट कर्तुं ठे. वली आ रेवताचलपर तमोए जे आ नेमिनाथ प्र-
 भुनुं नवुं मंदिर बंधाव्युं, तेथी तमो मने विशेषें करीने माननीक ठो. वली
 गङ् उत्सर्पिणीमां सागर नामना तीर्थकरनां मुखथी (ते वखतनां) ब्र-
 ह्मंडे पोता संबंधि एम सांजव्युं हतुं के, अवसर्पिणीमां थनारा वावीसमा
 तीर्थकर श्रीनेमिनाथ प्रभुनां गणधरपदने पामीने तुं मोक्षे जइश; ते
 सांजली हर्षित थइ ते ब्रह्मंडे पोतानां देवलोकमां श्री नेमिनाथ प्रभुनी
 मूर्ति करावी; अने त्यारथी तेनुं अमो पण पूजन करीए ठीयें. वली आ
 पर्वतपर श्री नेमिनाथ प्रभुनां त्रण कल्याणको थवानां ठे, तेथी कुलपरं-
 पराथी अमो अहीं हमेशां आविए ठीए. अमो सघला जैनी, तथा वि-
 शेपे श्री नेमिनाथ प्रभुनां सेवको ठीयें; वली तमो अरिहंत प्रभुना पुत्र,
 तथा चक्री ठो, तेथी आपना दर्शनथी अमोने मंगल थयुं. एवी रीते
 चक्री साथे बात करीने, तथा नक्तिथी नेमिनाथजीने नमीने, अने सं-
 घनुं पण आराधन करीने ते ब्रह्मंड पोताने स्थानके गयो. हवे सौधमंड
 पण नरतनी रजा लेइने, तेनां गुणोने तथा तीर्थने स्मरतो थको पोताने
 स्थानके गयो. एवी रीते अहीं नरत चक्रीए तीर्थनो उद्धार करीने

तथा पूजीने, अने इंद्रोत्सवादिक कार्य करीने अत्यंत आनंद मेल-
व्यो. वली ते वखते चक्रीए याचको प्रते जे दान दीधुं, ते दान तो
नवे निधानो विना बीजो कोइ पूरी शके नही. पठी एक मासने अंते
देवो तथा मनुष्योथी वींटाएला चक्री, पोतानुं मन त्यां मुकीने ते परथी
उतर्या. त्यारे शक्तिसिंहे अगाडी आवी, हाथ जोडी नमस्कार करीने
विनयथी चक्रीने विनंति करी के, हे स्वामी ! आजे आपना आ दासनी
विनंति अवधारीने आ गिरिदुर्गपूरने पवित्र करो ? एवी रीतनां तेना
आग्रहथी चक्रीए नाना प्रकारनां लोकोथी जरेला, तथा रुद्रिथी स्वर्ग
नगरसरखा ते शेहेरमां प्रवेश कयों. त्यां तेमणे जिनमंदिरमां श्री कृष्ण
प्रभुनी सेवा करी, तथा जत्रिजानी जक्तिथी अछाइ महोत्सव पण कयों.
पठी वहारना अने अंतरंगनां शत्रुंजने एकी वखते जीतवाने उद्यमी थ-
एला चक्री चतुरंगी सेनाथी वींटाया थका प्रस्थान करवा लाग्या. ते व-
खते हाथीजनी गर्जनाथी, घोडानां हेषारवोथी, रथोनां चित्कारोथी, तथा
सुजटोनां सिंहनादोथी सघलुं जगत शब्दमय थयुं; तथा सैन्यनां जारथी
पर्वतो पण कंपवा लाग्या; एवी रीते मार्गे चालतां पण चक्री पाहुं वालीने
मस्तक धुणावता थका जाणे स्तुति करता होय नहीं तेम ते रैवताचल-
ने जोवा लाग्या, तथा विचारवा लाग्या के, सर्व जगोएथी सुवर्ण, रत्न,
तथा रूपामय एवो आ पर्वत मेरु, रोहणाद्रि, तथा वैताळ्यनां सारथीज
वनावेलो लागे ठे. वली आ पर्वतनां शिखरनां अग्रजागपर रहेलां कटप-
वृक्षो लोकोने इठित दान आपे ठे, वली आ देशनुं सुराष्ट्र नाम खरेखर
शुक्तियुक्त ठे, केम के, अहीं शत्रुंजय, तथा गिरनार आदिक तीर्थों रहेलां
ठे. वली अहीनां पर्वतो, नदीज, वृक्षो, कुंडो, अने जूमिज सर्व तीर्थपणाने
पामे ठे. वली आ सुराष्ट्र देश सघला देशोमां उत्तम देश ठे, तथा शत्रुंजय
तीर्थ सर्व तीर्थोमां उत्तम तीर्थ ठे. वली ठखंड पृथ्वीमां पण, हमेशां सर्व
शत्रुंजयी शोचतो सौराष्ट्र समान सर्व तीर्थमय कोइ पण देश नथी. सुराष्ट्र
देशमां रहेनारा जे लोको परदेशमां रहेवानी इछा करे ठे, तेज कटपवृक्ष
गोटीने धनुरो खेवानी इछा करे ठे. वली जे माणसो आ देशमां पण ह-
त्यादिक दोषोथी मुक्त यत्ता नथी, तेज अन्य तीर्थोमां पण तपथी केम
शुरू चड शके ? आ सुराष्ट्र देशमां डुकाल के पापोनो संचय होतो

નથી, સ્વરાવ બુદ્ધિ, કે ડોહ પળ હોતો નથી, સઘલા લોકો સરલ સ્વ-
 જ્ઞાવી હોય છે. એવી રીતે કહેતા થકા, શત્રુંજય ગિરિની પ્રદક્ષિણા દે-
 ણે ચક્રી કેટલેક દિવસે આનંદપુર નગરમાં આવ્યા. ત્યાં ચક્રીએ શ-
 ક્તિસિંહને બોલાવી, પાસે બેસાડ્યો; ત્યારે તેણે પળ તેમને નમસ્કાર ક-
 ર્યો, ત્યારે ચક્રીએ પળ તેની પીઠપર પોતાનો હાથ સ્થાપ્યો; અને તેને
 કહ્યું કે, હે વત્સ ! મારી આજ્ઞાથી તારે અહીં રહી, રાજ્ય પાલતાં થકાં
 બંને તીર્થોની રક્ષા કરવી. વલી પવિત્ર, તથા તીર્થરૂપ એવા આ સુરાટ્ટ્ર
 દેશનો તું રાજા છે, તેથી મારાં રત્નોથી પળ તું અધિક ધન્ય, તથા વીજા
 રાજાઈને પૂજવા લાયક છે. જે માણસ શત્રુંજયને સેવે છે, તે તાતનેજ સેવે
 છે, કેમ કે, જે તીર્થ તાતે અધિષ્ઠિત કરેલું છે, તે તીર્થ તાત તુલ્યજ છે. એમ
 કહીને બંને તીર્થની રક્ષાની નિશાની માટે ચક્રીએ તેને બે ઢત્રો આપ્યાં.
 પઠી તેમણે હારાદિક આઝૂષણોથી, હાથી, ઘોડા, રથ, રત્ન, દ્રવ્ય વિ-
 ગેરેથી તેનું સન્માન કરી તેને વિસર્જન કર્યો. શક્તિસિંહ પળ પુણ્યાનુ-
 બંધિ પુણ્યને ઉપાર્જન કરતો થકો, તથા જિનની પૂજા કરતો થકો સુ-
 રાટ્ટ્ર દેશનાં લોકોને પાલવા લાગ્યો. પઠી ચક્રીએ અર્બુદગિરિપર (આબુ-
 પર) જઈને ગુરુની આજ્ઞાથી ઝૂત, ઝવિષ્ય તથા વિચરતા તીર્થકરોનાં
 પ્રાસાદો વંધાવ્યાં. વલી ચક્રીએ સર્વ જગોએ હર્ષથી આવેલા પોતાનાં
 ઝત્રિજાઈને અત્યંત દાનથી સુશી કર્યા. એવી રીતે અનવઘ્ઠિન પ્રયાણોથી
 ચાલતા થકા ચક્રી માર્ગમાં ઠેકાણે ઠેકાણે સર્વ તીર્થોને ઉત્સવ સહિત
 નમતા હતા. એવી રીતે દીનોનાં સમૂહોનો ઉદ્ધાર કરતા થકા, મુનિઝને
 પૂજતા થકા, તથા તેઝની આશિષ ગ્રહણ કરતા થકા અનુક્રમે ચક્રી મગધ
 દેશમાં આવ્યા. ત્યાં પળ મગધનો પુત્ર તથા ચક્રીનો ઝત્રીજો માગધ સર્વ
 ક્ષુદ્ધિ સહિત તેમની સન્મુખ આવ્યો. ત્યારે ચક્રીએ પળ, સૂર્ય પોતાના
 રથપર જેમ અરુણને, તેમ તેને પોતાની પાસે હાથીપર ચઢાવ્યો. પઠી ઝ-
 લસાયમાન થતા મંગલ્લીક શવ્દોવાલા, તથા ઝઠલતી ધજાવાલા, રાજ-
 ગૃહી નગરમાં તેમણે પ્રવેશ કર્યો. પઠી ત્યાં તે માગધ કુમાર તરફથી
 સત્કાર તથા ઝોજનાદિક ગ્રહણ કરીને ચક્રી વૈજાર પર્વતપર તીર્થયાત્રા
 માટે ગયા; તથા ત્યાં પળ તેમણે શત્રુંજયની પેઠેજ જાવિ તીર્થંકર શ્રી
 મહાવીર પ્રજુનું મંદિર વાર્ધકી મારફતે વંધાવ્યું. એવી રીતે શત્રુંજય, ગિ-

रनार, सम्मेतशिखर, तथा वैज्जारपर तीर्थकरोनां मंदिरो थयां. एवी रीते त्यां पण चक्रीए तीर्थ स्थापीने, पूजा, उत्सव, तथा दानादिक पूर्व पेठेज कर्तुं. वैज्जार पर्वतनी यात्रा करनाराजने चक्रीनी, तथा इंद्रनी लक्ष्मी दासी थइ तेजनां घरनां आंगणार्जमां रहे ठे, तेम तेजने मोक्ष सुख पण दूर रहेतुं नथी. वैज्जार गिरिनुं तीर्थ करज आदिक अनर्थोने हरनारुं, जवरूपी समुद्रथी तारनारुं तथा बहु तीर्थनां फलो देनारुं ठे. एवी रीते संघपतिने लायकनुं सर्व कार्य करीने चक्रीए मागधेशने विसर्जन कर्यो. पठी संघ सहित प्रयाण करता थका चक्री अनुक्रमे केटलेक दिवसे सम्मेतशिखरपर आव्या. त्यां पण चक्रीनी आझाथी वार्धकीए वीश तीर्थकरोनां प्रासादो बांध्यां तथा त्यां पण चक्रीए पूर्वनी पेठेज प्रभु थने गणधर विगेरेने पूजीने याचको प्रते इच्छित दान आप्युं. सर्व पापोने नाश करनारुं सम्मेर शिखर तीर्थ एकवार पूजवाथी पण मोक्षपद आपे ठे. त्यां आठ दिवसो सुधि रहीने प्रवित्र दिवसे चक्री सेना सहित पोतानी नगरी तरफ जवा लाग्या; एवी रीते केटलेक दिवसे ते अयोध्या नजदीकनां नंदनवन सरखा उद्यानमां आव्या. पठी सूर्ययशा कुमार जरत महाराजने आवेला जाणीने हर्षथी वेग सहित त्यां आव्यो; तथा चक्रीनां चरणोने तेणे नमस्कार कर्यो, त्यारे चक्रीए पण तेने उठाडीने आनंदथी आलिंगन कर्तुं. पठी त्यां तेमणे केटलाकोने स्मरणथी, तो केटलाकोने वचनथी, तो केटलाकोने दृष्टिथी एम नगरना लोकोने आनंदित कर्या. हवे नगरमां चंदन थने केसरना पाणीना ठंटकावो थया, तथा पुष्पोनां समूहो पथराणा. दरेक घरे फलद्रूप केलोना स्तंभो खोडाया, तथा कल्पवृक्षोनां मनोहर पांनोनां तोरणो बंधायां. वली मेहेलोनां शिखरोपर, जाणे पोतानां स्वामी पासे निधानो आव्यां होय नही, तेम सुवर्णनां कलशो शोजता हता. अगासीउपर रहेला चंद्रमंडल सरख्या सूर्यकांत मणीउनां आरिसाउथी ते विनीता नगरी जाणे पोतानां स्वामिने हजारो आंखोथी जोती होय नही, तेम शोजती हती. वली ते समये आश्चर्यकारक चंद्रवा, मांचा, तथा फुवाराउथी ते विनीता नगरी स्वर्गपुरी सरखी शोजती हती. पठी उत्साहवंत चक्री पूर्वाचल प्रते जेम सूर्य, तेम इस्तीरखपर चव्या, ते वखते देहधारी पुण्यना थ-

कुरा सरखुं, तथा पूर्णिमाना चंद्र सरखुं तेमना मस्तकपर ठत्र शोचतुं हतुं. वली तेनां मुखरूपी चंद्रनी सेवा माटे जाणे वे चकोरोज प्राप्त थ-या होय नहीं, तेम तेने वींजातां गंगानां मोजां सरखां वे चामरो शो-चतां हतां. हवे अगाडी चालता सुजटोथी जय जय शब्द उच्चारण क-राते ठते, गवैयाज रागरागणीज गाते ठते, पाठल कुलस्त्रीज धवलमंगल गाते ठते, पुण्योथी जेम तेम गणधरोथी, संगत थएला, तथा सर्व शोचा-वाला देवालयनी पाठल चालता चक्रीए संघ, देव, अने असुरो सहित नगरीमां प्रवेश कर्यो. पढी नगरनां मुख्य चैत्योमां श्री युगादीश प्रभुने नमीने, तथा गुरुजने पण वांदीने चक्री पोताने स्थानके गया. पढी देह प्रते जेम आत्मा, वादलांप्रते जेम चंद्र, मेघप्रते जेम पाणी, स्वर्गप्रते जेम इंद्र, दिवसप्रते जेम सूर्य, देवालय प्रते जेम देव, पुष्पप्रते जेम सुगंधि, तथा कुलीनप्रते जेम सज्जुणो तेम चक्री उत्सवयुक्त मेहेलमां दाखल थया. पढी यक्षो, राजाज, विद्याधरो, तथा शेठ शाहुकार आदिको, मे-हेलमां रहेला चंद्रकांत मणिनां किरणोथी स्फुरायमान मुखरूपी चं-द्रनी कलावाला तथा हारमां रहेला मोतीज रूपी ताराजवाला ते च-क्रीने हर्षथी पोतानां कल्याण माटे, देवोनां समूहो जेम इंद्रने तेम ह-मेशां नमस्कार करवा लाग्या.

एवी रीते आचार्य महाराज श्री धनेश्वर सूरिजीए चनावेला महा तीर्थ श्री शत्रुंजयनां महात्म्यमां श्री जरत चक्रीनी तीर्थयात्रा, तथा तीर्थोद्धारनां वर्णननो पांचमो सर्ग समाप्त थयो. श्रीरस्तु.

षष्ठः सर्गः प्रारभ्यते.

अनंत, अप्रकट मूर्तिवाला, जगतनां सकल विद्यमान, ज्ञावी, तथा जूत अर्थोथी मुकाएला, सर्वज्ञ, सर्वजोनारा, सघला लोकोथी नमाएला, साधुजनां समूहोथी स्तुति कराएला, अक्षय, कर्मोथी रहित, वचन मार्गेने जलंगीने मोक्षमां रहेनारा, तथा पुण्यथी मली शके एवा श्री युगादीश प्रभु तमोने हमेशां मंगल थापो?

श्री वीरप्रभु इंद्रने कहे ठे के, हे इंद्र! कर्णोने अमृत सरखुं, तथा मोक्ष प्राप्त करावनारुं तेज चक्रीनुं हजुं तुं चरित्र सांजल?

हवे ते मायाबु चक्रीए सोमयशा आदिक पुण्यशास्त्रीजने देश आदि-
कोनुं दान देइने केटलीक मेहेनते विसर्जन कर्या. पठी तेमणे सघला सं-
घनां लोकोने जोजन आढादन आदिकथी सन्मान आपीने, सघली
पृथ्वी पीताने वश करी.

हवे जगवान पण विहार करता थका अष्टापदप्रते आवीने समोसर्या;
ते वात उद्यानपालक पासेथी सांजलीने चक्री तेमने वांदवा माटे त्यां
आव्या. ते वखते प्रजुनां मुखथी दाननुं मोटुं फल सांजलीने, चक्रीए कहुं
के, हे जगवन् ! आ साधुजं मारुं दान ग्रहण करे तो ठीक, त्यारे प्रजुए
कहूँ के, हे राजन् ! निरवद्य राजपिंड पण मुनिने लेवो कटपे नहीं. त्यारे
फरीने चक्रीए पुछुं के, हे स्वामी ! महान सुपात्र तो आ मुनिजं ठे, अने
तेजने तो मारुं दान कटपे नहीं, माटे शुं करवुं ? त्यारे इंझे तेमने कहूँ
के, हे चक्री ! आ उत्तरगुणोने धरनारा साधर्मीकोने तुं दान दे ? एवी
रीतनुं वचन प्रजुए प्रतिषेध्युं नहीं, तेथी ते चक्री अयोध्यामां आवी
हमेशां जक्तिथी साधर्मीकोने जमाडवा लाग्या. पठी लोको मुग्ध हो-
वाथी ते जोजनशालामां संख्याबंध आववा लाग्या, त्यारे रसोइआउण
राजाने जइ कहूँ के, हे स्वामी ! आ समुदायमां अमोने आवक अआ-
वकनी जलखाण रहेती नथी. ते सांजली चक्रीए काकिणी रत्नथी आव-
कोना कंठमां त्रण रत्नोनी एंधाणीरूप त्रण रेखाजं करी; तथा तेजने च-
क्रीए कहूँ के, तमारे प्रजातमां मारा मेहेलनां द्वारपासे कहेवुं के, “त-
मो जीताएला ठो, जय ठे, माटे हणो नहीं, हणो नहीं ” एवी रीते तमारे
हमेशां बोलवुं. हवे तेजनां ते वचनो सांजलीने चक्री हमेशां आनंद पा-
मता हुना. तथा ते त्रण रेखाजंवाला आवको “माहन ” नामथी पृथ्वीमां
जलखावा लाग्या. पठी चक्रीए तेजने अरिहंत, मुनि, आवक अने धर्मनां
गुणोनां स्वरूपवाला चार वेदो जणाव्या. एवी रीते प्रजुथी जेम धर्मनी
प्रवृत्ति अइ, तेम चक्रीथी साधर्मीवात्सल्यनी प्रवृत्ति अइ. हवे श्रीरूपज-
देव प्रजुये पृथ्वीपर विहार करतां थकां नीचे प्रमाणे चतुर्विध संघनी स्था-
पना करी. प्रजुनां परिवारमां एक लाख पच्चाशी हजारने ठसो पच्चास
मुनिजं. त्रण लाख साधवीजं, तथा गुरु समकीती त्रण लाखने पच्चास
हजार आवको हुना; तथा पांच लाखने साडा चार हजार आवि-

काउं हती; एवी रीते त्रण लाख पूर्व दीक्षा पाद्रीने प्रजु पोतानो मोक्ष-
 काल जाणीने अष्टापद पर्वत प्रते आव्या. त्यां शुद्ध प्रदेशमां प्रजुए दश
 हजार मुनिउनी साथे अनशन लीधुं. ते वखते उद्यानपालके, कंठ रुंधाइ
 जवार्थी अप्रकट शब्दथी ते व्रतांत नरतजीने आवीने कह्यो; ते सांजली
 दुःखित थएला चक्री परिवार विनांज पगे चालीने त्यां जवा लाग्या,
 पाठल आवताउने दूर मूकता, अश्रुउने ऊरता, कांटा आदिकथी पण
 दुःख नही गणकारता, स्त्रीउं सहित शोकातुर थया थका ते तुरत अ-
 ष्टापदपर चड्या. त्यां सर्व इंद्रिउनां आश्रवोने रोकीने पर्यंकासने वेठेला,
 प्रजुने जोइ चक्रीए अश्रुजलथी जींजातां थकां तेमने नमस्कार कयों. ते
 वखते आसनो चलवार्थी सघला इंद्रोए त्यां आवी प्रदक्षिणा देइ शो-
 कातुर थइने प्रजुने नमस्कार कयों. आ अवसर्पिणीनां सुखम दुःखम
 आरानां नेव्यासी पखवाडीआं वाकी रह्यां तयारे, महावदी तेरसने दि-
 वहे, पहेले पहोरे, चंद्र अजिचित नक्षत्रमां आवते ठते, पर्यंकासनपर
 रहेला, स्थूल मन, वचन अने कायानां योगथी मुकाएला, सूक्ष्म काय-
 नां योगथी वादर योगने रुंधीने, प्रजु सूक्ष्मक्रिय नामनां त्रीजा शुक्ल
 ध्यानपर चड्या. पठी सूक्ष्म कायनां योगपर तथा पठी उच्चिन्नक्रिय ना-
 मनां चोथा शुक्ल ध्यानपर चडीने प्रजु मोक्षे गया. वली ते ध्यानांतरमां
 रहेला बाहुवलि आदिक मुनिउं पण प्रजुनी पेठेज क्षणवारमां मोक्ष
 पाम्या. ते वखते नारकीउने पण सुख थयुं, तथा त्रणे जगतमां उद्योत
 थयो. अने एवी रीते प्रजुनुं निर्वाण कळ्याणक थयुं. एवी रीते प्रजुनो मोक्ष
 जोइ, अत्यंत दुःखित थइ चक्री मूर्ता खाइ पृथ्वीपर पड्या. पठी ते आ-
 क्रंद करवा लाग्या के, त्रणे जगतनां त्राणभूत प्रजु, बाहुवलि आदिक
 जाइउं, ब्राह्मीसुंदरी वेहेनो; पुंडरीक आदिक पुत्रो, तथा श्रेयांस आदिक
 त्रिजाउं पण कर्मक्षय करीने मोक्षे गया, अने हुं हजु जीवितने प्रिय
 करीने वेठेलो हुं !! एवी रीते आक्रंद करता चक्रीने जोइ शोकथी इंद्र
 पण रुदन करवा लाग्या; ते जोइ बीजा देवो, अने तेमने जोइ चक्री
 पण रुदन करवा लाग्या. अने ते दिवसथी शोकरूपी गांठने दूर करनारो
 तथा नेत्रनुं शोधन करनारो रुदननो व्यवहार चालु थयां. पठी इंद्रे च-
 क्रीने कलुं के, हे चक्री ! तमो त्रण जगननां स्वामीनां पुत्र वइने. गो-

कथी प्रेराया थका धैर्य ठोडीने वालकनी पेठे केम रडोठो ? जे प्रभु ज-
गतनां आधारभूत, जगतनी स्थिति करनारा, तथा जगतथी नमवा ला-
यक हता, ते प्रभुनो शामाटे शोक करवो जोइए ? अन्य कार्योविनाना,
बंधन कर्मरहित, एवा मुमुक्षुर्जनो तो आ अक्षीण महोत्सव ठे. हर्ष
अने शोक स्वार्थनो नाश करनारा, तथा पातकरूप ठे, माटे तेने तजीने
फरीने तमो धैर्य धारण करो ? एवी रीते चक्रीने शांत करीने इंड्रे
देवो मारफते गोशीर्षे चंदन विगेरे मगाव्युं. पढी त्यां देवोए प्रभुमाटे
ऐंड्री दिशामां गोल चित्ता वनावी, तथा बीजा इदवाकुर्जनी दक्षिणदि-
शामां त्रिखुणी अने बीजाउर्जनी चोखुणी चित्ता वनावी. पढी इदवाकुर्जनां
तथा बीजा मुनिर्जनां शरीरो देवोए शिविकामां पधराव्यां. पढी वाजित्रो
वागते ठते, पुष्पो फेंकाते ठते, तथा नृत्य अने गायन होते ठते तेउए ते
शरीरो चित्ताउर्जनां पधराव्यां. पढी अग्नि अने वायु कुमारोए ते चित्ताउर्जने
सलगावी; तथा अस्थिशेष रह्यां, त्यारे मेघकुमारोए ते ठारी नांखी. पढी
प्रभुनां अने बीजा मुनिर्जनां पण दांत, अस्थि विगेरे सर्व देवोए पोत-
पोतानी सज्जामां पूजवा माटे यथायोग्य ग्रहण कर्या. पढी त्यां केटलाक
आवकोए ते अग्नि मागवाथी देवोए ते त्रणे कुंडनो अग्नि तेउने दीधो,
अने त्वारथी तेउ अग्निहोत्री ब्राह्मणो कहेवावा लाग्या. केटलाक माण-
सोए जक्तिथी तेनी राखने लेइ नमस्कार कर्यो, अने तेथी तेउ जजुति
चोदनारा तापसो थया. पढी ते देवो प्रभुने हृदयमां स्मरता थका पो-
ताने स्थानके गया, तथा विघ्नोनी शांतिमाटे तेउ प्रभुना अस्थिउर्जने पू-
जवा लाग्या. पढी चक्रीए प्रभुना अग्निदाहनी जगोए वार्धकी मारफते
प्रभुनो प्रासाद कराव्यो. ते प्रासाद ठगाउ उंचो, एक योजननां विस्तार-
वालो, अने तोरणसहित चार द्वारोवालो हतो. तेनी आगल स्वर्गमंडप
सरग्या मंडपो हता, तथा तेनी अंदर पीठिका, देवछंद, अने वेदिका
पण हती. त्यां उत्तम पिठिकावाली, आठ प्रतिहारोसहित, चोमुखी क-
मलना आसनपर बैठेली रत्नमय शाश्वती प्रतिमाउ हती. वली त्यां पो-
तपोतानां परिमाण तथा चिन्होवाली मणि अने रत्नोनी वनावेली चो-
वीने नीर्यकरोनी प्रतिमाउ शोभनी हती. वली तेउ प्रत्येकपर त्रण त्रयो
नामगे अने ध्वजो शोभतो हता, तथा तेनां अधिष्टायक यक्षो पण त्यां

हता. वल्ली तेजनी आसपास कटपट्टको, तलावो, वावो, मठो विगोरे
हतां. वल्ली चैत्योनी बहार प्रभुनो एक महोटो स्थुन्न तेमणे कराव्यो,
तथा बीजा ज्ञाज्ञनो पण मणिज्जो स्थुन्न बनाव्यो. त्यां दुर्जेय राक्षस
सरखा लोखंडना पुरुषो शोचता हता, तथा जरतनी आज्ञाथी तेनां अ-
धिष्टायक देवो पण थया. एवी रीते चक्रीए “ सिंहनिषिद्ध ” नामनुं
मंदिर विधिपूर्वक बनावीने, मुनिज्ज मारफते तेनी प्रतिष्ठा पण करावी.
पढी पवित्र थइ, श्वेत वस्त्रो पहेंरी चक्रीए नैषेधिकी करीने, त्यां जइ
त्रण प्रदक्षिणा दीधी. पढी पवित्र जलोथी चक्रीए प्रतिमाज्जने स्नान क-
रावी, कोमल वस्त्रथी प्रमार्जन कर्युं, पढी यशथी जेम पृथ्वीने तेम च-
क्रीए चांदनीनां समूहसरखा चंदनथी तेपर लेपन कर्युं; तथा पढी तेमणे
सुगंधि पुष्पोथी लेपन करीने, जाणे कस्तूरीनी वल्लरी करता होय नहीं,
तेम तेमणे धूप कर्यो. पढी जरा पाठा हठीने तेणे मणिपीठपर शुद्ध तं-
डुलोथी अष्ट मंगलो आलेख्यां, तथा फलो मूक्यां. पढी सर्व वाजुथी
जाणे संघनां (अज्ञानरूपी) अंधकारने हरता होय नहीं, तेम तेमणे
मंगलदीपकसहित आरति करी. पढी हर्षाश्रुसहित उलसायमान ज्ञावथी
स्तुति करवा लाग्या के, हे त्रण जगतना आधारभूत स्वामी ! आप आ
त्रणे जगतने तजीने जो के गया ठो, तो पण ते त्रणे जगत आपनेज चि-
त्तमां ध्यावे ठे. वल्ली आपनां ध्यानरूपी रज्जुनां आलंवनथी मारा सरखा दूर
रहेनाराज्ज पण आपनी पासेज ठे, माटे आप प्रथमथी केस चाळ्या गया ?
वल्ली हे प्रभु ! आप जेम असो निराधारोने तजीने गया ठो, तेम हवे
अमारां चित्तमांथी जशो नहीं. एवी रीते प्रभुनी स्तुति करीने, तथा बी-
जाज्जने पण ज्ञक्तिथी नमीने, चक्रीए विचार्युं के, आ पडता कालनां
अद्वप सत्ववाला लोकोथी आ प्रासादनी आसातना न थाय तो सारुं,
एम विचारि तेमणे पर्वतनी मेखलाज्ज तोडीने दंड रत्नथी योजनयोजनने
अंतरे आठ पावडीज्ज करी, अने तेथी ते पर्वत “ अष्टापद ” नां नामथी
प्रसिद्ध थयो. पढी चक्री मनने ते पर्वतपर ठोडीने दुःख पामता थका
नीचे उतर्या. पढी पृथ्वीनां लोकोने दिलगिर करता थका चक्री विनीता
नगरीमां आव्या. त्यां तेमने, गीत, नाटक, कवितारस, मनोहर स्त्रीज्ज,
वावो, नंदनवन, चंदन, मनोहर द्वार, जोजन, जल, आसन, शयन तथा

पान विगेरेमां चेन पड्युं नहीं; पण फक्त तेमनुं ध्यान प्रभुमांज लाग्युं; त्यारे मंत्रीं तेमने समजाववा लाग्या के, हे स्वामी ! जेमने मेरुउपरे देवोए स्नान कराव्युं, जे इद्वाकुवंशमां थया, जेणे राजानो आचार दे-खाळ्यो, तथा जेनाप्रते प्रजा संतुष्ट थइ, जेनाथी धर्म प्रगट थयो, जेमनुं उज्ज्वल चारित्र हतुं, तथा जे केवलज्ञानना धणी हता, एवा प्रभुप्रते शामाटे आपे शोक करवो जोइए ? वली ते प्रभु स्तुति करवा लायक ठे, माटे तेमनी नक्तिथी सेवा करो ? तथा तेमां चित्त जोडो ? वली ते मोक्षमां पधार्या ठे, माटे ते प्रते मोह करो नहीं ? ते सांचली केटलाक प्रयत्ने चक्रीए ते नयंकर शोकने तजीने पोतानुं चित्त राजकार्यमां जोळ्युं. पठी ते कोइ वखते मेहेलमां, तो कोइ वखते सजामां, एवी रीते क्रीडा करता थका आनंद पामवा लाग्या; वली ते कोइ वखते स्त्रींउसहित वन-हस्तीनी पेठे वनमां जलक्रीडा करता, तथा त्यां तलावमां जलक्रीडा करी आनंद पामता; वली कोइ वखते मनोहर स्त्रीं साथे हींचोलेथी पण रमवा लाग्या, तथा पोतानां शरीरपर आचूषणो पण पहेरवा लाग्या. वली कोइ वखते सर्व अंगे पुष्पोनी मालांउसहित वनमां कामदेव स-रखा शोचता हता. तेम कोइ वखते घोडा तथा रथ आदिकनी क्रीडा करता, वली कोइ वखते संगीतमां, काव्यरसमां, तथा नाटकमां मग्न थया थका सर्व रसनां आश्रयवाला ते थता. वली कोइ वखते ते स्त्रीं साथे क्रीडा करता थका काम उपजावता हता. एवी रीते अनंत रसमां मग्न थया थका, पुण्ययुक्त सुखथी काल निर्गमन करवा लाग्या.

इचे एक दहाडो स्नान करीने, सर्व अंगपर आचूषणो पहेरीने ते आ-रिसातुवनमां गया. त्यां रत्नना आरिसामां क्रीडाथी पोतानुं रुप जोवा लाग्या. एवी रीते जोनां थकां पोतानी एक अंगुली तेमणे हिमथी दग्ध थण्ळा चंडनी पेठे बींटीरहित जोइ, त्यारे विचारवा लाग्या के, जेम बींटीथी मारी आंगलीमां कृत्रिम शोचा हती, तेम मस्तक आदिकपर पण आचूषणोथीज शोचा ठे. पठी तेमणे मस्तकपरथी मुकुटने, कान-मांथी कुंडलोने. कंठमांथी कंठाने, हृदयपरथी हारने, तथा वक्षे हाथोथी चानूबंधने दूर कर्या; तेमज वली वीरवल्लयो, तथा बींटीं पण क-दारी नाथी. तथा शान्त मनथी वेराग्यने नजवा लाग्या, पठी फागण

मासमां फलफुलविनानां थएलां वृद्धनी पेठे पोतानां शरीरने आन्नूषणो-
रहित जोइने ते मनमां विचारवा लाग्या के, आ असार कायारूपी जींत
आन्नूषणोरूपी रंगथी उपरथी चित्रेढी ठे, पण अनित्यतारूपी पाणीथी
जींजाइने ते पढी जाय तेवी ठे. वढी रोगरूपी पवनथी चलायमान थतां
पाकां पांढडांनी पेठे पतनस्वप्नाववालां आ शरीरनो मोह प्राणीजं तजी
शकता नथी. वढी शरीरने शोप्तावनारी आ चांबडीपर चंदन आदिकनुं
लेपन कराय, तो पण ते पोतानुं गंदापणुं तो ठोडती नथी. वढी जे आ
शरीरने माटे लोको अकार्योमां रक्त थइने पण पापो बांधे ठे, ते शरीर
तो कमलनीनां पत्र पर रहेला जलबिंदुनी पेठे चपल स्वप्नाववालुं ठे.
वढी दुर्गंधवाली, तथा शृंगाररसथी गंदी थएली आ संसाररूपी खालमां
डुक्करो जेम खाबोचीआमां तेम प्राणीजं निमज्जन कर्या करे ठे. वढी में
साठ हजार वर्षोसुधि पृथ्वीपर जमीजमीने पण आ शरीरमाटे अकार्यो
कर्या, माटे मने धिक्कार ठे !! वढी धन्य ठे, ते बाहुवलि आदिक अन्य
बांधवोने, के जेउए आ असार संसार तजीने मोह मेलव्यो ठे. वढी
जे संसारमां राज्य, यौवन तथा लक्ष्मी चपल ठे, तेवा आ संसारमां
स्थिर शुं कहेवाय ? वढी आ संसाररूपी कुवामां पडता प्राणीने माता,
पिता, स्त्री, बांधवो, पुत्र, संपदा विगेरे कोइ पण रक्षण करवाने समर्थ
नथी. माटे हे जगतनुं रक्षण करनारा तात ! जेम बीजा पुत्रोने आपे
तार्या, तेम मने पण तारो ? वढी तेमणे विचार्यु के, हवे ते उपालंजथी
सर्यु. केम के हुं कुपुत्र होवाथी तेउए मारुं स्मरण कर्यु नथी. हुं नथी,
मारे लक्ष्मी, शरीर, घर, तथा स्त्री विगेरे कंइ नथी, आनंदरूपी अमृत-
समुद्रमां नावावालो हुं एकज हुं. एवी रीते उपाधिरहित शांत, तथा
चिदानंदमय परमतत्त्वमां ते लीन थया. (रोद्रध्यानथी, असत्यथी, परद्रो-
हथी, तथा कुकर्मथी जे उग्र पाप बांध्युं होय, ते ज्ञानाथी शांत थाय ठे.)
पढी ते जरत योगीराजे देहरूपी मूपमां ध्यानरूपी अग्निथी मोह माटे
(सुवर्णमाटे) मनरूपी पाराने स्थिर कयों. एवी रीते क्षपकश्रेणिपर चडीने,
उपशम क्रमना योगथी. जरतयोगीराज केवलज्ञान पान्या. पढी इं-
द्रना हुकमथी देवोए तेमने साधुनो वेप आप्यो, तथा चक्रीए पण नव
विरतिरूप सामायिक श्रंगीकार कर्यु. ते वस्वते त्यां तेमनी साथे दश

हजार राजाजए पण दीक्षा लीधी; अहो ! आवा स्वामीनी सेवा पर-
लोकमां पण सुखकारी निवडे ठे !! पठी वीजाने नहीं वांदता एवा ते
चक्री देव, असुर तथा माणसोथी वंदावा लाग्या.

हवे अहीं इंडे पृथ्वीनां नारमाटे सूर्ययशानो राज्याभिषेक कयों.

हवे नरतमुनिराजे केवलज्ञानथी मांडीने लाख पूर्वसुधि पृथ्वीपर
परिवार सहित ग्राम, नगर विगेरेमां विहार करीने युगादीश प्रभुनी
पेठेज धर्म देशनाथी नव्य लोकोने उपदेश कयों, पठी अष्टापदपर जइ
तेमणे विधिपूर्वक चतुर्विध आहारना पचखाण कयां. ते वखते इंद्रोए
प्रभुनी पेठेज प्रभुना ते पुत्रनो निर्वाण महोत्सव कयों, तथा त्यां मंदिरो
पण वंधाव्यां. पठी एक मासने अंते चंद्र श्रवण नक्षत्रमां आवते ठते,
अनंत चतुष्टयसहित ते मोक्षे गया; तथा अनुक्रमे वीजा साधुज पण त्यां
मोक्षे गया. नरत महाराजे सीतोतेर लाख पूर्व कुमार अवस्थामां गाढ्यां,
तथा एक हजार वर्षसुधी मंडलीकपणे रह्या; ठ लाख पूर्वमां एक हजार
वर्ष उठां चक्रवर्तीपणामां रह्या; तथा एक लाख पूर्व केवलज्ञानी रह्या.
एवी रीते चोरासी लाख पूर्वनुं आयुष्य पुरुं करी ते मोक्षे गया. उत्तम
जाववालो माणस अष्टापद उपरें आठे कर्मोनो नाश करी मोक्ष पामे
ठे. आठ प्रतिहार्यवाला प्राभुनी अष्टापदपर पूजा करवाथी आठे क-
र्मोनो नाश थाय ठे.

हवे शोकातुर थएला सूर्ययशाए त्यां आवीने, नरतजीनो निर्वाण
महोत्सव तथा प्रासादो कराव्यां. पठी मंत्रीजए न्यायनां वचनोथी सम-
जाव्या वाद शोक मुक्तीने सूर्ययशा राज्यनुं कार्य करवा लाग्या. पठी ते
सूर्ययशा प्रतापथी शत्रुजने जीतीने, पोताना चंद्र सरखा उज्ज्वलं यशथी
पृथ्वीप्रते उदय करवा लाग्या. ते त्रण खंडनां स्वामी थया थका नीति-
पूर्वक पोतानां अखंड शासनथी दुष्टोनो नाश करवा लाग्या. आकाशमां
सूर्य अने चंद्र वनेनो जेवो प्रताप हतो, तेवोज एक आ सूर्ययशानो
पृथ्वीपर प्रताप हतो. राज्यसमये इंडे दीधेलो प्रभुनो मुकुट सूर्ययशा
पंढेरता हता. तेनो प्रताप शत्रुजना मेहेलोमां जइ तेजनां यशरूपी पा-
णीने मुकावतो हतो. राधावेधथी प्राप्त थएली, कनकविद्याधरनी पुत्री,
तथा सवली श्रीजमां मुकुट समान तेमनी जयथी नामनी राणी हती. वसी

तेमने बीजी विद्याधरो अने राजार्जनी पुत्रीरुप वत्रीस हजार पवित्र राणीज
हती. ते चतुःपर्वीमां अने विशेषें करी आठम अने चौदसे पौषधप्रत्या-
ख्यान आदिक तप करता. ते पर्वो तेमने जीवित सरखां प्यारां हतां,
अने तेथी तेनी ते जीवनी पेठे रक्षा करता. जैनधर्म धारण करनारा बा-
लक अने स्त्रीज तथा वनना पशुज पण ते दिवसे आहार करतां नथी.

हवे एक दहाडो सौधर्मा सज्जामां वेठेला इंद्र ज्ञानथी ते सूर्यय-
शानी धर्मपरनी दृढता जोइ आश्चर्य पास्या; अने मस्तक धुणाव्युं, ते
वखते जगतने वश करवामां प्रथम औषधरूप उर्वसी नामनी अप्सरा
इंद्रने मस्तक धुणावता जोइ कहेवा लागी के, हे स्वामी ! आ वखते
कोइ कवि काव्यो बोलता नथी, तेम कोइ गुरु मनोहर पदो पण बो-
लता नथी, तेम जरते कहेलुं नाटिक पण रंजा करती नथी, तेम बीजा
हाहा हुहु आदिक गांधर्वो पण गायनो करता नथी, तेम बीजुं पण ह-
र्षने उत्पन्न करनारुं आ समये अत्रे कंडं पण कारण नथी, त्यारे आपे
आनंदथी मस्तक केम धुणाव्युं ? त्यारे इंद्र कहेवा लाग्या के, हे उर्व-
शी ! हमणा में पृथ्वीपर ज्ञाननो उपयोग दीधो, तो मने मालुम पळ्युं
के, आ समये श्री युगादीश प्रजुना पौत्र, अने जरत चक्रीना पुत्र, महा
पराक्रमी सूर्ययशा अयोध्या नगरीमां राज्य चलावे ठे. ते अष्टमी अने
चतुर्दशी पर्वने दिवसे जे तप करे ठे, ते तपथी तेने देवो पण चलावी
शके तेम नथी. कदाच सूर्य पूर्व दिशा तजीने पश्चिममां उगे, अथवा
पवनथी मेरु कंपायमान थाय, अथवा समुद्र मर्यादा मुके, अथवा क-
टपवृक्ष निष्फल थाय, तो पण पोताना प्राण जतां सुधी पण ते जिननी
आज्ञाने अने तेपरनां पोतानां निश्चयने तजे तेम नथी. ते सांजली पो-
तानां स्वामिने प्रत्युत्तर देवाने अशक्त होवाथी, मनमां जरा हसीने वि-
चारवा लागी के, अहो ! आ स्वामीपणुं केवुं ठे ? के आ इंद्र मनुष्यमां
पण आहुं निश्चयपणुं कहे ठे. सात धातुजनां शरीरवालो, अन्नपर आ-
जिविका चलावनारो एवो मनुष्य देवथी पण चलायमान न थाय, तेवी
वातनी श्रद्धा पण कोने थाय ? वली मारा गायन रूपी रसथी कया मा-
णसना विवेक आदिक गुणो रजना कणीआर्जनी पेठे दवाइ जतां नथी ?
माटे हवे पर्वतपरथी नदी जेम खडकने तेम ते सूर्ययशाने व्रतथी च

लावीने हुं मारा स्वामिना आ साहसिक वचनने जुहुं करी आपीश. एवी प्रतिज्ञा करीने ते उर्वसी, रंजा सहित हाथमां वीणा लेइने पृथ्वीपर आवी. पठी अयोध्यानी नजदीकनां बगीचामां रहेला श्री युगादीश प्र-
 जुना मंदीरमां आवीने, मोहनीय रूप करीने तेउं गायन करवा लागी. ते गायनथी मूर्छित थएला वृद्धपरनां पक्षिउं पण क्षण वार सुधि पो-
 ताना आत्माने पण जाणवा न लाग्या. वली ते वखते चंदनघो, सर्प, नो-
 लीआं विगेरे पण पोताना विलोमांथी निकलीने चित्रितनी पेठे निश्चल
 थइ रह्या. वली ते समये मुखमां अर्ध चावेलो घांसवाला हरिणो पण,
 ते गायनथी मोहित थइने पुतलांनी पेठे स्थिर रह्या. हवे त्यां क्रीडा
 माटे रस्तेथी पाठा वलतां सूर्ययशाए ते गायन सांजव्युं. ते वखते हाथी,
 घोडा, पाखा विगेरे पण ते गायनमां आसक्त थइ स्थिर थइ गया. एवी
 रीते पोतानां लश्करने पोतानां कार्यमां पण असमर्थ जोइने राजा मं-
 त्रिने कहेवा लाग्या के, अहो ! मोहरूपी समुद्रनी वेलाथी अटकाइ ग-
 एला आपणा सैनीकोनी पेठे पक्षिउं पण निश्चल थइ गयां ठे, तेम बा-
 लको, स्त्रीउं, विलवासीउं, हरिणो तथा वृद्धो विगेरे पण मूर्छित थइने
 निश्चल थइ गयां ठे. माटे गायन, सुखना आधाररूप, तथा दुःखोने
 नाश करनां ठे, तेम जेनी पासे गायन ठे, ते पवित्र थयो थको जग-
 तथी पण पूजाय ठे. जे हरिण प्राणने साटे पण गायनने अंगीकार करे
 ठे, ते मृगने चंडे पण पोतानां खोलामां दीधेलो ठे. गायनथी देवो सं-
 तुष्ट थाय ठे, धर्म थाय ठे, राजा पासेथी धन मले ठे, तथा स्त्रीउं पण
 वश थाय ठे. गुरुनां योगथी प्राप्त थएलुं गायन क्रीडामात्रमांज परमा-
 नंद सुख आपे ठे. माटे हवे आपणे आ मंदिरमां जइ श्री युगादीश प्र-
 जुने नमीयें, थने त्यां आ गायननो रस पण मेलवीशुं. एम कहीने रा-
 जा, मंत्री तथा सैनिको सहित, ते गायनथी मोहित थया थका ते जिन-
 मंदिरमां गया. त्यां तेमणे मनोहर कांतिवाली, तथा गायनरूपी अमृ-
 तनी नदीउं सरस्वी, थने हाथमां वीणावाली वे कुमारिकाउंने जोइ.
 कामदेवनी स्त्री सरस्वी, ते वल्ले कन्याउंने जोइ, कामना वाणथी वींधाया
 थका राजा मनमां चिंतववा लाग्या के, शुं आ स्त्रीउंनां कंठरूपी अमृ-
 तनां कुंडमांथी गायननी उत्पत्ति थइ ठे ? के विश्वकर्माण गायनरूपी अ-

मृतथी आने बनावी ठे ? आवा निरुपम रूप तथा गायनवाली आ क-
न्याउने जोगवनार कोण पुण्यशाली थशे ? एम विचारि वारंवार तेउ
तरफ दृष्टि करीने राजाए इष्टित देनारा प्रजुनां चरणोने नमस्कार क-
र्यो. पढी राजाए बहार ऊरुखामां बेसीने मंत्रीने तेउनां कुलादिक जा-
णवाने आझा आपी. पढी राजानी आझाथी मंत्री तेमनी पासे आवीने
अमृत सरखी वाणीथी कहेवा लाग्यो के, हे स्त्रीउ ! तमो आ त्रणे लो-
कोमांथी कोण ठे ? तमारो स्वामी कोण ठे ? तथा तमो अहीं शा माटे
आवीउ ठे ? ते सघलुं कहो ? त्यारे तेउमांथी एक कहेवा लागी के, अ-
मो बन्ने मणिचूड विद्याधरोनी दीकरीउं ठीए. वढी अमो बालपणाथीज
आ कलाना अज्यासमां ठीए. अमो यौवनवंती थइउं, त्यारे “ अमोने
कोने आपवी ? ” एवी अमारा पिताने चिंता थइ. पण अमारा योग्य
पति नहीं मलवार्थी अमो जगो जगोए अरिहंत प्रजुनां चैत्योने नमीए
ठीए; केम के आ मनुष्य जन्म फरीने क्यां मलवानो ठे ? वढी जिनच-
रणोथी पवित्र थएली आ अयोध्या नगरी पण तीर्थरूप ठे, तेथी आ जर-
रतेश्वरे बनावेला चैत्यमां अमो श्री युगादीश प्रजुने नमीए ठीए. त्यारे
मंत्रीए कलुं के आ सूर्ययशा साथे मने तमारो संगम उत्कृष्ट लागे ठे.
ते श्री युगादीश प्रजुना पौत्र, जरत चक्रीनां पुत्र, तथा महा कलावान,
शांत, गुणी अने बलवान ठे. वढी खरेखर तमारापर श्री युगादीश प्रजु
तुष्टमान थया ठे, केम के, तमोने तुरत आ सूर्ययशा सरखा स्वामी म-
ल्या. जेम चंद्रथी ज्योत्स्ना तथा रात्री शोजे ठे, तेम तमो पण आ सूर्य-
यशार्थी शोजशो. ते सांजली तेउए कलुं के, अमो स्वाधिन पति शिवाय
बीजाने वरशुं नहीं. पढी ते वात राजाए पण कबुल करवार्थी त्यां युगा-
दीश प्रजुनी समझज तेमनो विवाह महोत्सव थयो. पढी तेउना प्रीति-
रसमां खेंचाएला राजा संसारने सारजूत मानवा लाग्या; एवी रीते
धर्म, अने अर्थने बाधा करता थका, ते फक्त एक कामपुरुषार्थनेज
साधवा लाग्या. एक दहाडो बन्ने संध्याउंथी जेम दिवस, तेम ते सूर्य-
यशा ते बन्ने स्त्रीउं सहित ऊरुखामां गया. ते वखते नगरमां एवो पटह
वागतो संजलायो के, “ हे लोको ! अष्टमीनुं पर्व आव्युं ठे, माटे सावध
थजो ? ते उद्घोषणा पेढी कपटस्त्रीउंए पण सांजली. त्यारे रंजा जाणे

તેનું કારણ નજ જાણતી હોય નહીં, તેમ અવસર જાણીને રાજાને પુઠવા લાગી કે, આ શું છે ? ત્યારે રાજાએ કહ્યું કે, તાતજીએ અષ્ટમી અને ચતુર્દશી વચ્ચે મોટાં પર્વો કહેલાં છે. તેમ બે અઠાઈ પર્વો, ત્રણ ચતુર્માસી પર્વો, તથા એક વર્ષનાં પાપોને નાશ કરનારું, પર્યૂષણ પર્વ કહેલું છે; વલી પંચમીને દિવસે જ્ઞાનરૂપી પ્રથમ રત્નનું આરાધન કરાય છે. તે સઘલાં પર્વો જિનની આજ્ઞાથી મહા પ્રજાવવાલાં, તથા પુણ્યનાં કારણો છે. જો અષ્ટમી તથા પાંચમીની વિરાધના ન કરવામાં આવે, તો હમેશ કરાતું પુણ્ય મોક્ષસુખ આપે છે. વલી હે પ્રિયે ! જીવો જે શુચ્છાશુચ્ચ કર્મો બાંધે છે, અને તેથી પૂર્વજન્મનું જે આયુષ્ય બંધાય છે, તે પ્રાયેં પર્વને દિવસે બંધાય છે. પર્વને દિવસે સ્નાન, સ્ત્રીસેવન, ક્લેશ, જુગાર, હાસ્ય, માત્સર્ય, ક્રોધાદિ કપાયો, પ્રિયોને વિષે મમતા, ક્રીડા તથા પ્રમાદ સેવવો નહીં; તે દિવસે તો પરમેષ્ઠીનું સ્મરણ કરી ત્રિવિધેં ત્રિવિધેં શુચ્ચ ધ્યાનમાં રહેવું. પર્વને દિવસે સામાયિક, પૌષધ, તથા ઢઠ, અઠમ પ્રમુખ તપ અને જિનની પૂજા કરીને, પ્રાણી ઉત્તમ સંયમી થાય છે. વલી તે દિવસે ગુરુનાં ચરણ સમીપેં પરમેષ્ઠીની સ્તુતિનું સ્મરણ કરતો થકો, પ્રાણી નિવિડ આઠે કર્મોનો નાશ કરીને પુણ્ય ઉપાર્જન કરે છે. વલી હે સ્ત્રી ! મારી આજ્ઞાથી તેરસ તથા સાતેમને દિવસે લોકોને ચેતાવવામાટે આવી રીતની પટહોદ્ધોષણા થાય છે. વલી તે ચતુર્દશી, તથા અષ્ટમી પર્વ ત્રણે લોકમાં ડુર્લભ છે, માટે તેનું આરાધન જે જિનજાતિથી કરે છે, તે મોક્ષેં જાય છે. તે સાંજલી પ્રપંચમાં ચતુર ઘડી ઉર્વશી કપટથી કહેવા લાગી કે, હે નાથ ! તપનાં ક્લેશાદિકથી, તમો આ મનુષ્યપણાને, રૂપને, તથા અખંડ રાજ્યને શા માટે બિહંચના પમાડો છો ? માટે જેમ પાઠલથી પશ્ચાતાપ ન થાય તેમ, ઇચ્છિત સુખ જોગવો ? ફરી ફરીને આ મનુષ્ય જવ, રાજ્ય, તથા આવા જોગો ક્યાં મલવાના છે ? તે સાંજલી કાનમાં ડકાલેલું સીસું જેમ પડે, તેમ અંતઃકરણમાં ઢાઢીને રાજાએ કહ્યું કે, અરે ! અધમ ! તથા ધર્મ નિંદાથી મલીન સ્ત્રી ! આ તારી વાળી વિદ્યાધરનાં કુલને વિલકુલ હિત નથી. વલી જેથી આ જિનપૂજા તથા તપ આદિક અંગીકાર કરાતું નથી, ઘવા આ તારા રૂપ, કુલ, તથા વાદાપણને પણ બિહાર છે ! ! વલી આ મનુષ્યપણું, રૂપ, આરોગ્યના તથા રાજ્ય વિગેરે તપથીજ મલે છે, માટે કુલીન અને કૃતજ્ઞ માણ-

स तेनुंज आराधन करे ठे. वली धर्मांराधनथी शरीरने विडंबना थती नथी, पण धर्म विना केवल विषयोथीज विडंबना थाय ठे. माटे यथेष्ठ रीते धर्मज करवो, केम के फरी फरीने मनुष्य जव मलतो नथी. वली आठम अने पाखीने दिवसे पक्षिउं, हरिणो, तथा सिंहादिको पण आहार करता नथी, तो हुं ते केमज करुं ? माटे सर्व धर्मना कारण रूप पर्वनुं जेणे आराधन कर्युं नथी, तेजनुं ज्ञान अने मनुष्यपणुं वृथाज ठे. वली प्राण जाय तो पण श्री युगादीश प्रभुए कहेला पर्वने हुं तपविना वृथा गुमावीश नहीं. वली कदाच आ राज्य, तथा प्राण जाय तो पण जले, पण हुं ते पर्वथी ऋष्ट थइश नहीं. एवी रीतनां राजानां क्रोधयुक्त वचनो सांजलीने उर्वसी कपटवचनो कहेवा लागी के, हे स्वामि! आपनां शरीरने क्लेश न थाय, तेदला माटे में आ प्रेमरसना आवेशथी कह्युं ठे, तेथी आपे गुस्से थवुं नहीं. वली अमोए पिताना वाक्यने उलंधीने खडंदचारी राजाने वरी अमारो जव बगाड्यो. वली पूर्व कर्मना परिपाकथी अमो तमोने वरी, माटे संसारनुं सुख अने शील सघलुं एक पदमांज समायुं. स्वाधिन स्त्रीपुरुषनो योग विषयसुखनो आनंद आपे ठे, नहींतर तो दिवस अने रात्रिना योगनी पेठे विडंबनारूपज ठे. वली हे स्वामी ! आपे श्री युगादीश प्रभुनी सन्मुखज मारुं कह्युं करवाने कबुद्धुं ठे; अने तेनी परीक्षा माटेज में आ आजे अटप मागणी करी, तेमां अरेरे ! आप तो गुस्सेज थइ गया !! वली हे नाथ ! हुं तो शील अने सुख बनेथी ऋष्ट थइ !! माटे हवे तो अग्निमां पडी हुं आपघात करीश. त्यारे राजा तेनुं प्रीतियुक्त वचन सांजली तेमां लीन थइ, तथा पोते आपेलां वचननुं स्मरण करी कहेवा लाग्या के, हे जामिनी ! जे पर्व तातथीए कहेलुं तथा करेलुं ठे, तेनो हुं पुत्र थइने तेनी विराधना केम करुं ? वली हे स्त्री ! सघलुं सुवर्ण, पृथ्वी, हाथी, घोडा, तथा जंडार धिगेरे तुं ग्रहण कर ? पण जेथी धर्मनो विघात थाय, तेवुं कार्य तुं मारी पासें कराव नहीं ? त्यारे जरा हसीने ते अप्सरा कोमल वाणीथी कहेवा लागी के, हे राजन् ! तमारुं ते कहेवुं तो सत्य ठे; पण हे स्वामी ! जे पापीए पोतानां वचननो विघात कर्यो ठे. ते अपवित्र ठे, तथा तेना चारथी आ पृथ्वी पण विषाद पामे ठे. वली हे नाथ ! जेनाथी

आटलुं अल्प कार्य पण अतुं नथी, ते राज्यादिक शीरीते आपी शकशे? वली आपने माटे में पितानुं (विद्याधरनुं) ऐश्वर्य पण तजी दीधुं, तो हवे आ तमारां राज्यनुं शुं प्रयोजन ठे? हवे ठेवटे कहुं तुं के, हे राजन्! जो तमारे पर्वनो जंग करवो न होय तो मारी समीप आ श्री युगादीश प्रभुनो प्रासाद तोडी पाडो? ते वाक्य सांजलतांज जाणे हृदयमां वज्र लाग्युं होय नहीं, तेम राजा मूर्खित अइने चैतन्यरहित पृथ्वी-पर पड्या. तेज वखते मंत्रीनी आझाथी आकुल थएला परिवारे राजाने चंदन आदिकथी चैतन्यसहित कर्या. पढी तेमणे ते स्त्रीने कह्युं के, अरे नीच! आ तारा वचनो तारुं नीच कुलपणुं प्रगट करे ठे, तुं विद्याधरनी पुत्री नथी, पण कोइ चांडालनी पुत्री ठे, खरेखर में रत्नना त्रमथी काचनो टुकडो ग्रहण करेलो ठे. जे प्रभु त्रण लोकनां नाथ, तथा त्रण लोकथी पूजित ठे; तेनां पर्व, तथा प्रासादने जांगनारो शुं कोइ पण हयात ठे? माटे हे स्त्री! तारा वचनथी बंधाएला एवा मने अनृणी करवाने धर्मनो लोपशिवाय बीजुं कंइक मागी ले? वली हे प्रिये! राज्य, घोडा, हाथी, रत्नो विगेरे सघलुं जले चाट्युं जाय, तो पण हुं प्राण जातां पण पर्वजंग करीश नहीं. ते सांजली ते अप्सराए कह्युं के, जो एम ठे तो, तमो तमारा पुत्रनुं माथुं ठेदीने मने आपो? त्यारे राजाए विचारिने कह्युं के हे सुलोचने! ते पुत्र माराथीज थएल ठे, माटे मारुं माथुंज शुं ग्रहण कर? एम कहीने पोतानुं मस्तक ठेदवामाटे तलवार छेइ जेवा ते प्रारंज करे ठे, तेटलामांज तेणीए ते तलवारनी धारा बांधी लीधी; त्यारे राजाए बिलखा अइने नवी नवी तलवारो लेवा मांडी; एवी रीते जरा पण पोतानां सत्वथी ते डरता नथी, तेटलामां तेउं पोतानां रुपो प्रगट करीने आदरथी जय जय शब्द करवा लागी; हे वृषजस्वामिना कुसप्रसे चंडसरखा, तथा पराक्रमीर्जमां अग्रेसर, अने चक्रीना पुत्र तमो जय पामो? अहो! तमारां सत्व, धैर्य, तथा मननां निश्चयने शावाश ठे! केम के, तमोए आत्मघात अंगीकार करीने पण धैर्य तज्युं नहीं!! देव-सजामां इंद्र देवोनी समक्ष आपना सत्यमाहात्म्यनी प्रशंसा करी; पण अमोए तेंपर श्रद्धा नहीं राखीने आपने, नदीउं जेम मेरुने, तेम होजाववाने इज्युं; पण उन्नतता समुझने जो रोकी शकाय, पवनने जो बांधी शकाय

तथा जो मेरुने चलावी शकाय, तोज आपना सत्वनो निर्णय थाय. वली हे जगत्प्रभु ! तथा हे कुलोत्तंस ! आपनाथीज आ पृथ्वी “ रत्नने उत्पन्न करनारी ” एवं पोतानुं नाम धारण करे ठे. एवी रीते तेउ जेटळामां स्तुति करे ठे, तेटळामां हर्ष सहित पुष्पोनो वरसाद वरसावतो, तथा जय जय शब्द करतो इंद्र त्यां आवी पहाँच्यो. त्यां प्रतिज्ञाथी अष्ट थ-एली ते उर्वशीने तेणे उपहास सहित जोइ, अने ते पण रोमांचित थ-इने इंद्र आगल सूर्ययशाना गुणो गावा लागी. पठी इंद्र पण राजाने मुकुट, कुंडल, बाजुबंध, तथा हार दइने देवोसहित पोताने स्थानके गयो. हवे अनीतिरुपी अंधकारनो नाश करनारा, तथा शत्रुरुपी ताराउने अदृश्य करनारा, अने सत्यशाही एवा ते सूर्ययशा पृथ्वीने पालवा लाग्या. तेमणे पण जरतजीनी पेठेज पृथ्वीने जिनप्रासोदोथी मंडित करी, तथा संघयात्रा करीने पोतानो जन्म पवित्र कर्यो; वली प्रभुना चरणनी पेठेज तेमणे हमेशां चतुर्दशी, तथा अष्टमी पर्वनुं आराधन कर्युं. वली ज्ञान, दर्शन अने चारित्रने धरनारा आवकोने उलखी उलखीने तेमने ते पोताने घेर जोजन करावता. जरते जेम काकिणी रत्नथी आवकोने अंकित कर्या हता, तेम सूर्ययशाए तेमने सुवर्णनी यज्ञोपवितथी अंकित कर्या हता. महा-यशा आदिक केटळाक राजाउण रुपानी यज्ञोपवितथी, तथा पठी बीजा-उण रेशमनी दोरीथी, तथा सुतरनी दोरीथी अंकित कर्या. सूर्ययशा रा-जाने उत्तम चरित्रवाला, तथा महापराक्रमी महायशा प्रमुख सवा लाख पुत्रो हता. जेम वृषजस्वामीथी इक्ष्वाकुवंश चाल्यो हतो, तेम सूर्ययशाथी सूर्यवंश पृथ्वीपर चालवा लाग्यो. हवे ते सूर्ययशा पण जरतजीनी पेठे आरिसाजुवनमां पोतानुं रुप जोता थका, तथा संसारनी असारताने ध्यावता थका केवलज्ञान पाम्या. पठी ते सूर्ययशा मुनीश्वर पृथ्वीपर विहार करता थका लोकोने बोध देवा लाग्या, तथा पठी कर्मोने जीती मोक्षे गया. तेमना पठी महायशा, अतिवल, वलजड, वलवीर्य, कीर्ति-वीर्य, जलवीर्य, तथा दंडवीर्य नामना अनुक्रमे राजाउं थया, तथा तेउं सघला आवकोनी पूर्वनी पेठेज पूजा करता हता; वली तेउं सघला अ-नुक्रमे आरिसाजुवनमांज पोताना रूपने जोइ, वैराग्यथी केवलज्ञान पामी मोक्षे गया. तेउं सघलाए जरतार्थनुं राज्य कर्युं, तथा इंद्र आपेखो

પ્રહ્લોદનો મુકુટ પેહેર્યો હતો, તે પઠીના રાજાને તે મુકુટ મોટો હોવાથી ધારણ કરી શક્યા નહીં; કેમકે, હાથીનો જાર હાથીજ ઉપાડી શકે છે, વીજા ઉપાડી શકતા નથી. તે પઠીના જરતના વંશના સઘલા રાજાને અજિતપ્રહ્લોદસુધિ સર્વાર્થસિદ્ધે તથા મોક્ષે ગયા. તેને સઘલા સંઘપતિને, ચૈત્યો કરનારા, તીર્થોનો ઉદ્ધાર કરનારા, તથા અખંડ પ્રતાપવાલા હતા. વલી શ્રી યુગાદીશ પ્રહ્લોદના ધર્મથી તેને સૂર્યયશાની પેઠે અંશમાત્ર પણ ચલાયમાન થયા નહીં, તથા તે ધર્મ પણ ઉત્કૃષ્ટ વૃદ્ધિને પામ્યો; એવી રીતે કોડો શાખાનેવાલો, તથા લક્ષ્મી અને કીર્તિના આધારચૂત, નિર્મલ અને ઉત્તમ ચરિત્રવાલા સંતાનરૂપી મોતીનેનાં નિવાસરૂપ, શ્રી યુગાદીશ પ્રહ્લોદનો વંશ, ત્રણે લોકોને આલંબનરૂપ યદિ (લાકડી) સરખો થયો; એવો તે વંશ લક્ષ્મી અને સુખના વિલાસરૂપ આનંદમાટે થાને?

એવી રીતે આચાર્ય મહારાજ શ્રીધનેશ્વરસૂરિએ બનાવેલા શ્રી શત્રુંજય માહાત્મ્યમાં શ્રી જરતેશનું નિર્વાણ, અષ્ટાપદનો ઉદ્ધાર તથા શ્રી સૂર્યયશાનાં ચરિત્રનાં વર્ણન નામનો ઠઠો સર્ગ સંપૂર્ણ થયો. શ્રીરસ્તુ.

સપ્તમઃ સર્ગઃ

હવે શ્રી વૃષભસ્વામિના દ્રવિડ નામનાં પુત્ર હતા, જેનાં નામથી વહુ ધાન્યને ઉત્પન્ન કરનારો દ્રવિડ દેશ પ્રસિદ્ધ થયો. તેમના વિનીત, પરસ્પર સ્નેહવાલા, તથા યશસ્વી દ્રાવિડ અને વાલ્લિહિ નામના બે પુત્રો હતા. મિથિલાનગરીનું રાજ્ય દ્રાવિડને દેશને દ્રવિડ રાજાએ શુભ જાવથી પ્રહ્લોદપાસે દીક્ષા લીધી હતી. “એક રાજ્યથી વન્ને પુત્રો પ્રતે વૈરજાવ ન થાય તો સારું” એમ વિચારિ તેમણે વાલ્લિહિને એક લાખ ગામો આપ્યાં હતાં. અનુક્રમે લક્ષ્મી અને કીર્તિથી વાલ્લિહિને વૃદ્ધિ પામતો જોઈ દ્રાવિડને જરા અદેશાઈ આવી. ત્યારે વાલ્લિહિને પણ પોતાના જાણને ક્રોધિત થઈને જોઈને, વિચાર્યું કે, મારા જાણને મારા રાજ્યનો પણ લોભ થયો, માટે તે હુઃખદાયી લોભને ધિક્કાર છે!! લોભી માણસો જૂતથી પીડાણપ્રાણી પેઠે પિતા, માતા, વંધુ, મિત્ર, સ્ત્રી, પુત્ર, તથા ગુરુની પણ અવજ્ઞા કરે છે. એવી રીતે વન્ને જણાને પરસ્પર દ્વેષી થયા. વલી હુલ્લેનોથી પ્રેસાયા થકા અવિશ્વાસી થઈને તેને એક વીજાનાં ઠલો જોવા

लाग्या. हवे एक दहाडो द्राविड राजाये पोताना नाना जाइने दावानल सरखुं वचन कळुं के, तारे तारां स्थानमां रहेवुं, तथा मारुं नगर तजवुं. एवी रीते मोटा जाइनुं वचन सांजली गुस्से थइने वालखिल्ल शक्य सहित पोताने नगरे गयो. त्यां ते पोतानां पालाउने तथा गाम अने देशना घणा अधिपतिउने एकठा करी, अहंकारथी मोटा जाइपर छेष करवा लाग्यो. पठी द्राविडे पोताना जाइनो वृत्तांत जाणीने लडाइ माटे जंजा वगडावी. हाथी, घोडा, रथ, तथा पालाउथी विंटाएलो द्राविड राजा पृथ्वीने पण संकोचित करतो थको चालवालाग्यो. तेना प्रयाणथी पृथ्वी एवी तो कंपवा लागी के, हजुसुधि पण कोइ वखते ते कंप्या करे ठे. तेना सैन्यना जारथी समुद्र कोजायमान थयो, अने ते अन्यासथी आजे पण ते उठव्या करे ठे. वली तेना सैन्योथी उडेली रजे आकाश अने पृथ्वीने एवी रीते आछादित कर्या के, निगोदना गोलाना जावने ते जजवा लाग्यां. वली ते वखते लगामथी खेंचाएला घोडाउं, गुरुए कहेला धर्मथी खेंआएला अहंकारी जडोनी पेठे, स्थानमां रहेवा न लाग्या. एवी रीते पृथ्वीने आक्रमण करतो समुद्रोने कोजावतो, तथा दिग्गजोने दुःख देतो ते सेना सहित चालवा लाग्यो. ते वखते वालखिल्ल पण तेने पोताना देशमां आवेलो जाणी वेगथी लश्करसहित सामो आव्यो. पठी युद्धनी इत्हाथी पांच योजननो अंतर करीने, वन्नेए सैन्यनो पडाव नांख्यो. ते वखते वन्ने राजाना प्रधान पुरुषोए राजाउने पुठ्याविना सद्वाह माटे दूतो मोकळ्या. पण साम, दाम, जेद आदिकना वाक्योथी वन्नेमां समजावट नहीं थवाथी रणसंग्राम माटे तेउं तैयार थया. पठी वालखिल्ले द्राविडना केटलाक राजा तथा लश्करीउने दान आदिकथी पोताना पक्षमां कर्या, केम के दान सर्वने वश करनारुं ठे. ते दरेक सैन्यमां दश कोड पालाउं, तथा दश लाख रथो. तथा हाथीउं, अने पंदर लाख घोडाउं हता; पठी वन्ने सैन्योनुं त्रणे लोकने जय आपनारुं युद्ध थयुं. हवे युद्धने दिवसे कुलीन शूरवीरो रोमांच धारण करता थका एकठा थया; तथा पठी उदार, स्वामिना जक्त, करेल ठे अनेक महा संग्राम जेउंए एवा, शरीरनी अने घरनी दरकारविना यश अने रणमां उत्सुक, क्षणे क्षणे वाजिंत्रना नादथी उलसायमान वीर्यवाला, तथा पोतानां वलथी जगतने

पण तृण समान गणता, एवा ते लश्करीजं चालवा लाग्या. सात जगो-
 एथी मदने ऊरता, सर्व लक्षणोथी लक्षित थएला, उलसायमान शुंडदं-
 डवाला, तथा मोटेथी गर्जना करता, तथा तीक्ष्ण अग्र चागवाला दांतो-
 रूपी मूशलोथी शत्रुजने मारवामां कुशल, तथा पाखरोवाला एवा हाथीजं
 पण योद्धाजं सहित अग्र चागमां आव्या. तेजी, विस्तारवाली गरदनो-
 वाला, पोताना अंगने कंश्क लागवाथी पण द्वेषथी चमकता, वायुसरखा
 वेगवाला, तथा दरेक अंगप्रते प्रगट लक्षणोवाला, घोडाजं पण वेगथी
 चालवा लाग्या. सीमंतिनीनी पेठे चक्रोनी नेमीजंथी पृथ्वीपर गर्जारव क-
 रता, तथा सुवर्णनी नाराचथी मुद्रित थएला, दोडता घोडाजंथी खेंचाता,
 जंगम घर सरखा, तथा वखतर सहित महा योद्धाजंवाला रथो पण चा-
 लवा लाग्या. पढी वन्ने सैन्योमां लश्करीजनां गुणो गाइ, तेमने शूर च-
 डावता थका ठडिदारो जमवा लाग्या; अने कहेवा लाग्या के, हे वीरो!
 तमोने अमारा मुखथी तमारा स्वामी कहेवरावे ठे के, आजे तमो रण-
 संग्राममांथी जयलक्ष्मीने खेंची लावजो; वली तमो खरेखर अत्यंत परा-
 क्रमवाला, गुणी, कुलीन, तथा जयलक्ष्मीवाला ठो, एम हुं जाणुं बुं. ते
 सांजली केटलाट वीरपुरुषो तो पोतानी मेलेज उत्सुक थइने, समुद्रनां
 दोन सरखी गर्जना करवा लाग्या; वली केटलाकोए तो ब्रह्मांड पण फाटी
 जाय तेवो जुजास्फोट कयों; केटलाको तो कोपरूपी अग्निना खीलासरखा
 शस्त्रो आकाशमां उठालवा लाग्या; केटलाको तो वखतरसहित घोडाजं-
 पर, हाथीजंपर, रथोपर, तथा उंटोपर, चड्या. ते वखते धनुष्यधारीजं ध-
 नुष्यना टंकारो करता थका संचार करवा लाग्या. ते वखते पायदलनी
 सेना पण एवी मली गइ के, तेमां एक तल पण पृथ्वीपर पडी शके नहीं.
 वली त्यां अश्वो पण पोतानुं नाम सफल करीने रथोने अगाडी अगाडी
 थसाववा लाग्या. ते वखते प्राणीजना घातथी क्रोधें करी लाल आंखो-
 वाळा पाखरवाला मदोन्मत्त हाथीजं, पांखोसहित पर्वतोज होय नहीं जेम
 तेम चाखवा लाग्या. वली ते वखते रणनी झठावाला वीर पुरुषोनां हृद-
 यमां चह्मसायमान करनारां रणवाजित्रो वागवा लाग्यां. ते वखते तेजनां
 नादर्थी समुद्र एवो नो उठव्यो के. आकाश अने पृथ्वीरूपी पोतानी
 मर्यादाने ते उलंधी गयो. ते नादर्थी वीर पुरुषोने शूर चड्युं, वीकणो जय

पामवा लाग्या, तथा घोडाउं चपल थया. ते वाजित्रोना नादोथी, तथा लश्करनां पदघातोथी आकाश अने पाताल त्रुटं त्रुटं थइ रह्युं. घणा प्रकारे लावन थएली पृथ्वी, ते वखते रेणुपणाने प्राप्त थइ, तथा घोडाउंना फुंफाटाथी आकाशमां गइ, अने त्यां पण न मावाथी जगतनी आंखोने ते आढादित करवा लागी. पढी अग्नेसरी वीरो पोतपोतानां गोत्र, पदवी, तथा बलनुं वर्णन करता थका बाणोथी लडवा लाग्या; तथा तेवी रीते सघला सैनिको सर्व बलथी रणवाजित्र वागते ठते लडवा लाग्या. ते वखते कोइक घोडेखार शत्रुने हाथीपर चडेलो जोइ, त्यां वेगथी घोडाने लेइ जइ, हाथीनां दांतोपर घोडाना पगो रखावीने, तलवार खेंची वीरवृद्धनां फल सरखुं शत्रुनुं माथुं कापवा लाग्यो; तलवारने धारण करनारो कोइक पालो बाणथी आकुल थइने आडी ढाल धरवा लाग्यो, तथा बोलतो थको, पांजरामां रहेला पोपटनी तुलना करवा लाग्यो. कोइक सुजट तो कमलनालनी पेठे बाणोने पण नहीं गणकारीने, पोताना स्वामीना देखतां शत्रुने मारतो हवो. हथीयार रहित थएला कोइक सुजटे तो हाथीना मुखमांथी दांतो खेंचीने, तेनाथी शत्रुने हणीने पोताना स्वामीनी कृपा मेलवी. कोइक तो पडता शत्रुना शरीरथी उडेलो लोहीना विंछुजंथी, पोताना शरीरपर जयलक्ष्मीए ठांटेला ठांटणाउंवालो देखावा लाग्यो. कोइ सुजटे तो शत्रुना मांसोथी, गीध, शीयाल, वेताल, शाकिनी, प्रेत अने राक्षसोने परिवार सहित जोजन कराव्युं. ते वखते त्यां स्थलपर पण, उठलता घोडाउं रूपी मोजांउंवालो तथा हाथीउं रूपी खरावाउं वालो रुधिरनो समुद्र थयो; एवी रीते सात मास सुधि ते रणसंग्राम थयो, अने तेमां वने सैन्योना दश कोड माणसोनो क्षय थयो. ते वखते गर्जारिवथी हाथीउंना मदोने उतारनारो, तथा काजल सरखो श्याम वर्षाकाल आव्यो. वरसाद थवाथी, जे शूरा सुजटो कदापि पण रणसंग्रामथी पाठा हव्या न होता, तेउं पण पाठा हव्या. मूशल सरखी मेघनी धाराथी पीडाएला सुजटो, बाणरहित थवाथी, पोतानुं रक्षण करवा माटे ढालो तैयार करवा लाग्या. ते वखते राजानी आझाथी वने लश्करो हठीने उंच प्रदेशमां गुंफडांउं करी रया. ते समये समस्त पृथ्वीपरथी कचरो धोवाइ गयो, तथा त्यां फरीने घास आदिक

जगी निकट्युं. वरसाद रूपी पोतानो स्वामी आढ्याथी पृथ्वीरूपी स्त्रीए रागथी रोमांचित थइने जाणे घासना मिशथी लीली साडो पेहेरी होय नहीं, तेम ते देखावा लागी. ते वखते वरसादे चालतां पाणीजंथी खाडा, खीणो, नदीजं, झहो, तलावो विगेरे जरी दीधां. वली ते वखते राग छेप रूपी शत्रुजं जेम धर्मने, तथा दुर्जनो जेम सज्जनने, तेम मढरो तथा डांसो सैन्यने उपद्रव करवा लाग्या, जेम जेम रात्रि साथे मेघ गर्जारव करवा लाग्यो, तेम तेम स्त्रीनां वियोगीजं प्रते कामदेव कोपवा लाग्यो. तेजना मनमां सिंचाएलो पण कामरूपी अग्नि, तपेला तेलनी पेठे फुत्कारोथी जाज्वल्यमान थयो. ते वखते कोइक सुजट तो पोतानी बहाली स्त्रीने मनमां याद लावीने लोकोवच्चे पण रडवा लाग्यो, पण मेघनी अत्यंत गर्जनामां तेने कोइए बोलाव्यो नहीं. जे सुजटो तीक्ष्ण शस्त्रोना घाने पण कमलनाल सरखा लेखता हता, तेजं पण कामदेवना वाणोने आ समये सहन करी शक्या नहीं. वली ते समये कोइक सुजटे नीला कंचुकवाली (कमखावाली) तथा उंचां पयोधरवाली (स्तनवाली) थाने (आकाशने) जोइने, एवी रीतनां उंचां (अकड) स्तनवाली पोतानी स्त्रीने याद करवा लाग्यो. वली ते वखते कोइक सुजट तो स्वप्नमां आवेली पोतानी स्त्रीने, पगे पडीने, तथा आंखोमां आंसु लावीने विषयसुखमाटे समजाववा लाग्यो के, हे प्रिये ! जेम जेम आ वरसाद गाजे ठे, तेम तेम मारे विषे कामदेव स्फुरायमान थाय ठे, तथा आ तोफानी पवन अग्निनी पेठे दुःसह थइने मारुं जीवित हरे ठे, तथा हे जामिनी ! आ बीजली रूपी खड्गथी काल मनं वीवरावे ठे, आ जखो मारां अंगोने वाले ठे, कामदेव, पोतानां वाणोथी मने घायाल करे ठे : माटे हे चंडे ! तुं निर्दय थइ थकी मारापर केम गुस्ते थाय ठे ? वली ते समये कोइ वियोगी सुजट तो वपेयाना “ पियु पियु ” शब्दो सांचलीने पोतानी स्त्रीनां ते वचनो संचालवा लाग्यो. एवी रीते वरसाद गाजते ठते नवला वियोगी सुजटो तेवी दशाने प्राप्त थया, माटे कर्मेनी तेवी चेष्टाने थिकार ठे !! पठी एटलामां पृथ्वीने कमखो मद्धित करनी, थने उत्तम माणसोना चित्तनी पेठे जडोने (जसोने) पण प्रमत्त (निर्मत्त) करती थकी शरद ऋतु आवी. ते वखते

सर्व वाजुए धान्यो फलद्रूप थइने उत्तम कर्मोनी पेठे सर्वने आनंद आपतां हतां. थंदर प्रसन्न थएली, (मध्य जागमां निर्मल वनेली) उत्तम मार्गप्रते जनारी, तथा वझे कुलोथी उज्ज्वल (वझे कांठाउंथी शो-
जिती) एवी नदीउं कुलीन स्त्रीउंनी पेठे वहेवा लागी. वली ते समये चंदन, चंद्रना किरणो, मनोहर चिनाइ वस्त्र, गायोनुं दूध, तथा नदी-
उंनुं पाणी कोने सुखदायक न होतुं? वली ते वखते वर्षा ऋतुमां सिं-
चाएलो कामदेव तेउंनां शरीरोने वालवा लाग्यो, वली ते समये योग-
मार्गनी पेठे सघलो मार्ग शुद्ध थयो, तथा वीतरागनी दृष्टिउंनी पेठे सर्व जगोए दिशाउं प्रसन्न (आनंददायक) थइ. ते वखते हाथीना
मदसरखी सुगंधिवला सततदोथी जमराउं मकरंद मेलववा लाग्या.
वली ते समये जिन धर्मनी पेठे आकाश उंचे प्रकारे निर्मलपणाने पा-
म्युं; अने ते राजाउंनुं मन कुवाना पाणीनी पेठे कलूपताने पाम्युं. एटला-
मां विमलवुद्धि नामनो मंत्री पोताना स्वामी द्राविड राजा पासे आवी
नमीने कहेवा लाग्यो के हे स्वामी ! अही नजदीकमांज श्रीविलास
नामना वनमां केटलाक तापसो पापोनी शांतिमाटे तप तपे ठे. तेउं जी-
र्ण वृक्षलोने धारण करे ठे, तथा कंदमूल अने फलो खाय ठे, माटे जो
आपनी आज्ञा होय, तो अमो तेउंने वांदवा जइए. ते सांजलीने राजा
पण उठीने सैन्य सहित तेमनी पासे गयो. पठी त्यां नेणे वृक्षलोने धा-
रण करता, पर्यंक आसनपर रहेला, जपमाळा फेरवता, ध्यानमां लीन
थएला, गंगानी माटीथी सर्व अंगे लेपन कराएला, जटामंडलथी मं-
डित थएला, युगादीश प्रभुनां चरण रूपी कमलपर राखेले ठे दृष्टिर्षी
जमर जेमणे एवा, तपस्वीउं तथा वीजा धर्मार्थी लोकोथी सेवाएला.
तथा हाथरूपी पात्रमां आहार करनारा एवा तपस्वीने जांया. पठी ते-
मनुं सुवद्यू नाम जाणीने, राजाए जक्तिथी जरेलां मनथी तेमनुं नाम
लेइ तेमने नमस्कार कयों. त्यां ते मुनिए पण ध्यान मुकीने. तथा हाथो
उंचा करीने. तेमने आशिष आवी. पठी राजा पण परिवार सहित
तेमनी वाणी सांजलवानी इष्टाथी योग्य न्यायके त्यां वेलो. पठी सां-
जलेले ठे. श्री युगादीश प्रभुपासेथी वचनो जेणे एवा ते तापने धर्मेने
स्फुरायमान करनारां नथ नरन्यां निष्ट वचनो कहेवा मांडयां. हे राजन्

ચલાચલ મોજાંવાલા આ સંસારરૂપી સમુદ્રમાં, વિષયરૂપી ઘુમરીમાં લીન થઈલા માણસો હુવ્યા કરે છે. શુભ માર્ગપ્રતે ચાલતા પ્રાણીને દુઃખ-દાયક વિષયો પિશાચોની પેઠે ઢલે છે. વલી આ સંસારમાં વિષયોથી જી-તાઈલો પ્રાણી સ્વહંદ રીતે સંચરતો થકો આ લોક અને પરલોકમાં પણ તીવ્ર દુઃખો સહન કરે છે. માટે તે પાંચે ઇંદ્રિયના વિષ સરસા વિષયોને તજવાથી પ્રાણી કલ્યાણને પ્રાપ્ત થાય છે. વલી દુષ્ટ રાક્ષસો સરસા વિ-ષયો થોડા થોડા સુખમાં પ્રાણીને લલચાવીને વારંવાર ઢલે છે. કષાયરૂપી વૈરીઝં ઠલકપટમાં હુશીયાર થયા થકા પ્રાણીનાં પૂર્વ સંચિત પુણ્યને વેગથી જોતજોતામાં હરી લીધે છે. આત્મજ્ઞાવમાં રહેલા જીવને દૂજાવનારો ક્રો-ધરૂપી મહાયોદ્ધો પ્રકૃતિમાં સંચરતો થકો કોઈથી પણ અટકાવી શકા-તો નથી. શરીરરૂપ ઘરમાં લાગેલો ક્રોધરૂપી અગ્નિ પુણ્યરૂપી સર્વ ધનનો નાશ કરે છે. માટે તે સર્વ કષાયોમાં મુખ્ય છે. દયા, ધર્મરૂપી વૃક્ષનાં વીજ રૂપ છે, અને ક્રોધથી તો પાપવંધન થાય છે, માટે ક્રોધાતુરને દયા, ધર્મ, ને શુભ ગતિ થતાં નથી. પ્રમાદથી પણ જીવહિંસા કરવાથી નીચ ગતિ મળે છે, અને ક્રોધથી કરેલી જીવહિંસા તો નરકના કારણરૂપ છે; માટે એકંદ્રિયની પણ હિંસા પંડિતોએ તજવી, અને ક્રોધથી છોંડિયાદિકની હિં-સા તો નરકને દેનારી છે. પરનો ડોહ, ધર્મરૂપી વૃક્ષને ઢેદવામાં કુહાડા સરસો, વોધિવીજને ચાલવામાં દાવાનલ સરસો, તથા નરકરૂપી દ્વારને ઝપાડવાની કુંચી સરસો છે. મનથી સ્મરણ કરેલી હિંસા પણ દુઃખસમૂહને દેનારી છે, માટે તે કાયાદિકથી જો કરવામાં આવે, તો તો ક્ષણવારમાંજ નરકમાં લેઈ જાય છે. રાજ્યાદિક સુખોમાં લીન થઈને જેઝં મનુષ્યાદિકની હિંસા કરે છે, તેઝં પોતાનુંજ (આત્મારૂપી) ઘર વાલે છે. માટે હે રાજન્ ! આ નરક આપનારા રાજ્યમાટે, તું વંધુ સાથે વૈર કરીને, શામાટે ક્રોડો મા-ણસોનો નાશ કરાવે છે ? વલી આ શરીર અનિત્ય છે, લક્ષ્મી પાણીના પર-પોટા સરસી છે, તથા પ્રાણો તૃણાગ્નિ સરસા છે, તો તેઝંને માટે તું પાપા-ચરણ કર નહીં ? વલી કોઈ કાર્ય પ્રસંગે અન્ય વૈરીસાથે તો વૈર થઈ જાય, પણ જાણ સાથે જે વૈર કરવું છે, તે તો (પોતાની) એક આંખનો નાશ ક-રવા તુચ્છ છે. નિર્ગુણી, દરિદ્રી, લોચી, તથા દુઃખદેનારો, એવો પણ સદ્દો-શ નાઈ તો પીતાનાં જીવ સમ્મોજ છે. આકરા તથા ક્રોધી, એવા પણ

जाइ साथे मित्राइ करवी श्रेष्ठ ठे, केम के जेथी कमल विकस्वर न थाय,
 तेवो शीत चंद्र पण शुं कामनो ठे ? वली जे डुष्टो राज्यादिक माटे क्रोध-
 थी बंधुजने पण मारे ठे, तेज पोतेज पोतानां अंगोने जांगीने अति लोल-
 ताथी नक्षण करे ठे. वली हे राजन् महा लोन्नरूपी पिशाचने वश थइने
 तें आ वीजा बाहु सरखा जाइ साथे शुं रणसंग्राम आदर्यो ठे ? माटे आ
 रणसंग्रामथी तुं अटक ? के जेथी सैनिको सुख पामे, तथा दिग्गजो सपों
 सहित विश्रांति पामे. एवी रीतनी तापसना मुखनी वाणी सांजलीने द-
 याथी कोमल हृदयवालो थएलो राजा, धर्मनी स्थिति सरखी वाणी क-
 हेवा लाग्यो के, हे मुनिराज ! श्री जरत महाराजा, सूर्ययशा, बाहुवलि
 आदिक प्रजुना पुत्रोए पण कारणने लेइने मांहोमांहें युद्ध करेलां ठे;
 तथा तेजए ते युद्धमां हाथी, घोडा, मनुष्य, उंट वीगेरेने मारेलां ठे, पण
 तेथी तेज दूषित थया नथी, तेने हेतु शुं ठे ? वली मारो जाइ क्रोधित
 थइ खोटे मार्गे प्रवर्तीने पोतानी मेलेज पोताना सगाजनों अनादर करीने
 संग्राम माटे तैयार थयो ठे. तो पण मारी आझामां रही, संग्रामथी विरक्त
 थइने जले ते पोतानुं राज्य जोगवे, अने हुं पण सैन्यसहित मारे स्थानके ज-
 इश. त्यारे ते तापसे तेनुं वचन सांजलीने आदरसहित धर्मनां सर्वस्वरूप
 वचन कछुं के हे राजन् ! तें श्री जरतादिकनुं जे दृष्टांत आप्युं ते आ जगोए
 घटतुं नथी, तेनी कथा तुं सांजल ? एक जाइए तो मुनिने दान देवाथी
 चक्रीनी लक्ष्मी मेलवी हती, अने वीजाए मुनिनी वैयावठथी फलरूपे बाहुनुं
 बल मेलव्युं हतुं. अने वन्नेने संग्राम थवामां पण तेज कारण हतुं के,
 चक्रीनुं चक्र आयुधशालामां प्रवेश करतुं न होतुं, अने बाहुवलिने अ-
 हंकार हतो. वली तेज वन्नेए देवोना कहेवाथी जगतने संहार करनारो
 रणसंग्राम तजीने छंद्युद्ध अंगीकार कर्तुं हतुं. माटे हे राजन् ! जरते
 अने बाहुवलिए जे कार्य कर्तुं, ते तुं याद कर ? अने तेमां तेजने दूषण शा-
 माटे लगाडे ठे ? वली श्री युगादीश प्रजुना ते वन्ने पुत्रो महा पराक्रमी
 तथा महा गुणवानो अने मनोहर चरित्रवाला हता, अने तेथी तेज द-
 णवारमांज केवलज्ञान पामी मोक्षे गया ठे. वली रूपन् प्रजुना पौत्र
 ज्यारे एवुं कार्य करे. त्यारे तारे तेनुं पण दृष्टांत देवुं जोइये, अन्यथा न
 देवुं जोइए. एवी रीतनी वाणी सांजलीने, जरा लज्जित बनेलां ते राजा,

धर्मना रागथी मस्तक नमावीने कहेवा लाग्यो के, हे मुनि ! मैं अज्ञानप-
णाथी ते फोकट दृष्टांत दीधां, केस के, क्यां पामर एवो काच ? अनेक्यां
चिंतामणि रत्न ? ते वनेने शुं तुल्य गणाय ? माटे हे तापसराज ! कार्य-
मां तत्पर एवा अमोने हवे आप कहो के, आ लोक अने परलोकमां
सुख थाय, एवुं कयुं कार्य करवुं ? त्यारे तापसे कह्युं के, हे राजन् ! पाप-
कार्यरूप आ रणसंग्रामथी तुं विराम पाम ? तथा आ मारो जाइ, आ मारुं
राज्य इत्यादि ममत्व चावनें तुं ठोडी दे ? हमेशां पाठल लागेलुं एवुं मृत्यु
ज्यांसुधि आवी पहोंच्युं नथी, त्यांसुधिज आ सघली अखंड संपदाउ तथा
अखंड राज्य ठे. प्राणो क्षणिक ठे, तथा आ शरीर रोगनां घररूप, अने
चपल ठे; तथा राज्य संध्याकालनां वादलां सरखुं ठे, माटे आत्महितने
तुं चिंतव ? वली आत्मा शरीरने माटे सघलां कार्यों करे ठे, पण पोता
माटे कंइ पण करतो नथी; माटे विचक्षण तो आ असार देहथी आ-
त्मार्थ साधवो. विष्टा, मुत्र, मांस, चरबी, हाडकां विगेरेथी सहित,
वहेता छारोवालुं, रोग अने मेलथी व्याकुल, अत्यंत चपल, तथा महा
अपवित्र आ शरीर ठे, तो तेने माटे कयो बुद्धिवान माणस दुर्गति दे-
नारुं पाप आचरे ? वली आ असार तथा अनित्य शरीरथी ज्यारे शाश्व-
तो घर्म मली शके, त्यारे बुद्धिवानो ते शामाटे ग्रहण न करे ? ते वाणी सां-
जलीने उत्कृष्ट वैराग्यने धारण करतो ते बुद्धिनां जंडार सरखो राजा, ते
सुवद्व्य मुनिनां चरणोने नमीने कहेवा लाग्यो के, हे करुणासागर ! आ-
पज मारा गुरु, देव, तथा जवसमुद्रथी तारनारा ठो, माटे हवे कृपा करी
मने दीक्षा आपो ? पठी मुनिना कहेवाथी राजा तुरत पोताना जाइनी
क्षमा मागवाने हर्षथी तेना सैन्यमां गयो. एकला पोताना जाइने आ-
वतो जाणीने बालखिद्य पण तुरत पोताना आसनपरथी उजो थयो; तथा
पृथ्वीपर लोटीने मोटा जाइने नम्यो, तथा जाणे दोपोनेज दूर करतो
दोय नदीं. तेम ते पोताना केशोथी तेमना धूलिवाला चरणोनुं प्रमार्जन
करवा लाग्यो. अने कहेवा लाग्यो के, के हे जाइ ! आप मने पूजनिक
ठो. तथा पूर्व जवनां पुण्योथीज मारं घर पधार्या ठो, तो कृपा करीने आ
राज्य ग्रहण करो ? पृथ्वी रीतनी नाना जाइनी जक्तिथी खुशी थएलो,
तथा मुनिना वचनने याद करतो ते आविड राजा पण पवित्र गुणोवाली

वाणी कहेवा लाग्यो. के हे जाइ ! सद्वोधनी प्राप्तिथी, नरकरूपी वृक्षप्रते
वरसाद सरखा आ मारां राज्यने पण मारे ठोडवानी इछा ठे, तो हवे
तारुं राज्य ते शीरीते ग्रहण करुं ? आ सप्तांग राज्य खरेखर सात नर-
कोज ठे, अने आ चतुरंगी सेना, दुर्गतिरूप शय्यानो चोंतरो ठे. सुग-
तिप्रते गमन करता प्राणीने वचमां रहेली आ राज्यलक्ष्मी ठवना मि-
शथी तेनुं आवादन करे ठे. (अर्थात् सुगतिमां जतां अटकावे ठे.)
वली चामरो तो तृष्णातुर राजानी देवपणानी इछाने हणीने तेने
तिर्यंच गतिमां लेइ जाय ठे. वली हाथीउं कानोथी, घोडा पुंढडांउथी,
कृपाणो पोतानां कंपनथी, अने वारांगनाउं चामरोथी राज्यनुं चप-
लपणुंज जणावे ठे. वली जे राज्यमां हमेशां बीक, डोह विगेरे ठे,
तेवां राज्यने धिक्कार ठे. वली हे जाइ में तने कोपित कयों ठे, तेथी
हवे तने हुं खमाववा माटे आवेलो हुं; अने हुं तो आ राज्य ठोडीने,
दीक्षारूपी साम्राज्य ग्रहण करीश. एवी रीतनी पोताना मोटा चा-
इनी वाणी सांजलीने, वालखिल्ले कहुं के, हे ज्येष्ठ बंधु ! पूर्वनी परेंज त-
मारो अनुचर यइने हुं पण तुरत दीक्षाज लेइश. एवी रीते ते वने जा-
इउं प्रीति पूर्वक विचार करीने सैन्यो सहित व्रतनी इछाथी सुबद्वु मु-
निनां चरण समीपे आव्या. पढी तेउंये पोतानां राज्योपर मंत्रि सहित
पुत्रोने स्थापीने दश क्रोड माणसोसहित दीक्षा लीधी. तेउं सघला ज-
टाने धरनारा, कंदमूल अने फलोनुं नक्षत्र करनारा, गंगानी माटी श-
रीरपर चोलनारा, तथा सर्व वाचतोमां हिनबुद्धिवालाउं थया; वली तेउं
हमेशां मृगना वालको साथे रहीने (अर्थात् जंगलमां बसीने) ध्यानमां
आरूढ थइ, जपमालाथी श्री युगादीश प्रभुने जपता हता. वली तेउं प-
रस्पर दोष रहित थइने धर्मकथाउं करता हता, तथा आर्जव गुणमां
रहीने एवी रीते तेउंये लाख वर्षों व्यतीत कर्या. एटलामां त्यां नमिमु-
निना वे विद्याधर शिष्यो शुच किरणोथी आकाशने दीपावता थका आ-
काशमांथी उतर्या. मूर्तिवंत धर्म अने शांतरससरखा ते वनेने जोइने,
सघला मुमुक्षु तापसोए अत्यंत नक्तिथी तेउंने नमस्कार कयों; तथा पु-
व्वुं के, आप क्यांथी अही पधार्या ? तथा हवे कइ जगोने जइ पवित्र
करशो ? त्यारे मुनिउंए धर्मलाज देइने कणुं के. अमो प्रभुनी नेवामाटे

પુંડરિક ગિરિપર જઇશું. પઠી તે તાપસોએ પુઠ્યાથી તે મુનિર્જે તેજના
 ઉદ્ધાર માટે શત્રુંજયની કથા કહેવા માંડી. કેમ કે તેવા માણસો જગ-
 તનું હિત ઇન્દ્રનારાજ હોય છે. અનંત પુણ્યનાં આધારરૂપ, તથા સંસારરૂપી
 સમુદ્રમાં વાહાણ સમાન, એવો શાશ્વતો શ્રી શત્રુંજય પર્વત સુરાષ્ટ્ર દેશમાં
 જયવંતો વર્તે છે. તે શત્રુંજય પર અનંતા અરિહંત, મુનિપ્રમુખ માણસો તી-
 ર્થનાં યોગથી મોક્ષે ગણ્યા છે, તથા હવે પણ જશે. તે અદ્ભૂત શત્રુંજય
 ગિરિ સિદ્ધલક્ષ્મીનો ક્રીડા કરવાનો પર્વત છે, તથા ત્યાં ગણ્યા પ્રાણીર્જે
 તુરત મોક્ષસુખ મેલવે છે. ત્યાં શાશ્વતા તથા મુક્તિના સ્વામી શ્રી યુગાદીશ
 પ્રજુ વિરાજે છે, તેથી ત્યાં ગણ્યા માણસો મોક્ષસુખનો સ્વાદ અનુભવે છે.
 તે પર્વતરૂપી કિલ્લામાં રહેલા પ્રાણીને અનંત જવોથી પાઠલ લાગેલા કુ-
 કર્મ રૂપી શત્રુર્જે પરાજય કરી શકતા નથી. તે પર્વતપર સૂર્યોદયથી જેમ
 અંધકારો, તથા સજ્જાનના સંગથી જેમ ડુર્ગુણો, તેમ, હત્યાદિક પાપો પણ
 ક્ષણવારમાં નાશ પામે છે. એવી રીતની શત્રુંજય ગિરિની કથા સાંજલીને
 તે તાપસો પણ તે મુનિર્જેની પાઠલ ત્યાં જવા લાગ્યા. એવી રીતે તેજે જી-
 વ્યલાથી ચાલતા હતા, ત્યાં તેજે અગાડી કિનારાપર ઝગેલા વૃક્ષોથી
 વ્યાપ્ત થઈ એક ઉત્તમ સરોવરને જોયું. ગ્રીષ્મ ઋતુના જયંકર સૂર્યનાં
 કિરણોથી ક્ષિપ્ત થઈ, અને તેથી વિસ્તાર પામતી વૃક્ષોની ઢાયામાં બે-
 ઠેલાં વનવાસી પશુર્જે તે સરોવર સેવાણું હતું. વલી તે નિર્મલ સરો-
 વર પ્રગટ થતી કમલોનાં મકરંદની સુગંધિથી, સર્વ દિશાંર્જમાંથી અવેલા
 જમરાંર્જે પણ સેવાણું હતું. હવે તે તાપસો પણ પોતાના તાપની શાંતિ
 માટે ત્યાં જઈ આનંદથી તેજેની ઢાયામાં વિશ્રામ લેવા બેઠા. ત્યાં તેજે
 કિંચિત્ત ધૂર્ણાયમાન આંખોવાલા, શિથિલ શરીરવાલા, શ્વાસોશ્વાસથી નીચું
 થઈ પેટ જેનું પગ, યુદ્ધા મૂઝવાલા, પીલા પગોને હલાવતા, ગંગાનાં
 નીચ સમગ્રી ઉજ્જ્વલ કાંતિવાલા, હંસોથી વીંટાઈ, તથા મૃત્યુની અણીપર
 રહેલા એક હંસને જોયો. તે વચ્ચે માણસોના આવવાથી, શત્રુંજયનાં આ-
 શ્રયથી જેમ પ્રાણીર્જેનાં પાપકર્મો, તેમ વીજા હંસો ત્યાંથી તેને ઠોડીને ચાલ્યા
 ગયા. હવે તે વચ્ચે એક દયાલુ મુનિ પણ પાત્રમાં પાણી લાવીને રસાયનની
 પેન તે હંસના મુઘમાં મેલ્યું. તે જલથી તે હંસને તે સુખ થયું, કે જે
 મુઘે તેને જાણે મોક્ષમુખજ દેખાઈ હોય નહીં, તેમ થયું. “શરણ ર-

हित तथा आ दुखदायी संसाररूपी कांतारमां जमता एवा तारा जीवने चार शरणाउं थाउं ? वली जेजे जवमां जे कोइ जीवने तें विराध्या होय, तेउं सघळाने तुं खमाव ? तथा तेउं पण ताराप्रतेक्षमा करे. वली तुं शत्रुंजय गिरिने तथा श्री युगादीश प्रभुने स्मर ?” एम कहीने ते मुनीए तेने वारंवार नमस्कारो दीधा, ते नमस्कारथी पीडा रहित थइने, तथा पंच नमस्कारनुं स्मरण करतो थको ते हंस समाधिथी मृत्यु पामीने सुधर्मा देवलोकमां उत्तम देव थयो. हवे ते बे मुनिउंनां शुद्धोपदेशथी ते तापसोए पण त्यां मिथ्यात्व क्रीया तजीने जिनव्रत अंगीकार कर्यु. तेउंनां जे केशो अगाउ जटाबंधथी वृद्धि पामता हता, तेउंनो मूलमांथी लोच करीने तेउं पृथ्वीपर लोटवा लाग्या; पठी तेउं तेमनी पासे मिथ्यात्वने आलोचीने व्रतधारी थया थका जवसमुद्रमां दुर्लज एवा सम्यक्त्वने जजवा लाग्या. पेहेलेथीज जेम जिनप्रते जक्तिवाला हता, तेम व्रतमां पण जक्तिवाला थइने, ते वने मुनिउंनी आझा लेइ शत्रुंजयप्रते जवा लाग्या. मार्गमां लोकोने बोध देता, पृथ्वीने पवित्र करता, तथा जीवयला पूर्वकचालता थका तेउंए सिद्धगिरिराजने जोया. श्री युगादीश प्रभुरूपी मुकुटें करीने मंडित थएला, नवा गुंथेला अंबोडावाला उत्तम बहुनां मस्तकसरखा, चोतरफथी दीपको सरखा रत्नोनां किरणोवालां एकसोने आठ सुवर्णनां शिखरोथी शोभता, तथा पुण्यना राशि सरखा अने मोक्षनी वेदिकासरखा ते विमलाचलने जोइने ते मुनिउं अत्यंत आनंद पाम्या. ते गिरिराजनां दर्शनथी हर्षित थएला, तथा कर्मरूप व्याधिनां नाशथी हलवा थएला ते मुनिउं मोक्ष मेहेलना आंगणां सरखा ते पर्वतपर चडवा लाग्या. त्यां तेउं रायणने त्रण प्रदक्षिणा देइने हमेशां, मोगरा तथा कपूरसरखी उज्ज्वल कांतिवाला श्री रूपजदेव प्रभुने नमता हता. वली तेउं उलसायमान जक्तिथी प्रेराया थका पोतानी शक्ति मुजव, श्री युगादीश प्रभुना अनंता गुणोने हर्षथी गाता हता. हवे मासक्षपणने अंते ते वने झानी एवा विद्याधर मुनिउं, ते दश क्रोड साधुउंने कहेवा लाग्या के हे साधुउं ! तमोए आ संसारमां अशुच ध्यानना योगथी नरक देनारुं अनंतुं कर्म पेहेलेथीज उपार्जन करेलुं ठे, ते आ क्षेत्रनां प्रतावथी नाश पामशे, माटे तमारे अहीं रदेवुं, वली तमो अहीं अंते केव-

लङ्गान पामीने मोक्षे जशो. एम ते सर्वने कहीने ते चारण मुनिउ पो-
तानी कांतिथी पृथ्वी तथा आकाशने दीपावता थका आकाश मार्गे चाट्या
गया. हवे ते डाविड तथा बालखिद्धादिक तपस्वीउ, मासोपवास सहित
त्यां जिनध्यानमां तत्पर थया थका रह्या. पठी सघलां मोहनां अंगो क्षीण
थवाथी, निर्यामणा करीने, तथा मन, वचन अने कायानां योगथी स-
घला जंतुउने खमावीने, तथा दुष्ट एवा आठे कर्मोनां क्षयथी अंतर्मुहु-
र्तमांज केवल पामी ते दश क्रोड मुनिउ त्यां मोक्षे गया. ते वखते ते हं-
सना जीवे देवलोकमांथी आवीने मोटी रुधिरथी तेउनो उंचे प्रकारे नि-
र्वाणमहोत्सव कर्यो. पठी ते देव जिनेश्वरो प्रते पोतानुं स्वरूप कहीने
पवित्र थयो थको, ते तीर्थने हंसावतारनुं नाम आपीने, पोताने स्थानके
गयो. एवी रीते ते दश क्रोड मुनिउ कार्तिक सुदि पुनेमने दिवसे चंद्र
कृतिका नक्षत्रमां आवते ठते त्यां शत्रुंजयपर मोक्षे गया. जेम पुंडरि-
कजी चैत्री पुनेमने दिवसे, तेम आ मुनिउ कार्तिकी पुनेमने दिवसे त्यां
मोक्षे गया, माटे ते वने पर्वो कहैलां ठे. वली बीजी जगोए बीजे वखते
यात्रा, तप, दान, तथा देवपूजनथी जे फल थाय ठे, तेथी पण अधिक फल
आ तीर्थमां कार्तिकी पुनेमे ते कार्यो करवाथी थाय ठे. वली अहीं सो साग-
रोपम रद्देवाथी पण जे कर्म क्षय थतुं नथी, ते कर्म कार्तिक मासमां मासक्ष-
पण करवाथी क्षय थाय ठे. वली विमलाचलपर कार्तिकी पुनेमनो एकज
उपवास करवाथी, प्राणी, ब्रह्महत्या, स्त्रीहत्या, तथा बालहत्याना पा-
पोथी मुक्त थाय ठे. जे माणस अरिहंत प्रभुना ध्यानमां रहीने अहीं श-
त्रुंजयपर कार्तिकी पुनेम करे ठे, ते सर्व सुखो जोगवीने मोक्ष मेलवे ठे.
जे माणसो वैसाक, कार्तिक, तथा चैत्र आदिक मासोमां पूर्णमाने दिवसे
संवसहित श्री पुंडरिकगिरिपर दान, तथा तप करे ठे, तेउ मोक्ष सुखने
जजनारा थाय ठे. हवे ते डाविड, तथा बालखिद्धनां पुत्रोए त्यां आवीने,
एवी नो प्रानादनी पंक्तिउ वनावी, कं जेथी पुण्यना समूहोथीज जेम, तेम
ने सिद्धगिरि पर्वत अत्यंत शोचवा लाग्यो. एवी रीते ते तीर्थमां क्रोडो
मुनिउ मोक्षमुख मेलव्युं ठे. अने तेथी ते पवित्र तीर्थ त्रणे जग-
नामां प्रख्यात वग्युं ठे. श्री सरत महाराजनां मोक्षपठी क्रोड पूरे गया
बाद ते डाविड अने बालखिद्ध प्रमुख नावुउ मोक्षे गया.

श्री वीरप्रभु इंद्रने कहे ठे के, हे इंद्र ! एवी रीते आ अवसर्पिणीमां आ शत्रुंजय तीर्थनो प्रथम उद्धार श्री जरत चक्रीश्वरे कयों; हवे ते पढी बाकीना उद्धारोनी स्थिति तुं सांचल ?

श्री जरतमहाराजाना वंशमां अयोध्या नगरीमां, तेज अने यशनो स्वामी आठमो दंडवीर्य नामनो राजा थयो. ते त्रण खंड जरतनो अधिपति थयो थको तथा जरत महाराजनी पेठेज आवकोनुं पूजन करतो थको राज्य पालतो हतो. एक दहाडो ते प्रगट चक्रिवंत एवा शोल हजार राजाउ सहित उत्तम आसनपर बेठेलो हतो. जरत महाराज पढी ठ कोड पूर्व गया बाद एक दिवसे इंद्र सजामां वेठो थको प्रभुना गुणोनुं स्मरण करवा लाग्यो. पढी ते तेमनी सेंकडो शाखावाला वंशनी स्तुति करवा लाग्यो; ठेवटे तेणे पोतानां ज्ञानचक्रुथी, स्फुरायमान यशवाला, पोताना वीर्यथी चंद्र अने सूर्यना तेजने पण हरता, हजार आंखोवालानी पेठे पोताना चक्रुथी अनेकोने जोता, हजार हाथवालानी पेठे दिशाउ-मांथी सघली लक्ष्मीने खेंचता, हजार जीजवालानी पेठे सर्वने पोता-नां कायोंमां जोडता, पोतानां मस्तकपर श्री युगादीश प्रभुना मुकुटने धारण करता, सर्व आभूषणोनां तेजोथी ज्ञासुर थएला, मूर्ति-थीज महा पराक्रमी, न्याय अने धर्ममां तत्पर, युगादीश प्रभु प्रते दृढ चक्रिवाला, जगतने पालवामां शक्तिवंत, घणा राजाउथी सेवाता, चामरोथी बींजाता, धर्मनुं माहात्म्य गृहण करता, तथा सजामां सुवर्णना सिंहासनपर बेठेला दंडवीर्य राजाने जोया. त्यारे खुशीथी पोतानुं मस्तक धुणावीते, प्रभुना वंशमां चक्रिवालो ते इंद्र आवकनो वेप ले-इने अयोध्यामां आव्यो. देवदुष्य सरखी त्रेवडा सूत्रनी चडोपवीतथी हृदयमां जूषित थएला, एक वस्त्रवाला ब्रह्मव्रतथी पवित्र थयेला, चार व्रतधारी होवाथी चार तिलकोने धारण करता. तथा जरा पीढी चोट-टलीमात्र केशवाला, जरतजीए वनावेला अर्हत, मुनि, तथा आवक ध-र्मरूप, दूषण रहित चार वेदने गृहण करनारा, तथा पताका सरखा हाथथी गुरू जलें करी आचमन लेता एवा ते (इंद्ररूप) आवकने जोइ दंडवीर्य राजा तेमनापर आदरचुक्त मनवालो थयो. पढी राजाए तेने जाजन कराववा माटे रसोइआउने हुकम कयों. त्यारे ते पण इया-

पथिकीनुं स्मरण करतो थको तेउनी साथे दानशालामां गयो. त्यां केट-
लाको वेदना अंगो जणता हता, केटलाको शांतिपाठ करता हता, के-
टलाको परमब्रह्मनो जाप जपता हता, केटलाको ध्यानमां तत्पर हता,
केटलाको त्रिकाल देवपूजा माटे त्रिकरण शुद्धिथी जलें करी स्नान
करता हता, केटलाको मुनिउने वांदीने दान देता हता, केटलाको त-
परूपी अग्निमां कर्मरूपी काष्ठोथी अहिंसानी आहूति करता हता, के-
टलाको आत्माराममां जावरूपी पाणीथी स्नान करी पवित्र मनवाला
थया हता; एवा ते श्रावकोने त्यां जोइने इंद्र अत्यंत आनंद पाम्यो. हे
श्रावक ! अमो तमोने वांदीए ठीए, एम करीने उठेला एवा तेउनी साथे
ते पवित्र पाणीथी आचमन करीने, जोजनशालामां दाखल थयो. हवे ते
कपटथी श्रावक थएलो इंद्र कोडो श्रावकोने माटे पकावेलुं अन्न दिव्य
प्रजावथी क्षणवारमां खाइ गयो; अने कहेवा लाग्यो के, अरे ! रसो-
इआउं ! मने कुधातुरने अन्न पीरसो ? शा माटे तमो दंडवीर्य राजाना
पुण्यने व्यर्थ करो ठो ? पठी ते बात रसोइआउंए राजाने कहेवाथी, तेणे
त्यां आवी, तेने जुख्यो, तथा शिथिल शरीरवालो जोयो. पठी ते कपटी
श्रावके राजाने श्रद्धायुक्त श्रावक जाणीने दीनजाव देखाडी कठिन व-
चन कलुं के, हे राजन् ! तमोए आ जे रसोइआउंने राख्या ठे, ते श्रा-
वकोने ठगनारा ठे, केम के, मने एकने पण तेउं तृप्त करता नथी. वली
आ पेटनरा तथा लालचु रसोइआउं आवी रीते हमेशां बीजा श्राव-
कोने पण ठगे ठे. ते सांजली जरा कोधातुर थएला राजाए सो मूडा
जेटलुं अन्न पोतानी नजरे पकावाव्युं. पठी ते कपटी श्रावक देवमायाथी,
अग्नि जेम सर्व काष्ठना समूहने तेम ते सघलुं राजाना देखतां खाइ ग-
यो; तथा पठी ते राजाने कहेवा लाग्यो के, हे जरतना कुलमां जूषण
समान महाराजा ! शुं तमारे तमारा पूर्वजोनी कीर्ति वधारवी नथी ?
वली कुधातुर एवा मने एकने पण ज्यारे तमो संतोपी शकता नथी,
त्यारे जरतजीना पुण्यने तमो कुलीन पुत्र शुं आवीज रीते वधारशो ?
वली जे माणस पोतानां पूर्वजोनां कुल, कीर्ति तथा पुण्यने वधारतो न-
थी, एवा मानाने क्लेश करावनाग पुत्रो शुं कामनां ठे ? वली ज्यारे तुं
नारा पुर्वजो मरलुं कार्य नथी करी शकतो, त्यारे तेना सिंहासनपर

शा माटे बेसे ठे ? तथा मस्तकपर तेमनो मुकुट पण शा माटे धारण करे ठे ? वली आ श्रावकोने चोजन कराववानां तारा कपटी डाकडमाकने ठोडी दे ? अने तारी शक्तिमुजव कर ? फोकट माणसोने आ दान-शावानां डोळथी शा माटे तुं ठगे ठे ? तेवी रीतनी तेनी निष्ठुर वाणी सांजलीने पण राजा गुस्से थयो नहीं, पण पोतानां पुण्यनी अपूर्णताने जाणीने उलटो ते पोताना आत्मानि निंदा करवा लाग्यो. पढी राजाना जावने जाणीने पवित्र वाणीवालो मंत्री कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! आ कोइ देव कपटथी श्रावकनुं रूप लेइने अहीं आव्यो ठे. वली श्रावकना वेषमां जो तमारी जक्ति होय, तो ते आचरो ? केमके तमारी जक्तिथी खुशी थइने कदाच ते पोतानुं स्वरूप प्रकट करशे. ते सांजली राजाए तेनी सपीपे चंदन अने अगुरुनो धूप करी पवित्र वचन कह्युं के, हे देव ! तमो श्रावकनो वेष लेइने मने प्रवित्र करवाने कोण आवेला ठो ? तथा मारापर कृपा करीने आप प्रगट थारु ? वली हवे आपे मने खेद आपवो योग्य नथी, तथा हुं श्रावक वेषधारी मनुष्यने निश्चयथी नमुं हुं. वली जिनमां, जिनधर्ममां, सुगुरुमां, तथा आपप्रते जो मारी खरेखरी जक्ति होय, तो आपनुं स्वरूप प्रगट करीने, मारुं पुण्य सफल करो ? एवी रीतनां तेनां जक्तियुक्त वचनो सांजलीने अंतःकरणमां खुशी थएला इंद्र तेनी लोकोवच्चे वारंवार प्रशंसा करी. वली तेना मनने खेद-युक्त जाणीने इंद्र तुरत कपटी रूप ठोडीने, पोतानुं मूलरूप धारण कर्युं. त्वारे तेने इंद्र जाणी दंडवीर्य आश्चर्य सहित हर्षथी तेने नम्यो, तथा इंद्र पण तेने हाथथी उंचकीने आलिंगन कर्युं, तथा तेने ते कहेवा लाग्यो के, हे चरमशरीरी महासत्व ! तमोने धन्य ठे, प्रभुना कुलमां उत्पन्न थएला तमोने जोइ, हुं श्री युगादीश प्रभुने याद करुं हुं. वली आजे में सुधर्मा सत्तामां वेठां थकां प्रभुना तेवा गुणयुक्त वंशनुं स्मरण कर्युं; तेमां पूर्वजोए अंगीकार करेलुं कार्य करनार; तथा अधिक गुणवान तमो ठो, तथा तमो कुलीन पुत्रथी प्रभुनो वंश आजे पण शोभी रह्यो ठे. जे पुत्रो वंशनी स्थिति, गुणो, धर्म, कीर्ति तथा अखंड राज्यनी वृद्धि करे ठे, तेज खरा पुत्रो ठे. वली हे राजन् ! तमो जरनना कुलमां उत्पन्न थया. माटे तमारें पण तेना सरखुंज कार्य करवुं जोइयें; अने

तेथी तमो शत्रुंजयनी यात्रा तथा तीर्थोद्धार करो ? वली हुं तमोने दे-
 वोसहित त्यां आवी ते कार्यमां मदद करीश; माटे आ स्वामीवत्स-
 लनी पेठे ते कार्य माटे पण तमो त्वरा करो ? ते सांजली राजाए कछुं
 के, हे इंद्र ! आपे मने ठीक ते चेताव्युं; अने तेथी आप मने तो जरत
 तुल्यज ठो. वली श्री युगादीश प्रभुना जक्त आप समान बीजा कोइने पण
 हुं जाणतो नथी, केम के, जरत महाराजना स्नेहथी आपे अहीं आवी
 मारापर कृपा करी. हवे हुं तो जाणे संघसहित हवडेज यात्रामाटे प्र-
 याण करुं हुं, अने हवे आपणो पाठो मेलाप पुंडरिक गिरिपर थशे.
 पठी खुशी थएला इंद्र तेमने बाण सहित धनुष्य, दिव्य रथ, हार,
 तथा कुंडलो आप्यां. पठी इंद्र तो जगतमां उद्योत करता थका स्वर्गे
 गया, अने दंडवीर्य राजाए यात्राना प्रयाण माटे जंजा वगडावी. ते ना-
 दथी, ते जाणे दूतथीज खेंचाया होय नहीं, तेम लोकोना समूहो वे-
 गथी पोतपोनाना वाहनो सहित त्यां एकठा थया. पठी शुच दिवसे
 स्नानथी पवित्र थइ, तथा पवित्र वस्त्रो पेहेरीने, अने जिनबिंबने न-
 मीने राजाए लोको सहित प्रयाण कर्युं. घणां सैन्यथी पृथ्वीना विस्ता-
 रने हरतो, उडती रजोथी तेजस्वीर्तना तेजने हरतो, चार प्रकारनां ध-
 र्मनी बुद्धि मांटे चतुर्विध संघ सहित, चतुरंगी सेना सहित, चार प्र-
 कारनी बुद्धिवालो, चारे गतिर्तना नाश माटे चारे कपायोने तजतो,
 चार लोकपालोपर पांचमो लोकपाल, चार महाधरो, चार सामंतो, चा-
 र मंत्रीउ, तथा चार सेनापतिउंथी बींटाइने मार्गे चालतो थको ते रा-
 जा शोभतो हुनो. वली आगल रहेला देवालयमां विराजेला जिनबिं-
 बना प्रजावथी कोइ पण छुद्र देवो तेमने पराजव करी शक्या नहीं.
 पृथ्वी नीते घणां देशोने उलंगीने, तथा ते देशोनां राजाउपासेथी जेटो
 खेइने केटलेक दिवने ते काश्मीर देशमां आव्यो. पठी प्रज्ञानमां जेवो
 ते राजा सैन्य सहित प्रयाणनी इच्छा करे ठे, नेटलामां वे पर्वतोण तेनो
 मार्ग गोक्यो. त्यारे अग्र सैनिके आर्वी ते व्रतान राजाने कह्यो. त्यारे रा-
 जा पण आश्चर्यथी तेमनी समीप आव्यो, त्यारे ते वने पर्वतो प्रह्वय-
 कावना पर्वतोनी पेठे अग्निपरस आफल्या. ते वनेना आफलवार्थी तण-
 न्नाउंनो समूह पयो तो उल्लयो के. जाणे वज्र सरयो तेजस्वी ते वड-

वनलज होय नहीं, तेम देखावा लाग्यो. पढी तेमांथी त्रणे जगतोने वा-
लवामां समर्थ, एवो अग्नि निकल्यो, तथा ते उत्तम मुनि तरफथी आ-
वेदी तेजोद्वेश्यानी पेठे कोइथी पण सहन थइ शक्यो नहीं. ते जोइ
सुमति प्रधान राजाने कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! आ उपद्रव कोइ
हुष्ट देवनो करेलो ठे; आप तेने शांत करवा माटे पूजादिक कार्यो करो?
के जेथी ते संतोष पामी पोतानुं स्वरूप प्रगट करशे. एवी रीतनां मंत्रिनां
वचनथी राजाए पोते पवित्र पूजादिक कार्य कर्नुं, केम के संत पुरुषो
प्रायें करीने परने तुष्टमान करनारा होय ठे. पढी ते शांति उपायोथी
पण ते देव जरा पण संतुष्ट थयो नहीं, केम के बडवानलने जलथी सीं-
च्याथी ते उलटो विशेष रीते बलवा लागे ठे. पढी राजाए स्मरण कर-
वाथीज इंद्रे आपेलुं शत्रुने नाश करनारुं धनुष्य आव्युं, तथा तेने पूजी
तेणे ते हाथमां धारण कर्नुं. ते धनुष्यनां तेजथी राजा बखतर पेहेरेलानी
पेठे शोचवा लाग्यो. पढी राजाए तेने जरा खेंचीने तेनो टंकार कर्यो के,
तुरत तेउं वज्रपातनी बीकथीज जेम, तेम दूर थया. पढी राजाये वज्रथी
तथा देवोथी पण न वारी शकाय, तेवा ते बाणने धनुष्य साथे जोड्युं. ते
वखते नजदीक रहेला लोको शंका करवा लाग्या के, शुं आ सूर्यने जीर्ण
पत्रनी पेठे जेदी नाखशे ? के कपासीउनी पेठे ताराउने उडाडी नाखशे ?
के आकडाना फुलनी पेठे चंद्रने फेंकी देशे ? के कीर्ति नहीं मावाथी
ब्राह्मांडने तोडी नाखशे ? तेटलामां तेजस्वी आंखोवालो, जयंकर, विंध्या-
चलपर रहेला अग्निनी पेठे मस्तकपर पीला केशोवालो, गुफा सरखां न-
स्कोरांवालो, वायुथी वृद्धोने जांगतो, दांतोनापीसवाथी उत्पन्न थती अ-
ग्निनी ज्वालाथी जयंकर देखातो, तालवृक्ष सरखा उदंड बाहुवालो, शीला
सरखा दृढ हृदयवालो, अंकुशसरखा नखोना समूहथी फाडेला ठे, सिंहोने
जेणे एवो, चपल जीजथी नजदीक रहेला हाथीआदिकोने गृहण करतो,
तथा मारुं रक्षण करो ? मारुं रक्षण करो ? एवां वचनो बोलतो एक वे-
ताल प्रगट थयो. तेनां ते वचनथी राजा धनुष्य खेंचीने कटपांतकाल-
ना सूर्यनी पेठे स्थिर रह्यो; तथा तेणे तेने कर्नुं के, अरे नीच ! तें आ
मार्ग शामाटे रुंध्यो ठे ? तथा तारी पासे कोनुं बल ठे ? अने तुं कोण
ठे ? ते सघलुं कहे ? त्यारे ते वेताल कहेवा लाग्यो के, हे दयालु दंडवीर्य

राजा ! आ तमारा सेवकपर कोप नहीं करो ? वली हे राजन् ! जीर्ण वस्त्रथी जेम सूर्यने, तथा तृणथी जेम अग्निने, तेम में जे तमोने रोध्या ठे तेनुं कारण तमो सांजलो ? हुं प्रथम वियङ्गति नामनो एक विद्याधरोनो स्वामी हतो; अने तमोए मने संग्राममां जीत्यो हतो. तेनी पीडाथी मरीने स्वल्प आयुष्यथी, घणा जवोमां जटकीने, कोष्क पुण्यने योगे आ वनना पर्वतमां हुं वेताल थयो. पठी विजंगझानथी ईदवाकु वंशमां भ्रूषण समान एवा तमोने अहीं आवेला जाणीने तमारो मार्ग रोकने हुं बेठो. गरुडना पक्षघातथी जेम नागपाशो तेम तमारा धनुष्यना टंकारथी आ पर्वतो फाटी गया; वली अगाउ हुं कोइ राक्षस, दानव, के मनुष्योथी पण जीतायो न होतो. पण हवे तो तमारां बलने सहन करवाने हुं शक्तिवान नहीं होवथी आपनाथी हुं जीतायो हुं. अने हे स्वामी ! हवे हुं आपनी आझाथी अहीं चाकारनी पेठे रहीश; पठी राजाए पण तेने त्यांज स्थाप्यो. पठी राजाए क्रोध रहित थइ, स्नान करी, तथा प्रभुने पूजीने, अने जोजन करीने परिवार सहित त्यांथी प्रयाण कर्युं. एवी रीते अखंड प्रयाणथी केटलेक दिवसे ते जरतजीनी पेठे शत्रुंजय नजदीक पहुँच्यो. पठी त्यां आनंदपूरमां जरतनी पेठेज तेमणे जिनपूजा, तीर्थपूजा, संघपूजा, आदिक सर्व कार्य कर्युं. पठी ते शत्रुंजयी, जरतकुंड, तथा बीजा कुंडोमांथी पण तीर्थोदक लेइने शत्रुंजय पर्वतपर चढ्यो; तथा ठेवटे मुख्य शिखरपर चडीने, तेणे तेने त्रण प्रदक्षिणा दीधी. त्यां जरत चक्रीए वनावेलां तेमनी कीर्तिरूपी वृक्षसरखां प्रभुनां प्रासादोने जोइने ते अत्यंत आनंद पाम्यो. हवे ते बखते अवधिज्ञानथी त्यां दंडवीर्य राजाने आवेला जाणीने इंद्र पण देवोनी साथे आव्यो; तथा तेणे मुख्य शिखरने, चैत्यने, रायणने, समवसरणने, तथा प्रभुनां पगलांने पूज्यां; पठी त्यां ते राजाए इंद्रे कहेली विधिपूर्वक, दारिद्र्यरूपी वृक्षने वायवामां दावानलसरखुं संघपूजा, उत्सव आदिक शुभ कार्य कर्युं. वली त्यां मुनिए कहेला ते गिरिना माहात्म्यने सांजलतां यकां तेणे त्रण अठाइ महोत्सव पूर्वक तीर्थोत्सव कर्ग्यो. पठी त्यां प्रभुना मंदिरोने जीर्ण थपलां जोइने दुःखित थइ. इंद्रनी अनुमतिथी तेउनो तेणे उद्धार कर्ग्यो. पठी तेणे स्वतानत्रपर पण उत्सवपूर्वक इंद्रनी अनुमतिथी मंदिरादिकोनो उ-

ઝાર કર્યો. પઠી તેમણે આબુ, વૈજાર, અષ્ટાપદ તથા સમ્મેતશિખરપર પણ સંઘ સહિત યાત્રા કરીને ઝઘાર કર્યો. પઠી તેણે પોતાનાં રાજ્યમાં આવીને, ત્યાં પણ ક્રોડોગમે જિનમંદિરો કરાવ્યાં, તથા તીર્થયાત્રા કરી. પઠી એક દહાડો ઝરતની પેઠેજ આરિસા યુવનમાં પોતાનાં શરીરને જોતા થકા, અને સંસારની અસારતાને મનમાં ધારતા થકા તે દંડવીર્ય રાજા કેવલજ્ઞાનની સંપદા પામ્યા. પઠી વ્રત પાલતા થકા, અને પરનો ઉપકાર કરતા થકા તે દંડવીર્ય મહામુનિ મોક્ષે ગયા. એવી રીતે આ શત્રુંજય તીર્થનો બીજો ઝઘાર કરીને ઝરતના વંશમાં થયેલા દંડવીર્ય રાજા મોક્ષ પામ્યા.

એવી રીતે બીજો ઝઘાર જાણવો.

હવે એક દહાડો ઈશાનેંદ્ર, જ્યાં હેમેશાં કેવલી અરિહંત વિચરે છે, એવાં મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં જાક્તિથી જિનેશ્વરોને નમવા માટે ગયો. ત્યાં સિંહાસનપર બેઠેલા, તથા ત્રણ ઢત્રથી શોજતા પ્રજુને સ્તવીને, તથા નમીને તે તેમની પાસે બેઠો. પઠી પ્રજુ લોકોને આનંદકારી દેશના દેવા લાગ્યા કે, જેમ જવોમાં મનુષ્ય જવ, તથા ઘરોમાં દીપક તેમ સઘલા દ્વીપોમાં જંબૂદ્વીપ શ્રેષ્ઠ છે. વલી સર્વ દેશોમાં સુરાષ્ટ્ર દેશ, તથા સર્વ પર્વતોમાં પુંડરિક ગિરિ ઉત્તમ છે, કેમ કે ત્યાં કીર્તનથી પણ પાપોને હરનારા શ્રી રૂપજ-દેવ પ્રજુ બિરાજે છે. વલી તે ઝરતક્ષેત્ર, તથા ત્યાંના મનુષ્યોને પણ ધન્ય છે, કેમ કે ત્યાં રહેલા શત્રુંજય તીર્થમાં તેડ પ્રજુને પૂજે છે. વલી હમેશાં વિમલાચલ તીર્થને ધ્યાવવાથી પાપોની શાંતિ થાય છે, કેમ કે, જો સૂર્ય નજદીક હોય, તો શું અંધકારની પ્રવૃત્તિ હોય ? ક્રોડો જવોમાં પણ ડુર્લજ એવું વોધિવીજ શત્રુંજય તીર્થમાં પ્રજુનું ધ્યાન ધરવાથી તતક્ષણ પ્રાણીર્જને પ્રાપ્ત થાય છે. સર્વ તત્વોમાં જેમ સમ્યક્ત્વ તથા સર્વ દેવોમાં જેમ જિન, તેમ સર્વ તીર્થોમાં ઉત્તમ એવો શત્રુંજય ગિરિ ડુર્લજ છે. એવી રીતની પ્રજુની દેશના સાંજલીને, તે તીર્થને જોવાની ઇચ્છાથી ઈશાનેંદ્ર શત્રુંજય ગિરિપ્રતે આવ્યો. ત્યાં પ્રજુને જોતાં થકાં, સ્તવતાં થકાં, તથા જિનવાણીનું સમર્થન કરતાં થકાં તેણે દેવો સહિત અષ્ટાઙ્ મહોત્સવ કર્યો. વલી ત્યાં જિનજાક્તિની પેઠે, કિંચિત્ જીર્ણ થયેલાં જિનમંદિરોનો તેણે વીવ્ય શક્તિથી ઝઘાર કર્યો. એવી રીતે દંડવીર્ય રાજા પઠી સો સા-

गरुडम गया वाद ईशानेंद्रनो करेलो पुंडरिक गिरिपर त्रीजो उद्धार थयो.
एवी रीते त्रीजो उद्धार जाणवो.

हवे एक दहाडो चैत्री पुनमने दिवसे देवो श्री पुंडरिकगिरिप्रते रु-
पदेव प्रभुने नमवा माटे आव्या. ते दखते हस्तीसेन नामना नगरमां
सुहस्तिनी नामनी देवी कालनां वशथी कोडो देवीउथी वींटायी थकी
मिथ्यादृष्टि थइ हती. ते महा बलवान, तथा जैनधर्मनो छेष करनारी
हती, अने तेणीए तालध्वज प्रमुख क्षेत्रदेवोने पोताने वश करी लीधा.
ते देवी स्वेच्छाचारी थइने, परद्रोह, मद्य तथा मांसमां आसक्त थइ थकी
पोतानां गर्वथी उद्भूत थइने तीर्थने नुकशान करवा लागी. वली ते देवी
देवोनां नहीं आववाथी, कपटथी, घणां बीजा पर्वतोने शत्रुंजय सरखा
करीने लोकोने ठगती हती. हवे त्यां तेवा घणां पर्वतोने जोइ आश्चर्यथी
एकबीजानां मुखो जोता थका ते देवो विचारवा लाग्या के, शुं आ पृथ्वी-
पर घणा शत्रुंजय पर्वतो ठे? अथवा अमारी जक्तिथी तेणे घणां रूपो
कर्यां ठे? अथवा एक पर्वतपर अमो सघलाने नहीं माता जोइने, आ
प्रजाविक पर्वत हजारो रूपपणाने शुं प्राप्त थयो ठे? एवी रीते चिंतातुर
थएला देवोए अवधिज्ञाननो उपयोग दीधा विनाज ते सर्व जगोए स्नात्र-
पूजादिक कार्य कर्यु. पठी अछाइ महोत्सव करीने जेटलामां तेउ जवाने
इठे ठे, तेउमां तेउये विमलाचलपर एके शिखर जोयुं नहीं. त्यारे तेउए
संत्रांत थइ एवो तर्क बांध्यो के, आपणी कुजक्तिथी शुं आ विमलाचल
अदृश्य थयो? वली जगतने पावन करनारा ते तीर्थने आपणे हमणाज
अनेक प्रकारनुं जोयुं दतुं. अने हवे तो ते एक पण नजरे पडतुं नथी!
पठी तेउए अवधिज्ञानथी ते देवीनुं कपट प्रगट रीते जोयुं. त्यारे सर्व
देवोए कोधातुर थइ प्रह्वयकालनां सूर्यनी पेठे तेणीतरफ जयंकर कोप-
आला मुकी. ते कोपज्वालाथी अत्यंत बलती थकी परिवार सहित आ-
वीने ते देवी तेउने नमवा लागी, तथा दीनवाणी बोलवा लागी के, हे
देवो! तमो अमारा स्वामी ठो, अने अमो तमारी दासीउं ठीयें, माटे
तुम तमान एवी अमोपर क्रोध करवो उचित नथी. अमोए अज्ञानतार्थी
आ कार्य करुं के. हवे पठी तम नहीं करीयें, माटे अमारो आटलो अ-
पराध आप जमा करो? त्यारे देवो कहेवा लाग्या के, अरे! छुष्ट!

अने तीर्थनो घात करनारी ! तुं अमारी पेठे बीजा लोकोने पण आवी रीते ठगे ठे ! ! वली हे मांसजहणी ! तें आ तीर्थनी आसातना करी ! तने तीर्थनी रक्षा माटे राखेली हती, अने तें उलटो तीर्थनो नाश करवा मांड्यो ! वली तें जरतप्रते दासजाव राखीने आबुं अकार्य कर्युं ? माटे हमणाज तारो अमो नाश करीशुं. ते वचन सांजली जय-जीत थएली ते हस्तिनी देवी प्रभुने शरणे गइ, केम के, तेम कर्माविनां जवथी जेम, तेम देवोनां क्रोधथी तेणीनो बुटकारो न होतो. पढी तेणीने श्री युगादीश प्रभुने शरणे गएली जोइने, देवो दूर उजा थका कहेवा लाग्या के, अरे दुष्ट ! आ तें शुं कर्युं ? त्यारे दांतोथी आंगलीउंनां ढेरवां चावती थकी ते देवी कहेवा लागी के, हे दयालु देवो ! तमो कृपा करी क्रोधने तजो ? वली हुं हवेथी कोइ पण दिवसे मनथी पण जो आबुं कार्य चिंतवुं, तो मने आ जगतथी नमाएला युगादीश प्रभुना चरणोना सोगंद ठे; वली आ बावतमां जगतनां जावोने जोनारा तमो साक्षीउं ठो; तेथी हवे कृपा करीने मारा आ एक अपराध माटे तमो क्षमा करो ? एवी रीतनां दीन वचनोवाली एवी तेणीने देवोउं विसर्जन करी, केम के, उत्तम माणसो नमता अपराधीपर गुस्से थता नथी. पढी त्यारथी ते हस्तिनी देवी हस्तिसेन नगरमां रहीने संघनी जक्ति करती थकी तीर्थनी रक्षा करवा लागी.

हवे ते वखते चोथा देवलोकना माहेंद्र नामना जक्तिवान इंद्र ते शत्रुंजयपर जरा जीर्ण थएलां प्रभुना मंदिरोने जोयां. त्यारे ते विचारवा लाग्यो के, अहो ! जगतने हितकारी एवा आ तीर्थमां आ शुं थयुं ? खरेखर ते आ देवीनुं चेष्टित ठे. एम विचारि दीव्य शक्तिथी वार्धकी मारफते तेणे ते प्रासादो नवाजेवां समराव्यां. वली एवीज रीते तेणे वा-हुवलि, तालध्वज, कदंबगिरि, तथा रेवताचल आदिक शिखरोपर पण उद्धार कयों. एवी रीते इशानेंद्रे करेला उद्धार पढी क्रोड सागरोपम गया वाद विमलाचलपर माहेंद्रनो करेलो चोथो उद्धार जाणवो.

एवी रीते चोथो उद्धार जाणवो.

हवे एक दहाडो महाविदेह क्षेत्रमां जिननो जन्मोत्सव करीने देवो आठमा नंदीश्वर द्वीपमां गया. त्यां आठ दिवसो सुधि जिनाचैन तथा महोत्सव करीने श्री कृपज प्रभुने नमवाने विमलाचलपर आव्या, त्यां

तेमणे नक्तिथी आठ दिवसो सुधि प्रभुनी पूजा करी, तथा पुण्यनां मंदिर सरखां ते जिनप्रासादोने किंचित जीर्ण थएलां जोयां. तेथी महा नक्तिवान ब्रह्मंडे सर्व देवोनी अनुमोदना पूर्वक दिव्य शक्तिथी विमलाचलपर उद्धार कयो. एवी रीते मांहेंडे करेला उद्धार पढी दश कोड सागरोपम गया वाद आ शत्रुंजयपर ब्रह्मंडे करेलो पांचमो उद्धार थयो.

एवी रीते पांचमो उद्धार जाणवो.

हवे एक दहाडो चमरेंद्र आदिक जुवनेंडो स्वेढाथी तथा नक्तिथी नंदीश्वर छीपे गया. त्यां तीर्थयात्रा माटे निकलेला, तथा कामदेवने जीतनारा वे विद्याधर मुनिउं आव्या. ते मुनिउंए ते देवोने, सांचलवाथी पण पवित्र करनारो श्री पुंडरिक गिरिनो महिमा कह्यो. एवी रीते ते मुनिउंश्री प्रेराएला ते देवो शत्रुंजय तीर्थप्रते तेउनी साथे आव्या. पढी त्यां तथा सर्व तीर्थोमां यात्रा, दान, पूजा तथा नक्तिथी मंदिरोनो उद्धार करीने, तेउ पोताने स्थानके गया. एवी रीते ब्रह्मंडे करेला उद्धार पढी लाख कोड सागरोपम गया वाद विमलाचलपर जुवनेंडे करेलो ठहो उद्धार थयो.

एवी रीते ठहो उद्धार जाणवो.

वली वच्चे पण श्री शत्रुंजय पर्वतपर माणसो, तथा देवोनां करेला घणा पवित्र उद्धारो थया ठे.

एवी रीते श्री नरतथी मांडीने सगर चक्री सुधिनां कल्याणना निधान सरखा, तथा तीर्थनो उद्धार करनारा, अने इंड्रोथी पण वखणाएला आशयवाला राजाउं थया; तथा तेउ अंतरंग ठ शत्रुंजने, जीतीने, झानी थया यका अनुक्रमे मोक्षे गया.

एवी रीते श्री वर्धमान प्रभुनां मुखरूपी कमलमांथी निकलेलां वचननां सारने मेलवीने इंडो निर्मल आनंद पाम्या, के जेथी तेमने जाणे मोक्षमुखज मळुं होय नहीं तेवा तेउ थया.

एवी रीते आचार्य महाराज श्री धनेश्वर सूरिए वनावेला महातीर्थ श्री शत्रुंजयना महात्म्यमां आविड तथा बालखिल्लुं चरित्र, तथा तीर्थोद्धारनां वर्णननो सातमां सर्ग संपूर्ण थयो. श्रीरस्तु.

अष्टमः सर्गः

जेमनुं चरित्र *चार मनोहर आश्चर्योथी आश्रित थएलुं ठे, एवा श्री-
मान् नाजि राजनां पुत्र (युगादीश प्रभु) वांठित अर्थने आपो ?

श्री वीर प्रभु इंद्रने कहे ठे के, हे इंद्र ! तीर्थकरना मनोहर चरित्र-
वाला बाकीनां उद्धारोनी स्थिति पण तुं सांजल ? कर्मरूपी शत्रुंथी
नहीं जीताएला, तथा कामदेव रूपी शत्रुने जीतनारा, एवा अजितना-
थ प्रभुने नमस्कार करीने, तेमनाज गुणोतुं हुं वर्णन करुं हुं.

जंबूद्वीपना जरतक्षेत्रमां, शत्रुं जेनी साथे लडी नथी शकता एवी,
तथा पृथ्वीमां प्रख्यात, अने निर्जय अयोध्या नामनी नगरी ठे. जे नगरी-
प्रते आवेला शत्रुं मणिना कोटमां प्रतिबिंबित थएलां पोतानांज श-
रीरोने जोइ, सन्मुख आवेला शत्रुंनी बीकथी नाशी जता हता. वली
ज्यां हमेशां अरिहंत प्रभुना मंदिरोमां वागता घंटांनं मूर्तिवंत धर्म-
राजां सरखा नादोथी पापरूप राजा तो नाशीज जतो हतो. त्यां श्री
ऋषभदेव प्रभुना वंशमां बीजा अजितनाथ प्रभु सुधिमां असंख्याता
राजां मोक्षे गया, तथा एक सर्वार्थसिद्धे गया. अनुक्रमे ते वंशमां ते
नगरीमां जिनध्यानथी शुद्ध बुद्धिवाला, शत्रुंने जीतनारा, महा प्रजा-
ववाला, तथा गुणरूपी माणिक्यनां रोहणाचल सरखा जितशत्रु नामे
राजा थया. तेणे शत्रुंनं, तथा याचकोनां ललाटपर रहेली कर्मनि-
र्मित अक्षरोनी पंक्तिं लोपी हती. तेमने उत्तम गुणोवालो, तथा महा
जक्तिवंत सुमित्र नामे नानो युवराज जाइ हतो. हवे ते जितशत्रु रा-
जाने, मुखथी दासरूप करेल ठे चंद्रने पण जेणीए, तथा विजयना आ-
ख्यानमां दृष्टांत सरखी विजया नामे राणी हती. शीलरूपी पर्वतपर च-
डेली, तथा असंख्य गुणोवाली ते राणी पतिना हृदयने पोता तरफ खेंचती
हती. वली वन्ने पक्षोथी (पांखोथी) शुद्ध, तथा विवेकवाली ते राणी
हंसीनी पेठे पतिनां निर्मल मनमां (मानस सरोवरमां) वास करीने
रहेती हती. वली जगतने मित्र सरखा ते सुमित्र युवराजनी उत्तम च-

* (१) युगलीआंउनी नहीं शिखवेली पण विवेकनी लक्ष्मी. (२) श्रेयांस कुमारनी
दाननी वासना. (३) चक्रीथी पण बाहुबलितुं अधिक बल. (४) जोगो जोगवतां धकां
पण जरत महाराजने थएलुं कैवलज्ञान. ए चारे आश्चर्यो जाणवां.

रित्रोष्ठी यशवादी यशोमती नामे स्त्री हती. ते गजगामिनी स्त्रीए पोतानां गुणोष्ठी (दोरीउंथी) तारुण्यरूपी वनमां संचार करनारां, तथा कामतृष्णाथी व्याकुल थएलां पोतानां स्वामिना मनरूपी हरिणने बांधी लीधुं हतुं. हवे एक दहाडो चंद्रशालामां सुतेली, तथा थोडी जागती अने थोडी उंघती, एवी विजया राणीए पाठली रात्रिए, हाथी, सिंह, वृषज, लक्ष्मी, पुष्पमाला, चंद्र, सूर्य, ध्वजा, कलश, क्षीरसमुद्र, पद्मसरोवर, देवविमान, रत्नोन्नो राशि, तथा अग्नि, एवी रीते चौद स्वप्नोने पोतानां मुखमां प्रवेश करतां जोयां, अने तेथी ते अत्यंत आनंद तथा सुख पामी. वेसाक सुदी तेरसने दिवसे चंद्र रोहिणी नक्षत्रमां आवते ठते जवनां क्षयथी अनुत्तर विमानथी चवीने, कोइक देव निशीथ समये समाधि पूर्वक तेणीनी कुक्षिमां आवी अवतर्यो; ते वखते जगतमां मोहोदो उद्योत थयो, तथा नारकिउने पण सुख थयुं. हवे सुमित्रनी स्त्री यशोमती पण रात्रीए तेज स्वप्नोने जोइ अत्यंत आनंद पामी. पठी प्रजाते ते वनेए हर्षथी पोतपोतानां स्वामिउने ते व्रतांत कह्यो, त्यारे तेउंए पण स्वप्नवेत्ताउने ते संबंधि फल पुब्बुं. त्यारे ते स्वप्नवेत्ताउंए पण विजया राणीथी जिननी उत्पत्ति, तथा यशोमतीथी चक्रीनी उत्पत्ति थवानी कही, त्यारे तेउंए ते स्वप्नवेत्ताउने धनथी हर्षें करीने खुशी कर्या. हवे उत्तम गर्जना अनुज्ञावथी, जीवोनी अनुकंपाथी, तथा स्वज्ञावथी मंद गतिवादी अने उत्तम दोहलावादी तेउं वने थइ. हवे नव मासो अने साडा आठ दिवसो संपूर्ण थया वाद महासुदी आठमने दिवसे चंद्र रोहिणी नक्षत्रमां आवते ठते विजया राणीए निशीथ समये सोनेरी कांतिवाला, तथा हाथीना चिन्हवाला, अने जगतमां उद्योत करनारा पुत्रने जन्म आप्यो. ते वखते आसनो कंपवाथी ठपन्न दिक्षुमारीउंए आर्याने नक्तिथी सर्व स्रुतिकर्म कर्तुं. वली ते समये चोसठ इंद्रो पोताना आसनो कंपवाथी प्रभुनो जन्म जाणीने हर्षित थया थका शोचनिक विमानोथी, तथा उत्तम परिवारोथी, घणा छीपोने उलंगीने विनिना नगरीमां आठ्या. पठी सोधमंडे जिनमात्ताने अवस्वापिनी निद्रा देइने, तथा तैमना पटवामां प्रभुनुं प्रतिविंव मेळीने प्रभुने ग्रहण कर्या. नंदनथी लीप करेला तथा कुक्षिरूप करेला हाथमां प्रभुने लेंइने इंद्र

क्षणवारमां मेरुप्रते पहुँच्यो. त्यां पांडुक वनमां अर्ध चंद्रना आकारवादी
शाश्वती अने स्फटिकनी अतिपांडुकंबला नामनी शिला ठे. त्यां पूर्वा-
चल जेम सूर्यने, तेम इंद्रे मनोहर सिंहासनपर बेसीने प्रभुने खोलामां
ढीधा. त्यां वढी एक रूपथी इंद्रे ठत्र, बे रूपथी चामर, तथा एक रू-
पथी वज्र धारण कर्युं. एवी.रीते ऋक्तिवंत इंद्रे पांच रूपो धारीने वी-
जाउने स्नात्र माटे आज्ञा करी. पढी एक हजारने आठ माटीनां,
सुवर्णनां, रूपनां, मणि अने रत्नोनां, सोना अने रूपानां, तथा मणि
अने सोनानां, तीर्थोदकथी जरेला कलशोथी प्रभुने दरेके अजिषेक क-
र्यो. वढी तेउए प्रभुने गोशीर्ष चंदनथी, दीव्य सुगंधिवादी वस्तुजथी,
पुष्पोथी, फलोथी, तथा पत्रोथी ऋक्तिथी पूज्या. पढी उत्तम चाव-
वालो सौधमेंद्र जरा हठीने तेमनी मनोहर स्तुति करवा लाग्यो के, हे
त्रण लोकनां नायक! देवाधिदेव! जगवन्! तथा सर्व जनोमां उत्तम!
अजितनाथ प्रभु तमो जय पामो? वढी हे प्रभु श्री युगादीश प्रभु पढी
पचीस लाख क्रोड पूर्व गया बाद मारां जाग्यथी आपनो जन्म थयो ठे.
वढी आपना अवतारथी, मने (मलनारी) पूजा अने देशनाना श्रवणथी
हुं मारा जन्मने पण सफल मानुं हुं. वढी हे स्वामी आजे आ चरतखंड,
हुं आदिक देवो, नागकुमारो तथा मनुष्यो पण पवित्र थया. वढी आप
जवरूपी समुद्रमां बुडता प्राणीउने तारनारा ठो. वढी हे कृपालु स्वामी!
सुवामां, बेसवामां, चालवामां, ध्यानमां तथा सर्व कार्योंमां आप
मारा चित्तमां वसो? वढी हे गुणोना आधारभूत, अनंत, अव्यक्त,
तथा जगत्स्वामी एवा बीजा अरिहंत, तमो धर्मोपदेश देवा माटे
अवतर्या ठो. वढी हे जगवन्! आपनी सेवा, स्तुति तथा ध्याननां पु-
ण्यथी जवजवप्रते आपना चरणकमलो मारा मनमां रहेजो? एवी रीते
पंचांग प्रणामपूर्वक प्रभुनी स्तुति करीने ते इंद्र प्रीतिथी तेमने पूर्वनी
पेठे लेइने वारंवार जोवा लाग्यो. पढी ते पोताने धन्य मानतो थको
देवोसहित तुरत हर्षथी जितशत्रु राजानेघेर आव्यो, पढी त्यां मातानी
निद्राने, तथा प्रभुना प्रतिविंदने खेंची लेइ, तथा प्रभुने पदंगपर मुक्तीने
ते नंदीश्वर छीपे गयो. त्यां सघला देवो आठ ।दवसोसुधि जिननो ज-
न्मोत्सव करीने, प्रभुनुंज ध्यान धरता थका पोतपोताने स्थानके गया.

हवे तेज रात्रिए संपूर्ण दोहलावाली यशोमतीए पण संपूर्ण समये एक पवित्र पुत्रने जन्म आप्यो. पठी स्नात्रोत्सव समये नहीं जोएला प्र-
 चुने जोवा माटे जाणे उत्सुक थयो होय नहीं, तेम सूर्य उदयाचलपर
 चढ्यो. ते वखते सूर्यनां किरणोनी श्रेणि जिनवाणीनी पेठे जगतमां अं-
 धकारने हणती थकी कमलोनी उदय करवा लागी. प्रज्ञातमां राजाए पु-
 त्रना जन्मनी वधामणी आपनारने बहु दान आपीने तेनुं जन्मनुं दारिद्र
 हर्षथी दूर कर्यु. वली ते वखते धनदे इंद्रनी आज्ञाथी आषाढ मासना
 मेघनी पेठे नगरमां सर्व जगोए सुवर्ण रत्न तथा वस्त्रोनी वृष्टि करी. ते
 वखते नगरमां ध्वजा, तोरणो, माणिक्यनां स्वस्तिको, पुष्पमालाउं विगेरेथी
 मोटो उत्सव थइ रह्यो. हवे बीजे दिवसे राजाए स्थिति प्रतिस्थिति करी,
 तथा त्रीजे दिवसे वने पुत्रोने सूर्यचंद्रनुं दर्शन कराव्युं. ठेठे दिवसे
 उत्सवपूर्वक गोत्रीउंनी अनुमतिथी राजाए पोताना पुत्रनुं अजित,
 तथा यशोमतीना पुत्रनुं सगर नाम पाड्युं. हवे श्रीअजितनाथ प्रभु इंद्र
 मुकेली पांच धावोथी, ते जाणे पांच समितिउंथीज होय नहीं तेम, ला-
 लन कराता थका वृद्धि पामवा लाग्या. पठी जगतना आलंवनरूप प्रभु
 लाकडी जाद्रीने पृथ्वीपर धीमे धीमे चालवा लाग्या. ते वखते इंद्रनी आ-
 ज्ञाथी देवो, मयूरो थइने, घोडा थइने, तथा हाथीउं थइने प्रभुने रमा-
 डवा लाग्या. ग्वी रीते संसारथी विरक्त थएला पण प्रभु, मातपिताना
 तथा देवोना आनंद माटे चालोचित क्रीडा करवा लाग्या.

हवे सगरकुमार पण समय आव्याथी अत्यंत हर्षित थया थका मा-
 तपितानी खुशीमाटे गुरुपासेथी सर्व कलाउंनो अज्यास अनुक्रमे करवा
 लाग्या. सुवर्ण सरखी कांतिवाला, तथा उत्तम लक्षणोवाला तेउं वने अ-
 नुक्रमे मध्यम वयने पाम्या. साडा चारसो धनुष्यनी उंचाइवाला तथा
 अत्यंत मय अने लावण्यवाला तेउं वने जगतने आनंद आपवा लाग्या.
 पोतानां जोगावली कर्मोने जाणता ग्वा प्रभु मातपिताना हर्ष माटे रा-
 जकन्याउं परग्या. केम के कर्मोनुं फल बलवान ठे. वली सगरे पण मात-
 पिताना हर्ष माटे घर्णी राजकन्यासाथे लग्न कर्युं. तेथी ते ताराउंमां जेम
 चंड तेम आनवा लाग्या.

हवे प्रभु देवोकी सेवानां थकां अठार लाख पूर्व कुमारपणामां

गाढ्यां. पढी जितशत्रु राजाए पोताना वहाला पुत्रने अत्यंत गुणवान जा-
णीने, तेमनी इछा नहीं ठतां पण पराणे राज्यपर स्थापन कर्या. सुमित्र
युवराजे पण जितशत्रु राजानी अनुज्ञाथी पोताना स्थानके पोताना पुत्र
सगरने स्थापन कर्यो. पढी जितशत्रु, सुमित्र, तथा बीजा राजाउंए पण
धर्मघोष गुरुपासेथी दीक्षा लीधी.

हवे सुरासुरोथी पण नहीं जीताता प्रभु देवोथी सेवाया थका राज्य
पालवा लाग्या. ते वखते सगर युवराज पण राजानी (प्रभुनी) आज्ञाथी
घणा देशोने साधीने जयवान थया थका पाठा आव्या. एवी रीते प्रभु
ज्यारे राज्य करता हता त्यारे, देशमां ईतिउं के जय न होतो, तथा सु-
खम कालनी पेठे लोको हमेशां सुखीया हता. एवी रीते प्रभुए त्रेपन
लाख पूर्व सुधि राज्य पालीने पोतानुं जोगावली कर्म खपाव्युं. हवे एक
दहाडो उद्यानमां वसंत ऋतु आव्याथी प्रभु लोकोना उपरोधथी राणीउं
सहित त्यां चालवा लाग्या. पढी कोकिलोनां कोलाहलोथी, तथा नम-
राउंना ऊंकारोथी पोतानी शोभा देखाडता, तथा वृद्धोरूपी उंचां मस्त-
कोथी प्रभुने जोता, अने तेउंनी शाखारूपी हाथोथी प्रभुने बोलावता
एवा ते वनमां प्रभु पहुँच्या. विकस्वर थएला पुष्पोनी सुगंधवाला, तथा
ढायाथी ताप विनाना, एवा ते वनमां प्रभुलोकोनी साथे क्रीडा करवानी
इछा करवा लाग्या. ते वखते कोइक स्त्री पगना अग्र जागपर उज्जीने वृ-
द्धोपरथी फलो तोडवा लागी, त्यारे ते पोतानां स्तनोरूपी गुढाउंथी शो-
नती थकी जंगम वेलडी सरखी देखावा लागी. वली ते वखते कोइक
स्त्रीनुं समस्त शरीर तो वृद्धोथी ठवाएलुं हतुं, अने फक्त मुख देखातुं हतुं,
तेथी लोकोने अन्य जातिनां वृद्धमां अन्य जातिनां पुष्पनी उत्पत्तिनी
शंका थती हती. वली ते वखते कोइक स्त्री तो एवी रीतना क्रोधथी न-
खोयें करीने पुष्पोने ठेदवा लागी के, मारी आ आंगलीउंज कामदेवना
पांच वाणो ठे, आ पुष्पो तो कंडं हिसावमां पण नथी. वली ते वखते
कोइक स्त्री तो पोतानां स्तनोथी हाथीना कुंजस्थलोने जीतवाथी त्यांथी
मलेलां मोतीउंथीज होय नहीं जेम तेम मालतीना पुष्पोनी माला गुंथीने
पोतानां स्तनोपर पेहेरवा लागी. वली ते समये त्यां कोइक स्त्री वसंत रा-
गनी साथे पंचमस्वर गाती थकी (स्त्रीथी) विरही पुरुषोने कामानि उ-

પજાવવા લાગી. વલી કોઈક સ્ત્રી તો કામદેવરૂપી ચક્રીનાં ચક્રોસરખાં વકુલનાં પુષ્પોને મજાકથી પોતાનાં સ્વામિપર ફેંકવા લાગી. વલી શ્વેત વસ્ત્રોવાલી કોઈક સ્ત્રી તો તે સમયે પોતાનાં મુખરૂપી ચંદ્રથી પુનેમની રાત્રિની શોનાને ધારણ કરતી હતી. તે વચ્ચે પ્રજુ પણ સર્વ અંગોપર પુષ્પોનાં આજૂપણો પેહેરીને, તથા હાથમાં પુષ્પોનો દડો લેઈને પુષ્પનાંજ વીઠાનાપર વેઠાં. તે વચ્ચે સ્ત્રીજ પ્રજુની પાસે નાચતી થકી રાસલીલા કરવા લાગી. એવી રીતે કામી લોકો કામવિલાસમાં આસક્ત થઈ ઠે પ્રજુ અવધિજ્ઞાનથી પોતાનાં પૂર્વ જીવોનું સ્મરણ કરવા લાગ્યા, અને તેથી તેમણે અનુત્તર વિમાન આદિકનાં સુખોને યાદ કર્યાં. તે વચ્ચે સાકર શાનારો જેમ લીંબડાનાં સ્વાદથી, તેમ પ્રજુ તુરત તે કામરસથી દૂર થયા; અને વિચારવા લાગ્યા કે, અહો (પૂર્વ જીવોમાં) તેવી રીતના સુખો જોગવ્યા ઠતાં, હજુ અહીં પણ કામવિલાસમાં મારું મન ચોડેલું છે !! માટે તે કામના ચેષ્ટિતને ધિક્કાર છે !! પ્રાણી અજ્ઞાનદશાથી અનંતા જીવોમાં ઘણાં સુખો જોગવ્યા ઠતાં પણ જીવજીવપ્રતે નવાં નવાં સુખોનેજ જુએ છે. વલી પ્રાણી અનંત સુખોને જોગવતાં ઠતાં પણ તે તૃપ્તિ પામતો નથી, અને દુઃખનો તો એક લેશમાત્ર આવ્યાથી પણ તે કંટાળી જાય છે. વલી પુણ્યથી સુખો મલે છે, ઠતાં પણ તે પુણ્યમાં પ્રાણી આદરવાલો થતો નથી, અને જે પ્રમાદથી દુઃખ મલે છે, તેમાં તો તે આદરવાલો થાય છે. વલી પાપકાર્યો કરીને ઉત્તમ ફલની પ્રાપ્તિ ક્યાંથી થાય ? કેમ કે, લીંબોડી વાળ્યાથી કંઈ કટપવૃદ્ધનો અંકુરો તે ઊગે ? વલી આ સંસારરૂપી સમુદ્રમાં વૃદ્ધિવાનો પણ (મઠીમારો પણ) વિષયરૂપી માંસનાં લોચથી મલ્યોની પેઠે દુઃખરૂપી જાલમાં ફસાઈ પડે છે. સ્વેચ્છાચારી વિષયરૂપી વેરીજ આ જીવરૂપી ચોટામાં મૂર્ખોનાં પુણ્યરૂપી ચૈતન્યને લુંટી લીધે છે. વલી પુત્ર, મિત્ર તથા સ્ત્રી આદિકરૂપી પાણીથી દરેક જીવમાં બંધાણલો મનુષ્ય પશ્ચિની પેઠે સ્વેચ્છાથી ધર્મને વિષે રમી શકતો નથી. વલી જે માનસો તૃપ્ત સુખના લોચથી પોતાનું પુણ્ય હારી જાય છે, તેજ અમૃતનો પોતાના પગો ધોવામાં ઉપયોગ કરવા જેવું કરે છે. હવે પ્રજુ જેટલામાં એવી રીતે નિત્યતા હતા. તેટલામાં લોકાંતિક દેવો “જય જય” શબ્દ કરતા થતા તેમની પાને આવ્યા; તથા તેમને કહેવા લાગ્યા કે, હે પ્રજુ ! આપ

अज्ञानीनी पेठे मोहने धारण नहीं करो? पण तीर्थ प्रवर्तावो? एम कही ते विनयवंत देवो पोताने स्थानके गया. पठी तेज वखते प्रभु तुरत ते क्रीडादिकने विसर्जन करीने, कामधेनुने पण जीतता थका वार्षिकदान देवा लाग्या. एवी रीते हाथी, घोडा, रथो, रत्नो, माणिक्यो, तथा वस्त्रोनुं एक वर्ष दरम्यान प्रभुए जे दान आप्युं, तेनी संख्या तो ते प्रभुज जाणी शके, बीजो जाणी शके नहीं. प्रभुए सगर कुमारने चक्री थनारा जाणीने तेनी इहाविना पण बलात्कारे तेमने राज्यपर बेसाड्या.

हवे ते वखते आसनो चालवाथी सघला इंद्रो प्रभुनुं दीक्षाकल्याणक जाणीने आकाशने शोभावता थका पोतपोताना स्थानकोथी आव्या. पठी प्रभु पण स्नान करीने, तथा दीव्य वस्त्रो अने आभूषणो पेहेरीने, अने घरदेरासरमां रहेलां अरिहंत प्रभुना विंबोने पूजीने इंद्र जेम पालक विमानमां तेम सुरासुरोए बनावेली सुप्रजा नामनी पालखीमां बेठा. पठी वृद्ध स्त्रीउंथी वधावाता, तथा तेउंना हाथोथी लुंठन कराता प्रभु हजारोथी वहन कराती ते पालखीमां बेठा थका वनमां गया. त्यां सहस्रां वनमां अशोक वृक्षनी नीचे तेउंए ते पालखी उतारी, त्यारे प्रभु पण उदयाचलथी जेम सूर्य, तेम तेमांथी तुरत नीचे उतर्या. हवे त्यां प्रभुए उतारेलां वस्त्र, आभरण, पुष्पमाला, तथा मोतीउंने इंद्र पोताना वस्त्रना ठेडामां ग्रहण कर्या. पठी प्रभुए कुकर्मोथी उत्पन्न थएला केशोने जेम, तेम पोताना केशोने पंचमुष्टिथी उखेडी नाख्या, तथा इंद्र ते केशोने क्षीरसमुद्रमां पधराव्या. पठी इंद्र संज्ञाथी घोंघाट बंध कराव्यो, एटले प्रभुए पण त्रिविधें त्रिविधें सामायिक अंगीकार कर्युं. एवी रीते प्रभुए एक हजार राजउंनी साथे दीक्षा लीधी, अने इंद्र पण प्रभुना स्कंधपर उज्ज्वल देवदुष्य वस्त्र धारण कर्युं. एवी रीते माहासुदी नवमीने दिवसे चंद्र रोहिणी नक्षत्रमां आवते ठते, पाठले पोहोरे ठठना तपपूर्वक प्रभुने चोथुं (मनःपर्यय) ज्ञान उत्पन्न थयुं. हवे मौनधारी प्रभु पण निःसंग थया थका पृथ्वीपर विहार करवा लाग्या, तथा इंद्रादिक देवो नंदीश्वर छीपे गया. पठी बीजे दिवसे प्रभुए अयोध्यामां ब्रह्मदत्तने धेर दूधपाकथी कल्याणकारी पारणुं कर्युं. ते वखते तेना आंगणामां आकाशथी साडावार कोड सोनेयानी, तथा पुष्पो अने

देवदूष्योनी वृष्टि थइ; तथा आकाशमां देवहुंडुनी वागवा लागी, चे-
लोदूय थयो, तथा देवो ब्रह्मदत्तनी प्रशंसा करता थका “ जय जय ”
शब्द करवा लाग्या. “ आ प्रजुए स्पर्श करेली भूमिने, तथा तेमना प-
गलाने कोइ स्पर्श न करे तो सारुं ” एम विचारि ब्रह्मदत्ते त्यां धर्मचक्र
वनाव्युं. पठी ते निर्मम प्रजु आर्य तथा अनार्य देशोमां विहार करता
थका ध्यानरूपी अग्निथी पोताना घतिकर्मोने वालवा लाग्या. मोतीना
हारमां अने सर्पमां, मणिमां अने ढेफामां, तृणमां अने स्त्रीमां, शत्रुमां
अने पुत्रमां, सुवर्णमां अने काचमां, सुखमां अने दुःखमां, जवमां अने
मोक्षमां, उज्जडमां अने वस्तीवाला जागमां, तथा दिवस, रात्रि अने सं-
ध्यामां पण प्रजु समदृष्टिवाला थया. वली ते प्रजु काचवानी पेठे गुहेंद्रिय,
आकाशनी पेठे निर्लेप, पृथ्वीनी पेठे क्षमावंत, तथा सूर्यनी पेठे अद्भूत
तेजवाला थया. एवी रीते ते प्रजु वार वर्षोसुधि सघला देशोमां विहार
करीने फरीने अयोध्यामां आव्या. त्यां सहस्राम्र वनमां सप्तद्व वृक्षनी
नीचे ध्यानांतरने प्राप्त थइ, गोदोहिकासनमां रह्यां थकां, पोस सुदी वा-
रसने दिवसे चंद्र रोहिणी नक्षत्रमां आवते ठते, पाठले पहोरे, कर्मो-
ना क्षयथी प्रजुने केवलज्ञान उत्पन्न थयुं; अने तेथी चौदरज्जुप्रमाण
लोकने, गतागतिने, तथा कर्मोना विपाकने ते हाथमां रहेला मणिनी
पेठे जोवा लाग्या. हवे ते बखते आसनो कंपवाथी इंद्रो जक्तियें क-
रीने, विमानोथी सूर्यविवनी स्पर्धा करता थका त्यां आवी पहुँच्या. प-
ठी त्यां देवोण योजनना प्रमाणवालुं. सोना, रूपा, अने मणिना त्रण ग-
ढोवालुं तथा चार द्वारोवालुं समवसरण वनाव्युं.

हवे ते बखते सजामां आसनपर बैठेला सगर राजाने ठडीदार न-
मस्कार करी कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! कोइक वे पुरुषो वारणे आ-
वी उजा ठे. पठी राजानी आज्ञाथी ठडीदारे त्यां प्रवेश करावेला गवा ते
पुरुषोमांथी एक राजाने नमस्कार करी कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! हुं
यधामर्णी आपुं नुं के, प्रजुने केवलज्ञान उत्पन्न थयुं ठे. पठी बीजो पुरुष
पण नमस्कार करीने कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! आप जय पामो ? हुं
हर्षदायक यधामर्णी आपुं नुं के, आयुधशालामां चक्ररत्न उत्पन्न थयुं
ठे. ते मांजली मगर राजानुं मन हिंचोला खावा लाग्युं के, आ घने

કાર્યો મારે કરવા લાયક છે, તો હવે પ્રથમ ચક્રનો ઉત્સવ કરું ? કે પ્રજુના કેવલજ્ઞાનનો ઉત્સવ કરું ? પઠી તેણે નિશ્ચય કર્યો કે, ત્રણે લોકોને અન્નયદાન દેનારા આ પ્રજુ ક્યાં ? અને જગતને જય કરનારું આ ચક્ર ક્યાં ? એમ વિચારિ તે તુરત આસનપરથી ઉઠ્યો. પઠી તે હાથી ઘોડા, રથો, પુત્રો, પાલાઈ, તથા વ્યાપારીઈ અને બીજા લોકોથી વીંટાયો થકો સ્ત્રીઈ સહિત વનમાં ગયો. ત્યાં તે પ્રજુને ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેશને, સ્ત્રીને, તથા નમીને તેમના મુખની, નીચે પ્રમાણે દેશના સાંજલવા લાગ્યો. સ્વર્ગ અને મોક્ષના કારણરૂપ ધર્મનેજ હમેશાં સેવવો, કેમ કે ધર્મ-વિના દુઃખ; દૌર્જાગ્ય, તથા જવન્નમણ થાય છે. ઉત્તમ બુદ્ધિવાલો માણસ આ અસાર શરીરથી ધર્મને ગ્રહણ કરે છે, વહી વીજું સઘલું મલી શકે, પણ ધર્મ ડુર્લભ છે. પઠી સગર રાજાએ અયોધ્યામાં જઈ ચક્રનો અષ્ટાશ્મહોત્સવ કર્યો, કેમ કે, ક્ષત્રીયોનો તે ક્રમ છે.

હવે તે કૃપાલુ પ્રજુ પણ ચતુર્વિધ સંઘને સ્થાપીને સર્વ દેવોથી નમસ્કાર કરતા થકા વિહાર કરવા લાગ્યા.

હવે તે સૂર્ય સરહું ચક્રરત્ન આયુધશાલામાંથી વહાર નિકળ્યું, ત્યારે તેજ દિવસે સગર ચક્રીએ પણ પ્રયાણની તૈયારી કરી. પઠી ચોરાસી લાખ હાથી, રથો, તથા ઘોડાઈ સહિત અને ઘનુ ક્રોડ પાલાઈ સહિત તે ચક્રી પ્રથમ પૂર્વ દિશા તરફ ચાલ્યા. વહી તે હથી, ઘોડો, ઠત્ર, દંડ, મણિ, કાકિણી, વાર્ધકી, પુરોહિત, ગાથાપતિ, તથા ચર્મ પ્રમુખ રત્નોને પણ સાથે લેશને લાખ થક્ષોથી અધિષ્ઠિત થયા થકા ચાલવા લાગ્યા. પઠી તેમણે પૂર્વાબ્ધિમાં માગધ દેવપ્રતે અષ્ટમનો તપ કરીને દશ યોજન જનારા વાણથી તેને બોલાવ્યો. પઠી તેની પાસેથી રત્નોવિગેરે લેશને, તેને ત્યાં સ્થાપ્યો, અને પોતે પારણું કરીને અષ્ટાશ્મ મહોત્સવ કર્યો. પઠી ત્યાંથી ચક્રની પાઠલ અવિઠિન્ન પ્રયાણથી ચાલતાં થકાં, દક્ષિણ સમુદ્રને કાંઠે જઈ તેમણે સૈન્યનો પહાવ નાંખ્યો. ત્યાં વાર્ધકીએ સૈન્યમાટે આવાસો, તથા એક પૌષધશાલા બનાવી, અને તેમાં ચક્રીએ પૌષધવ્રત લીધું. પઠી વરદામ દેવને મનમાં ધારીને તેણે વાણ મુક્યું, ત્યારે તે પણ ચક્રી-પાસે તુરત આવ્યો; પઠી તેની પાસેથી મણિ, સ્વર્ણ, મોતી તથા રત્નાદિક લેશને, તેને ત્યાં તેમણે સ્થાપ્યો. પઠી પશ્ચિમ દિશામાં રહેલા પ્ર-

जासेशने पण अष्टम तपथी आराधिने तेने त्यां स्थाप्यो. पठी तेमणे सिंधु तथा महासिंधुना अधिकारीने साधीने पण तेने त्यां स्थाप्यो. पठी उत्तर दिशामां आर्वी जरतजीनी पेठेज तेमणे वैताढ्याद्रिकुमारने पण वश कर्यो. पठी राजानी आझाथी सेनापति सिंधुसागर, तथा वैताढ्यनी सीमाने साधीने त्यां पाठा आव्या. पठी तमिस्रा गुफानां द्वारोने दंड-रत्नथी उघाडीने, तथा पुलथी निम्नगा अने उन्निम्नगा नदीने उलंगीने ते वहार निकड्या. त्यां महा कूर स्वेढोने जीतीने हुद्रहिमाद्रिना द-क्षिण नितंवपर ते आव्या. त्यां रथपर त्रण ताडना करीने तेमणे वाण फेंक्युं, त्यारे ते वाण पण वहोतेर योजन जडने तेना स्वामिने बोलावी लाव्युं. तेनी पासेथी रत्नो लेइने तेने तेमणे त्यां स्थाप्यो, तथा पठी कृष-न्नफूट पर्वतपर जडने, तेमणे पोतानुं काकिणी रत्नथी नाम लख्युं. पठी वैताढ्यनी दक्षिण अने उत्तर श्रेणिना विद्याधर स्वामिउने, जीतीने, ते-मने पण तेणे त्यां चाकरोनी पेठे स्थाप्या. पठी गंगाना किनारापर सै-न्यने स्थापीने चक्रीनी आझाथी सेनापति ए चर्मरत्नथी ते गंगाने उ-तरीने राजाउने जीत्या. पठी अष्टम तपथी चक्रीए गंगादेवीने वश क-री; तथा पठी तेमणे तमिस्रानी पेठेज खंडप्रपात गुफानुं द्वार उघाड्युं. त्यां काकिणी रत्नथी योजन योजनने अंतरे तेमणे मांडलां कर्या, तथा पठी पचाश योजननी ते गुफाने अने वझे नदीउने पण ते उलंगी गया. पठी ते गुफाना द्वारथी निकलीने, गंगाना पश्चिम किनारापर तेमणे अष्ट-मनां तप करीने नवे निधानो मेलव्यां. त्यां चक्रीनी आझाथी सेनापति गंगाना दक्षिण निष्कुटने लीलामात्रमांज साधीने पाठो चक्रीनी पासे आव्यो. एवी रीते पांत्रिस हजार वर्षां सुधि दिग्जय करीने, जरतनी पेठे ते चक्री चक्रीनी पाठल चालता थका अयोध्यामां आव्या. पठी त्यां यंत्रीस हजार राजाउण, यक्षोण, तथा बीजाउण पण ते चक्रीनो राज्या-निपेक कर्यो. एवी रीते जरतनी पेठे पचीस हजार यक्षोथी सेवाएला ते चक्रीए ठावंड जरतने नाव्यो.

हवे केवलज्ञानर्षी सूर्यवाला प्रभु विहार करता थका देशनारूपी किर्गोर्षी जव्यर्षी कमलोने विकस्तर करता हुता. पठी पुंडरिक गि-रिने शुगादीश प्रभुथी पवित्र थाण्डो जाणीने श्री अजितनाथ प्रभु ते

तरफ विहार करवा लाग्या. त्यां मार्गमां जगतनुं हित करनारा प्रभु सर्व जाषावाली वाणीथी सिंह, हरिण, जुंड, तथा सर्प विगेरेने पण बोध देता होता. पढी अनुक्रमे सुराष्ट्र देशमां रहेला, तथा सर्व जगोए श्री कृष्णदेव प्रभुना गुणोत्कीर्तनथी गर्वित थएला, अने रत्नोनां शिखरोथी शोचता एवा शत्रुंजयप्रते प्रभु आव्या. पढी त्यां प्रभु ध्यानमां रहेते ठते कोइक मयूर बीजा मयूरोथी वींटायो थको त्यां आव्यो, तथा पोतानी कलाथी चक्तियें करीने प्रभुपर ठत्र धरवा लाग्यो. त्यां प्रभुए ध्यान धर्या वाद ते मयूरोने बोध आप्यो. पढी प्रभु ते मयूरोसहित रायणप्रते आव्या, तथा त्यां देवोथी सेवाया थका ते त्रण दिवस रह्या. पढी प्रजातमां ते वृद्ध मयुरने मृत्युनी अणीपर जोइने, प्रभुए तेने अनशनपूर्वक संलेखना करावी. पढी प्रभु त्यांथी उतरिने दक्षिण पश्चिमदिशामां रहेला सुजद्र नामना शिखरपर आव्या. त्यां देवोए एकठा थइने प्रभु माटे समवसरण रच्युं, अने प्रभु पण त्यां सिंहासनपर वेठा.

हवे ते मयूर उत्तम ध्यानथी त्यां पोतानुं आयुष्य अनशन पूर्वक संपूर्ण करीने चोथे देवलोके गयो. त्यां अवधिज्ञानथी ते शत्रुंजय तीर्थने पोतानी देवगतिनुं कारण जाणीने, ते तीर्थने जोवा माटे तथा प्रभुने नमवा माटे वेगथी ते त्यां आव्यो. त्यारे प्रभुए तेने बोलाव्यो के, “हे मयूरदेव !” आवो ? पढी ते पण कांतिथी पर्वतने शोचावतो थको प्रभुनी पासे वेठो. त्यारे सुधर्मेंद्रे प्रभुने पुढ्युं के हे स्वामी ! आपे आ कोणने बोलाव्यो ? त्यारे प्रभुए कळुं के, ते आ पर्वतपर मयूरराजा हतो. तेणे मारा मुखथी देशना सांजलीने समतामां रही जीवहिंसानो त्याग कर्यो, तथा मारीज साथे आ पर्वतपर आवी तेणे अनशन कर्युं. वली आ तीर्थना प्रजावथी पोतानुं सघळुं पाप दूर करीने, तीर्थच जवमांथी निकलीने ते चोथे देवलोकें गयो. वली ते एकावतारी थइने, व्रत लेइ, तथा केवलज्ञान पामी अवश्य मोक्षें जशे. ते सांजली ते देवे ते वृद्धनी नीचे पोतानी मयूरमूर्ति स्थापी, तथा आनंदसहित तेणे तीर्थपूजा करी. अने त्यारथी ते वृद्धनी नीचे रहेली तेनी पवित्र मूर्ति सर्व मनुष्योने बोधवा माटे पूजाय ठे.

हवे श्री अजितनाथ प्रभु पण सिंहासनपर वेठा थका जगतना प्रा-

ણીર્તને વોધ દેવામાટે દેશના દેવા લાગ્યા કે, સર્વ પ્રાણીર્તમાં સમતા, જ-
ક્તિ પૂર્વક સંઘપૂજા, તથા શત્રુંજયની સેવા, અદ્વપ પુણ્યવાલાર્તને મલતી
નથી. સૂક્ષ્મ, વાદર આદિક સર્વ પ્રાણીર્તમાં પોતાની પેઠેજ જોવું તે, તથા
રાગદ્વેષવિનાનું જે ચિત્ત, તે સમતા કહેવાય. સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક અને
શ્રાવિકારૂપ ચતુર્વિધ સંઘ ચાર શાખાવાલા ધર્મની પેઠે ત્રણે જગ
તોથી પૂજાય છે. વલી છે દેવો! જેને ઘેર પાપોને હરનારો તે સંઘ આવે
છે, તે પૂજનીક થાય છે, તથા તેનું ઘર પણ તીર્થરૂપ થાય છે. હવે આ
શત્રુંજય પર્વત પણ શાશ્વતો તથા જ્વરૂપી સમુદ્રમાં ડુવતા પ્રાણીર્તને
દ્વીપ સમાન છે. વલી જે પ્રાણીર્ત આ પર્વતપ્રતે આવે છે, તેર્ત કુકર્મોને
પ્રાપ્ત થતા નથી, કેમ કે, તેર્ત પાપના ચારને નીચે મૂકીનેજ ચડે છે. વલી
જે માણસે જિનની અને જિને કહેલા ધર્મની આરાધના કરી છે, તથા
આ પર્વતને સેવ્યો છે, તેને હુર્ગતિની વીક તો ક્યાંથીજ હોય? વલી આ
પર્વત અને શીલની સેવાથી ઉત્તમ ફલ મલે છે; વલી શીલસેવાથી તો મો-
ક્ષનો સંદેહ પણ હોય, પણ આ પર્વતની સેવાથી તો તે મોક્ષ પ્રગટ રીતે
મલે છે. ઉત્તમ બુદ્ધિવાલો માણસ આ તીર્થમાં જેટલાં શુભ કાર્યો કરે છે,
તે સઘલાં આ જ્વમાં તથા પરજ્વમાં પણ તેના કર્મફલ માટે થાય છે. આ
તીર્થમાં જે સિદ્ધો થયા છે, તથા હવે પઠી હમેશાં જે સિદ્ધો થશે, તેને
કેવલી જાણતાં ઠતાં પણ એક જીજ્ઞાસી કહેવાને સમર્થ નથી. આ તીર્થનાં
સર્વ શિખરોમાં જે મહિમા રહેલો છે, તેને પ્રજુ પણ કોહો વર્ષસુધિ પણ
કહી શકે તેમ નથી. શીલરૂપી ચલતરવાલા આ પર્વતપર રહેલા પ્રાણીર્ત
ક્ષણમાત્રમાંજ પોતાના રાગાદિક શત્રુર્તનો નાશ કરે છે. નિધાન, રત્ન,
તથા સ્તંભકુંપિકાર્થી આશ્રિત થયેલા આ સુજદ્દશિખરપર રહેલા પુણ્યશાલી
પ્રાણીર્તને વન્ને જ્વોમાં સુખ થાય છે. વલી પ્રથમ પ્રજુના આશ્રયથી જેમ
શત્રુંજયનું મુખ્ય શિખર પૂજાય છે, તેમ અમારા આશ્રયથી આ સુજદ્દ
શિખર પણ એવે પ્રકારે પૂજાશે. મ્હવી રીતે પ્રજુની દેશના સાંજલીને દ્વ-
યિત થયેલા દેવો ન્યાં અષ્ટાદ મહોત્સવ કરીને પોતપોતાને સ્થાનકે ગયા.

દ્યેને સમયે આકાશને શ્યામ કરતી, તથા વાયુથી ઉન્નતિ પામતાં વા-
દલાંત્રીયારી વર્ષાશ્નુ આવી. તે વચ્ચે વાદલાંરૂપી સુજટો આકાશરૂપી
ગણાગણમાં મનુષ્ય ગર્જના કરતા અકા વીજલીરૂપી સ્વપ્નથી પોતાના શત્રુ

ग्रीष्म साथे शुरू करवा लाग्या. वली ते वखते अमासनी रात्रिए जेम ता-
राउनी श्रेणिउं, तेम आकाशमां शंखसरखी उज्ज्वल वगलीउं देखावा लागी.
वादलाउं प्रथमोदय वखते जे थोडी थोडी गर्जना करे ठे, तेथी एम अनु-
मान थाय ठे के, बलवान ग्रीष्म ऋतुना जयमाटे तेउं अप्रगट रीते वि-
चार चलावे ठे. ते वखते विद्वरहित वादलाउंरूपी वरुतरने पेहेरीने वायु,
सेनापतिनी पेठे वारंवार अगाडीना जागमां स्फुरायमान थवा लाग्यो.
वली ते समये ग्रीष्मने वीजलीरूपी खड्गथी दुर्जय जाणीने, मेघोए तेने जी-
तनारुं इंद्रधनुष्य धारण कर्युं. वली त्यां प्रथम तो ते वर्षा ऋतुये ग्रीष्म
ऋतुना राजा सूर्यने वादलाउंथी एकदम आढादित कर्यो. पठी तेउंए पूर्वे
ग्रीष्मप्रते आदरवाली अएली पृथ्वीने बुटा बुटा तथा जाडा जलविंडुउंरूपी
पत्थरोथी ताडना करवा मांडी. ते वखते आकाशरूपी स्त्री वगलीउंरूपी
हारवाली, वीजलीरूपी स्फुरायमान हास्यवाली, अने पुष्ट स्तनोवाली (वा-
दलाउंवाली) थइ थकी लोकोने प्रिय थइ पडी. ते वखते मेघरूपी स्वामी
पोतानी पृथ्वीरूपी स्त्रीने जलधारारूपी हारो देवा लाग्यो, अने तेथी ते
पण अत्यंत तृप्त थवा लागी. ते वखते जिनस्नात्र वखते जेम मेरु, तेम
आ शत्रुंजय पर्वत दरेक मार्गोथी बहेता जलप्रवाहोथी व्यापी रह्यो.
वली ते वखते मेघरूपी पोतानो स्वामी उपर चडवाथी पृथ्वीरूपी नितं-
विनी स्त्री (विस्तारवाला कटीना पाठलना जागवाली स्त्री) उगेला (घा-
सना) अंकुराउंरूपी रोमांचने धारण करती थकी, अत्यंत पसीनावाली
(पाणीउंनां प्रवाहोवाली) थइ. एवी रीते वर्षा ऋतुने आवेली जाणीने
प्रभु ते मुनिउं सहित देवोथी वींटाया थका तेज सुजड शिखरपर रह्या.
ते वखते केटलाक मुनिउं गुफाउंमां, केटलाको सिंहगुफाउंमां, तथा के-
टलाको सर्पना बिलना अग्रजागपर नियमो लेइने रह्या. त्यां इंद्रोए
प्रभु माटे एक मंडप रच्यो, तेउं तेमां चतुर्मास रह्या. त्यां प्रभुनी सेवाथी
केटलाक जीवो सम्यक्त्व पास्या, केटलाको जडकजाव पास्या, तथा केट-
लाकोए जीवहिंसा तजी. पठी बहु उन्नति पामेलो वरसाद पण (मंद थइ)
बंध पड्यो, केम के जडना (जलना) संगथी हलकाइ थवी कंडं दुर्लभ
नथी ! पठी कादवोना समूहने सुकावती, आकाशने निर्मल करती, तथा
कास आदिकनां पुष्पोने विकस्वर करती थकी शरद ऋतु आवी. ते श-

रद श्रुतां नदी (नीचप्रते गमन करनारी स्त्री) जलोने पण (मूर्खोंने पण) निर्मल करती करती थकी, तथा कमलोने पण (मलीन पुरुषोंने पण) उदसायमान करती थकी सीझे मार्गे जवा लागी. वली ते वखते मलीन एवां पण वादलांउ जगतने जीवितदान (जलनुं दान) देवाथी निर्मलपणाने (श्वेतपणाने) पाम्या. माटे अहो ! दाननो प्रज्ञाव केवो ठे !!

एटलामां हवे सुव्रत नामना आचार्य नाडुरस्त होवाथी हाथमां ज्ञातपाणी लेइने मुनिउथी शोचता थका (शत्रुंजय नामना) प्रथम शिखरपर चढवा लाग्या. त्यां वच्चे कोइ खीणमां कोइक वृक्षनी नीचे विश्राम माटे ते वेठा; एटलामां कोइ तृपातुर कागडाए आवीने तेमनुं जलपात्र ढोली नाख्युं. ते समये जलविना सुकातुं ठे, तालवुं जेमनुं, तथा जयंकर सूर्यनां किरणोथी व्याकुल थएला ते मुनि क्रोधयुक्त वचन बोलवा लाग्या के, अरे कागडा ! अमारां प्राणनां रक्षणरूप जे आ पाणी तें ढोली नाख्युं, ते अकार्यथी तारी जातिनी आ तीर्थपर गति थशे नहीं. वली अहीं मारा तपना प्रज्ञावथी सर्व मुनिउंना संतोष माटे, जंतुविनानुं तथा प्रासुक पाणी हमेशां थशे, पठी तेज वखते सघला कागडाउ दीनताथी कोलाहल करता थका त्यांथी चाल्या गया, अने त्यारथी मांडीने आ सिद्धगिरिपर कागडानुं आगमन थतुं नथी; कदाच डुकालनो माथों कोइ कागडो जो अहीं आवी चडे, तो अहीं विघ्नेने नाश करनां शांतिकार्य करवुं. वली पूर्वे पण कोडो विघ्नेने नाश करनां शांतिकार्य जैनमुनिउंयें अहीं श्री युगादीश प्रजुनी पासे तथा रायणपासे करेलुं ठे. एवी रीते नैऋत्य दिशांमां पर्वननी खीणमां ते मुनिना तपवळथी थएलुं पाणी निरंतर मुखोने थापे ठे. ते पाणीना स्पर्शथी रोग, शोक, आर्ति, वेताल तथा प्रहादिकथी यतां दुःखो, अने पापो पण नाश पामे ठे, तेमां संशय नथी.

हवे प्रजु पण मुख्य शिखरपर आवीने केटलाक मोक्षाजिलापी मुनिउंने कहेवा लाग्या के हे मुनिउं ! तमो अहींज रहो ? केम के, तमोने अहीं पुंडरिकर्जनी पेटे कर्मांता घातथी केवलज्ञान अइ शुद्ध ज्ञावथी मोक्ष मसण. एवी रीते ते मुनिउंने कही प्रजु विहार करी गया, तथा ते मुनिउं पण त्यां केवलज्ञान पामी मोक्षें गया.

हवे अहीं मगरचर्की राजाउंता समूहोथी नेवाता थका न खंड ज-

રતને પાલવા લાગ્યા. તે ચક્રીને તારુણ્યરૂપી પુણ્યથી સંપૂર્ણ અંગવાલા, તથા શસ્ત્રકલા અને શાસ્ત્રકલામાં પારંગામી જહુ આદિક સાઠ હજાર પુત્રો હતા. એક દહાડો તેડ સઘલા પોતાના પૂર્વજોનાં તીર્થોને નમવા માટે પરાણે પિતાની આજ્ઞા માગી લશ્કર તથા વાહનો સહિત ચાલ્યા. તેડે ચક્રીની આજ્ઞાથી સ્ત્રીરત્નશિવાય તેર રત્નોને, યક્ષોને, રાજાને તથા મોટાં લશ્કરને સાથે લીધું. પઠી અનુક્રમે યોજનના પ્રયાણથી તેડે અષ્ટાપદ પ્રતે પહોંચ્યા. ત્યાં મણિ અને રત્નની કાંતિના સમૂહથી આકાશને ચિત્રિત કરતા, એવા તે અષ્ટાપદને જોડેને તેને તેડે પોતાના પૂર્વજોની કીર્તિરૂપી વૃક્ષના કંદ તુલ્ય માનવા લાગ્યા. વલી તે પર્વત કલ્પવૃક્ષ, ચંપક, અશોક, વડ, પીપલા, તમાલ, ગુલાવ, આમલી, આંવા તથા બકુલ આદિક વૃક્ષોથી વીંટાણલો હતો. પઠી તેડે અત્યંત હર્ષથી આઠ પાવડીઆડે મારફતે તેપર ચડ્યા, તથા ત્યાં પ્રજ્ઞના પ્રાસાદોને ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરી. પઠી તેમાં દક્ષિણ દ્વારથી પ્રવેશ કરીને તે દિશામાં ચાર, પશ્ચિમમાં આઠ, ઉત્તરમાં દશ, તથા પૂર્વમાં બે એવી રીતે ચોવીસે પ્રજ્ઞની તેડે ત્રિકરણ શુદ્ધિથી પુષ્પ, અક્ષત, તથા સ્તવનોયેં કરીને સ્તુતિ કરી. પઠી તેડે પ્રજ્ઞના તે અત્યંત ઝંચા પ્રાસાદને જોડેને અત્યંત પ્રીતિથી માંહોંમાંહેં કહેવા લાગ્યા કે, આ ચાર દ્વારોવાલો પ્રાસાદ ચારે ગતિનો નાશ કરીને ચાર પ્રકારના (દાન, શીલ, તપ અને જ્ઞાન રૂપ) ધર્મરૂપી રાજાને પ્રવેશ કરવા માટે છે ! વલી આ પ્રાસાદ જાણે મુક્તિરૂપી નગરની જાગોલને સ્વેંચી લેતો હોય નહીં, તેમ કલશ, ધ્વજ અને તોરણોથી આકાશજાગને સ્પર્શ કરે છે. વલી તેપરના રત્નો અમાવાસ્યાની રાત્રિના અંધકારને પણ નાશ કરે છે, તેમ પુણ્યોથી તે અંતરના (અજ્ઞાન રૂપી) અંધકારને પણ સ્વેચ્છા દૂરનારાં છે. વલી આ કલ્યાણથી (સુવર્ણથી) બનાવેલો છે, માટે તે કલ્યાણ આપે છે, તથા તે ઝંચો છે, તેથી તેમને આશ્રય કરીને રહેલા વીજાડેને પણ તે ઝંચી ગતિમાં ચડાવે છે. વલી આ પ્રાસાદ શું જરતચક્રીના કીર્તિરૂપી વૃક્ષનો કંદ છે ? અથવા તેની જાતિના તદ્દૂપપણને તે દેખાડે છે ? વલી શું તે જગતના ત્રમણથી તપ્ત થયેલા લોકોના લોચનોને આનંદ આપનારો ચંદ્ર છે ? અથવા શું મૂર્તિવાન ધર્મજ છે ? વલી અહીં (ઇંદ્રના) પાલક વિમાનને પણ વિડં-

वना करनारा घणा पवित्र प्रासादो शोभे ठे. पढी तेउं विचारवा लाग्या के, चारे दिशाउंमां, देवोथी पण न जीताय एवा आ छारपादो, तथा मनुष्योथी न चडी शकाय एवां आ आठ पावडीआं, हवे अनारा लोकोने लोकी जाणीने आ प्रासादोना रक्षण माटे जरत महाराजे खरे-खर वनाव्यां ठे. एम विचारि जहकुमारे प्रीतिथी पोताना बांधवोने कछुं के, केटलोक वखत गया वाद (आथी तो) आपणा पूर्वजोनुं धर्मस्थान नाश पामे तेम ठे, केम के लोकीउंने (पावडीआंउंनो) आ सो जोजननो आंतरो कंइ दूर लागशे नहीं, माटे आनी रक्षामाटे आपणे एक (फरती) मजवूत खाइ वनावीए. पढी तेमाटे सर्वे एकमत थइने परिवार सहित खाइ खोदवा लाग्या. एवी रीते तेउंए पृथ्वीना दलजे-टली अत्यंत उंडी खाइ खोदी, अने तेथी नागलोकमां धूलिनी वृष्टि थइ. एवी रीते नागेंद्रना मणिने मलीन करतो, तथा तेनी आंखोनुं आ-वादन करतो, धूलिनो समूह, तेना कोपनी वृद्धिनी विधिमां चूर्णनी पेटे पड्यो. ते वखते नागकुलोमां मोटो कोलाहल थयो, तथा तेना सर्वे स्वामीउं तेथी कोप पास्या. पढी अत्यंत कोपायमान थएला नागेंद्रे अवधि-ज्ञानथी ते कार्यने करनारा चक्रीना पुत्रोने जाण्या. त्वारे क्रोध तजीने, तथा वेगथी त्यां आवीने प्रीतिथी साम वचनोथी तेउंने कहेवा लाग्यो के, हे वत्सो ! तमो जरत महाराजना कुलमां थएला चक्रीना वेविकी पुत्रो ठे, तो तमोए आ शुं कार्य आरंभ्युं ठे ? तमारा आ प्रयासथी आज नागलोकने घणी पीडा थइ ठे, माटे हवे आपणा स्नेहनी खातर तमो आ कार्य तजी यो ? वली श्री युगादीश प्रभु असारा स्वामी ठे, अने अमो तेमना सेवक ठीए, वली तमो पण तेमनाज कुलमां उत्पन्न थया ठो. माटे आपणो स्नेह स्थिर रहे तो सारुं. एम कहीने नागेंद्र गया वाद. तेउं खाइमांथी निकलीने उद्धत थया थका परस्पर सहाइ करवा लाग्या के, केटलोक काज गया वाद जल विनानी आ खाइ सुखेथी उलंचवा जेथी वशे, केम के, आ त्रणे जगतमां लोकीउंने शुं असाध्य ठे ? एम विचारि जहकुमारे दंडरत्नथी समुद्रमांथी गंगाने ग्वेंचीने तेना पार्श्वी ग्याड नर्म दीर्घी, तेथी नाग लोकना घरोपर कादव पड्यो, तथा नागी गयां, तेथी नागेंद्रने फरीने अत्यंत क्रोध चट्यो. अने तेथी

तेणे विचार्युं के, अरे ! आ चक्रीना मूर्ख पुत्रोए राज्यथी गर्वित थइने
 अमारुं युक्तियुक्त वचन पण मान्युं नहीं, माटे धिक्कार ठे ते गर्वने !!
 एम विचारि बीजा नागेशो सहित फणो चडावीने, क्रोधथी फुत्कार क-
 रतो त्यां ते आव्यो. तथा जेरनी शिखाज्ठी तेणे ते साठ हजार चक्री-
 ना पुत्रोने एकी वखते वाली नांख्या. एवी रीते मोटो दाह निपजावीने
 ते पाठो पोताने स्थानके आव्यो, केम के, क्रोध शत्रुना नाशसुधिज हो-
 य ठे. हवे तेवी रीतना विनाशथी वज्रपातनी पेठे सैन्यमां मोटो हाहा-
 कार थइ रह्यो, तथा सर्व कोइ व्याकुल थया. एवी रीते ते वखते दैवना
 विपर्ययथी ते निर्नायक सैन्य सर्व उपायथी नृष्ट थइने दिङ्मूढ वनी ग-
 युं. (आत्मा क्षणे क्षणे इठे ठे कंइ, अने कर्म तेथी कंइतुं कंइ करी आपे
 ठे.) एवी रीते दुःखरूपी सर्पना जेरथी अस्त थएला नायक विनाना
 सैनिको किंचित आंसु लोइने विचारवा लाग्या के, आपणी दृष्टिएज
 नागेंद्रोए आ चक्रीना पुत्रोने एकी वखते हण्णा, माटे आपणुं बल वृथा
 ठे. वली राजाज पोतानी रक्षामाटे सैन्यने राखे ठे, अने ते सैन्य ठतां
 पण आ चक्रीपुत्रो मृत्यु पांम्या !! वली आपणे हवे नगरमां जइ शर-
 मना मार्या चक्रीने मुख शुं बतावशुं ? वली त्यां जवाथी चक्री पण आप-
 णने नाना प्रकारना उपायोथी मारी नांखशे. माटे हवे तो आपणे पण
 आपणा आ स्वामीज्जो मार्ग लेवो, (अर्थात् वली मरवुं) केम के उत्तम
 सेवको स्वामिना मार्गनेज नजे ठे. एम विचारि तेजए घोडा, रथ, हाथी
 विगेरेनी आसपास बार योजनी काष्टोथी चित्ता खडकी. पठी तेज जेट-
 लामां वली मरवानी इठाथी अग्निने स्पर्श करवा मांडे ठे, तेटलामां ते
 वतांत इंडे अवधिज्ञानथी जाण्यो. त्यारे ते दयालु इंड ब्राह्मणनो वेप
 लेइ तुरत त्यां आव्यो, अने तेजने कहेवा लाग्यो के, तमो मरो नहीं ?
 मरो नहीं ? ते धैर्यवालां वचनथी ते सघला सैनिको स्थिर रह्या, त्यारे
 तेमनी नजदीक जइने ने इंडब्राह्मण फरीने तेमने कहेवा लाग्यो के, हे
 जाइज ! तमो कोइ पराजवथी, के कंइ दुःखथी, के शोकथी के कंइ इष्ट-
 प्राप्ति माटे वली मरो ठो ? ते सांजली आदरथी तेज कहेवा लाग्या के,
 हे परदुःखथी दुःखी एवा ब्राह्मण ! अमारां दुःखनो तुं वतांत सांजल ?
 पोतानाज चेष्टितथी नशमरूप थएला आ सगरचक्रीना पुत्रोने तुं जो ?

अमो वेठा ठतां पण ते अमारा स्वामिना पुत्रोनी आ दशा थइ, अने तेथी अमो लज्जित थइने अग्निमां प्रवेश करीए ठीए. त्यारे ते इंद्रब्राह्मण तेजने फरीने कहेवा लाग्यो के, तमो आ साहस, स्वामिनी जक्तिथी के जयथी, के दिवगिरिथी करो ठो? त्यारे तेज कहेवा लाग्या के, अमारे मृत्युनी तो इहा नथी, पणा तेमां चक्रीनी बीक कारणरूप ठे, केम के, ते अमोने जुदा जुदा उपायोथी हणशे. त्यारे इंद्रे पोतानुं रूप प्रगट करीने तेजने कह्युं के, आमां तमारो कंडं दोष मने जणातो नथी. माटे तमो हवे आपघात करो नहीं, हुं तमारुं चक्रीतरफनुं संकट दूर करीश, माटे हवे तमो प्रयाण करो? एवी रीते तेजने शांत करीने इंद्र अदृश्य थयो, पठी ते सैनिको पण शोक रहित थया थका धीरे धीरे अयोध्याप्रते चालवा लाग्या. ठेवटे जगन्नाथानी पेठे प्रयाण करतां थकां अयोध्या नजदीक पहुँचीने, तेजए इंद्रनुं स्मरण कर्तुं, त्यारे ते दयालु इंद्र पण त्यां आब्यो. पठी तेणे पांचसो वर्षना बुढा ब्राह्मणनुं रूप लीधुं, तथा एक मृत्यु पामेला बालकने लेइने ते राजापासे गयो. पठी त्यां राजाना द्वारपासे जइ पृथ्वी, कर्म विगेरेने निंदतो थको कठोर वाणीथी रडवा लाग्यो के, हे पृथ्वी ! तूं सर्व सहन करनारी ठे, ठतां तूं कठिन ठे, केम के तूं रुपज प्रभु तथा जरतादिकनी पाठल गइ नहीं. बली हे दिग्पालो ! तमोने पण धिक्कार ठे, केम के तमो पण कालनी अपेक्षाएज पृथ्वीने पालो ठो, तथा सधला शुचाशुच व्यापारना पण तमोज साक्षी ठो. बली हे दैव ! तूं सर्वप्रते सुख करे ठे, अने माराप्रतेज पराङ्मुख थइने मने दुःख आपे ठे. बली मारी आ घडपणनी अवस्थामां तें मने पुत्रनी हानितुं दुःख आय्युं, तो गुं मँज एनुं कंडं तारुं वुरुं कर्तुं हतुं ? बली हे दैव ! मारापर क्रोध करीने माग आ बालकनुं हरण करीने मने तें मारवा जेवुंज कर्तुं ठे. हे चक्री ! आ कुंदैवथी मारुं तथा पृथ्वीनुं रक्षण करो ? तथा जरत मटाराजनी स्थितितुं स्मरण करीने तमो नगरमांथी पापने दूर करो ? बली हे राजन् ! आ दिक्पालो तो सुखशेखरीआ ठे, तथा आ पृथ्वी चैनन्य रहित ठे, तेथी सर्वदेवमय एवा तमो मारुं केम रक्षण करता नथी ? बली आ गमये श्री अजितनाथ प्रभु तो दीक्षा लेइ गया ठे, माटे रात्रिप्रते जेम मर्य. तम आ खोकने पालनार हवो तमोज ठो. एवी रीतना

तेनां वचनो सांजलीने राजाए खेदयुक्त थइ, तथा ते संवंधि पोतानोज दोष जाणी तेने बोलाव्यो. त्यां चक्रीने जोइ तेणे ते बालकने त्यां मुक्युं, तथा सन्नासदोने पण रोवरावतो थको ते अत्यंत रडवा लाग्यो. पढी चक्रीए पुढ्याथी तेणे कह्युं के, हेस्वामी ! मारो आ एकनो एक पुत्र मृत्यु पाम्यो, माटे मारा दुःखनी हुं केटलीक वात कहुं ? आजे आ मारो पुत्र संध्याकाळे उंघतो हतो, त्यां तुरत महाक्रूर सर्पोए तेने डंख मायों. वली आमां सर्पोनो के मारो पण दोष नथी; पण देशनी साचवण नहीं राखता एवा तमारोज दोष ठे. माटे हवे मंत्रयंत्रादिकथी आ मारा पुत्रने तमो साजो करो ? नहींतर तमोने तेनो दोष आवशे, अने मारां कुलनो क्षय थशे. ते सांजली चक्रीए वैद्यो तथा मांत्रिकोने बोलाव्या, पढी तेउंए ते बालकने मृत्यु पामेलो जाणीने कह्युं के हे राजन् ! आ बालकने बीजुं कोइ औषध लागु पडे तेम नथी, पण जे घरमां पूर्वे कोइ मृत्यु पाम्युं न होय, ते घरनी जो जश्म मले, तो आ जीवतो थाय. ते सांजली राजाए पोताना माणसोने तेवी जश्म लाववानो हुकम कयों, त्यारे इंद्रपण तेउंनी साथे वैक्रिय शरीरथी घरोघर फरवा लाग्यो. पढी समस्त नगरमां जम्या, पण तेवी जश्म नहीं मलवार्थी तेउं तथा ते इंद्रब्राह्मण पण दुःखित थयो थको राजापासे आव्यो. पढी राजाए कह्युं के हे विप्र ! मृत्यु रहित एवा मारां घरना रसोडामांथी तुं जश्म लाव ? त्यांथी जश्म लेतां थकां चक्रीनी माता यशोमतीने तेणे पुढ्याथी तेणीए कह्युं के, अहीं, चक्रिना पिता सुमित्रनुं मृत्यु थयुं ठे. त्यारे राजापासे आवी तेणे ते व्रतांत जणाव्यो, त्यारे अवसर मलवार्थी वैद्यो पण हर्षित थइने कहेवा लाग्या के, एवी रीतनी जश्म शिवायना बीजां औषधोथी आ बालकनो उपाय थइ शकें तेम नथी, माटे ते मृत्यु पामशे, एमां अमारो अपराध नथी. ते सांजलीने ते इंद्रविप्र राजाना दयालु हृदयने स्मरतो थको अत्यंत रडवा लाग्यो. ए-टखामां चक्रीनुं सर्व लश्कर पण द्वारप्रते आव्युं, त्यारे चक्री ते दुःखी ब्राह्मणने साम वाक्यथी कहेवा लाग्या के, हे विप्र ! तुं शोक कर नहीं ? संसारनी स्थिति एवीज ठे, जेनो जन्म थयो, ते मृत्यु पामेज, अने तत्वथी जोइए तो कंइ पण स्थिर नथी. वली जगतने पूजनिक तथा वज्र सरस्वी का-यावाला अनंता जिनेश्वरो पण तेज मार्गे गएला ठे. त्यारे बीजा प्राणी-

ઝંની તો વાતજ શું કરવી? વલી સાતધાતુઝંથી બનેલા આ શરીરમાં ક્રુધા, તૃષ્ણા, ટાઢ, તડકા આદિકથી પીડા થાય છે, માટે તેમાં તો મૂર્ખ માણસ સ્થિરતા માને. વલી જાણ, પુત્ર, સ્ત્રી આદિક સર્વે સ્વાર્થ માટે આવે જાય છે, પણ દુઃખ તો કેવલ આત્માજ ઝોગવે છે. વલી સર્વ પ્રકારે લાડ લડાવેલું આ શરીર પણ જ્યારે પોતાનું થતું નથી, ત્યારે માતા, પિતા, જાણ તથા પુત્રાદિક તો કેમજ પોતાના થાય? એવી રીતે રાજા બોલતે ઠટે ઇંદ્ર પ્રત્યક્ષ થઈને કહેવા લાગ્યો કે હે રાજન્! खरेखर તું સંસારની સ્થિતિ જાણે છે, વલી તૈં જેમ કહ્યું તેમ સંસાર खरेखर દુઃખદાયી છે, એવા પણ આ સંસારમાં પ્રમાદાંધ માણસો જેમ તેમ પ્રવર્તે છે!! આ જગત કર્મથી ઉત્પન્ન થાય છે, તથા કર્મથીજ નાશ પામે છે, માટે એવા આ સંસારમાં વંધુ, પુત્ર તથા દ્રવ્યના લાજની શું સ્પૃહા કરવી? વલી હે ચક્રી! તેનો આ પ્રત્યક્ષ દાખલોજ તું જો? જેમ પૂર્વે તારા પૂર્વજો મૃત્યુ પામ્યા છે, તેમજ તારા સાઠ હજાર પુત્રો પણ મૃત્યુ પામ્યા છે. તેજ વચ્ચે સર્વ સૈનિકોણ પણ સજ્જામાં આવી શોકાતુર થયા થકાં, તથા ઢાતી ફોડતાં થકાં ચક્રીને તેમના કુલનો ક્ષય જણાવ્યો. તે સાંજલી વિહ્વલ થઈ પલા ચક્રીને ઇંદ્રે વ્યજનના (વીંઝણાના) પવનથી તથા ગોશીર્ષે ચંદનથી શાંત કર્યો. પછી કેટલીક મેહેનતે ચૈતન્ય આવ્યા બાદ ચક્રી પુત્રોને યાદ કરી કરીને શોકથી ચારંવાર મૂર્ઠા પામવા લાગ્યો. તે મુર્ઠાથી ચક્રીનું મરણ ધારીને ઇંદ્ર તેના કંઠમાં લાગીને રડવા લાગ્યો; તેઝના રુદનના નાદથી જગતના સચરાચર લોકો પણ શોકસાગરમાં નિમગ્ન થયા. પછી ઇંદ્ર ચક્રીને કહેવા લાગ્યો કે, હે રાજન્! તું પણ અન્યની પેઠે દુઃખથી આમ શામાટે મોહ પામે છે? કેમ કે, પોતાના કર્મોથીજ જીવ અદ્વિપાયુ તથા વીર્વાયુ થાય છે, માટે એવી અસ્થિર વાતમાં ચિંતા શું કરવી? વલી હવે ઝેજ નમો મને વેરાગ્યથી વોધ દેતા હતા, તો હવે તમો પોતે કેમ મોહમાં પડો છો? એવી રીતે ઇંદ્ર વાત કરતે ઠટે દ્વારપાલે આવી રાજાને વિનંતિ કરી કે, હે સ્વામી! દ્વારમાં બે પુરુષો આપને નમવા માટે ઝંજેલા છે. ત્યારે રાજાણે ત્રુકુટીમંડાથી તેમને પ્રવેશ કરાવવાનું કહેવાથી દ્વારપાલે તેઝને ત્યાં પ્રવેશ કરાવ્યો; પછી તેઝમાંથી એકે નમીને પ્રજુના આવવાની તથામણી આપી. પછી વીજો માણસ કહેવા લાગ્યો કે, હે સ્વામી!

आप जय पामो ? आपना पुत्रोए अष्टापदप्रते लावेदी गंगा, खाइ पुरीने पृथ्वीने प्लावन करवा लागी ठे. तेना पूरथी आसपासनी जमीन समुद्रमां रहेला द्वीपसरखी थइ गइ ठे. वली आ जरतखंडने द्वीप सरखो करी मेले एवुं लागे ठे. माटे हे स्वामी ! ते पाणीथी अमारुं आप रक्षण करो ? नहींतर अमो अनाथो मृत्यु पामीशुं. एवी रीते जिननुं आगमन, पुत्रोनो नाश, तथा देशमां आवती रेलथी गजराएला चक्रीने इंड्रे कछुं के हे राजन् ! आ बाबतमां तमो तर्कवितर्क शुं करो ठो ? तमो पुत्रोनो शोक तजी द्यो ? अने ते शोकने दूर करवामां वैद्य समान एवा प्रजुने जजो ? तेम प्रजुना नमस्कारथी उत्पन्न अनारा पुण्यने शोकथी वृथा नहीं करो ? वली जह्नुना पुत्र जगीरथने तमो रेलने रोकवा माटे हुकम करो ? केम के ते नागकुलप्रते थएला पोताना पिताना दोषने दूर करशे. ते सांजली चक्रीए निश्वास मुकी तथा आंखोमां किंचित अश्रु लावी, जगीरथने बोलावी पोताना खोलामां बेसाड्यो. पढी तेना मुखपर चुंवन करीने चक्रीए तेने कछुं के, हे वत्स ! तुं जो ? के आ जारतवंशपर केवी आफत आवी पडी ठे ? दावानलथी दग्ध थएल ठे वृद्धो ज्यां एवा अरण्यमां बाकी रहेला एक अंकुरानी पेठे तुंज फक्त आपणा कुलमां बाकी रहेल ठे. माटे हे वत्स ! हवे तुं नागेंद्रनी सेवाथी लोकोना रक्षणमाटे दंडरत्नथी गंगाने पाढी तेना मुख्य प्रवाहमां लाव ? एवी रीतनी चक्रीनी आज्ञा मस्तकपर चडावीने जगीरथ पृथ्वीने क्षोभावता थका तथा सैन्यनी रजोथी सूर्यने आ-
ज्ञादित करता थका सैन्य सहित चालवा लाग्या.

पढी चक्री पण इंद्र तथा राणीज सहित शोक दूर करवा माटे आ-
दरसहित प्रजुने नमवा चाड्या. त्यां समवसरणमां बैठेला ज्ञानी प्रजुने तेजए त्रण प्रदक्षिणा देइ वंदन कर्युं; तथा पढी प्रजुनी स्तुति करी के, हे प्रजु ! तमो जय पामो ? अनंत दुःखोथी दुःखी थएला लोकोना शोकने दूर करनारा, तथा अंतरनी व्याधिने हरवामां प्रवीण एवा तमोप्रते न-
मस्कार थाउ ? एवी रीते जक्तिथी स्तुति करीने तेज योग्य स्थानके वे-
ठा, त्यारे प्रजु पण क्लेशने हरनारी वाणी बोलवा लाग्या के, हे चक्री !
आ संसार असार ठे, राज्यसुख स्थिर नथी, पुत्र, मित्र, स्त्री आदिक दृढ
बंधनो ठे, शरीर, रोग अने शोकने करनारुं ठे, विषयो जेर सरखा ठे,

जोगो सर्पनी फणासरखा ठे, तथा आ जीवित जलबिंदु सरखुं ठे. वली
 क्षणमां जे मनोहर लागे ठे, तेज बीजी क्षणे जयंकर लागे ठे. माटे त-
 त्वथी आ संसारमां कंडं पण स्थिर वस्तु नथी. वली आ संसाररूपी केद-
 खानामां विद्वानो पण प्रमादथी कुटुंब, द्रव्य आदिक पाशोथी बंधाय ठे.
 वली आ जवरूपी समुद्रमां विषयरूपी वंटोलीआथी चित्रावेलीनी पेठे
 कोइ विरलाज बाधा पामता नथी. एवी रीते प्रभुनी देशनानी वाणीरूपी
 श्रमृतने पीने, तथा दुःखरूपी विषने तजीने, चक्री हर्षथी प्रभुने कहेवा
 लाग्या के, हे स्वामी ! आ समस्त जगत कर्मने आधिन ठे, तो आ सा-
 ठ हजार पुत्रोए एकी वखते एवुं कयुं कर्म बांध्युं हतुं ? के जेथी तेजनुं
 एकी वखते मृत्यु थयुं ? एवी रीते चक्रीए पुठवाथी ज्ञानथी दीठेल ठे,
 चराचरनो स्वज्ञाव जेणे एवा प्रभु, कर्मबंधनना कारणरूप एवा तेजना
 जवोनुं वर्णन करवा लाग्या के, कोइक पट्टीमां तेज सघला चोरीथी आ-
 जीविका चलावनारा, तथा दुर्ध्यानमां रहेनारा जिह्वोहता. एक दहाडो
 जहिलपुरथी कोइक द्रव्यवान संघ शत्रुंजयप्रते जतो हतो, तेने तेजए
 जोयो. त्यारे ते लुंटाराजए ठराव कयों के, आजे संध्याकाले आपणे आ
 संघने लुंटवो. ते ठराव ते साठ हजार जिह्वोए कबुल राख्यो, त्यारे एक
 जडक स्वज्ञावी कुंजार कहेवा लाग्यो के, आ तमारा विचारने धिक्कार ठे !!
 केम के आपणी पासे सैन्य, धन विगेरे घणुं ठे, ठतां आ यात्रालुजने
 शामाटे आपणे लुंटवा जोइए ? आपणने पूर्वजवना पापोथी आवो
 नठारो जन्म मलेलो ठे, अने वली पण आ संघनी लुंटना पापथी आपणी
 कोण जाणे केवी गति थशे ? वली आ यात्रालुज पुण्यानुबंधि पुण्यथी आ
 जन्ममां पण महा दानेश्वरी थया ठे, तथा आ तीर्थराजनी यात्राथी फ-
 रीने पण सुखीआ थशे. वली हे जाइज ! तमो मने सर्वथा कायर अने बी-
 काण जले कहां ? तोपण हुं ते कार्य माटे तमारी साथे आवीश नहीं, तेम
 तमोने ने माटे सहाइ पण आपीश नहीं. एवी रीते वोखता ते कुंजारने
 तेजें केदखानामांथी जेम, तेम पोताना स्थानकथी बहार कहाडी मेल्यो.
 पर्नी ने बुझाजए एकठा थइने संघ, नजदीक आववाथी तेने लुंटी लीधो.
 ते जिह्वोना तुटी पट्टाथी, दुर्गचारथी जेम थशो, तथा चुगलीपणाथी
 जेम उनम गुणो. तेम संघना लोको दिशा दिशाज प्रते नाशी गया.

एवी रीते ते दुर्बुद्धिउ संघने लुंटीने नारकीउनी पेठे पाठा पोताने स्थानके आब्या. एटलामां ते जदिलपुरना राजाए ते वृतांत सांजलीने मोटी सेना सहित ते चोरोना स्थानकने घेरी लीधुं. ते समये ते राजाना सैन्यने मोटुं जोइने जयजीत थएला ते जित्तो निगोदना जीवोनी पेठे किल्लामां जराइ रह्या. ते वखते तेउना कुकर्मोथीज होय नहीं जेम, तेम वायुउथी प्रेराएलो अग्नि ते स्थानमां लोकोने बालतो थको सलगी उठ्यो. ते अग्निने पाणीथी अटकावतां ठतां पण ते, क्रोध जेम पुण्यने, तथा दुर्जन जेम सज्जनना गुणोने, तेम ते नगरने बालवा लाग्यो. ते वखते ते अग्निथी बलता, तथा धुंवाडाथी व्याकुल थता एवा ते जित्तोए कुंजिपाकनुं दुःख सहन कर्युं. वली ते वखने तेउ विचारवा लाग्या के, अमोए आ संघने उपद्रव कर्यो ! माटे अमो पापीउने धिक्कार ठे ! वली ते अमारुं जयंकर कर्म अमोने फलीबुद्ध थयुं. वली ते वखते अमोने आ अकार्यथी अटकावनारो ते निलोँजी कुंजारज पुण्यवान ठे, पण अमो दुष्टोए ते उत्तम माणसने कहाडी मेळ्यो !! एवी रीतना ध्यानमां तत्पर रहेला ते सघलार्ज कुटुंब सहित अग्निथी वलीने एकी वखते मृत्यु पाम्या; माटे हे राजन् ! कर्मोनी गति एवीज ठे !! संघ, के जे अरिहंतोने पण पूजनीक ठे, तथा मोटामां मोटुं तीर्थ ठे, तेवा संघनी पण जे विराधना करे ठे, ते खरेखर नारकीज थाय ठे. माटे संघनी हमेशां आराधना करवी, पण तेनी विराधना तो विलकुल करवीज नहीं, केम के संघना आराधनथी मुक्ति मले ठे, अने तेना विराधनथी नरक मले ठे. वली जे माणसो मार्गे चालता यात्राबुउने पीडे ठे, तेउ कुटुंब सहित नाश पामीने नीचगतिमां जाय ठे. एवी रीते पश्चात्तापयुक्त पीडाथी मृत्यु पामीने तेउ नरके गया, तथा त्यांथी समुद्रमां मत्स्यो थया, अने त्यां पण एकी वखते मढीमारोथी जालमां बंधाया. त्यांथी तेउ शियालो थया, तथा पढी घणा जवो जमीने हमेशां शिकारमां तत्पर थया थका जित्तो थया. त्यां एक दहाडो वनमां जमतां थकां तेउए एक शांतस्वजावी मुनिने जोइ, तेमने शुभ जावथी नमस्कार कर्यो. त्यारे ते इानी मुनिए तेमने धर्मोपदेश दीधो, तेथी तेउए शंकासहित जडकपणुं मेळव्युं. वली तेउने विशेष धर्म पमाडवा माटे ते इानी मु-

નિ ત્યાં તેમની નજદીક ચતુર્માસ રહ્યા. ત્યાં પ્રથમ માસે તેડેણ સાતે વ્યસનોનો ત્યાગ કર્યો, વીજે માસે અનંતકાયના ઝઢાણનો, તથા ત્રીજે માસે રાત્રિજોજનનો ત્યાગ કર્યો. પઠી ચોથે માસે અનશન સહિત વિ-જલી પડવાથી તેડે એકી વચ્ચે મૃત્યુ પામીને, હે ચક્રી ! આ તારા પુત્રો થયા, માટે કર્મ બલવાન છે !!

હવે જે કુંજારે સંઘની લુંટ કબુલ રાખી નહીં, તેને તેજ જવે મોટી રિઝિવાલું રાજ્ય મલ્યું. પઠી ત્યાંથી ઉત્તમ ઉત્તમ જવોમાં જશ્ને, તે આ મહાન ઉદયવાલો જહુનો પુત્ર જગીરથ થયો છે. વલી હે ચક્રી ! તેજ કર્મથી આ તારા પુત્રો હમણા પળ એકીજ વચ્ચે મૃત્યુ પામ્યા છે. માટે પંડિતે મનથી પળ સંઘની અવજ્ઞા કરવી નહીં, કેમ કે તે અવજ્ઞા વોધિ-વીજપ્રતે અગ્નિતુલ્ય થજ્ને કુગતિ આપે છે. વલી જે માણસો યાત્રાલુ લો-કોને વચ્ચ, અન્ન, પાણી વિગેરેથી પૂજે છે, તેડેને તીર્થયાત્રાનું મહાન ફલ મલે છે. વલી સંઘ છે તે પ્રથમ તીર્થ છે, માટે કલ્યાણની ઇલાવાલાઈ તેને માર્ગમાં જતી વેલાઈ હમેશાં વિશેષે કરીને પૂજવો. માટે હે ચક્રી ! હવે તમારે ધર્મને વ્યાધાત કરનારો તે સંવંધિનો શોક વિલકુલ કરવો નહીં, કેમ કે તેડે પોતાના ઉપાર્જન કરેલા કર્મોથી ઉત્પન્ન થયા હતા, અને તેજ કર્મોથી મૃત્યુ પામ્યા. વલી હે ચક્રી ! તમોને રાજ્ય, પુત્ર તથા સ્ત્રી આદિમાં મોહ, તે શું લાગી રહ્યો છે ? માટે આત્માનું હિત કરો ? કેમ કે ફરી ફરીને મનુષ્યજવ વ્યાંથી મલશે ? એવી રીતે પ્રજુના મુખ-થી પુત્રોના જવોને જાણીને ચક્રી શોકનો ત્યાગ કરી હૃદયમાં પર-મ વૈરાગ્ય પામ્યા.

ઘટલામાં પઠી ઇંદ્ર ચક્રીને કહેવા લાગ્યા કે હે ચક્રી ! જેમ તમોજીને પેઠે ઠગુંડ સાધ્યા, તેમ હવે તમો તેમની પેઠે સંઘપતિ પળ ઘાડે ? ને સાંજલી ચક્રી તીર્થયાત્રા માટે આદર સહિત થયા, ત્યારે પ્ર-જુ પળ તેમનાપર સંઘપતિનો વાસદેવ કર્યો; પઠી તે પોતાને ઘેર ગયા. પઠી ઇંદ્ર ચક્રીને એક ઉત્તમ જિનમંદિર આપ્યું, તેમાં શ્રી યુગાદીશ પ્ર-જુનું ચરમવર્ણન થોડું હતું, પઠી સ્નાન કરી, ઉત્તમ વસ્ત્રો પેહેરી જાવ સહિત મનુવિંધ મંચની સાથે ઉત્તમ દિવસે તેમણે પ્રયાણ કર્યું. એવી રીતે તે ચક્રી ગણધરો, મુનિડ, આવકો, આવિકાડ, મહાધરો, મંડલિ-

को, चतुरंगी सेना, गांधर्वों, कौतुकी नृत्यकारो तथा चक्रसहित चाल-
वा लाग्या. मार्गमां आवतां नगरोमां, गामोमां तथा तीर्थोमां प्रचुर्जने
पूजता थका, मुनिर्जने नमता थका, तथा दान देता थका ते विमला-
चलप्रते पहुँच्या. पढी त्यां आनंदपूरमां चक्रीए राजाउ सहित आद-
रथी प्रचुनी तथा संघनी पूजा करीने स्वामिवत्सलमहोत्सव कयों.
वली तेमणे त्यां महोत्सवपूर्वक संघ सहित ते तीर्थने त्रण प्रदक्षिणा
दीधी. पढी चौदे नदीउमांथी तीर्थोदक लेइने, ते संघसहित पर्वतपर
सर्व जगोए मार्गने समरावता थका चडवा लाग्या. त्यां चक्री पूर्व मा-
गेंथी चड्या, तथा बीजाउ कुतुहल सहित पोतपोतानी शक्ति मुजव सर्व
मागेंथी चड्या. हवे ते वखते इंद्र पण त्यां आव्यो, अने तेउ वने रायण-
ना वृद्धनीचे एकठा मदया.

हवे जह्नुनो पुत्र जगीरथ पण चक्रीना हुकमथी सैन्यसहित अष्टा-
पदप्रते आव्यो. त्यां पोताना पिता तथा काकाउना दाहथी थएला ज-
श्मना समूहने जोइ, दुःखथी सैन्यसहित ते क्षणवारमांज मूर्छा पाभ्यो.
पढी चेतना आव्याबाद शोकनो त्याग करी तेणे जक्ति तथा पूजा स-
हित नागेंद्रनुं आराधन कर्तुं. तेनी अतिशय जक्तिथी तुष्टमान थएलो
नागेंद्र पण चलकतां सुवर्णकुंडलथी शोजतो थको नागलोको सहित
त्यां आव्यो. त्यारे जगीरथे पण सुगंधि वस्तुउ तथा पुष्पोथी, अने स्तु-
तिउथी तेनी पूजा करी, त्यारे हर्षित थएला नागेंद्रे जगीरथने कहुं के,
हे वत्स ! में तेउने वार्या ठतां पण तेउ मान्या नहीं, तेथी नागलोकना
नाशनी बीकथी में तेउने जश्मरूप कर्या. वली हे वत्स ! तेउए पण ते-
वुंज कर्म उपार्जन कर्तुं हतुं ! माटे हवे तुं मारी आझाथी तेउनी मृत्यु-
क्रिया कर ? वली पृथ्वीपर रेल लावती एवी आ गंगाने पण तुं तेना
मूलप्रवाहमांज जोडी दे ? एवी रीते प्रीतिथी शिखामण देइने नागेंद्र
पोताने स्थानके गयो. पढी जगीरथे पण ते पितृसंवंधि जश्मने नदीमां
पधरावी; अने त्यारथी जगतमां पण पितृकार्यनो ते रिवाज दाखल थयो.
एवी रीते पितृसंवंधि कार्य करीने कुमार्गे जनारी स्त्रीने जेम, तेम ते गं-
गाने तेणे दंडरत्नथी मूलमार्गप्रते वेहेती करी. वली लोकोना मुखथी च-
क्रीने शत्रुंजयप्रते गएला जाणीने ते पण उत्तरोत्तर प्रयाणथी ते तरफ

चालवा लाग्यो. पढी त्यां रायणतळे जइ, तेणे चक्रीना तथा इंद्रना चरणोने नमस्कार कयों, त्यारे तेजए पण तेने आलिंगन कयुं. पढी तेजए हर्षपूर्वक जक्तिथी त्यां जरतजीनी पेठेज श्री युगादीश प्रभुनुं स्नात्र, अने पूजादिक कार्य कयुं. वढी तेमणे त्यां गुरुना वचनपूर्वक मरुदेवाशिखरपर, वाहुवलिशिखरपर, तालध्वजपर, कदंबगिरिपर, तथा हस्तिसेनशिखरपर, इत्यादि सर्व शिखरोपर जिनपूजन करीने, मुनिउनी जक्ति, अन्नदान, आरात्रिक, महाध्वज, इंद्रोत्सव, तथा इंद्रपूजा करी; तेम त्यां ठत्र, चामर, रथ, पृथ्वी, घोडा विगेरेनुं तीर्थदान कयुं.

पढी जरतजीए वनावेला (अमूढ्य) प्रासादोने जोइने धर्मने जगाडनारा सगर चक्रीने इंद्र स्नेहपूर्वक कह्युं के, हे चक्री ! तमारा पूर्वज जरत महाराजनुं आ शाश्वता तीर्थमां पुण्यना कारणरूप कार्य तमो जुउ ? वढी आ पडता कालना माहात्म्यथी लोको निर्ववेकी, धर्मविनाना, तथा लोनांध यइने आ तीर्थमां आदर करशे नहीं. वढी ते दुष्ट लोको मणि, रत्न अने सुवर्णना लोचथी कदाच आ प्रासादोनी तथा प्रतिमाउनी आसातना करशे. माटे हवे जह्नुनी पेठे तमो अत्रे कंइंक पण रक्षणनो उपाय करो ? अने ते कार्यमां तमोने त्रणे जगतमांथी कोइ पण उपद्रव करी शके तेम नथी. ते सांजली चक्रीए विचार्युं के, सागरमां रहेली गंगाने ज्यारे मारा पुत्रो लाव्या, त्यारे हवे “ हुं तो तेउनो पिता हुं ” तेथी ते सागरनेज अहीं लावुं, तोज मारी प्रतिष्ठा वधे, नहीं-तर तो मारुं मानहीनपणुं आय. एवी रीतना आवेशथी, तथा इंद्रना हेतुयुक्त वचननुं स्मरण करीने, ते क्षणवारमांज यक्षो मारफते समुद्रने त्यां लाव्या. त्यारे टंकल, वर्वर, केश, चीन, जोट, सिंहल विगेरे विविध देशोने प्लावन करतो, मोटा मोटा पर्वतोने फाडतो, जयंकर रीते जुवनेडोना जवनोने बुडाडतो, उठलता मगरादिक जलचरोथी आकुल यण्डो, नासना एवा विविध प्रकारना देवोथी पण जयथी जोवातो, वेगथी अनेक जंतुउने उठालतो, मोटां मोजांउथी अपार गर्जना करतो, तथा पृथ्वीपर व्यापतो एवो ते समुद्र वेगथी शत्रुंजयप्रते आव्यो. पढी ते क्षण समुद्रनो अविष्टाता देव आदरथी द्वाय जोडीने तथा चक्रीने नमीने गाम वचनथी कहवा लाग्यो के, हे म्यामी ! सवकने शुं फरमान

हे ? एटलामां जाणेल ठे अवधिज्ञानथी जिनवाणी जेणे एवा इंद्रेज च.
 क्रीने कह्युं के, हे चक्री ! आ कार्यथी तमो अटको ? केम के, सूर्यविना
 जेम दिवस, पुत्रविना जेम कुल, जीवविना जेम शरीर, विद्याविना
 जेम मनुष्य, दीपक विना जेम घर, आंखो विना जेम मुख, ठायाविना जेम
 वृक्ष, दयाविना जेम धर्म, धर्मविना जेम जीव, तथा जलविना जेम ज-
 गत, तेम आ तीर्थविना सर्व सृष्टि निष्फल ठे. वढी अष्टापद तीर्थ निरुद्ध
 थयाथी आ शत्रुंजय तीर्थज लोकोने तारनार ठे, तेथी आ तीर्थनो रोध
 थवाथी पृथ्वीपर बीजुं तारानारुं तीर्थ हुं कोइ जोतो नथी. वढी ज्यारे
 तीर्थकर महाराज, धर्म के जिनागम एमानुं कंइ पण नथी होतुं, त्यारे
 आ शत्रुंजय पर्वतज लोकोने वांठित आपनारो (तारनारो) ठे. एवी
 रीतना इंद्रना वचनथी चक्रीए लवणाधिपने कह्युं के, हवे एक एंधाणी
 दाखल तुं अहीं समुद्रने रहेवा दे ? एम कही तेने विसर्जनकरी चक्रीए
 प्रीतिथी इंद्रने छुष्टोथी तीर्थनी रक्षामाटे प्रश्न कयों; त्यारे इंद्रे कह्युं के
 हे चक्री ! तमो आ रत्ननी अने मणिनी मूर्तिउने ज्यां देवो पण न जइ शके
 एवी आ सुवर्णगुफामां मुको ? तथा सर्व तीर्थकरोनी सुवर्णनी मूर्तिउ
 करावो ? अने प्रासादो पण सुवर्ण अने रुपानाज वनावो ? पठी प्रभुथी
 पश्चिम दिशामां रहेली रसकुंपिकावाली, तथा कटपवृक्षोथी जरेली सु-
 वर्णगुफा इंद्रे चक्रीने बतावी; तेथी त्यां जइ तेमणे, प्रभुनी ते मूर्तिउने
 राखी, अने हमेशां तेमनी पूजा माटे यक्षोने आज्ञा करी. पठी चक्रीए
 इंद्रनी साथे रहीने त्यां रुपाना तथा पाषाणोना प्रासादो बंधाव्यां, अने
 तेमां सुवर्णनी मूर्तिउ पधरावी. पठी तेमणे सुन्नद्रशिखरपर बीजा तीर्थकर
 श्रीअजितनाथ प्रभुनुं जावथी रुपानुं मंदिर बंधाव्युं. त्यां ज्ञानी घणधरो,
 श्रावको, तथा देवोए पूजापूर्वक प्रतिष्ठामहोत्सव कयों. एवी रीते श-
 त्रुंजयनो उद्धार करीने चक्री देवो तथा मनुष्यो सहित रेवताचल
 प्रते चाट्या. त्यां चंद्रप्रज्ञासमां श्री चंद्रप्रज्ञ जिनेश्वरने नमस्कार करीने
 विमानोमारफते ते रेवताचलपर गया. त्यां आदरपूर्वक तीर्थने प्रदक्षिणा
 देइने, तथा गजेंद्रपदकुंडमांथी पाणी लेइने जिनालयमां गया. त्यां पण
 पूर्वनी परेंज तेमणे प्रभुनि पूजा, स्तुति विगेरे कर्युं, तथा पठी जावथी
 सुप्रात्रोप्रते उचित दान आप्युं. पठी श्रीद, सिद्धगिरि, विद्याधर गिरि,

देवगिरि, अंविकागिरि, उमागिरि, शंजुगिरि विगेरे त्यांना सर्व शिखरोपर गुरुसहित तेमणे प्रजुनी पूजा करी, केम के ते गुरुनी आज्ञाने आधिन होता. पठी पाठा वलतां आबु, वैजार विगेरे तीर्थोमां प्रजुने तथा साधुने नमीने चक्री अयोध्यामां आव्या.

एटलामां त्यां पोताना चरणोथी पृथ्वीने पवित्र करता थका श्री अजितनाथ प्रजु पण जाणे ते चक्रीना पुण्यथीज खेंचाइने होय नहीं, तेम त्यां आव्या. प्रजुना आगमननी वधामणी आपनारने घणुं धन देइने, घणा कालथी उत्कंठित थएला चक्री प्रजुने वांदवा माटे गया. पठी त्यां जक्तिथी रोमांचित थइने, तथा प्रजुने नमीने चक्री प्रजुना सुखरूपी चंद्रथी निकलता वचनरूपी अमृतने पीवा माटे तेमनी पासे वेठा. त्यारे प्रजु पण तेमने बोध आपवा माटे क्रोधरूपी सर्पना केरने (नाश करवाने) गरुड सरखी तथा धर्मकार्यना प्रजाववाली वाणी कहेवा लाग्या के, आ जवरूपी समुद्रमां मोती, परवालां तथा रत्नोनी पेठे राज्य, पुत्र, स्त्री, वंधु, नगर, मेहेल, धन, तथा देवादिकनी रुद्धि तो सुलज ठे, पण चिंतामणि रत्ननी पेठे सर्व अर्थोने साधनारुं चारित्र डुर्लज ठे. एक दिवस चारित्र पालवाथी पण मनुष्य निश्चयें करीने कर्मोना समूहने क्षीण करीने मोक्षमां जाय ठे. एवी रीते चारित्रना मनोहर प्रजावने सांजलीने वैराग्ययुक्त थएला सगर चक्री जावथी प्रजुने नमता थका पोताने चारित्र आपवा माटे प्रार्थना करवा लाग्या. पठी चक्रीए पोतानी पाटे गुणवान, तथा राज्यने योग्य एवा जगीरयने स्थापीने, प्रजुपानेथी ईंद्र करेला महोत्सवपूर्वक चारित्र लीधुं. त्यारे प्रजुए तेमनी प्रशंसा करी के, हे चक्री ! तमो धन्य तथा पुण्यशाली ठो, तथा तमारी मानाने थने कुलने पण धन्य ठे, केम के तमोए आ संसाररूपी समुद्रमां दुःखदायक जलचरो सरग्वा कर्मोने जेदनारुं, तथा डुप्कर एवुं क्षांति आदिक दशविध गुणोवाधुं चारित्र लीधुं ठे. पठी प्रजुनी जक्तिमां तत्पर रतीने ते सगर मद्रासुनि पण विद्वार करवा लाग्या.

श्री अजितनाथ प्रजुना सिद्धनेन आदिक जिननी पेठे सत्यवादी पंचांग गणभरं दत्ता. वली तेमने एक लाख साधुं तथा अण लाख ने अणभो ग्राधपीठं दत्ती; तेम ये साग्यने एक हजार उत्तम श्रावको दत्ता; तथा

पांच लाख अठाणु हजारने चारसो आविकाउं हती. एवी रीते प्रजुना परिवारमां चतुर्विध संघनी स्थापना थइ; वली शासननी रक्षा माटे महा-यक्ष तथा अजिता नामनी यक्षिणी अधिष्ठाता थइ. एवी रीते प्रजु अठारलाख पूर्व कुमारपणामां रह्या; त्रेपन लाख पूर्व तेमणे राज्य पाट्युं; बार वर्ष ठझस्थ रह्या; तथा एक लाख पूर्व दीक्षा पाटी; एवी रीते अजित प्रजुनुं आयुष्य बहोतेर लाख पूर्वनुं हतुं.

हवे प्रजु अनुक्रमे विहार करता थका एक हजार मुनिउं साथे सम्मैतशिखरपर आव्या, तथा त्यां तेमणे अनशन ग्रहण कर्तुं. पठी एक मासने अंते चैत्र सुदी पांचमने दिवसे, चंद्र रोहिणी नक्षत्रमां आवते ठते, प्रजु ते मुनिउं सहित मोक्षे गया. ते वखते आसनो चलायमान थवाथी इंद्रादिक देवोए त्यां आवीने प्रजुनो निर्वाणमहोत्सव कर्यो.

हवे सगर महामुनि पण प्रजुनी पेठे जगतने प्रतिबोध देता थका धातिकमोना क्षयथी केवलज्ञान पाम्या. एवी रीते ते पण प्रजुनी पेठेज बहोतेर लाख वर्षोनुं आयुष्य पाटीने सम्मैतशिखरपर मोक्षे गया. एवी रीते बीजा तीर्थकर श्री अजितनाथ प्रजुना बोधथी तथा इंद्रना उपदेशथी सगर चक्रीश्वरे जरतजीनी पेठेज संघ सहित शत्रुंजय पर्वतपर सातमो उद्धार कर्यो, तथा तेथी धातिकमोनो नाश करीने ते मोक्षमां गया.

एवी रीते सातमो उद्धार जाणवो.

हवे एक दहाडो चोथा तीर्थकर श्री अजिनंदन प्रजु देवोथी स्तुति कराता थका, तथा पोताना चरणोथी पृथ्वीने पवित्र करता थका शत्रुंजय पर्वत प्रते आव्या. त्यां रायणनी तले देवोए बहु जक्तिथी प्रजु माटे समवसरण रच्युं. त्यां सिंहासनपर वेठेला, तथा त्रण ठत्रोथी शोचता एवा प्रजु सर्वज्ञाषामय वाणीथी कहेवा लाग्या के, आ शत्रुंजय पर्वत अंतरंग शत्रुंजने नाश करनारो, सर्व पापोने हरनारो, तथा मुक्तिरूपी स्त्रीना क्रीडाग्रह सरखो शोजे ठे. अहीं सुवर्ण कलश सरखा, कट्याणना करनारा, तथा सुवर्ण सरखी कांतिवाला श्री युगादीश प्रजु सनातन रहेला ठे. वली सर्व तीर्थकरो मोक्षमां गया वाद, तथा केवलज्ञाननो लय थयावाद आ तीर्थज सर्वने कट्याणकारी थशे, जे प्राणीउं अ-

હીં પ્રજુને ચિંતવતા થકા તેમને પૂજે છે, તેહ પુણ્યોપાર્જન કરીને તુરતજ મોક્ષમાં જાય છે. વલી જેહ અહીં પ્રાસાદો તથા પ્રતિમા બનાવીને દીનો-પ્રતે દાન આપે છે, તેહ તુરત વન્ને જવોમાં સુખી થાય છે. તે સાંજલીને અત્યંત જક્તિવંત થણા વ્યંતરેંદ્રોણ ત્યાંનાં પ્રાસાદોનો ઉત્સાહથી ઉદ્ધાર કર્યો. એવી રીતે આ શત્રુજય તીર્થપર અમૂલ્ય પુણ્યના સમૂહ સરખો વ્યંતરેંદ્રોનો કરેલો આઠમો ઉદ્ધાર થયો.

એવી રીતે આઠમો ઉદ્ધાર જાણવો.

શ્રી વીરપ્રજુ ઇંદ્રને કહે છે કે, હે ઇંદ્ર ! મનોહર ચંદ્ર સરખી કાંતિ-વાલા આઠમા તીર્થકર શ્રી ચંદ્રપ્રજુનું વ્રતાંત હું કહું હું. આ જંબૂદ્વી-પના જરત ક્ષેત્રમાં ચંદ્રાનના નામનું મનોહર નગર છે; ત્યાં પ્રજાપ્રતે રા-ગવાલો, શત્રુને જીતનારો. તથા મોટી સેનાવાલો મહાસેન નામે રાજા હતો. તે રાજાને કલંક રહિત ચંદ્ર સરખા શીલને ધરનારી, નિર્દોષ તથા પરિવારપર પ્રીતિ રાખનારી લક્ષ્મણા નામની રાણી હતી. એક દહાડો તે આધિવ્યાધિથી રહીત થઈ થકી સુખેથી શય્યામાં સૂતિ હતી, ત્યારે પાઠલી રાત્રિએ તેણીએ ચૌદ મહાસ્વમ્નોને જોયાં. ચૈત્ર વદી પાંચમને દિવસે, તથા ચંદ્ર અનુરાધા નક્ષત્રમાં આવતે ઠતે વૈજયંત વિમાનથી ચવીને પ્રજુ તેમની કુક્ષિમાં અવતર્યા. પઠી સમય સંપૂર્ણ થયેથી પોસવદી વારસને દિવસે ચંદ્ર અનુરાધા નક્ષત્રમાં આવતે ઠતે તેણીએ પુત્રરત્નને જન્મ આપ્યો. પઠી ઠપન્ન ત્રિકુમારીજે તથા સુરેંદ્રોથી થયેલ છે જન્મોત્સવ જેમનો એવા પ્રજુ અપ્સરાજેથી લાલન કરાતા થકા યૌવન પામ્યા. ચંદ્રના ચિન્હવા-લા, તથા દોઢસો ધનુષ્યની ઝંચાણવાલા તે પ્રજુ લોકોને આનંદકારક થયા. પઠી પરણ્યાવાદ પ્રજુ પિતાનું રાજ્ય પાલવા લાગ્યા, એવી રીતે તેમણે નાઠાઠલાગ્ય પૂર્વેસુધિ રાજ્ય પાલ્યું; પઠી પોશવદી તેરસને દિવસે ચંદ્ર અનુરાધા નક્ષત્રમાં આવતે ઠતે પ્રજુએ એક દ્વજાર રાજા સાથે દીક્ષા લીધી. પઠી ત્રણ માસ ગયા વાદ ફાગણ સુદી સાતેમે ચંદ્ર અનુરાધા નક્ષત્રમાં આવતે ઠતે પ્રજુને કેવલજ્ઞાન થયું. તે વચ્ચે અવધિજ્ઞાનથી જાણીને ચાર નિકાયના દેવો પ્રજુનો કેવલજ્ઞાનનો મહોત્સવ કરવામાટે ગુપ્ત ત્યાં આવ્યા. ત્યાં મનવસગ્ગમાં પ્રજુની દેશના સાંજલીને તેહ સઘણા દર્શ્યા પોતપોતાને ગ્યાનકે ગયા. પઠી અતિશયો સદ્ધિત પ્રજુ વિદ્યાર ક-

रता थका सर्व अरिहंतोथी परिशीलित थएला शत्रुंजय पर्वतप्रते आव्या. त्यां रायणने प्रदक्षिणा देइने मुनिउ सहित वाणीरूपी पवित्र जलने वर्षता थका प्रभु समोसर्या. त्यां ते तीर्थना महान महिमाने कहीने, तथा तेने प्रदक्षिणा देइने प्रभु चंद्रोद्यानमां आव्या. त्यां सगर चक्रीए लावेला समुद्रना कांगपासे ब्राह्मी नदीने तीरे प्रभु समोसर्या. त्यां देवोए समवसरण करवार्थी लोकोना समूहो त्यां आवीने, तथा प्रभुने नमीने तेमनी पासे वेठा. ते वखते त्यां शशिप्रज्ञा नामनी नगरीनो शशि-शेखर नामनो राजा पोतानी चंद्रप्रज्ञा नामनी राणी सहित तुरत आव्यो. पढी चंद्रयशा नामना पुत्र सहित प्रभुने नमिने ते राजा, प्रभुनी वाणीरूपी अमृतनी श्रेणिने पीवा माटे त्यां वेठो. त्यारे प्रभु पण कहेवा लाग्या के, आ अस्थिर संसारमां श्री शत्रुंजयपर अरिहंत प्रभुनुं जे ध्यान धरवुं, तेज एक सारभूत ठे. वढी देवोमां जेम जिनेश्वर, ध्यानोमां जेम शुक्लध्यान, तथा व्रतोमां जेम ब्रह्मचर्य व्रत, तेम सर्व तीर्थोमां आ मुख्य तीर्थ ठे. वढी सर्व धर्मोमां चारित्र मुख्य ठे, केम के ते विना मुक्तिरूपी स्त्री प्राणीने वरती नथी. एवी रीतनी प्रभुना मुखनी वाणी सांजलीने चंद्रशेखर राजाए राणी सहित चारित्र लीधुं.

हवे प्रभुना कायोत्सर्गनी जगोए समुद्र किनारे धरणेंद्रे चंद्रकांत मणिना विंबवाळुं प्रभुनुं मंदिर वनाव्युं. पढी प्रभु पण तीर्थप्रते तत्पर थया थका रैवताचलादिक शिखरोमां विहार करवा लाग्या. पढी त्यांथी विहार करीने जगतने तीर्थमय करता थका, हजार मुनि साथे प्रभु सम्मेतशिखरप्रते आव्या. त्यां श्रावणवदी सातेमे, चंद्र श्रवण नक्षत्रमां आवते ठते प्रभु निष्कंप थया थका रह्या. एवी रीते साडा सात लाख पूर्वनुं आयुष्य संपूर्ण करीने प्रभु अनशनमां रह्या थका मोक्षे गया. पढी त्यां सघला इंद्रो प्रभुनो निर्वाणमहोत्सव करीने पोतपोताने स्थानके गया.

हवे ते चंद्रशेखर महा मुनि पण विहार करता थका प्रभुना चरणोथी पवित्र थएली चंद्रप्रज्ञा नगरीमां गया. त्यां तेमने आवेला जाणीने तेनो पुत्र चंद्रयशा पण वेगथी त्यां पांचसो राजाउ सहित आव्यो. तथा तेणे चंद्रशेखर मुनिने नमस्कार कयों, त्यारे ते मुनि पण

धर्मलाजनी आशिषपूर्वक तेने कहेवा लाग्या के, अहीं चंद्रप्रज्ञ प्रभु
 आव्या हता, तेथी आ चंद्रप्रज्ञास नामनुं तीर्थ पृथ्वीमां प्रख्यात थरो.
 वली अहीं समुद्रना किनारापर ज्यां प्रभु प्रतिमाथी रह्या हता, त्यांथी
 खणसमुद्रना अधिष्ठायक देवे समुद्रने दूर कयों हतो. वली अहीं ध-
 रणेंडे प्रभुनुं मंदिर वनावेल ठे, जेथी ते तीर्थ वधारे पवित्र ठे, तेम त्यां-
 नो समुद्र पण पवित्र ठे. वली अहीं पूर्वे चंद्रोद्याननी समीपे श्री युगा-
 दीश प्रभु आव्या हता, ते वखते तेमना पौत्र शशीकीर्तिण पोताना
 जावथी चंद्रप्रभुनुं मंदिर नगरसहित वनाव्युं हतुं, तेथी ते तीर्थ अतुल्य
 तथा पवित्र ठे. वली अहीं ज्यां योजनप्रमाण भूमिमां प्रभुनुं समवसरण
 थयुं हतुं, ते जगाए मनुष्यने देवगति थाय ठे. वली जिनना चरणथी पवित्र
 थएली ते भूमिपर मडदांजमां दुर्गंध, तथा कीडा पडशे नहीं. वली अ-
 हीं जे माणसो साव्यनो त्याग करीने जिनना ध्यानमां तत्पर रही तप तपे
 ठे, तेजने मुक्तिरूपी स्त्री दूर नथी. वली अहीं सगर चक्री तीर्थनी रक्षा
 माटे समुद्रने लाव्या ठे, अने ते समुद्रनुं पाणी आठमा प्रभुना स्नात्र
 माटे उपयोगी होवथी पवित्र ठे. वली अहीं रहेली ब्राह्मी नदीने ब्र-
 ह्मंड जिनस्नात्र माटे लावेला ठे, तेथी ते सर्वथा प्रकारे पवित्र ठे. वली
 अहीं घणा तीर्थानो संगम होवथी सर्व पापोने नाश करनारुं आ उ-
 त्तम तीर्थ ठे. अहीं शुभ जावथी चार शाखावालो धर्म आराधवथी, ते
 सेंकडो शाखावालो थडने विस्तार पामशे. एवी रीते सर्वनो उपकार
 करनारा ते मुनि उपदेश दइने बीजी जगोए विहार करी गया. पठी
 त्यां चंद्रयशाए चंद्रप्रज्ञ प्रभुनुं हर्षथी मणिमय मंदिर वनाव्युं. वली
 त्यां तेणे पोताना पिता चंद्रशेखरनी मणिमय मूर्ति बनावी, केस के उ-
 चम पुत्रनी पितातरफ गवीज नक्ति होय ठे. वली त्यां तेणे गुप्ती आ-
 शापूर्वक कैटलाक दिवसो सुधि विविध प्रकारनुं दान दीधुं. वली त्यां
 तेणे कैटलांक मंदिरांने जीर्ण बागलां जांइने आदरथी तेमनो उछार
 कयों. वली तेणे पुंडरिकगिरि, रेवताचल, आवु तथा वाहुवलि विंगेर
 शिखरांपर पण नक्तिथी उछार कयों. गवी रीते तीर्थानो उछार करीने,
 गंग गंगा करीने चंद्रयशा गजाए शुभ गुप्ती पासे मुक्तिथीनी सखी
 गंगरी दीक्षा लीदी. पठी लाग्य पूर्वो सुधि दीक्षा पाखीने, तथा आनं

કર્મોનો ક્ષય થવાથી કેવલજ્ઞાન પામી અંતે જે તે મોક્ષમાં ગયા, તે સઘલો પ્રજાવ આ તીર્થનો જાણવો.

एवी रीते नवमो उद्धार जाणवो.

મલીન ચંદ્રને તજીને હરિણે જે પ્રજુના ચરણ કમલને સેવ્યું છે, એવા દેવોથી સેવાएला शांतिनाथ प्रजु संघप्रते शांति करनारा थाउ ? चरत क्षेत्रना गजपुर नामे नगरमां जगतनी सर्व सेनाने जीतनारो विश्वसेन नामे राजा हतो. तेने शीलनी लीलाथी उज्ज्वल थएली अचिरा नामे राणी हती; एकदा समये तेणीए पाठली रात्रिए चौद महास्वप्नो जो-यां. हवे श्री शांतिनाथ प्रजुनो जीव सर्वार्थसिद्धथी चवीने चादरवा मासनी सुद सातेमने दिवसे चंद्र चरणी नक्षत्रमां आवते ठते तेनी कुक्षीमां आवी अवतर्यो. स्वप्नना दर्शनथी अरिहंत अथवा चक्रीना जन्मनो निश्चय करती थकी रत्नगर्जानी (पृथ्वीनी) पेठे ते अचिरा माता शुभ दोहदवालां थया थकां गर्जने धारण करवा लाग्या. पढी संपूर्ण समये जेठ सुदी तेरसे चंद्र चरणी नक्षत्रमां आवते ठते तेणीए पुत्ररत्नने जन्म आप्यो. त्यारे ठपन्न दुकुमारिउए तथा इंद्रादिक देवोए हर्षथी प्रजुनो जन्मोत्सव कयो. पढी स्वर्णकांतिवाला ते प्रजुए यौवन अवस्थाए पितानी आझाथी राज्यचारने अंगीकार कयो. चक्ररत्नना अनुसारे ठ खंड पृथ्वीने जीतीने, इंद्र जेम देवलोकना राज्यने तेम ते पोतानुं राज्य चलाववा लाग्या. पढी जेठ सुदी चौदसने दिवसे चंद्र चरणी नक्षत्रमां आवते ठते प्रजुए इंद्रना महोत्सव पूर्वक एक हजार राजाउ सहित दीक्षा लीधी. पढी ठझस्थपणामांज सघला देशोमां विहार करीने एक दिवसे प्रजु गजपुर नजदीकना उद्यानमां आवी ध्यानमां रह्या. त्यां पो-ससुदी नवमीने दिवसे कर्मोना क्षयथी लोकालोकने प्रकाशनारुं प्रजुने निर्मल केवलज्ञान उत्पन्न थयुं. पढी ते ते अतिशयोथी युक्त थएला तथा देवोथी सेवाएला प्रजु शत्रुंजय नजदीक सिंहोद्यानमां आव्या.

हवे प्रतिष्ठान नामे नगरमां एक मिथ्यात्वी ब्राह्मण हतो, ते दुष्ट-बुद्धि यज्ञकार्यमां आसक्त थयो हतो. एक दहाडो वश करेला लोकोना समूहथी बींटाएला ते ब्राह्मणना यज्ञवाडामां कोझक मुनि आव्या, त्यां (यज्ञमां थती) हिंसाने जोझने हृदयमां दुःखीत थएला ते मुनि उंचे

खरेथी कहेवा लाग्या के, शुद्ध सिद्धांतोने दूषित करनारा एवा आ लो-
कोने धिक्कार ठे ! पूर्वे श्री जरत महाराजे धर्मयुक्त वेदोने बनाव्या हता,
ते वेदोने आ आसांध लोको दूषित करे ठे. एवी रीतना ते मुनिना वच-
नथी क्रोधातुर थएलो ते छुष्ट ब्राह्मण हथियार लेइने तेमने मारवाने
दोड्यो; पण वचमां उजा करेला यज्ञस्तंभमां अथडावाथी तेणे तुरत
पोताना अपराधि प्राणोनो त्याग कर्यो. एवी रीते आर्तध्यानथी मृत्यु
पामीने ते ब्राह्मणनो जीव ते सिंहोद्यानमां सिंह थयो, एवी रीते मुनि-
दर्शनना पुण्यथी तेने ते उत्तम तीर्थ मढ्युं. हवे ते सिंह त्यां वनवासी
प्राणीउने त्रास आपतो थको जमवा लाग्यो; त्यां एक दहाडो तेणे श्री
शांतिनाथ प्रजुने जोया, तेथी शीतोपचारथी जेम ज्वर, तथा साम वा-
क्यथी जेम दुर्जन तेम ते अत्यंत क्रोधातुर थयो; तथा पुंढडांथी पृथ्वीने
आस्फालन करतो थको, अने क्रोधथी लाल आंखोवालो थयो थको ते
पंजो उगामीने प्रजु तरफ दोड्यो. पण सिंहथी जेम हरिण तेम ते प्र-
जुथी जय पामीने सात धनुष्य दूर हठ्यो. एवी रीते वारंवार प्रजु त-
रफ दोडतो तथा पाठो हठतो थको ते मनमां विचारवा लाग्यो के, मा-
री आडे नो कंइ वस्तु आवती नथी, अने हुं फाल पण मारी शकतो
नथी. माटे खरेखर आ शांतशरीरी कोइ असामान्य महात्मा ठे; एम
विचारतो थको, तथा प्रजु तरफ वारंवार जोतो थको ते पोताना पूर्व
जवोने याद करवा लाग्यो. एवी रीते तेने क्रोधथी शांत थएलो जा-
णीने प्रजु तेने कहेवा लाग्या; केम के ज्यांसुधि तपेलुं तेल होय, त्यां-
सुधि तेमां पाणी नाखवाथी ते जयंकर जडको लेइ उठे ठे. प्रजुए तेने
कणुं के, हे सिंह ! तुं नारा ब्राह्मणना पूवे जवने याद कर ? त्यां तेवी
रीतना छुप्कार्यथी तुं आ तीर्थचरूपे थयो तुं. वली आ तीर्थराजनं स-
मीपपणं पामीने पण हवे तुं क्रोधातुर थइने नरक आपनारी हिंसा शा-
मांटे करे ठे ? वली ते समये हितोपदेश देनारा मुनिप्रते पण तें जे क्रो-
ध कर्यो, नो नने मृत्यु आदिक आवुं फल नोंगववुं पड्युं ठे. माटे हवे
जीवहिंसा नजीने. तुं व्याने श्रंगीकार कर ? तथा धर्मेने जजतो थको
गेद पाम्या बिना तीर्थने त्यागथ ? एवी रीते धर्मवचनोथी नेने प्रति-
शोभिने प्रजु आगल नाइया. न्याने ते सिंह पण शांत चित्तवालो थयो

થકો પ્રજુની પાઠલ ચાલવા લાગ્યો. પઠી પ્રજુ શત્રુંજયપર ચડ્યા, તથા પાઠલ આવતા તે સિંહને તેમણે કહ્યું કે, તું હવે ગ્રાણીઝપ્રતે સમતા ધારીને અહીંજ રહેજે ? કેમ કે અહીંજ તને આ ક્ષેત્રના પ્રજાવચ્ચી દેવગતિ મલશે, તથા પઠી એકાવતારી થઈ તું મોકે જશ, એવી રીતની પ્રજુની આજ્ઞામાં તત્પર રહીને તે સિંહ પ્રજુનું ધ્યાન ધરતો થકો મુનિની પેઠે દયાને તથા શાંત મનને ધારણ કરીને ત્યાં રહ્યો. પઠી ત્યાં શુચ્ચ-ધ્યાનથી મૃત્યુ પામીને તે ઉત્તમ દેવગતિમાં ગયો; માટે તીર્થનો પ્રજાવ કદાપિ પણ નિષ્ફલ જતો નથી

હવે શ્રી શાંતિનાથ પ્રજુ પણ દેવોના સમૂહોથી વીંટાયા થકા અજિતપ્રજુની પેઠેજ મરુદેવા શિખરપર ચાર માસસુધિ રહ્યા. ત્યાં ગાંધર્વો, વિદ્યાધરો, દેવો, જુવનપતિઝ તથા મનુષ્યો પ્રીતિપૂર્વક પ્રજુને હમેશાં પૂજતા હતા. એવી રીતે ત્યાં ચતુર્માસ રહીને પ્રજુ સૂર્યની પેઠે જગતને વોધ આપવામાટે ત્યાંથી વિહાર કરી ગયા. હવે પ્રજુથી પવિત્ર થયેલા તે શિખરપર તે સિંહદેવે સ્વર્ગમાંથી આવીને મૂર્તિ સહિત શ્રીશાંતિનાથ પ્રજુનું મંદિર બંધાવ્યું. વલી પોતાની દેવગતિના કારણરૂપ એવા તે શિખરપર તે દેવે બીજા પણ પ્રજુના મૂર્તિઝ સહિત પ્રાસાદો બંધાવ્યાં. એવી રીતે સિંહદેવથી તથા તેના અનુચર એવા બીજા દેવોથી અધિષ્ઠિત થયેલું તે શિખર શાંતિજિનની જ્ઞાતિથી સર્વના ઇચ્છિતોને આપે છે. તે શિખરની સમીપ ઇશાન સુણામાં પાંચસો ધનુષ્યદૂર યદ્દ છે, તે ચિંતામણિ રત્ન આપે છે. ત્યાં કલ્પવૃક્ષોપર રહેલા ક્રોડો અધિષ્ઠાયક દેવો શાંતિનાથ પ્રજુનું આરાધન કરનારાઝને સર્વ ઇચ્છિત વસ્તુ આપે છે. વલી ત્યાં પુણ્યશાલીઝને અરિહંત પ્રજુના આશ્રયથી સંશયરહિત પારલૌકિક સિદ્ધિ મલે છે. એવી રીતે સર્વે શિખરોપર વિહાર કરીને, પ્રજુ પોતાના ચરણન્યાસોથી પૃથ્વીને પવિત્ર કરતા થકા અનુક્રમે ગજપુર નગરમાં આવ્યા. ત્યાં શાંતિનાથ પ્રજુના ચક્રધર નામના પુત્ર પ્રજુને આવેલા જાણીને, તુરત પરિવાર સહિત તેમને નમવા માટે આવ્યા. પઠી ત્યાં સર્વે સન્નાસદો પ્રજુને નમીને તથા સ્તવીને વેળા વાદ પ્રજુ પણ પોતાના મુખકલમાંથી મકરંદ સરસી દેશના દેવા લાગ્યા કે, શીલ, શત્રુંજય પર્વત, સમતા, જિનની સેવા, સંઘ, તથા સંઘાધિપપણું તે સર્વે મોકે આપનારાં છે. એવી રીતની પ્રજુની દેશના સાંજલીને ઉત્તમ

बुद्धिवादा चक्रधर राजा उठीने कहेवा लाग्या के, हे प्रभु ! मने आप संघाधिपपणुं आपो ? त्वारे प्रभुए पण देवोए लावेलो वासक्षेप तेमना मस्तकपर नाख्यो. एवी रीते प्रभुनी ते आशिष लेइने, तथा इंडे दीधेला चैत्यने लेइने राजाए संघने निमंत्रण कर्युं. पठी कुलस्त्रीउंए करेल ठे मंगल जेनुं एवा ते चक्रधर राजा सैन्यना नारथी जगतनें चलायमान करता थका संघसहित चालवा लाग्या. पठी अनवच्छिन्न प्रयाणथी, गामोगाम प्रते जिनोने तथा मुनिउंने नमता थका ते सुराष्ट्र देशमां आवीने तीर्थ समीपे आव्या. त्यां एक दहाडो राजा ज्यारे देवालयमां वेठा होता त्वारे, पोतानी कांतिथी आकाशने तेजस्वी करतो थको कोइक विद्याधर आव्यो. तेने जोइ चक्रधर राजा आसनपरथी जरा उठ्या, तथा, तेने उत्तम आसनपर वेसाड्यो, पठी ते विद्याधर हाथ जोडीने राजाने कहेवा लाग्यो के, हे राजन् ! तमो अरिहंत प्रभुना पुत्र, तथा ईक्ष्वाकु वंशमां मुकुट समान ठो. हुं खेटपुरना राजा मणिप्रिय विद्याधरनो कलाप्रिय नामे पुत्र हुं, तथा शत्रुंथी ठलें करीने पराजव पामेलो हुं. हवे गोत्रदेवीनी आझाथी आपनाथी ते मारा शत्रुंनो क्षय जाणीने, आपने बोलाववा माटे हुं अहीं आव्यो हुं, तेथी हे प्रभु ! आप मारापर कृपा करो ? पठी चक्रधर राजानी आझाथी ते विद्याधरे पोतानी अत्यंत शक्तिथी विमाननी रचना करी. पठी शत्रुने नाश करनार चक्रधर राजा पण विमानमां वेसीने क्षणवारमांज ते विद्याधर सहित खेटपुरमां आव्या. एवी रीते चक्रधरना त्यां आववाथी, तेना तेजने सहन नहीं करवाथी जलकांत मणिमांथी जरता पाणीनी पेठे शत्रुं दूर चाल्या गया. एवी रीते शत्रुनो नमूद् नाशी गया बाद ते कलाप्रिय विद्याधर चक्रधर राजाने आदरसहित कहेवा लाग्यो के, हे प्रभु ! पोतानी मेलेज आपप्रते रक्त चण्डी मारी वेदनेने आप परणो ? जो के तेथी पण हुं आपनो बदलो तो क्षमात्र पण वाली शकतो नथी. एम कहीने तेणे पोतानी गुणमाळा नामनी वेदेन चक्रधरने आर्षी. तेना संगमथी चक्रधर कौमुदी सहित पंढरीं गेठे जातवा लाग्या. वली तेना रुपथी मोहित चण्डी बीजी विद्याधरनी कन्याउंने पण चक्री त्यां परण्या; कम के नाग्यवंतोनुं नाग्य मरे जगोए उग्रव्रज होय ठे. पठी चक्रधर राजाने तीर्थपर जवानी इ-

હવાલા જાણીને તે વિદ્યાધર તેમને સ્ત્રીજ સહિત વિમાનમાં વેસાડી ત્યાં લેઈ જવા લાગ્યો. માર્ગમાં વિમાન ચાલતે ઠતે તે વિદ્યાધરે તેમને સુશી કરવા માટે સ્ત્રીજ સહિત નૃત્ય કર્યું. તે વિમાનના ઝરુલામાં વેસી ચક્રધર રાજા જગતની રચના જોતા થકા, એક મનોહર ઉદ્યાનને જોઈ વિદ્યાધરને કહેવા લાગ્યા કે, હે કલાપ્રિય! પુષ્પોની સુગંધિથી હર્ષિત થાણ છે જમરાજના સમૂહ જ્યાં, તથા આંવાની માંજરોથી આનંદિત થાણ છે કોયલો જ્યાં, એવા આ ઉદ્યાનને તું જો ? આ ઉદ્યાનમાં મારું ચિત્ત ક્રીડા કરવાને ઇચ્છે છે, માટે તું પણ અહીં આનંદથી આ વિમાનને ઉતાર ? એવી રીતના રાજાના પ્રિય વચનને સાંજલીને કલાપ્રિયે પણ તેમનું વચન સફલ કરવા માટે આકાશમાંથી ત્યાં વિમાન ઉતાર્યું. વૃક્ષોથી ઠવાણલા તથા આંખોપ્રતે અમૃતના વરસાદ સરખા તે ઉદ્યાનમાં ચક્રધર રાજા સ્ત્રીજ સહિત ક્રીડા કરવાને ઇચ્છતા હવા. ત્યાં તેમણે વૃક્ષોને જોતાં થકાં તથા પુષ્પો અને ફલોને એકઠા કરતાં થકાં અગાડી અમૃતના કુંડસરખું એક તલાવ જોયું. ઘણા અને નિર્મલ મોજાંજીથી વીંટાણલા કમલોના ચલાયમાન થતાં પત્રોથી જમરાજને ડહાડી મેલતા તે તલાવને જોઈ રાજાએ વિદ્યાધરને કહ્યું કે, પાલપર ડગેલાં વૃક્ષોનાં પત્રોથી શાંત કરેલ છે પંથી-જનો શ્રમ જેણે, તથા ગમીના તાપને હરનાર, પૃથ્વીરૂપી સ્ત્રીના કંકણ સરખું, તથા ચપલ કદ્ધોલોથી ચલિત થાણલા કમલોપર રહેલી રહ્યા છે હંસો જ્યાં, એવું આ તલાવ અત્યંત શોભે છે. વલી ચપલ કમલોપર અહીં જમરાજ લીલાથી નૃત્ય કરી રહ્યા છે, તથા મયૂરો ટડકાર કરી રહ્યા છે, તથા ચક્રવાક પક્ષી પોતાની સ્ત્રી સહિત અહીં આનંદ મેલવે છે. માટે હે વિદ્યાધર ! અહીં મારું મન અત્યંત આનંદ પામે છે, અને તેથી આ સરોવરની પ્રદક્ષિણા દેશને તેની આસપાસની વસ્તુજ આપણે જોઈયેં. એમ કહીને તે વિદ્યાધર સહિત રાજા તેની આસપાસ ફરવા લાગ્યા, ત્યાં તેમણે વૃક્ષોની ડાલીજમાં આઢાદિત થાણું એક ચૈત્ય જોયું. તે ચૈત્યમાં શ્રી યુગાદીશ પ્રજુનું મણિનું વિંવ જોશને હર્ષિત થયા થકા સ્ત્રીજ સહિત પ્રજુને પુષ્પ, અક્ષત, સ્તવન આદિકથી પૂજીને તે રાજા પ્રાતાદની મહાન શોજા જોવા લાગ્યા. પઠી જેટલામાં તે વહાર આવે છે, તેટલામાં તેજાં વચિત્ર રૂપવાલી એક વાંદરીને ઝરુલામાં વેઠેલી જોઈ. તેણીને જોઈ

“अहो! आतो सुंदर वांदरी ठे” एम कही जेवो चक्रधर राजाए तेणीने स्पर्श कयों, के तुरतज तेणीने दिव्यरूप धरनारी स्त्री तरिके जोड़, तथा तेथी ते अत्यंत आश्चर्य पास्या. पठी ते राजा जेटलामां कंझक बोखवा जाय ठे, तेटलामां तेणीना रखेवाल वे विद्याधरो त्यां आवीने हर्षथी राजाने कहेवा लाग्या के, हे स्वामी! आना रूपना विपर्ययथी तमो आश्चर्य थशो नहीं? आनी आश्चर्यकारक कथा सांजलवा माटे तमो अहीं वेसो? पठी राजा त्यां बेठा बाद तेउमांथी एक विद्याधर कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी! अमो वैताढ्यनी उत्तरश्रेणिमां रहीए ठीए. आ मारी मूर्तिवंत एवा शृंगार रसने जीवाडनारी शृंगारसुंदरी नामनी पुत्री अनुक्रमे यौवन अवस्थाने पामी. एक दहाडो देहधारी वसंतथी सरखी आ मारी पुत्री सखीउसहित क्रीडामाटे उद्यानमां गइ हती. त्यां स्वेच्छाथी पुष्पो, फलो, पत्रो विगेरे लेती थकी ते बीजा उद्यानमां गइ, तथा त्यांथी पण फलादिक लेवा लागी. त्यारे ते वननी चक्रेश्वरी नामनी अधिष्टायक देवीए पोताना चापल्यपणाथी तेणीने आप आप्यो के तुं वांदरी थइ जा? पठी तेणीए तेने नमस्कार करवाथी तथा आजीजी करवाथी ते देवी खुशी थइ, केम के उत्तमो प्रायें करी अत्यंत क्रोधी होता नथी. पठी ते देवीए तेणीने कल्युं के, शांतिनाथ प्रजुना पुत्र चक्रधर राजाना करस्पर्शथी तुं पाठी स्त्रीरूपे थइश; तथा हे सुलोचने! तारा ह्वायने पण ते ग्रहण करशे, (अर्थात् तने परणशे.) एम कहीने ते देवी अंतर्ध्यान थइ. ह्वे त्यारथी ते वांदरीरूप थइने आ वनमां रहीं ठे, अने जाग्यना योगथी आजे आपनुं पण आगमन थयुं. माटे हे स्वामी! जेम आपे तेने मनुष्यदान आपीने पोतानी करी लीधी ठे. तेम दूवे तेणीने आप कामदेवरूपी समुद्रथी पण उधारी कहाडो?

एवी रीतनी तेउनी प्रार्थनाथी कलाप्रिय विद्याधरे श्री युगादीश प्रजुनी नाडीए तेउनो विवाह कयों. पठी त्यां कलाप्रिये तथा ते वने विद्याधरगेए नेमने केटलीक कलाउं आपी, तथा देवीउंए पण प्रत्यक्ष थइने नेमने परदान आप्यां. एवी रीते परणीने ते चक्रधर राजाए त्यां वनमां वनमां यकां नदीना किनारापर नपस्या करता एवा केटलाक जटापारीउंनो आश्रम जोयो. त्यां लक्ष्मणांथी तेने राजा जाणीने ते तपसीउंए उठीने नेमनो अर्घ्यप्रादादिकथी आदरमत्कार कयों. पठी रा-

जाए बहु आदरमानथी तेउने पुब्बुं के तमो कोण ठो ? तथा अहीं शा माटे एकठा थया ठो ? तथा तमो कोनुं ध्यान धरो ठो ? त्यारे तेउए कहुं के, हे राजन् ! अमो कव्वंशी कंदमूल जहण करनारा जटाधारी तापसो ठीए; वली अमो श्री युगादीश प्रजुने नमीए ठीए, वट्ठकलो पे-हेरीए ठीए, ब्रह्मचर्य पाळीए ठीए, तथा जूमिपर शयन करीए ठीए. ते सांजलीने चक्रधर राजा तेमने कहेवा लाग्या के, अरे ! तमो तो मिथ्या-त्वथी मोहित थया थका शुरू धर्मथी ठगाया ठो ! केम के, ज्यारे तमो निःसंग थइ ब्रह्मचारी थया थका तपजपमां तत्पर रही श्री युगादीश प्र-जुने जजो ठो, त्यारे अज्जदय वस्तुना जोजनमां शा माटे रक्त थया ठो ? जेथी मिथ्यादृष्टिअज्ञानी रहेला ठे, एवी गुप्त नसोवाली, जांगवाथी जेना सरखा जाग थाय तेवी, तथा पल्लवरूप वनस्पति अज्जदय कहेली ठे. जे वनस्पतिमां तीक्ष्ण सोइना मुखपर रहे एटला जागमां पण अनंता जीवो उपजे ठे, तथा विनाश पामे ठे, ते अनंतकायो कहेवाय ठे. वली कीडानुंथी व्याप्त थएलां एवां उडुंवर, वड, पीपला, काकोडुंवर, तथा अश्वत्थ, नामना वृक्षना फलो पण खावां नहीं. वली मध, मांस, माखण तथा मद्य ए चार महा विगयोनो त्याग करवो. वली हिम, जेर, करा, सर्व ऋतुनां नवां फलो, रात्रिजोजन, बोरानुं आथणुं, वृंताक (रींगणां) अजाण्या फलफुलो, फुंगाएल जोजन, बहुवीजां फलो, तथा काचा गो-रससाथे छिदलनुं जोजन, एटलानो पण त्याग करवो. एवी रीते प्रजुए वावीस वस्तुअज्जदय कहेली ठे, माटे तेने तज्याविना तमो श्री युगा-दीश प्रजुने शी रीते पूजी शको ठो ? वली ते अज्जदयना जोजनथी ह्नी-न जाति, अज्ञानता, रोग, तथा दरिद्रपणुं मले, अने मृत्युवाद नरक-गति मले ठे. एवी रीतना प्रजुना वचनने जाणीने जे सुबुद्धि माणस ते अज्जदयोनो त्याग करे, ते अनंत सुख जोगवीने पापरहित थइ मोक्षमां जाय ठे. एवी रीतना चक्रधर राजाना वचनोने सांजलीने ते तापसो वे-राग्ययुक्त थइ कहेवा लाग्या के, हे राजन् ! आपे अमोने शुरू मार्ग वता-व्यो. वली हे महाराज ! आंधलानुं जेम चिंतामणि रत्नने. तेम अमारां जीवितनो आटलो काल अमोए मिथ्यात्वपणथी फोकट गुमाव्यो. त्यारे चक्रधर राजाए तेमने कहुं के, हे महानुजावो ! ह्वे तमो खेद

નહીં કરો ? પણ મારી સાથે શ્રી કૃષ્ણદેવ પ્રજુને વાંદવામાટે ચાલો ? તેમ કહીને અતિ આદરથી રાજા વિમાનમાં ચડીને લોકોની દૃષ્ટિને કૌ-તુક આપતા થકા જ્યાં સંઘ હતો ત્યાં આવ્યા. સ્ત્રીજંસહિત તેમને આ-વેલા જાણીને સંઘના લોકો પણ હર્ષથી ધવલધ્વનિ પૂર્વક વાજિત્રો વગા-ડવા લાગ્યા. હવે તે તાપસો પણ રાજાએ દેખાડેલા માર્ગે ચાલતા થકા અનુક્રમે ત્યાં આવ્યા, તથા રાજાએ તેમને સન્માન આપવાથી તેજ અત્યંત હર્ષિત થયા. પઠી અનુક્રમે તીર્થપૂજા તથા સંઘપૂજા કરીને ઇંદ્રના ઉ-ત્સવપૂર્વક તે રાજા પુંડરિક ગિરિપર ચડ્યા. પઠી ત્યાં તેમણે વિધિપૂર્વક પૂજા, આરાત્રિક, દાન, તથા ઇંદ્રોત્સવપ્રમુખ સર્વ કાર્ય કર્યું. એટલામાં તે સિંહસૂર પ્રત્યક્ષ થઈને રાજાને કહેવા લાગ્યો કે આપના પિતાજીની કૃપાથી હું તિર્યંચ જીવને તજીને આવી રીતની કૃદ્ધિવાલો જે દેવ થયો છું, તે સર્વ પ્રજાવ પ્રજુનો તથા આ તીર્થનો છે. વલી શ્રી મરુદેવા નામના શિખરપર આપના પિતાજી શ્રી શાંતિનાથ પ્રજુનું મંદિર છે, માટે ત્યાં જઈ હર્ષથી તેમની તમો પૂજા કરો ? પઠી તેના વચનથી ચક્રધર રાજાએ ત્યાં જઈ શ્રી શાંતિનાથ પ્રજુને વહુ જ્ઞાતિથી પૂજ્યા, તથા ત્યાં પણ પૂર્વની પેઠેજ તેમણે સર્વ કાર્ય કર્યું.

હવે તે તપસ્વીજે પણ ત્યાં શ્રી કૃષ્ણપ્રજુને જોઈ પોતાના જન્મને કૃ-તાર્થ માનતા થકા આનંદ પામ્યા. પઠી તે તાપસો ઉત્તર દિશામાં સ્વર્ગ-ગિરિપર એક યોજનની નીચાણ જૂમિમાં કેવલી મહારાજની આજ્ઞાથી રહ્યા. ત્યાં ધાતિકમોંના ક્ષયથી તેજને કેવલજ્ઞાન થયું, તથા પઠી પ્રત્યા-ગ્ન્યાનમાં તત્પર રહ્યાં થકાં તેજને મોક્ષ મળ્યો. હવે જે જગોણે ઇંદ્રે ક-રેલ છે, સંસ્કાર જેજનો એવા તે તાપસો જ્યાં સિદ્ધ થયા, તે સ્થાન તાપ-સગિરિના નામથી પ્રસિદ્ધ થયું. પઠી તે ચક્રધર રાજા આનંદથી તે મુ-ક્તિદત્ત મરવા તીર્થને જોતા હતા, ત્યારે ઇંદ્રે તેને કહ્યું કે, હે ચક્રધર રાજન્ ! તમારા પૂર્વજોનું આ તીર્થ કાલના માહાત્મ્યથી જીર્ણ થયેલું છે, માટે તેનો ઉદ્ધાર કરવો તમોને યોગ્ય છે. તે સાંજલી ચક્રધર રાજાએ ત્યાંના મથકા પ્રાસાદોનો ઉદ્ધાર કર્યો, અને તેથી પોતાના જીવપંજરને સ્વચ્છ તેમણે જીર્ણ કર્યું ! પઠી ઇંદ્રે ચક્રધર રાજાને “ નમો આ તીર્થનો ઝીલોદ્ધાર કરનારા તો. ” એમ કહીને તેની સ્તુતિ કરીને તેણે તેમને પુ-

ष्पोथी वधाव्या. पढी पोताना पूर्वजोनी पेठे ते चक्रधर राजाए पुंडरिक गिरिना सर्व शिखरोपर प्रासादोनो उद्धार कयों. पढी चंद्रप्रज्ञासंकेत्रमां समुद्रपासे रहेला चंद्रप्रज्ञ प्रभुना मंदिरमां तेमणे अष्टाद् महोत्सव कयों. पढी ते संघना लोकोसहित संपदाना घर सरखा रैवताचलपर चढ्या. त्यां कामदेवने जीतनारा श्री नेमिनाथ नामना जावितीर्थकर महाराजने संघना लोकोए हर्षथी स्तवनोयें करीने पूज्या. त्यां पण चक्रधर राजाए प्रासादोनो जीर्णोद्धार कयों, तथा बीजा पण केटलाक नवीन प्रासादो बंधाव्या. पढी ते तीर्थनी प्रदक्षिणा देइने राजा संघसहित नंदिवर्धन शिखरपर चढ्या. त्यां पण तेमणे पूजा, दान, स्वामिवत्सल आदिक करीने विधिपूर्वक जीर्णोद्धार कयों. पढी एवी रीते सम्मेतशिखर आदिक तीर्थोमां पण जक्तिथी यात्रा तथा जीर्णोद्धार करीने अनुक्रमे चक्रधर राजा उत्सवपूर्वक हस्तिनापुरप्रते आव्या. त्यां तेमणे पूर्वनीपरेंज त्रणखंड नरतनुं राज्य पालवा मांड्युं.

एटलामां हवे इंद्रोथी पूजाएला श्री शांतिनाथ प्रभु पण केटलाक मुनिउंसहित सम्मेतशिखरपर आव्या. त्यां लाख वर्षोनुं पोतानुं आयुष्य पूर्ण थतुं जाणीने तेमणे नवसो मुनिउंसहित अनशन ग्रहण कयुं. पढी अनुक्रमे चैत्रवदी तेरसने दिवसे पाठले पहोरे प्रभु ते मुनिउंसहित मोढे गया. त्यां सर्व देवोए पूर्वनी पेठेज तेमनो निर्वाण महोत्सव कयों, तथा त्यां तेमनुं मणिमय मंदिर बंधाव्युं. एवी रीते प्रभुना निर्वाणने सांजलीने वैराग्ययुक्त थइ चक्रधर राजाए गुरु समीपे मनोहर चारित्र लीधुं. पढी दश हजार वर्षोसुधि खड्गधारा सरखुं चारित्र पालीने ते चक्रधर मुनि महाराजे केवलज्ञान मेलव्युं. एवी रीते केवलज्ञानरूपी सूर्यना किरणोथी समस्त जगतने हाथमां रहेला मणीनी पेठे जोता थका, तथा नव्यरूपी कमलना वनने विकस्वर करता थका, अने ध्यानथी वाहारना अने अंतरंगना सर्व अंधकारनो नाश करता थका ते श्री चक्रधर महामुनिराज सम्मेतशिखरपर रह्या थका, मोक्षनगरप्रते गया.

एवी रीते दशमो उद्धार जाणवो.

एवी रीते आचार्य महाराज श्री धनेश्वरसूरिए वनावेला महा तीर्थ श्री शत्रुंजयना माहात्म्यमां श्री अजितस्वामी, सगर चक्री, श्री शांतिप्रभु,

ઝંના મારથી ચલાચલ થઈ રહ્યું છે; માટે હવે જેટલામાં આ વહાણના
 ટુકડે ટુકડા ન થઈ જાય, તથા જ્યાંસુધિ આ વહાણમાં રહેલા લો-
 કોનો નાશ ન થાય, તેટલામાં આ સમુદ્રમાં ઝંપાપાત કરી હું મારા પ્રા-
 ણોનો ત્યાગ કરું. એમ વિચારિ જેવામાં તે વહાણના કટેરાપર આવે છે,
 તેટલામાં શ્રવણને પ્રિય લાગે એવી અદૃશ્ય રીતે આકાશવાણી થઈ કે,
 “હે રત્નસાર ! તું સમુદ્રમાં ઝંપાપાત કરવારૂપ સાહસને નહીં કરતો, તારી
 આ દશા મેંજ કરી છે; આ સમુદ્રની અંદર કટપવૃક્ષના પાટીઆંઝથી વીં-
 ટાણેલી, હવે થનારા શ્રી પાર્શ્વપ્રજ્ઞની નિર્મલ પ્રતિમા છે. તે મહા પ્રજ્ઞા-
 વિક પ્રતિમાનું પૂર્વે લાખ વર્ષોસુધિ ધરણેંદ્રે પૂજન કરેલું છે, તથા પઠી
 ઠગો વર્ષોસુધિ કુવેરે પૂજન કર્યું છે. પઠી તેની પાસેથી પ્રાર્થના કરીને વ-
 રુણે તે લીધી, તથા તેણે ઉત્તમ જાતિથી સાત લાખ વર્ષોસુધિ તેનું પૂજન
 કર્યું. હવે તે અજય રાજાના જાગ્યથી અહીં આવેલી છે, માટે તે પ્રતિમાને
 લેઈને તું તે ઈશ્વાકુવંશીને આપજે ? તે હમણા સઘલી દિશાઝંને જીતીને
 દ્વીપ નામના નગરમાં આવ્યો છે, માટે તે જાગ્યવંત રાજાને તું તે પ્રતિમા
 આપજે ? તે પ્રતિમાના દર્શનથીજ તેના રોગો તથા હુઃકર્મો દૂર જશે; તે
 પ્રતિમાની અધિષ્ઠાયક એવી હું પ્રજાવવાલી પદ્માવતી નામની દેવી હું.
 એવી રીતની આકાશવાણી સાંજલીને તે મહાબુદ્ધિવાન રત્નસારે તુરત તે
 પ્રતિમાને વહાર કહાડવા માટે સ્વલાસીઝંને સમુદ્રમાં ઝંપાર્યા. પઠી જીવ જેમ
 ધર્મને પામીને સમાધિથી દેવલોકમાં જાય છે, તેમ તે સ્વલાસીઝં તે પ્રતિ-
 માના મંપુટને લેઈને તુરત વહાણમાં આવ્યા. તેજ વચ્ચે હલદરના રંગની
 પેઠે. હુર્જનની મિત્રાઈની પેઠે, તથા કમલપર રહેલા જલવિંડુની પેઠે સે-
 વનો ઘટાટોપ જોતજોતામાં નાશ પામ્યો. વલી તે વચ્ચે પ્રાણીઝંને આનંદ
 આપનો. તથા તેઝની ચિંતાને દૂર કરતો ઉત્તમ વાયુ પણ વાવા સામ્યો.
 તે વચ્ચે જિનના આગમની પેઠે અંતરમાં નિષિડ (ઝંડાંઝંડાં) રહસ્યવાસો,
 તથા ઉપરથી ઝાંત, એવો ગંજીર સમુદ્ર પણ તોફાનરહિત થઈ ઉપશાંત
 થયો. પઠી તે વહાણ પણ શુભ વાયુના યોગથી દ્વીપનગરપ્રતે આવ્યું, ત્યારે
 પદ નાળને યોગથી જઈ અજયપાસને વધામણી આપી. ત્યારે તે અજય-
 પાસ પણ પાર્શ્વપ્રજ્ઞને આવતા માંતસીને, વિકસર નયનવાસો થયો થયો,
 પાંદાવ નરીને તુરત ત્યાં સન્મુખ આવ્યો. પઠી ત્યાં રાજાના નયનરૂપી

पद्मने विकस्वर करवामां सूर्य सरखी ते पार्श्वप्रभुनी प्रतिमाना संपुटने लो-
कोए उत्सव सहित बहाणमांथी बहार कहाडी. पढी वाजित्रो वागते ठते,
केटलाको हर्षथी नाचते ठते, तथा जाट लोको विरुदावली बोलते ठते,
महादान देवाते ठते, ध्वजोथी शणगारेला, तथा कपूर अने अग्ररना धू-
पोथी सुवासित करेला एवा ते नगरमां राजाए ते प्रतिमाना संपुटने
प्रवेश कराव्यो. पढी ते संपुटने राजाए सिंहासनपर स्थापन करीने,
तथा तेनी पूजा करीने, जक्तिथी खोद्युं. त्यारे शेषनागनी फणाउपर
रहेला रत्नोना किरणोथी नाश करेल ठे अंधकारनो समूह जेमणे एवा,
त्रण ठत्रोथी शोजता, पद्मासन वारीने रहेला, वन्ने पडखे चामरोवाला,
धरणेंडे धारि राखेला सिंहासनपर बेठेला, नखना किरणोना समूहथी
शोजता, कृत्रिम तथा अकृत्रिम एवा अरिष्टने दूर करवामां समर्थ, श्री-
वत्सथी लांठित थएला साथलवाला, प्रजाविक, सर्व प्रकारना आज़ूष-
णोना समूहथी शृंगारयुक्त थएलुं ठे शरीर जेमनुं एवा, तथा कटपवृक्ष-
ना पुष्पोनी सुगंधिथी वासित करेल ठे सर्व जगत जेमणे एवा, अने म-
ध्यम लोकना नाथ, एवा श्री पार्श्वनाथ प्रभुने ते संपुटनी अंदर तेमणे
जोया. पढी ते राजाए पंचांगथी पृथ्वीपीठने स्पर्श करीने, हर्षसहित
पुण्यना समूहथी प्राप्त थाय एवा ते प्रभुने नमस्कार कयों. वली तेज स-
मये तेना सर्व रोगोरूपी सर्पो दूर थया, तथा तेथी ते अत्यंत आनंद
पाम्यो. पढी जक्तिथी ते मूर्तिने पूजीने तथा उत्सव सहित घेरे आवीने
तेणे प्रीतिथी रत्नसारनी राथे जोजन कर्युं. पढी ते रात्रीए ज्यारे ते अज-
यपाल राजा सुखेथी निद्रा करता हता, त्यारे तेना ते सर्व व्याधिउं तेनी
पासे आवी हर्षथी तेने कहेवा लाग्या के, हे राजन् ! तें पूर्व जवमां जे
मुनिने छुजाव्या हता, तेना फलतरिके अमोए तने घणा उपायोथी पी-
डित करेल ठे, ते सघलुं तारे सहन करवुं. हवे आ पार्श्वप्रभुना द-
र्शनथी अमो तमारा अंगथी दूर गया ठीए; तोपण हजु ते कर्म ठ
माससुधि किंचित जोगववानुं रल्लुं ठे. अने तेथी शाखापुर नामना न-
गरमां एक सूर नामनो पशुपाल ठे, तेने त्यां वक्षस्थलमां, पुंठडामां, तथा
मुखपर सफेद धावांवाली एक बकरी ठे. तेना शरीरमां पूर्वार्जित कर्मोथी
अमो रक्षा ठीयें, माटे ते ठ मास सुधि तुं ते बकरीनुं तृणादिकथी पो-

पण करजे ? तारा देहपरना चंदनादिक लेपनने उखेडीने, तथा तेमां ज-
खने मिश्रित करीने तुं तेने देजे, के जेथी अमो आनंदित थइशुं. पठी
ठ मासने अंते सुवर्णसरखी कांतिवालो थइने आ पार्श्वप्रभुनी कृपाथी तुं
घणा काखसुधि तारुं राज्य पाव्तीश. एम कहीने ते रोगो अलक्ष्य रीते
चाळ्या गया, पठी राजाए पण जाग्या वाद पोताना शरीरने निरोगी
जोयुं. पठी तेणे नगरनी अंदर सर्व माणसोने आनंदित करीने मोटो उ-
त्सव कयों. पठी त्यां तेणे पोताना नामथी अजय नामनुं गाम वसावीने
पार्श्वप्रभुनुं मंदिर बंधाव्युं. वली त्यां तेणे ते मंदिरना खरचमाटे दश ग्रामो
आप्यां, तथा पुजारीजने पण राख्या. वली त्यां त्रणे काल ते तेनी पूजा
करवा लाग्यो, अने तेना प्रजावथी तेना कळ्याणनी वृद्धि थवा लागी. पठी
ते वकरीने त्यां लावीने तेणे रोगोए कहेली विधि पूर्वक धान्य आदि-
कथी तेणीनुं पोषण कर्युं.

हवे एटलामां सौराष्ट्र देशनो कुलीन राजा वज्रपाणि पोताना गिरि-
दुर्गपुरथी त्यां आवीने ते अजय राजाने मळ्यो. त्यारे अजय राजाए पण
अत्यंत प्रीतिथी तेने घणा देशोना दानपूर्वक ते वने तीर्थोनो रक्षक
नीम्यो. पठी ते वज्रपाणीए प्रेरणा कर्याथी अजय राजाए गिरनारपर
श्री नेमिनाथ प्रभुने नमस्कार कयों. पठी तेणे फरीने पोताना अजयपू-
रमां आवीने रोगोने नाश करनारा श्री पार्श्वनाथ प्रभुने नमस्कार कयों.
हवे एटलामां कोइक ज्ञानी मुनि त्यां प्रभुने नमवामाटे आव्या, त्यारे
तेने नमस्कार करीने राजाए तेनुं मनोहर माहात्म्य पुठ्युं. त्यारे ते मु-
निए पण कणुं के, हे राजन् ! आ मूर्तिना प्रजावनी तो वातज शुं क-
र्या ? वली जेनो प्रत्यक्ष प्रजाव होय तेमां, कयो पंडित माणस संदेह
करे ? वली आ प्रभुनी प्रतिमाना दर्शनमात्रथीज तारा घणा काखना
रोगो पण अंगथी नाश पाम्या ठे; अने तेनी पेठेज सर्व कुष्ठो, नेत्रना,
मुखना, तथा उदरसंबंधि सघखा रोगो पण तेना दर्शनथी नाश पामे ठे.
वली नेमना स्मरणथी पण शाकिनी, जूत, वेनाख, राक्षस तथा यक्षना
उपश करेखा उपमर्गों पण नाश पामे ठे. वली आ तीर्थमां ते प्रभुनी
मेया कान्तागर्जना काखत्तर, विपनी पीडा, उन्नाद, तथा मश्रिगान वि-
प्रेर होयो पण नाश पामे ठे. वली अहो ते प्रभुना ध्यानथी विद्या. क्षत्री,

સુખ, પુત્ર, સ્ત્રી આદિકની અન્નિલાષા કરનારાંના સર્વ ફળિતો સિદ્ધ થશે. વલી જે બિંબને એકસો વર્ષો થયાં હોય, તે બિંબ તીર્થજ કહેવાય છે; અને આ બિંબ તો લાખો વર્ષોસુધી સ્વર્ગ તથા સમુદ્રમાં દેવોથી પૂજાઈલું છે; માટે આ બિંબના દર્શનથીજ પાપોની શાંતિ થાય છે, તથા અહીં દી-ધેલું દાન અધિક ફલને આપે છે. એવી રીતે તે તીર્થનો મહિમા કહીને તે મુનિ આકાશમાર્ગે ચાલ્યા ગયા. પઠી તે અજય રાજા ત્યાં ઠમાસસુધિ રહ્યો, તથા પઠી વજ્રપાણીથી નમાતા થકાં તેણે સિદ્ધગિરિપર જઈ પ્રજ્ઞને પૂજ્યા. પઠી ત્યાં સ્નાત્રપૂજા, ઇંદ્રોત્સવ, ધ્વજારોપણ આદિક કૃત્યોકરી પોતાના રાજ્યમાં ગયો, તથા કેટલાંક ધર્મકાર્યો કરી તે વ્રત લેઈને સ્વર્ગે ગયો. તેનો પૃથ્વી નામની રાણીથી ઉત્પન્ન થયેલો અનંતરથ નામે રાજા થયો. તથા તેનો પુત્ર દશરથ નામે રાજા થયો. તેને દેહધારી લક્ષ્મી સરસ્વી કૌશલ્યા, કૈકેયી, સુમિત્રા તથા સુપ્રજા નામની ચાર રાણીઝં હતી. હવે એક દહાડો હાથી, સિંહ, ચંદ્ર તથા સૂર્યના સ્વપ્નથી સૂચિત થયેલા રામચંદ્ર નામના બલદેવ પુત્રને કૌશલ્યાએ જન્મ આપ્યો. તથા હાથી, સિંહ, ચંદ્ર, સમુદ્ર, લક્ષ્મી, અગ્નિશિખા, અને સૂર્યના સ્વપ્નથી સૂચિત થયેલા લક્ષ્મણ નામના વાસુદેવ પુત્રને સુમિત્રાએ જન્મ આપ્યો. વલી ઉત્તમ સ્વપ્નપૂર્વક કૈકેયીએ ઋત નામના પુત્રને, તથા સુપ્રજાએ શત્રુઘ્ન નામના પુત્રને જન્મ આપ્યો. વિદ્યા તથા વિનયથી યુક્ત, અને ઉત્તમ આશયોવાળા એવા તે ચારે પુત્રોથી, દાન, શીલ, તપ અને જ્ઞાવથી જેમ ધર્મ, તેમ દશરથ રાજા શોજતા હતા. હવે ત્યાં જેમ બલદેવ અને વાસુદેવને પરસ્પર પ્રીતિ હતી, તેમ શત્રુઘ્ન અને ઋતને પણ પરસ્પર પ્રીતિ હતી.

હવે તે વચ્ચે મિથિલા નામની નગરીમાં હરિવંશના વાસવકેતુ નામના રાજાની વિપુલા નામની રાણીથી ઉત્પન્ન થયેલો જનક નામે રાજા હતો. તેની વિદેહા નામની સ્ત્રીએ ઉત્તમ સ્વપ્નપૂર્વક મહાતેજસ્વી પુત્ર અને પુત્રીને (જોડલાંને) જન્મ આપ્યો. તે વચ્ચે સૌધર્મા દેવલોકમાં રહેનારા પિંગલ નામના દેવે પૂર્વજન્મના વૈરથી તે જોડલામાંથી પુત્રને હરી લીધો. પઠી દયા આવવાથી તેણે કુંડલ આદિકથી તે બાલકને શણગારીને વૈતાલ્યના વનમાં ઘોડી દીધો. તેટલામાં રથનૂપુર નગરના ચંદ્રગતિ નામના વિદ્યાધર રાજાએ તે પુત્રને લેઈને હર્ષથી પોતાની પુષ્પવતી નામની

राणीने सांप्यो. पठी तेणे नगरमां उद्धोषणा करावी के, “आजे राजाने पुत्र थयो ठे;” पठी तेनी अत्यंत कांति होवाथी तेनुं “चामंडल ” नाम पाड्युं. पठी ते चामंडल त्यां चंद्रगतिथी तथा पुष्पवतीथी लावन करातो थको कल्पवृक्षनी पेठे वृद्धि पामवा लाग्यो.

हवे अहीं जनक राजाए पुत्रनी चाल नहीं मळवाथी अनुक्रमे शोक रहित अश्ने पुत्रीनुं “सीता ” नाम पाड्युं. पठी तेणीने संपूर्ण यौवन-वाली, तथा परणवाने लायक जाणीने जनक राजा वरनी चिंतारूपी समुद्रमां स्वयंवररूपी नावें करीने बुड्यो; (अर्थात् स्वयंवरमंडप रच्यो.) हवे एटलामां मातंग, रंग आदिक म्हेळो, दैत्यो जेम धर्मस्थानकने तेम जनक राजानी पृथ्वीने उपद्रव करवा लाग्या. त्यारे ते व्रतांत जनक राजाए मित्राश्ना दावाथी दशरथने जणाव्यो, त्यारे पोताना पिताने अटकावीने रामचंद्रजी पोते रणसंग्राममाटे गया. एवी रीते रामचंद्रजी ज्यारे थुरु करवामाटे आव्या, त्यारे ते म्हेळ राजाउ नाशी गया, केम के सूर्यना किरणोआगल अंधकारना समूहो रही शकता नथी. पठी ते जनक राजा खुशी अश्ने रामचंद्रजीने पोताना नगरमां लाव्या, तथा ह-पेथी तेमने सीताने आपवाने तेणे श्रव्युं.

एटलामां त्यां आवेला पीला केशवाला अने जयंकर एवा नारदने जोडने नीता जय पामीने तुरत नाशी गइ. ते वखते कोलाहल करती तथा क्रोधातुर थपली दासीजए ते नारदने गलेथी पकडीने घरमांथी कटाडी मेळ्यो. नेथी नारद गुस्ते अश्ने, सीतानुं चित्र चीत्रीने, ते चित्र चंद्रगतिना पुत्र चामंडलने देखाव्युं. त्यारे ते चामंडल पण तेणीने पोतानी वेदने नहीं जाणीने कामातुर थयो थको, ठीठरा पाणीमां जेम मत्स्य तेम उद्भिद्य थयो. पठी चंद्रगतिए पुत्रना उद्भेगना कारणने जाणीने तुरत तेणे जनकने बोलाव्यो; तथा पठी तेनी पासे तेणे प्रीतिथी नीतानी मागणी करी; त्यारे जनक कणुं के, में ते रामचंद्रजीने आपेली ठे. त्यारे चंद्रगतिए कणुं के, जो के हुं ते सीतानुं हरण करवाने पण समय ठे, तनां मारी पासे वे देवाधिष्ठीन धनुष्यो ठे, तेपर जे वाण च-दाय ते नीताने पणजे, ते यान कबुल करीने जनक पोतानी नगरीमां आसी, ते यक्ष धनुष्यो मंडपमां सुप्यां हवे ते वखते त्यां केटखाक रा-

जाउं तथा विद्याधरो पण आवी पहोंच्या. वली ते समये त्यां चंद्रगति पण जामंडलसहित आव्यो; तथा दशरथ राजा पण पोताना राम आदिक चार पुत्रो तथा बीजा राजाउंसहित त्यां आव्यो. पठी त्यां जनक राजाए सर्व राजाउंनो आदरसत्कार कयों. तेमां पण राम आदिकोनो विशेष प्रकारे कयों. हवे शुज दिवसे सर्व राजाउं मंडपमां योग्य स्थानके बेठा बाद सीता पण मनोहर वेषने धारण करीने वाहनमां वेसीने त्यां आवी. पठी ते बलवान राजकुमारो तथा विद्याधरो ते धनुष्यो ग्रहण करवाने असमर्थ थवाथी नीचां मुखो करीने रह्या. पठी रामचंद्रजीए खुरशीपरथी उतरिने क्रीडा मात्रमांज ते धनुष्य लीधुं, तथा तेनी दोरीनो जयंकर टंकार कयों. ते समये सीताए पुष्पोना वरसादसहित रामचंद्रजीना कंठमां वरमाला नाखी, अने लोकोए पण मोटो हर्षनाद कयों. पठी बीजा धनुष्यने लक्ष्मणे पण नमाव्युं, तेथी विद्याधरोए तेने पोतानी अठार कन्याउं परणावी. पठी शुज दिवसे राम अने सीतानो विवाह थयो; बाद जरते पण जनक राजानी पुत्री नझासाथे लग्न कयुं. पठी दशरथ राजा पोताना चारे पुत्रोसहित पोतानी नगरीप्रते गया; अने बीजा राजाउं पण जनकनी रजा लेइने उत्सवसहित पोतपोताने स्थानके गया. हवे त्यां दशरथ राजा ते पुत्रोसहित सागररूपी वस्त्रवाली पृथ्वीने पालवा लाग्या. हवे एक दहाडो दशरथ राजाए कंचुकी (नाजर) मारफते जिनस्त्रात्रनुं नमण सुमित्रा पटराणीने मोकलाव्युं. अने बीजी राणीउंने पण तेणे हर्षसहित दासीउं मारफते ते मोकल्युं; त्यारे ते दासीउं तरुण होवार्थी ते राणीउंने ते नमण तुरत पहोंच्युं, अने तेउंए पण ते नमणने नमस्कार कयों. हवे ते कंचुकी वृद्ध होवार्थी सुमित्राने ते नमण तुरत पहोंच्युं नहीं, तेथी पोताना मानजंगथी ते गळेफांसो खावा लागी. पठी राजाए विचार्युं के, सुमित्राने नमण नहीं पहोंचवार्थी ते गुस्से थइ लागे ठे, एम विचारि तेने मनाववामाटे ते गया. त्यां तेणीने गळेफांसो खावानी तैयारी करती जोइने दशरथ राजाए कलुं के, अरे चंडे ! आ तें शुं करवा मांड्युं ठे ? एम कहेतां यकां राजाए ते पाश जोडीने तेणीने पोताना खोलामां वेसाडी. तेज वखते नमणसहित आवेखा कंचुकीने राजाए कलुं के, तने केम वखत लाग्यो ? त्यारे तेणे पण

तेना जवावमां पोतानुं वृद्धपणुं सूचव्युं. पठी जरती खालोथी जयंकर मुखवाला, श्वेत केशोवाला, मंद मंद चालनारा, तथा कंपता एवा ते कंचुकीने जोइने राजाए विचार्युं के, खंडेररूप थएला घरनी पेठे, तथा श्ररधां मूलमांथी उखडेलां वृद्धनी पेठे असाध्य एवा आ शरीरनुं रक्षण करवामाटे कोइ पण समर्थ नथी. माटे हवे ज्यांसुधि मारुं आ शरीर पण धडपणथी जर्जरित थयुं नथी, त्यांसुधिमां हुं पण मारा आत्मसाधनमाटे प्रयत्न करीश. एम विचारि दशरथ राजा फरीने सजामां आव्या; त्यां केटलाक दिवसो वाद एक दहाडो तेउ मुनिने वांदवामाटे गया. पठी ते मुनिने नमिने राजा जेटलामां तेमनीपासे वेठा, तेटलामां जामंडल विद्याधर पण जमतो थको त्यां आव्यो. त्यां ते मुनिए सुखना कारणरूप एवा धर्मनो उपदेश देइने पुंडरिक गिरिनुं निर्मल माहात्म्य पण कथुं. पठी मुनिना कहेवार्थी सीताने पोतानी वेहेन जाणीने, जामंडले तेणीने नमस्कार कयों. त्यारे तेणीए पण तेने आशिष आपी. पठी दशरथ राजा पोताना जन्मने सफल करवा माटे तीर्थप्रते चाल्या. चार पुत्रो तथा मंडलिको सहित मार्गमां पांच प्रकारनुं दान देता थका ते पुण्यने उपार्जन करवा लाग्या. वली मार्गमां आवतां दरेक गाम, नगर अने स्थानको प्रते ते जिनपूजनमां तत्पर रहेता. पठी अनुक्रमे शत्रुंजयप्रते आवीने तेमणे प्रजुने नमस्कार कयों, तथा केटलाक प्रासादो पण त्यां वंधाव्यां. वली तेमणे नक्तिथी गुरुने पूजीने विधिपूर्वक दान दीधुं, तथा पठी ते संघसहित त्यांथी नीचे उतर्या. पठी चंद्रप्रज्ञास नगरमां सीताए पोते करावेला जिनमंदिरमां तेणीए चंद्रप्रज्ञ प्रजुनी स्थापना करी. एवी रीते त्यां तेणीए प्रतिमानी प्रतिष्ठा करीने तेनुं पूजन कयुं, तथा गुरुने प्रतिखानीने ते तीर्थमां प्रनावना करी. पठी दशरथ राजाए रैवताचलपर जइने, तथा त्यां नेमिनाथ प्रजुने पूजीने नुपात्रदानपूर्वक तीर्थार कर्यो. पठी वरद पर्वतप्रते जवाने उत्तुक थएली केकेथी पतिनी आइा खेइने राम आदिक पुत्रोसहित त्यां गइ. त्यां वरद घनावेला नेमिनाथ प्रजुना चैत्यमां तेणीए नक्तिथी महोत्सव कयों, तथा याचकोने पण दान आप्युं. पठी त्यां ते प्रामादने जीर्ण थपलुं जोइ. तेणीए तेनो उद्धार कयों, तथा तेमां हर्षदी श्री नेमिनाथ प्रजुनी मूर्ति पण स्थापी. वली त्यां तेणीए महातीर्थ

संबंधि सघलुं कार्य कर्तुं; तथा ते पापोनो नाश करनारुं तीर्थ तेणीना नाम्नी प्रसिद्ध थयुं. वली ढंक नगरमां कौशल्याए ऋषभदेव प्रभुनुं मंदिर बनावीने, गुरुपासे तेमां प्रतिमानी प्रतिष्ठा करावी. वली प्रभाववाली एवी सुप्रज्ञाए पण वल्लभीपुरमां प्रतिष्ठामहोत्सवपूर्वक श्री शांतिनाथ प्रभुनुं उंचुं मंदिर बंधाव्युं. वली रामे कांपिद्वयपुरमां तथा लक्ष्मणे वामनपुरमां (वणथलीमां) श्री ऋषभदेव प्रभुना प्रासादो कराव्यां. वली त्यां बीजा कुमारोए, सामंतोए, मंडलीकोए, तथा जामंडले पण जिनेश्वर प्रभुना मंदिरो बंधाव्यां. एवी रीते सर्व तीर्थोमां यात्रा करीने दशरथ राजा फरीने पाठा पोतानी उत्सवयुक्त नगरीमां हर्षथी पधार्था.

हवे संसारथी उद्धिन्न थएला राजाए सज्जामां आवीने राज्य माटे पोताना पुत्रोने बोलाव्या; त्यारे तेउंए पण त्यां आवीने नमस्कार कर्यो. हवे ते समये कपटनी पेटा सरखी कैकेयीए अवसर जाणीने जक्तिपूर्वक राजा पासैथी पूर्वे आपेलां वे वरदानो माग्यां के, हे स्वामी ! मारां ते वरदानोथी मारा पुत्रने राज्य आपो ? तथा लक्ष्मण सहित राम चौद वर्षो-सुधि वनवासमां रहे. अकाळे वज्रपात सरखां ते वचनोने सांजलीने राजाने मूर्छा आवी; पठी संज्ञा आव्या वाद तेनुं मन अत्यंत उद्वेग पावचा लाग्युं. पठी ते व्रतांतनुं रामने जाणपणुं थवाथी, तेज वखते पिताने नमस्कार करीने लक्ष्मण अने सीता सहित लोकोथी अनुमोदन कराता थका ते वनवास माटे चाल्या. पठी मस्तकविना जेम शरीर, नाशिकाविना जेम मुखनी शोभा, कीकीविना जेम आंख, पांढांविना जेम वेलडी, जलविना जेम तलाव, देवमूर्तिविना जेम मंदिर, विद्याविना जेम लक्ष्मी, सिंहविना जेम गुफा, सूर्यविना जेम आकाश तथा चंद्रविना जेम रात्री तेम रामविना अयोध्या शोभारहित थइ. पठी दशरथ राजाए जरतने राज्यपर वेसाडीने शुभ मनथी सत्यभूति नामना मुनि पासे दीक्षा लीधी.

हवे वनने तथा गंज्जीर नदीने उलंगीने रामचंद्र विगेरे एक वडना वृक्षनीचे वेठा, त्यारे लक्ष्मणे कलुं के, आ देश कोशना जयथी दमणाज उज्जड थएलो लोगे ठे, केम के अहींनां वृक्षो रसवालां तथा खलांठ धान्यथी जरेलां ठे. एटलामां कोशक माणस त्यां आवी चढ्यो, त्यारे रामे तेने ते देशना उज्जड थवालुं मनोहर वाणीची कारण पुढुं. त्यारे

ते माणसे कलुं के, अहीं सिंहकर्ण नामे राजा हतो, ते पोताना निय-
ममां रहीने जिनशिवाय देवने, के सुगुरु शिवाय गुरुने मानतो नहीं.
तेना ते नियमने सांजलीने सिंहोदर राजाए क्रोधथी तेने कहाडी मेढ्यो.
त्यारे ते पण जयथी नाशीने कंइक दूर चाल्यो गयो. एवी रीते देशना
उज्जडपणानुं कारण सांजलीने रामचंद्रजीए लक्ष्मण मारफते ते जैनीने
त्यां आदरथी स्थाप्यो. पठी एक दहाडो रामचंद्रजी कंइक बहार गया
हता, त्यारे आकाशमांथी वे उत्तम विद्याधर मुनिउं त्यां उतर्या, त्यारे
सीताए नक्तिपूर्वक तेमने प्रतिलाज्या. त्यां देवोए आदरपूर्वक गंधो-
दकनी वृष्टि करी, तेनी सुगंध लेवा माटे त्यां तुरत जाटायु पक्षीआव्यो.
पठी त्यां ते वे मुनिउं पासेथी उत्तम धर्मोपदेशने सांजलीने ते जटा-
युने जातिस्मरण ज्ञान थवाथी, ते सीतापासे रह्यो. पठी ते मुनिउं पण
शाश्वता जिनोने नमवा माटे आकाशमार्गे चाढ्या गया.

हवे ज्यारे राक्षसछीपमां लंका नगरीमां, अजितनाथ प्रभु विहार क-
रता हता, त्यारे त्यां राक्षसवंशमां धनवाहन नामे राजा हतो. राक्षसोना इंद्र
एवा नीम नामना राजाए पोताना ते मोटा पुत्रने राक्षसी विद्या आपी
हती, त्यारथी ते राक्षसवंश थयो हतो. तेनो पुत्र महारक्ष जिनोना च-
रणप्रने ब्रमरनुव्य हतो, तथा तेनो पुत्र देवरक्ष दीक्षा लेइने मोक्षे गयो. एवी
रीने ते राक्षसवंशमां घणा राजाउं थइ गया बाद थैयांसप्रभुना तीर्थमां त्यां
कीर्तिधवल नामे राक्षसोना राजा थयो. तेणे वेताड्यपरथी श्रीकंठ नामना वि-
द्याधरने प्रीतिथी बोलावीने वानरछीपमां वसाव्यो. ते छीप त्रणसो योजनना
मानवालो हतो, तथा त्यां किष्किंध नामे पर्वत, अने किष्किंधा नामनी
नवी राजधानीनी नगरी थइ. पठी ते लोको वानरछीपवासीना नामथी प्रसिद्ध
थया. तथा त्यां अनुक्रमे तेउंए वांदरापणाना थंगने करनारी विद्या साथी.
हवे ते श्रीकंठनो पुत्र वज्रकंट, तथा एवी रीते घणा राजाउं थया बाद
थी मुनिमुवनम्बामिना तीर्थमां घनोदधि नामे राजा थयो. वली ते व-
गने लंका नगरीमां नटित्केश नामे राजा हतो; तथा तेउं वज्रे वज्रे घणो
गने हतो. ते समवे किष्किंधा नगरीमां घनोदधिनो पुत्र किष्किंधि हतो,
अने लंकाणां नटित्केश पठी सुकेश नामे राजा थयो. पठी विद्याधरना
नामक अज्ञानिने जितेला एवा लंका अने किष्किंधाना राजाउं पाताअ-

लंकामां गया. त्यां पाताललंकामां सुकेशराजानी इंद्राणी नामनी स्त्रीथी उत्पन्न थएला माली, सुमाली, अने माव्यवान नामना व्रण पुत्रो हता. किष्किंधी राजाने श्रीमाला नामनी राणीथी आदित्यरज तथा रुद्ररज नामना बे प्रतापी पुत्रो थया हता. हवे किष्किंधि राजा मेरुपर शाश्वती जिनप्रतिमाने नमीने मधुपर्वतपर किष्किंध नामनुं नगर वसावीने रह्यो. हवे सुकेशना क्रोधायमान थएला एवा ते व्रणे पुत्रोए लंकामां आवीने वैरथी अशनिवेगनाचाकरने मायों. पठी किष्किंधा नगरीमां माली राजा थयो, तेने अने आदित्यरजने परस्पर प्रीति थइ. हवे अशनिवेगना पुत्र सहस्रार नामना राजाने चित्रसुंदरी नामनी स्त्रीथी इंद्र नामे पुत्र थयो. तेणे इंद्रनी पेठे पोताना लोकपालोने स्थाप्या; तथा फरीने पातललंकामां वानरोने तथा राक्षसोने स्थाप्या. हवे त्यां रहेता सुमालीने रत्नश्रवा नामे विद्याने धरनारो पुत्र थयो; तेनी कैकसी नामे स्त्री हती. तेनो म-दोदर पुत्र दशमुख नामे हतो; तथा कंठमां स्थापन करेला नव रत्नना हारमां पडतां प्रतिबिंबोथी तेनुं ते नाम सत्यार्थने सूचवतुं हतुं. वली ते-वीज रीते ते कैकसीए अनुक्रमे कुंजकर्ण, सुर्पणखा, तथा विज्जीषण ना-मना अपत्योने पण जन्म आप्यो. पठी माताना मुखथी पोताना तेवी रीतना पराजवने सांजलीने तेउं व्रणे विद्यासाधनमाटे जीमारण्यमां आव्या. त्यां दशग्रीवने (रावणने) एक हजार विद्याउं सिद्ध थइ; कुंज-कर्णने पांच तथा वीज्जीषणने चार विद्याउं सिद्ध थइ. हेमवती नामनी स्त्रीथी उत्पन्न थएली मंदोदरी नामनी विद्याधरनी कन्याने रावण परण्यो हतो. वली ते वीजी ठ हजार विद्याधरोनी कन्याउंने पण परण्यो हतो, तेम तेना गुणोथी रंजित थएली वीजी पण केटलीक कन्याउंने ते परण्यो हतो. कुंजकर्ण पण महोदर राजानी तडिन्माला नामनी कन्याने परण्यो हतो. वली विज्जीषण पण पितानी आझाथी हर्षपूर्वक वीर नामना विद्याधरनी पंकजथी नामनी पुत्रीने परण्यो हतो. हवे मंदोदरी राणीए अनुक्रमे शुच लक्षमां इंद्रजित तथा मेघवंत नामना बे पुत्रोने जन्म आप्यो. हवे रावण इंद्र विद्याधरना सेवक वैश्रवणने जीतीने पुष्पकवि-मान सहित लंकामां आव्यो. पठी इंद्रना सेवक यमने जीतीने तथा न-रकोने जांगीने तेणे पोताना मित्र आदित्यरजने किष्किंधानगरी थारपी,

वली तेणे नहुं राक्षसपुर वसावीने रक्षसरजने आप्युं; हवे आदित्यर-
जनो पुत्र बलवान् वाली नामे थयो. वली तेने सुग्रीव नामनो अद्भूत प-
राक्रमी पुत्र हतो; तेनी नानी कन्या श्रीप्रज्ञा नामे हती. रक्षसरजने पृ-
थ्वीमां प्रख्यात एवा हरिकांता स्त्री श्री नल अने नील नामना वे पुत्रो थया. हवे
आदित्यरजे पोताना राज्यपर वालीने, तथा सुग्रीवने युवराजपर वेसाडीने
पोते दीक्षा लीधी. आदित्यरजना पुत्र खरदूषणे चंद्रोदर राजाने जीतीने,
तथा सुर्पणखाने हरीने पातलदंकां लेइ लीधी. मंदोदरीना कहेवाथी रावणे
क्रोधरहित थइने खरदूषणने वेहेननो स्वामी करीने राज्यपर वेसाड्यो;
हवे चंद्रोदरना मृत्युवाद तेनी स्त्री अनुराधाए वनमां रहीने विराध ना-
मना गुणवान पुत्रने जन्म आप्यो; एक दहाडो रावणे वानरपति वालीने
बलवान जाणीने, सहन नहीं करवाथी तेने दूत मारफते वोलाव्यो. अ-
रिहंत प्रभुविना बीजाने नहीं नमता एवा ते वालीने जाणीने रावणे तेनी
साथे लढाइ करी. तेमां वालीए रावणने चंद्रहास खड्गसहित जीतीने केद
कयो; तथा चारे ससुद्धप्रते फेरव्यो. पठी रावणने ठोडीने वालीए वैरा-
ग्यथी पोताना राज्यपर सुग्रीवने वेसाडी दीक्षा लीधी. पठी सुग्रीवे श्री-
प्रज्ञाने रावणने आर्पी, तथा चंद्ररश्मि नामना वालीना पुत्रने तेणे यो-
वराज्यपर वेसाड्यो. हवे एक दहाडो रावण रत्नवतीने परणवाने वेता-
ट्यप्रते चाल्यो, तेढलामां तेनुं विमान अष्टापदपर स्वस्ति थयुं. ते स्व-
स्ति थवाना कारणरूप प्रतिमामां रहेला निश्चल वालिने तेणे जोयो.
त्यारे तेणे विचार्युं के, इजु पण आ माराप्रते क्रोधयुक्त थइने कपटथी
साधुपणुं लेइने वेठो ठे, माटे हवे तो आ पर्वतसहित तेने हुं लवणस-
मुद्रमांज फेंकी देउं. एम विचारि ते पृथ्वीने फाडीने पर्वतनी नीचे गयो,
तथा त्यां तेणे पोतानी हजार विचारुं स्मरण कर्युं. पठी तेणे ते पर्वतने
अधर उपाट्यो, त्यारे तेंपरना शिखरो तडतडाट शब्दो करवा लाग्यां,
तथा जगणाउं जगताणाट करतां थकां वेहेवा लाग्यां; त्यारे वालीए वि-
चार्युं के, अरे ! आ दुष्ट ! मारापर मत्सर लावीने शुं आ तीर्थना नाश
काजे ? माटे हवे तो हुं निःशंक वतां पण तेने शिष्टामाटे मारुं जरा
पड वताउं. एम विचारि ते वाली मुनीश्वरे पोताना पगना डाया पगना
मंजुषारी अष्टापदने जरा द्याव्यो. त्यारे रावण त्यां द्याइने मखिर व-

मतो थयो, तथा दीननी पेठे वराडा मारी रडवा लाग्यो. एवी रीते तेना दीन खरने सांजलीने दयालु वालीए ते कार्य तजी दीधुं; केम के तेनुं कार्य क्रोधथी नहीं, पण तेने शिक्षामाटे हतुं. पठी रावण पर्वतनीचेथी नीकलीने, तथा वालीने खमावीने प्रभुने पूजवामाटे जरते वनावेलां चै-
त्यमां गयो. त्यां पोतानी स्त्रीसहित तेणे जक्तिथी आठ प्रकारे प्रभुने पूज्या; तथा (तार तुटवार्थी) पोतानी नसने पण तेमां जोडीने तेणे वीणासहित त्यां नृत्य कर्युं. ते वखते त्यां धरणेंद्र आव्या, तथा, तेनी (रावणनी) जक्तिथी संतुष्ट थइने तेने वरदान मागवानुं कळुं. त्यारे रावणे कळुं के, मारी अरिहंत प्रभुमांज जक्ति रहो ? एम कहेवार्थी ते धरणेंद्र तेने “अमोघशक्ति” तथा केटलीक विद्याउं आपीने पोताने स्थानके गयो. पठी रावण पण त्यां तीर्थकरोने नमीने नित्यालोक ना-
मना नगरमां गयो. तथा त्यांथी रत्नावलीने परणीने ते लंकामां आव्यो. वाली मुनिराज पण घातिकर्मोना क्षयथी केवलज्ञान पामी सुरासुरोथी सेवाता थका मोढे गया. साहसगतिथी मागणी कराती, एवी ज्वलन-
शिख विद्याधरनी तारा नामनी मनोहर कन्याने सुग्रीव परण्यो. तेणीनी साथे जोगविलास जोगवतां थकां सुग्रीवने अंगद अने जयानंद नामना वे उत्तम पुत्रो थया. पठी ते साहसगति ताराथी उगाथावाद हिमवंत पर्वतपर जइने तेणीने हृदयमां स्मरतो थको विद्या साधवा लाग्यो. हवे रावण पण खरदूषण आदिक विद्याधरो तथा सुग्रीवसहित इंद्र विद्या-
धरोने जीतवाने चाढ्यो. त्यां रेवा नदीना कांठापर ते प्रभुने रत्नपीठपर स्थापीने जक्तिथी तेना पाणी तथा कमलथी पूजवा लाग्यो; पठी त्यां ते ध्यानमां दीन थया बाद अकस्मात नदीमां पूर आववार्थी ते जिनपूजा विखराइ गइ. ते जोइ रावण क्रोधायमान थयो; त्यां कोइक विद्याधरे आवीने तेने कळुं के, हे स्वामी ! आ जलनो प्रवाह माहण्मतीना स्वामी सहस्रांशुए ढोड्यो ठे. तेणे पहेलां पाणीने अटकावी राख्युं हतुं, तथा पठी बुडुं कर्युं ठे; अने ते आत्मरक्षक राजाउं तथा स्त्रीजंसहित अहीं नजदीकमांज ठे. ते सांजली रावणे क्रोधथी तेने जीतवामाटे रा-
क्षसोने मोकल्या, त्यारे तेज उपद्रव पामीने रावणपाने पाठा आव्या. पठी रावण पोते त्यां जइ तेने जीतीने पोताना कोलाइलयुक्त शिघिरमां

લાવ્યો. પઠી તે હર્ષિત થઈને જેટલામાં સજામાં આવી બેઠો, તેટલામાં આકાશમાર્ગેથી ત્યાં કોઈક મુનિ આવ્યા, ત્યારે રાવણે તેની પૂજા કરી. પઠી તે શતવાહુ મુનિએ કહ્યું કે, આ મારા પુત્ર છે, તે સાંજલી રાવણે તુરત તે સહસ્રાંશુને ઠોડી મેલ્યો, ત્યારે તેણે પણ દીક્ષા લીધી. પઠી તે દયાહુ રાવણે નારદના વચનથી મરુત રાજાના યજ્ઞની હિંસાને નિવારણ કરી. પઠી રાવણની આજ્ઞાથી કુંજકર્ણાદિકો હુર્લધ્ય નગરમાં રહેલા ઇંદ્ર વિદ્યાધરના નલકુવર નામના દિક્ષપાલને જીતવા ગયા. ત્યાં નલકૂવરે આશાલી વિદ્યાર્થી પોતાના નગરની આસપાસ સો જોજનો અગ્નિમય કિલ્લો કર્યો. તે તરફ નજર માંડવાને પણ અશક્ત થયેલા એવા તે કુંજકર્ણાદિકોએ રાવણપાસે આવી તે વ્રતાંત તેમને જણાવ્યો. એટલામાં રાવણપ્રતે અનુરાગવાલી થયેલી ઉપરંજા નામની નલકુવરની સ્ત્રીએ તેની (રાવણની) પાસે આવીને તે આશાલી વિદ્યા તેને આપી. પઠી તે વિદ્યાર્થી રાવણે તે અગ્નિગઢને દૂર કરીને, હુર્લધપુર હાથ કર્યું, તથા ત્યાં તેને સુદર્શન ચક્ર પ્રાપ્ત થયું. પઠી ત્યાં તે નલકૂવરને તે નગરનો તેણે સ્વામી સ્થાપ્યો, તથા તેની સ્ત્રીને “ પરસ્ત્રી ” જાણી, જોગવ્યાવિના તેણે તેને પાઠી સોંપી. પઠી રાવણે પોતાના સૈન્યથી વૈતાલ્યપર રહેલા રથનૂપુર નગરને ઘેરો ઘાલ્યો, ત્યારે તે નગરનો સ્વામી ઇંદ્ર વિદ્યાધર પણ ક્રોધથી તેનીસાથે લડવાને આવ્યો. ત્યારે રાવણે તેને કહ્યું કે, આ સૈન્યને ફોકટ શામાટે આપણે દ્વંષાર્વીએ. આપણ વન્નેને વૈર હોવાથી, આપણ વન્નેજ લડીયે. પઠી વન્ને દ્વારથીપર ચડીને વિદ્યાયુક્ત દ્વંષીઆરોને વરસારી લડતા થકા પર્વતોને કંપાવવા લાગ્યા, તથા દેવોને પણ જય આપવા લાગ્યા. પઠી ઠસને જાણનાર રાવણ પોતાના દ્વારથીપરથી કુદીને તેના દ્વારથીપર ગયો, તથા તેને ધાંધી લાવીને તે પાઠો પોતાના દ્વારથીપર આવ્યો. તે વસ્તે રાક્ષસોના સૈન્યમાં જયજય શબ્દ થઈ રહ્યો, તથા વિદ્યાધરના સૈનિકોનાં મુઠ્ઠો નીચાં થયાં. પઠી ત્યાંથી ને રાવણ પાઠો લંકામાં આવ્યો, અને ત્યાં પશ્ચિમે જેમ પાંડવમાં, તેમ તેણે ઇંદ્રને કેદગ્યાનામાં નાંચ્યો. પઠી લોકપાલોસહિત સહયોગે રાવણને નર્મીને તેની પાસેથી પુત્રનિદ્ધા માગી. ત્યાં વિનયથી આશર્ય યાચના રાવણે કહ્યું કે. જો તે મારી નગરીને તુળ કાષ્ઠાદિકથી રહિત કરીને ત્યજી અને પુત્રોથી ભીંચે તો હું તેને ઠોઠું. ત્યારે તે વાત

सहस्रारे पण कबुल करीने तेने ठोडाव्यो. पढी इंड्रे रथनुपूरमां आवीने वैराग्यथी दीक्षा लीधी, तथा घणो काल तप करी, कमौना ह्यथी मोक्षे गयो. हवे एक दहाडो गुरुना मुखथी रावणे, नहीं इठती एवी प-रस्त्रीथी पोताना मरणने जाणीने गुरुना वाक्यनो निषेध कयों.

हवे आदित्य नगरमां प्रव्हादनो केतुमती नामनी स्त्रीथी उत्पन्न थ-एलो पवनंजय नामनो विद्याधर पुत्र हतो. ते माहेंद्र नगरना अधिपति माहेंद्र राजानी हत्सुंदरी नामनी राणीथी उत्पन्न थएली अंजनसुंदरी नामनी कन्याने परण्यो हतो. पवनंजयने कोइए तेणिना विषे कंइं खोडुं समजाव्यथी ते तेने बोलावतो नहीं, पण ते तो महासती हती, तेथी दुःखें करीने ते पोतानो काल निर्गमन करती हती. एटलामां समुद्रना स्वामि वरुणने जीतवा जता एवा राक्षसराजाए प्रव्हाद राजाने बोलाववा माटे दूतने मोकदयो. त्यारे पवनंजय विनयथी पिताने नमीने, तथा ते-मनी आज्ञा लेइने, ते माताने नमवा माटे गयो; त्यां तेणे पोतानी स्त्री अं-जनसुंदरीने पण जोइ. त्यां नमती एवी पण पोतानी स्त्रीनी अवज्ञा करीने ते सैन्यसहित आकाशमार्गे चालतो थको एक तलावपर पहुँच्यो. त्यां रात्रिए (स्वामिना) वियोगथी पीडित थएली चक्रवाकीने जोइने, तेवी रीतनी पोतानी निर्दोष स्त्रीने ते पण संजालवा लाग्यो. पढी त्यां रात्रिए प्रहसित मित्रनी साथे तुरत अंजनाना आवासप्रते आव्यो, तथा त्यां तेणीने शोकातुर दीठी. पढी त्यां पवनंजये तेणीने मधुर वाक्योथी शांत करीने तेनी साथे जोगविदास कयों; पढी ज्यारे प्रजाते ते जवा लाग्यो, त्यारे अंजनास-तीए तेने कह्युं के, हे स्वामी ! जो आथी हवे हुं गर्जवन्ती थजं, तो आपे ते बावतनी मारी संजाल करवी. त्यारे पवनंजये तेणीने एंघाणी-माटे वींटी आपीने कह्युं के, तारे डरबुं नहीं; एम कहीने ते तुरत पो-ताना शिविरमां गयो. हवे अंजनानो गर्ज प्रगट रीते देखावाथी तेनी सासु केतुमतीए आक्षेपथी तेणीने कह्युं के, अरे पापिणी ! आ तें वन्ने कुलने कलंक आपनारुं शुं कार्य कर्युं ? पति देशांतरमां वेगो ठे, अने तुं ग-र्जिणी ते क्यांथी थइ ? त्यारे ते अंजना सतीए रडतां थकां, वींटी दे-खाडीने सासुने गुप्त रीते पतिना मेलापनो वृत्तांत कह्यो. तोपण ते क्रोधा-तुर थएली केतुमतीए सीपाइउं सहित तेणीने रथमां नांखीने माहेंद्रपुर

मोकलावी आपी. त्वारे तेना पिताए पण तेणीने दोषयुक्त जाणीने वसंततिलका नामनी दासी सहित तेज वखते घरमांथी कहाडी मेढी. पठी राजाना हुकमथी तेणीने कोइ पण गासमां आश्रय नहीं मलवाथी ते वनमां गइ, त्यां एक चारणमुनिने जोइने तेणीए हर्षथी तेमने नमस्कार कयों. पठी त्यां वसंततिलकाए सर्व वृत्तांत मुनिने कहीने तेणीनो सघलो कर्मविपाक पूठ्यो. त्वारे मुनिए कळुं के, लांतक नामना देवलो-कथी चवेलो जीव आ अंजनासुंदरीनो पुत्र थशे, तथा ते विद्याधर थइने मोक्ष जशे. हवे पूर्वे कनकरथ राजानी लक्ष्मीवती अने कनकोदरी नामे वे राणीउं हती, तेमां लक्ष्मीवती जैनधर्म पालनारी हती. एक दहाडो ते कनकोदरीए लक्ष्मीवतीनी जिनप्रतिमा लीधी. तथा तेणीने ते अवज्ञा करवा लागी, पण पठी साधवीउंना कहेवाथी ते तेनी आराधना करवा लागी, ठेवटे धर्मना बोधथी ते कनकोदरी देवी थइ. तथा त्यांथी चवीने ते आ तारी अंजना नामे सखी थइ ठे, तेणीए पूर्वे जिनप्रतिमानी आसातना करी हती, तेथी आवी रीते ते दुःखी थइ ठे. पठी ते मुनिए अंजनासुंदरीने कळुं के, हवे ते तारुं कर्म घणुं खरुं जोगवाइ चुक्युं ठे, माटे हवे तुं जैनधर्म अंगीकार कर? अने अत्यंत सुख माटे ते कर्मरूपी वैरीउंने तुं हण? पठी गंधर्वोना स्वामी मणिचूडनी आझाथी गुफासां वसतां थकां तेणीए एक अद्भुत पुत्रने जन्म आप्यो. त्यां तेणीने दीन मुखवाली अने रडती जोइने प्रतिसूर्य नामनो विद्याधर पोतानी वेहेन करीने विमानमां वेसाडी चालवा लाग्यो. विमान वेगथी चालतुं हतुं. तेथी ते बालक माताना खोलामांथी एक पर्वतपर पडी गयो. त्वारे तेना शरीरना चारथी ते पर्वत चूर्ण थइ गयो. पठी ते प्रतिसूर्य विद्याधरे तुरत ते अगंड बालकने पृथ्वीपरथी लावीने अंजना वेहेनने सोप्यो. पठी ते प्रतिसूर्य तेणीने पोताना इनुद्ध नामना नगरमां लावीने आनंदथी तेना मनोवांनिन पुरवा लाग्यो. आ बालक जनमत्रांज इनुद्धमां आच्यो ठे, पण जार्गी ते विद्याधर मामाए तेनुं इनुमान नाम पाड्युं; अने पठी ते अनुक्रमे पृथ्वी पामवा लाग्यो.

हवे शत्रुंजय पण यमगमाथे संनि करीने, तथा गवणनी कृपा मे-
छवीने पोताना नगरमां आच्यो. त्यां पोतानी खानो वतांत जाणीने, खे-

दयुक्त थयो थको ते पोताना ससराने घेर आव्यो, त्यां पण तेणीने नहीं जोवार्थी ते वनवनप्रते जमवा लाग्यो. त्यां पण तेणीने नहीं जोवार्थी शून्य मनवाला थयां थकां तेणे पोताना आपघातनो विचार प्रहसित मित्र मारफते नमस्कार पूर्वक पिताने कहेवराव्यो. त्यारे प्रव्हाद पण पवनंजय तथा अंजनाने शोधवा माटे विद्याधरो सहित वेगथी पृथ्वीपर जमवा लाग्यो. हवे पवनंजय (स्त्रीना) वियोगदुःखने सहन नहीं करी शकवार्थी जेटलामां अग्निमां प्रवेश करतो हतो, तेटलामां तेने प्रव्हादे जोयो. त्यारे प्रव्हादे तेने कळुं के, हे पुत्र ! तुं आ अविचार्युं कार्य नहीं कर ? अने नीतिमार्गने अंगीकार कर ? ते एम कहे ठे, तेटलामां तेणे मोक-क्षेला विद्याधरो त्यां अंजनासहित आव्या. पठी आनंदित थएला ते स-घळाळं प्रतिसूर्यना उपरोधथी महोत्सवपूर्वक हनुरूप नगरमां आव्या. पठी तेउं सर्वे आनंदथी पोतपोताने स्थानके गया, तथा पवनंजय अने अंजनासुंदरी पुत्र सहीत त्यांज रह्या. हवे लोकोने हर्ष आपनारो हनुमान पण सर्व कळाळं मेळवीने यौवन अवस्थाने पाम्यो. हवे वरुण साथेना संग्राममां हनुमाननुं अद्भुत बल जोशने रावणनी तेनापर मेहेरवानी थइ. पठी ते वरुणनी पुत्री सत्यवतीने, तथा खरदूषणनी पुत्री अनंगकुसुमाने अने बीजी पण घणी स्त्रीउंने परण्यो. पठी रावण सूर्यप्रमुख विद्याधरोने जीतीने, तथा इंद्रनी पेठे तेमने पण चाकररूप करीने सुखेथी राज्य पाळवा लाग्यो.

हवे दंडका अरण्यमां ज्यारे रामचंद्रजी रह्या हता, त्यारे लक्ष्मणे पण त्यां क्रीडाथी जमतां थकां वनमां एक खड्ग जोयुं, त्यारे पोताना क्षत्रीय-पणाथी ते खड्ग लेइने तेणे वांसनी जालीमां मार्युं; तेटलामां त्यां पोतानी पासे, तेथी कोशना ठेदाएला मस्तकने तेणे जोयुं; ते जोइ ते खेदथी वि-चारवा लाग्यो के, अरे ! में कोइ निरपराधी मनुष्यने मार्यो !! पठी तेने लेइने रामपासे आवी ते व्रतांत तेमने कह्यो; त्यारे रामे कळुं के हे वत्स ! आ तें ठीक कर्युं नहीं. आ चंद्रहास नामनुं खड्ग ठे, अने जे माणस ताराथी हणायो, ते आनुं साधन करनारो ठे, माटे अहीं नजदीकमांज तेनो कोइ उत्तरसाधक पण होत्रो जोइए.

हवे एटलामां सुर्पणखा पोताना पुत्रने विद्यासिद्ध जाणती थकी पु-

જાના ઉપકરણો લેઈને ત્યાં આવી; પણ ત્યાં તો તેણે પોતાના પુત્રનું મસ્તક ઠેવાણું જોયું; ત્યારે તે રાવણની વેદેન સુર્પણખા વિલાપ કરવા લાગી કે; શરે પુત્ર શંબુક! આવી રીતે કાલથી વૈરીરૂપ થઈલા એવા કયા માણસે તને યમને મંદિરે પહોંચતો કર્યો? પઠી ત્યાં પડેલા પગલાંને અનુસારે તે જવા લાગી, તો ત્યાં તેણે કામદેવ સરખા રૂપવંત રામચંદ્રજીને જોયા. ત્યારે તેના રૂપથી મોહિત થઈને વૈરજાવને વીસરી જઈને, તથા શોક તજીને જોગવિલાસ માટે તે રામચંદ્રજીને પ્રાર્થના કરવા લાગી, માટે ધિક્કાર છે, તેવી સ્ત્રીજને!! પઠી રામચંદ્રજીએ તેણીને કહ્યું કે હું તો સ્ત્રી સહિત હું, માટે તું લક્ષ્મણપાસે જા? ત્યારે લક્ષ્મણે પણ “નાઈની સ્ત્રી” જાણીને તેણીને તજી દીધી. એવી રીતે વન્ને જગોણથી ઘ્રષ્ટ થઈતી તે હુષ્ટ સુર્પણખા ત્યાંથી પોતાના સ્વામીપાસે ગઈ, અને માથું કુટીને તેણીએ પુત્રના મૃત્યુનો વ્રતાંત કહ્યો. ત્યારે ચૌદ હજાર સુજટ વિદ્યાધરો સહિત સ્વરૂપણાદિક રામપાસે લડવાને આવ્યા. ત્યારે રામચંદ્રજીએ લક્ષ્મણને કહ્યું કે, હે વત્સ! હું આ શત્રુજને મારી આતું ત્યાંસુધિ તું અહીં રહે? અને આ પ્રજાવવંતી સીતાનું તું રક્ષણ કરજે? ત્યારે લક્ષ્મણે કહ્યું કે, હે જ્યેષ્ઠવંધુ! આપ અહીં રહો? અને હું એક લીલામાત્રમાં જ તેમને હાણીને આવીશ, માટે મને આપ યુદ્ધમાટે આજ્ઞા આપો? ત્યારેવતી રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે, હે વત્સ! જ્યારે ત્યાં તને વૈરીતરફથી કંઈ પણ સંકટ આવે ત્યારે તું મને સિંહનાદથી સ્વર કરજે? ઇટલે હું તુરત આવી શત્રુજનો નાશ કરીશ. પઠી લક્ષ્મણ પણ રામની તે આજ્ઞાને મસ્તકપર ચઢાવીને તથા તેને નમીને, ધનુષ્યના ટંકારોથી તથા ઝુજાસ્ફોટોથી શત્રુજને પ્રાણ પમાડતો થકો ત્યાં ગયો. એવી રીતે વૈરીરૂપી હાથીઉપરે સિંહ સરખા લક્ષ્મણને ક્રોધાયમાન થઈતો જોઈને હુષ્ટ ઇત્રી ચંદ્રનખા ગવણપાસે પોતાના જગતારની મદદ માટે ગઈ, અને કહેવા લાગી કે હે જાડ! શંકારાગ્ર્યમાં બોડે બે દેવસરખા પુરુષો આવેલા છે, તેઉંણ તપમાં રહેલા તમારા તાપેજને મારી નાંચ્યો છે, તેથી મારાં વચનથી તમારો જમાડ તેમને મારવા ગયો છે, અને ત્યાં તે લક્ષ્મણની સાથે યુદ્ધ કરે છે, વતી તેનો મોટો નાડ મમનંડની લક્ષ્મણના તથા પોતાના વડથી, અને પોતાની મ્ત્રી મીનાના રૂપથી જગતને તો તુળ મમાનજ ગણે છે, તે સીતાના રૂપથી મોરી તો

હૂર થઈલી છે, રંજા તો હણાઈ ગઈ છે, ઇંદ્રાણી તો મધીરૂપ થઈ છે, મેનકા તો પોતાના પુણ્યોનેજ નિંદે છે, મૃગી તો પ્રશંસાવિનાની થઈ છે, તિલોત્ત-
મા તો તલ સમાનજ થઈ છે, સાવિત્રી તો લજ્જાયુક્ત થઈ છે, લક્ષ્મી તો
હલકી થઈ છે, પ્રીતિ અપ્રીતિને ઉત્પન્ન કરનારી થઈ છે, તથા રતિ તો
દુઃખના જાનરૂપ થઈ છે, માટે સ્વચ્છ તે સઘલી સ્ત્રીજના રૂપોને હરી-
નેજ તેણીને બનાવેલી લાગે છે, તેથી હે જાણ ! તે સીતા તમોનેજ યોગ્ય
છે. વલી જ્યાંસુધિ તે સીતા તમારા હાથમાં આવી નથી, ત્યાંસુધિ તમારું
આ રાજ્ય, દીવ્ય રૂપવાલી સ્ત્રીજ, અદ્ભુત લક્ષ્મી, તથા વલ, તે સઘલું હું
કંઈ હિસાવમાં લેખતી નથી. તે સાંજલીને સીતામાં આસક્ત થઈને તે રા-
વણ તેજ સમયે પુષ્પક વિમાનમાં બેસીને, રામથી પવિત્ર થઈને તે દંડ-
કારણમાં ગયો. ત્યાં રામરૂપી ગરુડના તેજથી સર્પ સરખા તે રાવણનું અ-
ન્નિમાનરૂપી જેર ઉતરી ગયું, ત્યારે તે મનમાં વિચારવા લાગ્યો કે, આ
સીતા તો ત્રણે જગતમાં અદ્ભુત એવી બ્રહ્માની કોઈ અલૌકિક સૃષ્ટિરૂપ
છે, અને આ રામ હુષ્ટોને શિક્ષા કરવાને સમર્થ છે, માટે હવે શું કરવું ?
એમ વિચારતાં થકાં તેણે અવલોકિની વીધ્યાનું સ્મરણ કર્યું; ત્યારે તે વિ-
દ્યા પણ તેની પાસે હાજર થઈ, ત્યારે રાવણે તેણીને સીતાના હરણનો જ-
પાય પુઠવાથી તે કહેવા લાગી કે, સમુદ્રને હાથેથી તરવો, અગ્નિમાં પ-
ડવું, તથા સિંહના મુખમાં હાથ નાખવો, તે સઘલું સેહેલું છે, પણ આ
કાર્ય તેથી પણ ટુણકર છે. પણ આ રામ, લક્ષ્મણનો સિંહનાદ સાંજલીને
સંકેત પ્રમાણે ત્યાં જશે, અને પઠી તું સુખેથી સીતાને લેઈ શકશે, માટે
તું કહે તો તારે માટે હું તે કાર્ય કરું. ત્યારે રાવણે તેમ કરવાનું કહેવાથી
તેણીએ લક્ષ્મણના સિંહનાદ સરખો શબ્દ કર્યો, ત્યારે રામચંદ્રજી પણ તે
સંકેત પ્રમાણે ત્યાં દોડ્યા. ઘટલામાં તે અધમ રાવણ પણ, તેના જોવાથી
હરતી એવી સીતાને હરીને ચાલવા લાગ્યો. ત્યારે તે સીતા પણ વારંવાર
પોકાર કરવા લાગી કે હે તાત ! હે સ્વામી ! હે જાણ ! આ જયંકર માણસથી
તમો મારું રક્ષણ કરો ? એવી રીતની સીતાની દીન વાણી સાંજલીને ક્રોધા-
તુર થઈને જટાયુ પકી, તેણીને ધીરજ આપીને પોતાના નવોથી રાવ-
ણનું મુખ ચીરવા લાગ્યો. ત્યારે ક્રોધાયમાન થઈને રાવણે તલવારથી તે
જટાયુને મારી નાંખ્યો, અને તેથી વધારે જયંતીત થઈને સીતાના જામંદ-

लने याद करवा लागी के, हे चामंडल ! तुं मारुं रक्षण कर ? ते सांजली चामंडलनो अनुयायि रत्नजटी नामनो वीद्याधर तेणीने सीता जाणीने रावण तरफ दोड्यो, त्यारे पाठल दोडता आवता ते रत्नजटीने रावणे पोतानी विद्याउंची तेनी विद्याउने हणीने पृथ्वीपर पाडी नांख्यो. पठी विघ्नरहीत पोताने स्थानके जइने, तेणे पोताने नहीं इष्टती एवी ते सीताने खेचरीउनी तपासनीचे रमणोद्यानमां राखी.

हवे एटलामां रामचंद्रजीने त्यां आवेला जोइ, शत्रुउने ठोडी लक्ष्मण तेमने कहेवा लाग्या के हे ज्येष्ठबंधु ! सीताने एकली ठोडीने तमो अहीं केम आव्या ? त्यारे रामचंद्रजीए कळुं के, तमारा सिंहनादथी हुं अहीं आव्यो तुं. त्यारे लक्ष्मणे कळुं के, में कंइ सिंहनाद कयों नथी, माटे खरेखर आपणने कोइए ठग्या ठे. माटे हवे जेटलामां हुं शत्रुउने हणीने त्यां आवुं, तेटलामां तमो त्यां जइ सीतानुं रक्षण करो ? ते सांजली राम पण उतावळथी त्यां चाल्या. त्यां आवतांज सीताने नहीं जोवाथी तुरत ते मुठी खाइ पड्या; तथा पठी वनना वायुथी संज्ञा आव्या वाद बहुज रडवा लाग्या. पठी अहीं तहीं जमता एवा रामे, मृत्युनी अणीपर रहेला जटायुने नवकारमंत्र संजलावी देवलोकमां पहोंचाड्यो.

एटलामां मुजटोसहित खरदूषणने हणीने लक्ष्मण विराध नामना मित्रसहित रामनीपात्ते आव्यो. त्यां रामचंद्रजीने आंखोमां अश्रुसहित नया उदास थएला जोइने लक्ष्मणे कळुं के, हे ज्येष्ठबंधु ! हुं शत्रुउने जीतीने तमोने नमवामाटे आव्यो तुं; तो आप आम उदास केम ठो ? नया ते पूज्य एवां सीताजी कयां ठे ? त्यारे रामे सीताहरणनो व्रतांत कयां; त्यारे लक्ष्मणे पण कळुं के, खरेखर ते कार्य माटेज कोइ कपटीए निंछनाद कयों. माटे हे जाइ ! हवे तमो कायरपणुं तजो ? अने आप तेनी जोध करीयें; पठी रामचंद्रजी लक्ष्मण सहित त्यां जमवा लाग्या. पठी रामचंद्रजीए पाताललंकामां खरदूषणना पुत्रने जीतीने विराधने शारीपर येसाड्यो.

हवे निष्किंधा नगरीमांथी सुग्रीव ज्यारे क्रीडा करवामाटे बहार नयो छनो, त्यारे मातसगनि नामनो वीद्याधर त्यां आव्यो. तेणे सुग्रीवनी नाग नामनी ग्रीपर आसक्त बघाथी, प्रतारिणी नामनी विद्याथी

सुग्रीव सरखुं रूप कर्तुं; अने जेटलामां ते अंतःपुरमां जवा लाग्यो, एट-
लामां खरो सुग्रीव पण तेमां प्रवेश करवा लाग्यो. त्यारे द्वारपालोए तेने
रोक्यो. त्यारे वालीनो पुत्र चंद्ररश्मी तेउं वन्नेने तुल्य जोइने माताना
रक्षणमाटे, ते जूठा सुग्रीवने पण अटकावतो हवो. एटलामां तेउं वन्नेना
लश्करनुं चौद अक्षौहिणी जेटलुं सैन्य त्यां एकतुं थयुं. ते महायुद्धमां
वन्ने लश्करोनां घणां सुजटो मार्या गया, पठी ते खरो सुग्रीव हारी ज-
जवाथी नगरनी बहार जइ चिंतववा लाग्यो के, ते महापराक्रमी वाली
खरेखर पुण्यशास्त्री थयो; केम के ते दीक्षा लेइने मोक्षे गयो. वली तेना
बलवान पुत्र चंद्ररश्मीने पण धन्य ठे, के जेणे वन्नेना अंतरने नहीं
जाणवाथी ते जूठा सुग्रीवने पण रोक्री राख्यो ठे. वली मारा मित्र खरदू-
षणने पण बलवान् रामे मार्यो ठे, माटे विराधपर उपकार करनारा ते
रामपासे हुं पण जउं. एम विचारि दूत मारफते विराधने ते वात जणा-
वीने, तेनी (विराधनी) मारफते तेणे शरणाग्रत एवा लक्ष्मणसहित
रामने नमस्कार कर्यो. पठी दयालु एवा राम पण किष्किंधामां जइने, ते
जूठा सुग्रीवने रणसंग्राममाटे बोलावता हवा. पठी त्यां वन्नेने तुल्य रूप-
वाला जोइने, तेउंनी परीक्षामाटे रामे वज्रावर्त धनुष्यनो टंकार कर्यो,
ते टंकारनादथी जूठा सुग्रीवनी “ वेषप्रवर्तिनी ” विद्या नाशी गइ. त्यारे
रामे ते जूठा सुग्रीवने एकज बाणथी मारी नांख्यो. पठी त्यां ते खरा सु-
ग्रीवनो सर्व परिवार एकठो थयो, अने रामे पण तेने फरीने तेना रा-
ज्यपर स्थाप्यो. पठी अवसरने जाणनारा विराध, तथा जामंडल पण त्यां
परिवार अने लश्कर सहित आवी पहाँच्या. पठी त्यां सुग्रीवे हनुमा-
न, नील, निषधना पुत्रो, विगेरे राजाउने एकठा कर्या. पठी त्यां ते वि-
नयी कपीश्वरे रामनी आज्ञाथी सीतानी तलासमाटे महाबलवान
हनुमानने मोकल्यो.

अहीं रावण पण नहीं इठती एवी परस्त्रीसाथे विदास करवा राजी
नहोतो, तेथी ते सीताने हमेशां पोतानी छीउं मारफते समजावतो.
वली ते रावणने विज्जीपणादिक मित्रोए घणो समजाव्यो, तो पण
तेणे सीताप्रतेनो राग तज्यो नहीं. केमके जवितव्यता अन्यथा थती नथी.
हवे अहीं हनुमान आकाशमार्गे चालतो थको माहेंद्रपर्वतपर, पो-

तानी माताना पिताना नगरने जोड विचारवा लाग्यो के, आणे मारी
 निरपराधी माताने कहाडी मेढी हती, माटे तेने हुं कंइंक मारुं वल
 वतावुं. एम विचारि क्रोधथी तेणे सिंहनाद कयों, त्यारे माहेंड पण
 क्रोधथी निकलीने तेनी सामे लडवाने आव्यो. पठी त्यां घणो वखत ल-
 डीने, तथा तेने जीतीने तेणे तेने नमस्कार कयों, तथा पठी पोतानी
 उलखाण आपीने, तथा पोताना स्वामिना कार्यनुं वृतांत कहीने ते त्यांथी
 चाळी निकल्यो. पठी ते त्यांथी वीनिषणने घेर गयो. पठी तेना वचनथी
 विनीपण रावणने समजाववा गयो. अने हनुमान सीताथी पवित्र थ-
 एला वनसां गयो. त्यां राक्षसींथी वींटाएली, मलीन वखने धरनारी,
 म्लान सुखवाली, तथा कुधाथी क्षीण थएली, अने रामनुं नाम जपती,
 एवी सीताने जोडने तेणे विचार्युं के, खरेखर आ सीता जगतने पवित्र
 करनारी महासती ठे, माटे आने अर्थे राम जे खेद पामे ठे, ते युक्तज
 ठे. पठी ते हनुमाने अदृश्य रहीने रामे आपेली वींटी तेणीना खोलामां
 नांखी, ते वींटीने जोडने सीता हर्षथी गलगली थइ गइ. ते वखते (ते-
 णीनी चोकीमां राखेली) त्रीजटाए तेणीने हर्षयुक्त जाणीने, ते वीना
 रावणने जइ कही, त्यारे रावणे दूतकार्यमां चतुर एवी मंदोदरीने सी-
 ताने समजाववामाटे तेणीनी पासे मोकलावी. त्यारे सीताए तेणीने धि-
 कारी कहाडी. पठी हनुमाने वृक्षपरथी उतरी सीताने नमस्कार कयों,
 अने ते तेणीने कहेवा लाग्यो के, हे माता ! रावणनो नाश करनार आ-
 पना स्वामी लक्ष्मणसहित कुशल ठे, तेमनो हुं पवन अने अंजनानो पुत्र
 हनुमान नामे इत हुं. ते राम अने लक्ष्मण दंडकारण्यमां रहेला ठे, तथा
 तेमनी आझाथी हुं अर्ही आवेलो हुं. ते सांजली सीताए अत्यंत हर्षित
 थडने तेने आशिष आपी. पठी त्यां हनुमानना उपरोधथी, तथा रामचं-
 डजीना कुशलवतांनना हर्षथी तेणीए एकवीस रात्रिदिवसोने अंत पा-
 रां कर्तुं. पठी हनुमान गंधाण तरीके सीतानो चूडामणि लेडने देवर-
 मण उद्यानमां आव्यो, तथा त्यांना वृक्षोने जांगवा लाग्यो. वली त्यांना
 शयानपाशकोने पण तेणे मार्यो. त्यारे रावणना पुत्र इंद्रजीने त्यां आ-
 र्थीने तेने नागपाशोर्वा बांध्यो, अने पठी ते तेने रावणपामे लइ गयो.
 त्यां रावणना इवांम्यथी तेने नुस्त नागपाशोने वेदीने. पार्श्व मारी रा-

વણના મુકુટને ચૂર્ણ કરી નાંખ્યો. પઠી તુરત ત્યાંથી ઝડીને તેણે રાવણની નગરીમાં ઝાંગફોડ કરી. તથા પઠી તુરત રામપાસે જઈને તેણે સીતાનો તે ચૂડામણિ આપ્યો. તે ચૂડામણિને સાક્ષાત સીતાની પેઠેજ માનીને રામે તેને આલિંગન કર્યું, તથા હનુમાનપર તેણે અત્યંત પ્રીતિજાવ પ્રકટ કર્યો. પઠી રામની આજ્ઞાથી સુગ્રીવાદિકોણ રણસંગ્રામમાટે વાજિત્રો વગડાવ્યાં. પઠી ત્યાં સર્વ વિદ્યાધરો, રામ, લક્ષ્મણ, તથા સુગ્રીવાદિકોસહિત વિમાનોથી આકાશને આઢાદિત કરતા થકા ચાલવા લાગ્યા. પઠી ત્યાંથી સુવેલ પર્વતપર સુવેલ નામના રાજાને જીતીને, ઉપલંકામાં હંસરથને તેણે જીત્યો. પઠી જ્યારે તે લંકાની નજદીક આવ્યા, ત્યારે તે નગરીમાં હાહાકાર થયો, અને રાવણે પણ રણસંગ્રામ માટે વાજિત્રો વગડાવ્યાં. પઠી ત્યાં રામને આવેલા જાણીને ડાહ્યો તથા ગુણોણ કરીને જ્યેષ્ઠ એવો તે વિજીષણ નામનો રાવણનો નાનો જાણ, રાવણને નમસ્કાર કરીને કહેવા લાગ્યો કે, હે જાણ ! જોકે તું વિચાર કર્યાવિના પરસ્ત્રીને હરી લાવેલ છે, તોપણ હવે અહીં પહોંચેલા રામને તું તે તુરત પાઠી આપી દે ? વલ્લી આ એક પરસ્ત્રીના માટે તારે રાજ્યનો શામાટે વિનાશ કરવો જોઈએ ? અને વલ્લી તે પાપથી તારો પરજવ પણ ડુર્ગતિરૂપ થશે. વલ્લી આ સમુદ્રપર તેમણે પુલ બાંધ્યો, એવી રીતના તેના વલથી પણ જો તને ખાતરી થતી ન હોય, તોપણ તે રામના સેવક એવા હનુમાને સજામાં જે કાર્ય કર્યું હતું, તેને તું યાદ કર ? વલ્લી જે રામની આવી ક્ષમા છે, તથા જેનો આવો ઉત્કૃષ્ટ ન્યાય છે, એવા રામ હમેશાં વિજયવાન છે. એવી રીતે વૈરીની પ્રશંસા કરવાથી રાવણે તે વિજીષણને નગરમાંથી કહાડી મેલ્યો, ત્યારે તેણે રામપાસે ગયો. ત્યાં વિજીષણની પાઠલ સાથે આવેલા રાક્ષસોના તથા વિદ્યાધરોના ત્રીસ અક્ષૌહિણી જેટલા સુજાતોને રામે પ્રીતિપૂર્વક વોલાવ્યા. પઠી રામચંદ્રજીએ વિજીષણને લંકાનું રાજ્ય આપવું ઠરાવીને, રાવણની નગરીને લશ્કરથી ઘેરો ઘાલ્યો. તેજ વચ્ચે મહા વલવાન, તથા ઝુજાસ્ફોટો કરતા થકા રાવણના કોડો ગમે સુજાતો વહાર આવ્યા. ત્યાં વન્ને સૈન્યો વન્ને શિલા, વૃક્ષ વિગેરેરૂપ હૃથીયારોથી વણા કાલસુધિ જવરું ચુરુ મચ્યું. ત્યાં રણસંગ્રામરૂપી તીર્થમાં મુઢદાંડને વાળપાળનાં ઘસાવાથી ઉત્પન્ન થયેલો અગ્નિ, વૃક્ષોને ઘાલતો થકો અગ્નિ.

संस्काररूप थयो. एवी रीते परस्पर जयनी इवाथी युद्ध होते ठते जयश्री
 हींचोला त्वावा लागी. रामचंद्रजीना सैन्यमां जरा चंगाण पडतांज ते-
 मना जुकुटीना संकेतथी प्रेराएला राजाजं एकदम रणसंग्रामामां धस्या.
 एवी रीते राक्षसोना सैन्यमां चंगाण पडतांज रथमां वेठेला हस्त प्रह-
 स्तक नामना वे वीरो हाथमां धनुष्योने लेइने लडवा लाग्या. ते वखते
 रामना सैन्यमांथी पण नल अने नील नामना वे मोटा वानरना-
 यको तेनी सामा लडवाने लाग्या, तेजना रथोना शब्दोने जाणे सहन
 करती न होय नहीं जेम तेम पृथ्वी अरराट शब्द करवा लागी. एट-
 लामां नळे हस्तने तथा नीळे प्रहस्तने मार्यो, अने तेजपर आकाश-
 मांथी पुष्पवृष्टि थइ. एवी रीते हस्तप्रहस्तना मरावाथी रावणना सैन्य-
 मांथी मारीच, सिंहजघन, खयंजू, सरण, शुक, चंद्र, अर्क, उद्दाम,
 वीजरस, कामाक्ष, मकर, ज्वर, गंजीरसिंह, विगेरे सुजटो धसी आव्या.
 ते वखते मदन, अंकुर, संताप, प्रथित, आक्रोशनंदन, डुरित, अनघ-
 पुष्प, अम्बविघ्न तथा प्रीतिकर आदिक सुजटो रामना सैन्यमांथी पण
 तेमनी सामा धस्या, अने ते राक्षसोने मार्यो. ते वखते सूर्य पण अस्त
 थयो, अने वने सैन्यो पण पोतपोताने स्थानके गयां. पठी प्रजातमां रा-
 वणनी जुकुटीथी प्रेराएला राक्षसयोळाजं रामना सैन्यप्रते धस्या. त्यारे
 तेनी सामे रामना सुजटो पण धसी आव्या. तेजं सघला हाथमां रहेली
 राक्षसताने नदीनी पठे नचावता थका, वाणोथी आकाशने आछादित
 करता थका, सिंदूनादोथी दीशाजंने ध्वनियुक्त करता थका, पगना धव-
 कागाजंथी पृथ्वीने कंपावता थका, तथा पर्वतोने पण दारण करता थका,
 समुद्रने उठलावता थका, अने वृक्षोने जांगता थका परस्पर एक वीजा-
 ने दुसरा लाग्या, ते वखते रावणना हुंकारथी प्रेराएलाराक्षसो, समुद्रना
 मोजांजं जेम कांठापरना वृक्षोने तेम वानरसुजटोने तोडी पाड्या लाग्या.
 ते वखते जनेला नुमीरने वारीने हनुमान क्रोधातुर थइने राक्षसोप्रते
 धस्या. ते वखते माथी धनुष्य खेइने क्रोधथी हनुमाननी सामे आव्यो.
 तेजं जे मद्रासुजटो प्रसन्नफालना नृपनी पठे, एकवीजाना जग्योने वे-
 दना थका, जगनने हृषिकेश थका. एटलामां हाथचाखाकीथी श्रीगणेश
 मार्तण्ड हाथीरागद्विज कर्षो, त्यां वज्रोदर नामनो राक्षस त्यां धर्मी

आव्यो. त्यारे हनुमानें सिंहनादोथी दीशार्जने बेहेरी करतां थकां तेने बाणोथी आछादित कयों. त्यारे लोको कहेवा लाग्या के, अहो ! आ बने वीरो एक सरखा ठे. ते वाणी सहन नहीं करीने हनुमाने ते वज्रो-दरने मारी नांख्यो. एवी रीते वज्रोदरना घातथी क्रोधायमान थएलो जंबुमाती नामनो रावणनो पुत्र हनुमानपर धसी गयो; त्यारे ते पण ते-नी सन्मुख आव्यो. पठी हनुमाने तेने माथामां गदा मारवाथी ते जंबू-माती मुर्ठा खाइ पड्यो, त्यारे राक्षसना सैन्यमांथी महोदर प्रमुख सु-जटो हनुमान तरफ धस्या. त्यारे हनुमाने केटलाक राक्षसोने तो सु-खमां लीधा, केटलाकोने हाथमां लीधा, केटलाकोने हृदयमां लीधा, तथा केटलाकोने बगलमां घाट्या, अने केटलाकोने बाणथी हण्या. एवी रीतना राक्षसोना मर्दनने सहन नहीं करीने, जयंकर मुखवालो कुंज-कर्ण हाथमां त्रिशूल लेइने वृद्धोने जांगतो थको दोड्यो. चारे कोरेथी वानरसुजटोने तेने मारतो जोइने सुग्रीव राजा, कुमद, अंगद तथा माहेंद्र सहित तेनी सन्मुख धस्यो. वली ते वखते चामंडल प्रमुख पण रामना योद्धाउ शस्त्रोना वरसाद वरसाववा लाग्या; पठी सुग्रीवे गदाएं करीने शत्रुना रथने जांग्यो. ते वखते क्रोधातुर थएला कुंजकर्णे पण हा-थमां मुजर लेइने सुग्रीवना रथने जीर्ण घडानी पेठे जांगी नाख्यो. पठी सुग्रीवना शस्त्रथी पीडित थएलो कुंजकर्ण मूर्छित थइने पृथ्वीपर पड्यो. एवी रीते जाइनी मुर्ठाथी रावण अत्यंत क्रोधायमान थयो. त्यारे इंद्र-जित तेने रोकीने पोते कपिसैन्यने उपद्रव करवा लाग्यो. पठी तेनी सामे सुग्रीव क्रोधथी धस्यो, अने चामंडल तेना नाना जाइ मेघवाहन-प्रते धस्यो. एवी रीते ते चारे वीरो परस्पर युद्ध करता थका पृथ्वी, स-मुद्र, अने पर्वतोने पण क्षोभाववा लाग्या. एटलामां इंद्रजित अने मेघ-वाहने सुग्रीव अने चामंडलने नागपाशोथी बांध्या. वली तेज वखते कुं-जकर्णे पण चैतन्य आववाथी हनुमानने गदाथी मारीने पोतानी कां-खमां घाट्यो. एटलामां अंगद सुजट कुंजकर्णप्रते धस्यो, ते वखते हनु-मान जोर करीने कुंजकर्णनी कांखमांथी टुटी गयो. हवे विजीपण रा-मने नमीने रथमां वेसी चामंडल तथा सुग्रीवने ठोडाववा माटे धस्यो. ते समये इंद्रजित तथा मेघवाहने विचार्युं के, पितातुल्य एवा आ वि-

जीपण साथे आपणे थुळ करवुं लायक नहीं, एम विचारि तेउ नाशी
 गया. एटखामां पूर्वे आपेलुं ठे वरदान जेणे एवो गरुडदेव, रामना स्म-
 रणथी अवधिज्ञाने करीने त्यां आव्यो, तथा तेणे रामने सिंहनिनदा ना-
 मनी विद्या, तथा मुशल आप्यां, अने लक्ष्मणने गारूडी विद्या, संग्राममां
 शत्रुने हणनारी विद्युद्धदना गदा, तथा बीजां शत्रो पण आप्यां. तथा
 पत्नी ते अंतर्ध्यान थइ गयो. हवे त्यां लक्ष्मणना वाहनरूप थएला गरु-
 डने जोडने सुग्रीव अने जामंडलना नागपाशो दूर नाशी गया. ते वखते
 रामना सैन्यमां जय जय शब्द थवा लाग्यो, अने राक्षसोनुं सैन्य म-
 लीन मुखवाळुं थयुं; तथा सूर्य पण ते समये अस्त पाम्यो. वली प्रजा-
 तमां ज्यारे राक्षसो रामनुं सैन्य जागवा मांड्या, त्यारे सुग्रीवादिक म-
 द्हावीणेण राक्षसोने मार्या. एवी रीते राक्षसोना जंगथी क्रोध पामेला
 रावण, इंद्रजित, तथा कुंजकर्ण आदिक सर्वे एकी समये धस्या. तेउनी
 नामे धनी जता रामने निवारीने, विजीपण धस्यो, तथा रावणने अट-
 कावीने प्रीतिथी तेने समजाववा लाग्यो के, हे बंधु ! हजु पण तुं मारुं
 करुं मान ? अने सीताने ठोडी दे ? केस के नहींतर आ राम, यमनी
 पंठे नारा कुलनो अंत लावशे. त्यारे रावणे तेने कळुं के, अरे ! तुं मने
 शा माटे डगावे ठे ? एम कहीने ते वने वीरो धनुष्योना टंकारो करीने
 शत्रोथी म्हाथुळ करवा लाग्या. ते वखते रामे कुंजकर्णने, लक्ष्मणे इंद्र-
 जीनने, नील सिंहजवनने, दुर्मदे घटोदरने, शंजुण, दुर्बुद्धि एवा स्वयं-
 जुने, नखे अगमोदयने, स्कंदे चंडणखने, तथा चंडोदरना पुत्रे विघ्नने
 गेल्यो. एवी रीते ते योळाउलडते ठते इंद्रजिते लक्ष्मणपर क्रोधथी ता-
 ममशस्त्र फेंक्युं; त्यारे लक्ष्मण नगनाखथी ते शस्त्रने ठेदीने, तथा इंद्र-
 जितने नागपाशोथी बांधीने तेने पोताना शिविरमां लाव्यो. पत्नी रामे
 पण कुंजकर्णने नागपाशोथी बांधीने पोताना शिविरमां मोकलाव्यो. त-
 था रामना योळाउंग बीजा राक्षसोने पण बांध्या. ते जोड क्रोधायमान
 थाला रावणे शिरीपणपर तेने मार्या माटे प्रियुळ फेंक्युं; पण ते शि-
 रुजने लक्ष्मण थापोथी ठेदी नाक्युं. त्यारे रावणे अरणेंद्र आपली भग-
 भापायमान थमी गमिने, वेडने, कोवनी आकाशमां फेर्या. ते वखते
 लक्ष्मण रावणा अजिप्रायने, जालीने तुन्न विजीपण पामे आधीने

रावणने अत्यंत आक्षेप करवा लाग्यो. त्यारे रावणे लक्ष्मणने गरुडपर बेठेला जोडने, कोपथी लाल आंखो करी; तथा पढी तेणे ते वज्र सरखी शक्ति तेनापर मुकी. त्यारे ते शक्ति सघलां शस्त्रोने अवगणीने लक्ष्मणनी ठातीपर पडी; अने तेथी लक्ष्मण मूर्छा खाडने पृथ्वीपर पड्या, अने तेना शिविरमां पण शोक पथराइ गयो. तेथी क्रोधायमान थएला रामचंद्रजीए सिंह जेम हाथी साथे, तेम सिंहना रथमां बेठेला रावण साथे युद्ध करवा मांड्युं; पढी त्यां रामचंद्रजीए रावणना पांच रथोने जांगी नाख्या; त्यारबाद रामना तेजने नहीं सहन करवाथी रावण पोताना नगर तरफ गयो. पढी सूर्य अस्त थये ठते राम, लक्ष्मण पासे आव्या, तथा तेने तेवी रीतना जोडने मूर्छा पाम्या, तथा पढी संझा आव्याबाद ते कहेवा लाग्या के, हे जाइ ! वैरीजना समूहने मार्या विना, मने सीता अपाव्याविना, बीजीषणने पोते आपेलुं राज्य आप्या विना, तथा शत्रुजंथी वींटाएला आ रामने एकाकी ठोडीने, तुं चाढ्यो नहीं जा ? अथवा तेमां तारो कंइ पण दोष नथी, पण मारोज दोष ठे, केम के हजु हुं अहीं जीवतो बेगो तुं. हे सुग्रीव ! तुं मने सानिध्य कर ? हे हनुमान ! तुं अगाडी था ? हे चंद्ररश्मि ! तुं उत्साही था ? तथा हे जामंडल ! तुं उद्यमी था ? अरे अत्यारे मारो कोइ एवो संबंधि नथी, के आ मारा नाना जाडने सज्ज करे !! एवी रीते कटपांत करीने शुन्य थया थका राम मूर्छित थया. त्यारे विजीषणे कह्युं के, हे प्रभु ! तमो धीरज राखो ? केम के शक्तिथी हणाएलो प्राणी रात्रिसुधि जीवी शके ठे, माटे तेने वास्ते उद्यम करो ? पढी रामनी आज्ञाथी सुग्रीवादिकोए लक्ष्मणनी आसपास विद्याना वलथी चार द्वारोवाला सात किह्लार्ज वनाव्या. वली ते समये स्वामिना दुःखथी दुखित थएला सुग्रीव, अंगद, अंशु, तथा जामंडल आदिक विद्याधरो ते किह्लार्जने घेरीने त्यां रह्या.

हवे ते समये जामंडलनो हितेहु मित्रजानु नामनो महान विद्याधर त्यां आवीने जक्तिथी रामने कहेवा लाग्यो के, हे स्वामी ! अयोध्याथी वार योजनने ठेठे झोण राजाथी रक्षित थएलुं कौतुकमंगल नामनुं एक मनोहर नगर ठे. त्यां कैकेयीना जाडनी विशल्या नामे पुत्री ठे, तेणीना हाथना स्पर्शथी आ लक्ष्मणजीनुं शल्य दूर थशे. अने ते पण जो सूर्योदय पेहे-

खांज अर्दीं आवी पहाँचे, तोज आ लक्ष्मण सज्ज थइने शत्रुंजने हणी श-
 के. ते सांजली रामचंद्रजीए तुरत प्रीतिपूर्वक अंगद, जामंडल तथा हनु-
 मानने जरतपासे मोकळ्या. त्यारे तेजए पण तुरत विमानमारफतें अयोध्या-
 मां जइ सीताहरणपूर्वक सर्व व्रतांत जरतने कही संजलाव्यो. त्यारे स्वा-
 मीना कायोंमां तसर थएला जरत राजाए पण तेजने साथे लेइ तुरत डो-
 णपासे आवी विशल्यानी मागणी करी. त्यारे डोण राजाए तो बीजी ह-
 जार कन्याउ सहित विशल्याने आपी; पठी तेज जरतने अयोध्यामां ठोडी
 विशल्या सहित रामचंद्रजी पासे तुरत आव्या. पठी त्यां ते विशल्याना
 दायना स्पर्शथी ते शक्ति लक्ष्मणने तजीने तुरत आकाशमां उडवा ला-
 गी; तेज वखते हनुमाने तुरत तेणीने पकडी लीधी. त्यारे ते शक्ति हनु-
 मानने कहेवा लागी के, देवतारूप एवी हुं (रावणप्रतेना) दासपणायें करीने
 अर्दीं आवी हती, पण विशल्याना पूर्व जवना तपना प्रज्ञावथी हवे हुं चाली ज-
 उंनुं. माटे तुं मने ठोडी दे? पठी हनुमाने तेणीने तजी देवाथी ते शक्ति
 पोंताना अपराधथी जाणे डरती होय नहीं जेम, तेम उडीने आकाशमां
 चाली गइ. पठी प्रहर्षीना स्नात्रना पाणीथी फरीने लक्ष्मणने सींच्या,
 अने तेना धा रुक्माइ जवाथी तुरत निद्रामांथी जेम तेम ते उठीने वेठा
 थया. पठी रामचंद्रजीए तेने आलिंगन करुं, तथा सधलो व्रतांत निवे-
 दन करीने एक हजार कन्याउसहित विशल्यानो तेनी साथे विवाह कर्यो.
 पठी तेणीना स्नानना पाणीथी बीजा सुन्नटोना धा पण साजा थया; तथा
 पठी नवे विद्याधरोए मलीने त्यां हर्षथी महोत्सव कर्यो. पठी रावणे च-
 नेना (गृतराग्वेला माणसोना) सुम्वथी लक्ष्मणने जीवता थएला जाणीने
 धरुषी विद्यानुं साधन करवानो विचार कर्यो. पठी तेणे सोलमा तीर्थ-
 ण्य वी शान्तिनाथ प्रभुनी अष्टप्रकारी पूजा करीने ते विद्यानुं साधन क-
 र्या नांतुं. पठी मंदोदरीनी आज्ञाथी नगरना सवे लोको आठ दिवसो
 सुवि जेतभर्गेनां रक्त थया. पठी ते विद्या सिद्ध धवाथी रावण राक्षसोनी
 महोटी तेनामरितन प्रज्ञानमां नमरांगणप्रते आच्यो. पठी त्यां वंश मे-
 न्तेनुं महा न्योरा गुळ नयुं; तथा तेमां कोटांगमे नूनटो मराया;
 जने मेथी म्हांने चाडवानीं जगो पण नही नही, ते मनचे महा वख्यान
 पणन मन्य राक्षसोने मारीने, जारेदार रावणने नाटना करया लाग्या.

तेथी आकुल थइने रावणे तुरत ते विद्याथी पोतानां जयंकर एवां घणां रूपो कर्या. त्यारे लक्ष्मण पृथ्वीपर, आकाशमां, पठाडी, आगल, तथा पडखामां विविध प्रकारनां शस्त्रोनो वरसाद वरसावनारा अनेक रावणोने जोवा लाग्या. पठी एक एवा पण ते गरुडपर बेठेला बलवान लक्ष्मणे अनेक सरखा थइने बाणोनी धाराजंथी, पतंगीआने जेम मेघ, तेम तेजने हण्या. बाणोनी ते धाराजंथी व्याकुल थएला रावणे चक्रनुं स्मरण कर्युं; त्यारे अर्धचक्रीना जीवित सरखुं जाज्वल्यमान चक्र पण तुरत तेनी पासे आव्युं. त्यारे क्रोधथी लाल आंखोवाला थएला ते रावणे ते चक्रने जमाडीने लक्ष्मणपर फेंक्युं, त्यारे ते चक्र लक्ष्मणने प्रदक्षिणा देइने तेना (लक्ष्मणना) हाथमां आवी रह्युं. त्यारे लक्ष्मणे पण तेज चक्रथी, इंद्र जेम वज्रथी पर्वतने, तेम रावणनावद्धःस्थलपर ताडना करी. ते ताडनथी जेठ वदी अगीयारसने दिवसे पाठले पहोरे रावण मरीने चोथी नरके गयो. ते वखते देवताजंए पण जयजय शब्द करीने प्रीतिथी लक्ष्मणजीपर पुष्पोनी वृष्टि करी. पठी जयथी दिङ्मूढ थएला राक्षसोने विज्जीषणे स्नेहथी शांत कर्या; केम के स्वजातिनुं रक्षण करवुं ते उत्तम कार्य ठे. पठी रामचंद्रजीए कुंजकर्ण, इंद्रजित तथा मेघवाहन आदिक राक्षसोने ठोडी मेढ्या, त्यारे तेजंए पण रावणनुं प्रेतकार्य कर्युं. पठी ते समये कुंजकर्णे, इंद्रजिते, मेघनादे तथा मंदोदरीए अप्रमेयबल नामना रुषिनी पासे दीक्षा लीधी. पठी निर्दोष एवी महासती सीताने देइने रामचंद्रजीए विज्जीषणे वतावेला मार्गे थइने उत्सवपूर्वक लंकामां प्रवेश कर्यो. पठी त्यां रामचंद्रजीए ते लंकानुं राज्य विज्जीषणने सोंप्युं; तथा त्यां ठ वपों रह्या वाद ते साताना चरणोने नमवा माटे उत्सुक थया.

एटलामां विंध्यस्थलीमां इंद्रजित तथा मेघवाहन मोक्षे गया; अने तेथी ते तीर्थनुं “मेघरथ” नाम पड्युं. वली नर्मदाने कांठे कुंजकर्ण मोक्षे गया, अने ते तीर्थनुं “पृथुरक्षित” नाम पड्युं.

पठी उत्तम दिवसे रामचंद्रजी, सीता अने लक्ष्मणसहित सुग्रीवादिकनी अनुमतिपूर्वक पुष्पक विमानमां बेसीने, पृथ्वीपरनां नगरो तथा आश्रयोने जंचे प्रकारे जोता थका, अनुक्रमे जंची धजाजंथी शोचिती थएली, एवी अयोध्या नगरीप्रते आव्या. ते वखते जरन राजा पण शत्रुघ्नजाइ

सहित हाथीपर वेसी महान उत्सवपूर्वक सामे आख्या, तथा तेमणे रामचंद्रजीना चरणोने नमस्कार कयों. पठी त्यां रामचंद्रजीए तथा लक्ष्मणजीए पण बंधुजने आखिंगन कयुं, तथा त्यारवाद वृद्ध स्त्रीजंथी वधावाता पवा ते रामचंद्रजीए नगरीमां प्रवेश कयों. पठी त्यां रामचंद्रजीए लक्ष्मण सहित पोतानी सर्व माताजने नमस्कार कयों. पठी जरत राजाए जाणे थापणतरिके राखुं होय नहीं, तेम ते राज्य रामचंद्रजीने सोंपुं, तथा पोते सेवकनी पेठे तेमनी सेवा करवा लाग्यो. पठी एक दहाडो जरत राजाए देशभूषण नामना मुनिपासेथी पोताना पूर्व जवोने सांजलीने आग्रहसहित दीक्षा लीधी. पठी शत्रुंजय गिरिनो महिमा सांजलीने एक हजार मुनिज सहित ते मार्गमां यत्नापूर्वक चालता थका त्यां जवा लाग्या. पठी त्यां जइ श्री रूपनदेव प्रजुने नमीने, ते तीर्थनो प्रभाव अंतरमां ते व्याववा लाग्या. पठी सघलां कर्मों क्षीण थवाथी केवलज्ञान पामीने जरतमुनि ते मुनिजसहित मोक्षे गया. पठी त्यां रामचंद्रजीए तथा लक्ष्मणजीए शत्रुंजयादिक तीर्थोंनो उद्धार कयों, तथा त्यां ध्वजादिक चढाव्यां. पठी अग्निप्रवेशना निदर्शनथी सीतानो अपवाद दूर थयो, तथा त्यारवाद ते सीता पण दीक्षा लेइ, तप तपीने अच्युतेंद्ररूप थइ. श्री-गैल पण पोतानुं राज्य पुत्रने सोंपी, वैराग्यथी दीक्षा लेइ, तथा घणो फाव ते पावलीने मोक्षे गया. पठी ज्ञाना स्नेहनी परीक्षामाटे आवेला देयांनी आणीथी रामना (कल्पित) मोक्षने सांजली, शोकशय्यथी लक्ष्मण पण मृत्यु पाम्या. ते सांजली वैराग्ययुक्त थएला रामना लवण अने अंकुश नामना पुत्रो दीक्षा लेइ अनुक्रमे मोक्षे गया. पठी जटायुदेवना प्रतिबोधथी रामचंद्रजीए लक्ष्मणजीनुं मृतकार्य करी, अनंगदेवने राज्य सोंपुं. तथा पठी तेमणे शत्रुंजय मुग्धीव, तथा विर्जापण प्रमुख सोल हजार गजजंघनसहित दीक्षा लीधी. पठी नाना प्रकारना अतिग्रहवाला पवा रामचंद्रजी महामुनि विहार करता थका कोटिशिलाप्रते जइने ध्यानथी केवळज्ञान पाम्या. पठी पुंड्रिगगिरि आदिक तीर्थोंमां विहार करीने पवा तेनां प्रताप विन्यासीने, पंचर हजार वर्षोंनुं आयुष्य पूर्ण करी रामचंद्रजी मुनि महाराज मोक्षे गया, वही नगनादिक मुनि महाराजाज

ते समयमां श्री शत्रुंजयपर मोक्षें गया ठे, माटे ते तीर्थने जेम बने तेम अधिक रीतें सेववुं; केम के, ते मोक्षना अव्याबाध कारणरूप ठे.

एवी रीते श्रीवीर प्रभु लोकोना समूहरूपी क्षेत्रोमां आनंद करनारा, तथा श्री शत्रुंजय तीर्थना महिमारूपी उलसायमान पुण्यना समूह सरखा वाणीना समूहने वरसीने, तेना उज्जममाटे, पुष्करावर्तमेघ, कमल, तथा शंख सरखी उत्तम कीर्तिने आपनारुं अध्ययन मुखशी कहेता ह्वा.

एवी रीते आचार्य महाराज श्रीधनेश्वरसूरिजीए बनावेला महा तीर्थ श्री शत्रुंजयना माहात्म्यमां श्रीराम आदिक महापुरुषोना चरित्रना वर्णननो नवमो सर्ग समाप्त थयो.

एवी रीते आ शत्रुंजय माहात्म्यना प्रथम खंडनुं संस्कृतपरथी शुद्ध गुजराती जाषांतर जामनगर निवासी पंडित श्रावक हीरालाल वि. हं-सराजे करेवुं ठे; तेमां प्रमादथी के मतिदोषथी जे कंडं उत्सूत्र के विपरीत लखायुं होय, ते “मिठामि दुक्कमं” तथा ते सुझ जनोए सुधारीने वांचवुं. केम के,

गह्वतः स्वलनं कापि, नवत्येव प्रमादतः

हसंति दुर्जनास्तत्र, समादधति सज्जनाः ॥ १ ॥

अर्थः— मार्गे जतां थकां प्राणीने प्रमादथी स्वलना तो क्यांक थयाज करे ठे, पण ते वखते दुर्जनोज त्यां हांसी करे ठे, पण सज्जनो तो तेने सारी रीते उगडीने वेगो करे ठे.

हवे जाषांतरकर्ता समाप्तिमंगल माटे पोताना गुरु श्री चारित्रविज-यजी महाराजनी स्तुति करे ठे.

लब्ध्वा यदीयचरणंबुजतारसारं, स्वादढटाधरित्तिदिव्यसुधासमूहम् ॥
संसारकाननतटेह्यटतालिनेव, पीतो मया प्रवरबोध रसप्रवाहः ॥ १ ॥
वंदे ममगुरुतंच, चारित्रविजयाजिधम्, परोपकारिणांधुर्य, दत्तानंदकदंबकम्

हीनपुण्या न पश्यंति, रागांधास्तत्त्वसंस्थितिम् ॥

लाजेऽलाजफलं चैव, लज्जंते ते नराधमाः ॥ १ ॥

समाप्तोऽयं श्री शत्रुंजयमाहात्म्यस्य प्रथमः खंडः गुरुश्रीमचारित्रवि-जयसुप्रसादात् ॥

જાહેર સ્વર.

સર્વે જૈનવંધુર્જને માહુમ થાય જે અમારા તરફથી હાલમાં નીચેના નવા અપૂર્વે જૈની ગ્રંથો, ગુજરાતી જાપાંતર સાથે ઠપાવીને પાકાં પુંગાંથી વાંધી વહાર પાડવામાં આવ્યાં છે.

યોગશાસ્ત્ર.—(કર્તા શ્રી દેમચંદ્રાચાર્ય) કિમ્મત રૂ. ૩-૪-૦

નામુદ્રિક શાસ્ત્ર.—(કર્તા શ્રી જહવાહુસ્વામિ) કિમ્મત રૂ. ૧-૦-૦

શુકનશાસ્ત્ર.—(કર્તા શ્રી જિનદત્તસૂરિ) કિમ્મત રૂ. ૦-૬-૦

પ્રતિષ્ઠાકલ્પ.—(કર્તા શ્રી સકલચંદ્રજી) કિમ્મત રૂ. ૦-૬-૦

જલજાત્રાદિવિધિ.—(કર્તા શ્રી રત્નશેખર સૂરિ) કિમ્મત રૂ. ૦-૬-૦

અષ્ટકજી.—(કર્તા શ્રી હરિજહસૂરિ, ટીકાકાર શ્રી જિનેશ્વરસૂરિ)

કિમ્મત રૂ. ૧-૧૨-૦

કલ્પનૃત્ત.—(નુગ્ધવોધિકા ટીકાનું ગુજરાતી જાપાંતર ચિત્રોસહિત) ૩-૦-૦

ધર્મે સર્વે સ્વાધિકાર. (કર્તા શ્રી જયશેખરસૂરિ)

તથા

કમ્તુરિપ્રકરણ. (કર્તા શ્રી દેમવિમલગણિ)

કિમ્મત રૂ. ૦-૬-૦

શત્રુંજય માહાત્મ્ય સ્વંડ પેદ્દેલો (કર્તા શ્રી ધનેશ્વરસૂરિ) કિ. રૂ. ૨-૪-૦

નીચેનાં પુસ્તકો ગુજરાતી જાપાંતરસહિત તૈયાર થાય છે, અંને થોડાજ વચનમાં ઠપાડ વહાર પડશે.

વૈરાગ્યકલ્પસૂત્ર. (કર્તા શ્રી યશોવિજયજી ઉપાધ્યાય)

દિંગુલપ્રકરણ. (કર્તા શ્રી વિનયભાગરોપાધ્યાયજી)

જૈનકુમારચંતવ મહાકાવ્ય. (કર્તા શ્રી જયશેખરસૂરિ)

રહસ્યારૂ નંતિના. (જૈનનો અપૂર્વ જ્યોતિષગ્રંથ) (કર્તા શ્રી જહવાહુસ્વામિ)

પ્રતાપિક નરિત્ર (જૈનધર્મમાં થયેલા મહાન પુરુષોનાં ચરિત્ર)

શત્રુંજય માહાત્મ્ય. સ્વંડ વીજો. (કર્તા શ્રી ધનેશ્વરસૂરિ)

શૈવમાજાધિનાર. (કર્તા શ્રી વિજયપ્રત્નસૂરિ)

શા. ત્રીમંદિત માળેક

તે. મુંચડ. માંડવીધંદર. શાકગણી.

